1. 4. 289

1Q.4

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

NUMISMATA
IMPERATORUM ROMANORUM
PRÆSTANTIORA
A JULIO CÆSARE AD TYRANNOS USQUE
PER JOANNEM VAILLANT.
TOMUS SECUNDUS
DE AUREIS, ET ARGENTEIS.
EDITIO PRIMA ROMANA
PLURIMIS RARISSIMIS NUMMIS
eorumque interpretationibus aucta.

ROMÆ, MDCCXLIII.
Sumtibus Caroli Barbiellini, & Venantii Monaldini Sociorum in Via lata.

Typis Jo: BAPTISTÆ BERNABÒ, & JOSEPHI LAZZARINI.
PRÆSIDUM PERMISSU.

Digitized by Google

LECTORI.

JAM ſubjiciebatur prælo de nummis æreis Tomus prior, quum ſenſimus amice provocari nos, ut majus aliquid auderemus. Prodiit ſcilicet latine Caroli Patini Introductio ad Hiſtoriam Numiſmatum, ubi nos non ſolum honorifice appellari vidimus, eos inter, qui nummos antiquos ſcriptis illuſtrarunt; verum etiam invitari, ut quorum indicem tradidiſſemus, eorum etiam interpretationem adderemus, alioqui doctorum virorum votis numquam plene ſatisfactum iri. Inde nobis primum injecta mens tentandi, quid hac parte poſſemus, in eruditorum gratiam. Mox igitur aggreſſus ſum explicare Auguſti Numiſmata, futurum veluti ſpecimen longioris in alio-

rum Cæſarum nummos operæ, ac laboris. Paulatim, ut fit, crevit & amicis aviditas ſciendi, & nobis ſcribendi animus. Inſtare illi, ut pergerem parem lucem addere tot, tamque præclaris Hiſtoriæ Romanæ monumentis: Ego quamvis ſciebam, quam periculoſæ plenum opus aleæ ſuſciperem; cedere tamen non invitus eorum precibus ſtatui, & quæ largo uſu mihi pepereram, liberaliter cum aliis communicare.

Habes igitur, Lector, hac in ſecunda editione Argenteorum, & Aureorum Nummorum ſeriem ad Tyrannos uſque, tum numero, tum interpretatione inſignem; eam enim locupletare ſtuduimus Græcis illis nummis, qui ad Imperatores pertinent, quique exterorum Principum vultus, aut Urbium typos referunt, unde magnum operi ornamentum accedit. Habes præterea Nummos Argenteos maximi moduli; eoſque pariter, quos Quinarios dicimus, qui ſunt in minimo modulo maximæ elegantiæ. Nam quum ex neutris perfecta ſeries componi poſſit, nihil melius fieri poterat, quam ut ad illuſtrandam Argenteam ſeriem adhiberentur. Nemo enim hactenus præter Sereniſſimum Cenomanenſium Ducem aggreſſus eſt, minimos, quos diximus nummos, ad ſeriem revocare.

Erant ex amicis non pauci in ea ſententia, ut Aureorum Nummorum ſeriem ab Argenteis ſepararem; paruiſſem ſane non invitus, ſi abſolutam eam

Digitized by Google

eam ab omni parte repræſentare potuiſſem. Sed quum id & ſpem Principum, & rei nummariæ ſtudioſorum facultates longe ſuperet, viſum eſt commodius utramque feriem conjungere. Nam præter Ludovicum Magnum, nemo unquam tot aureos nummos, non dico colligere, ſed ne videre quidem potuit.

Eſſet quidem longe facilius Argenteorum Nummorum continuam ſeriem texere, quum ex iis a Cæſare ad Tyrannos uſque nullus omnino deſit. Quare non mirum, ſi inter eruditos plures reperiantur, qui id moliti ſunt ſucceſſu non infelici. Teſtis poſt Regem, Regiorum libellorum magiſter, & apud Cadomenſes rei judiciariæ Præfectus *D. Foucault*. Teſtis hîc Pariſiis Clariſſimus *Comes de Vaux*. In Italia vero poſt Magnum Etruriæ Ducem, tum Venetiis *Antonius Capellus* Senator nobiliſſimus: tum Bononiæ Illuſtriſſimus *De Via*, nunc Innocentii XII. Pont. Max. Coloniæ Nuntius.

[Qui tunc, quum Vaillantius hæc ſcriberet, erat Nuntius Apoſtolicus Coloniæ Jo: ANTONIUS DE VIA, poſt idem munus ſingulari fide, prudentia, & dexteritate obitum tum in regno Poloniæ apud Fridericum Auguſtum I. Regem, &Saxoniæ Ducem, tum Viennæ Auſtriæ apud Imperatorem Auguſtum Joſephum I. a S. M. Clemente XI. P. M. ob egregia ejuſdem merita apud Sanctam Sedem, & præclariſſimas animi dotes in ampliſſimum S. R. E.

S. R. E. Cardinalium Collegium cooptatus fuit anno MDCCXII. Et anno MDCCXL. Romæ inter podagræ, chiragræque cruciatus forti, invictoque animo mortem obiit magno Bonorum omnium, & Literatorum hominum dolore. Summo Viro, immortalitate digno æterni amoris, pietatiſque pignus in ejus Tituli Eccleſia *S. Laurentii in Lucina*, in qua tumulatus fuerat, hoc anno MDCCXLII. BENEDICTUS XIV. P. M. monumentum erexit.

Bonum erit ex iis, quæ hactenus dicta ſunt, intelligere, cur tertius Tomus, qui ad Heraclium uſque ſeriem nummorum producturus eſt, ex omni metallo Nummos repræſentet, hoc eſt Aureos, Argenteos, & Æreos; ſcilicet perfectam voluimus, & abſolutam exhibere ſeriem. At illam neque ex ullo ſeparatim metallo confici poſſe ſciebamus; & ex tribus ſimul collectis nullo negotio comparari, habebamus pro certo. Imo vero, quod jucundius eſt, ex Æreis nummis eos tantum adhibemus, qui ſunt minimi moduli, adeoque ejuſdem pene magnitudinis cum Aureis, atque Argenteis, ut iiſdem loculis contineri ſine difficultate poſſint. Quod, quam gratum ſit rei nummariæ ſtudioſis, facile intelliget, quiſquis cogitabit continua ſerie, nec interrupta omnes omnium Principum, ac Tyrannorum vultus poſſe repræſentari. Fruere igitur noſtro labore, Lector, teque benevolum, ſi probas, ſin minus, æquum ſaltem, & non infenſum exhibe. Nam & in

ma-

magnis tentaſſe ſat eſt: Et qui placuiſſe ſperat omnibus, parum ſapit. Vale.

* *Quem Vaillantius promiſerat, tertium Tomum, Nummorum ſeriem ex omni metallo continentem a Poſtumo ad Heraclium uſque, fortaſſe negotiis diſtentus abſolvere nequivit. Huic editioni acceſſio facta eſt nummorum a Poſtumo ad Conſtantinum uſque, æreos tamen ſecernendo, quos primo Tomo inſeruimus, ab argenteis, & aureis, qui ſuo in loco deinde ſub Appendicis titulo collocabuntur.*

JULII

JULII CÆSARIS nummi ex argento rari ſunt, ex auro inter præſtantiſſimos collocantur.

CAESAR IMP. *Caput Julii laureatum.*

L. AEMILIVS BVCA. *Figura muliebris ſeminuda ſtans, dextra Victoriolam, ſiniſtra haſtam gerit.*

Senatus propter victoriam de Pompejo relatam Julio Cæſari inter alios honores decrevit, ut *Imperatoris* nomen non antiqua tantum pro conſuetudine gereret, ſed eo modo, quo poſtea ii, qui ſummum imperium obtinuerunt, tanquam ipſi proprium. Mulier ſeminuda Venus eſt, ex qua originem ſe trahere gloriabatur.

Hic nummus argenteus, ſi caput attendas, pro raro habetur, ſi partem averſam, obvius eſt.

L. AEMILIVS BVCA IIII. VIR. *Orbis, ſecuris, manus junctæ, caduceus, & faſces.*

Æmilius Buca IIII. vir fuit ex numero minorum magiſtratuum, quos Julius Cæſar auxit, & Auguſtus ad Triumviros poſtea, ut primum erant, reduxit. Orbis, imperium Cæſari delatum ſignificat: cetera, quæ in eo optanda ſunt, per ſecurim, religionis cultus: per manus, concordia: per caduceum, pax: per faſces, juſtitia.

Hic nummus argenteus inter rariores cenſetur.

DIVOS IVLIVS DIVI F. *Capita adverſa Julii, & Auguſti.*

M. AGRIPPA COS. DESIG. *In area nummi.*

M. Vipſanius Agrippa ab Auguſto inter familiares & amicos adle-

ctus, tandem Coſ. deſignatus an. 716. & Auguſto gratulans ejus, & patris effigiem in nummis a ſe editis exhibuit: nondum Auguſti gener erat, vide Patinum in theſ.

Hic nummus ex argento rariſſimus eſt: ex auro eximiæ raritatis, & præſtantiæ.

* DIVOS IVLIVS. *Caput Julii Cæſaris laureatum, pone quod ſtella. Eadem epigraphe, ac typus, ut in ſuperiore.*

In honorem Julii cuſus eſt nummus ab Agrippa, adpoſito ejus capiti ſidere pro nota divinitatis juxta vulgi perſuaſionem. *Siquidem*, teſte Suetonio in ejus vita cap. 88. *ſtella crinita per ſeptem dies continuos fulſit; exoriens circa undecimam horam; creditumque eſt animam eſſe Cæſaris in cœlum recepti: & hac de cauſa ſimulacro ejus in vertice additur ſtella.*

(1) *Hic nummus aureus præclariſſimus, & rariſſimus eſt.*

M. ANTON. IMP. *Caput M. Antonii, pone quod lituus.*

M. Antonio Triumviro cuſus eſt hic nummus in memoriam, quod ille Julii Cæſaris partium fuiſſet ſtudioſus: ideo inter ſecundos hæredes ab eo, teſtamento adſcriptus eſt. Lituus pone ejus caput, quod ille eſſet Augur; lituus autem Augurum ſymbolum eſt.

Hic nummus ex argento rarus, ex auro eximiæ raritatis, & elegantiæ eſt.

L. BVCA. *Venus victrix ſtans, dextra Victoriolam, ſiniſtra haſtam gerit.*

Lucius ille Buca Æmiliæ gentis erat, & ut IIII. vir Venerem exhibuit, ex qua Julius Cæſar originem ſe trahere ab Julio Æneæ filio prædicabat, ſed illa Victrix eſt, ut Victoria, quam manu gerit, deſignat.

Hic nummus ex argento inter rariores collocatur.

L. BVCA. *Figura muliebris ſedens, dextra Victoriolam, læva haſtam tranſverſam.*

Sedentem Victricem Venerem repræſentat Æmilius Buca, poſt omnes Julii Cæſaris victorias tanquam tranquillam. Ejus templum erat in theatro Pompeji.

Hic nummus argenteus, quoad partem anticam rarus, quoad averſam, obvius eſt.

L. BV-

(1) In Theſauro Auſtriaco Vindobonenſi, olim PP. Carthuſianorum Romæ.

Digitized by Google

L. BVCA. *Orbis, ſecuris, manus, caduceus, faſces.*
Symbola hæc ſunt Imperii Romani deinceps per Julium Cæſarem rite adminiſtrandi: de quibus in pagina ſuperiore dictum eſt.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

C. CAESAR COS. PONT. AVG. *Caput Auguſti ſine laurea.*
Caput Julii Cæſaris ab Auguſto exhibetur in memoriam adoptionis ſuæ, cum tunc Cajus Cæſar vocaretur, & Conſul primum eſſet, ut & Pontifex, & Augur. Annos natus 14. in collegium Pontificum adſcriptus eſt in locum L. Domitii, qui e vivis abierat, ex Nic. Damaſc. p. 476.
Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

P. CLODIVS M. F. *Mars nudus, & galeatus ſtans, dextra haſtam; ſiniſtra parazonium.*
P. Clodius ſub Julio Cæſare IIII. vir monetæ cudendæ factus, in ejus memoriam nummum percuſſit ſub Auguſto cum ſigno Martis Ultoris, quod ille in prælio Philippenſi ei votum pro paterna ultione feciſſet.
Hic nummus argenteus inter præſtantiores habendus.

CAESAR PARENS PATRIAE. *Caput Julii velatum, pone quod apex: ante vero, lituus.*
C. COSSVTIVS MARIDIANVS A. A. A. F. F. *In area nummi.*
Coſſutius Maridianus IIII. vir monetæ cudendæ ex auro, argento, & ære præfectus a Julio factus, nomen ei a Senatu conceſſum inſcripſit, ut narrat Dio. Poſt hæc *Parentem Patriæ* illum nuncuparunt, & in ejus numiſmatibus Monetarii illud exhibuerunt.
Hic nummus argenteus inter rariores adnumeratur.

L. FLAMINIVS IIII. VIR. *Figura muliebris ſtans, dextra caduceum, ſiniſtra haſtam.*
L. Flaminius Chilo ex IIII. virorum numero, ſignum Pacis cum caduceo exhibuit, civilibus bellis paſſim compoſitis. Pacem, Veneris ſociam appellat Ariſtophanes.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

L. LIVINEIVS REGVLVS. *Bos cornupeta.*
Livinejus Regulus Taurum in nummo ſignavit, quod primum Cæ-

Digitized by Google

ſar an.708. illum in ſpectaculum edidiſſet, Plinio teſte lib.8. cap.45. vide Triſtanum tom. 1. p. 30.
Hic nummus argenteus inter rariores collocatur.

C. MARIDIANVS. *Figura muliebris ſeminuda ſtans, dextra Victoriolam, ſiniſtra clypeo globo impoſito innixa.*
Maridianus Coſſutiæ gentis erat, equeſtris ſcilicet, affinis forſan Coſſutiæ, cui prætextatus adhuc Jul. Cæſar fuerat deſponſatus, ſed quam, patre amiſſo in ſponſalibus, dimiſit. Venerem etiam ille in Julii nummis, ad indicandam ejus originem, exhibuit.
Hic nummus argenteus pro raro notandus. Aureus vero præſtantiſſimus eſt.

M. METTIVS. *Figura muliebris tunicata, & ſeminuda ſtans, dextra Victoriolam, læva haſtam tranſverſam, cubito clypeo globo impoſito, innixo.*
M. Mettius etiam IIII. vir pariter Venerem ſignavit, ſeu ad originem Julii arguendam, ſeu ad cultum, quo eam proſequebatur Cæſar, de quo Dio lib. 44. *Omnino vero Venerem totus colebat.*
Hic nummus argenteus frequens, ſed ex auro rariſſimus eſt.

M. METTIVS. *Figura muliebris in bigis, dextra ſpiculum vibratura, læva clypeum gerens.*
Mulier in bigis, Juno Soſpita eſt, Lanuvii culta; a Mettio ſignata ad indicandam ex iſto oppido originem ſuam, & quod ex municipio vetere an. 706. Colonia a Jul. Cæſare facta eſſet, ut tradit Frontinus.
Hic nummus argenteus inter rariores ſcribendus eſt.

MVSSIDIVS LONGVS. *Temo, orbis, apex, cornucopiæ, caduceus.*
Hæc ſymbola ſunt, quibus imperium Cæſari delatum, & res ſub eo florentes expreſſæ videntur: temo in mari potentiam, & globus in terra denotant: per apicem religio: per cornucopiæ, abundantia: & per caduceum, felicitas deſignantur.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

L. MVS-

L. MVSSIDIVS LONGVS. CLOACIN. *Cancelli Comitiorum, in quibus ſtant duæ figuræ togatæ, ſortes in urnas immittentes.*
Muſſidius Longus IIII. vir cancellos Comitiorum, in quibus ſcriptum *vox Cloacin.* unde Venus Cloacinæ nomen ſumpſit, ad indicandam ſuam e Sabinis originem, in nummo expreſſit, illa autem a Tatio Sabino conſecrata eſt: ſic Cæſari gratulans, quod ille a Venere originem haberet.
Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt.

TI. SEMPRONIVS GRACCVS Q. DESIG. *Signum cohortis, aquila legionis, aratrum, & decempeda.*
Sempronius Gracchus coloniæ ſymbola expreſſit, ob Coloniam Carthaginem a Julio Cæſare deductam teſte Dione, ad quam ejus avus Gracchus deſtinatus fuerat III. vir an. V. C. 633. ſed ex Aruſpicum reſponſo tunc non deducta eſt. Gracchus Quæſtor Cæſaris deſignatus in nummo perhibetur.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

P. SEPVLIVS MACER. *Figura muliebris ſeminuda ſtans, dextra Victoriolam, læva haſtam inverſam.*
Mulier illa, Venus eſt Victrix, de qua Dio Caſſ. in Julio. *Venerem armatam annulo inſculptam geſtabat, eaque teſſera in rebus ſummis plerumque utebatur.* Ut in pugna Pharſalica.
Hic nummus, quoad caput rarus eſt, quoad partem averſam tritus, & frequens.

Q. VOCONIVS VITVLVS. *Vitulus.*
Voconius Vitulus ad cognominis originem indicandam Vitulum in nummo ſignavit. Voconia gens erat plebeja in plures diviſa familias; Voconii autem ex Aricino municipio in Urbem venere. Cicer. Philip. 13.
Hic nummus argenteus pro rariſſimo habetur, & aureus eximiæ raritatis, & elegantiæ eſt.

Q. VOCONIVS VITVLVS Q. DESIGNATVS. *Vitulus.*
Voconius ſe Quæſtorem a Cæſare deſignatum ſcribit in nummo, quod S. C. comprobatum notat, cum ille poſt Pompejum in Hiſpania victum minores auxiſſet magiſtratus, in quorum numero erat Quæſtura, ſi quidem ea erat ad majores dignitates primus gradus.
Hic nummus argenteus anteriorem raritate ſuperat.

DIVVS

Digitized by Google

DIVVS IVLIVS. *Caput Julii ſine laurea.*

IMP. CAES. TRAIAN. AVG. GER. DAC. P. P. REST. *Victoria ſtans bullam oſculari videtur, dextra caduceum alatum: pro pedibus, ſerpens.*

Trajanus hunc reſtituit Julii Cæſaris nummum cum Victoriæ typo, ad deſignandas illius victorias, felicitate per caduceum, & prudentia per ſerpentem, partas: Victoria bullam, in qua, ut plurimum, erat ſignata Principis effigies, deoſculari videtur.

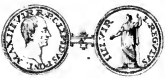
Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

Eadem epigraphe. Figura muliebris nuda ſtans, dextra galeam, ſiniſtro cubito columnæ innixo, haſtam inverſam geſtat: pro pedibus, clypeus.

Veneris etiam Victricis typus a Trajano in Julii Cæſaris nummis reſtitutus eſt, cum ille ſe ab ea originem habere prædicaret, de qua ſupra dictum eſt.

Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

M. LE-

M. LEPIDI nummi ex argento rari habentur, ex auro eximiæ ſunt ſingularitatis, & elegantiæ.

M. LEPIDVS PONT. MAX. III. VIR. R. P. C. *Caput Lepidi.*
C. CAESAR IMP. III. VIR. R. P. C. *Caput Auguſti.*
M. Lepidus poſt mortem Julii Cæſaris a M. Antonio in defuncti locum anno 710. Pontifex Maximus conſtitutus eſt: at inter eos & Auguſtum Triumviratus junctus eſt, & Lepidi effigies cum Auguſto in eadem moneta, ad indicandam eorum concordiam percuſſa eſt.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

L. MVSSIDIVS T. F. LONGVS IIII. VIR. A. P. F. *Mars nudus, & galeatus ſtans, pede ſiniſtro clypeo impoſito, dextra haſtam, ſiniſtra flagrum, ſeu ſcuticam.*
Muſſidius Longus IIII. vir a Julio conſtitutus, eo mortuo, ſub triumviratu in nummis Lepidi Martem Ultorem, ut in Antonio, & Auguſto ſignavit, ob votum pro morte Julii Cæſaris ulciſcenda ab iis factum.
Hic nummus ex argento, & auro ſingularis elegantiæ, & raritatis eſt.

REGVLVS IIII. VIR. *Figura muliebris ſtans, dextra pateram, ſiniſtra haſtam gerit.*
Livinejus Regulus IIII. vir a Julio factus ſub Triumviratu in averſa parte nummi Lepidi concordiam ſignavit, ad ſummam inter alios Triumviros ὁμόνοιαν denotandam.
Hic nummus aureus eximiæ raritatis eſt, & præſtantiæ.

Duo ultimi nummi in prima editione deſcripti, non Lepidi, ſed M. Antonii ſunt.

M. AN-

M. ANTONII nummi ex argento frequentes ſunt, ex auro inter rariores collocantur.

M. ANT. IMP. AVG. III. VIR. R. P. C. M. BARBAT. Q. P. *Caput M. Antonii.*

L. ANTONIVS COS. *Caput L. Antonii fratris M. Triumviri.*

M. Antonius fratrem habuit L. Antonium Conſulem cum P. Servilio Vatia II. an. 713. quem in nummis, ob pietatem erga fratrem, ſimul ſociavit M. Valerius Barbatus Antonii Quæſtor provincialis. Hic tandem a Marco dimiſſus eſt. Ap. Appianum lib. 5. Bel. Civ.

Hic nummus argenteus e rariorum numero eſt.

M. ANT. IMP. AVG. III. VIR. R. P. C. M. NERVA PROQ. P. *Id eſt Marcus Antonius Imperator, Augur, Triumvir Reipublicæ conſtituendæ. Marcus Nerva Proquæſtor provincialis. Caput M. Antonii.*

L. ANTONIVS COS. *Caput L. Antonii fratris.*

Superiorem nummum cudit M. Barbatus M. Antonii Quæſtor provincialis, hunc M. Coccejus Nerva Proquæſtor: illi Quæſtores, & Proquæſtores pecuniam pro ſtipendiis legionum adminiſtrabant, imo & nummos cudere curabant: Proquæſtor autem, mortuo, aut decedente ex Provincia Quæſtore, id gerebat.

Hic nummus argenteus inter rariores computandus.

ANTONIVS AVG. IMP. III. *In area nummi.*

M. Antonius Imperator III. appellatus eſt, cum Ventidius ejus lega-

Digitized by Google

gatus Labienum, & Parthos profligaſſet an. 719. in cujus memoriam cuſus eſt ille nummus.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

M. ANTONIVS III. VIR. R. P. C. *Caput radiatum.*
Caput illud radiatum Solis eſt, quem eundem cum Oſiride ſcribunt Herodotus, Diodorus, & alii: ideo eum Monetarii cum M. Antonio ſociarunt, quum ille ſe Oſirim appellaret: apud Dionem lib. 50.
Hic nummus ex argento non obvius eſt.

M. ANTONIVS M. F. *Caput Antonii Triumviri filii.*
M. Antonius quum ex Fulvia filium majorem M. Antonium, poſita prætexta, togam virilem ſumere cum Cæſarione, & eos Reges, regnique hæredes ſalutari juſſiſſet, illum ideo in nummo ſecum ſignari curavit. Vide Seguin.
Hic nummus aureus a Petr. Seguino vulgatus, eximiæ raritatis, & elegantiæ eſt, ſed non unicus.

M. ANTON. IMP. AVG. III. VIR. R. P. C. *Caput M. Antonii.*
C. CAESAR IMP. PONT. III. VIR. R. P. C. *Caput Auguſti.*
Auguſtus ſub nomine Caji Cæſaris ex altera parte nummi M. Antonii ſignatur ad arguendam cum eo in triumviratu concordiam.
Hic nummus argenteus rarus eſt, aureus inter rariores habendus. Diverſi ſunt typi, & epigraphæ.

CAESAR DIC. *Caput Julii laureatum, pone quod vas.*
Vas pone Julii Cæſaris caput, ad notandum illius ſummum Pontificatum, ſignatur, ut lituus pone caput M. Antonii, ad ipſius Auguratum arguendum: vas autem illud videtur eſſe præfericulum, quo utebatur Pontifex maximus in ſacrario Opis Conſivæ, cui illuc tantum cum Veſtalibus aditus erat permiſſus.
Hic nummus ex argento pro raro notatur: ex auro inter rariores numerandus.

CAESAR IMP. *Caduceus alatus.*
In monumentum pacis cum Auguſto an. 714. Fulvia Antonii uxore mortua, compoſitæ, cujus ſymbolum eſt caduceus: imo & in aliis nummis, duæ dexteræ caduceum complectuntur ad concordiam eorum indicandam.
Hic nummus argenteus rarùs eſt.

Digitized by Google

M. ANT. IMP. AVG. III. VIR. R. P. C. L. GELL. Q. P. *Caput M. Antonii, pone quod vas.*

CAESAR IMP. PON. COS. III. VIR. R. P. C. *Caput Auguſti, pone quod lituus.*

Gellius Publicola M. Antonii Quæſtor provincialis, Auguſti caput, ad eorum concordiam indicandam, ſignari juſſit. Conſulatum geſſit cum Coccejo Nerva an. 718. Bello Actiaco Antonianarum partium dux dextrum cornu tenuit anno 723.

Hic nummus argenteus pro raro habendus.

M. ANT. IMP. III. VIR. R. P. C. *Caduceus alatus inter duo cornuacopiæ, in imo globus.*

Quum Antonius, & Auguſtus an. 714. mortua Fulvia pacem inter ſe compoſuiſſent, imperium diviſere: de quo Dio l. 48. *Hæc tum denuo imperii diviſio facta, bellique contra Sex. Pompejum ſocietas inter Cæſarem, & Antonium inita.* Unde globus imperium denotat; caduceus pacem; hinc & inde cornucopiæ, ex quibus abundantiam.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

P. CLODIVS M. F. IIII. VIR. *Figura Martis nuda, & galeata ſtans, dextra haſtam, læva parazonium.*

Clodius IIII. vir a Julio Cæſare factus in III. virorum nummis Martem Ultorem ſignavit ad indicandum de ulciſcenda illius morte inter eos initum conſilium.

Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

P. CLODIVS M. F. IIII. VIR. A. P. F. *Figura nuda radiata ſtans, dextra caduceum, ſiniſtra palladium, pede ſupra globum: prope Aquila, a ſiniſtris clypeus, pone humeros clava.*

Has notas A. P. F. interpretantur Antiquarii *Auro publico feriundo*, quod maxime convenit aureæ monetæ, quum Clodius eſſet ex numero IIII. virorum monetæ cudendæ. Quæ ſit illa figura, & ſymbola adjacentia, dijudicent eruditi.

Hic nummus ex auro rariſſimus eſt.

CLEOPATRAE REGINAE REGVM FILIORVM REGVM. *Caput Cleopatræ, ante quod prora navis.*

Cleo-

Digitized by Google

Cleopatra titulis honoratur, quos Antonius concione apud Alexandrinos habita an. 720. illi conceſſit, poſtquam Julium ejus ex Cæſare filium, Regem Regum vocaſſet, & Ptolemæo ejus ex ſe filio, Armeniæ regnum donaſſet.
Hic nummus argenteus inter rariores habetur.

IMP. CN. DOMIT. AHENOBARBVS IMP. *Prora navis, in vertice aſtrum.*
Domitius Ænobarbus claſſem a Bruto, & Caſſio ſibi commiſſam poſt eorum mortem M. Antonio commiſit, unde prora in ejus nummis, & aſtrum, forſan Julii, ut eorum partes, qui illius mortem ulciſcerentur, ſe ſequi tunc indicaret: M. Antonius ei filiam deſpondit.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

IMP. TER. *Trophæum, in imo duo clypei, & duo tela, in aliis, clypeus, & prora navis.*
Trophæum illud ad Armeniacam victoriam ſpectat, quum Antonius de Artavaſde Armeniæ rege capto, Alexandriæ triumphavit: unde prora ad imum trophæi, ut eum maris dominum denotet, quod ſymbolum Cleopatra in nummis ſignabat, quum ille tiaram pone caput ſuum, Armeniæ inſigne poneret.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

IMP. TERTIO III. VIR. R. P. C. *Tiara Parthica cum telo.*
Tiara, ſeu cidaris monimentum eſt Armeniæ regni ab Antonio ſubacti; ea autem utebantur pro capitis inſigni ejus reges. Tigranes Artavaſdis hujus ab Antonio capti pater, ad Pompeji pedes eam adpoſuit.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

ANTONIVS M. F. M. N. AVGVR. IMP. TER. *Antonius ſtans velatus habitu augurali, dextra lituum gerit.*
III. VIR. R. P. C. COS. DESIG. ITER. ET TER. *Caput Solis radiatum.*
M. Antonius ſtat augurali habitu veſtitus, quod commendatione Julii Cæſaris impetravit poſt Tribunatum plebis. In altera parte caput Solis, ſeu Oſiridis, qui idem eſt apud Diodorum: Antonius autem Oſiridem ſe ſcribebat, ac fingebat, teſte Dione.
Hic nummus ex argento frequens, ex auro rariſſimus eſt.

III. VIR. R. P. C. *Caput Solis in templo diſtylo.*

Templum eſt Solis, vel Oſiridis ab Antonio Alexandriæ erectum, in quo erat ejus imago corona radiata inſignis, ut repræſentatur in Antonii nummis: templum non adeo magnificum fuiſſe teſtantur duæ tantum pro ejus fronte columnæ.

Hic nummus argenteus obvius eſt, ex auro rariſſimus.

Eadem epigraphe. Caput Cleopatræ ciſtæ impoſitum, in medio duorum ſerpentum.

In averſa parte M. Antonii cuſum eſt ab Aſiæ populis caput Cleopatræ ciſtæ impoſitum, unde nummi illi maximi, ciſtophori erant dicti: ciſta hæc ad Bacchi myſteria ſpectat; hinc M. Antonii caput, qui ſe Bacchum appellabat, in corona hederacea poſitum eſt. Angues inſignia ſunt Aſiæ minoris, ut fidem facit Auguſti nummus cum iis, & epigraphe *Aſia recepta.*

Hic nummus argenteus maximi moduli rariſſimus eſt.

Eadem epigraphe, cum capitibus M. Antonii, & Cleopatræ jugatis in parte antica.

Bacchus muliebri habitu dextra cantharum, ſiniſtra thyrſum, ſtans ſupra ciſtam, hinc & illinc ſerpens.

Nummus hic tetradrachmus appellatur ciſtophorus: de illis meminit Livius in triumpho, quem egit Man. Acilius de Antiocho Syriæ Rege: *Prælata ſunt in eo argenti infecti tria millia pondo: ſignati tetragmum Atticum* 113. *millia: ciſtophorum* 242. Bacchus inſiſtit ciſtæ, in qua ipſius arcana erant recondita: angues ex ipſis myſteriis deſumpti ſunt.

Hic nummus argenteus maximi moduli elegantia, & ſingularitate anteriorem ſuperat.

L. MVSSIDIVS T. F. LONGVS IIII. VIR. A. P. F. *Figura virilis nuda, & galeata ſtans, dextra haſtam, ſiniſtra flagrum: pede clypeo impoſito.*

Muſſidius Longus IIII. vir a Julio Cæſare factus ſub triumviratu in Lepido, Auguſto, & Antonio, Martem Ultorem ſignavit ad indicandam eorum de morte Julii Cæſaris ulciſcenda ſocietatem.

Hic nummus ex auro rariſſimus eſt.

PIE-

PIETAS COS. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra temonem tranſverſum, læva cornucopiæ: pro pedibus ciconia.*

Pietas, cognomen eſt L. Antonii fratris M. Antonii Triumviri, quod Conſulatum gerens anno 713. in bello Peruſino adſumpſit, quum diceret ſe illud in gratiam fratris abſentis ſuſcepiſſe, teſte Dione.

Hic nummus aureus rarior argenteo eſt.

PIETAS COS. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra lampadem accenſam, læva cornucopiæ, cui inſiſtunt duæ ciconiæ.*

Pietatis Deæ effigies in hoc, & in ſuperiore nummo M. Antonii, in memoriam cognominis L. Antonii fratris, quod pietate erga eum in bello Peruſino acceperat. Pietatis templum erat in circo Flaminio, teſte Julio Obſequente. Ciconia Pietatis ſymbolum eſt.

Hic nummus aureus, & argenteus ejuſdem eſt raritatis, & elegantiæ, ac ſuperior.

L. REGVLVS IIII. VIR. A. P. F. *Figura virilis nuda inſidens rupibus, dextra haſtam, ſiniſtra innixa clypeo, in quo caput Herculis.*

L. Livinejus Regulus IIII. vir a Julio Cæſare factus, in hoc Antonii nummo, ut ipſi gratularetur, Anteonem Herculis filium Romæ montibus inſidentem expreſſit, læva clypeo inſiſtit, in quo viſitur caput Herculis pelle leonina ornatum, a quo Antonius gentis originem referebat. *Ipſe etiam videbatur Herculis imaginibus, picturiſque perſimilem aſpectum habere*. Plutarch.

Hic nummus aureus eximiæ raritatis eſt.

Caput M. Antonii, Auguris more velatum, ante quod lituus hujus ſacerdotii ſymbolum, pone illud, vas præfericulum.

P. SEPVLIVS MACER. *Figura in equo decurrens, altera ad latus, dextra flagrum.*

Hæc decurſio equeſtris ſpectat ad ludos, quos Triumviri pro bello contra Cæſaris percuſſores voverant, exeunte an. 714. factos: quorum memoriam Sepulius Macer conſignavit in nummo M. Antonii, ideo velati, quod quum VII. viri tunc abeſſent, eorum munus Pontifices obierint.

Hic nummus argenteus ab Urſino, & ejus ſequacibus pro Lepido exiſtimatus, ad M. Antonium ſpectat, ut probati Antiquarii agnoverunt, & inter elegantiores recenſetur.

M. SI-

Digitized by Google

M. SILANVS AVG. Q. PROCOS. *In area nummi.*
M. Junius Silanus Augur, Julii Cæſaris in Gallia legatus, poſt ejus cædem Lepido adhæſit; deinde ad Antonium ſe contulit, cujus Quæſtor in hoc nummo inſcribitur, & quidem *Procoſ.* id eſt, qui provinciam cum Proconſulari poteſtate adminiſtravit, quum Antonius in ea non eſſet. Ejus partes tandem deſeruit ob Cleopatram. *Hic nummus argenteus nec rarus, nec obvius eſt.*

SOSIVS IMP. *Trophæum, in imo hinc, & inde captivus manibus poſt terga revinctis.*
C. Soſius Quæſtor fuit M. Lepidi Prætorius, in bello civili Julii partes ſequutus eſt: poſt hujus cædem Antonio adhæſit, a quo Syriæ, & Ciliciæ adminiſtrationem poſt Ventidium accepit: Antigonum Jeroſolymis expugnatis cepit, inde Imperator dictus, & trophæum cum captivis in nummo: de Judæa an. 717. triumphavit. *Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt.*

D. TVR. *Victoria gradiens, dextra coronam, ſiniſtra palmam.*
M. Antonius III. in hoc nummo dicitur Imp. IIII. & Conſul III. Conſulatum Alexandriæ ſuſcepit an. 723. ubi cuſus hic nummus fuit cum Victoria, & Imperatoris IIII. titulo, in Victoriæ augurium, nam ut ait Dio: *Victoriam quidem ſibi certam promiſerat.* *Hic nummus argenteus inter rariores habendus.*

Caput Antonii ſine inſcriptione, olim Lepido adſcriptum.
C. VIBIVS VARVS. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra Victoriam, ſiniſtra cornucopiæ gerit.*
C. Vibius Varus M. Antonio, & Auguſto nummos cudit ſine eorum nominum inſcriptione, ideo a Fulvio Urſino hic M. Lepido neſcio qua ratione adſcriptus eſt, quum hujus macilenta ſit facies, & Antonii plurimum venuſta. Concordia Victoriam gerens, nummum poſt pugnam Philippenſem cuſum fuiſſe denotat.
Hic nummus argenteus inter elegantiores recenſetur.

P. VENTI. PONT. IMP. *Figura virilis nuda ſtans, dextra haſtam, ſiniſtra pateram.*
A Ventidio Antonii legato cuſus eſt nummus, quum ille Imp. II. ob Victoriam ab eo de Parthis relatam, eſſet appellatus: Ventidius au-

autem Imperator etiam ob id vocatus, quum jam eodem anno Prætor, Conſul, & Pontifex exeunte anno 711. Syriæ, ac Ciliciæ ab eo præfectus eſt an. 716.
Hic nummus eximiæ ſingularitatis, & elegantiæ eſt.

Sine epigraphe. Arcus, & ſpicula in pharetra, quam gyris complectitur hinc, & inde ſerpens.
Nummus eſt tetradrachmus, vulgo Ciſtophorus dictus, in Aſia minori ad Antonii honorem cuſus, ſine epigraphe. In averſa parte pharetra, arcus, & ſpicula ſunt arma, quibus utuntur Aſiani; ſerpentes Aſiæ ſunt inſignia.
Hic nummus argenteus maximæ formæ rariſſimus eſt.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΤΡΙΤΟΝ ΤΡΙΩΝ ΑΝΔΡΩΝ. *Caput M. Antonii.*
ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΚΛΕΩΠΑΤΡΑ ΘΕΑ ΝΕΩΤΕΡΑ. *Caput Cleopatræ.*
Cleopatra Dea nova dicitur, & ut Antonius Διονυσος νεος apud Plutarchum, ſic nova Iſis appellata eſt, de qua Dio lib. 50. τὴν δ᾽ ἄνθρωπον ἐκείνην κατάπερ ἀτινὰ Ἶσιν Σελήνην προσκυνοῦντα. *Mulierem iſtam pro Iſide, vel Luna adorare.*
Hic nummus argenteus maximi moduli ſingularis elegantiæ, & raritatis eſt.

M. ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΑΥΤ. ΤΡΙΤΟΝ ΤΡΙΩΝ ΑΝΔΡΩΝ. *Caput M. Antonii.*
ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΟΛΕΜΩΝΟΣ. *Caput diadematum Polemonis Zenonis F. & Ponti, & Boſphori Regis.*
Polemo hic eſt Zenonis filius, quem Antonius poſt pugnam Philippenſem Ponti regno donavit, a quo poſtea Armeniam minorem recepit. Bello Actiaco militavit Antonio, brevi poſt Cæſari reconciliatus, Boſphori etiam regnum ab eo accepit.
Hic nummus ex argento eximiæ raritatis, & elegantiæ eſt: ab erud. Patino vulgatus in Suetonio.

AU-

AUGUSTI nummi ex auro, & argento vulgares ſunt, & triti.

CAESAR DIVI F. *Caput Octaviani Cæſaris.*
AEGYPTO CAPTA. *Crocodilus.*
In memoriam captæ Ægypti an. V. C. 724. menſe ſextili, qui ob id dictus eſt *Auguſtus.*
Hic nummus argenteus rarus eſt, ſed ex auro rariſſimus cum hac epigraphe IMP. CAES. TRAIAN. AVG. DAC. P. P. REST.

ARMENIA CAPTA. *Victoria domans taurum.*
Ob Tigranem Armeniæ majoris regem ab Auguſto conſtitutum anno V. C. 734. propterea que ſacrificia ei decreta ſunt ex Dione lib. 53. pag. 526.
Hic nummus aureus inter rariores collocandus.

Eadem epigraphe. Arcus, & pharetra.
Arma, quibus utuntur Armenii, hìc tanquam eorum ſpolia ſunt adpoſita.
Hic nummus argenteus pro raro numeratur.

ARMENIA CAPTA CAESAR DIVI F. *Figura muliebris cum tiara Armeniaca in capite, genuflexa manus elevat.*
Armenia ſupplex interfecto rege ſuo, alterum illius principis fratrem ab Auguſto ex Ægypto Romam abductum poſcit.
Hic nummus argenteus pro raro computandus.

AR-

ARMENIA RECEP. IMP. CAESAR DIVI F. *Figura veſtitu Armeniaco dextra haſtam, læva clypeo impoſita.*
Armenia in poteſtatem Romanorum per Artaxiæ mortem recepta, cui Auguſtus regem dedit.
Hic nummus ex argento inter rariores adſcribitur.

HISPANIA. *Figura muliebris tunicata ſtans, dextra ſpicas, læva cornucopiæ, & duo tela.*
Ob pacatam Hiſpaniam anno v. c. 732.
Hic nummus aureus elegans, & rarus eſt.

M. AGRIPPA COS. DESIG. *In area nummi.*
Quod M. Agrippa an. 716. deſignatus eſſet in annum ſequentem cum L. Caninio Gallo.
Hic nummus argenteus pro raro numerandus eſt.

CAESAR AVGVSTVS. *Caput Auguſti nudum.*
M. AGRIPPA. *Caput Agrippæ.* PLATORINVS III. VIR.
Hinc Auguſtus, inde Agrippa in eodem nummo cuſi ſunt a Platorino Triumviro, quod ambo eſſent Conſules anno v. c. 727. & eodem, Cæſar Auguſti nomen, & Tr. poteſtatem acceperit.
Hic nummus ex argento rariſſimus eſt.

C. ANTIST. REGINVS III. VIR. *Simpulum, lituus, tripus, & patera.*
Quum Auguſtus Pontificatum maximum mortuo Lepido anno v. c. 740. accepiſſet; in nummo enim *Auguſtus Cæſar* vocatur.
Hic nummus argenteus inter raros collocatur.

C. ANTIST. VETVS III. VIR. FOEDVS P. R. CVM GABIN. *Duo viri ſtantes togati dextras jungunt ſuper aram, ſub qua porca occiſa, immolanda eſt.*
Typus hic in memoriam patriæ ab Antiſtio triumviro ſignatus, quum Antiſtii cognomine Veteres, ex Gabiis urbe Latii eſſent oriundi.
Hic nummus argenteus eximiæ raritatis, & elegantiæ eſt.

C. ANTIST. VETVS III. VIR. ACTIO APOLLINI. *Apollo muliebri ornatu ſtans, dextra pateram ſuper aram ignitam, læva citharam gerit.*

In memoriam victoriæ Actiacæ, quum Auguſtus aram Apollini in loco, in quo caſtra metatus erat, conſecraſſet.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt, ac præſtantiſſimus.

ANTONIVS IMP. *Duæ dextræ caduceum tenentes.*
Ob pacem inter Auguſtum, & Antonium initam.
Hic nummus argenteus pro raro computatur.

ANTONIVS IMP. *Caput M. Antonii Triumviri.*
Ad concordiam Auguſti cum Antonio indicandam.
Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

M. ANT. IMP. AVG. III. VIR. R. P. C. L. GELL. Q. P. *Caput M. Antonii.*
L. Gellius Quæſtor Provincialis Antonii nummum cudit ad denotandam illius cum Auguſto in triumviratu ſocietatem.
Hic nummus argenteus cum hoc nomine GELL. *rarus eſt, cum* BARBATVS Q. P. *obvius eſt.*

L. AQVILIVS FLORVS III. VIR. *Flos.*
Alludit ad nomen, ut denotet antiquitatem a Flore deſumptam, nam C. Aquilius Florus Quæſtor militaris perhibetur anno V. C. 423.
Hic nummus argenteus inter præſtantiores numeratur.

L. AQVILIVS FLORVS III. VIR. SICIL. *Figura militaris galeata, & paludata ſtans, dextra ſervum ſeminudum proculcat, læva clypeum gerit.*
Aquilius nummum cudit, in quo memoriam avi ſui Manii Aquilii Flori renovat, qui Procoſ. Siciliæ bellum ſervile confecit anno V. C. 654.
Hic nummus argenteus inter elegantiſſimos reponitur.

L. AQVILIVS FLORVS III. VIR. *Tria crura cum capite Meduſæ.*
Hæc triquetra Siciliæ ſymbolum eſt, quod cudi curavit Aquilius in memoriam avorum ſuorum Caji, & Manii Siciliæ Proconſulum.
Hic nummus aureus raritatis eximiæ eſt.

L. AQVI-

Digitized by Google

L. AQVILIVS FLORVS III. VIR. *Scorpio.*
Scorpio Africæ ſymbolum, in nummo adpoſitum eſt ab Aquilio Floro in memoriam proavi C. Aquilii Flori, qui de Pœnis triumphum egit anno V. C. 494.
Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt.

BALBVS PROPR. *Clava inverſa.*
L. Cornelius Balbus Gaditanus, Proprætor clavam Herculis percuſſit ad indicandam originem ſuam a Gadibus urbe, apud quam ſummopere Deus ille colebatur.
Hic nummus argenteus pro raro habetur.

L. CANINIVS GALLVS III. VIR. *Figura Parthi genuflexa, dextra ſignum militare elevat.*
Quod Phraates Parthorum rex anno V. C. 734. ſigna militaria ſub Craſſo, & Antonio capta Auguſto remiſerit.
Hic nummus argenteus inter raros collocatur.

L. CANINIVS GALLVS III. VIR. *Cippus, in quo* C. C. AVGVSTI.
Ob 200. hominum millia, quibus frumentum publicum conceſſit Auguſtus anno V. C. 748. Ex Dione 554. *Ceterum Auguſtus multitudinem eorum, qui frumentum ex publico accipiebant, ad hominum* C. C. *millia redegit.*
Hic nummus argenteus eximiæ ſingularitatis eſt.

L. CANINIVS GALLVS. AVGVSTVS TR. POT. *Prætorium tabernaculum cum haſta.*
Ad oppidi cujuſdam oppugnationem denotandam ex Fulvio Urſino pag. 61.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

P. CARISIVS LEG. PROPR. *Trophæum inter ſcuta, & haſtas.*
Aſturibus, ac Cantabris in Hiſpania a P. Cariſio Auguſti Proprætore domitis.
Hic nummus argenteus rarus eſt, & elegans.

Eadem epigraphe. Haſta, clypeus, & gladius.
Arma, quibus Hiſpani utebantur.
Hic nummus ex argento rarior eſt ſuperiore.

Digitized by Google

Eadem epigraphe. Victoria coronans trophæum.
Quod confecto bello Hiſpanico, trophæum in loco altiſſimo ſit impoſitum.
Hic nummus nec obvius, nec rarus eſt.

Eadem epigraphe. Porta urbis, in cujus frontiſpicio: EMERITA.
Auguſtus bello confecto urbem in Luſitania Emeritam condidit anno V. C. 729. in qua milites emeritos locavit, unde illi nomen.
Hic nummus argenteus inter rariores reponitur.

Eadem epigraphe. Perſona, aliis *buccula, pugio, & quid aliud.*
Qui perſonam putant, ad ludos ſcenicos referunt, perſona enim ad comœdiam attinet. Qui bucculam galeæ, Hiſpanorum arma, pro Victoria Cantabrica contendunt.
Hic nummus ex argento ſingularis eſt elegantiæ, & raritatis.

P. CLODIVS M. F. *Figura Martis galeata nuda ſtans:* in aliis *paludata, dextra haſtam, læva caduceum gerit.*
Ob votum Marti Ultori ab Auguſto in prælio Philippenſi pro ultione paterna factum.
Hic nummus argenteus inter elegantiſſimos numeratur.

Eadem epigraphe. Bacchus muliebri ornatu ſtans, dextra racemum, ſiniſtra thyrſum.
Clodius Bacchum in gratiam M. Antonii, cujus erat etiam triumvir monetalis, percuſſit; quia ille genus ad hunc referebat.
Hic nummus ex argento eximiæ raritatis eſt, & elegantiæ.

COSSVS CN. F. LENTVLVS. *Equeſtris ſtatua dextra trophæum gerit.*
Statua eſt A. Corn. Coſſi, qui propria manu Tolumnium Vejentium regem occidit, & ejus ſpolia Jovi Feretrio tulit, cujus ædes Auguſtus reſtitüit.
Hic nummus argenteus inter rariores ſcribitur, ſed rariſſimus eſt cum epigraphe IMP. CAES. TRAIAN. AVG. GER. DAC. P. P. REST.

COSSVS LENTVLVS. M. AGRIPPA COS. TERT. *Caput M. Agrippæ corona roſtrata inſignitum.*

Quod

Digitized by Google

Quod Auguſtus Agrippæ Tribunitiam poteſtatem communicaſſet, quum hic Conſulatum ageret cum Coſſo Lentulo an. v. c. 736.
Hic nummus ex argento rariſſimus eſt, ſed a Trajano reſtitutus eximiæ raritatis, & elegantiæ habendus.

M. DVRMIVS III. VIR. *Aper ſpiculo transfixus.*
In memoriam ludorum Sæcularium in Dianæ honorem celebratorum, cui aper dicatus, ut arguunt Ερεσίων nummi, in quibus idem aper telo transfixus.
Hic nummus argenteus inter rariores computatur.

Eadem epigraphe. Leo diſcerpens Cervum.
Pugna Leonis cum Cervo ad ludos eoſdem ſpectat.
Hic nummus ex argento ejuſdem raritatis eſt, ac ſuperior.

Eadem epigraphe. Taurus coronatur a Victoria per aera volitante.
Sacrum ob aliquam Auguſti victoriam peractum denotat.
Hic nummus argenteus eximiæ raritatis, & ſingularitatis eſt.

Eadem epigraphe. Pagurus papilionem volantem acetabulis apprehendens.
In memoriam ſententiæ ab Auguſto ſæpius prolatæ: *Feſtina lente.*
Hic nummus aureus inter elegantiores adnumeratur.

LENTVLVS SPINT. *Lituus, & præfericulum.*
Lentulus ille, Spinter cognominatus, Auguratus inſtrumenta adpoſuit ad ſuum indicandum ſacerdotium: vide Dionem pag. 99. Conſul fuit anno v. c. 751.
Hic nummus ex argento inter præſtantiores habendus eſt.

L. LENTVLVS FLAMEN MARTIALIS. *Duæ figuræ ſtantes, altera ſeminuda dextra Victoriolam gerit, ſiniſtra haſtam puram, altera major togata, dextra extenſa aſtrum Martis, ſiniſtra clypeo impoſita, in quo* C. V. *id eſt*: clypeus votivus.
L. Cornelius Lentulus Flamen Martialis fuit, ut & ipſius pater. Adſtat habitu ſacerdotis prope Martis ſimulachrum, dextra ſuper ejus caput Martis ſidus manu tenet, læva innititur clypeo votivo: idque ad indicandum ſacerdotium.
Hic nummus argenteus in elegantiorum numero ſcribitur.

L. LI-

Digitized by Google

L. LIVINEIVS REGVLVS. *Victoria gradiens, dextra protenſa coronam gerit, ſiniſtra palmam.*
Ob victoriam Philippenſem, quum Cæſar in nummo III. VIR R. P. C. adhuc appelletur; ab eodem Auguſto Livinejus poſtea motus eſt. Dio lib. 54.
Hic nummus ex argento inter rariores reponendus eſt.

C. MARIVS TRO. III. VIR. *Capita Caji, & Lucii Cæſarum, Julia eorum matre intermedia. Non autem Triumvirorum capita, ut hactenus creditum eſt.*
C. Marius omnem Auguſti familiam in hoc nummo percuſſit, matrem nempe, & filios, ipſam Agrippæ conjugem, hos vero ab Auguſto adoptatos.
Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt, & elegantiæ.

Eadem epigraphe. Caput Dianæ, pone quod arcus.
Caput Juliæ Auguſti filiæ ſub Dianæ effigie, quum hæc eſſet Jovis filia, & Auguſtus pro Jove ab adulatoribus haberetur.
Hic nummus ex argento inter rariſſimos, & elegantiſſimos collocatur.

C. MARIVS C. F. TRO. III. VIR. *Figura virilis prætexta induta, dextra ſympulum, ſiniſtra lituum gerit.*
L. Cæſar Agrippæ filius ab Auguſto adoptatus in Augurum collegium cooptatus eſt: lituus autem Auguris eſt ſymbolum.
Vox, *Tro.* conſtanter legitur, non, *Pro.* quam Protriumvir, interpretabantur: ſed cognomen eſt hujus Marii, qui videtur *Trogi* cognomen habuiſſe, Pompeiis, Quintiis, & Sauffeiis commune.
Hic nummus argenteus in rariorum numero deſcribendus eſt.

Eadem epigraphe. Duæ Senatorum figuræ, quorum capita videntur turribus inſignita, ut vulgo Cybele depingitur, dextra ſcipionem, ſiniſtra chartam involutam gerunt: pro cujuſque pedibus, modius.
Duo illi Senatores videntur eſſe Triumviri deducendæ coloniæ, ut apud Fulvium Urſinum C. Marius Capito perhibetur: quare turribus cincta habere videntur capita: Decempeda, eſt ad terram metiendam; charta involuta, deductionis coloniæ Senatuſconſultum; modius Tritici plenus, pro terræ uniuſcujuſque ſemine.
Hic nummus ex argento inter rariores collocatur.

Eadem

Digitized by Google

Eadem epigraphe. Quadrigæ triumphales, ſupra quas palmæ ramus. Monumentum triumphi M. Agrippæ ab Auguſto decreti an.v.c.734. quem moderatione recuſavit. Ideo palmæ ramus, triumphantis loco poſitus: Auguſtus enim poſtquam Auguſti nomen accepit, nullum triumphum egit.
Hic nummus argenteus pro raro habendus eſt.

L. MESCINIVS RVFVS III. VIR. *Mars galeatus ſuper cippum, in quo* S. P. Q. R. V. S. P. RED. CAES. *Dextra haſtam gerit.* Senatus, Populuſque Romanus votum ſolvit, quum Valerius Meſſala ex Kal. Juliis an. v. c. 725. Conſul ſuffectus, primo magiſtratus die Marti votum feciſſet, ut victor rediret Cæſar.
Hic nummus ex argento rarus eſt, & elegans.

CAES. AVG. CONS. S. C. OB R. P. CONS. *id eſt*: Cæſari Auguſto conſecrata Senatuſconſulto ob rem publicam conſervatam. *Subauditur ſtatua, cujus caput directa fronte videtur in laurea.*
L. MESCINIVS RVFVS III. VIR. *Mars ſupra baſim cum haſta, & parazonio. In ea* S. P. Q. R. V. S. P. S. ET R. AVG. *id eſt*, Senatus, Populuſque Romanus votum ſolvit pro ſalute, & reditu Auguſti.
Quum Auguſtus Tarracone ægrotaſſet an. 729. Romam rediit anno ſequente, & votis ſolutis, nummus in rei memoriam cuſus eſt.
Hic nummus ex argento eximiæ raritatis, & elegantiæ eſt.

L. MESCINIVS RVFVS III. VIR. *Cippus in quo*: IMP. CAES. AVG. LVD. SAEC. *In area, hinc* XV. *inde* S. F. *id eſt*: Cæſar Auguſtus ludos ſæculares, *ſubauditur*, fecit, Quindecimvir ſacris faciundis.
Auguſtus ludos ſæculares reſtituit an. v. c. 737. quum ipſe eſſet Quindecimvir ſacris faciundis; unde memoria in cippo, ut in Domitiani, & Philippi nummis.
Hic nummus argenteus inter rariores numerandus eſt.

L. MVSSIDIVS T. F. LONGVS IIII. VIR. A. P. F. *Mars galeatus ſtans lævo pede clypeo impoſito, dextra haſtam, ſiniſtra flagrum, ſeu ſcuticam.*
Mars in omnibus Triumvirorum nummis percuſſus eſt, ob votum Marti

Marti Ultori pro ultione cædis Julii Cæſaris ab illis ſuſceptum. Literas, A. P. F. interpretari ſolent, *Auro publico feriundo*.
Hic nummus ex auro rariſſimus eſt.

P. PETRONIVS III. VIR. *Figura nuda humi deſidens ſuper ſtrophium, dextra ſuper genua, ſiniſtra caput ſuſtentat*.
Figura Provinciæ ab Auguſto ſubactæ, mœſta, ac lugens.
Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt, & elegantiæ.

P. PETRON. TVRPILIAN. III. VIR. *Pegaſus cum alis*.
Pegaſus, Corinthi coloniæ ſymbolum, cuſus a Petronio videtur, ob colonos iterum in Urbem ab Auguſto tranſmiſſos.
Hic nummus ex argento rarus eſt.

Eadem epigraphe. Siren dextra tubam inflat, ſiniſtra femori admota.
Cumas coloniam ab Auguſto deductam arguit Siren in nummo cælata. Parthenopes autem Sirenis corpus, Cumis ſepultum fuiſſe dicitur.
Hic nummus argenteus ſingularis elegantiæ, & raritatis eſt.

TVRPILIANVS III. VIR. *Creſcens Luna, in cujus medio aſtrum*.
Ad Byzantium ſpectat, cujus creſcens Luna ſymbolum eſt. Tacitus id innuere videtur, dum ait lib. An. XIII. de Byzantio: *Mox recentia in Cæſares merita*.
Hic nummus ex argento non obvius eſt.

Eadem epigraphe. Mulier in acervo clypeorum pectore tenus, manus in altum attollit.
Tarpeja virgo clypeis obruta, ad indicandam gentem Petroniam e Sabinis ortam, illa enim, ab iis in eam conjectis ſcutis, necata eſt.
Hic nummus argenteus nec obvius, nec rarus eſt.

Eadem epigraphe. Cithara.
Hæc, Apollinis ſymbolum, ob templum ejus in monte Palatino ab Auguſto extructum, a Turpiliano cælatur.
Hic nummus ex auro rariſſimus eſt.

Q. SAL-

Q. SALVIVS IMP. COS. DESIG. *Fulmen alatum*.
Illud providentiæ ſymbolum ſignatur a Salvio, quod fuiſſet Conſul ab Auguſto deſignatus. Sed conſulatum non iniit, & necatus eſt, quum nova molitus eſſet.
Hic nummus argenteus non obvius eſt.

M. SANQVINIVS III. VIR. *Caput inſignitum laurea, cujus vertici ſtella eſt adjecta*.
Caput Caſtoris eſt, ob Circenſes ludos ab Auguſto celebratos, qui huic Deo dicati erant, ex Iſidoro.
Hic nummus ex argento rarus eſt, & elegans.

TI. SEMPRON. GRACCVS IIII. VIR. Q. DESIG. *Vexillum, aquila legionaria, aratrum, & decempeda*.
Hæc coloniæ conditæ ſymbola ſpectant ad Carthaginem, ad cujus deductionem avus Sempronii Gracchi deſtinatus fuerat olim Triumvir, & in quam Auguſtus colonos iterum an. 725. ex Dione, tranſmiſit.
Hic nummus argenteus inter rariores numeratur.

TI. SEMPRON. GRACCVS IIII. VIR. Q. D. *Fortuna ſtans dextra temonem, ſiniſtra cornucopiæ gerit*.
Ob votum Fortunæ reduci pro Auguſto ſuſceptum, & ſolutum.
Hic nummus ex auro eximiæ raritatis eſt, & elegantiæ.

AVGVSTVS DIVI F. *Statua Auguſti equeſtris*.
P. STOLO III. VIR. *Apex inter ancilia*.
Hæc Auguſti ſtatua menſe Martio, quum Salii ſolemnia celebrarent, videtur erecta.
Hic nummus argenteus inter rariſſimos computatur.

AVGVSTVS TR. POT. *Caput Auguſti nudum*.
Typus idem, ac ſuperior.
Ob tribunitiam poteſtatem ad v. Kal. Julii ab Auguſto in perpetuum acceptam: Ancilia ad ludos ſæculares refert Fulvius Urſinus.
Hic nummus argenteus potius inter raros, quam obvios collocandus eſt.

Digitized by Google

C. SVLPITIVS PLATORIN. III. VIR. *Duo viri togati in roſtris ſedentes.*

Hæc ſunt nova roſtra, dicta Julia, ab Agrippa in Auguſti honorem facta, an. 726. quæ roſtris ex Actiaca pugna ornavit, cum eſſet Conſul II. cum Auguſto VI.

Hic nummus argenteus inter elegantiores adſcribendus eſt.

C. VIBIVS VARVS. *Minerva galeata, & tunicata ſtans, dextra haſtam, læva Victoriolam: pro pedibus clypeus.*

Minerva Vibone oppido culta, in hoc nummo a Vibio Varo, ad ſuam ex ea urbe originem indicandam, cælata videtur. Dea Victoriam gerit, ob victoriam Philippenſem, de qua dictum eſt in M. Antonio.

Hic nummus ex argento pro rariſſimo habetur.

L. VINICIVS. *Arcus cum duabus fornicibus, in cujus periſtylio* S. P. Q. R. IMP. CAES. *ſupra quadrigæ triumphales, hinc & inde figura cum haſta.*

Arcus hic in Auguſti honorem erectus eſt, ob viam Flaminiam propriis ſumptibus ab eo refectam, per quam tranſibant triumphantes; ideo ſupra eum quadrigæ, in quibus vehebantur.

Hic nummus argenteus inter rariores recenſendus eſt.

AVGVSTVS TR. POT. VIII. *Caput Auguſti.*

M. VINICIVS L. F. III. VIR. *Cippus in quo* S. P. Q. R. IMP. CAES. QVOD V. M. S. EX EA P. Q. I. AD A. DE. *id eſt, Senatus, Populuſque Romanus Imperatori Cæſari, quod viæ munitæ ſint ex ea pecunia, quam is ad ærarium detulit.*

Quum Auguſtus viarum reficiendarum curam ex manubiis triumphalibus, & ille Flaminiam ſuis ſumptibus ſternendam ſumpſiſſet, anno 738. in quo Trib. pot. VIII. numerabat, perfectæ illæ videntur.

Hic nummus ex argento inter rariores, ſed ex auro rariſſimus, & elegantiſſimus eſt.

Statua equeſtris Auguſti ſuper baſim, in qua S. P. Q. R. IMP. CAES. *ante portam urbis.*

L. VICINIVS L. F. III. VIR. *Cippus, ut ſupra.*

Eque-

Digitized by Google

Equeſtris ſtatua Auguſto poſita ante portam Flaminiam, ob ejus viam Ariminum uſque, propriis illius ſumptibus refectam.
Hic nummus argenteus inter rariſſimos reponitur.

ACT. *Apollo Actiacus muliebri habitu ſtans, dextra lyram gerit.*
Statua Apollinis in monte Palatino ab Auguſto poſita: de qua Propertius. Actius in longa carmina veſte canit.
Hic nummus ex argento obvius, ex auro rarus eſt.

APOLLIN. *Templum ſex columnarum, in cujus aditu Apollo cippo impoſitus, dextra pateram, læva lyram.*
Eſt Icon Templi ſupra deſcripti. Auguſtus autem ſe Apollinis filium exiſtimabat, quod menſe Auguſto natus eſſet.
Hic nummus argenteus inter rariſſimos habendus.

AVGVSTVS. *Ara.*
Ob Auguſti reditum Fortunæ Reduci erecta eſt hæc ara.
Hic nummus argenteus ex ſolito modulo tritus eſt, ſed ex maxima forma inter rariores adſcribitur.

Eadem epigraphe. Sphinx.
Illud animal hic cælatum videtur in memoriam ſigilli Auguſti, in quo id erat expreſſum.
Hic nummus maximi moduli argenteus inter elegantiores numerandus eſt.

* *Eadem epigraphe, & typus.*
De Sphinge, Auguſti ſigillo hæc habet Svetonius in ejus vita c. 50. *In diplomatibus, libelliſque, & epiſtolis ſignandis initio ſphinge uſus eſt; mox imagine magni Alexandri, noviſſime ſua Dioſcoridis manu ſculpta.*
(1) *Hic nummus aureus ex ſolito modulo inter rariores reponendus eſt.*

Eadem epigraphe. Capricornus cum cornucopiæ.
Ob felices Auguſti ſub Capricorni ſidere natales.
Hic nummus argenteus cum ſimili typo ex ſolita magnitudine obvius eſt, ſed ex maximo modulo in rariorum numero collocatur.

(1) In Theſauro Auſtriaco Vindobonenſi, olim PP. Carthuſianorum Romæ.

Digitized by Google

AVGVSTVS TR. POT. *Statua equeſtris Auguſti.*
Statua equeſtris decreta eſt Auguſto a Senatu, quod viam Flaminiam ſumptibus ſuis reficiendam ſuſcepiſſet anno 731. quo Trib. poteſtatem in perpetuum accepit.
Hic nummus ex argento rarus eſt.

AVG. DIVI F. *Creſcens Luna, circa quam ſeptem triones. In area nummi* IMP. X.
Ob bellum Pannonicum feliciter ab Tiberio geſtum, Auguſtus Imperator x. appellatus eſt. An eo anno Auguſtus anni dies ordinaverit, ad quos ſpectare videntur hæc aſtra?
Hic nummus argenteus inter rariſſimos locandus eſt.

CAESAR AVGVSTVS. *Duo rami lauri.*
In memoriam duarum victoriarum anno 742. relatarum, alterius in Pannonia a Tiberio, alterius a Druſo ejus fratre in Germania.
Hic nummus ex argento tritus, ex auro rarus eſt.

CAESAR DIVI F. *Figura equeſtris Auguſti.*
Equo ovans in urbem invectus eſt Auguſtus, poſtquam ex Syria anno 735. rediiſſet, apud Dionem lib. 53.
Hic nummus argenteus rarus, ſed aureus inter rariores locandus eſt.

Eadem epigraphe. Quadrigæ triumphales.
Cæſari ob bellum Siculum confectum, magno omnium conſenſu ſtatuæ, & currus triumphales decreti, apud Dionem. Niſi malis ob triumphos ejus poſt Antonium devictum.
Hic nummus ex argento frequens eſt, ſed ex auro rarus eſt.

Eadem epigraphe. Victoria in bigis.
Nummus ad Circenſes ludos a Cæſare editos ſpectat.
Hic nummus argenteus vulgaris eſt, ſed aureus inter raros habetur.

Eadem epigraphe. Apollo ſedens in rupibus, citharam pulſat.
Auguſtus Apollini, cujus filium ſe jactabat, templum in monte Palatino extruxit.
Hic nummus ex argento nec rarus, nec obvius eſt.

CAE-

CAESAR IMP. *Quadrigæ triumphales aurigante Cæſare, dextra lauream gerente.*
Ad triplicem triumphum, quem egit anno 725. devicto anno ſuperiore M. Antonio, unde coronam lauream gerit tanquam omnium victor.
Hic nummus argenteus nec rarus, nec obvius eſt.

CAESARI AVGVSTO. *Quadrigæ triumphales, in quibus aquila Legionaria.*
In memoriam ſignorum militarium a Phraate Parthorum rege, Auguſto in Syria moranti anno 734. remiſſorum, quæ ille, quaſi bello aliquo Parthum viciſſet, accepit. Dio l. 53.
Hic nummus ex argento nec frequens, nec rarus eſt.

C. CAESAR AVG. F. *Cajus Agrippæ filius in equo, pone quem tria ſigna militaria.*
Caji Cæſaris Agrippæ filii ab Auguſto adoptati, profectio ad bellum Armeniacum anno 754.
Hic nummus argenteus vulgaris eſt; aureus inter raros ponitur.

CIVIBVS ET SIGN. MILIT. A PARTHIS RESTITVT. *in aliis*, RECVPER. *Arcus triumphalis, ſupra quem Auguſtus in quadrigis.*
Cum anno v. c. 734. Auguſtus in Syriam veniſſet, Phraates Parthorum Rex ſigna ei militaria, & captivos omnes miſit. Senatus ejus rei cauſa arcu triumphali eum honoravit. Dio lib. 53.
Hic nummus ex argento rarus, ex auro inter rariores recenſetur.

IMP. IX. TR. POT. V. *Caput Auguſti.*
COM. ASIAE. *Templum quatuor columnarum, in cujus periſtylio*, ROM. ET AVG.
A Pergamenis, qui templum Romæ, & Auguſto anno 735. extruxerunt, cuſus eſt nummus nomine communitatis Aſiæ. De his Tacitus Ann. 4. *Pergamenos, eo ipſo nitebantur, æde Auguſto ibi ſita, ſatis adeptos creditum.*
Hic nummus argenteus maximi moduli inter rariſſimos collocatur.

CONCORDIA AVG. *Mulier ſtolata ſedens, dextra pateram, ſiniſtra ramum.*

In

Digitized by Google

In memoriam Concordiæ templi anno 764. ſacrati, cui Tiberii, & fratris Druſi vita pridem functi, nomen inſcripſit.
Hic nummus argenteus inter elegantiſſimos numerandus.

DE PARTHIS. *Tiara Parthica, arcus, & pharetra.*
Phraates Rex Parthorum, quum Armeniam invaſiſſet, Cajus Cæſar in Orientem miſſus eſt. Ea conditione, ut Armeniam miſſam faceret, in gratiam rediit, an. 748. unde nummi percuſſi.
Hic nummus argenteus in rariorum numero recenſetur.

DIVO IVLIO EX S. C. *Julius Cæſar ſtans in templo tetraſtylo, dextra ſimpulum gerit, in frontiſpicio ſtella crinita.*
Icon templi Julio Cæſari in foro ab Auguſto Senatuſconſulto extructi.
Hic nummus ex argento frequens, ex auro rarus.

* DIVVS AVGVSTVS. *Caput Auguſti laureatum.*
EX S. C. *Carpentum a quatuor equis ſiniſtrorſum vectum.*
Pro ornando Auguſti funere, honorandaque ejus memoria plura in Senatu certatim a pluribus propoſita fuere. Ex hoc nummo diſcimus Senatuſconſulto decretum illi fuiſſe Carpentum quatuor equis tractum in morem triumphantis, in quo ejus ſimulacrum veheretur.
(1) *Hic nummus argenteus rariſſimus, & elegantiſſimus eſt.*

FORT. RED. CAES. AVG. S. P. Q. R. *Ara.*
Auguſtus, quum ipſi multa, ac varia a Senatu decreta eſſent ob ea, quæ abſens egiſſet, nihil accepit, niſi quod Fortunæ Reduci aram conſecrari paſſus eſt an. v. c. 735. cujus hoc eſt monumentum.
Hic nummus argenteus ſoliti moduli obvius eſt, ſed maximi moduli inter rariſſimos adſcribitur.

* IMP. CAESAR AVGVSTVS. *Caput Auguſti nudum.*
HADRIANVS AVG. P. P. REN. *Figura togata ſtans, dextra duas ſpicas præ ſe fert, ſiniſtra togæ involuta.*
Literæ illæ REN. non aliud ſignificant, quam RENOVAVIT. Imperator Hadrianus, non quemadmodum Trajanus nummos ſuperiorum Imperatorum reſtituit, ſed Auguſti memoriam poſt centum an-

(1) In muſeo D. Abb. de Rothelin.

Digitized by Google

annos, ex quo deceſſerat, voluit renovare, eo præſertim tempore quo Imperium Romanum ſumma pace, non ſecus ac Auguſti tempore contigerat, fruebatur. Quam rem indicare videtur nummi typus figuram togatam, præferentem ſpicas repræſentans.
(1) *Hic nummus argenteus maximi moduli raritatis eſt eximiæ, & ſingularis.*

IMP. CAESAR. *Columna roſtrata, in cujus ſummitate ſtatua Auguſti.*
Hæc in foro Romano poſita eſt, & roſtris ex Actiaca pugna relatis ornata. Appian. lib. 5.
Hic nummus argenteus pro raro æſtimandus eſt.

Eadem epigraphe. Trophæum inſiſtens proræ navis in templo.
In memoriam belli Siculi contra Sextum Pompejum confecti.
Hic nummus ex auro rarus eſt, ex maximo modulo rariſſimus.

Eadem epigraphe. Terminus capite radiato inſiſtens fulmini.
Symbolum ſententiæ Auguſti, Σπεῦδε βραδέως Feſtina lente.
Hic nummus ex argento rarus eſt.

IMP. CAES. TRAIAN. AVG. GER. DAC. P. P. REST. *Crocodilus.*
Ægypti captæ monumentum ab Imperatore Trajano in gratiam Auguſti reſtitutum.
Hic nummus aureus eximiæ raritatis, & elegantiæ eſt.

★ *Eadem epigraphe. Tria ſigna militaria.*
Nummum S. C. ſignatum in Auguſti honorem adhuc III. viri R. P. C. Trajanus reſtituit, non, ut Harduinus ariolabatur, in memoriam virorum illuſtrium, qui tam florente Republica, quam in principatu deceſſerant, ut eorum virtutes, dotes, res præclaræ geſtæ repræſentarentur, ſed ut infra dicemus, ut reſtituerentur ipſi nummi, iidemque typi nummorum, ut ſibi Senatum, civeſque, quorum Majorum nummi iterum ſuo juſſu cudebantur, ea ratione demereretur.
(2) *Hic nummus aureus elegantioribus, & rarioribus eſt adnumerandus.*

IMP.

(1) In muſeo D. Apoſtoli Zeno. (2) Apud Franciſcum Palatium.

Digitized by Google

* IMP. X. *Vir paludatus enſe præcinctus ramum porrigens Imperatori ſedenti in ſella curuli ſubſellio impoſita.*

Tiberius ab Auguſto contra Pannonios miſſus præclaram de illis victoriam retulit. Romam reverſus ramum lauri Auguſto offert in ſignum obtentæ victoriæ, ob quam Imperator x. Auguſtus nuncupatus eſt.

(1) *Hic nummus argenteus rarus eſt.*

IMP. X. *Duæ figuræ viriles, lauri ramum Auguſto in ſella ſedenti porrigunt.*

Tiberius, & Druſus ejus frater laurum Auguſto proferunt, prior ob Pannonios, alter ob Germanos devictos.

Hic nummus ex argento tritus, ex auro rarus eſt.

IMP. XIIII. *Parthus chlamide ornatus puerulum ambabus manibus profert Auguſto in curuli ſedenti.*

Tyridates, poſtquam Parthorum regnum occupaſſet, a Phraate in fugam actus, cum ipſius puerulo ad Auguſtum confugit, quem patri remiſit, & cujus hiſtoria in nummis ſignata eſt, quum Phraates pater in Armenia præſidia miſit, & Auguſtus tunc Imperator XIIII. appellaretur.

Hic nummus argenteus inter rariores collocatur, ex auro rariſſimus eſt.

IOVI OLY. *Templum ſex columnarum in conum deſinens.*

Icon templi Jovis Olympii Athenis antiquitus inchoati, quod Reges P. Romani ſocii communi ſumptu perfecere, & Genio Auguſti dedicarunt. Ex Sueton. c. 60.

Hic nummus ex argento inter raros dinumeratur.

IOVI TON. *Jupiter nudus ſtans in templo exaſtylo, dextra fulmen gerit, ſiniſtra haſtam.*

Auguſtus periculo, quod ex fulgure vitaverat in expeditione Cantabrica, liberatus, Romæ in Capitolio templum Jovi Tonanti dedicavit an. 732. Dio lib. 53.

Hic nummus argenteus non obvius, ſed aureus inter rariores computatur.

IVNO-

(1) In Theſauro Fridericiano Saxengothano; ex Liebe Goth. Num.

Digitized by Google

IVNONI MARTIALI. *Templum rotundum, in quo Juno ſedet, dextra ſpicas.*
Icon templi Junonis Martialis in VIII. regione extructi, nec longe diſtabat a templo Julii Cæſaris in foro Romano. Auguſtus multa Junoni conſecravit ex Dione lib. 51.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

M. LEPIDVS PONT. MAX. III. VIR. R. P. C. *Caput Lepidi.*
Ob Auguſti cum Lepido in triumviratu concordiam.
Hic nummus argenteus inter raros admittendus eſt.

MART. VLTO. *Templum rotundum, in quo figura Martis.*
Icon templi Martis Ultoris in Capitolio ab eo extructi.
Hic nummus argenteus ſolitæ formæ obvius eſt, ſed maximi moduli rariſſimus eſt.

Eadem epigraphe. Templum idem, in quo ſignum militare.
Id Martis Ultoris templum Auguſtus conſtrui juſſit ad imitationem Jovis Feretrii, in quo ſigna militaria a Parthis reſtituta ſuſpenderentur.
Hic nummus maximi moduli rariſſimus, ex ſolita forma obvius.

O. C. S. Ob cives ſervatos, *in corona quercea, deſuper* CAESAR, *infra* AVGVSTVS.
Corona quercea eſt ob cives ſervatos Auguſto ſæpe decreta.
Hic nummus aureus inter elegantiſſimos dinumerandus eſt.

PACI PERP. *Templum exaſtylum, in cujus medio ara.*
Bis Jani templum ab Auguſto clauſum eſt, prima vice anno 725. altera anno 729. inde locus nummo, *Paci perpetuæ*. [Ter Auguſtus clauſit ex Suetonio c. 22.]
Hic nummus argenteus pro raro notandus eſt.

IMP. CAESAR DIVI F. COS. VI. LIBERTATIS P. R. VINDEX. PAX. *Mulier ſtolata ſtans, dextra caduceum gerit, læva cornucopiæ.*
Cuſus eſt anno 726. nummus ob pacem, confecto civili bello, Antonii morte partam, unde ait Paterculus. *Inita anno* 20. *bella civilia, ſepulta externa, revocata* Pax.
Hic nummus ex auro rarus eſt, ex argento maximi moduli pro rariſſimo habetur.

Digitized by Google

★ AVGVSTVS CAESAR. *Caput Auguſti laureatum.*

PAX. *Duæ dextræ junctæ duo cornuacopiæ tenentes, caduceo intermedio.*

Per has duas dextras ſignificatur concordia inita Antonium inter, & Auguſtum; ex qua rerum abundantia, & populorum felicitas, ut duo cornuacopiæ indicant, derivabant; verum *M. Antonii ſocietatem*, inquit Suetonius in ejus Vita c. 16. *ſemper dubiam, & incertam reconciliationibus variis male focillatam Auguſtus tandem abrupit.*

(1) *Hic nummus argenteus inter rariores locum habet.*

POPVLI IVSSV. *Figura equeſtris dextram attollens.*

Statua equeſtris Cæſari anno 710. populi juſſu in roſtris decreta, & tandem poſita. Vell. Pat.

Hic nummus ex argento inter elegantiores cenſetur.

QVOD VIAE MVN. SINT. *Arcus cum duobus fornicibus, ſupra quem quadrigæ triumphales. Diverſi ſunt typi.*

Arcus in ponte Arimini, Auguſto, ob viam Flaminiam Roma ad hanc urbem ſtratam, erectus.

Hic nummus argenteus ex rariorum numero eſt.

S. C. *Equeſtris ſtatua pacificatoris habitu.*

Statua eſt equeſtris Senatuſconſulto Cæſari erecta.

Hic nummus ex argento inter rariores etiam reponitur.

S. P. Q. R. SIGNIS RECEPTIS. *In area arcus, ſupra quem quadrigæ, in periſtylio autem* IMP. IX. TR. POT. V.

Arcus ille triumphalis Auguſto erectus eſt anno 735. quum ex Syria rediens ſigna militaria a Phraate reſtituta Romam retulit. Ex Dione.

Hic nummus aureus rarus eſt, ex argento maximi moduli pro rariſſimo computatur.

S. P. Q. R. SIGNIS RECEPTIS. *Mars nudus, ſed galeatus ſtans, dextra aquilam legionariam, ſiniſtra ſignum militare gerit.*

Hic nummus argenteus ſoliti moduli frequens eſt, ſed maximi rariſſimus, & elegantiſſimus eſt.

S. P. Q. R.

(1) In muſeo D. Abb. de Rothelin.

S. P. Q. R. *Cupido inſidens Delphino, hinc & inde ſtella.*
Ad familiæ Juliæ originem indicandam P. Seguinus nummum eſſe cuſum exiſtimat.
Hic nummus ex argento pro rariſſimo habendus.

* CAESARI AVGVSTO. *Caput Auguſti laureatum.*
S. P. Q. R. *Templum rotundum.*
Templum hoc rotundum puto illud, quod Auguſtus erexit in honorem Martis Ultoris, quod figuræ rotundæ fuiſſe conſtat ex typo nummi argentei cum epigraphe MART. VLTO. Scimus enim ex Suetonio in Vita Auguſti c. 32. nullum recepiſſe Auguſtum templum in ſui honorem in provinciis, niſi communi ſui, & Romæ nomine, in Urbe autem pertinaciſſime hoc honore abſtinuiſſe.
(1) *Hic nummus aureus rariſſimus eſt.*

SICIL. IMP. VIII. *in aliis* IX. X. XI. XII. *Diana arcum tenet, pro pedibus canis venaticus. Diverſi ſunt eorum typi.*
Auguſto, rebus in Sicilia ordinatis anno 733. cum eſſet Imperator VIII. plurimi nummi deinceps cuſi cum Dianæ ſigno, quæ eadem eſt, ac Proſerpina, cui inſula conſecrata erat, Cicerone teſte.
Hi nummi ex argento triti, ex auro pro raris habentur.

* AVGVS. *Caput Auguſti nudum.*
SIGNIS RECEPTIS. *Capricornus.*
Sub hoc ſidere natus Auguſtus omnia fauſta, & felicia habuit. Ipſam etiam deditionem Signorum, quæ Parthi M. Craſſo abſtulerant, quamque Imperator ardentiſſime optaverat, huic genetliaco ſideri attribuere viſus eſt.
(2) *Hic nummus aureus inter elegantiores, & rariores eſt numerandus.*

TI. CAESAR AVG. F. TR. POT. XV. *Tiberius in curru triumphali.*
In monimentum triumphi, quem egit Tiberius ad VI. Id. Maji an. 765. de Illyriis, Pannoniis, Dalmatiis, & Germanis, cujus memoria hoc anno in nummo renovata.
Hic nummus ex auro, & argento pro raro habetur.

(1) In Theſauro Auſtriaco Vindobonenſi: olim PP. CC.
(2) In Theſauro Fridericiano ex Liebe Goth. Num.

★ AVGVSTVS CAESAR. *Caput Auguſti laureatum.*

PAX. *Duæ dextræ junctæ duo cornuacopiæ tenentes, caduceo intermedio.*

Per has duas dextras ſignificatur concordia inita Antonium inter, & Auguſtum; ex qua rerum abundantia, & populorum felicitas, ut duo cornuacopiæ indicant, derivabant; verum *M. Antonii ſocietatem*, inquit Suetonius in ejus Vita c. 16. *ſemper dubiam, & incertam reconciliationibus variis male focillatam Auguſtus tandem abrupit.*

(1) *Hic nummus argenteus inter rariores locum habet.*

POPVLI IVSSV. *Figura equeſtris dextram attollens.*

Statua equeſtris Cæſari anno 710. populi juſſu in roſtris decreta, & tandem poſita. Vell. Pat.

Hic nummus ex argento inter elegantiores cenſetur.

QVOD VIAE MVN. SINT. *Arcus cum duobus fornicibus, ſupra quem quadrigæ triumphales. Diverſi ſunt typi.*

Arcus in ponte Arimini, Auguſto, ob viam Flaminiam Roma ad hanc urbem ſtratam, erectus.

Hic nummus argenteus ex rariorum numero eſt.

S. C. *Equeſtris ſtatua pacificatoris habitu.*

Statua eſt equeſtris Senatuſconſulto Cæſari erecta.

Hic nummus ex argento inter rariores etiam reponitur.

S. P. Q. R. SIGNIS RECEPTIS. *In area arcus, ſupra quem quadigæ, in periſtylio autem* IMP. IX. TR. POT. V.

Arcus ille triumphalis Auguſto erectus eſt anno 735. quum ex Syria rediens ſigna militaria a Phraate reſtituta Romam retulit. Ex Dione.

Hic nummus aureus rarus eſt, ex argento maximi moduli pro rariſſimo computatur.

S. P. Q. R. SIGNIS RECEPTIS. *Mars nudus, ſed galeatus ſtans, dextra aquilam legionariam, ſiniſtra ſignum militare gerit.*

Hic nummus argenteus ſoliti moduli frequens eſt, ſed maximi rariſſimus, & elegantiſſimus eſt.

S. P. Q. R.

(1) In muſeo D. Abb. de Rothelin.

Digitized by Google

S. P. Q. R. *Cupido inſidens Delphino, hinc & inde ſtella.*
Ad familiæ Juliæ originem indicandam P. Seguinus nummum eſſe cuſum exiſtimat.
Hic nummus ex argento pro rariſſimo habendus.

* CAESARI AVGVSTO. *Caput Auguſti laureatum.*
S. P. Q. R. *Templum rotundum.*
Templum hoc rotundum puto illud, quod Auguſtus erexit in honorem Martis Ultoris, quod figuræ rotundæ fuiſſe conſtat ex typo nummi argentei cum epigraphe MART. VLTO. Scimus enim ex Suetonio in Vita Auguſti c. 32. nullum recepiſſe Auguſtum templum in ſui honorem in provinciis, niſi communi ſui, & Romæ nomine, in Urbe autem pertinaciſſime hoc honore abſtinuiſſe.
(1) *Hic nummus aureus rariſſimus eſt.*

SICIL. IMP. VIII. *in aliis* IX. X. XI. XII. *Diana arcum tenet, pro pedibus canis venaticus. Diverſi ſunt eorum typi.*
Auguſto, rebus in Sicilia ordinatis anno 733. cum eſſet Imperator VIII. plurimi nummi deinceps cuſi cum Dianæ ſigno, quæ eadem eſt, ac Proſerpina, cui inſula conſecrata erat, Cicerone teſte.
Hi nummi ex argento triti, ex auro pro raris habentur.

* AVGVS. *Caput Auguſti nudum.*
SIGNIS RECEPTIS. *Capricornus.*
Sub hoc ſidere natus Auguſtus omnia fauſta, & felicia habuit. Ipſam etiam deditionem Siguorum, quæ Parthi M. Craſſo abſtulerant, quamque Imperator ardentiſſime optaverat, huic genetliaco ſideri attribuere viſus eſt.
(2) *Hic nummus aureus inter elegantiores, & rariores eſt numerandus.*

TI. CAESAR AVG. F. TR. POT. XV. *Tiberius in curru triumphali.*
In monimentum triumphi, quem egit Tiberius ad VI. Id. Maji an. 765. de Illyriis, Pannoniis, Dalmatiis, & Germanis, cujus memoria hoc anno in nummo renovata.
Hic nummus ex auro, & argento pro raro habetur.

E 2 *Eadem*

(1) In Theſauro Auſtriaco Vindobonenſi: olim PP. CC.
(2) In Theſauro Fridericiano ex Liebe Goth. Num.

Digitized by Google

Eadem epigraphe. Caput Tiberii ſine laurea.
Tiberius cum Auguſto copulatur ob Tribunitiam poteſtatem ab Auguſto prorogatam Tiberio an. 766.
Hic nummus ex auro rarus eſt, ex argento inter elegantiores habetur.

CAESAR DIVI F. PAT. PA. *Caput Auguſti.*
VOTA PVBLICA. *Figura velata ſacra faciens ſuper tripodem Camillo, & tibicinibus, & victimario adſiſtentibus.*
Sacrum peragit Auguſtus ob nomen *Patris Patriæ* a Senatu, Populoque Romano per Valerium Meſſalam ſibi delatum. Sueton. c. 58.
Hic nummus aureus eximiæ raritatis eſt.

VOT. P. SVSC. PRO SALVTE ET REDITV I. O. M. SACRVM.
Mars nudus ſtans galea ornatus, dextra vexillum, læva parazonium.
Ob vota ſuſcepta a Populo, dum Auguſtus Tarracone ægrotavit, anno 729. quæ ſoluta ſunt anno 730.
Hic nummus ex argento non obvius eſt, ſed ex auro rarus eſt.

* ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΥ. *Caput Auguſti laureatum.*
ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. *Figura muliebris velata Antiochiæ, dextrorſum ſedens in rupe, capite turrito, ſiniſtra palmam tenens, dextro pede calcans fluvium* (Orontem) *pectore tenus emergentem brachiis expanſis. In areæ ſuperiori parte* [monogram] Α. *anno 36. in inferiori* ΔΝ. *anno 54. in imo* XT.
Per monogramma adpoſitum tria deſignantur; primo ANTiochia; ſecundo AVTonoma ex privilegio, quo anno v. c. 705. a Julio Cæſare donata fuit; tertio AVΓuſta, ſic ab Auguſto nuncupata ob Victoriam Actiacam, quæ contigit anno v. c. 723. A numeris itaque in area nummi ſignatis illæ duæ epochæ indicantur. Si enim [monogram] Α. 36. annos addas anno 723. Auguſti, & ΔΝ. annos 58. anno 705. Julii Cæſaris, utrinque exiſtet annus v. c. 759. quo nummus percuſſus fuit.
(1) *Hic nummus argenteus maximi moduli rariſſimus, & conſpicuus eſt ob duplicem epocham in eodem nummo conſignatam.*

ΕΤΟΥΣ

(1) In muſeo D. Apoſtoli Zeno.

Digitized by Google

ΕΤΟΥΣ ΖΚ. ΝΙΚΗΣ. *In aliis* ΘΚ. *In aliis* Λ. anno 27. 29. 30. Victoriæ. *Mulier capite turrito inſidet monticulis, dextra palmæ ramum gerit; pro pedibus Fluvius brachiis extenſis.*
Genius eſt urbis Antiochiæ ad Orontem ſitæ, quæ poſt diverſas æras, novam ab anno victoriæ Actiacæ, in gratiam Auguſti, computat.
Hi nummi maximæ formæ argentei inter elegantiſſimos numerandi ſunt.

* ΘΕΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΣ ΚΡΗΤΩΝ ΕΠΙ ΚΟΡΝΗΛΙΟΥ. *Caput Auguſti radiatum.*
ΙΕΡΑ.......ΤΑΝ ΚΡΗΤΑΓΕΝΗΣ. *Caput barbatum, & diademate revinctum Jovis Cretagenis, hoc eſt Creta geniti.*
Literas in epigraphe deletas feliciter reſtituit Liebe, ΙΕΡΑ ΒΟΥΛΗ ΙΤΑΝων, hoc eſt *ſacrum concilium Itanenſium*. Itanion urbs Cretæ eſt, in qua nummus cuſus. Itanenſes jactant in hoc nummo ſe commune habere natale ſolum cum Jove, quem rerum dominum, ac Deum æque, ac Auguſtum colebant.
(1) *Hic nummus argenteus maximi moduli eximiæ raritatis eſt, atque elegantiæ.*

ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. *Caput Auguſti.*
ΤΙΒΕΡΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. *Caput Tiberii in area* L. ΙΔ. *anno* 14.
Cuſus eſt hic nummus ab Ægyptiis Auguſto gratulantibus ob Tiberii triumphum de Illyriis, Pannoniis, Dalmatiis, & Germanis actum an. 765. cum hic Trib. pot. XIV. ageret.
Hic nummus argenteus maximi moduli rariſſimus eſt.

ΘΕΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΣ ΚΡΗΤΕΣ. *Caput Auguſti radiatum.*
ΤΙΒΕΡΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. *Caput Tiberii nudum.*
Nummus a Cretenſibus cuſus ob Auguſtum a Tiberio inter Deos relatum.

AGRIP-

(1) In Theſauro Fridericiano ex Liebe Goth. Num.

Digitized by Google

AGRIPPÆ nummi ex argento inter rariores computantur. Ex auro unicum obſervavimus in Muſeo Chriſtinæ Reginæ.

M. AGRIPPA PLATORINVS III. VIR. *Caput Agrippæ ſine corona.*

CAESAR AVGVSTVS. *Caput Auguſti.*

C. Sulpitius Platorinus III. vir Auguſtum, & Agrippam in nummo copulaſſe videtur ob conſulatum, quem ſimul geſſerunt anno 726. ille ſeptimum, hic ſecundum.

Hic nummus argenteus inter præſtantiores habendus eſt.

M. AGRIPPA COS. TER. COSSVS LENTVLVS. *Caput Agrippæ corona roſtrata inſignitum.*

AVGVSTVS COS. XI. *Caput Auguſti laureatum.*

Cn. Coſſus Lentulus Conſul cum Lentulo Marcellino anno 736. Agrippam ter Conſulem cum Auguſto XI. nummo copulavit, quod hoc an. Auguſtus eidem Agrippæ genero ſuo Tribunitiam poteſtatem communicaſſet. Trajanus nummum hunc reſtituit.

Hic nummus ex argento inter rariores collocatur, aureus vero, eximiæ raritatis, & elegantiæ; at argenteus cum his litteris IMP. CAES. TRAIAN. AVG. GER. P. P. REST. *duplicato circulo, ejuſdem eſt raritatis ac aureus.*

TI-

TIBERII nummi ex auro, & argento frequentes, & obvii ſunt.

TI. CAESAR DIVI AVG. F. AVGVSTVS. *Caput Tiberii ſine corona.*

CAESAR AVGVSTVS DIVI F. PATER PATRIAE. *Caput Auguſti laureatum.*

Tiberius poſt mortem Auguſti quum eum inter Divos referri curaviſſet, ſe Divi Auguſti filium inſcripſit, & nummos in patris, qui eum adoptaverat, honorem percuſſit: ut populi gratiam ſibi conciliaret, Tiberius Auguſti nomen non uſurpabat, ſed referente Dione, ſcribi ferebat.

Hic nummus ex auro inter rariores, ex argento rariſſimus eſt.

DIVOS AVGVST. DIVI F. *Caput Auguſti cum ſtella in capite.*

Auguſtus appellatur Divus, poſtquam conſecratus eſt, & Flamines ei decreti. Stella Julii Cæſaris divinitatem denotat, ideo Auguſtus ſe *Divi* filium vocabat.

Hic nummus aureus inter rariores collocatur.

DRVSVS CAESAR TI. F. TR. P. *Caput Druſi Tiberii filii ſine laurea.*

Druſus Tiberii filius cum patre in eodem nummo adponitur, ob Tribunitiam poteſtatem, quam ei decrevit Senatus, petente Tiberio, anno 774. qui ſequente cuſus eſt, cum Tiberius Tribunitiam poteſtatem ageret XXXV.

Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt.

IMP.

* IMP. CAES. TRAIAN. AVG. GER. DAC. P. P. REST. *Mulier inſidens ſellæ, dextra haſtam, ſiniſtra ramum tenet.*
Imperator Trajanus reſtituit plurimos nummos tum Familiarum Romanarum, tum Auguſtorum, quibus ipſe in Imperio ſucceſſerat, ob eam nempe rationem, ut Senatus, atque Populi Romani ſibi benevolentiam conciliaret, oſtendendo ſuam obſervantiam, atque cultum erga Auguſtos prædeceſſores, & ſimul amorem, quo præcipuas Romanæ Reipublicæ familias proſequebatur. Hujuſce rei teſtes nobis ſuperſunt nummi aurei Julii Cæſaris, Auguſti, Tiberii, Claudii, Galbæ, Veſpaſiani, Titi, & Nervæ; atque argentei Gentis Æmiliæ, Cæciliæ, Cariſiæ, Caſſiæ, Corneliæ, Cornuficiæ, Didiæ, Horatiæ, Juliæ, Juniæ, Lucretiæ, Mamiliæ, Mariæ, Martiæ, Memmiæ, Minuciæ, Norbanæ, Numoniæ, Rubriæ, Sulpiciæ, Titiæ, Tulliæ, Valeriæ, Vipſaniæ; omnes a Trajano reſtituti. Quot autem adhuc jacent intra terræ viſcera conſepulti? Hos tandem proferet ætas. Sexdecim argenteos Romanæ gentis ſingulos typo diverſos unus D. Abbas de Rothelin poſſidet in ſuo muſeo.
(1) *Hic nummus aureus præſtantiſſimus, & ſingularis eſt.*

IMP. VII. TR. POT. XVI. *in aliis* XVII. *Quadrigæ triumphales.*
Triumphus Tiberii de Illyriis, Pannoniis, Dalmatiis, & Germanis actus eſt anno 765. quum ille accepiſſet TR. P. XIII. quam ob cauſam vidimus ſupra percuſſos Auguſto nummos cum Tiberii triumphi typo; ſed mortuo Auguſto, iidem typi cum effigie Tiberii renovati ſunt. Ideo in iis TR. P. XVI. & XVII.
Hic nummus ex auro, & argento non obvius eſt.

IMP. T. CAESAR DIVI VESP. AVG. REST. *Mulier ſedens dextra haſtam, ſiniſtra ramum.*
Titum Veſpaſiani filium æreos Tiberii nummos reſtituiſſe norunt & tyrones, ſed aureos hactenus non obſervaveram. Mulier illa eſt Julia Tiberii mater, cujus ſtatuam in nummis aureis, & argenteis cum epigraphe vulgari PONTIF. MAXIM. cælari curavit, quum Auguſtarum vultum nondum Imperatores exhibere ſolerent.
Hic nummus aureus eximiæ raritatis eſt, & elegantiæ.

TR. P.

(1) In Theſauro Fridericiano ex Liebe Goth. Num.

TR. P. XVII. *in aliis* XXII. *in aliis* XXV. *Victoria globo inſidens, utraque manu palmam*.
Ob victoriam a Germanico de Cheruſcis, & Arimino relatam an. 769. quum Tiberius ageret TR. P. XVII. Ob victoriam de Treviris, ac Æduis per C. Silium in Gallia reportatam an. 774. in TRIB. POT. XXII. Ob victoriam de Tacfarinate in Africa per Dolabellam an. 777. cum Tiberius ageret TR. P. XXV.
Hic nummus aureus inter raros numerandus.

Quinarii omnes aurei pro raris habentur.

Sine epigraphe. *Pegaſus*.
Pegaſus cum Africæ ſymbolum ſit, in nummo ſignatur ob eam Provinciam morte Tacfarinatis pacatam per Dolabellam anno 777.
Hic nummus aureus inter rariores collocandus eſt.

ΤΙΒΕΡΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. *Caput Tiberii laureatum*.
ΘΕΟΥ ΣΕΒΑΣΤΟΥ ΥΙΟΣ. *Imperator ſupra montem Argæum ſtans*.
Tiberius monti Argæo ſuperponitur a Cappadociæ populis, cujus eſt mons altiſſimus, ob eam in Romanorum provinciam, morte Archelai ipſius Regis ſine prole defuncti, a Tiberio anno 770. redactam. Veranius ei præpoſitus eſt, & Mazaca urbs Metropolis dicta eſt Cæſaræa.
Hic nummus argenteus inter rariores.

ΤΙΒΕΡΙΩ ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣΤΩ ΓΟΡΤΥΝΙΩΝ. *Caput Tiberii laureatum*.
ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣΤΩ ΚΡΗΤΕΣ Ε. ΚΟΡ. ΛΥ. ἐπὶ Κορνηλίου Λύπου. *Caput Auguſti radiatum*.
Cretenſes ſub Cornelio Lupo, ut puto, Proconſule, Tiberio nummum cudunt, ipſi gratulantes, quod Cæſius Cordus antea Cretæ Proconſul, quem Ancharius Priſcus, eorum nomine, de repetundis poſtulatum accuſaverat, damnatus eſſet anno 775. Gortyna urbs Cretæ præcipua nummum percuſſit, quod pecuniam a Cordo exactam recepiſſet.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

Digitized by Google

ΤΙ. ΚΑΙΣ. ΣΕΒΑΣΤΟΣ Ε. ΚΟΡ. Λ. *id eſt*, ἐπὶ Κορνηλίυ Λύπυ. *Caput Tiberii laureatum*.

ΘΕΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΣ ΕΛΕΥΘ. *id eſt*, Ἐλευθερναίων. *Caput Auguſti radiatum*.

Eleutherna urbs Cretæ proxima Gortynæ, ejuſdem Corn. Lupi Proconſulis permiſſu, pariter Tiberio gratulatur ob Cæſium Cordum de repetundis condemnatum, quum ideo pecuniam ab ipſo ablatam recuperaſſet.

Hic nummus argenteus inſignis elegantiæ, & raritatis eſt.

ΤΙ. ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣΤΩ ΚΥ. *id eſt*, Κυδωνιάτων. *Caput Tiberii laureatum*.

ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣΤΩ ΚΡΗΤΩΝ Ε. ΚΟΡ. ΛΥ. *Caput radiatum Auguſti*.

Cydonia una ex tribus præcipuis Cretæ urbibus etiam per nummos Tiberio gratulatur permiſſu Corn. Lupi Proconſulis ob condemnatum Cordum, qua de cauſa pecuniam recepit. Cornelius Lupus vir Conſularis apud Senecam dicitur, qui ſub Claudio P. Suillii dolo circumventus apud Tacit. lib. 13.

Hic nummus ex argento pro rariſſimo habendus.

ΤΙΒΕΡΙΩ ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣΤΩ ΕΠΙ ΚΟΡ. ΛΥΠΟ. *Caput Tiberii laureatum*.

ΣΥΝΚΛΗΤΩ ΚΡΗΤΕΣ ΚΥΔ. *id eſt*, Κυδωνιάτων. *Caput Senatus barbatum, & velatum*.

Tiberio, & Senatui Romano, cujus caput in averſa parte Principis effigie repræſentavit, gratulatur Cydonia, quod ejus ſententia Cæſius Cordus de repetundis fuerit condemnatus, & exactam ab eo pecuniam ipſa receperit.

Hic nummus argenteus maximi moduli rariſſimus eſt.

ΤΙΒΕΡΙΩ ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣΤΩ ΕΠΙ. ΛΑΧΗΤ. *Caput Tiberii ſub Lachete Prætore*.

ΣΥΝΚΛΗΤΩ ΚΡΗΤΕΣ ΚΥΔΩΝΕΑΤΩΝ. *Caput Senatus barbatum, & velatum, ut ſupra*.

Cydonia Senatus Romani effigiem hic exhibuit cum Tiberio propter æquum illius judicium contra Cæſium Cordum de repetundis condemnatum: urbs nummum ſub Prætore Lachete percuſſit.

Hic nummus argenteus maximi moduli rariſſimus eſt.

Caput

Digitized by Google

Caput Tiberii ſine epigraphe.

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΠΥΘΟΔΩΡΙΣ ΚΟΤΥΟΣ. *Cum Bilance.*

A Pythodori Cotyos Thraciæ Regis uxore poſt mariti mortem cuſus eſt hic Tiberii nummus, ipſique appoſuit bilancem juſtitiæ, in memoriam, quod quum Reſcuporis ejus frater, cum quo paternum regnum diviſerat Auguſtus, Cotym occidiſſet, ille ab ipſa in Senatu accuſatus, damnatus ſit, & regno privatus.

Hic nummus argenteus præſtantiſſimus eſt.

* *Sine epigraphe. Caput Tiberii laureatum.*

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΠΥΘΟΔΩΡΙΣ ΕΤΟΥΣ Ξ. *anno* 60. *Capricornus.*

Ex hoc nummo exiſtente in muſeo D. Abbatis de Rothelin D. Baro Bimartius optime corrigit errorem Vaillantii, qui perperam exſcripſerat, veſtigiis inhærens Petri Seguini, epigraphen ſuperioris nummi. Non itaque legi debet ΚΟΤΥΟΣ, ſed ΕΤΟΥΣ Ξ: atque adeo non eſt fingenda nova Pythodoris, quæ fuerit uxor Cotis regis Traciæ; ſed eſt illa eadem, quæ nupta fuerat Polemoni primo Regi Ponti; & annus ſexageſimus initium ducit ab anno v. c. 713. quum M. Antonius Polemonem conſtituit Regem Ponti: cui anno 713. ſi addantur 60. in nummo ſignati, prodibit annus v. c. 773. imperii Tiberii 6. & 7.

(1) *Hic nummus argenteus rariſſimus, & præſtantiſſimus eſt.*

* *Sine epigraphe. Caput Tiberii nudum.*

ΒΑΡ ΑΛΤ. *anno* 331. *Caput nudum Rœmetalcis Regis Boſpori.*

Annus iſte 331. eſt annus æræ Boſporanæ, quæ initium cepit, juxta Vaillantium, anno v. c. 453. Huic ſi addantur anni 331. in hoc nummo conſignati, conſurget annus v. c. 784. qui erat annus Imperii a Tiberio ſuſcepti 17. & 18. Rœmetalcis hic, filius Reſcuporidis, quem Senatus damnaverat reum cædis Cotys regis ejus nepotis, in Boſporano regno a Tiberio confirmatus fuit, quum illi conſtaret paternis conſiliis adverſatum fuiſſe, ut ex Tacito diſcimus lib. 2. Annal.

(2) *Hic nummus aureus inſignis raritatis, & præſtantiæ eſt.*

F 2 DRU-

(1) In muſeo D. Abbatis de Rothelin. (2) In muſeo D. Apoſtoli Zeno.

Digitized by Google

DRUSI junioris nummi ex argento rariſſimi ſunt, ex auro non obſervantur.

DRVSVS CAESAR TI. F. TR. P. *Caput Druſi ſine corona.*
TI. CAESAR AVG. P. M. TR. P. XXV. *Caput Tiberii laureatum.*

Druſus in averſa patris nummi parte ponitur, poſtquam Senatus ipſi Tribunitiam poteſtatem, petente per literas Tiberio, decreviſſet, at quum per eam poteſtatis ſupremæ conſors eſſet, ideo Senatus ei nummos æreos cum effigie percuſſit, ut prius M. Agrippæ: at tunc Tiberius agebat Trib. p. XXV. ut nummus denotat.

Hic nummus argenteus eximiæ raritatis, & elegantiæ eſt.

DRU-

Digitized by Google

DRUSI ſenioris nummi ex auro, & argento non obvii ſunt.

NERO CLAVDIVS DRVSVS GERMANICVS IMP. *Caput Druſi laureatum. In aliis corona quercea inſignitum.*

DE GERMANIS. *Duo clypei cum ſpiculis, & ſigno militari.*

Clypei oblongi, ſpicula, & vexillum inſigne equitum in hoc nummo cælantur in memoriam eorum, quæ Druſus Tiberii frater de Germanis victor retulit, quum ob id, decretis ſibi triumphalibus ornamentis, ovans Romam ingreſſus, anno 743.

Hic nummus ex argento, & auro pro raro habetur:

Arcus Triumphalis, ſupra quem figura equeſtris inter duo trophæa: in ejus peryſtilio DE GERM. *In aliis,* DE GERMANIS.

Arcus ille in honorem Druſi erectus eſt poſt ejus mortem, in regione prima, verſus portam Capenam; de illo Sueton. c.1. in Claudio. *marmoreum arcum cum trophæis via Appia decrevit.* Ille ſupra arcum eques, ut Romam ovans ingreſſus erat; hinc & inde trophæum, in memoriam eorum, quæ in Germania, ut & trans Rhenum erexerat.

Hic nummus argenteus, & aureus ejuſdem eſt pretii, ac ſuperior.

ANTO-

Digitized by Google

ANTONIÆ Druſi nummi ex argento, & auro non obvii ſunt [imo rari ſunt.]

ANTONIA AVGVSTA. *Caput Antoniæ cum corona ſpicea.*
CONSTANTIAE AVGVST. *Figura muliebris dextra facem oblongam, læva cornucopiæ gerit.*
Antonia ſpicea corona ornatur tanquam altera Ceres, in prima fronte nummi, qui a Claudio filio cuſus videtur ob *Conſtantiæ* ſymbolum, quo uſus eſt. In averſa parte ſtat illa cum face, quam quærendo Proſerpinam filiam gerebat, & cornucopiæ habet: quum illa frumenti ſationem docuerit.
Hic nummus ex auro, & argento rarus eſt.

SACERDOS DIVI AVGVSTI. *Duæ tædæ cum corollis.*
Caligula aviam Antoniam Auguſti Sacerdotem fecit more Græcorum, quum hæc eſſet abſtemia: prius illa tantum Flamines, & Sodales habebat: Aviæ etiam Cajus omnes Veſtalium honores tribuit, ideo illa coronatur ſpicis, quum eadem Veſta ſit, & Ceres, faceſque in averſa parte ad myſteria Cereris ſpectant, quæ ipſis agebantur accenſis, niſi ſint ignis æterni a Veſtalibus ſervati ſymbola.
Hic nummus aureus, & argenteus ejuſdem eſt raritatis, ac ſuperior.

GER-

GERMANICI nummi ex auro rariores ſunt argenteis, omnes a C. Caligula ejus filio ſignati.

GERMANICVS CAESAR P. C. CAES. GERM. AVG. *Caput Germanici.*

C. CAESAR AVG. GERM. P. M. TR. POT. *Caput Caligulæ laureatum.*

Germanici caput ex altera parte filii Caligulæ, in honorem patris a filio cuſum nos edocet nummum. In ejus memoriam Septembrem menſem *Germanicum* etiam appellavit.

Hic nummus argenteus, & aureus rarus eſt.

GERMANICVS CAES. P. C. CAES. AVGV. COS. II. IMP. *Caput Germanici.*

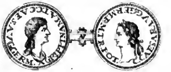
DIVVS AVGVSTVS. *Caput Auguſti radiatum.*

Inſcriptio patris Caji Cæſaris Auguſti ex altera nummi parte, in qua Germanici effigies exhibetur, eum a filio in patris memoriam cuſum arguit, cui proavum Auguſtum ſociavit corona radiata inſignem, ut inter Divos relatum.

Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt, & elegantiæ.

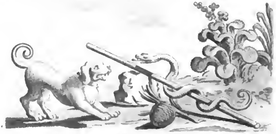
AGRIP-

Digitized by Google

AGRIPPINÆ nummi ex auro raritate inferiores ſunt nummis Germanici; ex argento, ejuſdem præſtantiæ.

AGRIPPINA MAT. C. CAES. AVG. GERM. *Caput Agrippinæ*. C. CAESAR AVG. GERM. P. M. TR. POT. *Caput Caligulæ laureatum*.
Caligula in matrem pius, ejus memoriam in nummis reſtituit, cujus cineres, mox quum imperium adeptus eſſet, ex Pandataria confeſtim retulit, ad quam venerabundus properavit, tempeſtate turbida, quo magis pietas emineret.
Hic nummus aureus, & argenteus rarus eſt.

CA-

Digitized by Google

CALIGULÆ nummi ex auro, & argento rari ſunt.

C. CAESAR AVG. GERM. P. M. TR. POT. *Caput Caligulæ laureatum.*
AGRIPPINA MAT. C. CAES. AVG. GERM. *Caput Agrippinæ.* Caligula, ut imperium adeptus eſt, ad Pandatariam inſulam ſe tranſtulit, & inde collectos Agrippinæ matris cineres in urnam condidit, ipſi Circenſes inſtituit, Carpentumque, quo in pompa traduceretur: ejus memoriam per nummos etiam reſtituit.
Hic nummus aureus, & argenteus rarus eſt.

* C. CAESAR AVG. PONT. MAX. TR. POT. *Capita jugata Caligulæ nudum, & Druſillæ.*
AGRIPPINA IVLIA. *Capita adverſa Agrippinæ cum diademate, & Juliæ.*
Tres fuere Caligulæ ſorores Druſilla, Agrippina, & Julia. Has ad inſaniam uſque adamavit. *Auctor fuit*, inquit Suetonius in ejus vita c. 15. *ut omnibus ſacramentis addicerentur, neque me, liberoſque meos cariores habeo, quam Cajum, & Sorores ejus.*
(1) *Hic nummus aureus eximiæ raritatis, & ſingularitatis eſt.*

DIVVS AVGVSTVS PATER PATRIAE. *Caput Auguſti radiatum.* Auguſti proavi memoriam in nummis reſtituit Caligula, quum ejus templum a Tiberio inchoatum triumphali habitu, & maxima pompa dedicaſſet.
Hic nummus aureus inter rariores habendus.

(1) In muſeo Strozziano.

DRVSVS. *Caput Druſi avi.*

In Antoniæ aviæ honorem nummos cudiſſe Caligulam noverant antiquarii, ſed in Druſi avi memoriam aliquos reſtituiſſe hactenus ignoraveramus, unde ingens eſſe nobis debet ſtudium nummorum, qui nos quotidie nova edocent.

Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt, & elegantiæ.

GERMANICVS CAESAR P. C. CAES. AVG. GERM. *Caput Germanici.*

Cajus in patrem pius nummos ejus reſtituit, cujus cara erat apud populos memoria, auxerat enim gloriam, deſideriumque defuncti etiam atrocitas inſequentium temporum, ut ait Suetonius in Caligula c. 6.

Hic nummus aureus, & argenteus ſuperiore rarior eſt.

★ C. CAESAR AVG. GERMANICVS. *Caput Caligulæ nudum.*

IMPERATOR PONT. MAX. AVG. TR. POT. *Sympulum, & Lituus.*

Sympulum, & Lituus inſignia ſunt Sacerdotiorum, quibus Tiberius Cajum Caligulam honeſtando ad ſpem ſuceſſionis paulatim admovebat; Sympulum quidem inſigne eſt Pontificatus, & Lituus Auguratus. Legenda autem eſt ſyllaba AVG. AVGVR, non AVGVSTVS, ut legitur in aliis nummis Imperatorum.

(1) *Hic nummus argenteus inter rariores, & elegantiores eſt recenſendus.*

S. P. Q. R. P. P. OB C. S. *In corona quercea.*

Corona quercea ob ſervatos in bello cives concedebatur, ſed quum nullum bellum geſſerit Caligula, in quo ille cives ſervaverit, adulationis cauſa id in nummis adpoſitum eſt a principibus, ut viderentur a clementiæ laude, & paternæ curæ imperium auſpicari, ut alii deinceps Imperatores obſervarunt.

Hic nummus argenteus inter rariores habendus, ut & aureus.

P. M. TR. POT. ITER. *Victoria inſidens globo, dextra lauream.*

Victoria in nummis tanquam ſymbolum relatæ de hoſtibus, non ſemper cælata eſt, nullum in Trib. pot. II. per ſe, aut legatos bellum geſ-

(1) In muſeo D. Apoſtoli Zeno.

Digitized by Google

geſſit, ſed ut Dea in iis appoſita eſt, cujus templum erat in regione fori Romani: hæc inſidet globo, tamquam totus orbis terrarum per eam Romano imperio eſſet acquiſitus.
Hic nummus aureus inter rariores collocandus.

★ P. M. TR. POT. IIII. *Victoria inſidens globo, ambabus manibus lauream tenens.*
Puto hunc nummum cuſum ob eam victoriam, quam inſanus Imperator retulit, quum in Britanniam primum, mox in Germaniam progreſſus, belli materia deficiente, ſylvam cum amicis, & parte prætorianorum adortus arbores truncavit, & in trophæorum modum erexit, & adornavit. Vide Suetonium in ejus vita c. 45.
(1) *Hic nummulus aureus elegantiſſimus, & præſtantiſſimus eſt.*

Sine epigraphe. Caput Auguſti radiatum.
Nil mirum, ſi Auguſti proavi effigiem in nummis ſecum ſociaverit, cujus acta initio imperii imitari volebat.
Hic nummus argenteus rarior eſt aureo.

Sine epigraphe. Caput Auguſti radiatum, hinc, & inde ſtella.
Caput Auguſti corona radiata divinitatis ſymbolo ornatum eſt, hinc, & inde ſidus, avum Druſum, & Germanicum patrem denotare videntur, tamquam ex divina ſtirpe ortos.
Hic nummus ex auro, & argento ſuperiore rarior eſt.

Γ. ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒ. ΓΕΡΜ. ΑΡΧ. ΜΕΓ. ΔΗΜ. ΕΞΟΥ. ΥΠΑΤ. *Caput Caligulæ nudum.*
Sine epigraphe. Caput Auguſti ſeptem ſtellis circumdatum.
Auguſti caput radiatum ejus divinitatem denotat, & ut duo ſuperiora ſidera Druſum, & Germanicum indicant, ita ſeptem Auguſti caput circumdantia, præter Druſum, & Germanicum, quinque Caligulæ fratres arguunt, niſi exiſtimes Auguſtum in arctoo ſidere collocatum, ut ait Manilius.
Hic nummus argenteus inter rariores numerandus eſt.

★ *Eadem epigraphe, & typus in utraque parte nummi; addito dumtaxat ſceptro ad collum tranſverſo.*
(2) *Hic nummus ex argento de numero Quinariorum rariſſimus eſt.*

(1) Apud Franciſcum Palatium. (2) In muſeo Editoris.

ΓΑΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ ΑΡΧ. ΜΕΓ. ΔΗΜ. ΕΞ.
Caput Caligulæ nudum.

Sine epigraphe. Figura Auguſti togata ſedens inter ſeptem ſidera, dextra pateram, læva ſceptrum gerit.

Auguſtus ſedens cum divinitatis ſymbolis patera nempe, & ſceptro; patera ſacra ipſi facienda denotat, ſceptrum divinitatis inſigne eſt, de quo in Galba apud Sueton. c. 1. *Auguſtique ſceptrum e manibus excuſſum eſt*, ſeptem ſidera omnem Caligulæ familiam fato functam arguunt, ut ſupra diximus, vel alludunt ad arctoon ſidus.

Hic nummus argenteus maximi moduli rariſſimus eſt.

Sine epigraphe. Figura, ut ſupra, in curru a quatuor Elephantis tracto cum ſeſſoribus, ſeptem ſidera pariter eam circumdant.

Statua eſt Auguſti per Circum vecta ab Elephantis, quum inter Deos a Tiberio, & Livia conſecratus eſt, quam reſtituit Caligula cum ſeptem ſideribus Druſum avum, Germanicum patrem, & quinque fratres denotantibus, utpote divinitatis conſortes.

Hic nummus maximi moduli ex argento pro rariſſimo æſtimandus eſt.

CLAU-

CLAUDII nummi ex auro, & argento obvii ſunt in Gallia, in Italia rari.

TI. CLAVD. CAESAR AVG. GERM. P. M. TRIB. POT. P. P. *Caput Claudii laureatum*.

AGRIPPINAE AVCVSTAE. *Caput Agrippinæ uxoris*.

Claudius Agrippinam neptem, Germanici fratris filiam duxit uxorem an. 802. eam Auguſtam appellavit, primuſque Imperatorum in nummis argenteis, & aureis ejus effigiem cælavit, qui honos a Senatu non illi tributus eſt, quum ille adhuc ſui juris nimis eſſet ſtudioſus.

Hic nummus argenteus, & aureus rarus eſt.

CONSTANTIAE AVG. *Figara muliebris ſedens, dextra pateram, ſiniſtra cornucopiæ*.

Conſtantiam inter alias virtutes Claudius pro ſymbolo aſſumpſit, quæ tamen in eo non ſemper emicuit; Suetonius enim in ejus vita c. 15. *In cognoſcendo autem, ac decernendo, mira varietate animi fuit, modo circumſpectus, & ſagax, modo inconſultus, ac præceps, nonnunquam frivolus, amentique ſimilis*.

Hic nummus argenteus rarior eſt aureo, ſed aureus a Trajano reſtitutus rariſſimus eſt.

TI. CLAVD. CAESAR AVG. P. M. TR. P. VI. IMP. XI. *Caput Claudii laureatum*.

DE BRITANNIS. *Arcus triumphalis cum trophæis*.

Clau-

Digitized by Google

Claudius in Britanniam primus poſt Julium Cæſarem profectus eſt an. 796. ſine ullo prælio, parte inſulæ recepta, ſexto, quam profectus erat, menſe Romam rediit, triumphavitque maximo apparatu, & ei arcus in nona regione erectus eſt an. 799. quum ageret Trib. pot. VI. Supra eum viſitur ejus ſtatua equeſtris inter duo trophæa ex Britannorum armis confecta.

Hic nummus aureus rarus eſt, argenteus inter rariores recenſetur.

TI. CLAVD. CAES. AVG. P. M. TR. P. *Caput Claudii laureatum.*
DE GERM. *Arcus triumphalis.*

Arcus ille eſt Druſi patris *de Germanis* in via Appia erectus, quem anno imperii primo in memoriam patris, in nummis ſuis cælari juſſit pius in parentem, de quo narrat Suetonius cap. II. in Claudio: *Parentibus inferias publicas, & hoc amplius, patri Circenſes annuos natali die, matri carpentum, quod per circum duceretur.*

Hic nummus aureus inter rariores habendus.

DE GERMANIS. *Duo clypei cum haſtilibus, & vexillo, ut in Druſo patre.*

Sunt & illa Germanorum arma de ipſis a Druſo Claudii patre Romæ in ovatione lata, de quibus in illo diximus; qui typus a Monetariis in memoriam patris, ut arcus ejus triumphalis, in Claudio renovatus eſt.

Hic nummus argenteus inter elegantiſſimos numerandus.

DIAN. EPHES. *Diana polymamma cum fulcris.*

Diana hæc polymamma, Epheſia eſt, & ab Epheſiis nummum illum ex maximo modulo cuſum Claudio denotat, ſed quænam illa fuerit, Hieronymus indicat epiſt. I. ad Eph. *Dianam colentes non hanc venatricem, ſed illam multimammiam, quam Græci πολυμαςον vocant.*

Hic nummus argenteus maximi moduli rariſſimus eſt.

DIANA EPHESIA. *Diana polymamma cum fulcris in templo quatuor columnarum.*

Quænam fuerit Epheſiæ Dianæ templi frons, oſtendit nummus iſte Claudii maximus: quatuor columnæ illam ornant, in cujus aditu illius ſimulacrum, ut ſupra, viſitur. De illo, qui primus templum Dia-

Dianæ ſtruxit Epheſi, non conveniunt authores; vide Euſtathii Comment. in Dionyſium.
Hic nummus ex argento maximus rariſſimus eſt.

* TI. CLAVD. CAES. AVG. AGRIPP. AVGVSTA. *Capita Claudii laureatum, & Agrippinæ jugata.*
DIANA EPHESIA. *Diana polymamma ſtans a fronte, utraque manu extenſa innixa fulcris, ſeu verubus.*
Epheſii in honorem Claudii, & Agrippinæ uxoris nummum hunc cuderunt, inque averſa parte Dianæ ſimulacrum ſignarunt, pro eorum cultu in Dianam.
(1) *Hic nummus tetradrachmalis argenteus rariſſimus, & præſtantiſſimus eſt.*

DIVVS CLAVDIVS AVGVSTVS. *Caput Claudii laureatum.*
EX S. C. *Carpentum a quatuor equis vectum.*
A Nerone percuſſus eſt in memoriam apotheoſeos Claudii nummus, & carpentum exhibet, quod in pompa funebri per circum traducebatur, Imperatorum nempe a quatuor equis, aut elephantis trahebatur, Auguſtarum vero a duabus mulis. Voces *Ex S. C.* illud Senatuſconſulto decretum arguunt.
Hic nummus argenteus, & aureus inter rariores numerandus.

DIVVS CLAVDIVS. *Caput Claudii laureatum.*
IMP. CAES. TRAIAN. AVG. GER. DAC. P. P. REST. *Figura muliebris ſtolata ſedens, dextra pateram, læva duplex cornucopiæ.*
Quum mos ſacra faciendi Claudio, ab ipſo Nerone eſſet abolitus, apud Suetonium c.45. hunc deinde honorem, teſte hoc authore, per Veſpaſianum recepit, cujus memoriam etiam Trajanus per mulierem pateram ad ſacra ipſi facienda gerentem, reſtituit.
Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

IMPER. RECEPT. *Caſtra Prætoria.*
Caſtra ſunt Prætoria in nummis Claudii repræſentata in memoriam, quod a Prætorianis pro Imperatore ſalutatus ſit, & ab iis, ut ait Suetonius c.10. *Receptus intra vallum pernoctavit.*
Hic nummus aureus, & argenteus rarus eſt.

NERO

(1) In muſeo D. Abb. de Rothelin.

Digitized by Google

NERO CLAVD. CAES. DRVSVS GERM. PRINCEP. IVVENT. *Caput Neronis.*
Nero, Agrippinæ matris artibus, a Claudio adoptatus, & princeps juventutis factus eſt, quum ille Trojæ luſum exhibuit, teſte Suetonio c.7. in Nerone: *Princeps autem juventutis vocabatur, qui præſidebat pueris majoribus, & minoribus hunc ludum in circo agentibus.*
Hic nummus aureus inter elegantiores computandus, argenteus rariſſimus eſt.

PRAETOR. RECEPT. *Imperator togatus, & Prætorianus militari habitu dextras ſibi jungentes.*
Claudius a Prætorianis Imperator primum appellatus eſt, cujus rei monimentum in ejus nummis expreſſum eſt; Prætorianus autem aliorum nomine data ipſi manu, fidem obſtringit, cum ſingulis quindena HS pignoratus eſſet.
Hic nummus argenteus rarior eſt aureo.

ROM. ET AVG. COM. ASI. *Templum diſtylum, in cujus medio figura mulièbris ſtolata ſtans, dextra imponit coronam Imperatori paludato, læva cornucopiæ gerit.*
Jam in Auguſti nummis templum Romæ, & Auguſto dicatum vulgavimus, quod Pergami extructum a Tiberio ſuſpicati ſumus: at quum illud exaſtylum ſit, & hoc diſtylum, idem eſſe non exiſtimamus. Alabandenſes templum Romæ anno 534. extruxerunt, forſan idem & Auguſto conſecrarunt; vide nummum toti familiæ Auguſti dicatum in Cenot. Piſan. pag. 93.
Hic nummus argenteus maximi moduli rariſſimus eſt.

SACERDOS DIVI AVGVSTI. *Duæ tædæ cum corollis, ut in Antonia.*
An pars averſa nummi Antoniæ a quodam Monetario in Claudio ſubſtituta fit, an Claudius ipſe matris ſacerdotii memoriam reſtituere voluerit, incertum eſt. Vide, quæ diximus in nummis Antoniæ.
Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt.

VICTORIA AVGVST. *Victoria, pede dextro globo impoſito, ſcribit ſupra clypeum.*
Victoriæ typus ſpectat ad victoriam, quam Claudius in Britannia re-

retulit anno 796. ob quam triumphavit maximo apparatu; illa pedem globo imponit, quaſi novum orbem ſub ditione Romana redegerit: nam Britannia toto orbe diviſa, tanquam alter Romanis videbatur.

Hic nummulus aureus inter rariores habendus.

ΤΙ. ΚΛΑΥ. ΚΑΙΣ. ΣΕΒΑ. ΓΕΡΜΑΝΙ. ΑΥΤ. L. Γ. *Caput Claudii laureatum.*

ΜΕΣΣΑΛΙΝΑ ΚΑΙΣ. ΣΕΒ. *Meſſalina ſtans ſtolata, dextra duos filios ſuos ſuſtinet, ſiniſtra ſpicas.*

Mulier ſtolata illa in nummo cælata, Meſſalina eſt Claudii uxor, ex qua Octaviam, & Britannicum tulit, hunc vero in Conſulatu II. quem inivit cum Licinio Cæcinna an. 706. ideo nummus ille Alexandriæ cuſus anno ejus imperii 3. ut literæ L. Γ. indicant.

Hic nummus maximi moduli ex argento inter elegantiſſimos habendus eſt.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ. ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΣ. *Diana ſtans, dextra ramum, ſiniſtra veſtem colligit.*

Imperator, & Germanicus in hoc Græco nummo appellatur Claudius, Germanici nomen in memoriam Druſi patris tulit, de quo Suetonius in ejus vita c. 1. *Senatus .... & Germanici cognomen ipſi, poſteriſque ejus*, quod non permutare voluit in Britannicum, redacta a ſe Britannia, ſed filio nomen Britannici dedit. Diana colitur in urbe, ubi cuſus eſt nummus, quæ ignoratur, quum nomen in eo non ſit adpoſitum.

Hic nummus argenteus inter præſtantiores ponendus.

ΑΥΤΟΚΡΑ. *Duo capita muliebria cornucopiæ impoſita ſunt, & alterum puerile intermedium.*

Similem nummum Colonia Patrenſis repræſentat: duo illa capita muliebria ſuper duplex cornucopiæ, Antoniam, & Octaviam Claudii filias exhibent, majorem nempe, quam ex Ælia Petina tulit, Cn. Pompejo magno, deinde Fauſto Sullæ nuptam, minorem Neroni, poſt ejus adoptationem: medium vero infelicis Britannici eſt. Hic nummus ab Urſino in gente Antonia num. 9. falſo tribuitur M. Antonio.

Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt.

Digitized by Google

ΕΤΟΥΣ ΙΑ. *Anno undecimo. Caput Claudii laureatum.*

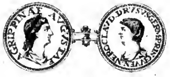
ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΟΛΕΜΩΝΟΣ. *Caput Polemonis Regis diademate inſignitum.*

Polemo Rex Ponti, & Boſphori poſt mortem Polemonis patris in utroque regno a Caligula confirmatur anno 791. apud Dion. *Polemoni Polemonis filio paternum imperium ex Senatuſconſulto videlicet tribuit.* Claudius vero Mithrydati, eodem Dione teſte: *Boſporum largitus eſt, pro eo parte Ciliciæ Polemoni data*, an. 794. Polemo nummum Claudio cudit regni anno XI. reſpondente V. C. 805. poſtquam ſedati eſſent Clitæ in Cilicia.

Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt, & elegantiæ.

AGRIP-

Digitized by Google

AGRIPPINÆ junioris nummi præſtantia inferiores Agrippinæ ſenioris nummis ſunt.

AGRIPPINA AVGVSTA. *Caput Agrippinæ ſpicea corona ornatum.*
NERO CLAVD. DRVSVS GERM. PRINC. IVVEN. *Caput Neronis nudum.*
Agrippina in nummis argenteis, & aureis tantum occurrit, non autem in æreis Senatuſconſulto percuſſis. Senatus ſui juris adhuc nimis ſtudioſus fœminis principibus ſub Domitiano tantum nummos cudere cœpit. Nero in Claudiam gentem adoptatus, Neronis Druſi cognomina vivente Claudio tulit.
Hic nummus ex argento eximiæ raritatis, & elegantiæ.

AGRIPPINA AVGVSTA MATER AVGVSTI. *Caput Agrippinæ.*
NERO CLAVD. DIVI CLAVD. F. CAESAR AVG. GERMAN. *Caput Neronis.*
Agrippinæ cuſus eſt hic nummus poſt mortem Claudii, quum Nero in averſa ejus parte Divi F. appelletur; ille initio imperii teſte Suetonio c. 9. in Nerone *Matri ſummam omnium rerum publicarum, privatarumque permiſit.*
Hic nummus argenteus ex maximo modulo ſingularis, & eximiæ elegantiæ eſt.

AGRIPPINAE AVGVSTAE. *Caput Agrippinæ.*
TI. CLAVD. CAESAR AVG. GERM. P. M. TRIB. POT. P. P. *Caput Claudii.*
Claudius, quum Neronem, Agrippinæ uxoris artibus, biennio tan-

H 2 tum

tum majorem natu, filio antepoſuiſſet adoptione, Agrippinam appellavit Auguſtam, ut narrat Tacitus Ann. 12. *Augetur & Agrippina cognomento Auguſtæ*, & mox nummi in rei memoriam cum ejus effigie percuſſi ſunt.

Hic nummus aureus, & argenteus pro raro habetur.

AGRIPP. AVG. DIVI CLAVD. NERONIS CAES. MATER.
Capita Agrippinæ, & Neronis adverſa.
NERONI CLAVD. DIVI F. CAES. AVG. GERM. IMP. TR. P.
Corona quercea, in qua EX S. C.

Agrippina nobiliorem nummi partem occupat ſe Claudii uxorem, & Neronis matrem vocans, quaſi penes eam eſſet imperii dominatio, & filius tantum Cæſar haberetur; quare ait Tacitus Ann. 23. *Quod ſubſidium in eo, qui a fœmina regeretur?* Nil mirum igitur, ſi corona quercea ipſi, & filio, ut Caligulæ, & Claudio, ob cives ſervatos, decreta eſt a Senatu, quem in palatium vocaret, ubi velo diſcreta aſſidebat.

Hic nummus argenteus rarior eſt aureo.

NERO CLAVD. DIVI F. CAES. AVG. GERM. IMP. TR. P. COS.
Capita jugata Neronis, & Agrippinæ.
AGRIPP. AVG. DIVI CLAVD. NERONIS CAES. MATER EX S. C. *Quadrigæ elephantorum currum vehunt, in quo figura virilis togata radiata ſedet, dextra haſtam puram: prope eam mulier, dextra aquilam legionariam tenet.*

Claudius, ut narrat Suetonius c. 11. in Claudio, *Aviæ Liviæ divinos honores, & Circenſi pompa currum elephantorum Auguſtino ſimilem decernendum curavit.* Nero, & Agrippina nummum cuderunt, ut quo uterque exhiberetur; Auguſtus corona radiata inſignitur, Livia tanquam mater caſtrorum aquilam legionariam gerit: Nero ipſis ſtatuas conſecravit, quæ in ejus nummis viſuntur cum epigraphe AVGVSTVS AVGVSTA.

Hic nummus aureus, & argenteus inter raros, & elegantes reponitur.

ΑΓΡΙΠΠΕΙΝΑ ΣΕΒΑΣΤΗ. *Caput Agrippinæ.*
ΝΕΡΩΝ ΚΑΙΣΑΡ. *Caput Neronis juvenile.*

Ut Romæ, in nummis Latinè inſcriptis, Claudius permiſit, ut Agrip-

Digitized by Google

Agrippina tanquam Auguſta ſignaretur, & Nero tanquam Cæſar, & ad imperium deſtinatus in iis etiam cælaretur: ita Græci adulatores, ut eorum vultus in eodem nummo ſignarent, ab illo obtinuerunt.

Hic nummus argenteus maximi moduli eximiæ raritatis eſt.

* *Sine epigraphe. Caput Agrippinæ Claudii.*

BA K. BNT. *anno 352. Caput Cotys Regis Boſpori facie juvenili.*

Annus 352. æræ Boſporanæ additus anno v. c. 453. a quo illa initium ſumpſit, complet annum v. c. 805. qui erat annus 11. & 12. Imperii Claudii, cujus Agrippina erat uxor. Cotys iſte filius erat alterius Cotys, dolo, & ſævitia Rhæmetalcis ejus patrui, interempti.

(1) *Hic nummus aureus præſtantiſſimus, & rariſſimus, imo ſingularis eſt.*

NE-

(1) In muſeo D. Apoſtoli Zeno.

NERONIS nummi ex auro, & argento vulgares, & triti ſunt.

NERO DIVI CLAVD. CAESARIS F..... *Caput Neronis laureatum.*

ARMENIAC. *Victoria gradiens, dextra coronam, ſiniſtra lauream.*

Initio imperii Neronis, Vologæſes Parthorum Rex Armeniam invadere conatus eſt pulſo Rhadamiſto; ſed Nero Corbulonem huic provinciæ retinendæ præpoſuit, qui cum Vologæſe pacem inivit; & ille obſides tradidit: inde ſignatus Neroni nummus cum divi Claudii filii adhuc nomine, & typo victoriæ Armeniacæ.

Hic nummus argenteus, etſi mole exiguus, elegantia tamen, & raritate præſtantiſſimus eſt.

AVGVSTVS AVGVSTA. *Duæ figuræ ſtantes, altera radiata divi Auguſti, dextra pateram, læva haſtam puram; altera Liviæ, dextra pateram, ſiniſtra duo cornuacopiæ geſtantis.*

Suetonius c. 11. in Claudio narrat Claudium ad officia pietatis converſum, jusjurandum neque ſanctius ſibi, neque crebrius inſtituiſſe quam per Auguſtum, & aviæ Liviæ divos honores decernendos curaſſe. Nummus Neronis nos docet eûm Claudium æmulatum, ipſis ſtatuas conſecraſſe, quas in rei memoriam in nummis expreſſit.

Hic nummus argenteus rarior eſt aureo.

AVGV-

Digitized by Google

* AVGVSTVS GERMANICVS. *Imperator togatus ſtans a fronte, capite radiato, dextra ramum, ſiniſtra globum cum Victoriola.*
Voluit Nero in hoc nummo exhiberi Tiberium Claudium, a quo adoptatus fuerat. Caput radiatum nota eſt ejuſdem apotheoſeos: tituli Auguſti, & Germanici illi conveniunt, ut ſupra in nummo græco Claudii dictum eſt: ramus pacem indicat per omne Romanum Imperium: & globus, cui Victoriola inſiſtit, mundum devictum, & Romanis legibus ſubjectum.
(1) *Hic nummus aureus non obvius eſt.*

CONCORDIA AVGVSTA. *Figura muliebris ſedens, dextra pateram, ſiniſtra cornucopiæ.*
Ad indicandam ſummam Neronis cum matre Agrippina concordiam, ſignata eſt Dea Concordia; ſedens quidem, tanquam firma; effingebatur pateram tenens, quoniam ea libabatur; a Romanis culta eſt, qui & ejus diverſa templa habuere, ut plane ex hiſtoricis cognoſcimus.
Hic nummus aureus rarus eſt.

EQVESTER ORDO PRINCIPI IVVENT. *Supra clypeum.*
Quum Romæ Claudius Trojæ luſum exhiberet, Neronem a ſe adoptatum, principem juventutis declaravit, ut iis præſideret: at quum ille ludus eſſet equeſtris, ideo equeſter ordo clypeum Neroni vovit, quod *Trojam favorabiliter, & conſtantiſſime luſit*, teſte Suetonio c.7. in ejus vita.
Hic nummus aureus, ut & argenteus, rarus eſt.

IVPITER LIBERATOR. *Figura Jovis ſedentis, dextra fulmen gerentis.*
Nero nummum cudit, in quo effigies Jovis ſedentis viſitur cum epigraphe IVPITER LIBERATOR, quod conjuratione Piſoniana Romæ detecta, Jupiter eum a tanto periculo liberaverit, ut in aliis nummis IOVIS CVSTOS, quod illum cuſtodierit.
Hic nummus argenteus inter rariores numerandus.

LIBERTAS. *Caput Libertatis.*
Nero primis imperii ſui temporibus, quum multa Senatus arbitrio con-

(1) Apud Franciſcum Palatium.

Digitized by Google

conſtitueret, & graviora vectigalia aboleviſſet, aut minuiſſet, libertas publica videbatur quaſi reſtituta: ideo caput Libertatis in ejus nummis exhibitum eſt.

Hic nummus aureus inſignis elegantiæ, & raritatis eſt.

PACE P. R. TERRA MARIQVE PARTA IANVM CLVSIT. *Templum.*

Corbulo, Armenia anno v. c. 811. ſubacta, Tiridatem a Nerone regnum accipere coegit: ideo ille Romam magnis pollicitationibus venit ſollicitatus, quem Nero ad genua procumbentem ſublevavit, & deoſculatus eſt: poſteaque, ut ait Suetonius c. 14. *Janum geminum clauſit*, in cujus rei memoriam, illius templum in ejus nummis ſignatum eſt.

Hic nummus aureus non obvius eſt.

SACERD. COOP. IN OMN. CONL. SVPRA. NVM. EX S. C. *Patera, tripus, ſimpulum, & lituus.*

Principis juventutis titulus Neroni, tanquam ad imperium deſignato, datus eſt, & etiam ſacerdotiorum dignitates adjunctæ, ut illis reverentia ipſi quodammodo præſtaretur: ideo cooptatus eſt in omne conlegium ſacerdotum, unde adpoſitum eſt in nummo *Ex S. C.* quo opus erat, quando ſupra numerum cooptabantur. Vide Spanhemii diſſ. 8.

Hic nummus ex auro, & argento inter præſtantiores adſcribitur.

VESTA. *Templum rotundum.*

Veſtæ templum a Nerone reſtauratum fuiſſe docet nummus, nam illud an. v. c. 817. arſerat in magno illo Urbis incendio, teſte Tacito lib. 15. *Numæque regia, & delubrum Veſtæ cum penatibus P. R. exuſta.* Nero autem Veſtam colere videbatur, nam quum proficiſci in Achajam meditaretur, Capitolium veneratus deos, & templum Veſtæ iniit.

Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

ΘΕΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. *Caput Claudii radiatum.*

ΣΕΒΑΣΤΗΣ ΑΓΡΙΠΠΕΙΝΗΣ ΝΕΡΟΝΩΣ ΚΑΙΣΑΡΟΣ. *Capita adverſa Agrippinæ, & Neronis.*

Non modo Romæ, ſed in Græciæ urbibus nummi Claudii apotheoſim

Digitized by Google

ſim denotantes, percuſſi ſunt; hic eum corona radiata, divinitatis ſymbolo, ornatum exhibet; adſunt in altera parte Neronis, & Agrippinæ effigies, quorum opera ille conſecratus fuerat.
Hic nummus maximi moduli inter raros, & elegantes reponendus eſt.

ΚΑΙΣΑΡ ΘΕΟΣ ΘΕΟΥ ΥΙΟΣ. *Caput Claudii laureatum.*
ΝΕΡΩΝ ΑΓΡΙΠΠ. *Capita Neronis, & Agrippinæ adverſa.*
Claudius per adulationem dicitur Θεῶ ὑιὸς divi filius, quum pater ejus Druſus non conſecratus fuerit.
Hic nummus maximi moduli inter elegantiores habendus.

* ΝΕΡΩΝΟΣ ΚΛΑΥΔΙΟΥ ΘΕΟΥ ΥΙ. ΚΑΙΣΡΟΣ ΣΕΒ. Γ. *Caput Neronis laureatum.*
ΑΓΡΙΠΠΕΙΝΗΕ ΣΕΒΑΣΤΗΣ.. *Caput Agrippinæ. In area* ΣΡ. *anno* 106. *æræ Antiochenæ, &* 3. *Neronis.*
Quod ſcripſerat Card. Noriſius in inſigni, & immortali opere de Epochis Syromacedonum, æram Antiochenam initium ſumpſiſſe ad autumnum anni v. c. 705. hoc præſtantiſſimo nummo comprobatur, quem ille neutiquam vidit. Conſignatur in hoc nummo annus 106. æræ Antiochenæ, & 3. imperii Neronis. Tertius porro Neronis annus incidit in annum v. c. 810. & 811. quocum coincidit annus 106. æræ Antiochenæ, qui eſt v. c. 811.
(1) *Hic nummus ex argento maximi moduli præſtantiſſimus, & rariſſimus eſt.*

ΝΕΡΩΝΟΣ ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΣΕΒΑ. *Caput Neronis laureatum.*
ΔΡΑΓΜΗ ΕΦΕ. *Tripus, cui involutus eſt ſerpens.*
Vox Εφε. id eſt Εφεσίων, nummum arguit Epheſi cuſum eſſe, & altera δλαγμὴ, nummum argenteum denario Romano correſpondere: quatuor ille valebat ſeſtertios, ſeu duos quinarios: ita dictus, quod pro decem aſſibus in ſolutionem cedebat. Tripus ad Apollinem pertinet, ideo cuſa ab Epheſiis, quod Nero ſe Apollinem appellaret. δραχμὴ
Hic nummus maximi moduli inter elegantiores recenſendus.

ΔΙΔΡΑΓΜΟΝ. *Lituus, & ſimpulum.*
Videtur ex forma idem nummus pariter Epheſi ſignatus, cum voce

(1) In muſeo D. Ab. de Rothelin.

διδραγμὸν, ad indicandum nummi pretium: moneta argentea Romæ ad denarii, ſeu drachmæ unius pondus ſignata eſt; in Græciæ urbibus ad duas drachmas, imo ad quatuor uſque, qui nummi tetradrachmi ſunt appellati. Lituus, & ſimpulum ad Neronis ſacerdotia ſpectant.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

ΕΤΟ. ς. *Aquila alis expanſis fulmini inſiſtit.*
Nummus ille tetradrachmus percuſſus eſt Antiochiæ Syriæ, ut ex ſequentibus ſimilis typi, magnitudinis, & formæ auguramur. Voces Ετο. ς. illum ſub anno Neronis ſexto cuſum arguunt. Aquila in nummo ſignata imperium Romanum denotat; inſiſtit fulmini, quum illa in bello Gigantum arma, ſeu fulmina Jovi miniſtraverit.
Hic nummus ex argento in rariſſimorum numero ſcribendus eſt.

ΕΤΟΥΣ. ΑΙΓ. Θ. *Anno æræ Antiochenæ* 111. *Imperii Neronis* 9. *Typus idem: in area palmæ ramus.*
Æra in nummo ſignata cum typo aquilæ, ut ſupra, fulmini inſiſtentis, nummum Antiochiæ ad Orontem cælatum indicat; illa autem æra Juliana, Neronis tempore, utebatur; hæc ab autumno 706. initium habuit: itaque ſi ei addas annos 111. efficient v. c. 816. ad cujus prid. Id. Octobris Nero annum decimum numerare cœpit.
Hic nummus argenteus inter rariores computandus.

ΕΤΟΥΣ. ΒΙΡ. Ι. *Anno æræ Urbis* 112. *Imperii Neronis* 10. *Typus idem.*
Antiochia quatuor æras in nummis adhibuit, primam ſub Regibus ſuis ab Urbe condita: ſecundam ſub Pompejo, a quo autonomiam obtinuit: unde epigraphe *αυτονομου* in nummis: tertiam ſub Julio Cæſare: quartam ſub Auguſto, ab Actiaca pugna, unde in ejus nummis ΕΤΟΥΣ ΝΙΚΗΣ; ſed mortuo Auguſto Julianam anni 706. ſub Tiberio recepit: quare ſi his addas 112. habebis v. c. 817. quo Nero annum 11. computabat.
Hic nummus ex argento rariſſimus eſt, & elegantiſſimus.

ΕΤ. ΙΑ. *Mons Argæus, in cujus vertice Imperator cum globo, & haſta.*
Cæſarienſes Cappadociæ, quorum urbs ſub Tiberio Mazaca vocabatur, ad Argæi radices ſita, nummum cuderunt: mons ipſe in eo ob

ob peculiarem cultum, quo illum proſequebantur, ſignatus eſt, in cujus vertice ſtatuam Imperatoris apponere ſoliti ſunt. Literæ ΙΑ annum indicant Neronis imperii undecimum, illi principi gratulantes, quod Pontum ipſis conterminum concedente Polemone in Provinciam Romanam redegerit.
Hic nummus ex argento rariſſimus eſt.

ΕΤΟΥ ΙΗ. *Anno* 18. *Caput Neronis laureatum.*
ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΟΛΕΜΩΝΟΣ. *Caput Polemonis Regis diademate ornatum.*
Polemo, cujus effigiem in Claudii nummis vulgavimus, nummos etiam ſuos cum Neronis vultu expreſſit; ille paterni regni ſub Caligula an. V. C. 791. confirmationem S. C. obtinuit, ut ibi diximus; itaque ſi huic anno adjicias octodecim annos in hoc nummo ſignatos, numerabis annum V. C. 808. & primum Neronis annum, quum Claudius mortuus ſit A. D. III. Id. Octobris.
Hic nummus didrachmalis argenteus eximiæ raritatis eſt.

* ΕΤΟΥϹ ΙΘ. *Caput Neronis laureatum.*
ΒΑϹΙΛΕΩϹ ΠΟΛΕΜΩΝΟϹ. *Caput Polemonis Regis Ponti diademate cinctum.*
Annus in nummo ſignatus decimus nonus eſt regni Polemonis initio ducto ab anno V. C. 791. quo, ut ſupra dictum eſt, paternum regnum ab Cajo obtinuit. Annis 791. additis 19. conſurgit annus V. C. 810. & imperii Neronis 3. & 4. extincto Claudio ſub finem anni 807.
(1) *Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt.*

ΕΤΟΥΣ ΚΓ. *Anno* 23. *Caput Neronis laureatum.*
ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΟΛΕΜΩΝΟΣ. *Caput Polemonis Ponti Regis.*
Devotus Neroni fuiſſe videtur Polemo ille Polemonis filius, Zenonis nepos, quum tot nummos ipſi percuſſerit: en alter, in quo 23. regni annum ſignat, cujus initium tribuimus anno V. C. 791. quo ille in paternis regnis a Caligula confirmatus fuit: hos ſi ſimul junxeris, efficient 813. quo Nero gerebat Trib. pot. VI. & VII.
Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt.

(1) In muſeo D. Abb. de Rothelin.

Digitized by Google

Caput Neronis cum epigraphe latina.

ΒΑΣ. Π. ΚΔ. *id eſt* Βασίλεως Πολέμωνος, ἔτυς κδ. *Caput Polemonis Regis diademate ornatum. an.* 24.

Singularis eſt iſte nummus, quod bilinguis, & didrachmus ſit. Polemonem Neronis ſtudioſiſſimum fuiſſe denotat Suetonius c. 18. quum illi ſuum Ponti regnum, ut in provinciam Romanam redigeret, conceſſiſſe narrat, quod accidiſſe tradit Euſebius an.v.c. 817. Neronis undecimo; hic vero nummus anno 814. ex litteris ΚΔ. 24. annum regni Polemonis denotantibus, cuſus eſt.

Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt, & elegantiæ.

* ΝΕΡΩ ΚΛΑΥ. ΚΑΙΣ. ΣΕ. ΑΥΤΟΚΡΑΤ. *Caput Neronis radiatum. In arca* L. ΙΔ. *anno* 14.

ΗΡΑ ΑΓΡΕΙΑ. *Juno ſtans.*

Sub typo Junonis Argivæ Livia Auguſta indicatur. Hanc Neronem ſpeciali cultu proſequutum fuiſſe exemplo Claudii, eumdemque noviſſimum fuiſſe ex illius gente urbs Argos per hunc nummum voluit ſignificare.

(1) *Hic nummus argenteus maximi moduli inter præſtantiores, & rariores eſt.*

* ΝΕΡΩΝ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒ. *Caput Neronis nudum.*

Sine epigraphe. Jupiter nudus, dextra fulmen, ſiniſtra haſtam, inter ſeptem ſtellas.

In qua Græciæ urbe percuſſus fuerit hic nummus, erui certò nequit; nulla enim ferme erat Græca urbs, in qua Jupiter hominum pater, atque Deorum non coleretur. Septemtriones Jovem circumſtant, qui cœlo præeſt, atque ſideribus.

(2) *Hic nummus ex argento maximus rariſſimus eſt.*

POP-

(1) In Theſauro Fridericiano Saxengoth. ex Liebe Goth. Numm.
(2) In muſeo D. Apoſtoli Zeno.

Digitized by Google

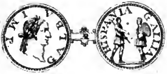

POPPÆÆ Neronis nummi ex argento puro, eximiæ raritatis ſunt; nullos hactenus latinos, ſeu aureos inſpexi.

ΠΟΠΠΑΙΑ ΝΕΡΩΝΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΥ. *Caput Poppææ.*
ΝΕΡΩΝ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. *Caput Neronis laureatum.*
Nero tres habuit uxores Octaviam, Poppæam, & Statiliam Meſſalinam, quibus nullos Senatus percuſſit nummos; at quædam Græciæ urbes Poppæam cum Nerone conjunxerunt.
Hic nummus argenteus ſingularis elegantiæ, & raritatis eſt.

ΠΟΠΠΑΙΑ ΣΕΒΑΣΤΗ. L. I. *In aliis* L. IA. *anno* 10. *&* 11. *Caput Poppææ.*
ΝΕΡΩΝ ΚΑΙΣ. ΓΕΡΜ. *Caput Neronis radiati.*
Poppæa Neroni nupſit, dimiſſa uti ſterili Octavia, an. v. c. 815. & hi nummi cum nota L. id eſt Λυκαβαντος in Ægypto ſignati ſunt, prior anni regni Neronis decimo v. c. 817. alter undecimo. Porro annus imperii Neronis Prid. Id. Octob. anni ſuperioris inchoabat.
Hi nummi maximi moduli ex argento puro plerumque non extant; porro integri inter rariores habentur.

GAL-

GALBÆ nummi ex auro inter rariores habentur; ex argento frequentes, & obvii ſunt.

GALBA IMPERATOR. *Caput Galbæ laureatum.*

BONI EVENTVS. *Figura virilis nuda ſtans, dextra pateram, ſiniſtra ſpicas.*

Bonus Eventus inter ruſticos deos recenſetur, qui agriculturæ præerat: nudus in nummo depingitur dextra pateram, læva ſpicas, ut ejus ſimulacrum ab Euphranore factum teſtatur Plinius: in Galbæ nummis videtur ſignatus ob agriculturæ ſtudium, quo ille delectabatur; quum in villa natus & educatus ſit, & Fundis prope Terracinam ſæpe moraretur.

Hic nummus argenteus pro raro habetur.

CONCORDIA PROVINCIARVM. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra ramum, ſiniſtra cornucopiæ.*

Mulier illa ſtolata, Pax eſt, quam ramus olivæ ejus ſymbolum ab ea prolatus dextra, denotat, ut & læva cornucopiæ, quo omnium rerum abundantia procuratur: illam autem conciliatam exiſtimat Galba *concordia Provinciarum*, quæ ad ſuam electionem conſpiravere.

Hic nummus argenteus rarus, ſed ex auro rariſſimus eſt.

FORTVNA AVG. *Fortuna ſtans, dextra temonem, ſiniſtra cornucopiæ.*

Fortunam in nummis ſuis exhibuit Galba, ob cultum, quo hanc deam proſequebatur, cujus ſimulacrum æneum cubitali majus ad por-

portæ limen invenerat, ut narrat Suetonius c. 4. in Galba, poſtquam ea illi, ſumpta virili toga, in ſomno apparuiſſet: nec illi unicum futuri imperii præſagium fuit.
Hic nummus aureus, & argenteus rarus eſt.

GALLIA HISPANIA. *Duæ figuræ militares dextras ſibi jungentes, una clypeum cum duabus haſtis, altera ſpiculum tantum gerit.*
Hiſpania, & Gallia provinciæ dextras ſibi jungunt in concordiæ ſignum,quod illæ primùm Galbam pro Imperatore agnoverant: Gallia enim ſub Julio Vindice tumultuari contra Neronem cœpit, & in Hiſpania Galba conſalutatus eſt Imperator, omneſque fere Hiſpaniarum, Galliarumque civitates, teſte Suetonio c. 9. ipſi acceſſerunt.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

GALLIA. *Caput muliebre, ante quod duæ ſpicæ: pone, clypeus, & duo ſpicula, ſeu ſariſſæ.*
SER. GALBA IMP. *Figura equeſtris Galbæ.*
Galliæ imago eſt, ante quam ſpicæ, ad denotandam in agris ſuis illarum abundantiam; pone eam duo tela, quæ geſta Livio, & clypeus. Hæc Gallorum arma ſunt, quibus Gallia ſuam in re militari præſtantiam denotat. Figura Galbæ in equo ſtatua ejus videtur a Gallis ei decreta.
Hic nummus ex argento inter rariores numerandus.

HISPANIA. *Figura muliebris, dextra ſpicas, & papavera, ſiniſtra clypeum.*
Hiſpaniæ effigies in nummis Galbæ exhibetur, in memoriam provinciæ, quæ illi imperium primò detulit; illa ſub figura mulieris tunicatæ repræſentatur; dextra ſpicas, ob agrorum ſuorum fertilitatem, ſiniſtra parvum clypeum, ſeu cetram ex Livio, quibus armis utuntur Hiſpani.
Hic nummus argenteus inter rariores recenſetur,

Eadem epigraphe. Caput muliebre cum duobus jaculis, in altera parte figura Imperatoris in equo.
Hiſpaniæ imago eſt humero tenus, cum cirris ex ejus coma ſupra collum dimiſſis; pone eam duo ſpicula, & parvus clypeus, qui a Livio

Digitized by Google

Livio Cetra dicitur. Hiſpania in Galbæ nummis cuditur, quod in ea primùm appellatus fuerit Imperator, & ab illa decreta ſit equeſtris principis ſtatua in iis cælata.
Hic nummus argenteus inter elegantiores notatur.

IMP. *Galba paludatus in equo.*
Equeſtris hæc Galbæ in equo figura, ad ſtatuas ipſi in Gallia, & Hiſpania erectas ſpectare videtur, quum ille in equo pacificatoris habitu non ſit, ut ſolent eſſe Imperatores ad Urbem venientes, ut videre eſt in tab. 99. Oiſelii, ſed decurrentis effigie, ut ad expeditionem properantes depinguntur.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

IMP. AVG. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra ramum oleæ, læva clypeo terra affixo.*
Muliebris illa figura, Pax eſt, dextra oleæ ramum gerens, quæ peculiariter huic deæ dicata eſt, & in ſolemnibus pacificis ſupra caput geſtare ſolita, de qua Prudentius hymno 4.
Verticem flavis oleis revincta. Hanc Galba, per provinciarum concordiam, a quibus electus fuerat Imperator, P. Romano conciliatam prædicabat.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

IMP. CAES. TRAIAN. AVG. GER. DAC. P. P. REST. *Libertatis typus.*
Libertas in Galbæ nummis vario modo inſcribitur, modo *Libertas Publica*, modo *Libertas Auguſti*, modo *Libertas Reſtituta*, quaſi voluerit ille denotare, extincta in Nerone Cæſarum familia, libertatem P. Romano eſſe reſtitutam, nam ait poſt Neronis mortem Tacitus Hiſt. 1. *ſed Patres læti, uſurpata ſtatim libertate.*
Hic nummus aureus inter elegantiores reponendus.

* PAX. AVG. *Mulier ſtans, dextra ramum cum caduceo, læva demiſſa ſcutum.*
Inſcriptionem, & typum nummi laudat Spanhemius to. 2. pag. 64. ſignificari ea ratione inquiens, pacem Galbæ non emptam largitionibus, non emendicatam precibus, aliave minus honeſta ratione expreſ-

expreſſam, ſed virtute armorum partam; redditaque tranquillitate armorum curam non abjiciendam.

(1) *Hic nummus aureus raritate, & elegantia conſpicuus eſt.*

REST. NVM. *Caput muliebre cum monili circa collum.*

Quid ſibi velint hæ voces *Reſt. Num.* varias propoſuit opiniones Seguinus: porro a Reſtituta Numidia non alienus eſt. Spanhemius pro Numidia ſtetit. Mediobarbus ei acceſſit. Harduinus pugnax, & contentioſus de Numantia interpretatur, ſed nulli in Hiſpania poſt Caligulam cuſi occurrunt nummi. Numidia a Clodio Macro vexata, a Galba reſtituta eſt.

Hic nummus argenteus a Petro Seguino vulgatus, raritate, & elegantia inſignis eſt.

ROMA RENASCENS. *Figura galeata ſtans, dextra Victoriolam.*

Roma dicitur in nummis Galbæ, Renaſcens, quaſi apparens iterum libera: nam quum Senatus poſt mortem Caligulæ ob imperium in Cæſarum familia continuum de libertate aſſerenda cogitaſſet, videbatur progenie Cæſarum extincta, per Galbæ electionem libertas ejus renaſcens. Victoriam gerit, tanquam inſignem, morte Neronis, retuliſſet.

Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

ROMA VICTRIX. *Roma galeata ſtans, dextra ramum, læva haſtam, pede dextro globo impoſito.*

Victrix Roma perhibetur tanquam per mortem Neronis inſignem retuliſſet victoriam de tyranno, nam hoſtis a Senatu judicatus fuerat.

Hic nummus argenteus rarus eſt, ſed ex auro rariſſimus habetur.

SALVS GEN. HVMANI. *Figura muliebris ſtans, dextra pateram ſupra aram ignitam, læva temonem inverſum.*

Per humanum genus, intelligitur orbis terrarum, tanquam ſub imperio Romano ille comprehenderetur: unde Suetonius narrat c. 9. Jul. Vindicem Galliarum præſidem hortatum eſſe Galbam Hiſpanis præfectum, ut vellet ſe *humano generi* aſſertorem præſtare, id eſt

(1) In Theſauro Fridericiano Saxegoth. ex Liebe in Goth. Num.

Digitized by Google

P. Romanum in libertatem vindicare, quod Galba ſe præſtitiſſe gloriatur hoc ſchemate.
Hic nummus argenteus rarus eſt, aureus longe rariſſimus.

★ S. P. Q. R. OB C. S. *In corona quercea.*
Vivo adhuc Nerone ad capeſſendam Reipublicæ curam Provinciarum Præfecti Sergium Galbam ſollicitabant, inter quos Junius Vindex Galliarum Prætor literis illum hortabatur, ut humano generi aſſertorem, ducemque ſe accommodaret. Extincto porro Nerone libertatem, ac ſalutem per Galbam Populus Romanus recepiſſe viſus eſt. Ideoque Senatus, Populique juſſu decreta illi eſt corona ex quercu, quæ in nummo ſignata eſt; quæ unis civium ſervatoribus dari ſolebat.
(1) *Hic nummus aureus rarus eſt.*

Sine epigraphe. Aquila legionaria inter duo ſigna militaria.
Legionum hæc inſtrumenta, legionum a Galba imperio Romano additarum monimenta ſunt; ille autem legiones ex Tacito, & Dione inſtituit I. Adjutricem, quæ Romæ ab eo conſtituta eſt, alteram VII. Galbianam, quam in Pannoniam tranſmiſit.
Hic nummus aureus inter rariores collocandus eſt.

SERG. GALBA IMPER. *Figura Galbæ equeſtris.*
TRES GALLIAE. *Tria capita muliebria.*
Gallia triplex dicta eſt, Togata, Comata, & Braccata, 1. quod toga Romanorum inſtar uteretur: 2. a comæ nutriendæ ſtudio, 3. a braccis villoſæ veſtis genere appellata: ſed ſic olim, nam ſub Galba, altera erat nova appellatio; Belgica nempe, Celtica, & Aquitanica, quarum nomine ſtatua equeſtris Galbæ decreta eſt.
Hic nummus argenteus eximiæ raritatis, & præſtantiæ habetur.

VICTORIA GALBAE AVG. *Victoria gradiens, dextra coronam, læva palmam gerit.*
Externa non fuerunt bella ſub Galba, ſed tantum civilia: quum quidam provinciarum legati res novas moliti eſſent, in Germania Fontejus Capito, & in Africa Clodius Macer, ſed mox oppreſſi ſunt: at

(1) In muſeo Strozzio Romæ.

Digitized by Google

at quum illa victoria non P. Romanum, ſed Imperatorem ſolum ſpectaret, ideo in ejus nummis victoria Galbæ inſcripta eſt.
Hic nummus argenteus non obvius eſt.

VICTORIA P. R. *Victoria gradiens, dextra lauream, læva palmam.* Mors Neronis videtur victoria de ipſo relata a populo, nam ille ejus hoſtis declaratus fuerat, de quo narrat Dio: *P. Romanus ampla ſacra faciebat, magnaque lætitia fruebatur, ferebantque pileos multi, quaſi eſſent libertatem conſequuti.* Ideo Galba Populo gratulans ſcripſit in ſuis nummis *Victoria P. Romani.*
Hic nummus argenteus rarus eſt, aureus longe rarior.

VICTORIA. *Victoria ſcribens in clypeo baſi impoſito* P. R.
Diverſus ille de victoria P. Romani typus, in æternum etiam de morte Neronis monimentum eſt ſignatum, tanquam in ære victoria illud ſcriberet. Ad imperium non ut plurimi ante ſe, progeniei gradu, ſed virtutis ſuæ dignitate tantum electum eſſe gloriabatur Galba, nam illud ſibi delatum eſſe, & non ſe ſuſcepiſſe arbitrabatur, idque ſæpe numero confirmabat: militari quidem laude apud Germanos floruit.
Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

VIRTVS. *Figura virilis nuda, dextra parazonium, læva haſtam.*
VIRTVS. *Caput Virtutis galeatum.*
SER. GALBA IMP. *Imperator eques.*
Virtus pro dea, & deo colebatur apud Romanos una voce apud eos dicta, ſed apud Græcos diſtinguitur pro animi dotibus ἀρετὴ, nobis *vertu* dicitur, hic pro corporis fortitudine ἰσχὺς, nobis *valeur*: prior matronali habitu dextera ſerpentem gerit, alter militari habitu galea inſignis dextra parazonium, læva haſtam.
Hic nummus argenteus pro raro notatur.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ. *Caput Africæ, aut Alexandriæ proboſcide inſigne.* Africa proboſcide elephantis ornatur tanquam ejus ſymbolo, ut norunt Antiquarii, illa enim provincia multarum ferax earum belluarum fuit. Hæc nummos Galbæ, memor profert, quod ille teſte Tacito, Proconſul Africam moderate adminiſtraverit.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

 ΣΕ-

Digitized by Google

ΣΕΡΟΥ. ΓΑΛΒΑ ΑΥΤΟΚΡΑΤ. ΣΕΒ. *Caput Galbæ* L. A. *In aliis* L. B.

Idem typus, ſed in area partis anticæ L. B. quod interpretantur *anno ſecundo*: porro Galba eum non attigit, ſi quidem 9. Junii an. V.C. 821. occiſus eſt Nero, ille vero 15. Januarii ſequentis, ſed Alexandrini videntur primum imperatorum annum uſque ad annum urbis ſuæ die Auguſti 28. exeuntem numerare, & illo poſtea ineunte, ſecundum principis computare, quod Hadriani nummo comprobatur, in quo K B. quum Trib. pot. 21. tantum geſſerit. Alii id de Trib. poteſtate principis, & de ſolita Trib. plebis poſtea numerata accipiunt. Alii ſeptem menſes imperii Galbæ ex ejus Romam ingreſſu tantum numerari ſolitos ajunt, ſed in Hiſpania ante ſex alios menſes imperaſſe: ideo Ægyptios annum 2. in ejus nummis ſignaſſe. Hadrianum etiam in adoptione Tribun. poteſtatem accepiſſe, a qua annum 22. Ægyptios numeraſſe perhibent: quod veriſimile videtur.

Hic nummus argenteus maximi moduli rariſſimus eſt.

ΡΩΜΗ. L. A. *Roma galeata dimidio corpore tenus, dextra haſtam, ſiniſtra clypeum.*

Alexandria a M. Antonio, quum in ea tertium conſulatum geſſiſſet, *Roma* appellata eſt: ſub eo nomine, illius triumviri nummi apud Patinum cuſi ſunt, quod nomen in Galba, & Othone retinuit: ejus effigies galeata, Romæ adinſtar, exhibetur, ipſa etiam novo Imperatori gratulans ſuos etiam ei nummos dedicat.

Hic nummus ex argento maximus inter raros collocatur.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ. L. A. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra coronam, ſiniſtro cubito columnæ innixo, cum haſta in manu.*

Non modo Roma libertatem in nummis ſignavit quaſi per Galbæ imperium eam recuperaſſet, ſed Alexandria etiam in ſuis Ἐλευθερίας typum depinxit, illam quidem brachio columnæ innixam quaſi firmatam, & in perpetuum futuram; ſed ſpem fefellit Galbæ dominatio, & Piſonis adoptio.

Hic nummus argenteus maximi moduli rariſſimus eſt.

OTHO.

Digitized by Google

OTHONIS nummi ex argento non obvii ſunt, ex auro rari.

IMP. M. OTHO CAESAR AVG. TR. P. *Caput Othonis laureatum.* PONT. MAX. *Imperator paludatus eques decurrens dextra haſtam vibraturus.*

Typus ille eſt Othonis ad expeditionem contra Vitellianos proficiſcentis, qui equo veloce vectus haſtam contra hoſtes vibraturus depingitur: ſic enim expeditiones in Cæſarum nummis exarantur; de ipſius expeditione ſic ait Suetonius c.7. in Othone: *Expeditionem autem impigre, atque etiam præpropere inchoavit.* Vide Tacitum. *Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.*

Eadem epigraphe. Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra ſpicas, læva cornucopiæ.

Mulier illa cum ſpicis, & cornucopiæ, Annona eſt, Othonis diligentiam in ea procuranda deſignans. Tacitus in ejus vita: *Fames in vulgus, inopia quæſtus, & pecunia alimentorum.*
Hic nummus argenteus rarus eſt, ex auro rariſſimus.

Eadem epigraphe. Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra bilancem, ſiniſtra cornucopiæ.

Figura muliebris illa, Juſtitia eſt, dextra gerit bilancem, qua omnia ponderat, & læva cornucopiæ ad denotandam per eam omnium rerum abundantiam; milites enim ob ſeditionem Romæ etiam caſtigavit, de quo Tacitus Hiſt. I. *Et oratio . . . & ſeveritatis modus . . . grate accepta.*
Hic nummus argenteus rarus eſt.

Ea-

Eadem epigraphe. Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra ramum, læva cornucopiæ.
Pax eſt illa mulier ſtans cum olivæ ramo, quem pro ſymbolo gerit, Otho autem illam in nummis ſignavit, quamvis civile bellum ipſum minaretur, ut tranquillus videretur, ita ut de illo Tacitus ibid. *Otho, ut in multa pace, munia imperii obibat.*
Hic nummus argenteus rarus eſt.

Eadem epigraphe. Figura muliebris ſedens, dextra pateram, ſiniſtra haſtam.
Juſtitia in nummis Hadriani, & Concordia militum in Gordiano Pio, ſimili modo depingitur per mulierem in ſella ſedentem, dextra pateram, læva cornucopiæ gerentem: patera diis ſacra facienda denotat, ut vigeat Juſtitia, & Concordia maneat inconcuſſa, unde per eas omnium rerum abundantia comparatur.
Hic nummus argenteus inter rariores numerandus.

PAX ORBIS TERRARVM. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra caduceum, læva ramum.*
Otho, licet civile bellum contra Vitellium ſibi ſuſcipiendum animadverteret, munia tamen imperii, ut in multa pace obibat, teſte Tacito,& quum nullum adeſſet bellum externum Sarmatis repreſſis, nummum ſignavit, cum hac epigraphe *Pax orbis terrarum.*
Hic nummus ex argento rarus eſt, ex auro inter rariores numeratur.

VICTORIA OTHONIS. *Victoria ſtans, dextra lauream, ſiniſtra palmam.*
Ob victoriam a ſuis contra Vitellianos relatam, nam apud Suetonium c.9. *ex tribus præliis vicit, verum mediocribus.* Plutarchus narrat penes Othonem fuiſſe victoriam, ſed non completam fraude ducum, & tandem apud Bebriacum ejus copiæ fraude adhuc fuſæ ſunt.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ Μ. ΟΘΩΝ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. *Caput Othonis laureatum.*
ΕΤΟΥΣ Α. *Aquila alis extenſis roſtro coronam gerens, lauri ramo inſiſtit.*

An-

Antiochiæ Syriæ cuſus eſt hic ex maximo modulo nummus, quod denotat lauri ramus, cui inſiſtit aquila: laurus enim Apollini illius urbis tutelari deo ſacra erat. Syria autem Mucianum ipſius præſidem ſequuta, Othonem Imperatorem noſcebat Tacito, & Plutarcho teſtibus: Aquila autem imperii ſymbolum in plurimis Syriæ urbibus ſignabatur, ſed cui rei inſiſtit, urbis, in qua nummus cuſus eſt, pro ſymbolo habetur, fulmen Seleuciæ, clava Tyri, & laurus Antiochiæ.

Hic nummus argenteus maximi moduli eximiæ raritatis, & elegantiæ eſt.

Tres porro Lutetiæ obſervavimus, unum in Theſauro Regio, alterum in Cimelio Ill. Harlæi Senatus Pariſienſis Principis, tertium in Muſeo R. P. de la Chaiſe Regi a Confeſſionibus.

[*His duos addimus Romæ exiſtentes, unum in Muſeo Em. Card. Alexandri Albani, nunc Vaticano, alterum apud PP. S. Franciſci de Obſervantia in inſula Tiberis, olim Em. Card. Cozzæ.*]

G·B· Sculp

VI-

Digitized by Google

VITELLII nummi ex auro rari, ex argento triti ſunt.

A. VITELLIVS IMP. GERMAN. AVG. *Caput Vitellii laureatum*. CLEMENTIA IMP. GERMAN. *Figura ſedens, dextra ramum gerit*.
Vitellius cognomen *Germanici* ſibi delatum ab exercitu ſuperioris Germaniæ cupide recepit; mortuo Othone pepercit ejus fratri Titiano, quem ob pietatem excuſavit; Mario Celſo Othonis duci conſulatum ſervavit: nec ultra in defectores, aut bona cujuſcumque ſæviit: de quo Tacitus, *Vitellius victor* clementiæ *gloriam tulit*.
Hic nummus argenteus inter rariores computandus: ex auro rariſſimus eſt.

CONCORDIA P. R. *Figura muliebris ſedens, dextra ramum*.
Ut Othonis mors Romæ audita eſt, populus Vitellio plauſit: in Senatu, cuncta longis aliorum principatibus compoſita, ſtatim ei decernuntur, teſte Tacito, inde in ejus nummis, *Concordia Pop. Romani*.
Hic nummus aureus rarus eſt: argenteus obvius, & frequens.

CONCORDIA PRAETORIANORVM. *Figura muliebris ſtans, dextra ramum, læva cornucopiæ*.
Mortuo Othone, earum, quæ Brixelli egerant, cohortium preces Rubrius Gallus tulit, & per Vitellii ducem venia ſtatim iis impetrata. Romam vero, quum ejus mortis nuntius allatus eſt, quod erat

Digitized by Google

erat in Urbe militum, ſacramento Vitellii adactum eſt; ſic Vitellius concordia Prætorianorum, Imperator receptus eſt.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

CONSENSVS EXERCITVVM. *Mars gradivus, dextra haſtam, ſiniſtra trophæum humeris impoſitum.*
Nummus hic Vitellii ante mortem Othonis cuſus eſt: Martem autem exhibet gradivum, id eſt bellatorem ad arcendos hoſtes; quem ominis gratia Vitellius adhibuit, quum quidam ei D. Julii Cæſaris enſem ex Martis templo extractum attuliſſet, teſte Tacito, poſtquam ex utriuſque exercitus Germanici conſenſu, Imperator fuiſſet electus.
Hic nummus ex argento, & auro rarus eſt.

I. O. M. CAPITOLINVS. *Jupiter ſedens in Templo.*
Vitellius in nummis Templum Jovis Capitolini, quod milites incenderant Veſpaſiani fratrem in arce obſidentes, tanquam a ſe mox ædificandum ſignari juſſit: cauſatus, quod hoc facinus luctuoſiſſimum fœdiſſimumque P. Romano non culpa ſua accidiſſet.
Hic nummus argenteus rariſsimus eſt.

IVPITER VICTOR. *Jupiter ſedens, dextra Victoriolam, ſiniſtra haſtam.*
Jupiter Victor cognominatur, quod omnia vincere putaretur, teſte Livio: ejus Templum erat in Palatino Monte; ille in nummis Vitellii videtur cuſus, quod die ejus feſti Idibus Aprilis Romæ celebrati, ipſius exercitus victor, Othonis copias ad Bebriacum fuderit.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

L. VITELLIVS COS. III. CENSOR. *Caput L. Vitellii, ante quod ſcipio eburneus, in cujus vertice aquila.*
L. Vitellius in hoc nummo ſignatus, Imperatoris pater eſt, non autem frater, ille Conſul III. dicitur: primum geſſit ſub Tiberio an. V.C. 787. ſecundum ſub Claudio an. 796. tertium vero ſub eodem Principe an. 800. Id confirmat Tacitus Hiſt. I. *Vitellius aderat cenſoris, ac ter conſulis filius.*
Hic nummus argenteus inter rariores numerandus: [*aureus longe rariſsimus in theſauro Auſtriaco Vindobonenſi, olim PP. CC.*]

Digitized by Google

L. VITELLIVS COS. III. CENSOR. *Figura virilis togata ſedens, dextram extendit, læva ſcipionem eburneum.*
Eximium eſt cenſuræ L. Vitellii, patris Imperatoris monumentum, quod in nummis luculenter exprimere voluit filius, quum cenſura omnium honorum apex eſſet ex Plutarcho: ille in ſella curuli ex ebore viſitur, qua cenſores in publico, & privato loco ſedendi cauſa utebantur; cenſuram ille geſſit anno 801. ſcipio eburneus conſulum inſigne eſt.
Hic nummus argenteus inter rariores habetur, aureus rariſſimus eſt.

LIBERI IMP. GERM. AVG. *Duo capita filiorum Vitellii adverſa.*
Filiorum Vitellii in hoc nummo ſcalptorum nomina ignorantur. De uno loquitur Tacitus Hiſt. II. quum Vitellio allata ſunt de morte Neronis nuntia, *Mox univerſum exercitum occurrere infanti filio jubet: perlatumque, & paludamento opertum, ſinu retinens*, Germanicum *appellavit*. Periit ille cum patre, & patruo, teſte Suetonio c. 18. in Vitellio.
Hic nummus ex auro, & argento inter elegantiores recenſetur.

PRAETORIANORVM *ſubintellige* CONCORDIA. *Duæ dextræ junctæ.*
Prætoriani dicebantur cohortis prætoriæ milites, ab Imperatore corporis, ſeu cuſtodiæ cauſa delecti: duodecim cohortes ſub Galba erant, quæ Othoni acclamarunt, at Vitellius in Germania Imperator appellatus, ſibi alias elegit, quæ poſt Othonis mortem cum aliis concordiam inierunt.
Hic nummus argenteus inter rariſſimos collocandus.

* S. P. Q. R. OB C. S. *In corona querna.*
Nummus cuſus inito vix principatu, militum præſertim aſſentatione, qui eum e cubiculo raptum, ita ut erat in veſte domeſtica, Imperatorem conſalutaverant, rati futurum civium ſervatorem, qui poſt Bebriacenſem victoriam, *ut campos, in quibus pugnatum eſt, adiit, abhorrentes quoſdam cadaverum tabem, deteſtabili voce confirmare auſus eſt, optime olere occiſum hoſtem; & melius civem.* Suetonius in ejus vita c. 10.
(1) *Hic nummus ex auro rarus eſt, ex argento obvius.*

VE-

(1) In Theſauro Auſtriaco Vindobonenſi, olim PP. Cart. Romæ.

Digitized by Google

VESTA P. R. QVIRITIVM. *Figura muliebris ſedens, dextra pateram, ſiniſtra facem ardentem.*

Triſtanus Veſtam in Vitellii nummo cuſam exiſtimat, quod quum eſſet ille Pontifex Maximus jus ſe in Veſtales habere denotaret; illas narrat Tacitus Hiſt. 3. Antonio Veſpaſiani duci obvias ad pacem pro illo impetrandam miſſas. *Obviæ fuere, & virgines Veſtales cum epiſtolis Vitellii ad Antonium ſcriptis.* Videant eruditi, ne ad Veſtæ templum ſub Nerone exuſtum, quod Vitellius reſtaurare cœpiſſet, illud pertineat, quod tamen ſub Veſpaſiano tantum perfectum eſt, ut ejus docent numiſmata.

Hic nummus argenteus rarus eſt, ex auro inter rariores reponendus.

* VICTORIA AVGVSTI. *Victoria gradiens dextra clypeum, in quo* S. P. Q. R.

Ob Victoriam contra Othonis exercitum reportatam Bebriaci, quod oppidum eſt Cremonam inter, & Veronam; ubi Otho, qui tamen pugnæ non adfuit, fraude potius, quam virtute hoſtium ſuperatus eſt.

(1) *Hic nummus aureus rarus eſt, ex argento obvius.*

XV. VIR SACR. FAC. *Tripus, cui impoſitus eſt delphin, infra corvus.*

Vitellius ſacerdotiis ornatus fuiſſe dicitur a Suetonio c. 5. antequam imperium arripuiſſet, *Sacerdotiis ampliſſimis auctus*; nummus ejus unum ex Quindecim viris fuiſſe denotat; ii curam habebant Sibyllinorum librorum, & ſacra faciebant Apollini, quod ille eas vaticinari docuerat. Tripus huic deo ſacer, ſicut corvus ex avibus erat, qui apud Statium l. 3. Theb. dicitur *Corvus non obſcurus tripodum*. Delphin vero ex piſcibus, Apollo enim in Delphinum tranſmutatus eſt ex Homero: vide Spanhemium pag. 197.

Hic nummus ex auro tantum rarus eſt.

(1) In Theſauro Fridericiano Saxengothano.

VESPASIANI nummi ex auro, & argento triti ſunt.

IMP. CAESAR VESPASIANVS AVG. *Caput Veſpaſiani laureatum.*
AETERNITAS. *Figura muliebris ſtans velata, una manu ſolis caput, altera lunæ ſuſtinet.*
Alludit Veſpaſianus per hæc duo ſidera ſolem, & lunam tanquam æternitatis ſymbola, ad æternitatem imperii Romani per duos filios Titum, & Domitianum a ſe proſpectam, hoc modo imperium in æternum domui, & familiæ alligaſſe exiſtimans.
Hic nummus ex auro rarus eſt.

* AVG. *In corona quercea.*
Quum alios nummos in argento Veſpaſianus ſignari juſſerit cum epigraphe AVGVR, adpoſitis vaſis Pontificalibus, camdem epigraphen AVG*ur* in corona civica ſignatam voluiſſe credibile eſt: plura enim læta auguria, & ſigna, quæ à Suetonio referuntur in ejus vita c. 5. ejus ad Principatum adventum, eaque ratione ad ſervandos cives præceſſere.
(1) *Hic nummus ex argento non obvius eſt.*

* IMP. CAES. VESP. AVG. *Caput Veſpaſiani laureatum.*
CAESAR AVG. TR. P. CAESAR AVG. F. COS. *Capita adverſa Titi, & Domitiani.*
Ambo filii Veſpaſiani exhibentur in hoc nummo, Titus quidem cum titulo Auguris, & Domitianus Auguſti filius, & Conſul ſuffectus prima

(1) In muſeo Editoris.

Digitized by Google

ma vice anno v. c. 823. Kalendis Julii. Neque enim legendum eſt in epigraphe CAESAR AVG*uſtus*, ſed AVG*ur*, quum Auguſti cognomen non aſſumpſerit, niſi poſt mortem Veſpaſiani, quocum tamen communem habuit tribunitiam poteſtatem.
(1) *Hic nummus aureus rarioribus adnumerandus.*

CAESAR AVG. F. COS. CAESAR AVG. F. PR. *Capita Titi, & Domitiani adverſa.*
Percuſſus eſt hic nummus patris cum capitibus Titi, & Domitiani filiorum, quando Senatus Conſulem cum patre majorem deſignaſſet anno 823. & præturam juniori Domitiano decreviſſet. De quibus Tacitus Hiſt. 4. *Ipſi conſulatus cum Tito filio, prætura Domitiano, & conſulare imperium decernuntur.*
Hic nummus argenteus inter rariores habendus.

CONSENS. EXERCIT. *Duæ figuræ togatæ dextras ſibi jungentes, utraque læva ſcipionem eburneum gerunt.*
Duo ſunt hi provinciarum præſides, Syriæ nempe, & Ægypti, qui dextras ſibi porrigunt ad Veſpaſianum ſuarum legionum conſenſu procreandum Imperatorem, *Tiberius Alexander præfectus Ægypti*, apud Suetonium c. 6. in Veſpaſiano, *primus in verba Veſpaſiani legiones adegit Kal. Julii, qui principatus dies in poſterum obſervatus eſt*, Mucianus paulo poſt, in Syria.
Hic nummus ex auro, & argento rariſſimus eſt.

DE IVDEIS. *Trophæum.*
Quum Judæi ſub Nerone rebellaſſent, cæſo Romano præpoſito, ad quem motum comprimendum cum exercitu ampliore miſſus fuerat Veſpaſianus, qui iis oppreſſis, & capta eorum urbe Hieroſolyma, triumphum egit: hoc de illis adpoſitum eſt trophæum.
Hic nummus aureus, ut & argenteus rarus eſt.

DIANA EPHESIA. *Diana Polymamma ſtans cum verubus, ſeu adminiculis.*
Diana polymamma cum fulcris cælata, nummum in Veſpaſiani honorem ab Epheſiis, ubi hæc præcipue colebatur, & unde hæc cogno-

(1) In Theſauro Fridericiano Saxegoth. ex Liebe in Goth. Numm.

Digitized by Google

gnominata eſt Epheſia, percuſſum indicat: ſimilem ex ære poſſidemus cum epigraphe Εφεσίων. Horatius 1. Carm.

Urbs Aſiana Epheſus, templo celebrata Dianæ.

Hic nummus maximi moduli rariſſimus eſt.

DIVVS AVGVSTVS VESPASIANVS. EX S. C. *Carpentum a quatuor equis tractum.*

Mortuo Veſpaſiano, ille a Tito filio conſecratus eſt, cujus rei teſtes, Eutropius lib. 7. *Atque inter divos relatus eſt*, & nummi, in quibus ejus carpentum per pompam Circenſem tractum, & quidem ex Senatuſconſulto. Flamen ipſi decretus eſt, & M. Bæbium ejus ſacerdotio initiatum fuiſſe docet vetus inſcriptio apud Onuphrium.

Hic nummus aureus rarus eſt.

IMP. CAES. TRAIAN. AVG. GER. DAC. P. P. REST. *Sedes curulis, ſupra quam fulmen.*

Fulmen nemo neſcit imperii ſymbolum fuiſſe, illud autem in hoc nummo ſellæ curuli in memoriam Veſpaſiani conſecrati impoſitum eſt: hæc in templo ponebatur in ſignum ſummæ erga novum deum reverentiæ, cujus honoris memoriam Trajanus tanto principi reſtituit.

Hic nummus aureus pro raro habendus eſt.

Eadem epigraphe. Trophæum.

Trophæum illud de Judæis eſt, quod in nummis Veſpaſiani ob hanc ab eo principe gentem penitus deletam jam ſupra vidimus, cujus etiam monumentum in nummis huic Imperatori a ſe reſtitutis Trajanus renovare voluit.

Hic nummus ex auro rarus eſt.

Eadem epigraphe. Captivus genuflexus manibus poſt terga revinctis.

Vir ille, Judæus eſt; genuflexus ut ſupplex, manibus poſt terga revinctis ut captivus, forſan Simon Gioræ, qui ſolus in triumpho capitis ſupplicium tulit, teſte Dione. Porro quiſquis ſit, ad arguendam Judæam a Veſpaſiano captam fuiſſe exhibetur, cujus egregium belli facinus Trajanus in nummis a ſe reſtitutis iterum expreſſit.

Hic nummus ex auro rarus eſt.

IMP.

Digitized by Google

IMP. T. CAES. VESP. *In aliis* IMP. CAES. VESPAS. TR. P. II. COS. II. *Caput Titi ſine laurea.*
Titus in averſa patris nummi parte ſignatus eſt ob conſulatum primum, quem cum patre geſſit an. 823. de quo Dio lib. 76. *Praeterea Veſpaſianus, & Titus abſentes conſularem dignitatem accipiunt. Horum alter in Ægypto, alter in Palaeſtina erat.* Titus nudum habet caput, quum adhuc Cæſar eſſet.
Hic nummus ex auro rariſſimus eſt.

IMP. V. P. P. COS. II. DESIG. III. *Roma galeata ſedens, dextra porrigens Victoriolam figurae togatae ſtanti, dextra haſtam gerenti.*
Roma ſedet ut dea, quæ victoriam Veſpaſiano togato porrigit, quum de Hieroſolyma a Tito capta nuntium accepit, ſic patri ob filium gratulata: nam urbem octavo die Septembris, ſecundo Veſpaſiani principatus anno cepit, cum pater eodem menſe ſe conſulem deſignaſſet, ut notat nummus, & ob eam rem Imperator V. appellatus fuiſſet.
Hic nummus aureus inter praeſtantiores adſcribendus eſt.

IVDAEA DEVICTA. *Mulier lugens ſtat juxta palmam arborem.*
Judæa, per mulierem hanc manibus revinctis juxta palmam arborem ſtantem, exprimitur; ob provinciam rebellem a Veſpaſiano per Titum devictam. Palma pro ejus ſymbolo adponitur ex Levit. 23. Palma ideo Judæam deſignat, quod ea potiſſimum regio palmis abundaret, & quod Judæi in ſacris ſuis ejus foliis uterentur. Vide Patinum.
Hic nummus argenteus obvius eſt, aureus vero rarus.

LIBERI AVG. VESPASIAN. *Capita adverſa Titi, & Domitiani.*
Titus, & Domitianus dicuntur in hoc nummo Liberi Auguſti Veſpaſiani, quorum mater fuit Flavia Domitilla ut apud Suetonium c. 3. declaratur. *Inter haec Flaviam Domitillam duxit uxorem .... Ex hac liberos tulit, Titum, & Domitianum*, uterque alternis vicibus poſt patrem regnavit, ſed ambo ſine prole mortui ſunt.
Hic nummus argenteus inter rariores locandus.

LIBERI IMP. AVG. VESPAS. *Duae figurae velatae ſtantes, dextra pateram.*
Velati ſtant cum patera Titus, & Domitianus, ſacerdotiis a patre in

Digitized by Google

in ſpem futuri imperii ſucceſſionis honorati; qui mos ab Auguſto petitus, quum Cajum, & Lucium a ſe adoptatos, illum inter Pontifices, & hunc inter Augures cooptaſſet.
Hic nummus argenteus rarus eſt, & elegans.

MARS VLTOR. *Mars gradivus, dextra haſtam, ſiniſtra trophæum.*
Martis Ultoris templum Auguſtus vovit pro paterna ultione, & illud in Capitolio conſtruxit teſte Dione lib. 53. quum autem a Vitellianis Capitolium fuiſſet incenſum, pariter & hoc templum videtur crematum, quod Veſpaſianum reſtauraſſe indicat nummus: quippe ex Suetonio c. 8. *Ipſe reſtitutionem Capitolii aggreſſus, ruderibus purgandis manus primus admovit.*
Hic nummus ex auro rarus eſt.

PACIS EVENT. *Figura virilis nuda, dextra pateram, ſiniſtra ſpicas, & papavera.*
Bonus Eventus inter Conſentes deos a Romanis cultus, ut pote qui agriculturæ præeſſet, de quo egimus: illius ſtatua a Praxitele facta, ſimilis erat huic figuræ, quæ ſub epigraphe *Pacis Eventus* dicitur, quaſi Veſpaſianus inſinuare voluerit, per proſperum pacis eventum majorem eſſe ad agriculturam diſpoſitionem.
Hic nummus argenteus inter præſtantiores numeratur.

PACI ORBIS TERR. AVG. *Caput muliebre* EPE.
Deæ Pacis effigies eſt, quam maxime coluit Veſpaſianus, & in cujus honorem templum a Claudio inchoatum foro proximum abſolvit: quod ipſomet VI. & Tito IV. conſulibus dedicavit anno 828. teſte Dione: in eo repoſita ſunt, ſi Hieronymo fides, vaſa, & donaria templi Hieroſolymitani a Tito Romam allata.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

TITVS CAES. DOMIT. CAES. PRINC. IVVENT. *Duæ figuræ equeſtres dextra haſtas gerentes.*
In equis ſunt Titus, & Domitianus, ut juventutis principes, nam hi pueris majoribus, & minoribus in ludis præerant: non erant illi proprie magiſtratus, ſed tamen ad eos capiendos deſignabantur: De ipſis Dio lib. 66. *His rebus geſtis, Veſpaſianus etiam a Senatu creatur Imperator, Tituſque, & Domitianus Cæſares deſignantur.*
Hic nummus argenteus, & aureus inter raros adſcribitur.

TITVS

TITVS ET DOMITIAN. CAESARES PRIN. IVVEN. *Titus, & Domitianus ſedentes, dextra olivæ ramum tenentes.*
Sedentes in curulibus Titus, & Domitianus in nummo exhibentur, ut in muneribus conſtituti; ille enim Conſul factus fuit, hic Prætor, utriuſque dignitatis ſella eburnea, quæ curulis dicta, inſigne fuit, cujus jus illis magiſtratibus competebat.
Hic nummus argenteus inter rariores reponendus eſt.

T. CAESAR. *Titus in quadrigis dextra ramum, ſiniſtra ſcipionem eburneum.*
Titus Hieroſolyma capta, in Urbem reverſus cum patre, de Judæis triumphavit anno 824. ideo in parte averſa Veſpaſiani quadrigis triumphalibus invectus exhibetur: dextra rami laurum gerit, ut Orientis pacificator, ſiniſtra ſcipionem eburneum, Conſulum inſigne.
Hic nummus argenteus rarus eſt, & elegans.

* TR. POT. X. COS. VIIII. *Columna roſtrata, cui inſidet ſimulacrum nudum capite radiato, dextra haſtæ innixum, ſiniſtra parazonium tenens.*
Columna roſtrata fortaſſe illa eſt, de qua Suetonius in vita Galbæ c. 23. *Senatus, ut primum licitum fuit, ſtatuam ei decreverat roſtratæ Columnæ ſuperſtantem in parte fori, qua trucidatum eſt; ſed decretum Veſpaſianus abolevit.* Loco Galbæ, Solis ſtatua ſuperimpoſita eſt columnæ, ut oſtendit caput radiatum a fronte habitu imperatoris, vel fortaſſe relicta eſt eo loci Auguſti ſtatua, quæ in ſimili Auguſti nummo inſculpta cernitur.
(1) *Hic nummus ex argento rarus eſt.*

TRIVMP. AVG. *Currus triumphalis, in quo Imperator coronatus a Victoria, canente buccinatore, & duobus captivis manibus poſt terga revinctis præeuntibus.*
Veſpaſianus, & Titus eodem die de Judæis ſeorſim triumpharunt, ideo nummi ſeorſim cum triumphalibus quadrigis iis cuſi ſunt, prout utrique triumphum Senatus proprium decreverat, teſte Joſepho. Duo illi captivi, Simon, & Joannes inter alios 70. duces præcipuè electi videntur.
Hic nummus aureus eximiæ raritatis, & elegantiæ eſt.

(1) In muſeo Editoris.

VESTA. *Templum rotundum cum tribus figuris ſtantibus*.
Veſtæ templum, ob ejus a Veſpaſiano reſtaurationem exhibetur, nam in illo magno Romæ incendio arſerat: rotundum eſt, ut referret terræ globum, ita a Numa Pompilio conſecratum fuerat, teſte Feſto Pompejo. Veſta cippo impoſita in aditu templi cernitur, hinc & inde ſtatua ad ejus ornamentum.
Hic nummus aureus rarus eſt.

★ IMP. VESPAS. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. IIII. *Caput Veſpaſiani laureatum*.
VICTORIA AVGVSTI. *Victoria ſtolata ſtans a ſiniſtris, læva palmam gerit, dextram imponit trophæo pulcherrimo militari erecto*.
Victoria hæc, quam Veſpaſianus retulit quarto ſuo conſulatu, ut nummus præſert, ea eſt, qua Cæſonnius Petus Siriæ præſes Antiochum vicit, Comagene ſubacta, & in P. R. poteſtatem redacta. Dextram imponit trophæo ſignificans illud virtute militum partum, & in monimemtum Romanæ fortitudinis erectum.
(1) *Hic nummus aureus rarus eſt*.

VICTORIA IMP. VESPASIANI. *Victoria cippo impoſita, dextra coronam, ſiniſtra palmam*.
Victoria illa eſt Judaica, quam Veſpaſianus de hac gente reportavit; Imperatores autem extincta Juliæ gentis progenie, victoriam de nomine ſuo appellarunt, ut ſupra vidimus. *Victoria Galbæ, Victoria Othonis*, & nunc *Victoria Imp. Veſpaſiani*, ut quiſque eorum familiam ſuam commendaret.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

IMP. CAES. VESP. AVG. P. M. COS. IIII. *Caput Auguſti laureatum*.
Sine epigraphe. Quadrigæ triumphales, in quibus Imperator paludatus.
Diverſi ſunt cuſi de triumpho Judaico typi, quem Veſpaſiani cum magna fama egerunt, ut loquitur Suetonius, hi autem nummi, certa ſunt gloriæ gentis Flaviæ, & P. Romani lætitiæ monumenta: neuter tamen *Judaicus* appellatus eſt, ob religionis odium, & gentis contemptum.
Hic nummus aureus rarus eſt, ex argento obvius.

Sine

(1) In muſeo D. Apoſtoli Zeno.

* *Sine epigraphe. Imperator armatus dextra haſtam, ſiniſtra parazonium, pede lævo calcans globum, & mulier ſtolata humi ſedens, & cubito ſiniſtro ſuſtinens caput, palmæ arbore cum fructibus intermedia.*

Palmæ arbor, & mulier lugens aperte indicant Judæam a Veſpaſiano devictam: ob quam victoriam de gente indomita, & pervicaci relatam exciſis Jeroſolymis, urbe in Judæa principe omnem orbem domuiſſe Imperator ſibi viſus eſt.

(1) *Hic nummus ex argento rarus eſt.*

ΑΥΤΟΚΡΑ. ΚΑΙΣ. ΟΥΕΣΠΑΣΙΑΝΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. *Caput Veſpaſiani laureatum.*

ΔΟΜΙΤΙΑΝΟΣ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒ. ΥΙΟΣ. ΕΤ. Θ. *Domitianus togatus ſtans, dextra ramum gerit.*

Urbs Græca ſi nomen non adpoſuit, porro annum ſignavit, in quo nummum cudit ΕΤ. Θ. nono ſcilicet imperii Veſpaſiani; hæc principi gratulatur per filium Domitianum, quem dextra rami laurum gerentem exhibet, pace nempe cum Sarmatis inita, poſtquam anno 729. eos legione cum legato ſimul cæſa tumentes profligaſſet, ut ex Suetonio diſcimus.

Hic nummus maximi moduli rariſſimus eſt.

* ΑΥΤΟΚΡΑ. ΚΑΙCΑΡ ΟΥΕCΠΑCΙΑΝΟC CΕΒΑCΤΟC. *Caput Veſpaſiani laureatum.*

ΕΤΟΥC ΙΕΡΟΥ. *Mons argeus, in cujus vertice ſimulacrum nudum, dextra pateram, ſiniſtra haſtæ innixum.*

Cæſaræa Metropolis Cappadociæ montem Argæum, quaſi divinitatis aliquid ipſi ineſſet, tamquam numen colebat. In ejus vertice Veſpaſiani ſimulacrum poſuit, cui thus adoleret, & ſacra ageret, novum Deum in Veſpaſiano agnoſcens, a quo magis ſacer locus fieret, & ſacer annus inchoaret.

(2) *Hic nummus ex argento rarus, & præclarus eſt.*

ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ. Α. *Aquila inſiſtens fulmini roſtro coronam.*

Plurimi obſervantur nummi imperiales argentei cum hac epigraphe ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ, & anno addito; diverſi ſunt typi, prout

(1) In muſeo Editoris. (2) In eodem muſeo.

Digitized by Google

prout in variis urbibus percuſſi; omnes ſunt tetradrachmi, primuſque occurrit ſub Veſpaſiano cum nota A. id eſt *anno primo*, quem de *anno novi Templi* interpretatus eſt doct. Seguinus, æra nempe computata a reparato ſub Veſpaſiano Jovis Capitolini templo; ſed quum hæc ſtare nequeat, de *anno novo ſacro primo* intelligendum videtur. Fulmen aquilæ pedibus ſubjectum, nummum Seleuciæ ad oſtia Orontis ſignatum denotat.

Hic nummus tetradrachmus ex argento inter rariores reponendus.

ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ. Β. *Aquila alis expanſis inſiſtit clavæ.*

Aquila Jovis ales, hujus dei frequens ſymbolum, forſan illuſtrem Spanhemium pag. 881. in Seguini ſententiam *anni novi Templi* traxit; ſed Jupiter in nummo ab eo vulgato, Capitolinus non eſt, ſed Salaminius, ut infra videbimus; nec aquila in hoc, cum anni ſecundi nota, ad Jovem ſpectat: imperii Romani inſigne eſt in variis Syriæ, & Phœniciæ urbibus, ut norunt tyrones, obvium, quæ pro nomine urbis ſæpe illius ſymbolum poſuere, quale clava, cui inſiſtit aquila, Tyrum denotat, ob Herculem ibi cultum.

Hi nummi ex maximo modulo apud Tyrios cuſi inter rariores habendi ſunt.

ΦΛΑΥΙ. ΟΥΕΣΠ. ΚΑΙΣ. ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ. *In area* Β̅. *Caput Titi laureatum, pone illud ſtella.*

Caput Titi in averſa Veſpaſiani parte exhibetur cum epigraphe *anno novo ſacro ſecundo*. Veſpaſianus autem quum poſt tres principes, ſub quibus afflicta, nutanſque Reſpublica fuerat, Imperator fuiſſet ab omnibus appellatus, in omen, & augurium fauſti, ſanctique ejus imperii, quod ille rem Romanam renovaturus, atque reſtauraturus eſſet, anni ejus ſacri vocati ſunt, cujus memoriam Syriæ, Phœniciæ, & aliquot urbes in nummis ſuis conſecrarunt. Stella in area nummi hunc Aradi Phœniciæ cuſum, ut in noſtra Regum Syriæ Hiſtoria notavimus, indicat.

Hic nummus tetradrachmalis eximiæ raritatis eſt.

ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ Δ. *Aquila baſi inſiſtens inter alam dextram caduceum gerit, pro illius pedibus, ex modio duæ ſpicæ prodeunt.*

Per aquilam aræ encarpis ornatæ inſiſtentem, & per caduceum pacis ſymbolum, urbs, quæ nummum cudit anno novo ſacro (id eſt impe-

Digitized by Google

imperii Veſpaſiani) quarto, ad templum Pacis, quod ille princeps ſub Claudio inchoatum, perficere curabat, reſpexiſſe videtur: niſi mavis typum ad pacem in orbe Romano deſignandam referre. Palmæ ramus nummum Apamææ cuſum denotat, ut in noſtra Regum Syriæ Hiſtoria diximus.
Hic nummus maximi moduli inter rariores locandus eſt.

ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ. Η. *Templum Veneris Paphiæ, in cujus medio Dea ſub metæ forma.*
Templum Veneris Paphiæ ab omnibus Antiquariis notum in Veſpaſiani nummis cum epigraphe *anno novo ſacro octavo*, nos edocet Paphios Cypri nummos ſuos Veſpaſiano dedicaſſe, ut, & Syros, & Phœnices cum ſimili elogio principis, præſertim quum ab eo pecuniam ad reparandam urbem terræ motu hoc anno afflictam accepiſſent; de quo Euſebius, *tres civitates Cypri terræ motu occiderunt. Unde Sibyll. Carmina.*

Καὶ τότε δὴ Σαλαμῆνα Πάφονθ' ἅμα σεισμὸς ὀλέσσει Σαλαμίνα
Κύπρον ὅταν περίκλυστον ὑπερκλονέῃ μέλαν ὕδωρ.

Ex inundatione terræ motum ſequuturum innuunt.
Hic nummus tetrachmalis elegantiſſimus, & rariſſimus eſt.

ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ. Η. *In aliis Θ. Jupiter barbatus, dextra pateram, ſiniſtra innixa ſcipioni, cui aquila inſiſtit.*
Salamina Cypri urbs eodem terræ motu, quo Paphos, vexata, a Veſpaſiano etiam aliquid ad urbem reſtaurandam accepiſſe videtur, cujus memor Jovem ſuum Salaminium in nummo expreſſit: de quo Tacitus ann. 3. quum tria Cypriorum templa laudat, *Et Jovi Salaminio Teucer Telamonis patris ira profugus, poſuiſſet*, Non ille eſt igitur Jupiter Capitolinus, ut exiſtimavit P. Seguinus. Vide Druſi nummum in noſtro de Colon. lib. pag. 135.
Hic nummus argenteus maximi moduli rarus eſt.

DO-

Digitized by Google

DOMITILLÆ nummi ex argento inter rariores; ex auro rariſſimi ſunt.

DIVA DOMITILLA AVG. *Caput Domitillæ.*

DIVVS AVGVSTVS VESPASIANVS. *Caput Veſpaſiani radiatum.*

Domitillæ Veſpaſiani uxoris nummi, a Tito filio in ejus memoriam percuſſi ſunt, quando ille matrem cum patre conſecravit anno 632. ideo Veſpaſianus ab una parte nummi corona radiata divinitatis ſymbolo ornatur, & ex altera cum divæ nomine Domitilla inſcribitur.

Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

FORTVN. AVGVSTAE. *Fortuna ſtans cum temone, & cornucopiæ.*

Fortunæ Auguſtæ typus, Domitillæ inter divos relatæ minime convenit: ideo mihi ſuſpectus omnino factus eſt hic nummus, quem a novo artifice eximie elaboratum auguror.

Hic nummus ex argento, niſi ſuſpectus eſſet pro rariſſimo habetur. [*Extat in muſeo D. Apoſtoli Zeno integerrimus, & extra omne dubium falſitatis.*]

PAGI AVGVSTAE. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra florem, læva veſtem ſublevat.*

Frequens eſt hic Veſpaſiani typus, quem a monetario in averſa Domitillæ nummi parte adhibitum opinor; quum Domitillæ inter divas relatæ non conveniat. Veſpaſianus hunc Pacis Auguſtæ typum in

in Claudio obvium renovavit, ob templum hujus deæ ab eo principe inchoatum, a ſe tandem perfectum.
Hic nummus argenteus pro raro habendus.

PIETAS AVGVST. *Figura muliebris ſedens, pro pedibus puerulus.* Pius in matrem Titus eam inter divas retulit, ob pietatem, quam illa in ipſo educando, & tutando adhibuit; cujus memor, illam Pietatis habitu velatam ſedentem repræſentari juſſit, cui puer adſtat prætexta toga veſtitus, quam gerere ſolebant nobiles uſque ad 17. annum.
Hic nummus argenteus inter rariores habendus eſt.

Digitized by Google

TITI VESPASIANI nummi ex auro, & argento frequentes, & obvii ſunt.

T. CAES. VESPASIANVS AVG. *Caput Titi laureatum.*

IMP. CAES. TRAIAN. AVG. GER. DAC. P. P. REST. *Trophæum.*

Inter Imperatorum nummos a Trajano reſtitutos, Titi præ cæteris crebrius parantur, quod ejus memoria præcipue apud Trajanum culta ſit. Trophæum illud de Judæis eſt, quos Titus ſubegit, & illi teſte Dione lib. 66. *Juſſi ſunt quotannis didrachmum pendere Jovi Capitolino.*

Hic nummus aureus inter elegantiores habendus eſt.

Eadem epigraphe. Sella curulis, ſupra quam fulmen.

Fulmen, imperii ſymbolum omnes eſſe norunt, ut & ſellam auream a Senatu decretam; hæc autem in theatra inferebatur, atque in circum introducebatur, ut meminit Dio lib. 46. Sella quidem eburnea Romanos magiſtratus deſignabat, ſed aurea ſupremi honoris inſigne fuit.

Hic nummus aureus ejuſdem eſt raritatis, & præſtantiæ, ac ſuperior.

IVLIA AVGVSTA DIVI TITI F. *Caput Juliæ ejus filiæ.*

Julia Titi filia in averſa patris nummi parte cælata eſt, poſtquam Domitianus fratrem inter deos retuliſſet, & neptem marito Sabino, conceſſo ei Auguſtæ nomine, abſtuliſſet, de qua Dio lib. 667. *Palam cum fratris ſui filia Julia, tanquam cum uxore cohabitabat.*

Hic nummus aureus ſummæ raritatis, & elegantiæ eſt.

P. M.

Digitized by Google

P. M. TR. P. VIII. COS. VII. *Imperator in quadrigis, dextra ramum, læva ſceptrum, in cujus apice globus.*

Triumphi Judaici typus in nummis Titi renovatur, tanquam æternum ejus rei monumentum, dum ille imperium patre mortuo anno 832. ſuſcepit; ille autem tunc Trib. poteſtatem VIII. gerebat, & conſulatum VII. hoc anno cum parente inibat, ut teſtantur nummi ejus cum his titulis percuſſi.

Hic nummus argenteus rarus eſt, ex auro rarior.

Eadem epigraphe. Quadrigæ ducentes currum, in quo flos quidam.

Pro Tito in quadrigis triumphante, ſuper eas flos, ſeu herba, quam gerere ſolet dea ſpes, collocatur, ad denotandam Reipublicæ ſpem in armis Titi victricibus poſitam eſſe per triumphum de Judæis actum. Ter a Romanis ducibus capta eſt Hieroſolyma; nam ante Titum, Pompejus illam ceperat, & Soſius ſub Antonio.

Hic nummus argenteus rarus eſt, ex auro rarior.

PONT. MAX. *Imperator eques, dextra ſpiculum gerens.*

Pontificis maximi dignitatem in ſe perpetuam tranſtulerunt Imperatores, quæ, ut conſulatus, & Trib. poteſtas, non renovanda, quia erat ad vitam. Paludatus in equo eſt Titus cum hoc titulo, tanquam ad Britannicam expeditionem promptus, quod ſacra facere poſſet tam uti Pontifex, quam ut Imperator, ut liquet ex Lampridio in Severo.

Hic nummus ex argento inter elegantiores recenſetur.

PRINCIP. IVVENTVTIS. *Figura togata equeſtris, dextra erecta.*

Principis juventutis dignitas in eos, quos Imperatores ſibi ſucceſſores deſtinabant, primum ab Auguſto translata eſt; his, depoſita prætexta, toga virilis dabatur, ſi eam nondum accepiſſent; hac autem ſumpta, ſtatim in Capitolium ad Jovis ædes ibant: ideo Titus toga indutus in equo ſignatur.

Hic nummus maximi moduli eximiæ raritatis eſt.

TR. P. IX. IMP. XV. COS. VIII. P. P. *Fabrica pulcherrima.*

Icon eſt templi a Tito in honorem patris extructi in regione VII. quod dictum eſt templum Flaviæ gentis, ſed P. Victor de regionibus Urbis innuere videtur Domitiani illud poſtea Minervæ, ab eo

ſuperſtitioſe cultæ, & dictæ Flavianæ, dedicaſſe. *Templum Minervæ Flavianæ, alias templum gentis Flaviæ.*
Hic nummus argenteus eximiæ raritatis, & elegantiæ.

VENUS VICTRIX. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra galeam, ſiniſtra haſtam.*
Venus Victrix a vincendo dicta, cui ædem dedicavit Pompejus M. in Titi nummo exhibetur, in gratiam Berenices Judæorum Reginæ ab eo maxime dilectæ, quam in palatio cum fratre Agrippa collocaverat; ei nupturus erat, niſi P. Romanus id ægre tuliſſet; illam porro invitus dimiſit, ex Sueton. & Tacito.
Hic nummus aureus rarus eſt.

VESTA. *Templum rotundum cum tribus figuris, ut in patre Veſpaſiano.*
Veſtæ templi icon in nummo Titi, ut in patre, repræſentatur, ob ipſius ab iis reſtaurationem, quum illud in magno illo Romæ incendio conflagraſſet, ex Tacito, ut ſupra diximus.
Hic nummus ex auro pro raro habetur.

T. CAES. IMP. VESP. PONT. TR. POT. *Caput Titi laureatum.*
Sine epigraphe. Domitianus togatus eques dextram elevat, læva ſcipionem eburneum.
Domitianus in nummis Titi, ut in patre, eques repræſentatur, qualis in pompa triumphali de Judæis progrediebatur: de quo Joſeph lib. 7. de bell. Jud. cap. 17. *Veſpaſianus prior ibat, & Titus deinde ſequebatur. Domitianus autem adequitabat, ipſe quoque ornatus pulchritudine, dignumque ſpectari exhibens equum.*
Hic nummus ex argento inter rariores adſcribendus.

* *Sine epigraphe. Imperator armatus dextra haſtæ innixus, ſiniſtra parazonium tenens, pede lævo globum calcat: a ſiniſtris mulier ſtolata humi ſedens, cubito ſiniſtro ſuſtinet caput, palma arbore cum fructibus intermedia.*
Similis typus cernitur in nummo Veſpaſiani. Patri æque, ac filio tribuitur victoria de Judæis reportata; ſed potiori jure tribuenda eſt Tito, quam Veſpaſiano. Ipſe enim Jeroſolymas cepit, atque ſubvertit, & gentem obtrivit, ac pene delevit.
(1) *Hic nummus ex argento rarus eſt.*

Sine

(1) In muſeo Editoris.

Digitized by Google

Sine epigraphe. Columna roſtrata, ſupra quam figura paludata ſtans, parazonio, & haſta inſignis.

Columna illa roſtrata videtur ea fuiſſe, quam narrat Suetonius in fori parte Galbæ a Senatu decretam, in cujus imperatoris loco, poſita eſt Veſpaſiani ſtatua, ob victoriam contra Judæos ab eo relatam in lacu Genaſar; de qua vide Joſephum bell. Jud. lib. 3. c. 19. & cujus meminit in triumpho ejuſdem principis lib. 7. c. 17. *Multæ etiam ſequebantur naves*. Unde in patris, & filii nummis *Victoria navalis*.

Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

Sine epigraphe. Roma augurium captans, clypeis inſidet inter duas aquilas, aut vultures, cum lupa, & puerulis.

Roma inſidet clypeis ut victrix; adſtat lupa cum puerulis, tanquam ejus ſymbolum; advolant duo vultures, in memoriam illorum, quos viderat Romulus: qui typus in nummo Titi ſignatus videtur, quod ille Judæos ſubegerit fauſtis captis auguriis; Roma autem adhibetur cum Romulo, quod primi Augures ab illo Romæ conditore inſtituti ſint.

Hic nummus argenteus rarior eſt aureo.

* *Sine epigraphe. Thenſa, in qua figura ſedet dextra haſtæ innixa, & læva protenſa pateram tenens. Thenſam trahunt duo elephantes cum ſeſſoribus.*

Veſpaſiani patris apotheoſim voluit Titus in hoc nummo repræſentari. Thenſa genus erat vehiculi, quo defuncti viri principes per circum ad rogum deferebantur. Elephantes ſymbolum ſunt æternitatis: & figura ſedens ſimulacrum erat ipſius Veſpaſiani inter Divos jam relati, vel proxime referendi.

(1) *Hic nummus argenteus rariſſimus, & præſtantiſſimus eſt.*

* IMP. TITVS CAESAR VESPASIANVS AVG. P. M. *Caput Titi laureatum.*

Sine epigraphe. Aquila legionaria inter duo ſigna militaria.

Cuſus hic nummus eſt a Tito ſub initium imperii defuncto Patre, cujus nomen adſumpſerat cum titulo Auguſti, & Pontificis maximi; ut fortaſſis celebraret Kalendas Julii, quibus legiones Ægypti pri-

 mæ,

(1) In muſeo D. Ab. de Rothelin.

mæ, ſuadente Tiberio Alexandro Ægypti præfecto, Veſpaſianum Imperatorem conſalutarunt; ut refert Suetonius c. 6. *Tiberius Alexander præfectus Ægypti primus in verba Veſpaſiani Legiones adegit Kalendis Julii, qui principatus dies in poſterum obſervatus eſt.* (1) *Hic nummus argenteus maximi moduli inter rariſſimos collocandus eſt.*

ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ Β. *Aquila roſtro coronam, inſiſtens fulmini.*
Obſervavimus Veſpaſiani nummum cum epigraphe ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ Α. id eſt anno novo ſacro primo, & Aquila fulmini inſiſtente, quem, ob fulmen Seleuciæ ad Orontis oſtia ſymbolum, ab ipſa urbe cuſum protulimus. En alter Titi anno ſecundo ſignatus, qui ſub patre cæſari potuit, quum iidem typi in utroque frequentes ſint: teſtis nummus, in quo pater hinc, & inde filius, cum eodem anno novo ſacro ſecundo, in Veſpaſiani nummis a nobis deſcriptus.
Hic nummus didrachmalis pro rariſſimo habendus.

ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ Η. *Templum Veneris Paphiæ, ut in patre Veſpaſiano.*
Templum Veneris Paphiæ in hoc Titi nummo, illum a Paphis inſulæ Cypri percuſſum arguit, ut ſimilis æreus in patre cum lemmate ΚΟΙΝΟΝ ΚΥΠΡΙΩΝ ΕΤΟΥΣ Α. ſed in argenteis additum eſt ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ Η. id eſt, *anno novo ſacro octavo:* at quum in illis ſolis hoc ſchema occurrat, id explicabit vir eruditus Nicolaus Toinardus, qui de his nummis parat diſſertationem.
Hic nummus maximi moduli inter rariſſimos, & elegantiſſimos reputandus eſt.

JU-

(1) In muſeo D. Apoſtoli Zeno.

Digitized by Google

JULIÆ TITI nummi ex argento rari, ex auro ſunt rariſſimi.

IVLIA AVGVSTA DIVI TITI F. *Caput Juliæ.*
CONCORDIA AVGVST. *Pavo cauda expanſa.*
Nomen divi Titi filiæ, quod ſibi aſſumit Julia, nummum poſt patris mortem denotat percuſſum, quando illa a Domitiano patruo accepta eſt in conjugem, exemplo Claudii cum Agrippina nepte. Pavo ad ejus concordiam cum Domitiano conſorte indicandam exhibetur; ille enim ſacratus erat Junoni, quæ nuptiis præeſſe exiſtimabatur.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

IVLIA AVGVSTA. *Caput Juliæ.*
DIVI TITI FILIA. *Pavo cauda expanſa.*
Idem Pavonis typus, licet ſine epigraphe, ad concordiam Juliæ cum Domitiano denotandam percuſſus eſt ob eorum nuptias, quibus præfuiſſe Junonem denotat ejus ales, huic deæ ſacra; quod in Samo, ubi illa adoleverat, & Jovi nupſerat, primi Pavones, l. 14. c. 20. teſte Athenæo, fuerant editi, ac educati.
Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

DIVVS TITVS AVGVSTVS. *Caput Titi radiatum.*
Titum a Domitiano conſecratum tantum narrat Suetonius c. 2. *Defunctumque nullo præterquam conſecrationis honore dignatus.* Ideo nullos cum ſymbolis ejus conſecrationis nummos ab eo cuſos obſervavimus; hic videtur tantum in gratiam Juliæ filiæ ſignatus cum divi epigraphe, & corona radiata inſignis.
Hic nummus aureus eximiæ raritatis, & elegantiæ eſt.

VE-

Digitized by Google

VESTA. *Figura velata ſedens, dextra palladium, ſiniſtra haſtam tranſverſam gerit.*

Veſta exhibetur pro pudicitiæ typo; Auguſtæ enim nihil ſanctius habebant, quam ut caſtæ apud populos exiſtimarentur; ſacerdotes autem, quæ Veſtæ ſerviebant, dictæ erant Veſtales caſtitatem ut moniales ſervantes per 30. annos, poſt quos iis nubere licebat. Palladium tenet, quod in Veſtæ fano id eſſet depoſitum.

Hic nummus argenteus inter rariores numerandus eſt.

[*Verum maximi moduli ex argento raritatis eſt eximiæ, & ſingularis in muſeo D. Abb. Rothelin.*]

Sine epigraphe. Thenſa a duobus elephantis vecta.

Julia patruo Domitiano oblata a patre, alteri collocata eſt, ſed Tito mortuo ille eam ita dilexit, ut a marito abſtulerit, & loco uxoris habuerit: defunctam inter divas retulit, cujus thenſa ſymbolum eſt, ut & elephantes æternitatis, ob diuturnitatem vitæ.

Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt.

DO-

DOMITIANI nummi ex auro, & argento triti, & frequentes ſunt.

CAES. DIVI VESP. F. DOMITIAN. COS. VII. *Caput Domitiani.*
CONCORDIA AVG. *Mulier velata ſtans, dextra ſpicas, ſiniſtra cornucopiæ.*
Cuſus eſt poſt Veſpaſiani mortem nummus, quum Titus fratri Domitiano conſulatum contuliſſet anno 833., quem hic geſſit VII. In eo nummo expreſſa eſt Concordia ad illam inter fratres denotandam: unde per ſpicas annona populo abundans demonſtratur, quod nihil optabilius ab eo requiratur.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

* DOMITIANVS CAESAR AVG. F. *Caput Domitiani ſine laurea, cum pectore loricato.*
CONCORDIA AVG. *Mulier ſtolata ſedens, dextra ſpicas, ſiniſtra cornucopiæ.*
Eadem eſt epigraphe in hoc nummo, ac in ſuperiore, ſed non idem typus, neque ulla nota Conſulatus: atque adeo quum ejus caput laurea non ſit redimitum, opinor exhiberi in nummo Domitianum, ſtatim ab imperio a Veſpaſiano patre ſuſcepto, Cæſaris titulo inſignitum. *Poſt victoriam*, inquit Suetonius c. 1. *demum progreſſus, &* CÆSAR *conſalutatus honorem præturæ urbanæ cum conſulari poteſtate ſuſcepit titulo tenus.* Poſtica pars Concordiam præfert ſedentem, quia illam Pater conſtantem, ac permanentem inter Titum, & Domitianum filios augurabatur.
(1) *Hic nummus ex argento eximiæ raritatis eſt.*

COS.

(1) Penes D. Marchionem Jo: Petrum Lucatellum.

Digitized by Google

COS. II. *in aliis* III. *Figura equeſtris dextram protendens*.
Figura illa equeſtris Domitiani cum toga, non videtur ſtatua ipſi erecta, nam figuræ equeſtres togatæ in equo repræſentari non ſolebant; ſed ille ſic exhibetur, ut in pompa triumphi Judaici proceſſit. Scipionem eburneum gerit, ad indicandum ipſi a Senatu collatum perpetuum proconſulare imperium, teſte Tacito Hiſt. 4.
Hic nummus aureus rarus eſt.

* COS. XIIII. LVD. SAEC. FEC. *Salius dextrorſum gradiens, capite galeato, dextra bacillum, ſiniſtra ſcutum, in quo caput Palladis*.
Salius huic nummulo inſculptus non caduceum, ut Vaillantius deſcribit, ſed bacillum ſpiſſis nodis, ſeu globulis interdiſtinctum dextra gerit. Galea ſuis apicibus eſt ornata; & ſcutum caput Palladis præfert, quam præ ceteris numinibus Domitianus colebat.
(1) *Hic quinarius argenteus inter rariores, & elegantiores eſt referendus*.

DIVVS CAESAR IMP. DOMITIANI F. *Infans globo inſidens, circumdatus ſtellis*.
Suetonius c. 3. Domitianum in ſecundo ſuo conſulatu anni 826. filium ex Domitia uxore tuliſſe refert: nummi vero eum ad annum fere nonum perveniſſe ſuadere videntur: ſi quidem tantum a patre conſecratus eſt, poſtquam imperium ille ſuſcepiſſet A. D. Id. Sept. an. 735. Stellæ ſeptem illæ, Arctoi ſideris ſunt, pro æternitatis ſymbolo habitæ, apud Manilium lib. 1.
Hic nummus argenteus inter rariſſimos collocandus eſt.

DOMITIA AVGVSTA DOMITIAN. IMP. *Caput Domitiæ*.
Domitia Domitii Corbulonis filia, L. Ælii Lamiæ uxor, a conjuge per Domitianum occiſo abducta, ei nupſit, cui ille Auguſtæ nomen in gratiam pueri in lucem editi dedit: de qua Suetonius c. 3. *In ſecundo ſuo conſulatu filium tulerat, alteroque anno conſalutaverat* Auguſtam. Inde nummus.
Hic nummas aureus, & argenteus rariſſimus eſt.

GER-

(1) In muſeo Editoris.

Digitized by Google

GERMANICVS COS. XV. *Quadrigæ triumphales aurigante Imperatore, dextra ramum, læva ſceptrum.*
Bis de Germanis triumphavit Domitianus, ſi fides Suetonio c. 13. *poſt autem duos triumphos, cognomine* Germanici *ſibi aſſumpto*: At vero licet ille poſt priorem, Germanici nomen acceperit, nulla in nummis ejus de primo triumpho memoria, omnes in hoc ſecundo percuſſi occurrunt.
Hic nummus ex auro rarus eſt, ex argento rariſſimus eſt.

IMP. CAES. *Templum tetraſtylum pulcherrimum, in conum deſinens, in cujus medio Jupiter ſedet cum haſta.*
Templum eſt Jovis in Capitolio a Domitiano extructum, ubi domus erat Æditui, qui eum ſervavit, quum Vitelliani arcem incenderunt. De illo Sueton. c. 5. *Novam autem excitavit ædem in Capitolio Cuſtodi Jovi.* Tacitus in eo loco narrat Domitianum primo modicum ſacellum, & aram poſuiſſe, ſed addit. *Mox imperium adeptus Jovi Cuſtodi templum ingens ſacravit.*
Hic nummus argenteus inter elegantiores habendus eſt.

Eadem epigraphe. Templum ut ſupra, in cujus medio ſtat Minerva cum clypeo, & haſta.
Minervæ templum eſt, cui nomen erat Flavianæ, quod in ejus honorem in regione Urbis ſeptima excitavit, ob cultum, quo hanc deam præcipue proſequebatur, ut narrat Suetonius c. 15. *Minervam, quam ſuperſtitioſe colebat*, ipſi etiam in Albano quotannis quinquatria celebrabat, cui collegium inſtituerat.
Hic nummus argenteus ejuſdem elegantiæ, & raritatis eſt.

Eadem epigraphe. Templum exaſtylum, in cujus aditu tres figuræ, Veſpaſiani nempe, & filiorum ſtantes.
Templum eſt, quod Titus in honorem patris Veſpaſiani erexit poſt ejus apotheoſim, & in quo repoſitus eſt; a Domitiano fratre inter deos etiam relatus: in eo pariter videtur ſtatua Domitiani collocata, tanquam deus etiam, nam ille in epiſtolis ſcribebat ap. Sueton. c. 13. *Dominus, & deus noſter ſic fieri jubet.*
Hic nummus argenteus ſuperiores præſtantia ſuperat.

* IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. P. M. TR. P. VIII. *Caput Domitiani laureatum.*

IMP. XIIII. COS. XIIII. CENS. P. P. P. *Victoria gradiens ſiniſtrorſum, dextra lauream, ſiniſtra palmam.*

Notæ iſtæ numerales, quibus indicantur anni Tribunitiæ poteſtatis, tituli Imperatoris, & conſulatus Domitiani cum cognomine Germanici, hunc integerrimum nummulum Mediobarbo ignotum maxime notabilem reddunt, quo imperii Domitiani epocha illuſtratur, & quando Germanici cognomen ſumpſerit, certius determinatur. (1) *Hic quinarius argenteus rarus, & elegans eſt.*

IMP. XXII. COS. XVII. CENS. P. P. P. *Ara, in qua duæ figuræ cum haſtis inſculptæ ſunt, hinc, & inde aquila legionaria.*

Hæc ara videtur eſſe, quam Domitianus poſuit in eo loco, ubi ſervatus, dum Capitolium arſit in bello Vitelliano, ut narrat Tacit. Hiſtor. 3. *Ac potiente rerum patre, disjecto Æditui contubernio, modicum ſacellum Jovi Conſervatori, aramque poſuit*, cui tamen tempus, quo cuſus eſt nummus, dubium afferre poteſt.
Hic nummus ex argento rariſſimus eſt.

DOMITIANO CAESARI PR. IVVENT. *Caput Domitiani nudum.*

IMP. T. CAES. *ſupra clypeum, ſub quo duo ſpicula decuſſatim.*

Clypeus ille votivus eſſe videtur, quem Domitianus ob bellum Judaicum a Tito fratre ſuſceptum vovit, & poſtea appenſus eſt in ædibus Jovis Capitolini, quum ſupra eum ſcriptum ſit *Imperator Titus Cæſar*, quem titulum ob hanc expeditionem accepit, in cujus memoriam Domitiano Cæſari nummus percuſſus eſt.
Hic nummus aureus inter rariores computandus.

IVPPITER CONSERVAT. *Aquila expanſis alis fulmini inſiſtens.*

Aquila pro ipſo Jove hìc accipitur. Aglaſtotenes dicit Jovem in Aquilam transfiguratum, Naxum, ubi nutritus fuerat, petiiſſe, & regnum accepiſſe: egreſſo vero de inſula quum adverſus Titanas proficiſceretur, & ſacra faceret, Aquilam ei auſpicio apparuiſſe, & fulmina miniſtraſſe, quam bono omine acceptam, tutelæ ſubjecit.
Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

LVD.

(1) In muſeo Editoris.

Digitized by Google

LVD. SAEC. FEC. COS. XIIII. *Corona quercea, in cujus medio cippus cum hac inſcriptione.*

In memoriam ludorum ſæcularium, quos ille edidit anno 841. quum ageret Trib. poteſtatem VIII. & Conſul eſſet XIIII. de quibus Suetonius c. 4. ait, *Fecit & ludos ſæculares, computata ratione temporum ab anno, non quo Claudius, ſed quo olim Auguſtus ediderat.* Plurimi occurrunt nummi ærei, in quibus eorum ritus obſervantur.

Hic nummus argenteus nec obvius, nec rarus eſt. [*Ex auro rariſſimus eſt: in theſauro Auſtriaco Vindobonenſi, olim PP. CC.*]

Eadem epigraphe. In cippo, ante ſtat Salius, dextra caduceum alatum gerit, læva clypeum.

Cippus ille videtur baſis ſtatuæ Domitiano conſecratæ, ob ludorum ſæcularium celebrationem ab eo factam, in qua eorum inſcriptio ponebatur, ut in Auguſto vidimus. Salius adeſt, ob ſaltationem militarem, quam in his agebant Salii Sacerdotes, a Numa inſtituti: hi apicibus ornati, & puniceas tunicas induti, clypeum gerebant.

Hic nummus argenteus rarior eſt ſuperiore: diverſi ſunt typi.

* CAES. DIVI F. DOMITIANVS COS. VII. *Caput Domitiani laureatum.*

PRINC. IVVENTVT. *Domitianus togatus in equo dextrorſum decurrens, dextra extenſa, ſiniſtra haſtam brevem.*

Conſulatum VII. iniit Domitianus cum Tito Conſule VIII. anno V. C. 833. Veſpaſiano extincto anno præcedenti. Statim a morte patris Titus principem juventutis eum declaravit, & ſucceſſorem imperii. *Fratrem inſidiari ſibi non deſinentem.....* inquit Suetonius c. 9. in Tito, *ne in minore quidem honore habere ſuſtinuit; ſed ut a primo imperii die conſortem, ſucceſſoremque teſtari perſeveravit.*

(1) *Hic nummus argenteus maximi moduli ſingularis raritatis eſt.*

PIETAT. AVGVST. *Figura muliebris ſedens, ante quam puerulus prætextatus ſtans.*

Mulier illa ſedens Domitia eſt ſub pietatis figura, ad denotandam illam,

(1) In muſeo D. Abb. de Rothelin.

Digitized by Google

illam, quam mater in puero Domitiano educando adhibet, ſed ille novennis obiit; ita ut oſtenſus, raptuſque ſimul ut herba ſolſtitialis. Domitianus pater in filium etiam pius inter deos conſecravit, de quo vide Statium lib. 1.
Hic nummus argenteus rarus, & elegans eſt.

TR. POT. IMP. II. COS. VIII. DES. IX. P. P. *Pallas medio corpore, humeris haſtam.*
Pallas in nummis Domitiani ſæpe occurrit, ut peculiare ejus principis numen, cujus filius credi volebat, at quum ille ſe deum prædicaret, nec id diſſuadere poſſet, Joſephus dixit ei apud Judæos vulgare eſſe vaticinium, deum ex virgine aliquando naſciturum, ſic Minervæ, quum illa eſſet virgo, ſe filium eſſe prædicaret. Ex Apollon.
Hic nummus aureus inter raros habendus.

* TR. POT. COS. VIIII. P. P. *Caduceus alatus.*
Bellum civile a L. Antonio ſuperioris Germaniæ præſide motum confecit Domitianus, quamvis abſens, mira felicitate, juxta Suetonium c. *6.* Caduceus inſigne eſt pacis; additæque alæ celeritatis ſunt indices, qua civile bellum extinctum fuit. Non extat hic nummus in Mediobarbo.
(1) *Hic quinarius argenteus rarus, & elegans eſt.*

DOMITIAN. CAES. AVG. F. *Caput Domitiani laureatum.*
VESTA. *Templum rotundum cum tribus figuris, ut in Veſpaſiano, & Tito.*
Veſtæ templum in nummis Domitiani cælatum, non tanquam ab illo extructum repræſentatur, in eo enim tantum ille Cæſaris nomen habet; ſed quum id a Nerone inchoatum perfeciſſet Veſpaſianus, ipſi, & filiis hujus templi icon dedicata eſt: porro dum eſſet Domitianus Cos. II. anno 826. illud videtur abſolutum.
Hic nummus aureus inter rariores habendus eſt.

IMP. CAES. DOMITIANVS AVG. GERM. *Caput idem.*
VICTORIA AVGVST. *Victoria habens in clypeo* S. P. Q. R.
Domitianus primis imperii annis Germanici titulum accepit, etiamſi nul-

(1) In muſeo Editoris.

ſi nullam adhuc ſuſcepiſſet expeditionem, ut vox *Germ.* circa caput in ejus nummis confirmat, ſed poſt triumphos, teſte Suetonio, Germanici cognomen tulit, quod in averſa eorum parte repetitur, unde ad priorem triumphum ſpectare hanc victoriam conjicimus.
Hic nummulus aureus rarus eſt.

* ΚΑΙ. ΔΟΜΙΤΙΑΝΟϹ. ϹΕΒΑϹΤΟΥ ΥΙΟϹ. *Caput Domitiani laureatum.*
ΟΜΟΝΟΙΑ ϹΕΒΑϹΤΗ. *Mulier ſedens dextra pateram, ſiniſtra haſtam.*
Typus hic cum epigraphe *concordia auguſta* ad concordiam referri debet, quam Titus, & Domitianus inierunt mortuo Veſpaſiano. Quum enim Domitianus infenſus eſſet Tito, palamque patre defuncto jactaret *relictum ſe principem imperii*, ut ait Suetonius c. 2. *ſed fraudem teſtamento adhibitam*, Titus, princeps mitiſſimi ingenii, ut ſibi ejus benevolentiam conciliaret, teſtatamque populis faceret mutuam concordiam, ſibi eum Collegam in Conſulatu ſociavit anno v. c. 833. quo ambo Conſules proceſſerunt Titus VIII. & Domitianus VII.
(1) *Hic nummus argenteus inter rariores numerandus eſt.*

ΔΟΜΙΤΙΑΝΟϹ ΚΑΙϹΑΡ. *Caput Domitiani laureatum.*
* ΕΤΟΥϹ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ Θ. *anno nono. Jupiter ſtans cum patera, & haſta, cui aquila inſidet.*
Hic nummus omnem penitus abſtergit difficultatem, unde numerandi ſint anni iſti novi ſacri: Ab anno videlicet primo imperii Veſpaſiani; nono enim anno Veſpaſiani Domitianus dumtaxat Cæſar erat. In ſequenti autem nummo ſignatur annus octavus Domitiani jam Auguſti, & Germanici, nempe initio ducto ab anno primo ejuſdem imperii.
(2) *Hic nummus argenteus didrachmalis eximiæ raritatis eſt.*

ΑΥΤ. ΚΑΙΣΑΡ ΔΟΜΙΤΙΑΝΟΣ ΣΕΒ. ΓΕΡΜ. *Caput Domitiani laureatum.*
ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ Η. *Aquila alis extenſis inſiſtit fulmini, ante eam palmæ ramus.*
Renovata in Domitiano ab urbe Seleucia Syriæ, epigraphe ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ, ſententiam eorum, qui annos ſacros a reparato Romæ

(1) In theſauro Fridericiano Saxengoth. ex Liebe Goth. Numm. (2) In eodem theſauro.

Digitized by Google

mæ Templo Jovis Capitolini putarunt, penitus explodit: ſed annos Veſpaſiani, in felix ejus imperii omen poſt nutantem rempublicam reſtitutam, novos & ſacros fuiſſe dictos confirmat, quos etiam adulatorie in ejus filio Domitiano appellavit Seleucia.
Hic nummus maximi moduli eximiæ raritatis eſt.

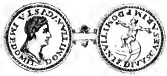
ΑΥΤ. ΔΟΜΙΤ. ΚΑΙΣ. ΣΕΒ. ΓΕΡ. *Caput Domitiani laureatum.*
ΕΤΟΥΣ ΙΔ. ΥΠΑΤΟΥ ΙΖ. *Lyra, & ramus lauri.*
Lyra, & ramus lauri, Apollinis ſymbola nummum a Lappæis in Creta percuſſum arguunt, alios enim poſſideo æreos Domitiani cum epigraphe ΛΑΠΠΑΙΩΝ, in quibus ſtat Apollo cum lyra, & ſimiles Auguſti cum nomine ΑΠΟΛΛΩΝ: hic Lappæis libertatem conceſſit ex Dione, quam iis confirmaſſe videtur Domitianus.
Hic nummus argenteus rarus, & conſpicuus eſt.

ΕΤΟΥΣ ΙΔ. ΥΠΑΤΟΥ ΙΖ. *Duæ lyræ caduceo intermedio.* [*In nummo integerrimo, qui eſt penes Editorem non intermediat lyràs caduceus, ſed illis noctua inſiſtit, ut in ſimili nummo Nervæ, & Trajani.*] Similis fere typus a Lyttiis Cretæ in Nerva ſignatus, hunc etiam Domitiano cuſum arguit. Lyræ, & caduceus Apollinem, & Mercurium Lytti cultos indicant, ſed an duæ, quod ambo de lyra contenderunt, ut narrat Pauſanias lib. 9. Anno imperii Domitiani decimo quarto cuſus eſt nummus, quum ille conſulatum XVII. gereret.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

* *Sine epigraphe. Caput Domitiani laureatum; infra cujus collum* ΠΤ. *anno* 380.
ΒΑΓΙΛΕΩΣ ΡΗΣΚΟΥΠΟΡΙΔΟΣ. *Caput Reſcuporidis regis Boſpori diademate redimitum.*
Æra Boſporana, ut dictum eſt in nummis Tiberii, & Agrippinæ, initium habuit anno V. C. 453. Additis annis in nummo conſignatis 380. conſurgit annus V. C. 833. quo anno, vel ſaltem initio ſubſequentis Domitianus iniit principatum. Reſcuporis hic, tertius fortaſſe hujus nominis eſt Regum Boſpori; primus enim Auguſto imperante interfectus fuit; & alter ſub Tiberio, dolis Pomponii Flacci, eodem Tiberio mandante, regno privatus, Alexandriæ occiſus eſt. Vide Tacitum Annal. l. 2.
(1) *Hic nummus aureus didrachmalis præſtantiſſimus eſt.*

DO-

(1) In muſeo D. Apoſtoli Zeno.

DOMITIÆ nummi ex argento inter rariores habentur, ex auro rariſſimi ſunt.

DOMITIA AVGVSTA IMP. DOMIT. *Caput Domitiæ*.
CONCORDIA AVGVST. *Pavo*.
Pavo in Domitiæ nummis ſignatur, ut in Julia Titi filia, ad deſignandam cum Domitiano conjugalem concordiam; hic Junoni, quæ nuptiis præerat, unde illi pronubæ nomen, ſacer erat.
Hic nummus argenteus, & aureus inter rariores habendus.

DIVVS CAESAR IMP. DOMITIAN. F. *Infans globo inſidens, circumdatus ſtellis*.
Quum filius Domitiæ, quem Domitiano peperit in ſecundo ejus conſulatu, puer novennis mortuus eſſet, a patre Domitiano inter deos relatus eſt, cujus memoria, in matris nummis, ut in patre, conſignata eſt. Vide, quid de ejus apotheoſi dixerit noſter Triſtanus tom. 1.
Hic nummus argenteus inter rariores numerandus, ex auro præſtantiſſimus eſt.

IMP. CAES. DOMITIANVS AVG. P. M. *Caput Domitiani laureatum*.
Initio imperii Domitiani videtur hic nummus cum Domitiæ vultu in averſa conjugis parte ſignatus, ille enim Germanici titulum non præfert, quem anno primo non elapſo uſurpavit, quod etiam denotat eorum conjugium ante Domitiani imperium fuiſſe celebratum.
Hic nummus aureus, & argenteus rariſſimus eſt.

PIE-

Digitized by Google

PIETAS AVGVST. *Figura muliebris ſedens, pro pedibus puerulus.*
Non ob pietatem, quam Domitia in Domitiano filio educando adhibuit, nummus hic videtur cuſus; ſed ob illam, quam in puero ſuo poſt mortem conſecrando teſtata eſt; ſimilis enim typus in æreo primæ formæ occurrit cum epigraphe *Divi Cæſaris matri*, quem illi Senatus dedicavit.
Hic nummus argenteus inter elegantiores adſcribendus.

VENVS AVG. *Venus ſtans ſeminuda columnæ ſiniſtra innixa, dextra galeam, ſiniſtra haſtam.*
Venus illa, Victrix eſt, quæ ita ſeminuda, & aperta depingitur, ut ejus corporis pulchritudo, & concinnitas conſpiciatur, qua ſummi etiam belli duces capti in medio victoriarum curſu arma abjecerunt; unde illa eorum galeam, & haſtam gerit.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt: [*Sed longe rariſſimus idem nummus maximi moduli in muſeo D. Abb. de Rothelin.*]

MER-

Digitized by Google

NERVÆ nummi ex auro rari ſunt, ex argento frequentes.

IMP. NERVA CAES. AVG. P. M. TR. P. *Caput Nervæ laureatum.*
COM. ASI. *Mulier ſtolata ſtans in aditu templi duarum columnarum, in cujus periſtilio* ROM. ET AVG. *dextra coronam imponit figuræ paludatæ, ſiniſtra cornucopiæ. Imperator læva haſtam gerit.*
Sub Aſiæ proconſularis provincia, continebantur Lydia, Iconia, Caria, Myſia, Phrygia, & Helleſpontus; quod autem earum omnium nomine fiebat, id ab Aſiæ communitate factum dicebatur. Templum hoc ab ea Romæ, & Auguſto extructum apud Alabandenſes Cariæ conjecimus in Claudio, & cujus typus renovari videtur in Nerva tanquam templo ejuſmodi digno.
Hic nummus argenteus maximi moduli rariſſimus eſt.

COS. I.I. *in aliis* COS. IIII. [*apud D. Apoſtolum Zeno* COS. III.]
Faſciculus ſex ſpicarum.
Qua in urbe cuſus ſit nummus, quum illius nomen in eo deſit, conjicere difficile videtur; ſed quum ſimilis typus frequens in Ægyptiis occurrat, illum Alexandriæ ſignatum fuiſſe pronuntiare audemus. Faſciculus ille ſpicarum, magnam frumenti in agris Ægypti provinciæ abundantiam denotat.
Hic nummus argenteus maximus inter rariores babendus eſt.

COS. II. DESIGN. III. P. P. *Diana venatricis habitu, dextra telum, pro pedibus canis.*
Dianæ Venatricis typus in nummis Romanis inſolens, ad deſignan-

dam Nervæ patriam percuſſus videtur; de qua Victor. *Quid enim Nerva Cretenſi prudentius, atque moderatius?* Nemo neſcit Dianam a Cretenſibus maxime cultam, quæ & ipſis modo *Dictynna*, modo *Venatrix* dicta eſt. Vide Triſtanum tom. 1. pag. 409.
Hic nummus argenteus inter rariores habendus.

COS. III. *Simulacrum Dianæ Pergeæ in templo duarum columnarum, in cujus periſtylio* DIANA PERGENSIS.
Perge urbs Pamphyliæ nobiliſſima in Nervæ nummis, Dianæ templum ab oppidi nomine dictæ Pergeæ, exhibet, ob prærogativam Aſyli huic templo olim conceſſam, ab eo forte confirmatam, unde illud Cicero 1. Verr. appellat *Sanctiſſimum, & antiquiſſimum*. In Græcis nummis epigraphe hæc legitur ΠΕΡΓΑΙΑΣ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ ΑΣΥΛΟΥ.
Hic nummus argenteus maximi moduli præſtantiſſimus eſt.

* COS. III. PATER PATRIAE. *Vaſa pontificalia.*
Quum in hoc nummo conſignetur conſulatus tertius Nervæ, puto per vaſa pontificalia indicari adoptionem Trajani ab eodem factam in Capitolio menſe Octobris anni ab V. C. 850. In nummis enim ferme omnibus vaſa pontificalia ſunt nota Cæſareæ poteſtatis collatæ, indicantque cooptationem novorum Cæſarum in omnia Conlegia Sacerdotum. Jure optimo inſcribitur Nerva *Pater Patriæ*, qualem potiſſimum ſe exhibuit in adoptando Trajano extraneo, poſthabitis domeſticis, & conſanguineis.
(1) *Hic nummus aureus inter rariores numerandus.*

IMP. CAES. TRAIAN. AVG. GER. DAC. P. P. REST. *Thenſa a duobus elephantis vecta, ſupra quam figura Imperatoris ſedentis.*
Thenſa hæc deorum vehiculum a Trajano in Nervæ nummis adponitur ad conſecrationis ejus memoriam poſteris relinquendam: imago autem principis cerea thenſæ impoſita cum ſolemni pompa per circum in Martium Campum ferebatur, ubi corpus cremabatur. Elephantes thenſam vehebant ob eorum vitæ diuturnitatem.
Hic nummus aureus ſingularis elegantiæ, & raritatis eſt.

Eadem

(1) In theſauro Auſtriaco Vindobonenſi, olim PP. CC.

Eadem epigraphe. Duæ dexteræ junctæ.

Duæ dextræ fidei teſtes in Nervæ nummis ſignatæ ſunt, & ſæpe cum hoc lemmate *Concordia exercituum*, ad indicandam eorum ſub hoc principe concordiam, & ipſi fidem præſtitam; qui typus a Trajano reſtitutus eſſe videtur, ob eorum ſimilem erga ſe concordiam.

Hic nummus aureus inter præſtantiores adſcribendus.

IMP. II. COS. IIII. P. P. *Victoria gradiens, dextra coronam, ſiniſtra palmam.*

Ob victoriam in Pannonia a Trajano tunc Nervæ legato relatam, Nerva ipſe Imperator II. appellatus eſt, in cujus memoriam percuſſus videtur hic nummus, & quidem renovatus, quum Nerva Conſulatum IIII. cum Trajano a ſe adoptato Cos. II. accepiſſet anno V. C. 851. ſed bonus ille princeps paucis abhinc diebus mortuus eſt.

Hic quinarius argenteus inter rariores numerandus.

SALVS PVBLICA. *Mulier ſedens, dextra ſpicas.*

Quum frumenti penuria Romæ Domitiani tempore plurimum populo Romano incommodum attuliſſet, Nerva vix imperium ſuſcepit, quum ex omnibus provinciis frumentum Romam aſportare juſſit, unde ſalus publica in annonæ procuratione, ejuſque abundantia conſiſtere, ejus typo ſignificarunt.

Hic nummus aureus rarus habendus.

S. P. Q. R. OPTIMO PRINCIPI. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra ramum, læva cornucopiæ.*

Pacis typus ille eſt, ut ab optimo principe procurata; quum autem hunc titulum a Senatu Nervam accepiſſe non legamus, ſed e contra omnium applauſu Trajano inditum, exiſtimamus caput Nervæ pro Trajani effigie a Monetario eſſe adhibitum.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

VICTORIA AVG. *Victoria ſedens, dextra palmam, ſiniſtra cornucopiæ.*

Nerva quidem nullum per ſe bellum geſſit, ſed Trajanus ejus legatus in Pannonia de hoſtibus victoriam reportavit, ex qua Nervæ allata eſt laurea, ex Plinio in Paneg. In cujus memoriam ſignati ſunt cum typo victoriæ nummi.

Hic nummulus aureus inter elegantiores adſcribendus eſt.

Digitized by Google

ΑΥΤΟΚΡΑΤ. ΝΕΡΟΥΑΣ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤ. ΛΥ. *id eſt* Λυττίων. *Caput Nervæ laureatum.*

ΥΠΑΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ. *Duæ lyræ, ſupra quas noctua.*

Similis fere typus prodiit in Domitiani nummis, quem Lytti Cretæ ſignatum diximus, ut indicant primæ litteræ ΛΥ. id eſt Λυττίων, quemadmodum in Tiberio ΚΥ. pro Κυδωνιάτων, vidimus: ſed in Domitiano caduceus, in hoc autem noctua inſiſtit lyris, an hæc avis Minervæ in hac urbe cultum indicet, ut caduceus Mercurii ſymbolum denotat?

Hic nummus argenteus inter rariores computandus eſt.

ΑΥΤΟΚΡΑ. ΝΕΡΟΥΑΣ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ ΥΠΑΤ. Γ. *Caput Nervæ laureatum.*

ΕΛΕΥΘ. ΔΗΜΟΥ. *Mulier ſtolata ſtans, & tutulata, dextra palmam, ſiniſtra haſtam.*

Inſcriptio Ἐλευθέρου Δήμου, & Dea libertas in nummo repræſentata, eum a populo, qui libertatem a Nerva accepit, percuſſum indicat: nos Cretenſes auguramur, quod Cretenſis fuerit Nerva ex Victore, & frequentes occurrant deinde Trajano percuſſi Cretenſium nummi cum lemmate ΚΟΙΝΟΝ ΚΡΗΤΩΝ, quaſi tanti beneficii memores illi.

Hic nummus ex argento maximi moduli rariſſimus eſt.

ΑΥΤ. ΝΕΡΟΥΑΣ ΚΑΙΣ. ΣΕΒ. *Caput Nervæ laureatum.*

ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ Α. *In aliis* Β. *Aquila inſiſtens fulmini: ante, palmæ ramus.*

Ut quædam urbes annum Imperatorum, quo nummos ſuos cuderint, in iis inſcripſere; Seleucia ad Orontis oſtia, cujus inſigne, fulmen eſſe omnes norunt, in Nervæ nummis primum, & ſecundum ejus annum etiam ſub nomine *novi*, & *ſacri* ut in Veſpaſiano, & filiis fecerat, notavit, quod princeps ille ab omnibus pro bono haberetur.

Hic uterque nummus maximi moduli ex argento rariſſimus eſt.

TRA-

TRAJANI nummi ex auro, & argento triti ſunt.

IMP. CAES. TRAIAN. AVG. GERM. DAC. P. P. *Caput Trajani laureatum.*

ALIM. ITAL. *Figura muliebris ſtans, pro pedibus duæ icunculæ: diverſi ſunt typi.*

Trajanus mortuo Nerva ut primum Romam rediit, Reipublicæ curam geſſit: teſtis eſt nummus in memoriam alimentorum Italiæ, pueris ab illo præſcriptorum, ſæpius ſignatus: de quibus Plinius in Panegyr. c. 26. *Hæc prima parvulorum civium vox aures tuas imbuit, quibus tu daturus* Alimenta, *hoc maximum præſtitiſti, ne rogarent.* Vocati ſunt Ulpiani.

Hic nummus ex auro rarus, ex argento obvius eſt.

BASILICA VLPIA. *Ædificium pulcherrimum, ſtatuis exornatum.*

Ex tot præclaris ædificiis publicis ad Urbis ornamentum, & utilitatem a Trajano conſtructis, nobis ſupereſt in nummis, Baſilicæ Ulpiæ memoria, quam P. Victor in ejus foro regionis VIII. collocat. Baſilicæ autem ita ædificari ſolebant, ut in una parte judicia, in altera negotia exerceri poſſent. De hac Nicephorus l. 7. c. 26. *Porro Senatu in Baſilicam, quæ Ulpia, convocato.*

Hic nummus aureus ſingularis, & eximiæ raritatis eſt.

COM. ASI. *Templum, in cujus periſtylio* ROM. ET AVG. *in aditu Victoria lauream imponit Imp. loricato ſtanti.*

Provincia Aſiæ conſularis nummos Trajano dedicat cum templo, quod Romæ, & Auguſto Pergami communitatis nomine erexit, nihil

Digitized by Google

nihil illi ſanctius, & jucundius offerre arbitrata: quem typum in aliis Imperatoribus cum ſimulacro Romæ coronam Auguſto proferentis; at in hoc pro Roma ſubſtituta eſt Victoria, ob illas inſignes, quas Trajanus retulit.
Hic nummus argenteus maximi moduli præſtantiſſimus eſt.

COS. II. *Faſciculus ſex ſpicarum.*
Alexandriæ hunc nummum diximus in Nerva fuiſſe ſignatum, ob frumenti copiam in hac Provincia per ſpicas denotatam: Alexandrini Trajano, ut mox ſolus imperavit, nummos protulere gratulantes, quemadmodum conſulis II. titulus teſtatur, nam ille hunc, vivo adhuc Nerva, anno 181. ſuſceperat.
Hic nummus maximæ formæ argenteus elegantiſſimus eſt.

COS. II. DIAN. PERG. *Signum Dianæ in templo diſtylo, in cujus Zophoro* DIANA PERGAEA.
Perga Pamphyliæ urbs, qualem in Nerva, Dianæ templi typum ſignavit, Trajano, quum imperium mox ſuſcepit, eundem dicat, utrique gratulans, quod Aſyli privilegia templo confirmaſſent ambo: Diana ab urbe, dicitur Pergæa, quod in ea peculiariter effecta coleretur: hujus iconem videas, apud Patinum in Theſ. pag. 64.
Hic nummus argenteus maximi moduli rariſſimus eſt.

* DACICVS COS. V. P. P. *Victoria dextrorſum ſedens, dextra coronam, ſiniſtra palmam.*
Tribunitiam poteſtatem VII. auſpicabatur Trajanus circa Novembrem anni V. C. 856. quo tempore finiebat ejuſdem Conſulatus IV. Januario proximo ſequenti iniit Conſulatum V. pergebatque numerare Tribunitiam poteſtatem ſeptimam ad Novembrem uſque anni V. C. 857. ſic conſiſtit veritas hiſtoriæ teſtimonio infallibili nummorum comprobata, quod *Dacici* cognomen aſſumpſerit, Decebalo debellato ad finem Conſulatus quarti, atque initium quinti, qui duo Conſulatus in nummis ambo conſignati reperiuntur Tribunitia poteſtate ſeptima: ut optime animadvertit Card. Noriſius in epiſtola conſulari.
(1) *Hic quinarius argenteus rariſſimus eſt.*

DIVI

(1) In muſeo Editoris.

Digitized by Google

DIVI NERVA ET TRAIANVS PATER. *Capita adverſa Nervæ, & patris Trajani.*
Trajanus ut pietatem erga parentes ſuos denotaret, patrem Trajanum, & patrem adoptivum Nervam inter divos conſecravit, & ut hujus rei memoriam redderet æternam, nummis pluſquam codicibus duraturis memoriam conſignavit; ejus enim geſta ab hiſtoricis ſcripta, potius quam nummos, tempus obliteravit.
Hic nummus aureus inter rariores computandus eſt.

DIVI NERVA P. ET PLOTINA AVG. IMP. TRAIAN. *Capita adverſa Nervæ, & Plotinæ.*
Grati erga parentes animi monumentum eſt hic nummus ab Hadriano cuſus; Trajani enim monetam reſtituit, & Nervæ, Plotinæque conſecrationem commendat: ſe autem Nervæ nepotem, etſi raro in nummis appellat, ſæpe in inſcriptionibus ut pote longioribus nominat. Dio lib. 69. ait, *Plotinæ vita functæ ampliſſimos honores tribuit.*
Hic nummus aureus ſingularis elegantiæ, & raritatis eſt.

DIVVS PATER TRAIANVS. *Caput Trajani patris.*
Trajanus ex Ulpia gente oriundus erat, & pater ejus in bello Judaico legioni x. Geminæ præfuit, in quo triumphalia ornamenta obtinuit conſul, ſed ut conjicitur, ſuffectus, proconſulatumque Aſiæ adminiſtravit, ſub Domitiano mortuus eſt; memor eximii parentis Trajanus, ut inter divos a Senatu collocaretur, poſtulavit.
Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

FORVM TRAIANI. *Ædificium pulcherrimum ſtatuis undique adornatum.*
Fora Romæ plurima negotiis civilibus tractandis extructa ſunt, Romanum nempe, at quum alterum Jul. Cæſar, illud vetus appellatum eſt: tertium condidit Auguſtus; quartum incœpit Domitianus a Nerva perfectum: quintum denique a Trajano, ex manubiis Dacicis, per Apollodorum in regione VIII. abſolutum eſt.
Hic nummus aureus inter rariores computatur.

* IMPERATOR VII. *Trajanus in ſubſtructione ſedens, adſtantibus duabus aliis figuris, adloquitur milites.*
Sumpſerat Trajanus titulum Imperatoris VII. domitis Adiabenis, atque

Digitized by Google

atque Aſſyriis, anno v. c. 867. Moturus arma in Parthos concionem habuit ad milites, ut nummus judicat. Tranſmiſſoque ſubinde Tigri Babylone primum, deinde Cteſiphonte potitur, & cognomine Parthici a Senatu donatur anno v. c. 868.
(1) *Hic nummus aureus præſtantiſſimus, & rariſſimus eſt.*

PLOTINA AVG. IMP. TRAIANI. *Caput Plotinæ.*
Æquum fuit optimum Imperatorem cum uxore ſanctiſſima repræſentare in eodem nummo, & eorum memoriam ejuſmodi lemmate poſteris commendare; quis enim Trajano melior fuit alius imperator? quæ alia princeps fœmina, illa dignior? quum tanti conjugis gloriam modeſtia, & factis auxerit.
Hic nummus aureus ſingularis elegantiæ, & raritatis eſt.

* P. M. TR. P. COS. IIII. P. P. *Hercules nudus a fronte, dextra demiſſa clavam, ſiniſtra exuvias leonis, cippo inſiſtens.*
Hercules Gaditanus fortaſſis hic eſt, (a quo fretum Gaditanum) quem urbs Italica præſertim coluit; ad indicandam patriam Trajani, qui Italicæ ortus eſt anno v. c. 805.
(2) *Hic quinarius argenteus perrarus eſt.*

P. M. TR. P. COS. V. P. P. *Quadrigæ triumphales, aurigante Imperatore.*
Duos egit de Dacis triumphos ex Plinio jun. in ep. 4. lib. 8. at cum ambo in conſulatu v. inciderint, Raph. Fabrettus de Col. Trajana p. 309. ingenioſe alterius nummi ab altero dignoſcendi modum proponit, tribuendo priori ſcipionem eburneum, quem dextra gerit, quum tunc eſſet conſul, & poſteriori laurum: ſed in omnibus utrumque tenet.
Hic nummus argenteus, & aureus rarus eſt.

P. M. TR. COS. VI. P. P. S. P. Q. R. *Caput radiatum Orientis, ut in Hadriano viſitur.*
Oriens cum capite comato, & radiis inſigne, repræſentat Provincias, nempe Armeniam, & Meſopotamiam, quas Romano imperio recens Trajanus addidit in ea mundi parte, ex qua ſol Romæ reſpectu

(1) In theſauro Vindobonenſi Auſtriaco, olim PP. CC. (2) In muſeo Editoris.

Digitized by Google

ſpectu oriri videtur; quam Vopiſcus in Aureliano, *Orientis* ſtatum appellabat.
Hic nummus argenteus rarior eſt aureo.

PONT. MAX. TR. POT. COS. II. *Mulier ſedens habitu patrio ornata, clypeo inſiſtit, alter pro pedibus ejus.*
Hæc mulier ſub habitu Germaniæ provinciæ tanquam pacificæ ſedentis repræſentatur, quam deſignant clypei illi oblongi, & exagoni, quibus utebantur Germani; ut videre eſt in eorum ſpoliis ſæpe in nummis conſignatis: nam Trajanus ob bellum feliciter in Germania geſtum, Germanici nomen, priuſquam Dacici appellationem tulit.
Hic nummus ex auro inter rariores collocatur.

IMP. CAES. NER. TRAIANO OPTIMO AVG. GER. DAC. *Caput Trajani laureatum.*
PROFECTIO AVGVSTI. *Imperator eques præeunte milite, & tribus aliis ſequentibus.*
Profectio illa Trajani, Parthica eſt, quam *optimi* cognomen indicat ab illo receptum poſt Armeniam captam; uti Xiphilinus, & Zonaras referunt: nec illi excuſandi ſunt, ut videtur Raph. Fabretto pag. 296. ſed potius ipſe excuſandus, qui ob nummorum penuriam illud poſt VI. conſulatum a Trajano acceptum contendit, quum id in V. conſulatu ſæpius occurrat.
Hic nummus aureus ex rariſſimis habendus.

PROVID. TR. P. COS. II. P. P. *Figura togata porrigens globum figuræ paludatæ.*
Monumentum eſt adoptionis Trajani a Nerva, hic pacificus, terræ globum, hoc eſt imperium tradit, unde providentia in nummo inſcribitur, ſeu quod Nerva imperio ita providerit, uti ei talem ſucceſſorem daret; ſeu quod deorum providentia illum ſelegerit, teſte Plinio, *Nec judicium hominum, ſed deorum etiam in conſilium aſſumpſit.*
Hic nummus argenteus in elegantiorum numero adſcribitur.

REGNA ADSIGNATA. *Imperator ſedens in ſella caſtrenſi duabus figuris militaribus adſiſtentibus, diademata largitur tribus Regibus infra ſtantibus.*

Trajanus in Oriente longe, lateque imperii fines propagavit, plurimos reges vicit, alios in fidem Romanæ ditionis accepit, quibuſdam regna ademit, aliis adſignavit. Xiphilinus ex Dione, Trajanum Parthis regem Parthamaſpatem dediſſe refert, Eutropius alterum Albanis conſtituiſſe memorat, ſed nummi tres exhibent.
Hic nummus aureus inter rariores recenſetur.

REST. ITAL. *Imperator togatus ſtans, dextram porrigit fœminæ genuflexæ, duobus puerulis nudis adſiſtentibus.*
Merito Trajanus Italiæ Reſtitutor appellatus eſt, qui ipſius liberis alimenta adſignavit, de quo Xiphilinus ex Dione. *Civitatibus Italiæ multa largitus eſt ad educationem liberorum; in quos magna beneficia contulit.* Quinque ingenuorum millia ſelecta ſunt, quibus alendis conſtituta eſt ex publico pecunia.
Hic nummus ex argento, & auro rarus eſt.

REX PARTHVS. *Imperator ſedet in ſuggeſtu adſiſtente Præfecto prætorii, in imo Rex Parthorum genuflectens adſtantibus quinque figuris militaribus, quarum tres ſigna militaria geſtant.*
Ille eſt Parthamaſpates Artabani filius, cum Trajano conjunctus contra Coſrhoem fratrem Parthorum regem, qui Parthamaſiri Armeniam dederat; eos regnis exuit Trajanus, Armeniam in Provinciam Romanam redegit, Parthamaſpatem Parthorum regem conſtituit. Vide Dionem lib. 68.
Hic nummus aureus ſingularis, & eximiæ raritatis eſt.

SALVS GENERIS HVMANI. *Figura muliebris ſtans ante aram, dextra pateram, læva temonem, dextro pede globo impoſito.*
Deſignatur hoc ſchemate ſalutem humano generi partam, ac ſtabilitam eſſe pietate, & imperio Trajani, ideo Imperator dicitur Salus generis humani, ut in Galba dictum eſt, & ut Nerva apud Plinium in Panegyr. appellatur *Imperator, & parens generis humani.*
Hic nummus argenteus inter rariores collocandus eſt.

S. P. Q. R. OPTIMO PRINCIPI. *Imperator paludatus ſtans, dextra haſtam, ante quem figura genuflexa globum humeris ſuſtinet.*
Trajanus Herculem colebat: domus Ulpiorum Hercules conſervator in veteri inſcriptione dicitur apud Gruterum. Fingebatur autem is

is humeris globum terræ ſuſtinere, tanquam dignus, qui tam grave pondus ferret, & hic globum ad pedes Trajani devolvit, quum illum ſe ipſo, imperio digniorem exiſtimet.
Hic nummus argenteus præclarus, & ſingularis eſt.

Eadem epigraphe. Imperator paludatus ſedens, cui figura militaris ſupplicem exhibet.
Parthamaſiris eſt Pacori filius, quem patruus Coſrhoes Parthorum rex, Armeniæ Regem nominaverat; hic ſupplex pro diademate Elegiam in Armenia ad Trajanum venit, eum Præfectus prætorii præſentat, ſed quum nihil eorum, quæ volebat impetraſſet, ipſi Cæſar abeundi, quo vellet, poteſtatem fecit.
Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

VIA TRAIANA. *Figura muliebris humi decumbens, pro pedibus rota.*
Omnes in Italia vias reſtaurari curavit Trajanus, teſte Galeno lib. 9. de Meth. med. *Itaque quum ſe ita haberent omnes in Italia viæ, eas Trajanus ille refecit.* Appia autem, quæ Brunduſium uſque ducit, ab eo verſus paludes Pontinas reſtituta fuit, ut refert Dio. *Iiſdem temporibus ſtravit paludes Pontinas.* Illa vocata eſt Trajana.
Hic nummus ex argento tritus, ex auro rarus eſt.

VIRTVTI ET FELICITATI. *Duæ figuræ ſtantes. Illa galea inſignis cum haſta, & parazonio, hæc caduceum, & cornucopiæ gerit.*
Virtus, & Felicitas mire ſub Trajano copulantur, quis enim illo bellicoſior inter Cæſares fuit? nam feros Imperii Romani hoſtes, Germanos, Dacos, & Parthos contudit; & tamen ſub eo ſumma Felicitas, qui teſte Juliano, illo Auguſtorum cenſore, ſubjectis manſuetus, & hoſtibus formidoloſus præ cæteris extitit.
Hic nummus ex auro rariſſimus, & elegantiſſimus eſt.

VOTA SVSCEPTA P. M. TR. P. COS. VI. P. P. S. P. Q. R. *Duo Genii ſacrificantes ara intermedia.*
Ad bellum Parthicum profectus eſt Trajanus in conſulatu VI. & ut illud felix, fauſtumque eſſet, duo hic Genii vota ſacrificio ſuſcipiunt; ille nempe Trajani, qui cornucopiæ gerit, alter Senatus cum ſcipione eburneo Conſulum inſigne: unde quis dubitet Trajanum ne Senatus, an Senatum magis ipſe ſalvum eſſe voluerit.
Hic nummus aureus rarus eſt, & inſignis.

Q 2 Sine

Digitized by Google

Sine epigraphe. Templum octo columnarum, in cujus medio figura ſtans, dextra caduceum, læva cornucopiæ.

Mulier in templo dextra caduceum, læva cornucopiæ gerens, illud deæ Felicitatis eſſe indicat, cujus hæc ſunt ſymbola: Senatus id Trajano videtur dicaſſe, ob pacem, & abundantiam, quibus ſub hoc principe fruebatur. Felicitatis ædes memorat P. Victor in v. regione Eſquilina, juxta Honoris ædes.

Hic nummus aureus rarus, & ſingularis eſt.

* *Sine epigraphe. Caput Trajani laureatum; ſub quo* ΔΥ. *anno* 404.
ΒΑCΙΛΕΩC CΑΥΡΟΜΑΤΟΥ. *Caput juvenile Regis Sauromatis prolixa coma, & diademate ornatum.*

Sauromates hic, rex eſt Boſpori. Si anno v. c. 453. quo incipit æra Boſporana, ut in ſequentis nummi declaratione docet Vaillantius, conjungas annum 404. ſignatum in nummo, habebis annum v. c. 857. cui reſpondet annus ſextus imperii Trajani.

(1) *Hic nummus ex electro præſtantiſſimus, & rariſſimus eſt.*

ΗΥ. *ideſt anno* 408. *Caput Trajani laureatum, ſine aliis literis.*
ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΣΑΥΡΟΜΑΤΟΥ. *Caput juvenile Regis Sauromatis diademate redimitum.*

Sauromates ille, Rex eſt Boſphori, de quo loquitur Plinius lib. 10. ep. 15. *Legato Sauromatæ Regis* mox ſubdit, ut *legationem ſi qua veniſſet a Boſporo*. Is ex Regum numero fuit, quos Armenia capta in fidem recepit Trajanus, teſte Eutropio lib. 8. Æræ ſignat an. 408. a recuperato regno poſt Antigoni Alexandri M. ducis mortem Olymp. 119. anno IIII. v. c. 453. qui ſimul juncti incidunt in annum 10. imperii Trajani & v. c. 861. & 862.

Hic nummus aureus ſingularis elegantiæ, & raritatis eſt.

* *Sine epigraphe. Caput Trajani laureatum, ſub cujus collo* ΘΚΦ. *anno* 529.
ΒΑCΙΛΕΩC ΚΟΤΥΟC. *Caput regis diademate cinctum, ante quod ſceptrum.*

In hoc præclariſſimo nummo, qui ex muſeo Petri Seguini in regium Pariſienſem theſaurum tranſiit, prodit nova æra, nempe æra Regum Thraciæ, quæ a Seuthi Thraciæ Regis temporibus incipit, anno

(1) In muſeo D. Apoſtoli Zeno.

anno videlicet primo Olympiadis 89. reſpondente anno v. c. 330. Huic anno additis 529. in nummo ſignatis reſultant anni 859. v. c. quando hic Cotys regnabat, Trajano, cujus eſt effigies nummo inſculpta, numerante novum annum imperii.

(1) *Hic nummus argenteus didrachmalis præſtantiſſimus, & ſingularis raritatis eſt.*

* *Sine epigraphe. Caput Trajani laureatum, ſub quo* ΑΛΦ. *anno* 531.
ΒΑCΙΛΕΩC ΙΝΙΝΘΙΜΗΥΟΥ. *Caput regis diadematum, ante quod ſceptrum.*

Ininthimævus ex Thraciæ regibus proxime conſequitur Cotyn, intervallo videlicet duorum tantum annorum. Anni iſti 531. juncti annis v. c. 330. complent annum v. c. 861. quo anno Trajanus annum imperii undecimum numerabat. Ininthimævus iſte fuerit Rex ſucceſſor Cotys, quod ſceptrum adpoſitum indicare videtur, an ejuſdem tutor, judicent alii.

(2) *Hic nummus didrachmalis ex argento ejuſdem eſt præſtantiæ, & raritatis, ac ſuperior.*

ΔΙΚΤΥΝΝΑ ΚΡΗΤΩΝ. *Mulier, ſeu Venus inſidens monticulis, hinc & inde Corybantus.*

Dictynna, Jovis, & Charmes Eubuli filia, Dianæ valde cara; quæ Minoem regem amantem fugiens, ſe in retia, quæ piſcibus capiendis erant expanſa, projecit, mox a Diana, dea facta, a Cretenſibus culta eſt. Vide Triſtanum, & Seguinum. Cretenſes Trajano ob beneficia a Nerva accepta maxime devoti fuerunt.

Hic nummus argenteus inter rariores habendus eſt.

ΑΥΤΟΚΡ. ΚΑΙΣ. ΝΕΡ. ΤΡΑΙΑΝΟΣ ΣΕΒ. ΓΕΡΜ. *Caput Trajani laureatum.*
ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞ. ΥΠΑΤ. Β. *Caput Herculis laureatum.*

Tyri cuſum Trajano hunc nummum denotat caput Herculis, ob cultum, quo urbs illa eum proſequebatur: unde ipſi Herculis Tyrii cognomen: Vide, quæ de illo in noſtro Coloniarum libro diximus. Tyrii Trajano, ut primùm ſuſcepit imperium in II. Conſulatu, nummum procudere.

Hic nummus argenteus maximi moduli inter rariores locandus eſt.

ΔΗΜ.

(1) In theſauro Regis Chriſtianiſſimi. (2) In eodem theſauro.

ΔΗΜ. ΕΞ. ΥΠΑΤ. Β. *Mulier ſtolata ſtans, dextra pileum, ſiniſtra haſtam.*

Libertas in nummis Imperatorum adhibetur, quorum temperata, & moderata dominatio, & plurimum Senatui deferre videtur, quaſi antiquæ illius, ſub qua vivebant Romani, inanis eſſet umbra.

Hic nummus argenteus inter rariores cenſendus.

* *Eadem epigraphe. Mulier ſtolata ſedens, dextra ſpicas, ſiniſtra haſtam tranſverſam.*

Spicæ illæ, quas mulier ſedens dextra extenſa porrigit, indicant rei frumentariæ abundantiam, quam Trajanus provide procuravit; de qua plura Plinius in Panegyrico. Cuſus eſt nummus Alexandriæ in ſecundo Trajani conſulatu, quo tempore magna fuit caritas tritici in Ægypto deficiente conſueta Nili inundatione. Unde Plinius, *refudimus Nilo copias ſuas.*

(1) *Hic nummus argenteus rarioribus adnumerandus eſt.*

Eadem epigraphe. Duæ dextræ tenent aquilam legionariam proræ navis impoſitam.

Dextræ illæ duæ cum aquila legionaria, & prora navis, concordiam terreſtrium, & navalium copiarum ſub Trajano indicant.

Hic nummus ex argento rarus eſt.

Eadem epigraphe. Noctua ſuper duas lyras.

Similem typum Nervæ procuderunt Lyttii in Creta, ob beneficia a Nerva accepta, quem & Trajano filio ejus adoptivo iterum ſignant. Ad Apollinis, & Minervæ cultum apud eos tribuuntur noctua, & lyræ.

Hic nummus argenteus pro raro habendus.

ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞ. ΥΠΑΤ. Γ. *Caput Jovis Ammonis cum cornu.*

Caput Jovis Ammonis nummum in Ægypto percuſſum denotat, ubi ille præcipue colebatur, ut & Tyrones norunt. Alexandrini gratulantes Trajano, quod conſulatum II. accepiſſet, illum cuderunt. *Hic nummus ex argento rarus eſt.* [*Quinarius longe rarior, penes Editorem.*]

AT-

(1) In muſeo Editoris.

Digitized by Google

ΑΥΤΟΚΡ. ΚΑΙΣ. ΝΕΡ. ΤΡΑΙΑΝΟΣ ΣΕΒ. ΓΕΡ. ΔΑΚ. *Caput laureatum Trajani.*

ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞ. ΥΠΑΤ. Ε. *Arabia ſtans dextra ramum, læva elephantis dentem, ſeu cornu: pro pedibus camelus.*

Arabia a Trajano, ſub finem ſecundi belli Dacici, imperio Romano addita eſt per Palmam Syriæ rectorem, cujus monumentum eſt hic nummus in aliqua Græciæ urbe cuſus, ad eorum imitationem, qui Latina epigraphe gaudent, cum inſcriptione ARAB. ADQ. quos prætermiſimus ut obvios omnino, & frequentes.

Hic nummus maximi moduli argenteus ex rariorum numero eſt.

Eadem epigraphe. Figura turrita inſidens rupibus, dextra ſpicas, pede ſuper fluvium.

Genius eſt Antiochiæ in nummis frequens, montibus inſidet ad indicandum urbis ſitum: fluvium Orontem proculcat, quia ille eam alluit: dextra ſpicas, ad frumenti copiam in agris ſuis arguendam. Antiochenſes ob adventum Trajani in urbem ſuam nummum dedicarunt.

Hic nummus ex maxima forma inter rariores recenſetur.

ΑΥΤΟΚΡ. *&c. ut ſupra. In aliis* ΤΡΑΙΑΝΩ ΑΡΙΣΤΩ.

ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞ. ΥΠΑΤΟ. ς. *Fortuna ſtans, dextra temonem, læva cornucopiæ.*

Fortuna in nummis exhibetur cum diverſis nominibus, quæ eam deſignant, ut Fortuna Auguſti, Pop. Romani, Obſequens, Felix, Manens, & Redux: ea tamquam dea a Romanis culta eſt, cujus templa ſeu ædes in urbe triginta ſex numerat Victor: nam per cornucopiæ, opes tribuere: per temonem, humanarum rerum regimen obtinere dicebatur.

Hic nummus argenteus elegantiſſimus eſt.

Eadem epigraphe. Figura militaris, & paludata ſtans ſupra montem Argæum, in quo antrum, dextra haſtam.

Cappadociæ Metropolis Cæſarea, provinciæ nomine, ſuos Trajano nummos profert, ipſi gratulans quod bellum Parthicum ſuſcepiſſet, & Armeniam ſibi conterminam feciſſet provinciam Romanam: hæc Argæum montem in iis tanquam peculiare numen exhibere ſolita, in cujus vertice ſtat Imperator, tanquam Deus loci.

Hic nummus ex argento rarus eſt.

Eadem

Digitized by Google

Eadem epigraphe. Arabia ſtans ut ſupra, dextra ramum, ſiniſtra dentem ſeu cornu elephantis; pro pedibus camelus.

Mulier hæc cum ramo, & dente ſeu cornu elephantis, Arabia eſt provincia a Palma Syriæ rectore ſubacta, quæ ramum gerit, quem alii provinciæ peculiarem, alii pacis ſymbolum exiſtimant: dens ſeu cornu elephantis, eorum in hac provincia copiam denotat, ex quibus fiunt opera eburnea.

Hic nummus pro raro notandus.

Eadem epigraphe. Camelus cum duobus in dorſo tuberculis.

Camelus Arabiæ ſymbolum eſt, quod is in ea frequens ſit, ſed Arabicus ut plurimum duo habet in dorſo tubercula, unde a quibuſdam dromedarius appellatur: ille autem in Trajani nummis repræſentatur, ad indicandam Arabiam ab eo in provinciam Romanam eſſe redactam.

Hic nummus argenteus inter raros locatur.

Eadem epigraphe. Clava.

Clava, fuſtis teres ad clavi ſimilitudinem capitatus, Herculis inſigne eſt, quod ea pro armis ille uteretur: hæc autem in Trajani nummo exhibetur, exemplo Senatus, qui clavam in nummo etiam ſecundæ formæ expreſſit, ad indicandam Imperatoris virtutem Herculi ſimilem, aut ſingularem hujus principis erga hunc cultum: de quo alias diximus.

Hic nummus ex argento rarus eſt.

Eadem epigraphe. Diana Pergæa ut ſupra, in templo duarum columnarum.

Jam prodiit ejuſmodi Dianæ Pergææ typus a Pergenſibus in Nerva ſignatus, ſed cur illi modo latine modo græce nummos ſcribant? De græca epigraphe nulla quæſtio, cum lingua ſit eorum vernacula, ſed ut nummos maximos latine inſcribere poſſint, id iis a Senatu, aut a Principe conceſſum videtur.

Hic nummus maximi moduli rariſſimus eſt.

Eadem epigraphe. Faſciculus ſex ſpicarum.

Quod de nummis Pergenſibus utraque lingua inſcriptis mox protulimus, idem de Alexandrinis pronuntiare poſſumus: nam idem ſpicarum

Digitized by Google

carum faſciculus cum epigraphe latina COS. II. a nobis ſupra exhibitus eſt, quem Alexandriæ percuſſum, tanquam ſolitum hujus urbis ſymbolum diximus, ad frumenti copiam in agris ejus arguendam.
Hic nummus e maximo modulo inter elegantiores reponitur.

Eadem epigraphe. Aquila legionaria inter duo ſigna militaria.
Aquila legionaria inter duo ſigna militaria in nummis quorumdam principum S. C. cuſis occurrit; at obſervavimus illa tantum reperiri in Imperatoribus, qui legiones quaſdam conſtituere, in quorum memoriam in nummis renovandam expreſſa ſunt: Trajanus autem addidit legionem II. Trajanam, & XXX. Ulpiam.
Hic nummus maximus inter rariores habendus.

ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞ. Iϛ. ΥΠΑΤ. ϛ. *Aquila alis expanſis inſiſtit clavæ, roſtro coronam.*
Aquilam pro imperii Romani inſigni ſæpius cælari diximus, cui ſe urbes præſertim Syriæ ſubjectas profitebantur: hæc autem a Tyriis expreſſa eſt, & quidem unguibus clavam ſolemne urbis ſymbolum ſtringens; nemo enim neſcit Herculem inde Tyrium appellari. Tyrii nummum ob Trajani in Syriam adventum cudere.
Hic nummus maximi moduli ex elegantiorum numero eſt.

Digitized by Google

PLOTINÆ nummi ex auro inter rariores, ex argento rariſſimi ſunt.

PLOTINA AVG. IMP. TRAIANI. *Caput Plotinæ*.

ARA PVDIC. *Ara*, *in circulo* CAES. AVG. GERMA. DAC. COS. VI. P. P.

In Plotinæ nummis ſignata videtur hæc ara Pudicitiæ, a Virginia Romæ in vico longo erecta, cui nulla niſi ſpectatæ pudicitiæ matrona, & uni viro nupta, jus ſacrificandi haberet, ad denotandam inſignem illius Auguſtæ caſtitatem, quam Plinius in Panegyrico ſanctiſſimam nominat.

Hic nummus ex auro, & argento rariſſimus, & elegantiſſimus eſt.

CAES. AVG. GERMA. DAC. COS. VI. P. P. *Figura muliebris ſedens, dextra palladium, læva haſtam tranſverſam.*

Veſta ſeu Veſtalis exhibetur ad indicandam pariter Plotinæ caſtitatem; nam ex tenera adhuc ætate capiebantur, ut conſtaret eas integras omnino eſſe; ideo pura, & incorrupta ignis natura integris, & impollutis credebatur corporibus. Palladium tenet, quod illud in earum templo aſſervaretur. Velata eſt, ad ſacra facienda.

Hic nummus aureus, & argenteus inter rariores habetur.

CONSECRATIO. *Aquila alis expanſis.*

Conſecrata eſt Plotina ab Hadriano, cujus artibus is ad imperii ſucceſſionem perveniſſe dicebatur. Ut plurimum Aquila ad indicandam Principis conſecrationem, Pavo autem pro Auguſta ſignabatur, cum

Digitized by Google

quum illa Jovi, hæc Junoni ſacra eſſet, ſed hic Aquila æternitatis ſymbolum eſt, quod hæc renovari diceretur.
Hic nummus aureus pro rariſſimo haberi debet.

DIVO TRAIANO PARTH. AVG. PATRI. *Caput Trajani laureatum.*
Caput Imperatoris ab una parte, & Auguſtæ ex altera nummorum, ad indicandam eorum concordiam ſæpe exhibetur; ſed Trajanus in Plotinæ conjugis nummo, ad denotandam ejus conſecrationem ſignatus eſt, quam Hadrianus ei procuraverat. *Trajano divinos honores datis ad Senatum, & quidem accuratiſſimis literis, poſtulavit.* Spartianus.
Hic nummus aureus rariſſimus, & elegantiſſimus eſt.

MATIDIAE AVGVSTAE. *Caput Matidiæ ejus neptis.*
Ab Hadriano videtur cuſus hic Plotinæ, & Matidiæ nummus, & quidem poſtquam Sabinam hujus filiam uxorem duxiſſet. Illa Auguſta fuerat dicta jam in conſulatu Hadriani ſexto, ut Marcianæ nummus denotat, ſed ſedens in eo tantum ſignata, nunc cum effigie utpote principis mater.
Hic nummus aureus inter rariores collocandus.

VESTA. *Figura muliebris capite velato ſedens, dextra palladium, ſiniſtra haſtam tranſverſam gerit.*
De Plotina ſub figura Veſtalis ſedentis, in ſecundo ejus Auguſtæ nummo dictum eſt, cui addere liceat velum, quod habet in capite ſuffibulum vocari, de quo Feſtus. *Suffibulum veſtimentum album, prætextum, quadrangulum, oblongum, quod in capite Veſtales, quum ſacrificant, ſemper habent: idque fibula comprehenditur.*
Hic nummulus aureus rariſſimus eſt.

Digitized by Google

MARCIANÆ nummi ex auro, & argento rariſſimi ſunt.

DIVA AVGVSTA MARCIANA. *Caput Marcianæ.*
CONSECRATIO. *Thenſa a duobus equis vecta.*
A fratre Trajano Marcianam fuiſſe conſecratam indicat inſcriptio in arcu hodie adhuc Anconæ ſuperſtite: ubi illa jam vocatur diva ſub Trajano, & Plotina. Thenſa ejus conſecrationis ſymbolum eſt, ſed quum ſuper eam cerea illius figura non viſitur, & deſuper cooperta ſit, videtur ea eſſe, in qua corpus ejus reconditum transferebatur ad rogum.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.
[*Et ex auro quinarius multo majoris raritatis in theſauro Auſtriaco Vindobonenſi*, *olim PP. CC.*]

CONSECRATIO. *Aquila alis expanſis ſcipioni inſiſtens.*
Aquilam in Plotina diximus conſecrationis eſſe ſymbolum; in fœminis quidem principibus, ob æternitatem, quam repræſentare dicuntur aquilæ, quum illæ renovari dicuntur: nam in iis aliquando pavones adſunt, quod Junoni, ſub cujus tutela ſunt, comparentur.
Hic nummus argenteus inter rariores habendus.

EX SENATVS CONSVLTO. *Thenſa a duobus elephantis cum ſeſſoribus vecta*, *ſupra quam figura velata.*
Tenſa erat vehiculum ſacrum, ſupra quod imago cerea illius, qui conſecrandus erat, per circum ſolemni pompa in Campum Martium defe-

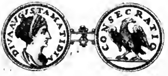
Digitized by Google

deferebatur: illud trahebant elephantes æternitatis ſymbola, quod illi vivere trecentos annos dicebantur.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

MARCIANA AVG. SOROR IMP. TRAIANI.
MATIDIA AVG. *Figura muliebris ſedens, dextra pateram. In ambitu* CAES. AVG. GERMA. DAC. COS. VI. P. P.
Marcianæ Trajani ſorori, cuſus eſt nummus, in memoriam, quod ejus filia Matidia principis benignitate, Auguſtæ titulo honorata ſit, quem illam accepiſſe in ſexto Trajani conſulatu denotat ejus figura ſedens in averſa matris parte repræſentata. *In prima editione noſtra* COS. III. *pro* COS. VI. *typographi errore excidit.*
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

MATI-

MATIDIÆ nummi ex auro, & argento inter rariſſimos collocantur.

MATIDIA AVG. DIVAE MARCIANAE F. *Caput Matidiæ.*
PIETAS AVGVST. *Figura muliebris tunicata ſtans, utraque manu puellas fovet.*
Matidia Marcianæ Trajani ſororis filia, ab eo dicta eſt Auguſta in conſulatu ſexto, quando Trajanum ad Parthicum bellum cum Plotina comitata eſt. Sed Trajano Selinunte mortuo, ipſius cineres Romam cum Tatiano, & Plotina navi dimiſſos detulit. Puellæ adſtantes, ejus ſunt filiæ Sabina, & Matidia junior.
Hic nummus argenteus rarior eſt aureo.

PLOTINAE AVG. *Caput Plotinæ.*
Plotinæ comes fuit Matidia in profectione Trajani Parthica, unde in ejus rei memoriam percuſſus videtur nummus, præſertim quum Auguſtæ nomen nuper recepiſſet, & forſan tunc mater defuncta eſſet: quo autem anno illa e vivis exceſſerit, ignoratur.
Hic nummus aureus rarus eſt.

DIVA AVGVSTA MATIDIA. *Caput Matidiæ.*
CONSECRATIO. *Aquila alis extenſis inſiſtens ſcipioni.*
Socrus fuit Hadriani Matidia, quum ille Sabinam ejus filiam natu majorem duxerit uxorem. Hadrianus eam ſummopere veneratus eſt, ut meminit Spartianus. *Socrui ſuæ honores præcipuos impendit*

dit ludis gladiatoriis, *cæteriſque officiis*: Ita ut poſt ejus mortem, illam a Senatu inter divas referri curaverit.

Hic nummus argenteus ſingularis elegantiæ, *& raritatis eſt*.

PIETAS AVG. *Figura muliebris coram ara dextram attollit*, *ſiniſtra pateram*.

Pietatis in ſuperiore nummo typus, Matidiæ pietatem erga filias Sabinam, & Matidiam juniorem denotat; hic vero pietatem ejus erga Marcianam matrem, cujus forſan erat Sacerdos, nam illa inter divas fuerat relata, pro ea ſacra agere videtur; ara, & patera id procul dubio indicant.

Hic nummus argenteus rariſſimus eſt. [*Et longe præſtantiſſimus aureus in muſeo D. Apoſtoli Zeno*.]

HA-

Digitized by Google

HADRIANI nummi ex auro, & argento frequentes, & obvii ſunt.

IMP. CAES. TRAIAN. HADRIANO OPT. AVG. GER. DAC. *Caput Hadriani laureatum.*

ADOPTIO. *Duæ figuræ togatæ dextras ſibi jungentes*; *in ambitu* PARTHIC. DIVI TRAIAN. AVG. P. M. TR. P. COS. P. P.

Plurima Hadrianus adoptionis ſuæ a Trajano factæ monumenta ſparſit, ut dubium de ea tolleret, nam inquit Spartianus. *Nec deſunt, qui factione Plotinæ mortuo jam Trajano, Hadrianum in adoptionem adſcitum eſſe prodierint.* Ideo diligens fuit initio imperii in aſſumendis patris adoptivi cognominibus.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

ADVENTVS AVG. *Roma galeata ſedens, in aliis ſtans, dextram porrigit Hadriano togato ſtanti.*

In memoriam ejus Romam adventus, poſt Trajani mortem, quæ Selinunte Ciliciæ contigerat. Is tunc erat Antiochiæ a Trajano Syriæ præfectus: ex qua inquit Spartianus; *Præpoſitoque Syriæ Catilio Severo per Illyricum Romam venit.*

Hic nummus ex argento tritus, ex auro inter rariores collocatur.

ADVENTVI AVG. AFRICAE. *Imperator togatus ſtans, ſacrificat cum figura muliebri, dextra pateram, ſiniſtra ſpicas gerente.*

Totius fere imperii provincias luſtravit, cujus monimenta in nummis æreis Senatus reliquit, ſed pauca ex auro nobis ſuperſunt; hic vero nummus illius in Africam adventum an. 879. memorat: de quo

quo Spartianus, *Quando in Africam venit, ad adventum ejus poſt quinquennium pluit*. Plurima beneficia contulit.
Hic nummus ex argento frequens, ex auro rarus eſt.

ADVENTVI AVG. ITALIAE. *Hadrianus ſacrificans cum figura muliebri, ara intermedia.*
Ut tot nummi Hadriano cuſi occurrunt, quot ille provincias adiit; non mirum eſt, ſi in fauſtum, felicemque ejus in Italiam, mortuo Trajano, adventum, hic ſignatus ſit.
Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

AEGYPTOS. *Figura muliebris humi decumbens, dextra ſiſtrum, læva calatho ſpicis pleno innixa, pro pedibus Ibis.*
Non modo Hadriani in aliquam provinciam adventus memoria in nummis ſignata eſt, ſed ipſius provinciæ figura, quam luſtravit, cum ſuis attributis expreſſa eſt. En Ægyptos ſiſtrum tenet, ob Iſidis cultum: innixa eſt calatho, ob frumenti abundantiam: Ibis pro pedibus, ob ſerpentum in hac provincia abundantiam, quos illa enecat.
Hic nummus ex argento tritus, ex auro non obvius eſt.

AFRICA. *Figura muliebris cum proboſcide in capite, humi deſidens, dextra leonis caput tangit, ſiniſtra innixa calatho ſpicis referto.*
Africæ ſymbolum eſt: caput illud elephantis proboſcide ornatum, ob eorum in ea abundantiam: Leo etiam in illius regionibus frequens eſt, ut & ſcorpio, quorum diverſas procreat ſpecies.
Hic nummus aureus rarus eſt, nec ex argento occurrit; eadem figura, dextra ſcorpionem, læva cornucopiæ ex argento obvius eſt, nec ex auro obſervatur.

ALEXANDRIA. *Figura muliebris tunicata ſtans, dextra ſiſtrum, ſiniſtra ſitulam.*
Alexandria gerit ſiſtrum ob Iſidis cultum; illo enim æreo crepitaculo utebantur ejus ſacerdotes in ſacris, ſed ex Servio in 8. Æneid. Iſis credita eſt Ægypti Genius, qui per ſiſtri motum, Nili acceſſum ſignificabat: per ſitulam, omnium lacunarum fluentiam oſtendebat.
Hic nummus argenteus non obvius eſt.

Digitized by Google

ANN. D. CCCLXXIIII. NAT. VRB. P. CIR. CONC. *Figura muliebris humi deſidens, dextra rotam.*

In memoriam ludorum Circenſium ab Hadriano conceſſorum P. Romano: illas enim notas interpretamur *anno* 874. *natalis urbis Populo Circenſes conceſſit*, quum nulla ſit Circi ab Hadriano conditi mentio apud Hiſtoriæ ſcriptores. Mulier per rotam, curſus bigarum, & quadrigarum certamen: per metas, illud in circo peractum denotat.

[Baro Bimartius in commentario ſuper Scientiam nummorum veterum t. 2. affirmat non bene lectam a Vaillantio hanc epigraphen, veramque lectionem eſſe ANN. DCCCLXXIIII. NAT. VRB. P. CIR. CON. S. C. & interpretatur *anno* 874. *natali urbis primùm Circenſes conſtituti Senatus conſulto*: Hadrianum videlicet inſtituiſſe publica Senatus auctoritate diem Palilium, ſive Parilium natalem Urbis ludis Circenſibus celebrari.]

Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

ASIA. *Figura muliebris tunicata ſtans, pede dextro proræ navis impoſito, dextra acroſterium, ſiniſtra temonem inverſum.*

Per Aſiam, non una ex orbis partibus intelligitur, ſed illa eſt provincia conſularis imperii Romani, quam luſtravit Hadrianus, & ideo in ejus nummis depicta cum ſymbolis proræ, & temonis, ad denotandum nullum eſſe ad eam, niſi per mare, aditum.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

COM. BIT. *Templum octo columnarum, in cujus frontiſpicio* ROM. S. P. AVG.

Bithynia erat una ex decem Populi provinciis ab Auguſto conſtituta, quam Hadrianus in gratiam Antinoi ſui Bithynienſis inter Cæſaris provincias adſcripſit, Pamphylia Populo in ejus locum conceſſa, ex Dione in Excerpt. Valeſii, ut obſervavit jam Ill. Spanhemius. Nil mirum ſi memores Bithyni tot Hadriano nummos conſecrarint cum epigraphe ΚΟΙΝΟΝ ΒΕΙΘΥΝΙΑΣ, & templo 8. col. Romæ, & Auguſto dicato.

Hic nummus maximus raritatis eſt eximiæ.

CONSECRATIO. *Aquila globo inſiſtens.*

Ita in Senatores ſævierat Hadrianus, ut acta ejus irrita fieri voluerit

rit Senatus, ut narrat Spartianus in ejus vita, nec appellatus eſſet divus, niſi Antoninus rogaſſet, in cujus etiam memoriam nummos cudi curavit, unde Pii nomen tulit. Aquila globo impoſita, conſecrationis ſymbolum eſt, quod illa animam Imperatoris in cælum deferre crederetur.
Hic nummus argenteus inter elegantiores habendus.

COS. III. *Apex, & inſtrumenta pontificalia.*
Inſtrumenta hæc pontificalia in nummis Imperatorum exhibentur, ad denotandum, quod de ipſo Hadriano refert Spartianus, *Pontificis maximi officium peregit.* Ipſe autem vidi venalia omnia illa inſtrumenta, quæ ad pontificatum Hadriani pertinebant in crypta Romæ reperta, in quibus omnibus nomen erat Hadriani inſcriptum.
Hic nummus argenteus inter rariores numerandus.

Eadem epigraphe. Genius Senatus dextram porrigit Hadriano, Roma intermedia.
Magnam Hadriani cum Senatu concordiam denotat; narrat enim Spartianus eum Senatus faſtigium plurimum extuliſſe, & equites Romanos, nec ſine ſe de Senatoribus, nec ſecum judicare permiſiſſe, denique exeeratum principes, qui minus Senatoribus detuliſſent.
Hic nummus aureus pro elegantiſſimo habendus.

Eadem epigraphe. Duæ Nemeſes ſtant, altera rhombum ſiniſtra, altera ſcipionem, utraque dextram ori admovent.
Nummi tetradrachmales argentei Romæ haud ſignati fuiſſe videntur: frequens eorum in Græcia, & Aſia uſus, & ſi mihi conjicere liceat, hunc Smyrnæ cuſum arbitror, ob duas illas Nemeſes hujus urbis numina. Vide Pauſaniam de fano Nemeſium, de quo Abbas Nicaſius de nummo Pantheo, Diſſert. 2.
Hic nummus maximus ſingularitatis eximiæ eſt.

* *Eadem epigraphe. Jupiter togatus ſtans, dextra aquilam, ſiniſtra haſtile.*
Jupiter hic togatus manu dextra aquilam præferens, & læva haſtam tenens, Philaletes eſt, qui Laodiceæ in Caria cultus, ut admonet Bonarrotius in præfatione ad Numiſmata maxima Carpi-

nea, indicat in ea urbe hunc nummum in honorem Hadriani percuſſum.

(1) *Hic nummus argenteus maximi moduli inter rariores collocandus.*

Eadem epigraphe. Figura Minervæ galeatæ ſtantis, dextra ramum gerentis, ſiniſtra clypeo innixa.

Athenienſes hunc tetradrachmum Hadriani nummum percuſſerunt, memores quod ipſis tam multa largitus eſſet beneficia, teſte Spartiano, quum in eorum urbe hyemem anno 877. tranſegiſſet. Minerva, tutelaris Athenienſium dea, paciferæ habitu depicta eſt oleæ ramum gerens, demiſſo pro pedibus clypeo: quum Hadrianus literis potius quam bello vacaret.

Hic nummus maximi moduli argenteus rariſſimus eſt.

Eadem epigraphe. Minerva in templo duarum columnarum, dextra pateram ſuper aram, ſiniſtra clypeo innixa.

Minerva in eodem templo duarum columnarum dextra gerit pateram, ut in nummo depicta apud Patrenſes in libro noſtro Coloniarum tom. 1. pag. 275. ſub nomine Minervæ Panachæidis, ſuadet, ut illum a Patrenſibus, communi Achæorum nomine, Hadriano percuſſum exiſtimemus.

Hic nummus maximus pro rariſſimo habendus.

Eadem epigraphe. Apollo muliebri habitu ſtans, dextra plectram, ſiniſtra lyram.

Omnes iſti nummi maximi, ut Romani non ſunt, ſed in urbibus Græciæ ſignati, per numina, quæ exhibent, ubi cuſi ſint, indicare poſſunt: ut Nemeſes illos Smyrnæ ſignatos nos docuerunt, ita Apollo Actiacus muliebri veſte ſemper ornatus, hunc in urbe Epiri Nicopoli, ubi maxime colebatur, cuſum fuiſſe denotat.

Hic nummus ex maximo modulo rariſſimus eſt.

Eadem epigraphe. Æſculapius dextra baculum, cui involutus eſt ſerpens.

Nemo neſcit Æſculapium Pergamenorum numen fuiſſe præcipuum, & quidem tutelare; non abs re igitur erit, ſi hunc nummum a Pergamenis percuſſum arbitremur.

Hic nummus maximi moduli ex rariſſimorum numero eſt.

Eadem

(1) In muſeo D. Apoſtoli Zeno.

Digitized by Google

Eadem epigraphe. Figura barbata ſtans, dextra tridentem, ſiniſtra aquilam: pro pedibus cerberus.

Typus ille inſolens, tres nempe fratres Jovem, Neptunum, & Plutonem ſub uno exhibet, nam aquila ad Jovem ſpectat, tridens ad Neptunum, & cerberus ad Plutonem: qui quidem cerberus tria ſignificare dicitur, quum in aqua, terra, & aere, in tribus his elementis verſetur.

Hic nummus maximus eximiæ raritatis eſt.

Eadem epigraphe. Faſciculus ſex ſpicarum.

Spicæ illæ in faſciculum conjunctæ, ſæpe in nummis maximis occurrunt, quos ob frumenti copiam, ſimilem in Ægyptiis æreis typum, Alexandriæ cuſum diximus: Hadrianus autem multa beneficia Africanis provinciis contulit; teſtes eorum nummi memores.

Hic nummus argenteus maximi moduli pro raro habendus eſt.

DIANA EPHESIA. *Diana polymamma in templo quatuor columnarum.*

In Claudii, & aliorum Cæſarum nummis, jam vulgatum eſt hoc Dianæ Epheſiæ templum, ab Epheſiis nempe ſignatum, ipſi quidem ſub Hadriano renovaſſe videntur illud præcipuum urbis ſuæ numen, quum ille in Aſiam venit anno v. c. 880.

Hic nummus maximi moduli pro rariſſimo habetur.

Eadem epigraphe. Aquila alis extenſis.

Aquila tanquam imperii ſymbolum frequens in maximis Syriæ, & Phœniciæ urbium nummis occurrit; aquila autem fere ſemper aliquid unguibus gerit, aut ipſi inſiſtit tanquam ſymbolo, unde, urbs in qua nummus cuſus ſit, denotat: ſed quum ea nihil habeat, ubinam hic ſignatus fuerit, incertum manet.

Hic nummus maximi moduli ex argento pro rariſſimo habendus eſt.

Eadem epigraphe. Aquila legionaria inter duo ſigna militaria.

Populi, qui nummum Hadriano cuderunt cum aquila legionaria, & ſignis militaribus, ad diſciplinam reſpexiſſe videntur, quam ille in legionibus Romanis obſervabat, & ad exercitus, quos in omnibus provinciis maxime inſtitutos habebat: teſtes ſunt ipſi ærei nummi

S. C.

Digitized by Google

s. c. in hanc rem Hadriano ſignati. Ad colonias, quas ipſe deduxit, referri poſſe exiſtimamus.
Hic nummus maximi moduli rariſſimus eſt.

DISCIPLINA AVG. *Imperator gradiens paludatus, tribus militibus ſigniferis ſubſequentibus.*
Etiamſi Hadrianus nulla per ſe bella geſſerit, & ut inquit Spartianus, pacis magis, quam belli cupidus eſſet, militem, quaſi bellum immineret, exercuit: ſi quidem ille poſt Auguſtum, labantem *Diſciplinam*, incuria ſuperiorum principum, retinuit, ordinatis & officiis, & imperatis.
Hic nummus aureus elegantiſsimus eſt.

DIVIS PARENTIBVS. *Capita adverſa Trajani, & Plotinæ, aſtris inſignita.*
Hadrianus non modo Trajanum, ſed etiam Plotinam in deorum numerum retulit, pius in patrem, & matrem, a quibus adoptatus fuerat, cujus rei memoriam ut poſteris commendaret, eorum capita aſtris inſignita cum elogio *Divis Parentibus* in ſuis nummis cudi juſſit.
Hic nummus aureus inter præſtantiores adnumeratur.

Eadem epigraphe. Capita jugata Trajani, & Plotinæ, aſtrum ſuper Trajani caput, alterum ante Plotinam in area.
Non modo conſecrationem Trajano, & Plotinæ procuravit, ſed quum triumphum ei Senatus, qui Trajano debitus erat, detuliſſet, recuſavit ipſe, atque imaginem Trajani in curru triumphali vexit; in honorem vero Plotinæ, Baſilicam apud Nemauſum opere mirabili extruxit.
Hic nummus aureus eximiæ raritatis eſt.

DIVO TRAIANO PATRI AVG. *Caput Trajani patris.*
Mortuo Trajano Selinunte in Cilicia, quum rediret ex bello Parthico, Tatianus, Plotina, & Matidia ejus reliquias Romam tranſportarunt. Hadrianus conſtitutis in Oriente rebus, in urbem ſtatim venit, & Trajano divinos honores, datis ad Senatum acuratiſſimis literis, poſtulavit, & ſic inter deos Trajanus relatus eſt an. 872. Ex Euſebio.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

POR-

FORTVNA SPES. *Duæ figuræ ſtantes, a dextris Fortuna cum temone, & cornucopiæ, a ſiniſtris Spes cum flore.*
Fortuna, & Spes in nummo Hadriani cælatæ ſunt poſt adoptionem L. Ælii, adinſtar ejuſdem typi, qui in ejus Cæſaris nummo, a Senatu ſignatus eſt ad deſignandam Fortunam, & Spem, quam Hadrianus conceperat de illius adoptione, nam frequens in nummis Auguſtorum *Fortuna*, ut *Spes* in Cæſaribus.
Hic nummus aureus inter raros locum habet.

GERMANIA. *Figura tunicata cum pallio ſtans, dextra haſtam, ſiniſtra clypeo exagono innixa.*
Germania ſtat, nec decumbens ut ſubacta omnino provincia, hic exhibetur, & in eam provinciam potius Hadriani peregrinationem anno 875. denotat, de qua Spartianus, *Inde in Germaniam tranſit pacis magis, quam belli cupidus*. Clypei exagoni Germanorum erant proprii.
Hic nummus argenteus pro raro, & conſpicuo cenſendus.

HERC. GADIT. *Hercules innixus clavæ, ſiniſtra tria mala, hinc fluvius decumbens, illinc dimidia navis.*
Hercules dictus eſt Gaditanus, quod ex Syria Gades uſque victor pervenit, ab Hadriano cuſus ad originem ſuam ex Italica urbe ad Bætim arguendam; nam ut præcipuum provinciæ numen hic exhibetur, cujus erat templum hoc tractu celeberrimum. Figura illa barbata, fluvius eſt Bætis; ad cujus litus Italica, & Gades verſus ejus oſtia ſitæ erant.
Hic nummus aureus inter rariores collocandus.

HISPANIA. *Figura mulieris humi decumbentis, ſiniſtra rupibus innixæ, dextra ramum, pro pedibus cuniculus.*
Decumbit Hiſpania ut pacata provincia: monticulis innititur, ad denotandam ipſius ſoli aſperitatem: ramus olivæ, & cuniculus ejus ſymbola ſunt, ob eorum in ea abundantiam: in Hadriani nummis depingitur in memoriam ejus in illam peregrinationis, cujus meminit Spartianus, *Poſt hæc Hiſpanias petit, & Tarracone hiemavit.*
Hic nummus ex argento frequens, ex auro non obvius eſt.

ITA-

ITALIA. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra haſtam puram, ſiniſtra cornucopiæ.*
Italia in memoriam beneficiorum ab Hadriano acceptorum hic repræſentatur; hæc memorat Spartianus; *Aurum coronarium Italiæ remiſit*, & paulo poſt, *infinitam pecuniam, quæ fiſco debebatur, privatis debitoribus in urbe, atque Italia remiſit .... Pueris, ac puellulis, quibus etiam Trajanus alimenta detulerat, incrementum liberalitatis adjecit.*
Hic nummus argenteus rarus eſt,

LIBERAL. AVG. III. *Imperator ſedens in ſubſtructione pro congiario diſtribuendo, adſiſtentibus aliis figuris.*
Septem congiaria populo diſtribuiſſe Hadrianum nos docent ejus nummi, ſed quum tertium fuerit duplex, ideo in iis frequens obſervatur, ut pote æternum tanti beneficii monumentum, ex Sarmatia dum rediiet an. 874. de quo Spartianus, *Congiarium duplex præſens populo dedit, ternis jam per ſingulos aureis ſe abſente diviſis. Hic nummus argenteus in elegantiorum numero computatur. Diverſi ſunt hujus liberalitatis typi.*

LIBERAL. AVG. III. P. M. TR. P. COS. III. *Imperator ſedet pro congiario, pone eum Præfectus prætorii, adſtat liberalitas: prope, templum diſtylum; aſcendit Romanus ſcalam.*
In Capitolio tribunal ad diſtribuendum Hadriani tertium hoc celeberrimum congiarium fuiſſe erectum denotat nummus, qui ædem Jovis Capitolini repræſentat, unde paſſim ex illo Romanæ Hiſtoriæ ſupplentur, quæ ejus largitionis locum prætermiſere.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

* MARTI. *Figura Martis galeata ſtans habitu militari, dextra haſtæ ferratæ innititur, ſiniſtra demiſſa clypeo humi impoſito.*
Sub Martis effigie Hadrianum in hoc nummo ſculpſere. Simile huic ſimulacrum ex marmore pario cernitur in ædibus Capitolinis inter tot alia præclariſſima ſigna, quibus Capitolium locupletavit Clementis XII. munificentia: hoc tantum diſcrimine, quod Hadrianus ex marmore ſtat nudus; in nummo habitu militari.
(1) *Hic nummus ex argento raritatis eximiæ eſt, & elegantiæ.*

NILVS

(1) In muſeo D. Ab. de Rothelin.

NILVS. *Figura virilis ſeminuda humi deſidens, dextra arundinem, ſiniſtra cornucopiæ: pro pedibus crocodilus, & hippopotamus.*
Nilus Ægypti ſymbolum eſt; Hadrianus in illo fluvio navigans, amiſit Antinoum, teſte Spartiano, *Antinoum ſuum, dum per Nilum navigat, perdidit*. Arundo, cornucopiæ, crocodilus, & hippopotamus ejus ſymbola ſunt, quorum abundantiam in eo denotant; & cornucopiæ per ejus tractum frumenti copiam deſignat.
Hic nummus argenteus obvius eſt, in auro inter rariores habendus.

OPTIMO PRINCIPI. *Mulier ſtolata ſtans, dextra pateram, ſiniſtra haſtam.*
Optimi cognomen, quod a Trajano adoptatus eſſet, in titulis nummorum initio adſumpſit; porro nummus ipſi conceſſum fuiſſe innuere videtur, adulatorie forſan, & primis imperii temporibus.
Hic nummus argenteus inter rariores collocandus.

PATIENTIA AVGVSTI COS. III. *Figura muliebris ſedens, dextram extendit, ſiniſtra haſtam puram.*
Patientia in Ethnicis, non ut in Chriſtianis accipienda videtur; in his ea conſiſtit in perferendis contumeliis, & adverſis, in illis rerum difficilium voluntaria, ac diuturna eſt perpeſſio, de qua Suetonius in Claudio c.15. *Adeo cauſidicos* Patientia *ejus ſolitos abuti*. Et Spartianus de ipſo Hadriano, *Frigora, & tempeſtates ita* Patienter *tulit, ut nunquam caput tegeret.*
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.
[*Hunc nummum tranſcripſit Vaillantius ex Petro Seguino, ex quo pariter in ſuum Occonem tranſtulit Mediobarbus. Ceterum in nova editione, quam idemmet Vaillantius adornavit, numiſmatum ſelectorum Seguini, ſuſpicatus eſt alicujus falſarii fraude epigraphen nummi Hadriani* CLEMENTIA AVGVSTI, *paucis literis immutatis, converſam eſſe in hanc* PATIENTIA AVGVSTI.]

P. M. TR. P. COS. III. *Figura muliebris tunicata, & galeata dextram olivæ arbori admovet, ſiniſtra haſtam gerit: pro pedibus cuniculus.*
Hæc mulier Hiſpaniæ provinciam deſignare videtur, cujus olivam arborem, & cuniculum ob eorum in ea regione abundantiam, eſſe ſymbolum ſupra diximus, hic denotat Hadriani in Hiſpania pere-

grinationem, & beneficia Hiſpanis a liberaliſſimo principe collata; teſtis nummus *Reſtitutori Hiſpaniæ*.

Hic nummulus aureus elegantiſſimus eſt.

Eadem epigraphe. Hercules ſtans inter duas figuras muliebres in aditu templi, in imo figura fluvii. Diverſi ſunt typi.

Templum eſt Herculis Caditani, ut indicat figura fluvii Bætis in imo nummi, de quo ſupra diximus, ad indicandam Hadriani patriam: vide hujus fani, & ſacri deſcriptionem apud Silium Italicum Punicor. 3. in quo nullam effigiem, ſimulacraque nota deorum, forſan illius ævo.

Hic nummus aureus inter rariores recenſetur.

* *Eadem epigraphe. Hercules nudus a fronte inſidens clypeo, dextra clavam demiſſam proræ navis impoſitam, ſiniſtra, a qua pendent exuviæ leonis, fulmen: prope a ſiniſtris lorica.*

Herculem Gaditanum, ut ſuperius dictum eſt, coluere Italica, & Gades. Inſculptum illum voluit Hadrianus in auro, atque argento honoris cauſa erga urbem, in qua ortus fuerat.

(1) *Hic nummus aureus rarioribus adnumerandus.*

Eadem epigraphe. Fluvius decumbens dextra anchoram, & cubito cymbæ innixo, lævam capiti duo cornua gerenti admovet.

Fluvius ille Rhenus eſt duo cornua gerens, unde *bicornis* dictus a Virgilio Æn. 8. quod ex duobus fontibus ortus, in mare per duo oſtia delabatur, Germaniam a Gallia diſterminans, ideo monimentum peregrinationis Hadriani, quum ex Gallia in Germaniam illum cymba tranſiit; Spartianus, *Poſt hæc profectus in Gallias. Inde in Germaniam tranſiit.*

Hic nummus argenteus pro raro recenſetur.

Eadem epigraphe. Hadrianus togatus ſtans globum recipit a Jove ſeminudo, pro cujus pedibus aquila.

Jupiter Hadriano globum tradit, quem ille recipit; qui typus a principe exhibetur, ut denotet quandoquidem deorum providentia imperii regimen a Jove acceperit, ſe illud ſancte, religioſeque gubernaturum.

Hic nummus aureus de præſtantiorum numero eſt.

(1) In muſeo D. Apoſtoli Zeno.

PONT. MAX. TR. POT. COS. *Jupiter ſedet cum pallio divinitatis, dextra Victoriam, læva haſtam.*
Ad victoriam de Judæis relatam ſpectat, quam præ manibus tenet Jupiter Capitolinus, de cujus nomine dicta eſt Capitolina urbs, ſuper Hieroſolyma penitus everſa, recens conſtructa, & de nomine ſuo colonia Ælia eſt vocata. In Syria, aut in hoc tractu cuſus eſt nummus.
Hic nummus maximi moduli inter rariſſimos recenſetur.

RESTITVTORI ACHAIAE. *Imperator togatus figuram muliebrem procumbentem ſublevans, vaſe intermedio.*
Spartianus Hadrianum viſitaſſe Achajam narrat, *poſt hoc per Aſiam, & inſulas ad Achajam navigavit*, nullam autem provinciam adiit, quin eam ſublevarit, in cujus memoriam nummus cuſus eſt, & Hadriano poſita eſt ſtatua apud Pauſaniam lib. 5. *Statuas e pario lapide urbes Achaici conventus*. In vaſe apium Triſtanus, oleaſtri vero ramum Harduinus exiſtimat.
Hic nummus ex argento rarior eſt aureo.

RESTITVTORI AFRICAE. *Imperator togatus ſublevat figuram muliebrem, proboſcidem in capite habentem, ſiniſtra ſpicas.*
In Africam navigaſſe Hadrianum refert idem Spartianus. *Inde Romam venit, atque ex ea in Africam tranſit*. Ejuſdem percuſſi nummi cauſam adjungit idem auctor; *Ac multum beneficiorum provinciis Africanis attribuit*. Africa proboſcide elephantis tanquam inſigni ornatur, ob eorum in hac regione frequentiam; ſpicas gerit ad fertilitatem deſignandam.
Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

RESTITVTORI GALLIAE. *Imperator figuram procumbentem ſublevans, ſiniſtra veſtem ſublevat.*
Spartianus hunc Hadriani Reſtitutoris Galliæ nummum omnino illuſtrat, dum ait, *Poſt hæc profectus in Galliam, omnes cauſariis liberalitatibus ſublevavit*. Dicitur autem *cauſaria liberalitas*, ex Caſaubono, cui aliquis caſus, aut calamitas fuit cauſa, quale incendium, terræmotus, inundatio, aut bellica vaſtatio.
Hic nummus argenteus nec rarus, nec obvius eſt.

RESTITVTORI HISPANIAE. *Imperator figuram procumbentem læva ramum gerentem ſublevat, pro pedibus cuniculus.*

De beneficiis Hiſpanis ab Hadriano collatis ſæpe diximus. Ex Bætica autem ille oriundus erat. Hiſpania in ejus nummis pro inſigni olivæ ramum gerere videtur, quum in ea præſertim illis plurimum abundet: unde apud Gruterum pag. 1116. *Mercator olei Hiſpani ex provincia Bætica* Hiſpaniæ.

Hic nummus argenteus ejuſdem pretii eſt, ac ſuperior.

RESTITVTORI ITALIAE. *Typus idem.*

Hadrianum multa Italiæ beneficia contuliſſe diximus in hujus provinciæ nomine, ideo recte *Italiæ Reſtitutor* a Senatu in nummis appellatur, de quo Spartianus; *Pueris ac puellulis, quibus etiam Trajanus alimenta detulerat, incrementum liberalitatis adjecit.* Unde conſtituti Curatores alimentorum Italiæ.

Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

ROMA AETERNA. *Roma inſidens ſpoliis pede calcat globum, dextra caput ſolis, & lunæ.*

Roma ſub Hadriano dicitur æterna, ob plurima ab eo reſtaurata, & conſtructa ædificia, ita ut in perpetuum inde duratura; in cujus rei memoriam tenet una manu caput ſolis, altera caput lunæ, tanquam æternitatis ſymbola, quum hæc ſidera, ex Ægyptiorum religione, æterna exiſtimarent Romani.

Hic nummus aureus inter rariores locandus.

ROMVLO CONDITORI. *Figura paludata gradiens, humeris trophæum geſtat.*

Tot ædificia Romæ conſtruxit, & reparavit Hadrianus, ut alter urbis Romulus conditor videretur. De iis Spartianus; *Romæ inſtauravit pantheum, ſepta, baſilicam Neptuni, ſacras ædes plurimas, forum Auguſti, lavacrum Agrippæ. Fecit & ſui nominis pontem, & ſepulcrum, & ædem Bonæ deæ tranſtulit.*

Hic nummus argenteus pro raro habetur.

SAEC. AVR. P. M. TR. P. COS. III. *Genius ſeminudus ſtans in medio circuli, cui dextram adponit, ſiniſtra globum tenens, cui inſiſtit phœnix.*

Ge-

Genius Senatus videtur eſſe in hoc circulo, ad denotandum ſub Hadriano, quod Dio ſub Commodo a Senatu decretum eſſe narrat, ut id ævum, quo principatum teneret, nominaretur *ſæculum aureum*; Ideo circulus æternitatis ſymbolum, ut & phœnix globo ſuperpoſitus. Vide Triſtanum tom. 1. pag. 475.
Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt, & elegantiæ, aureus vero rariſſimus eſt.

TELLVS STABIL. *Figura virilis tunicata ſtans pedibus ſuper antliam, cujus ſummitatem tenet, ſiniſtra raſtellum inverſum: pro pedibus a ſiniſtris exurgunt duæ ſpicæ.*
Ad Fucinum lacum ab Hadriano emiſſum ſpectat hic nummus. Claudius quidem hujus aquam, ex Spartiano *Fucinum lacum emiſit* per ſubterraneum ſpecum, in Lirim amnem deduxerat, ſed Hadrianus per antlias exſiccavit, unde Agricola pede unam calcat, cujus manu ſummitatem tenet, quarum uſu exhauſta eſt aqua; raſtrum habet, & exurgunt ſpicæ, unde terræ cultura, & frumenti perceptio indicantur.
Hic nummus ex argento obvius, ex auro inter rariores reponendus.

Eadem epigraphe. Mulier decumbens dextra globum genu ſuperimpoſitum tangit.
Mulier illa decumbens pro tellure, ſeu terræ Dea accipitur, ut cum ea rerum omnium mater, & alumna hìc poſita ſit cum epigraphe ſuperiori ſimili *Tellus ſtabilis*, ex qua nummum etiam ad Fucinum lacum antliis ab Hadriano emiſſum ſpectare putamus, unde exſiccato lacu tellus ſtabilita. Vide Raph. Fabrettum de Emiſſario Fucini.
Hic nummus argenteus pro conſpicuo habendus.

TRIBUNIC. POTESTAS. *Duo Impp. dextras jungunt.*
Quum plurimi Hadrianum a Trajano adoptatum fuiſſe non exiſtimarent, ſed id Plotinæ factione poſt ejus mortem actum, Hadrianus, ut omnibus adoptionem ſuam perſuaderet, nummos cum adoptionis ſymbolo percuſſit, & hunc quidem, ut ab eo principe tribuniciam poteſtatem ſummi faſtigii indicem ſibi etiam fuiſſe communicatam denotaret.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

VENE-

VENERI GENETRICI. *Venus ſtans, dextra Victoriolam trophæo onuſtam, ſiniſtra clypeo innixa haſtam gerit.*
Venus Genetrix eadem videtur a Romanis exiſtimata, quæ Victrix, quum hæc Genetricis nomen habeat, & victoriam, haſtam, & clypeum gerat. Julius Cæſar Genetrici Veneri templum dedicavit, quam Victricem appellat in teſſera a ſe in pugna Pharſalica data. Ad ſecunditatem ab ea Sabinæ uxori impetrandam.
Hic nummus aureus rarus eſt.

VOTA PVB. *Genius ſtans, ſacrificat ſuper aram ignitam, coram Jove togato.*
Genius Senatus ſacra facit Jovi pro Hadriano de Senatu bene merito, de quo Spartianus; *Optimos quoque de Senatu in contubernium imperatoriæ majeſtatis adſcivit.* Senatui enim legitimo, quum in urbe vel juxta urbem eſſet, intererat, & ſententiam ſemper ex omnium deliberatione proferebat.
Hic nummus aureus inter rariores adnumerandus.

VOTA PVBLICA. *Imperator velatus dextra pateram ſuper aram ignitam: adſtant quatuor figuræ, quarum una tibicinem exhibet, altera popam, cum Victima.*
Auguſtus, quum totius imperii poſſeſſionem adeptus eſſet, pontificatum maximum ſuſcepit, ut ſupremam etiam divinarum rerum auctoritatem, quæ hoc ſacerdotio comprehendebatur, haberet: quod poſt eum, omnes principes retinuerunt. Itaque Hadrianus, ut inquit Spartianus, *Pontificis maximi officium peregit.*
Hic nummus aureus ſingularis elegantiæ, & raritatis eſt.

VOTA SVSCEPTA. *In corona quercea.*
Vota quidem decennalia pro novi Imperatoris incolumitate ſuſcipiebantur, quæ, quum ſoluta eſſent pro decennio, alia pro altero decennio ſuſcipiebantur, cujus memoria in hoc nummo adpoſita eſt in corona nempe quercea, uti moris erat, quod publica ſalus in Imperatore contineretur.
Hic nummus aureus rarus, & elegans eſt.

ΕΤΟΥΣ ΗΙΥ. *Anno* 418. *Caput Hadriani laureatum.*
ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΣΑΤΡΟΜΑΤΟΥ. *Caput Regis.*

Ille

Ille eſt Sauromates Boſpori Aſiatici rex, qui nummos ſuos Trajano cudit, Hadriano gratulans, quod imperium poſt Trajanum ſuſceperit, annumque æræ anteceſſorum numerat HIT. Id eſt 418. ipſa computata poſt Antigonum in prælio occiſum, olymp. CXIX. anno IIII. reſpondente V. C. 453. & 454. quo ipſi regnum recepere. Hi anni ſimul juncti efficient V. C. 870. quo Hadrianus A. D. III. *Id. Aug.* imperium ſuſcepit.
Hic nummus aureus eximiæ raritatis eſt, & elegantiæ.

* *Sine epigraphe. Caput Hadriani laureatum cum ſceptro ante faciem; infra collum* AMΦ. *anno* 541.
BACIΛΕΩC PHCKOΠOPIΔ. *Caput Regis juvenile comatum, & diademate revinctum.*
Ex hoc nummo perfectæ integritatis, barbaræ quamvis ſcalpturæ, prodit verum nomen hujus Thraciæ regis RESCOPORIDIS, quod varie inflexerunt veteres Scriptores. Annus 541. pertinet ad æram, de qua ſuperius in nummis Trajani, incipientem ab anno V. C. 330. ſimul junctis duobus his numeris emergit annus 871. qui erat Imperii Hadriani 1. & 2. Sceptrum ante faciem Hadriani inſculptum, teſtimonium eſt ſubjectionis, qua ditionem ſuam Hadriano offert Reſcoporides. Facies barbata, Hadriani vultum diſcernit a vultu Trajani, qui imberbis ſemper proceſſit.
(1) *Hic nummus didrachmalis ex argento, ſed impuro, inter rariores, & præſtantiores locum habet.*

AYT. KAI. TPA. AΔPIANOΣ ΣEB. Π. Π. YΠ. Γ. *Caput Hadriani.*
AMIΣOY EΛEYΘEPAΣ ETOYΣ P. Ξ. Γ. *Anno* 163. *Pallas galeato capite ſtans, dextra extenſa Victoriolam, ſiniſtra demiſſa clypeum.*
Amiſus urbs Ponti in nummis, ut apud Plinium, libera dicitur, ſed unde æram computet, magna inter Antiquarios contentio. Alii tres, alii duas, alii unam tantum ei adſtruunt: omnes quidem ex Strabone pag. 547. ab iis eruuntur, prior a Julio Cæſare, altera ab excuſſa Stratonis tyrannide, tertia ab Auguſto poſt Actiacam victoriam. Vide in ſequentibus. Pallas ſui cultum Amiſi indicat.
Hic nummus argenteus inter rariſſimos locandus eſt.

Eadem

(1) Apud Franciſcum Palatium.

Digitized by Google

Eadem epigraphe. ET. P. Ξ. Δ. *anno* 164. *Capricornus cum globo, deſuper cornucopiæ*.

Una tantum Amiſi æra ab anno 721. inter Majum, & Septembrem cœpta eſt, ideo Juliana, & Auguſtana expungendæ, & tertia, ab excuſſa nempe Stratonis tyrannide, retinenda, quam ex Sabinæ, Ælii Cæſaris, & Diadumeniani nummis probabimus. Capricornus, an ad natales Auguſti, aut Hadriani ſpectet, videant eruditi.

Hic nummus argenteus inter rariores habendus.

Eadem epigraphe. ET. P. Ξ. ς. *anno* 166. *Mercurius nudus ſtans, dextra caduceum, ſiniſtra pallium complicans* [*dextra crumenam, ſiniſtra caduceum, penes Editorem*.]

Stabilita a nobis Amiſi æra anno V. C. 721. ut illa Sabinæ, Ælii Cæſaris, & Diadumeniani nummis correſpondeat, prior Hadriani nummus annum 163. exhibens, incidit in annum V. C. 883. alter cum Capricorno anno 164. ſequenti correſpondet, hic vero cuſus anno 166. cum V. C. 886. copulatur. Mercurius ſui cultum Amiſi denotat.

Hic nummus argenteus inter rariores recenſetur.

Eadem epigraphe. ET. P. Ξ. Z. *anno* 167. *Mulier ſtolata ſtans, dextra extenſa, ſiniſtra haſtam*.

Mulier illa ſtolata, videtur eſſe Sabina Romanæ matronæ habitu, vel Genius urbis. Amiſeni a Trajano eranum obtinuerunt ex Plinio juniore lib. 10. ab Hadriano autem plurima beneficia accepiſſe videntur, cum tot illi, Sabinæ, & filio adoptivo nummos dedicarint. Notæ P. Ξ. Z. ad annum 167. V. C. 887. correſpondentem ſpectant.

Hic nummus ex argento inter elegantiores numerandus eſt.

ΑΥΤ. ΚΑΙΣ. ΤΡΑΙΑΝ. ΑΔΡΙΑΝΟΣ ΣΕΒ. *Caput Hadriani laureatum*.

ΥΠΑΤΟΣ Γ. ΠΑΤΗΡ ΠΑΤΡΙΔΟΣ. *Fortuna ſtans cum temone, & cornucopiæ*.

Hadrianus conſul tertium dicitur in nummo, ſed quum poſt hunc, nullum alium geſſerit, annus, quo cuſus eſt, noſci nequit, ut & in qua urbe, quum illa nomen ſuum non adpoſuerit. Fortuna in num-

nummis Imperatorum cælabatur, quum ea cuncta glorioſa deferret, & proſpera, ut refert Ammianus Marcellinus lib. 22.
Hic nummus argenteus pro raro, & elegante habendus.

ΔΗΜ. ΕΞ. ΥΠΑΤ. Γ. *Mons Argeus, in cujus vertice Imperator paludatus ſtans, dextra haſtam.*
Mons Argæus nummum denotat Cæſareæ in Cappadocia cuſum, in cujus ſummitate Imperatorem, ut plurimum ponebant, tanquam ille eſſet deus loci topicus, quem ſummo cultu proſequebantur.
Hic nummus argenteus pro raro, & conſpicuo recenſetur.

SABINÆ nummi ex auro, & argento frequentes, & obvii ſunt.

DIVA AVGVSTA SABINA. *Caput Sabinæ velatum.*

CONSECRATIO. *Aquila.*

Quantum Hiſtoriæ Auguſtæ ſubſidium afferant nummi, procul dubio ignorant, qui eos non tractant: unde enim Sabinæ conſecrationem, de qua ſilent Hiſtorici doceremur, niſi per illos? Aquilam jam diximus in Auguſtarum conſecratarum nummis adhiberi, tanquam æternitatis ſymbolum, quod hæ renovari dicantur.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

Eadem epigraphe. Aquila efferens in cælum figuram Sabinæ velo circumdatam.

Artemidorus lib. 2. Oneirocrit. cap. 20. narrat vehi ſuper aquila, regibus quidem, & magnatibus, ac opulentis viris interitum prædicere. *Vetus enim mos eſt hos mortuos tum fingere, tum pingere Aquilæ inſidentes.*

Hic nummus aureus anteriore rarior eſt.

SABINA AVGVSTA. *Caput Sabinæ.*

INDVLGENTIA AVG. P. P. COS. III. *Figura muliebris ſedens, dextra pateram, ſiniſtra haſtam tranſverſam.*

Indulgentiæ typus ad Auguſtas non ſpectat, ſi quidem illa in nummis ut plurimum pro conceſſione, aut permiſſione accipiatur.

Hic nummus argenteus rarus eſt, etiamſi pars averſa ad Hadrianum pertinere videatur.

[P. Froelich dubitat, an hic nummus ſubæratus ſit, atque adeo vitioſus culpa veteris monetarii, qui typum, & epigraphen Hadriani aver-

Digitized by Google

averſæ parti nummi Sabinæ ex ignorantia aptaverit. Apud Editorem reperitur hic nummus ex argento ſolido, & minime ſubæratus. Hadrianus nempe titulo Auguſtæ Sabinam uxorem quamvis *moroſam, & aſperam*, ut illam nuncupat Spartianus, honeſtari indulſit.]

IVNONI REGINAE. *Figura muliebris ſtolata ſtans, ſiniſtra haſtam, pro pedibus pavo.*
Juno Regina ſæpe in nummis Auguſtarum ſignatur, illa ſic a Latinis dicta, quod ſoror, & conjux Jovis, deorum, atque hominum regis eſſet: ita Sabina, ut conjux Imperatoris, adulatorie Juno Regina appellatur. Pavo ipſius deæ ſymbolum eſt.
Hic nummus aureus pro raro notandus eſt.

PIETATI AVG. *Ara.*
Pietati Sabinæ erecta videtur poſt mortem ara, ob pueros, & puellas Alimentarios ab ea inſtitutos, ſi mihi conjicere licet, quos quum per teſtamentum decreviſſet, illos Antoninus Pius deinde curavit. Puellas hic etiam Fauſtinianas in Fauſtinæ uxoris gratiam inſtituit.
Hic nummus argenteus inter rariores habetur, præſertim ſi caput eſt velatum.

TELLVS STABIL. *Figura muliebris humi decumbens, dextram globo adponit, ſiniſtro brachio columnæ cippo innixo ſpicas gerit.*
Hæc epigraphe, & idem fere typus in nummis Hadriani occurrit, quem ad lacum Fucinum per eum principem emiſſum pertinere diximus: ſic tellus ſtabilita frumenti copiam producens Hadriano, & Sabinæ gratulatur, tanquam ſub eorum imperio longa pace totus orbis annona perpetua gauderet.
Hic nummus argenteus inter præſtantiſſimos adnumerandus eſt.

* VESTA. *Veſta ſedens, velata, & ſtolata, dextra palladium, ſiniſtra haſtam.*
Nulla ferme eſt mulier de Auguſtorum domo, quæ quamvis pudicæ prærogativa non gauderet, pudicitiam tamen non oſtentaret. Ea de cauſa Veſtam ſuis in nummis inſculpi iis maxime placuit, ſub cujus effigie veluti ſub pudicitiæ typo ſe populis repræſentari arbitrabantur.
(1) *Hic nummus aureus perrarus, & elegans eſt.*

(1) In muſeo D. Apoſtoli Zeno.

* ϹΑΒΕΙΝΑ ϹΕΒΑϹΤΗ. *Caput Sabinæ.*

ΑΜΙϹΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΑϹ ΕΤΟΥϹ ΡΞΗ. *anno* 168. *Mulier ſtolata ſtans, dextra pateram, ſiniſtra haſtile, cui aquila, vel quidpiam ſimile ſuperimpoſitam.*

Figura muliebris vel ipſa Sabina eſt, vel Genius urbis Amiſenorum. Annus hujus æræ 168. cadit in annum v. c. 888. juxta firmata a Vaillantio in nummis Hadriani Amiſi ſignatis.

(1) *Hic nummus ex argento rariſſimus eſt.*

ΣΑΒΕΙΝΑ ΣΕΒΑΣΤΗ. *Caput Sabinæ.*

ΑΜΙΣΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΕΤΟΥΣ. Ρ. Ξ. Θ. *Figura Veneris nuda genuflexa pone aſpiciens, dextra velut ſpeculum tenet.*

Amiſi æræ annus 169. in Sabina, initio anni v. c. 723. convenire nequit, ut ajunt; incideret enim in annum 891. quum jam mortua eſſet anno 889. ante adoptionem Ælii Cæſaris, ex Spartiano; *Sabina uxor non ſine fabula veneni dati ab Adriano defuncta eſt. Tunc Cejonium Commodum .... adoptare conſtituit.* Ergo illum præcedit, ut in Hadriano diximus, & æra anno 721. adſignanda. Venus aut ſui cultum Amiſi indicat, aut urbs ſub Veneris effigie Sabinam venerabatur.

ÆLII

(1) In muſeo Editoris.

ÆLII nummi ex argento triti, ex auro rariſſimi ſunt.

L. AELIVS CAESAR. *Caput Ælii ſine corona.*
CONCORD. TRIB. POT. COS. II. *Figura muliebris ſedens, dextra pateram.*
Mortua Sabina Hadrianus, ex Spartiano, L. Cejonium Commodum adoptare conſtituit; hic tunc erat conſul anno 789. cum Civica Pompejano; eum itaque deſignavit conſulem II. ut moris erat, menſe Septembri. *Decreto conſulatu cum ſumptibus, eumdem Commodum ſecundum conſulem deſignavit.* Itaque illum geſſit 790. in quo nummus ad ejus concordiam cum Hadriano arguendam cuſus eſt.
Hic nummus ex argento tritus, ex auro inter rariores habendus.

FELICITAS AVG. *Figura muliebris ſtans, cum caduceo, & cornucopiæ.*
Felicitas populi Romani per adoptionem Ælii Cæſaris ab Hadriano factam indicatur hoc nummo, ut Hilaritas ejus in æreo primi moduli denotatur.
Hic nummus argenteus rarus, ex auro rariſſimus.

PIETAS TR. POT. COS. II. *Figura velata ſacrificans coram ara, dextra protenſa, ſiniſtra pateram.*
Pietas velata vota ſuſcipit III. Decennalia Hadriani, quum ille anno, quo adoptavit Ælium Cæſarem, TR. P. XXI. iniiſſet, L. Ælius vero Tribunitiam poteſtatem ab Hadriano ſibi conceſſam inſcribit, quam

Digitized by Google

quam, an iterum computaverit, per nummos non probatur, quum Hadrianus annos Tribunitiæ poteſtatis in eis non ſignaverit, nec etiam Antoninus Pius imperii initio.
Hic nummus argenteus obvius, ex auro rariſſimus.

Λ. ΑΙΛΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡ. *Caput Ælii Cæſaris.*
ΔΗΜ. ΕΞΟΥΣ. ΥΠΑΤ. Β. *Mulier ſtans ad aram, ſiniſtra cornucopiæ.*
Quum nulli Ælii Cæſaris nummi cum epigraphe COS. DES. II. occurrant, quidam augurantur eum tantum anno 890. adoptatum fuiſſe, quo conſulatum II. geſſit. Mulier illa, Genius eſt pro Ælii ſalute ſacra faciens.
Hic nummus argenteus maximi moduli rariſſimus eſt.

ΑΜΙΣΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΕΤΟΥΣ Ρ. Ξ. Θ. *Figura muliebris ſtans, dextra bilancem, læva cornucopiæ.*
Ælius Cæſar non ante annum 889. ab Hadriano adoptatus eſt, quum ille eo anno conſul cum Civica Pompejano in Faſtis L. Cejonius Commodus adhuc appellaretur, unde æra Amiſi initio anni 723. convenire nequit, quod Ælius Cæſar Kal. Januarii 891. mortuus ſit, & Antoninus Pius v. Kal. Martii poſtea adoptatus, ſed hæc in annum 721. rejicienda, inter Majum, & Auguſtum menſem cœpta; ſic annus æræ Amiſi 169. in nummo Sabinæ, & Ælii Cæſaris ſignatus utrique conveniet, prior cuſus paulo ante mortem Sabinæ in fine anni 889. alter quum Ælius Conſulatum II. gerebat initio anni 890. qui annus 721. æræ Amiſenæ reſpondet Diadumeniani nummo anni 249. in v. c. 970. incidentis.
Hic nummus argenteus præſtantiſſimus eſt.

AN-

Digitized by Google

ANTONINI PII nummi ex auro, & argento triti, & frequentes ſunt.

IMP. T. AEL. CAES. ANTONINVS AVG. *Caput Antonini*.

APOLLINI AVGVSTO. *Apollo muliebri ornatu ſtans, dextra pateram, ſiniſtra lyram.*

Apollo ille lyram gerens, Palatinus eſt, ſeu Actiacus muliebri veſte ornatus, ut Auguſti nummi exhibent, & ut Propertius cecinit:

Pythius in longa carmina veſte ſonat.

Huic templum in monte Palatino erexit Auguſtus, quod reſtituiſſe videtur Antoninus Pius.

Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

AVRELIVS CAESAR AVG. PII F. COS. *Caput M. Aurelii ſine corona.*

M. Aurelius in eodem nummo cum Antonino Pio copulatur, quum uterque conſulatum gereret anno 893. hic tertium, ille primum.

Hic nummus ex argento tritus, & obvius, ex auro inter raros habetur.

BRITAN. *Victoria ſtans globo impoſita, dextra coronam gerens.*

Victoria illa Britannica vocatur, quod de Britannis relata ſit. De ipſa Capitolinus, *Nam & Britannos per Lollium Urbicum legatum vicit, alto muro ceſpititio ſubmotis barbaris ducto*. In cujus memoriam in nummis Antonini ſignata eſt.

Hic nummus aureus inter præſtantiores numerandus.

CON-

CONSECRATIO. *Rogus.*

Antonini Pii conſecrationem denotat, de qua Capitolinus, *Cum jucunditate a Senatu divus eſt appellatus, cunctis certatim adnitentibus.* Rogus erat ſuggeſtus quidam ſpecie quadrangula, lateribus æquis aſſurgens, nulla præterquam lignorum ingentium materia compactus, in quo corpus cremabatur.

Hic nummus ex argento frequens, & obvius, ex auro rarus, & conſpicuus eſt.

COS. III. *Currus triumphalis, in quo Antoninus cum duabus icunculis prætextatis.*

Hic triumphus de Britannia eſt, in quo Antoninus ſecum ducit in quadrigis M. Aurelium, & L. Verum filios, illum a ſe, & hunc a Marco adoptatos; ille autem triumphus in tertio ejus conſulatu actus eſt, ut nummi epigraphe COS. III. declarat.

Hic nummus aureus elegantiſſimus eſt.

DIVO PIO. *Columna Antoniniana, cui Imperator inſiſtit, dextra haſtam gerens.*

Hæc columna erecta eſt in Antonini foro ad viam Flaminiam, M. Aurelii rebus geſtis inſignis, Germanis ſimul, & Sarmatis, gemino bello devictis; ab eo in patris Antonini Pii memoriam dedicata eſt ex S. C. Alta 186. pedibus, nunc adhuc extat.

[Vaillantio fucum fecit popularis error columnam coclidem rebus geſtis a M. Aurelio inſignem, quam Senatus in M. Aurelii honorem erexit, columnam eſſe Antonianam in Antonini pii memoriam erectam. Columna Divo Antonino Pio erecta, quam exhibet nummus hic argenteus, atque alii ærei, ſolida eſt ex marmore Syenite efformata, ſtylobati inſiſtens elegantiſſimis anaglyphis inſculpto, & clathro reticulato marmoreo pro ſui cuſtodia circumſepto. Columnæ hujus altitudo eſt pedum 50. imi ſcopi diameter pedum 6. Immanem hanc columnam aggeſtis ruderibus, & convecta terra conſepultam ad diam lucem eduxit Clementis XI. P.M. providentia; eamdemque ab annis quadraginta jacentem, jam pulcherrimo ſtylobate e conſpectu Cytoriæ Curiæ erecto, excitare, eidemque reſtituere vigilanti animo verſat BENEDICTI XIV. P. M. ſingularis amor, & vere pontificius alendi bonas literas, arteſque ingenuas promovendi, & protegendi.]

Hic nummus argenteus inter rariores poteſt collocari.

Eadem

† *Eadem epigraphe. Vir togatus ſedens in ſella curuli, pedibus ſcabello ſuperimpoſitis, dextra ramum geſtat, ſiniſtra haſtæ innititur.* Antonino defuncto *decreti ſunt omnes honores*, inquit Capitolinus, *qui optimis principibus ante delati ſunt*. Inter hos honores nemo dubitabit præcipuum eſſe honorem ſtatuæ. Nummus hic nos docet, ſtatuam fuiſſe illi erectam, eamque ſedentem, ramum oleæ in pacis ſignum dextra gerentem, & fortaſſe coloſſeam, qualem Tiberio erectam fuiſſe ex nummis probe oſtendit Laurentius Theodorus Gronovius in explicatione marmoreæ baſis Puteolis repertæ.
(1) *Hic nummus argenteus rarus eſt.*

FORTVNA OBSEQVENS [OPSEQVENS penes Editorem.] *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra temonem, ſiniſtra cornucopiæ.* Fortunæ Obſequentis duæ ædiculæ memorantur a Victore, una in prima regione, Porta Capena dicta; altera in VIII. cujus alteram Antoninus Pius reſtauraſſe videtur: quum ſub eo Romæ, ex Spartiano, plurimæ ædes arſerint. *Et Romæ incendium, quod trecentas quadraginta inſulas, vel domos abſumpſit.*
Hic nummus ex auro, & argento rarus eſt.

GENIO SENATVS. *Figura togata ſtans, dextra ramum, ſiniſtra ſcipionem eburneum.* Nihil mirum ſi a Senatu Antoninus, ipſius Genius fuerit dictus, & ſic in nummis depictus: ſiquidem de eo Capitolinus, *Senatui tantum detulit Imperator, quantum quum privatus eſſet, deferri ſibi ab alio principe optavit.* Genius ramum gerit, ut pacis potius, quam belli cupidus, ſcipio eburneus conſulis ſymbolum eſt.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

★ IMPERATOR II. *Caduceus inter duo cornuacopiæ.* Si umquam pace longo tempore Imperium Romanum gaviſum eſt, id accidit Antonino Pio imperante. *Solusque omnium*, inquit Capitolinus, *prope principum prorſus ſine civili ſanguine, & hoſtili, quantum ad ſe ipſum pertinet, vixit.* Hanc pacem comitata eſt bonorum omnium abundantia, quam duo cornuacopiæ aperte ſignificant.
(2) *Hic nummus argenteus inter rariores locum habet.*

(1) In muſeo Editoris. (2) In eodem muſeo.

IOVI STATORI. *Jupiter ſeminudus ſtans, dextra fulmen, ſiniſtra haſtam gerit.*

Jovem Statorem a ſiſtendo volunt dictum, quod exercitum Romanum præ Sabinis fugientem, ſtiterit Romuli precibus; alii ſic appellatum volunt, quod beneficio ejus omnia; quo ſenſu Antoninum Jovi comparaſſe videntur, illum Romani imperii Statorem nominantes, ut Cicero in oratione priuſquam in exilium iret, Jovem appellavit.

Hic nummus aureus inter elegantiores adſcribendus.

ITALIA. *Italia capite turrito inſidens globo ſtellato, dextra cornucopiæ, ſiniſtra ſceptrum.*

Italia globo ſtellato inſidet, ad denotandam poſt Fauſtinam inter ſidera receptam, multa ſibi largitam eſſe per Antoninum Pium ad educationem liberorum, de quo Capitolinus, *Puellas alimentarias in honorem Fauſtinæ, Fauſtinianas conſtituit.* Trajanus etiam alimenta Italiæ conceſſerat.

Hic nummus argenteus non obvius eſt, præſertim quum adjuncta eſt TR. POT. *ex auro rarus.*

LIBERALITAS AVG. *Imperator ſedens in ſubſtructione pro congiario diſtribuendo, adſiſtentibus aliis figuris.*

Nummi diligentius, quam Hiſtorici, Imperatorum liberalitates, ſeu congiaria nobis indicant; illi Antoninum Pium octies ea populo diſtribuiſſe nos edocent, Capitolinus illa non numerat, *congiarium populo dedit, militibus donativum addidit.* Horum memoria in plurimis typis nobis ſupereſt.

Plures ſunt ex auro liberalitatis typi, inter raros, & elegantes collocati; ex argento rariores ſunt. Tertia hujus metalli rariſſima eſt. Secunda, tertia, & quarta in auro reperiuntur cum figuris, cum figura ſola ad octavam aliæ protrahuntur.

LIB. VI. COS. IIII. *Liberalitas ſtolata ſtans, dextra teſſeram, ſiniſtra cornucopiæ.*

In omni monetarum ſuarum forma, liberalitatum ſuarum notas adponebant Romani principes, ut in hoc quinario videtur: hic denarii pars erat dimidia, duos valens ſeſtertios, & pro quinque aſſibus in ſolutionem cedens. Horum ſeriem ſolus poſſidet Sereniſſimus

mus Princeps meus, Cenomanenſium Dux inclytus. [Sed etiam nobiliſſimus vir D. Abbas de Rothelin, cujus ſeriei editio propediem prodibit in lucem.]
Hic nummus quinarius inter raros adſcribendus.

PRIMI DECEN. COS. IIII. *In corona quercea.*
Votorum decennalium pro Imperatoris ſalute ſuſcipiendorum mos ab Auguſto originem duxit ex Dione lib. 53. *Singulis decenniis feſtum pro ejus renovatione agunt, quod hodie etiam fit.* Eorum memoria in nummis conſignabatur: quæ pro Antonino ſoluta, & ſuſcepta ſunt, in annum v. c. 901. incidunt.
Hic nummus ex argento tritus, ex auro rariſſimus eſt.

* ROMA COS. IIII. *Roma ſedens, dextra Victoriolam, ſiniſtra haſtam.*
Antonino pio erga ſuos, pio erga patriam Roma in nummo ſculpta ſe dicat, ſuoſque. *Tanta diligentia*, inquit Julius Capitolinus, *ſubjectos ſibi populos rexit, ut omnia, & omnes, quaſi ſua eſſent, curaret.*
(1) *Hic nummus ex argento rarus eſt, & elegans.*

TEMPL. DIVI AVG. REST. COS. IIII. *Templum octo columnarum, in cujus medio duæ figuræ ſedentes.*
Quantam Hiſtoriæ lucem afferant nummi, dijudicent illi, qui apud Capitolinum tot ædificia Romæ ab Antonino Pio extructa, aut reſtaurata legunt: de templo enim D. Auguſti ab eo reſtituto nullam haberent, niſi per nummos, notitiam. Duo erant Auguſti templa, unum in IV. regione ipſi, & Romæ dicatum, alterum in VIII. a Tiberio cœptum: forſan illud ad prius ſpectat, ob duas illas figuras in nummo ſignatas. In nummo autem æreo, illa reſtitutio occurit in Tr. pot. XXII. anno 913. reſpondenti.
Hic nummus ex argento rarus, ex auro rariſſimus eſt.

ANTONINVS AVG. PIVS P. P. TR. P. XII. *Caput Antonini Pii laureatum.*
TEMPORVM FELICITAS. *Duplex cornucopiæ decuſſatim, cum ſpicis, quibus impoſitum hinc, & inde caput, unum virile, & alterum muliebre.*

X 2 Capi-

(1) In muſeo Editoris.

Digitized by Google

Capita puerilia maſculi, & fœminæ in nummo integerrimo probe diſtinguuntur, & ſunt M. Aurelii, & Fauſtinæ filii, quos illi habebant in Trib. p. XII. Antonini Pii, anno 902. nam ait Capitolinus, *Poſt hæc ſuſcepta filia, Tribunitia poteſtate donatus eſt*. Illam autem accepit V.Kal. Martii an.900. inde Temporum Felicitas, quum Auguſtana domus duplici prole beetur.

Hic nummus aureus inter præſtantiores collocandus.

* TRIB. POT. COS. III. *Mars per aerem deſcendens verſus Rheam jacentem, & , ut videtur, dormientem.*

Inſolens hic typus alludit ad originem Romæ per gnatos Rheæ Silviæ ex concubitu Martis, ut Livius recitat l. I. hiſtoriarum. Ut Diis Romani imperii principium, ita ejuſdem Imperii amplificatio, & conſervatio in hoc nummo attribuitur Antonino.

(1) *Hic nummus aureus inſignis elegantiæ, & raritatis eſt.*

* TR. POT. COS. III. *Specus, ſub qua Lupa lactans puerulos.*

Quemadmodum in ſuperiori nummo per Martem, & Rheam ſignificata eſt Romæ origo, ita eadem ſignificatur in hoc nummo per Lupam Romulum, & Remum in antro montis Aventini lactantem. Urbs Roma novam ſui originem acceptam refert Antonino, a quo ſancte regebatur, & optimis legibus muniebatur.

(2) *Hic nummus argenteus rarus eſt: non reperitur apud Mediobarbum.*

TR. POT. XV. COS. IIII. *Imperator eques pacificatoris habitu dextram attollit, ſiniſtra haſtam.*

Statua equeſtris Antonino Pio erecta in ejus Trib. poteſtate XV. a V. Kal. Martii anni 905. incœpta, ob annonæ abundantiam populo procuratam, ſi mihi conjicere liceat ex plurimis cum annonæ typo nummis hoc anno percuſſis. Qua de re Capitolinus, *Vini, olei, & tritici penuriam per ærari ſui damna emendo, & gratis populo dando, ſedavit.*

Hic nummulus aureus rarus eſt.

ΑΥ. ΚΑ. Τ. ΑΙΛ. ΑΔΡΙΑΝΟΣ ΑΝΤΩΝΙΝΟΣ. *Caput Antonini Pii laureatum.*

ΚΑΑΥ.

(1) In theſauro Auſtriaco Vindobonenſi, olim PP. CC. (2) In muſeo Editoris.

ΚΛΑΥ. ΑΡΙΣΤΕΑΣ ΣΤΡΑΤΟ. *Id eſt* Κλαύδιος Αρισέας Στρατονικέων. *Imperator eques dextram attollens.*

Statua hæc equeſtris videtur eſſe Hadriani Imperatoris a Stratonicenſibus Cariæ ipſi erecta, quod ille eorum urbem inſtauraverit teſte Stephano, Εκτίσθη ὑπὸ Αδριανοῦ, *ab Hadriano inſtaurata.* Illa in nummo Antonini Pii ſub magiſtratu Claudii Ariſteæ ſignata eſt, quod hic ab eo adoptatus fuerit.

Hic nummus argenteus raritatis eximiæ eſt.

ΑΥΤ. ΚΑΙΣ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟΣ ΣΕΒ. ΕΥΣΕΒ. *Caput Antonini laureatum.*

ΠΡΟΝΟΙΑ. *Figura muliebris ſtans, dextra radium, ſiniſtra cornucopiæ; pro pedibus globus.*

In aliqua Græciæ civitate, quæ nomen haud ſignavit, nummus eſt cuſus, denotatque typus, imperium Romanum per Antoninum Pium, tanquam providentia deorum eſſe gubernatum, quod globus pro illius mulieris pedibus arguit; unde ſub illo rerum omnium abundantia per cornucopiæ deſignatur.

Hic nummus argenteus inter elegantiores habendus.

ΥΠΑΤΟΣ Β. *Mons Argæus, in cujus vertice figura paludata ſtans, dextra pateram, læva haſtam.*

Conſulis II. epigraphe in hoc nummo, eum initio imperii Antonini Pii a Cæſarienſibus Cappadociæ cuſum fuiſſe indicat: ſiquidem eo anno, quo ille ab Hadriano adoptatus eſt, Conſul II. deſignatus ſit. Cappadociæ Cæſarienſium mons Argæus, ſolemne eſt ſymbolum, de quo nos ſæpius.

Hic nummus argenteus inter raros numerandus.

ΥΠΑΤΟΣ Δ. ΠΑΤΗΡ ΠΑΤΡΙΔΟΣ. *Clava.*

Simplex conſulis IV. inſcriptio, in quanam Græciæ urbe percuſſus fuerit nummus, non indicat, quum in eo nomen ejus non adpoſitum ſit: porro clava, in illa Herculis cultum denotat. De nomine patris patriæ Antonino a Senatu oblato, ait Capitolinus, *Patris patriæ nomen delatum a Senatu, quod primo diſtulerat, cum ingenti gratiarum actione ſuſcepit.*

Hic nummus argenteus rarus eſt.

FAU-

Digitized by Google

FAUSTINÆ ſenioris nummi ex auro, & argento frequentes, & obvii ſunt.

DIVA AVG. FAVSTINA. *Caput Fauſtinæ velatum.*

AED. DIV. FAVSTINAE. *Templum pulcherrimum ſex columnis adornatum, in quo Fauſtina ſedens.*

Fauſtina Antonini Pii uxor mortua eſt tertio poſt adſumptum ab eo imperium anno; inter divas relata eſt, & templum ipſi in via ſacra regionis quartæ erectum: de quibus Capitolinus, *Tertio anno imperii ſui, Fauſtinam uxorem perdidit: quæ a Senatu conſecrata eſt, delatis circenſibus, atque* Templo.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

AETERNITAS. *Bigæ elephantorum thenſam ducunt, in qua ſedet Fauſtina.*

Thenſa eſt, in qua Fauſtinæ cerea imago in circenſi pompa vecta fuit, quum illa inter divas a Senatu relata eſt, de qua Capitolinus in nummo ſuperiore laudatus, imo, & addit, *quum etiam ipſe hoc conceſſerit, ut imago ejus cunctis circenſibus poneretur.* Æternitatis ſymbolum ſunt elephanti, qui trecentos vivere annos exiſtimantur.

Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

* *Eadem epigraphe. Sydus in medio nummi octo radiis circumdatum.*

Æternos cæli ignes ſymbolum eſſe æternitatis conſtat. Animam Fauſtinæ repetiiſſe ſuam ſtellam, ex qua deſcenderat, juxta platonicam philoſophiam nummus indicat. In Deorum numerum relato Julio

Julio Cæſare, ex Suetonio c. 88. ſtella fulſit: & ſtella ſignata eſt in nummo, ut teſtetur Fauſtinam inter divas ſyderibus receptam eſſe. (1) *Hic nummus ex argento inter rariores numerandus eſt.*

CONCORDIAE. *Duæ figuræ dextras ſibi jungentes.*
Antoninus Pius, & Fauſtina uxor dextras jungunt, ad concordiam conjugalem denotandam: qui mos apud Perſas Philippi Macedonis ævo, pro firmiſſima fide habitus eſt, ex Diod. Siculo in ejus vita.
Hic nummus argenteus pro raro habetur.

CONSECRATIO. *Quatuor equi currentes currum trahunt, in quo Fauſtinæ cerea imago, & altera figura muliebris equorum habenas moderatur.*
Ad conſecrationem Fauſtinæ ſpectat cerea ejus imago in curru a quatuor equis tracta: ipſa ad cælum veloci curru rapitur, illiuſque genius, ſeu mulier ad id poſita, equorum habenas moderatur.
Hic nummus aureus inter rariores recenſetur.

DEDICATIO AEDIS. *Templum exaſtylum, in quo Fauſtina ſedens, ut ſupra.*
Illæ ſunt divæ Fauſtinæ ædes, quas primus ejus Auguſtæ nummus exhibet, eadem enim eſt templi forma: hic ejus dedicationem vides, quarum cæremoniarum pompam, ritus, & ſolemnia lege apud Dionem in Caligula, quum divi Auguſti templum dedicavit, in quibus Imperator, ut Pontifex M. munia obibat.
Hic nummus argenteus rarus, & elegans eſt.

EX SENATVS CONSVLTO. *Duo elephanti ducentes thenſam, in qua ſedet Fauſtina habitu Cereris, dextra ſpicas gerentis.*
Fauſtina in thenſis vehitur, quas bigæ elephantorum cum ſeſſoribus trahunt: hæ erant vehicula ſacra, in quibus Auguſtæ recens inter deas relatæ imago cerea in circenſibus pompis cum aliorum deorum ſimulacris vehebatur: thenſæ illæ a Senatu tantum erant conceſſæ: unde in nummo *Ex Senatuſconſulto.*
Hic nummus aureus præſtantiſſimus eſt.

EX

(1) In muſeo Editoris.

EX SC. *Carpentum a duabus mulis vectum.*

Carpentum a thenſa differre videbatur, quod illud coopertum eſſet, hæc aperta: ambo pro circenſium pompa a Senatu decreta, ſed carpentum matronis, unde a mulis vehebatur, conceſſum: de quo Suetonius in Claudio c. 11. *Honos carpenti, quo per circum ducebantur matronæ*. Thenſa vero divis data, ab elephantis trahebatur.

Hic nummus argenteus inter rariores habendus.

PIETAS AVG. *Templum exaſtylum.*

Fauſtinæ templum rurſus prodit, ſed cum epigraphe *Pietas*, ad denotandam mariti erga uxorem pietatem, quum eam inter divas referre procuraſſet; idemque in æreis nummis ſub inſcriptione *Æternitas* occurrit, ad arguendum, quod eam per conſecrationem illa ſit conſequuta.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

PVELLAE FAVSTINIANAE. *Imperator ſtans in ſuggeſtu, ex adverſo ſedet mulier ad menſam nummulariam, adſtante altera: in imo plurimæ figuræ, quarum duæ puellas habent in manibus.*

Diverſus occurrit puellarum Fauſtinianarum typus, amplior quidem ex auro habetur; Antoninus in eo, qui teſte Capitolino, *Puellas alimentarias in honorem Fauſtinæ, Fauſtinianas conſtituit*, ſtat præſens in ſuggeſtu, nomina earum, quæ ad frumentationem ad mittit, matronæ Romanæ eas ſcribenti dictans.

Hic nummus ex auro, & argento omni elegantia, & raritate inſignis eſt: ex argento alius eſt typus, ſed minus elegans.

VOTA PVBLICA. *Duæ figuræ dextras ſibi porrigunt, tertia intermedia.*

Antoninus Pius concordiam cum uxore Fauſtina, ita coluiſſe gloriabatur, ut ejus rei memoriam poſt ipſius mortem in ejus nummis reſtituere voluerit, occurrit argenteus cum epigraphe *Concordia*, & ambobus dextras jungentibus, in inſcriptione *Vota Publica*, quod ea pro felici ſucceſſu matrimonii ſuſciperentur.

Hic nummus aureus inter rariores recenſendus.

Sine

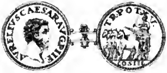
Sine epigraphe. Lectiſternium cum ſceptro, & pavone.

Ad Fauſtinæ conſecrationem ſpectat nummi typus: lectiſternium erat in templo ſacrorum gratia ſtratum; id Junonis eſſe videtur, quod ſceptrum tanquam reginæ ſymbolum, & pavo ipſius inſigne indicant, unde Fauſtina pro nova Junone exiſtimabatur, imo vivens, in nummis pro ipſa jam habita eſt.

Hic nummus argenteus quinarius inter raros adſcribendus.

Digitized by Google

M. AURELII nummi ex argento, & auro vulgares, & triti ſunt.

AVRELIVS CAESAR AVG. PII F. *Caput Aurelii ſine laurea.*
ANTONINVS AVG. PIVS TR. P. COS. II. *Caput Antonini laureatum.*
Antoninus Pius conſulatum II. anno 892. ſuſcepit cum Bruttio Præſente collega, in eoque M. Aurelium Hadriani juſſu a ſe adoptatum pronuntiavit Cæſarem: ideo in averſa ipſius nummi parte exhibetur, ſed ſine laurea.
Hic nummus ex argento vulgaris, ex auro rarus eſt.

CONSECRATIO. *Rogus.*
Ad M. Aurelii conſecrationem ſpectat rogus. De illo principe Eutropius ait, *Inter Deos relatus eſt, & merito conſecratus.* Ipſi templa, columnas, & ſacerdotes decreviſſe Senatum teſtatur Aur. Victor. Rogus erat ſtrues lignorum ad cremanda principum cadavera: ita dictus, quod in eo dii manes rogentur.
Hic nummus ex argento tritus, ex auro rarus eſt.

AVRELIVS CAESAR AVG. PII F. *Caput Aurelii nudum.*
COS. II. *Figura in quadrigis dextra extenſa, ſiniſtra ſcipionem.* Hæ quadrigæ triumphum M. Aurelii non deſignant, nullum enim egit, quum Cæſar eſſet: ſed ſunt quadrigæ conſulares in memoriam pompæ proceſſus, ob conſulatum II. cum Antonio Pio IIII. anno v. c. 898. ſuſceptum. Auguſti autem, qua die magiſtratum inibant,

bant, in curru triumphali vehebantur, cujus memoria in eorum nummis conſignata eſt.
Hic nummus aureus inter rariores reponendus.

DE GERM. TR. P. XXX. IMP. VIII. COS. III. P. P. *Congeries armorum.*
DE SARM. TR. P. XXXI. IMP. VIII. COS. III. P. P. *Congeries armorum, ut ſupra.*
Quum M. Aurelius in Trib. poteſtate XXX. die 22. Decembris anni 929. de Germanis, & Sarmatis triumphaſſet, illi anno ſequente nummi cum earum gentium armorum congerie tanquam trophæo, in victoriæ memoriam percuſſi ſunt.
Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

HONOS. *Figura virilis ſtans, dextra ramum, ſiniſtra cornucopiæ.*
Honos in nummis aliquando pro Deo Virtutis ſocio exhibetur, tunc haſtam gerit cum cornucopiæ; aliquando pro Genio Senatus, qui modo juvenis, modo barbatus pro ætate principis depingitur, & tunc ramum olivæ geſtat, & cornucopiæ tenet; quaſi Genii ſit Senatus, pacem alere ad abundantiam populis conciliandam.
Hic nummus ex argento non obvius, ex auro rarus eſt.

IMPERII FELICITAS. *Mulier ſtolata ſtans, dextra ſubmiſſa caduceum, læva puerulum gerit.*
Nummus ille percuſſus videtur ob filium M. Aurelio natum ex Fauſtina Imperatoris filia, per quem *Felicitas imperii* deſignatur, quum hæres in eo tandem natus ſit, poſt tam multas adoptiones: hæc Dea ideo illum manu gerit; is fuit Annius Verus, quem Aurelius poſtquam vocaſſet Cæſarem, ſeptennem amiſit.
Hic nummus argenteus inter conſpicuos collocatur.

IMP. VI. COS. III. *Imperator eques dextram elevans.*
Figura illa equeſtris pacificatoris habitu videtur deſignare M. Aurelii adventum Romam, poſt L. Veri mortem, quum ille *Imperator* VI. eſſet, & Conſulatum III. ageret: niſi exiſtimemus ſtatuam eſſe illius equeſtrem, quæ hodie adhuc in Capitolii area extat, ipſi a Senatu decreta.
Hic nummus aureus inter rariores recenſendus.

Eadem epigraphe. Victoria ſtans, lauream imponit Imperatori ſtanti, dextra fulmen, ſiniſtra haſtam gerenti.

Altera hæc eſt M. Aurelii ſtatua, ſed pedeſtris ab eodem Senatu ipſi decreta, ob victoriam Germanicam, qua de cauſa Imperator VI. vocatus eſt. Imperator fulmen gerit, imperii Romani ſymbolum, ut videre eſt in plurimis aliis Imperatoribus: ipſi enim tanquam Joves Latii in ſtatuis repræſentabantur.

Hic nummus argenteus inter rariores habendus.

PRIMI DECENNALES COS. III. *In corona laurea.*

M. Aurelius mortuo Antonino Pio Non. Martii anni 914. ſolus imperavit, nova imperii inde auſpicia petita: anno 924. finitum eſt primum ejus decennium, propter quod ludi agebantur, & ſacra fiebant: unde eorum in nummis memoria; poſtea, vicennalia a Senatu, & a populo ſuſcipiebantur.

Hic nummus argenteus obvius eſt, ex auro inter elegantiores admittendus.

TR. POT. XII. COS. II. *Apollo muliebri habitu ſtans, dextra pateram, ſiniſtra lyram.*

Antonini Pii nummus occurrit cum epigraphe *Apollini Auguſto*, & eodem Apollinis typo, ut hic in M. Aurelio exhibetur cum nota Trib. pot. XII. quos ſuſpicor in iis ſignatos ob Apollinares ludos ab illis editos, ut ſolebant quotannis ad prid. Nonas Quinctiles. Apollo pateram gerit, ob ſacra ipſi facta.

Hic nummus aureus eſt rarus.

TRIB. POT. XV. COS. III. *Quadrigæ conſulares currum vehunt, in quibus Imperator dextra ſcipionem gerit.*

Quadrigæ ſimiles jam prodierunt in M. Aurelii Cæſaris nummis, quæ ad pompam conſulatus II. ſpectant: hæ vero ad conſulatum III. quem iniit cum L. Vero II. anno V. C. 914. paulo ante obitum Antonini Pii, poſt quem ſuſcepit Trib. pot. XV. & hic primus eſt M. Aurelii poſt patrem mortuum annus, in quo nullum egit triumphum: ſed memoria eſt proceſſus conſularis pompæ, de qua crebro in plurimis Auguſtis ſumus dicturi.

Hic nummus aureus inter rariores collocandus.

Digitized by Google

TR. P. XX. IMP. IIII. COS. III. *Victoria ſtans, dextra palmam, ſiniſtram adponit clypeo palmæ arbori appenſo, ſupra quem* VIC. PAR.

Monumentum eſt victoriæ contra Parthos a L. Vero in Syria morante per legatos relatæ, quum M. Aurelius Trib. pot. XX. gereret anno V. C. 919. inde Imperatoris IIII. titulus ipſi tributus, quum Romæ manſiſſet, ut inde conſtitueret omnia, ſive, ut ait Capitol. *Quod res urbanæ Imperatoris præſentiam poſtularent.*

Hic nummus aureus pro raro numeratur, ex argento tritus, & obvius eſt.

VOTA PVBLICA. *M. Aurelius, & Fauſtina uxor dextras ſibi jungentes, figura intermedia.*

In gratiam matrimonii M. Aurelii, & Fauſtinæ Antonini Pii filiæ, qui illum adoptaverat: dextras ideo jungunt dea Concordia intermedia, nam pro felici matrimoniorum ſucceſſu vota ſuſcipiebantur, quæ hic publica fuiſſe denotat nummus.

Hic nummus aureus eſt rarus.

ΥΠΕΡ ΝΙΚΗΣ ΡΩΜΑΙΩΝ. *id eſt*, Pro victoria Romanorum, *Venus ſtolata ſtans, dextra pomum, ſiniſtra haſtam.*

Hæc Græciæ urbs, quæ nomen non adpoſuit, Fauſtinam ſub Veneris effigie, nummorum Romanorum exemplo repræſentat, quaſi ſub illius auſpiciis M. Aurelius victoriam retulerit; eam autem caſtrorum matrem a Senatu vocari poſtulavit, ut infra ex Capitolino dicturi ſumus. Venus pomum, pulchritudinis arrham a Mercurio acceptam gerit.

Hic nummus argenteus inter elegantiores reponendus.

FAU-

FAUSTINÆ junioris nummi ex auro, & argento frequentes, & obvii ſunt.

* DIVA AVG. FAVSTINA. *Caput Fauſtinæ velatum.*

CONSECRATIO. *Rogus, cujus primum tabulatum eſt encarpis ornatum, & ſecundum quatuor columnis ſuffultum: In vertice biga cum auriga.*

Rogi, quibus comburenda cadavera Auguſtorum, & Auguſtarum, erant alii aliis ſpecioſiores, & ditiores. Sumptuoſiorem paraſse M. Aurelium Fauſtinæ uxori, cui petiit a Senatu juxta Capitolinum, ut honores, ædiſque decernerent, nummus præſens oſtendit.

(1) *Hic nummus ex argento inter rariores locum habet.*

DIVAE FAVSTINAE MATRI CASTRORVM. *Caput Fauſtinæ velatum.*

CONSECRATIO. *Rogus.*

De titulo Matris caſtrorum a M. Aurelio Fauſtinæ uxori dato, narrat Capitolinus in illius vita, ut de hujus conſecratione poſt ipſius mortem. Rogus, lignorum ſtrues erat ad cremanda eorum corpora, qui conſecrabantur: ita dictus, quod in eo dii manes rogentur.

Hic nummus argenteus inter rariores collocandus.

FAVSTINA AVGVSTA. *Caput Fauſtinæ.*

FORTVNAE MVLIEBRI. *Mulier ſedens, dextra temonem, ſiniſtra cornucopiæ.*

Ut

(1) In muſeo Editoris.

Digitized by Google

Ut Virilis Fortuna a Romanis colebatur, ſic a Matronis dicata eſt Fortuna Muliebris, cujus templum erat in via Latina, quarto ab urbe lapide, ſed ejus ſignum nefas erat attingere niſi univiræ: at ipſi plurimum debebat Fauſtina, quum filia eſſet Imperatoris, & quidem prima, Imperatori nupta.
Hic nummus aureus eſt rarus.

MATRI CASTRORVM. *Fauſtina ſedens dextra Phœnicem globo impoſitum, ſiniſtra haſtam gerit; ante, tria ſigna militaria.*
Fauſtinæ nummum penitus illuſtrat Capitolinus in vita Marci, quæ ibi *Diva, & mater caſtrorum* nominatur, ſiquidem ait ille: *Divam etiam Fauſtinam a Senatu appellatam gratulatus eſt: quam ſecum in æſtivis habuerat, ut matrem caſtrorum appellaret.* Phœnix globo impoſitus æternitatem denotat per conſecrationem conſecutam.
Hic nummus argenteus inter rariores adſcribendus.

MATRI MAGNAE. *Figura muliebris capite turrito ſedens inter duos leones, ſiniſtra innixa crotalo, dextra ſpicas.*
Fauſtina ſub Cybeles habitu depingitur, quam Strabo appellat lib. 10. *θέαν μεγάλην, deam magnam*, hæc ſub nomine Opis culta, tympanum, ſeu crotalum gerebat, per quod orbis terræ ſignificatur: per turres in capite, oppida: per ſpicas, hominum alimentum: per leones, maternam pietatem omnia poſſe ſuperare.
Hic nummus aureus rarior eſt argento.

VENERI FELICI. *Columba, aut cornix: in alio*, CONCORDIA.
Nulla Veneris Felicis niſi in nummis, & antiquis inſcriptionibus mentio: in his vero ſacerdotes ipſi dicatas fuiſse docemur; hanc nempe deam plurimum coluiſse Fauſtinam, ob concordiam cum M. Aurelio ſervatam, ideo columba, inſigne ipſius ſymbolum, in nummis cum Concordiæ epigraphe expreſſa.
Prior nummus aureus rarior eſt poſteriori.

ΦΑΥΣΤΙΝΑ ΣΕΒΑΣΤΗ. *Caput Fauſtinæ.*
ΥΠΕΡ ΝΙΚΗΣ ΡΩΜΑΙΝΩΝ. *Id eſt*, Pro victoria Romanorum, *Mulier ſtans cum quatuor puerulis, duos manibus gerit, in imo duo ſtant.*
Urbs quædam Græciæ, quæ nomen non adpoſuit, Fauſtinæ fæcunditadita-

ditatem cum victoriis Romanorum æquiparat, nam quot pueros genuerat, tot victorias iis futuras auguratur, unde modo ſæculi Felicitas, modo Temporum Felicitas appellatur.
Hic nummus argenteus rarus, ex auro rariſſimus.

ΥΠΕΡ ΝΙΚΗΣ ΤΩΝ ΣΕΒΑΣ. *Id eſt,* Pro victoria Auguſtorum. *Venus ſtans ſtolata dextra pomum, ſiniſtra haſtam gerit.*
Ipſamet Græciæ urbs, quæ M. Aurelii nummum cudit, & hunc ſignaſse videtur; Fauſtinæ rurſus adulata, ipſam ſub Veneris Victricis effigie, ut in nummis Romanis exhibens, quaſi ſub ejus auſpiciis M. Aurelius, & L. Verus Imperatores victoriam retulerint.
Hic nummus argenteus eſt elegantiſſimus.

L. VE-

L. VERI nummi ex auro, & argento frequentes, & triti ſunt.

IMP. CAES. L. AVREL. VERVS AVG. *Caput Veri laureatum*.
CONG. AVG. IIII. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra teſſeram frumentariam, læva cornucopiæ*.
Quantum nummis debemus, qui, quot liberalitates, ſeu congiaria ſub L. Vero data fuere, nos edocent; ille nonum imperii vix annum tetigit, & tamen intra hoc tempus quatuor congiaria diſtribuit: ultimum hoc in triumpho Parthico ab utroque Imperatore M. Aurelio, & L. Vero conceſſum eſt populo.
Hic nummus aureus eſt rarus.

HERC. PAC. *Hercules nudus ſtans dextra ramum gerit*.
De Hercule Pacifero nulla alia, niſi in nummis antiquis mentio: quum autem homines fortes, antiqui, Hercules appellarent, plurimi principes Romani ſub Herculis nomine, & effigie prodierunt. Verus autem, tanquam poſt ſummos labores in Parthico bello exantlatos, Parthis pacem conceſſerit, Hercules Pacifer appellatur.
Hic nummus aureus inter præſtantiores habendus.

LIB. AVGVSTOR. TR. P. COS. II. *Duo Imperatores ſedentes in ſubſtructione pro congiario diſtribuendo, adſiſtentibus aliis figuris*.
Primum congiarium a L. Vero datum eſt ob Trib. poteſtatem ipſi a M. Aurelio communicatam Non. Aprilis 914. quum mortuus eſſet Antoninus Pius v. Kal. Martii ejuſdem anni, & ille ſolus imperaret,

unde ait Capitolinus; *Tumque primum Romanum imperium duos Auguſtos habere cœpit*. Duo idcirco in ſubſellio ſunt.
Hic nummus aureus præſtantiſſimus eſt.

PROFECTIO AVG. *Figura Imperatoris in equo dextra haſtam gerentis*.
Singularia Imperatorum geſta nobis repræſentant eorum ſuperſtites nummi; hic Lucii Verii ad bellum Parthicum expeditionem anno 915. exhibet: de qua Capitolinus, *Ad Parthicum vero bellum, Senatu conſentiente, Verus frater ejus miſſus eſt*. Ideo ille in equo dextra haſtam, hoſtes profligaturus, incedit.
Hic nummus aureus inter rariores computandus, ex argento eſt rariſſimus.

REX ARMEN. DAT. *Imperator ſedens in ſuggeſtu duabus figuris militaribus adſiſtentibus, Soæmo Armeniæ Rege inferius ſtante. Diverſæ ſunt epigraphæ*.
Armenia per Statium Priſcum L. Veri legatum recuperata, quam Vologæſes II. Parthorum rex occupaverat, expulſo ex ea Soæmo etiamſi ex Arſacidarum genere orto, quod ille regnum a Romanis principibus accepiſſet, L. Verus eum reſtituit ex Photio, unde nummus in hujus rei memoriam percuſſus. Vide Triſtanum pag.687.
Hic nummus aureus inter rariſſimos reponendus.

TR. P. VI. IMP. III. COS. II. *Figura equeſtris jaculo impetens captivum*.
Quum L. Verus tantum per legatos bellum Parthicum gereret, unde titulum Imperatoris III. obtinuerat autumno præcedentis anni, quod Caſſius Seleucia capta Meſopotamiam penetraſset, at quum Verus ipſe iterum ad Euphratem perveniſſet, ideo in nummis eques barbarum telo confecturus depingitur.
Hic nummus aureus ex rariorum numero eſt.

VIC. PAR. *In clypeo, quem Victoria palmæ imponit*.
L. Verus annis quinque bellum Parthicum, etſi per legatos, confecit; devicto ubique Vologæſe, unde *Victoria Parthica*. Et ille *Parthicus maximus* appellatus eſt: de Parthis triumphum cum M. Aurelio egit.
Hic nummus ex auro rarus eſt, ex argento frequens, & tritus.

Sine

Sine epigraphe. Imperator eques, telum dextra in hoſtem concitans.
Imperator eques ſpiculum in hoſtem vibraturus depingitur, quod ad Euphratem uſque contra Parthos iverit, ſed modo cum epigraphe TR. P. IIII. IMP. II. modo TR. P. VI. IMP. III. quum bis teſte Capitolino id feciſſet; *Ad Euphratem tamen impulſu comitum ſuorum ſecundo profectus eſt*: modo ſine epigraphe.
Hic nummus aureus ejuſdem eſt raritatis, & elegantiæ, ac ſuperior.

ΑΥΤ. Κ. Λ. ΑΥΡ. ΟΥΗΡΟC CΕΒ. *Caput Veri laureatum.*
ΥΠΕΡ ΝΙΚΗC ΚΥΡΙΩΝ CΕ. *Pallas galeata ſtans, dextra extenſa telum, ſiniſtra clypeum.*
A Græca illa urbe, quæ ſuos M. Aurelio, & Fauſtinæ cudit nummos, prodit alter L. Vero dicatus cum eadem epigraphe ΥΠΕΡ ΝΙΚΗC; ſed cum Pallade victoriæ quidem præſide: urbs autem nimium adulatrix, Imperatores inſcribit Dominos, qui titulus a neceſſariis, aut ſalutantibus voce tantum illis dabatur.
Hic nummus argenteus elegantiſſimus eſt.

* *Eadem epigraphe. Mulier ſtolata dextra globum, ſiniſtra cornucopiæ.*
Gratulatur L. Vero Græca urbs, quod ſimul cum M. Aurelio pugnaturus adverſus Parthos progreſſus victoriam de illis reportaverit, quam imperii felicitas per typum indicata conſequeretur. Victoria hæc Parthica, ob quam ambo Imperatores triumpharunt, contigit anno v. c. 919.
(1) *Hic nummus argenteus elegantiſſimus eſt, & rariſſimus.*

* ΑΥΤΟΚΡ. ΟΥΗΡΟC CΕΒΑCΤΟC. *Caput L. Veri nudum.*
ΥΠΑΤΟC Β. *Mons Argæus, in cujus vertice ſimulacrum.*
Cæſaræ Cappadociæ cuſum fuiſſe hunc nummum ſatis edocet inſculptus mons Argæus. Puto Cæſaræ cives gratulatos Lucio Vero ob ejus adoptionem a M. Aurelio factam, & ad conſortium imperii elevationem, quæ contigit anno v. c. 914. M. Aurelio tertium Conſule, & L. Vero ſecundum.
(2) *Hic nummus argenteus maximi moduli rariſſimus eſt.*

(1) In theſauro Fridericiano Saxengoth. ex Liebe. (2) In muſeo D. Apoſtoli Zeno.

Digitized by Google

LUCILLÆ nummi ex auro, & argento triti, & frequentes ſunt.

LVCILLA AVGVSTA. *Caput Lucillæ.*

FECVNDITAS. *Figura muliebris ſedens, ulnis puerulum, alter ſtat pro pedibus.*

Lucilla filia fuit M. Aurelii, & Fauſtinæ primogenita, quam pater L. Vero imperii conſorti uxorem dedit, eamque ad illum in Syria pro bello Parthico morantem, Epheſum uſque duxit. Nummus duos ejus filios exhibet; ſed alius tres, unde merito fecunditas Lucillæ denotatur; ſi fuerit ex iis mas aliquis, paululum vixit. *Hic nummus argenteus, & aureus inter raros locum habet.*

VOTA PVBLICA. *Corona cum literis in ambitu.*

Monumentum eſt votorum propter Lucillæ cum Vero matrimonium factorum; ſimilis quidem epigraphe viſitur cum M. Aurelio, & Fauſtina dextras jungentibus, Concordia dea intermedia, ſed nummus lauream exhibet, quam meritus eſt Verus ob bellum Parthicum; Lucilla autem ad eum ducta eſt, dum illud gereret. *Hic nummus argenteus rarus eſt: obvius, quando literæ ſunt in medio coronæ.*

ΛΟΥΚΙΛΛΑ CEBACTH. *Caput Lucillæ.*

BACIΛΕΥC MANNOC ΦΙΛΟΡΩΜΑΙΟC. *Figura muliebris ſedens, dextra ſpicas, ſiniſtra tædam ardentem.*

Lucilla ſub Cereris effigie ſpicas, & tædam ardentem gerente exhibetur,

betur, quales ut plurimum Principes Romanæ repræſentari ſolebant: huic nummum cudit Mannus Arabiæ regulus, Imperatori ſic gratulans ob titulum Φιλορωμαίω ſibi ab illo conceſſum, dum ille Parthicum bellum gereret. Vide Seguinum.
Hic nummus eximiæ raritatis, & elegantiæ habetur.
Diverſum paulo typum poſſidet Princeps meus Dux Cenomanenſium.

* *Eadem epigraphe. Mulier ſtolata ſedens, dextra pateram præbet ſerpenti ex ara emergenti, ſiniſtra cornucopiæ tenet.*
Typum Deæ Salutis ſignavit Rex Mannus in hoc nummo, quo tempore Lucilla ſubſtitit cum Commodo Antiochiæ, belli cura ab Imperatore L. Vero demandata Avidio Caſtio adverſus Vologæſem. Fortaſſis Lucillæ haud bene ſe habenti ſalutem adprecabatur Regulus ille, ut ſe vere Romanorum ſtudioſum probaret.
(1) *Hic nummus argenteus ejuſdem eſt pretii, ac ſuperior.*

COM-

(1) In muſeo D. Abb. de Rothelin.

COMMODI nummi ex argento vulgares, & triti, ex auro inter rariores habentur.

IMP. CAES. M. ANT. COMMODVS AVG. *Caput Commodi laureatum.*

ADVENTVS AVG. *Imperator eques.*

Commodus tribunitia poteſtate a patre accepta menſe Auguſto labentis anni 928. illo in Germania XVI. Kal. Aprilis 933. mortuo, bello pene confecto Romam venit, fauſtis, ut ait Herodianus, omnibus adclamationibus, & coronarum, florumque ſparſionibus exceptus.

Hic nummus ex auro, & argento rarus eſt.

APOL. MONET. *in aliis* MONETAE P. M. TR. P. XV. *vel* XVI. COS. VI. *Apollo nudus ſtans, dextram capiti admovet, ſiniſtro cubito columnæ innixo.*

Ad Apollinares ludos ſpectat ob peſtilentiam Romæ ſævientem anno 943. in quo Commodus inivit Trib. pot. XV. & XVI. De hac Dio, *tanta peſtilentia fuit, quantam nunquam fuiſſe cognovi.* Juno autem, ut Moneta dicta eſt ob vocem editam a templo, ſic ille Apollo videtur *Moneta* dictus, ob editam vocem non interruptæ religionis, in ipſis ludis ex Verrio Flacco. ap. Pomp. Feſtum.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

APOLLINI PALATINO. *in aliis* APOL. PAL. P. M. TR. P. XVI. COS. VI. *Apollo ſtans muliebri habitu, dextra pateram, ſiniſtra lyram columnæ impoſitam.*

Apol-

Apollo ille Actiacus, muliebri veſte erat indutus, Palatinus dictus, quod ab Auguſto in Palatio dicatus ſit poſt Actiacam pugnam, cujus ſtatuam a Scopa ita factam narrat Plinius; de qua Propertius

Actius in longa carmina veſte canit.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

AVCT. PIET. P. M. TR. P. XII. IMP. VIII. COS. V. P. P. *Figura muliebris ſacrificans ſupra aram ignitam.*

Commodus quum ſacra Iſidis colendo, religionem reſtituere videretur, *Auctor Pietatis* dici voluit: inde in nummis hac epigraphe gaudet.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

CONC. MIL. P. M. TR. P. XI. IMP. VII. COS. V. P. P. *Imperator paludatus ſtans inter quatuor milites.*

Non adlocutionem pro bello ſuſcipiendo, ſed concordiam militum, & fidem exercitus erga Commodum renovatam indicat nummus: nam in Bello Britannico objurgati ſunt milites, quod ſeditionem feciſſent, apud Dionem. Ex ſimili alterius nummi epigraphe Trib. pot. XI. Imp. VII. Cos. V. Commodum de Britannia triumphum egiſſe novimus.

Hic nummus aureus ſingularis elegantiæ, & raritatis eſt.

COMMODO CAES. AVG. FIL. GERM. SARM. *Caput Commodi nudum.*

DE GERM. *Congeries armorum.*

Similes nummorum typi ob Germanos devictos Commodo, ac M. Aurelio ſignati ſunt, quandoquidem ille, ut narrat Lampridius, *Profectus eſt cum patre, & ad Germanicum bellum.* Idem ſupra in M. Aurelio.

Hic nummus argenteus rarus, ex auro præſtantior eſt.

Eadem epigraphe. Caput Commodi ſine laurea.

DE GERMANIS. *Trophæum cum duobus captivis in imo.*

Commodus patre vivente *Germanicus* dictus eſt, ut M. Aurelius, quem in bello Germanico comitatus erat, ideo trophæum de Germanis in ejus nummis, ut in patre.

Hic nummus aureus inter elegantiores conſtituendus.

Eadem

Digitized by Google

Eadem epigraphe. Caput Commodi nudum.

DE SARMATIS. *Duo captivi in imo trophæi.*

M. Aurelius geminum contra Germanos, & Sarmatas bellum geſſit; at quia Commodus eum ſequutus eſt, eoſdem Germanici, & Sarmatici titulos ut pater, accepit, & trophæa de illis populis in ejus nummis ſignata ſunt.

Hic nummus aureus ſuperiori rarior eſt.

FID. EXERC. P. M. TR. P. XI. IMP. VII. COS. V. P. P. *Imperator ſtans in ſuggeſtu adloquitur cohortes.*

Hic typus ad fidem militum erga Commodum indicandam, ut ſupra diximus, eſt ſignatus, & non propter adlocutionem Imperatoris ad cohortes; nam in Trib. poteſtate nullum ſuſcepit bellum, iis autem donativum diſtribuit, & populo congiarium.

Hic nummus argenteus inter elegantiores numeratur.

FEL. AVG. P. M. TR. P. XI. IMP. VII. COS. V. P. P. *Felicitas ſtolata ſtans, dextra globum, cui impoſita eſt Victoria, ſiniſtra caduceum magnum.*

Per fidem exercituum, & concordiam militum in Commodi nummis cum Trib. pot. XI. denotatas, Felicitas Auguſti, & ut in alio nummo, Felicitas ſæculi, indicantur. Felicitas Auguſti per victoriam orbi Romano inſiſtentem, ſtabilitur.

Hic nummus aureus ex rariorum numero eſt.

FELICITAS PERPETVA AVG. *Imperator togatus ſtans, ſiniſtra cornucopiæ, dextram porrigit figuræ muliebri ſtanti, læva caduceum oblongum gerenti.*

Hoc lemmate indicatur annona ab Imperatore procurata, & populi fames ſublevata, de qua Herodianus, *Sed & fames eodem tempore civitatem oppreſſerat.* Nam claſſem Africanam inſtituit, quæ ſubſidio eſſet, ſi forte Alexandrina frumenta ceſſaſſent: unde Felicitas populo perpetua.

Hic nummus argenteus rarus, & conſpicuus eſt.

FORTVNAE MANENTI. *in aliis* FORT. MANENT. TR. P. XIII. IMP. *Fortuna ſedens, dextra equum capiſtro retinens, ſiniſtra cornucopiæ.*

For-

Fortunæ Reduci votum ſuſcipere ſolebat Senatus, quum Imperator aliquam profectionem obibat, Lampridius autem ob non ſuſceptam a Commodo, votum Fortunæ manenti eum fecisſe indicat; *Tertio meditans de profectione a Senatu, & populo ſuo retentus. Vota pro eo facta ſunt Nonis Piis Fuſciano iterum Cos.* Fuſcianus autem conſulatum inivit, dum Commodus gereret Trib. pot. XIII. Fortuna Manens, equi ferocis fræno coerciti ſchemate, denotatur.

Hic nummus argenteus inter rariores numerandus.

HERCVLI COMMODO AVGV. *Clava in laurea.*

Commodus, teſte Herodiano, eo vecordiæ, petulantiæque proceſſit, ut paternum primo cognomen repudiaret, ac pro Commodo Marci filio *Herculem ſe Jovis filium juſſerit appellari, depoſitoque Principum Romanorum cultu leonis pellem ſubſterneret.* Ideo in laurea Herculis nomen adſcriptum eſt, & caput leonina pelle amictum.

Hic nummus argenteus inter rariores collocandus.

HERC. COM. P. M. TR. P. XVI. COS. VI. *Hercules ſacrificans ſupra arulam ignitam, ex adverſo arbor leonis ſpoliis onuſta.*

Statua videtur eſſe Commodo dicata ſub habitu Herculis, de quo narrat Lampridius, *Accepit ſtatuas in Herculis habitu: eique immolatum eſt ut deo*, nam prius dixerat, *Commodum Herculem, & deum appellans*: Illi decernebantur omnia, quæ vellet, nam Senatus eum pertimeſcebat.

Hic nummus aureus raritate, & elegantia inſignis eſt.

HERCVLI ROMANO AVG. *Hercules dextram trophæo imponens.*

Commodus non modo Hercules dici voluit, ſed ut hic varia a diverſis locis cognomina tulit, ipſe tanquam Imperator Romanus, Hercules Romanus appellari ambivit, de quo Lampridius, *Appellatus eſt etiam* Romanus Hercules, *quod feras Lanuvii in amphitheatro occidiſſet*, & tanquam victorias longe extendiſſet, trophæum coronat.

Hic nummus aureus inter rariores habendus.

HERC. ROM. COND. COS. VII. P. P. *Hercules ſiniſtra clavam, & ſpolia leonis, boves agit.*

Hæc eſt ſtatua Commodo a Senatu decreta, uti narrat Dio, ob Romam ab illo factam coloniam, *Volebat enim omnino urbem, ſuam eſſe coloniam videri. Ad hæc ei ſtatua aurea mille librarum cum tauro, & vacca facta eſt*, ſic enim coloniæ conditor repræſentabatur, porro Herculis habitu.
Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

I. O. M. SPONSOR. SEC. AVG. *Jupiter cum pallio nudus ſtans, læva fulmen, dextram humero Commodi togati imponens; hic dextra globum, læva ſceptrum.*
Quum paratæ Commodo fuiſſent ſæpius inſidiæ, ut loquitur Dio, Senatus ei adulans Jovem in nummis ſecuritatem ipſi orbem terrarum adminiſtranti ſpondentem exhibuit, cum titulo Optimi Maximi: Jupiter enim ita cognominatus eſt, quod velit, & poſſit omnibus prodeſſe.
Hic nummus argenteus inter rariores recenſendus.

IOVI DEFENSORI SALVTIS AVG. *Jupiter ſeminudus inter ſeptem triones, dextra erecta fulmen, læva ſceptrum.*
Quod multorum inſidias evitaſſet Commodus, ejus ſalutis defenſor, Jupiter ex cælis ipſis perhibetur, quod triones illi teſtantur ſidus illud conficientes, quod Arcton appellant; quaſi Jupiter ipſe jam illos nimis audaces, & temerarios fulmine ſuo percuſſerit.
Hic nummus argenteus ſuperiori elegantior eſt.

IOVI EXSVP. P. M. TR. P. XII. IMP. VIII. COS. V. P. P. *Jupiter ſedens, dextra fulmen, ſiniſtra haſtam.*
Inter illa ſuperba nomina, quæ veſanus Imperator ſibi impoſuit, *Exſuperantem* ſe nominaſſe narrat Dio, *Quaſi omnes homines longe in rebus omnibus ſuperaret*. At eo vecordiæ proceſſit, ut deorum nomina uſurpaverit, & ſe Jovem Exſuperantem, quaſi alios deos etiam ſuperaret, appellaverit.
Car. Patin ex inſcriptione legit IOVI EXSVPERANTISSIMO.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

LIBERALITAS AVG. *Commodus ſedet in ſubſtructione, adſtante liberalitate; Romanus ſcalam adſcendit pro congiario accipiendo.*
Plurimas liberalitates ex nummis Commodum diſtribuiſſe novimus, ſed

ſed quando primam dederit, Lampridius nos docet: *adhuc in prætexta puerili congiarium dedit, atque in baſilica Trajani præſedit.* Unde nomen Cæſaris tantum in nummo præfert.
Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

LIBERAL. V. TR. P. VII. IMP. IIII. COS. III. P. P. *Quatuor figuræ pro congiario diſtribuendo.*
Nummus liberalitatem V. Commodi exhibet in Tr. poteſtate VI. quam populo conceſſit, quum ex Germania mortuo patre rediiſſet, & de illa triumphum egiſſet anno 934.
Hic nummus ex auro, & argento elegantiſſimus eſt.

LIB. AVG. VI. P. M. TR. P. XI. IMP. VII. COS. V. *Quatuor figuræ pro congiario.*
Liberalitas VI. populo R. data eſt a Commodo propter victoriam Britannicam, ob quam ille Imperator VII. appellatus eſt, & eam diſtribuit, dum conſulatum V. iniit anno 939. Congiario VIII. largitus eſt: de eo autem Lampridius, *Congiarium dedit populo, ſingulis denarios ſeptingentos vicenos quinos.*
Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt.

NOBILIT. AVG. P. M. TR. P. XII. IMP. VIII. COS. V. P. P. *Mulier ſtans dextra haſtam.*
Nil mirum, ſi primus Nobilitatem, de qua tantopere gloriabantur Romani, in nummis ſignare voluerit Commodus, ſiquidem teſte Herodiano; *Unus omnium ante ſe Imperatorum nobiliſſimus fuit,* quam ex victoriis ſuis magis inclaruiſſe gloriabatur, ideo Nobilitas haſtam, & victoriam præfert.
Hic nummus argenteus obvius, ſed aureus rariſſimus eſt.

OPTIME MAXIME COS. V. P. P. *Jupiter ſeminudus ſtans, dextra fulmen.*
Jupiter ex Cicerone dictus eſt Optimus ob beneficia, & Maximus ob vim; hæc autem epigraphe OPTIME MAXIME videtur in nummo adpoſita ob ejuſdem adclamationem a Senatu Commodo factam, nam inquit Dio, *Tum nos magna voce dicebamus multa, ut juſſi eramus. Dominus es, vincis omnia feliciſſime,* &c.
Hic nummus argenteus inter rariores adnumeratur.

A a 2 PACI

PACI AETER. P. M. TR. P. XIIII. IMP. VIII. COS. V. P. P. *Figura muliebris ſedens, dextra ramum oleæ, ſiniſtra haſtam gerit.*
Victis Mauris, & Dacis, Pannoniiſque compoſitis; in Britannia, in Germania, & in Dacia imperium Commodi recuſantibus provincialibus ſedatis, quaſi pax æterna eſset futura, percuſsus eſt hic nummus.
Hic nummus aureus maximi moduli eximiæ raritatis, & elegantiæ eſt.

PATER SENAT. P. M. TR. P. XII. IMP. VIII. COS. V. P. P. *Figura togata ſtans, dextra ramum, ſiniſtra haſtam tranſverſam.*
Quum memor Pompejani facinoris in Senatum ſæviret Commodus, ille metu, ipſi adeo adulatus eſt, ut Senatus patrem appellaret, qui Senatus carnifex dici merebatur, ſed vetere conſuetudine Imperator, Senatus Princeps cognominabatur, teſte Dione in Pertinace.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

PIETATI SENATVS C. V. P. P. *Duæ figuræ togatæ dextras ſibi jungentes.*
Alterum eſt Senatus erga Commodum adulationis monumentum hic nummus, dum ſuam verſus ejuſmodi ferocem Imperatorem declarat pietatem, ut innuit Dio hujus temporis Senator, *Is timor nobis erat cum cæteris communis*; Plurimos enim interficere quotidie ſolebat.
Hic nummus argenteus rarus eſt, aureus rariſſimus eſt.

P. M. TR. P. VIIII. IMP. VI. COS. IIII. P. R. *Modius, in quo ſpicæ, & papaver.*
Tempus, quo fames Romæ ingens fuit, indicat Trib. pot. VIIII. in nummo conſignatam, nempe annum V. C. 936. & 937. quando a Commodo ſublata eſt, annona ei procurata, per modium ſpicis plenum deſignata.
Hic nummus argenteus rarus, & elegans eſt.

* P. M. TR. P. XIII. IMP. VIII. COS. VI. P. P. *Victoria dextrorſum gradiens, dextra lauream, ſiniſtra palmam.*
Plures victoriæ relatæ ſunt imperante Commodo, non ipſo quidem pugnante, ſed ejus Ducibus. *Victi ſunt*, inquit Lampridius, *ſub eo*

eo tamen, quum ille ſic viveret per legatos Mauri, victi Daci, Pannoniæ quoque compoſitæ, in Britannia, in Germania, & in Dacia imperium ejus recuſantibus provincialibus: quæ omnia iſta per duces ſedata ſunt. Quinarii argentei Victoriati dicti ſunt, quia Victoriam, ut plurimum, præferebant. Rari fere omnes ſunt. Si qui alio typo ſignantur, hi ſunt inter Quinarios elegantiores.

(1) *Hic quinarius argenteus rarus eſt*.

PRINC. IVVENT. *Figura paludata ſtans, dextra ramum, læva haſtam, a tergo trophæum*.

Ad primum bellum Germanicum ſpectat nummus, poſtquam finitum eſt, quum adhuc Commodus diceretur Princeps juventutis: nam ille olivam pacis ſymbolum gerit, & pone eum de Germanis trophæum.

Hic nummus ex argento tritus, ex auro rarus eſt.

PROVIDENTIAE AVG. *Hercules pede dextro navis proræ impoſito, læva erecta clavam; ſtat ex adverſo figura muliebris cum proboſcide in capite, dextra ſpicas, læva ſiſtrum gerens*.

Quum fames aliquando Romam vexaſſet, Annonæ plurimum providit Commodus, teſte Lampridio, *ut claſſem Africanam inſtitueriit: quæ ſubſidio eſſet, ſi forte Alexandrina frumenta ceſſarent*, ideo ipſe Herculis effigie pede proræ inſiſtit, & ei Alexandria ſpicas ſubminiſtrat.

Hic nummus aureus, & argenteus præſtantiſſimus eſt.

SAL. GEN. HVM. *Salus ſtans, dextra Commodum genuflexum ſublevat, ſiniſtra haſtam gerit*.

Quum ex aliquo morbo Commodus fuiſſet liberatus, vel quum peſtis Romæ admodum ſæviiſſet, & magna hominum ſtrages inde conſequeretur, quaſi Salus generis humani a ſalute Commodi dependeret, quod ille ſalvus Laurenti ſervatus eſſet.

Hic nummus argenteus præclarus, & elegans eſt.

SERAPIDI CONSERV. AVG. *Serapis ſtans, dextram elevat cum modio in capite*.

Commodus ſacra Iſidis coluit, cujus maritus erat Oſiris, ſeu Serapis

(1) In muſeo Editoris.

Digitized by Google

pis, ideo ab illo ſummo honore habitus eſt, at quum apud Tacitum deum ipſum a multis Æſculapium exiſtimatum legimus, quod ægris corporibus mederetur, in aliquo Commodi morbo, Conſervator Auguſti dicitur.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

TR. P. II. IMP. II. COS. II. P. P. *Figura virilis ſtans, dextra equum capiſtro retinet.*
Ad Circenſes ludos ſpectare videtur, quibus præerat Caſtor ex Iſidoro, nam ipſi equos a Mercurio diſtributos hiſtoriæ docent; Commodus autem Trib. pot. III. agens, illos celebravit, & tanquam Princeps juventutis decurſionem equeſtrem egiſſe veriſimile eſt, ut obſervatur in Getæ nummis. Quidam de Mauretania interpretantur.
Hic nummus argenteus inter rariores computandus; aureus rariſſimus eſt.

* TR. P. VIII. IMP. VI. COS. IIII. P. P. *Mars galeatus ſtans, dextra ſcutum demittit, ſiniſtra haſtæ innititur.*
Commodus Amazonico cultu, capite videlicet galeato, ſcuto, & haſta ornatus in arenam procedere non erubuit. De eo Lampridius: *December Amazonius vocatus eſt ex amore concubinæ ſuæ Martiæ, quam pictam in Amazone diligebat: propter quam & ipſe Amazonico habitu in arenam Romanam procedere voluit.*
(1) *Hic nummus aureus inter rariores collocandus.*

VICTORIA AVGVST. *Victoria ſtans dextra coronam, ſiniſtra palmam.*
Ad aliquam Commodi victoriam pertinet, at quum nullum ipſe geſſerit bellum, ſed tantum per legatos, porro Imperatoris titulum ſæpius ob eas de hoſtibus relatas tulit, at quum bellum Britannicum inter alia maximum fuit, in ipſius victoriæ monimentum hunc fuiſſe percuſſum nummum recte quis conjicere poſſet.
Hic nummus aureus inter rariores locandus.

VIRT. AVG. TR. P. VII. IMP. IIII. COS. III. P. P. *Imperator eques telo leonem impetens.*
Ut in Hadriani nummis ipſe eques aprum telo confodiens exhibetur,

(1) In muſeo D. Apoſtoli Zeno.

Digitized by Google

tur, ita Commodi virtus emicuit in occidendis propria manu feris, de quo Dio, *magnum numerum hominum, & belluarum publice ſæpe interfecit*. Ideo ob leonem conto transfixum in Trib. poteſtate VII. nummus illi ſignatus eſt.

Hic nummus aureus inter rariores habendus.

* *Sine epigraphe. Caput Commodi laureatum, ante quod globus, ſub quo* ΖΠΥ. *anno* 487.

ΒΑϹΙΛΕΩϹ ϹΑΥΡΟΜΑΤΟΥ. *Caput Regis Sauromatis diademate revinctum, cum modica barba ad mentum.*

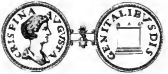
Sauromates hic, Rex Boſpori, fortaſse nepos eſt illius Regis Sauromatis, qui 79. annis antea nummum cuderat ſub Trajano. Additis annis in nummo ſignatis 487. ad annos 453. Æræ Boſporanæ completur annus v. c. 940. & imperii Commodi 7. & 8.

(1) *Hic nummus ex auro, vel potius electro didracmalis, præſtantia, & ſingularitate conſpicuus eſt.*

CRI-

(1) In muſeo Senatoris Veneti Antonii Nani.

CRISPINÆ nummi ex argento triti, ex auro inter præſtantiores reputantur.

CRISPINA AVGVSTA. *Caput Criſpinæ.*
DIS GENITALIBVS. *Ara.*
Dii genitales dicti erant parentes, & procreatores rerum omnium, & animantium, de quibus meminit Auſonius in Periocha lib.4.

Juppiter in terra cum Dis genitalibus, una
Concilium cogit ſuperum de rebus Achivis.

Iis aram, ut fecunditatem obtineret, Criſpina dedicavit.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

VENVS. *Figura muliebris ſtans, dextra pomum, lævam capiti admovet.*
Auguſtæ in nummis ſub Dearum imaginibus ſæpe repræſentabantur, at quum corporis venuſtas iis maxime conveniret, Criſpina ſub Veneris effigie exhibetur, pomum pulchritudinis pretium præ manibus gerens.
Hic nummulus aureus rariſſimus eſt.

VENVS FELIX. *Figura muliebris ſedens, dextra Victoriam, læva haſtam gerit.*
Venus varie cognominata eſt, at in inſcriptionibus antiquis, & nummis ſæpe *Felix* perhibetur, quaſi matrimonia reddat felicia, ſed id eventus ut plurimum manifeſtat contrarium, ut ipſi Criſpinæ evenit, quæ a marito primum Capreas relegata eſt, poſtea occiſa.
Hic nummus ex argento obvius, ex auro rarus eſt.

VE-

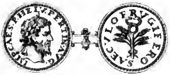
Digitized by Google

VENVS VICTRIX. *Venus nuda, dextra caduceum, ſiniſtro cubito columnæ innixo haſtam gerit: pro pedibus clypeus.*

Venus Victrix eadem videtur fuiſſe ac Genitrix, ut ſupra diximus, quum illa eodem fere modo repræſentetur nempe ſeminuda, at dum Criſpina per fecunditatem, & puerulum in nummis ejus depictum, Commodum feciſſe patrem indicatur, merito Venus Victrix nuncupatur.

Hic nummus aureus inter rariores adſcribendus.

Digitized by Google

PERTINAGIS nummi ex auro, & argento inter elegantiores adſcribuntur.

IMP. CAES. P. HELV. PERTIN. AVG. *Caput Pertinacis laureatum, in aliis radiatum.*

AEQVITAS AVG. TR. P. COS. II. *Figura muliebris dextra bilancem, ſiniſtra cornucopiæ.*

Nil mirum, ſi Æquitas inter virtutes, quæ Imperatoribus tribuuntur, ſæpe in eorum nummis frequens occurrat, quum iis jus publice ſæpe reddere ambiebant; ille bilancem æquatam manu gerit, tanquam omnia ponderans; ſiniſtra cornucopiæ, unde per rectam ipſius adminiſtrationem, rerum omnium abundantia.

Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

* DIVVS PERT. PIVS PATER. *Caput Pertinacis nudum.*

CONSECRATIO. *Aquila globo inſiſtens alis expanſis, corpore ſiniſtrorſum, & roſtro dextrorſum converſo.*

In inſigni hoc nummo ſignata eſt Pertinacis in Deos relatio, quam Conſecrationem dicebant. Pertinax ſtatim ab ejus funere a Senatu & populo conſecratus eſt, ajente Capitolino, *per Senatum, & populum Pertinax in Deos relatus eſt*. Subinde Severus, interfecto Juliano, imperium adeptus, iterum Pertinacem inter Deos retulit. *Funus deinde cenſorium*, inquit Spartianus, *Pertinacis imagini duxit, tumque inter Divos ſacravit*.

(1) *Hic nummus argenteus ſingularis raritatis, & elegantiæ eſt.*

DIS

(1) In muſeo D. Abb. de Rothelin.

Digitized by Google

DIS CVSTODIBVS. *Mulier ſtans, dextra temonem, ſiniſtra cornucopiæ.*
Inter Deos Cuſtodes, Fortuna præcipue ab antiquis culta eſt, ideo Aurea in principum cubiculo adſervabatur ſucceſſori tradenda, teſte Capitolino in Antonino Pio. Hanc vero, & Regiam Spartianus in Severo nuncupavit. Illi Pertinax ut novus Imperator ſe commendat.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

IANO CONSERVAT. *Figura Jani bifrontis ſtantis.*
Novi Imperatores Jano ante fores curiæ poſito ſacra facere ſolebant, ut Xiphilinus de Juliano Pertinacis ſucceſſore narrat; *Tandem quum ille veniſſet in curiam, eſſetque Jano, qui erat ante ejus fores, ſacrificaturus*. Ideo in nummo tanquam deus conſervator ſignatur.
Hic nummus argenteus inter elegantiores recenſetur.

LAETITIA TEMPORVM COS. II. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra coronam, ſiniſtra cornucopiæ.*
Commodo patriæ hoſte interfecto, magna de Pertinacis, ut viri boni, electione percepta eſt lætitia; inde apud Herodianum *læti omnes agitare; ſperantes ſe parentem adeo magis quam Imperatorem habituros*. Lætitia coronam gerit, ut refert Hyginus in Aſtron. *Homines in maxima lætitia, victoriiſque coronas habere conſueverunt.*
Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

LIBERATIS CIVIBVS. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra teſſeram, ſiniſtra cornucopiæ gerit.*
Pro ſolita congiarii diſtributionis epigraphe *Liberalitas*, hæc exhibetur *Liberatis civibus*, quaſi populus cariorem habuerit libertatem poſt Commodum recuperatam, quam congiarium ipſi a Pertinace donatum. *Nam*, ut ait Capitolinus, *donativa & congiaria, quæ Commodus promiſerat, ſolvit*. Vide Seguinum edit. 2. apud Jombertum.
Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt, & elegantiæ.

* MENTI LAVDANDAE. *Figura muliebris tunicata, & ſtolata ſtans, dextra ſertum, ſiniſtra bacillum.*

Mentem coluere Romani adinſtar Deæ. Huic aram, & templum erexerant. Hinc Ovidius l. 6. Faſtorum.

Mens quoque Numen habet: Menti delubra videmus
Vota metu belli, perfide Pœne tui.

Elegantes ſunt typi omnes, & inſcriptiones, quibus ſignari voluit Pertinax nummos ſuos: ſed inſcriptio præſens, præ ceteris, elegantiſſima eſt.

(1) *Hic nummus argenteus ſingularitate, & elegantia conſpicuus, & inſignis eſt.*

OPI. DIVIN. TR. P. COS. II. *Figura muliebris ſedens, dextra ſpicas.*

Pertinax, ut ait Capitolinus, *Annonæ conſultiſſime providit*, de quo Dio, *quum ipſe eſſet in mari, ut rei frumentariæ provideret*. Porro ut abundantiam rerum omnium a ſe partam divino auxilio tribueret, nummum *Opi* ſeu *Terræ*, quæ frumenta profert, dedicavit. Vide Gruter. pag. 26.

Hic nummus argenteus inter rariores habendus, aureus rariſſimus eſt.

PROVID. DEOR. COS. II. *Mulier ſtolata ſtans, dextram verſus globum elevat, ſiniſtra ad latus admota.*

Vere imperium providentia Deorum Pertinaci delatum eſt, quum is illud fortiter recuſarit, ut narrat Herodianus, at ille *recuſare inſtitit, tanquam rem invidioſam, omen imperii, excuſare ſenectutem, veniamque orare*. Ideo globum e cœlo delapſum indicat mulier.

Hic nummus argenteus pro rariſſimo habendus.

PROVIDENTIA DEORVM COS. II. *Figura muliebris utramque manum verſus globum elevans.*

Ut orbis Romani imperium a Diis ſibi commiſſum demonſtraret Pertinax, mulierem ſub Providentiæ nomine illum e cælo recipientem ſignavit; hæc mundi partes adminiſtrare tradebatur, ut optima, & frugi materfamilias.

Hic nummus ex auro, & argento inter rariores.

SAECVLO FRVGIFERO. *Caduceus inter ſpicas.*

Quum ſub Commodo caritas annonæ vel ſterilitate, vel miniſtrorum

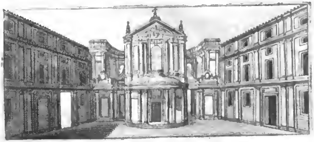
(1) In theſauro Auſtriaco Vindobonenſi.

Digitized by Google

rum artibus fuiſſet, Pertinax vix imperium ſuſcepit quin ipſe in mare conſcenderit, ut ipſi provideret: unde ad denotandum ſub eo omnium rerum abundantiam, hæc *Sæculi Frugiferi* epigraphe cum ſpicis, & caduceo pacis ſymbolo.
Hic nummus argenteus inſignis elegantiæ, & raritatis eſt.

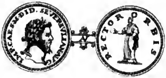
VOT. DECEN. TR. P. COS. II. *Figura velata ſacrificans ſupra tripodem.*
Ad vota decennalia pro ſalute Principis, primis ejus imperii temporibus, ſuſcepta ſpectat; hic autem mos ab Auguſto manavit, qui imperium in decennium acceperat, & deinde ſub aliis Imperatoribus obſervatus eſt.
Hic nummus aureus, & argenteus inter præſtantiores collocandus.

L. A. *Juſtitia ſtans ſtolata, dextra bilancem, ſiniſtra cornucopiæ.*
Juſtitia in Pertinace adeo eminebat, ut in extremis provinciis, & apud Barbaros noſceretur: qua de re Alexandrini illam in ejus nummis adpoſuerunt, & Herodianus prædicat; *Quin barbari metu virtutis.... juſtitiæque fide, quum neminem ab illo ſcirent offendi, ſed gratiam cuique pro meritis referri; ſponte illi ſe dederunt.*
Hic nummus maximi moduli argenteus eximiæ raritatis eſt, & elegantiæ.

DID.

Digitized by Google

DID. JULIANI nummi ex auro, & argento rariſſimi ſunt.

IMP. CAES. M. DID. IVLIAN. AVG. *Caput Juliani.*
CONCORDIA MILITVM. *Figura muliebris utraque manu ſignum militare.*
Illa fuit concordia militum ad imperium Did. Juliano conferendum, quod ille ab iis nundinatus erat; nummo ideo convenit, quod refert Herodianus, *Tum ſignis ſublatis, impoſitiſque illius imaginibus deducere hominem tendunt*. Hæc illa ſigna mulier utraque manu gerit.
Hic nummus aureus, & ergenteus rariſſimus eſt.

P. M. TR. P. COS. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra temonem, ſiniſtra cornucopiæ.*
Quum Fortuna ex Lactantio, opes tribuere putaretur, & humanarum rerum regimen habere; eam ob rem Imperatores eam præcipue colebant tanquam deam Conſervatricem, ideo inter deos Cuſtodes numerabatur, ut in Pertinace obſervavimus.
Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

RECTOR ORBIS. *Imperator togatus ſtans, dextra globum.*
Julianus homo vanus, ubi Senatus auctoritate ſe confirmatum vidit, ſe *Orbis Rectorem* auſus eſt appellare, quaſi imperio regendo dignus; quod minime præſtitit, nam Severo in Pannoniis Imperatore a militibus appellato, imperii ſocietatem obtulit, quum ſe ipſi imparem agnoſceret.
Hic nummus aureus, & argenteus rariſſimus eſt.

MAN-

Digitized by Google

MANLIÆ SCANTILLÆ nummi ex argento inter præſtantiores collocantur, ex auro rariſſimi ſunt.

MANLIA SCANTILLA AVG. *Caput M. Scantillæ.*

IVNO REGINA. *Figura muliebris ſtans, dextra pateram, ſiniſtra haſtam, pro pedibus pavo.*

Scantilla ſub Junonis Reginæ effigie in averſa nummi ſui parte cælatur, quum Julianus Imp. ejus maritus ſub Rectoris Orbis titulo, qui Jovi adſcribitur, prodiiſset; nam Regina Juno cognominata eſt, quod ſoror, & conjux Jovis, deorum, atque hominum Regis, eſset.

Hic nummus ex argento rarus eſt; *ex auro rariſſimus.*

DID.

Digitized by Google

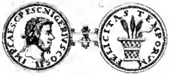
DID. CLARÆ nummi ex auro rariſſimi, ex argento eximiæ raritatis, & præſtantiæ ſunt.

DIDIA CLARA AVG. *Caput Didiæ Claræ.*
HILARITAS TEMPORVM. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra palmam oblongam, ſiniſtra cornucopiæ.*
Deſignatur hoc ſchemate populi Romani Hilaritas in liberorum procreatione a Didia Clara Imperatoris unica filia; nam Artemidorus Principum liberos per ramos palmarum deſignari auctor eſt; ipſa autem Repentino patrueli nuper nupſerat. Vide, quæ de palmarum ramis dixerit Triſtanus in Hadriano tom. 1. pag. 480.
Hic nummus ex auro elegantiſſimus eſt, ex argento rariſſimus.

PE-

Digitized by Google

PESCENNII nummi ex argento inter imperiales rariſſimi ſunt, ex auro non obſervantur.

IMP. CAES. C. PESC. NIGER IVST. AVG. COS. II. *Caput Peſcennii laureatum*.

AETERNITAS AVG. *Septem triones, inter quos creſcens Luna*.

Vox illa Æternitas non ad conſecrationem Peſcennii ſpectat; ſed ad populorum adulationem, ut colligitur ex verbis Plinii jun. ep. 67. *per æternitatem tuam, ſalutemque*. Peſcennius enim occiſus a Severo, qui per octodecim annos imperavit, nec conſecratus eſt, nec Divi nomen in nummo gerit: Luna igitur creſcens, & Septem triones pro Æternitatis ſymbolis adponuntur.

Hic nummus argenteus a me deſcriptus ſub epigraphe CONSECRATIO, *cujus non memineram, eximiæ raritatis eſt, & elegantiæ*.

APOLLINI SANCTO. *Figura nuda ſtans, dextra cippo columnæ impoſita ramum tenet*.

Cognomen *Sancti* inter illa, quæ Apollini tribuuntur in nummis occurrit, cujus etiam mentio eſt in antiquis inſcriptionibus Romæ erutis apud Gruterum pag. 38. ex quibus illius templum colligitur fuiſse ad Tiberim, ubi nunc ædes ſancti Stephani in Silice: ejus peculiaris cultor Peſcennius fuiſse videtur.

Hic nummus argenteus inſignis elegantiæ, & raritatis eſt.

BONAE SPEI. *Figura muliebris ſtans, dextra florem, ſiniſtra veſtem ſublevat*.

Dea Spes initio imperii Principum Romanorum ſæpe in eorum nummis cælabatur, ob bonam ſpem, quam de iis conciperent populi, aut quam de ſe concitarant Principes; qua de cauſa Spes dextra florem gerit, quia ſpes eſt fructum ibi venturum, ubi flos apparuerit.

Hic nummus argenteus obvius eſt, ſi partem averſam attendas; ſi caput, rariſſimus.

BONI EVENTVS. *Figura muliebris ſtans, dextra caniſtrum, ſiniſtra ſpicas.*

Boni eventus inter Conſentes Deos agricolarum recenſetur, & ejus figura virilis eſt nuda, dextra pateram, læva ſpicam, & papaver: ſed in nummo matrona caniſtrum, & ſpicas gerit ob amplam meſſem Boni eventus Dei auſpiciis collectam, cui ſacra Peſcennii juſſu facta fuerant.

Hic nummus argenteus inter rariores numerandus.

CERERI FRVGIFERAE. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra ſpicas, ſiniſtra haſtam puram.*

Quum Peſcennius contra Severum pro imperio dimicandum eſse animadvertit, Cererem frugum Deam præcipue coluit, ut abundantia exercitui parta, bellum facilius gereret; ideo in ejus nummis Ceres ſub cognomine frugiferæ ſignata eſt, a Græcis Ανησίδωρα δημήτηρ dicitur.

Hic nummus argenteus inter elegantiores recenſetur.

FELICITAS TEMPORVM. *Caniſtrum floribus, & fructibus refertum.*

Temporum Felicitas non magis obſervatur, quam in rei frumentariæ abundantia, cui, quum maxime provideret Peſcennius, ideo caniſtrum ſpicis refertum cum ſerpente Felicitatis ſymbolo in ejus nummis ſignatum eſt. Felix ſane imperium ſub ejuſmodi providentiſſimo Principe.

Hic nummus argenteus raritatis, & elegantiæ inſignis eſt.

FORTVNAE REDVCI. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra temonem, ſiniſtra cornucopiæ* [*dextra elata caduceum, apud D. Abb. de Rothelin.*]

Quum

Quum Peſcennius auxilium ſuum Romæ contra Julianum implorari accepiſset, ut narrat Dio lib. 73. *Qui ſe propterea efferebat, quod ejus fidem, atque auxilium populus imploraverat*; votum *Fortunæ Reduci* fecit, ut ſolebant Principes ab Urbe abſentes, in cujus memoriam ſignatus eſt nummus.

Hic nummus argenteus inter elegantiores adnumerandus.

* FR FR. FRVG. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra ſpicas demiſſas, ſiniſtra faci innititur.*

Imperitiæ ſcalptoris adſcribenda eſt informis hæc epigraphe. Loco ſcalpendi CERERI ſcalpſit FR FR., ſi enim præponatur C, & duæ literæ F mutentur in E habetur CERER. Typus Cererem repræſentat cum ſpicis, & face, qua raptam Proſerpinam quæritabat.

(1) *Hic nummus ex argento inter rariſſimos computandus.*

INVICTO IMP. TROPAE. *Tropheum, ad cujus imum duo clypei.* In augurium victoriæ, quam de Severo referre ſperabat Peſcennius, cuſum fuiſse hunc nummum cum trophæeo credere eſt; ideo *invictus* appellatur *Imperator*: ille enim in prælio ad Cilicias pylas legiones ſuas præſens inſtruxit.

Hic nummus argenteus a D. Morellio repertus eximiæ raritatis eſt.

IOVI PRAE. ORBIS. *Jupiter ſedens, dextra fulmen, ſiniſtra haſtam.*

Epigraphen *Jovi Præfecto orbi* interpretamur, licet Vir eruditus *Jovi Præſidi orbi* alicubi dixerit; quum enim Jovi cæli, & terræ imperium obtigerit, Præfectus orbi dici quidem potuit; Fulmen gerit divinitatis ſymbolum, cui ab aquila porrectum fingunt, quod ictu fulminis illa non lædatur.

Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt.

IVSTITIA AVGVSTI. *Mulier ſtolata ſtans, dextra bilancem, ſiniſtra cornucopiæ.*

Juſtitia inter præcipuas Peſcennii virtutes emicuiſse videtur, ſiquidem *Juſti* cognomen ipſi inditum nos docent ejus nummi: nam

(1) In muſeo D. Abb. de Rothelin.

apud Herodianum dictum eſt, *ut Pertinacis vitam putaretur æmulari*, præſertim forſan ejus juſtitiam, unde nomen ei impoſitum.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

MARTI VICTORI. *Mars galea ornatus graditur, dextra parazonium, ſiniſtra trophæum gerit*.
Mars quum bello præeſſet, *Victor* deinde cognominatus videtur, cui ſacra feciſſe Peſcennium ad victoriam de Severo obtinendam veriſimile eſt, ut nummi denotant, in quibus gradiens trophæum in victoriæ augurium geſtat.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

Eadem epigraphe. Mars galeatus ſtans, dextra haſtam, ſiniſtra Victoriam: pro pedibus clypeus.
Mars in ſuperiore nummo gradivus eſt, tamquam ad victoriam properans; in hoc tranquillus, ut jam *Victor*; ideo ſimulacrum victoriæ gerit, & clypeus pro pedibus poſitus eſt, certam de Severo victoriam Peſcennio promittens.
Hic nummus ex argento inter rariſſimos locatur.

MINERVAE VICTRICI. *Figura muliebris tunicata galeato capite ſtans, dextra Victoriolam, ſiniſtra clypeo innixa haſtam gerit*.
Minerva, ſicut Mars bello præeſſe dicebatur, ideo,ut Marti *Victoris* cognomen inditum, ſic & Minervæ Victricis appellatio data eſt, cui etiam ſacra a Peſcennio pro victoria contra Severum obtinenda, facta fuiſſe indicant nummi, in quibus tanquam certam pollicita victoriam, ejus ſignum dextra gerit.
Hic nummus argenteus elegantiſſimus eſt.

MONETA AVG. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra bilancem, ſiniſtra cornucopiæ*.
Moneta in Peſcennii nummis exhibetur ad denotandum jus ſummum per eam ad ipſum ſpectans: mulier autem bilancem tenet ad materiam metalli ponderandam, ut eam cuique juſtam rependat.
Hic nummus argenteus pro rariſſimo habendus.

PIETATI AVG. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra pateram ſupra aram ignitam ſuſtinet*.

Pie-

Digitized by Google

Pietas, quum nihil aliud ſit quam juſtitia erga Deos, & peculiaris verſus eos cultus, hæc in Peſcennio præſertim fuiſse videtur: nam ubi Auguſtus appellatus eſt Antiochiæ, primum templa Diis gratiam relaturus adiit, teſte Herodiano, unde ipſa Pietas ſacra faciens in nummis exhibetur.

Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

ROMAE AETERNAE. *Figura muliebris galeata ſedens, dextra Victoriolam, ſiniſtra haſtam: pro pedibus clypeus.*

Roma pro Dea culta fuit, & templa non modo apud Græcos habuit, ſed in monte Palatino ipſi ab Hadriano Imp. extructum eſt. Illa victoriam gerit tanquam in toto terrarum orbe Victrix; & Æterna dicitur, in perpetuæ dominationis augurium; in nummis Peſcennii cælata, quod ita a Romanis vocaretur.

Hic nummus argenteus Maſſiliæ a me repertus, elegantiſſimus eſt.

* SALVTI AVG. *Figura muliebris ſtans, dextra demiſſa bilancem, ſiniſtra cornucopiæ.*

Typus hic minime convenit cum epigraphe. Cuſus eſt nummus Antiochiæ, ubi alii omnes Peſcennii, in qua urbe minor fortaſse monetariorum cura, quam Romæ, ſaltem meliori ævo; ſphalmata enim etiam Romæ patrata ſunt a monetariis poſteriorum Imperatorum, quæ eorum incuriæ adſcribi debent, non falſariis, ut accidit in ſubæratis.

(1) *Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.*

SALVTI AVGVST. *Mulier ſacrificat coram ara, cui involutus eſt ſerpens.*

Salus in Peſcennii nummis exaratur, ut hæc Dea conſervaret Imperatorem, quem Syrii ſummo amore proſequebantur, ut refert Herodianus, *Amabant autem vehementer Nigrum, quod & imperium apud illos humaniſſime geſſerat.* Antiochiæ ejus nummi cælabantur, ut in imperii ſede.

Hic nummus argenteus pro rariſſimo habendus.

VICTORIA. *Victoria ſcribens in clypeo* AVG. *trophæo appenſo.*

Plurimi reperiuntur cum victoriæ ſymbolis typi, quos ad Peſcennii victo-

(1) In muſeo D. Abb. de Rothelin.

Digitized by Google

victoriarum potius augurium cuſos, quis dixerit, quam ad certam de hoſtibus victoriam ſpectantes; porro de prælio in anguſtiis Nicææ, & Cii ſecundum edito Dio inquit, *Sed poſtea quam Nigriniani conſpecto Nigro Severianos inſequuti ſunt, victoria apud ipſos fuit*.

Hic nummus a me Smyrnæ inventus in Theſaurum Regum depoſitus rariſſimus eſt.

VICTORIA AVG. *Victoria ſtans, dextra coronam, ſiniſtra palmam geſtat*.

Quum nec apud Cyzicum, nec in anguſtiis Nicææ, & Cii prælia inter Peſcennium, & Severum inita bellum abſolviſsent, victoria ab utraque parte incerta adhuc videbatur, & quiſque nummos cum victoriæ ſymbolis, ut ſuis animum adjiceret, cudere potuit, imo debuit.

Hic nummus argenteus inter rariores ſcribendus eſt.

VICTORIAE AVG. *Victoria gradiens, dextra coronam, ſiniſtra palmam*.

Victoria gradiens ab Amico depingi putatur tanquam ad alias properans, quum per eam belli controverſia non abſoluta ſit: ſtans effingitur, quum illa bello finem impoſuit, ſed hæc graditur, tanquam hoſtem devictum per totum orbem diſseminans.

Hic nummus argenteus inter rariores adjungendus.

VICTOR. IVSTAE. *Victoria gradiens ad dextras coronam gerit, ſiniſtra palmam*.

Alludit ad cognomen *Juſti* Peſcennio impoſiti,ut percuſſus eſt nummus Galbæ cum epigraphe *Victoria Galbæ*: adde quod cauſa Peſcennii juſta fuerit, quum ille a Romanis contra Julianum appellatus fuerit: de quo Dio, *tum vero auxilium cæterorum militum, & præſertim Peſcennii Nigri implorant*.

Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt.

ΑΥΤΟΚ. ΚΑΙΣΑΡ Γ. ΠΕΣΚΕ. ΝΙΓΡΩ. Δικαιω. *Caput Peſcennii laureatum*.

ΠΡΟΝΟΙΑ ΘΕΩΝ. *Aquila alis expanſis inſiſtit clavæ*.

Nummos tetradrachmales argenteos in Syriæ urbibus, Imperatorum

rum permiſsu ſignatos jam vulgavimus , eoſque ut plurimum aquilam Romani imperii inſigne exhibere diximus , & illam , cui rei inſiſtit, urbes, in quibus cuſi ſint, denotare: hæc autem clavæ Herculis Tyriorum innixa eſt , ſed poſtea Tyrus , nunciata Nigri fuga , Severo acclamavit , quam ideo incendi juſſit Peſcennius . Vide Herodianum .

Hic nummus argenteus maximi moduli Aleppi repertus incidit in manus Wihelmi Falkner Angli , qui mihi eum venundedit 30. Ludovicis aureis , ſtupendæ raritatis , elegantiæ , & ſingularitatis eſt .

MONITIO AD LECTOREM.

In fine Tomi primi Num. coloniarum æreum Peſcennii nummum in Gaza Parmenſi aſſervatum , forſan ſuſpectum eſſe diximus ob bilinguem ejus inſcriptionem , ſed periti , qui eum tractarunt , indubitatæ fidei eſſe nobis aſſeverant .

CL.

Digitized by Google

CL. ALBINI nummi ex argento rari cum Cæſaris nomine, inter rariores cum Imperatoris titulo; ex auro omnes eximiæ raritatis ſunt.

IMP. D. CLOD. SEPT. ALBIN. AVG. *Caput Albini ſine corona.*
AEQVITAS AVGVSTI. *Figura muliebris ſtans, dextra bilancem, ſiniſtra cornucopiæ.*
Æquitas in nummis Auguſtorum ſæpe occurrit, quum ea virtus in iis præſertim effulgere debeat, qui jus dicere ſolent, nec illa Cæſari facto convenit, ſed hæc adhibita eſt in nummis Albini, quum is ſe Auguſtum, Imperatoremque appellavit, poſtquam Severus eum inſidiis aggreſſus eſt. Alii de cudendæ monetæ poteſtate exponunt.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

APOLLINI AVG. COS. II. *Apollo ſtans muliebri habitu, dextra pateram, ſiniſtra haſtam.*
Id Albinum imprimis coluiſſe Apollinem nos docet, quod narrat Capitolinus, illum cornua bovis in ejus ortu nati, ipſi imperii augurium portendentia, in templo Apollinis Bajani præſertim repoſuiſſe: Apollo autem, ob templum ipſi in palatio imperiali ab Auguſto extructum, dictus eſt *Auguſtus.*
Hic nummus aureus eximiæ raritatis eſt, argenteus pro rariſſimo habendus.

CLEMENTIA AVG. COS. II. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra pateram, ſiniſtra haſtam puram.*

Seve-

Severus crudelis admodum fuit; in Albino *clementia* prædicatur; ideo ille a Romanis odio habitus eſt, hic ſummopere expetitus; illum vocat Herodianus *immitem ſuapte natura, & ſanguinarium*; hunc vero *ortum illuſtri genere, ac bonæ indolis juvenem*. Clementia autem ſacrificantis habitu depingitur.

Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

FIDES LEGION. COS. II. *Aquila legionaria inter duo ſigna militaria.*

Albinus, ubi Severum deſpecto fœdere, ac jurejurando contra ſe copias movere accepit, in Galliam tranſiens legiones Germanicas accerſivit, quæ ipſi fidem obſtrinxerunt, unde Concordia ſigna gerit militaria cum epigraphe *Fides legionum.*

Hic nummus argenteus inter rariores habendus.

Eadem epigraphe. Duæ dextræ junctæ aquila legionaria intermedia.

Dexteræ junctæ pro notiſſimo fidei ſymbolo ponuntur, ſed illæ aquilam legionariam tenent ad indicandum fœdus eſſe inter legiones, quarum hæc inſigne eſt; legiones autem Germaniæ ſuperioris, & inferioris pro Albino cum Britannicis contra Severum conjunctæ ſunt.

Hic nummus argenteus ejuſdem raritatis, & elegantiæ, ac ſuperior.

FORTVNA AVG. COS. II. *Fortuna ſtans, dextra temonem, ſiniſtra cornucopiæ.*

Fortuna, ut credebatur divitiarum eſſe mater, atque nutrix, ſicque in rebus omnibus dominans, in nummis Imperatorum frequens occurrit, ſed ſæpe cum lemmate Fortuna Auguſti, quaſi ut quiſque Genium ſuum haberet, ita quiſque ſuam Fortunam bonam, vel malam.

Hic nummus argenteus inter rariores locandus.

FORTITVDO AVG. INVICTA. *Hercules ſtans pelle leonina in pallii forma ornatus, dextra clavæ innixa, ſiniſtra globum.*

Albinus ob egregia facinora Herculi comparatur, ſub cujus effigie exhibetur cum elogio *invicti*: quod habent inſcriptiones antiquæ apud Gruterum pag. 315. & 382. Herculem vero ita cognominatum

Digitized by Google

exiſtimat Varro, quod animalium omne genus vicerit; Lucretius autem, omnia monſtra animi.
Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt, & elegantiæ.

FORTVNAE REDVCI. *Figura muliebris ſedens, dextra temonem, ſiniſtra cornucopiæ.*
Auguſtis Romæ abſentibus, ſæpe nummi cum *Fortunæ reduci* epigraphe cudebantur, ob deſiderium, quo Romani eos videndi tenebantur; votum itaque huic deæ fiebat, quod poſt eorum reditum ſolvebatur in ejus templo in VI. regione a Domitiano, ut putant, extructo: nam in ea pro Auguſto, ara tantum fuerat erecta.
Hic nummus ex argento frequens, ex auro raritate, & elegantia præſtantiſſimus eſt.

GEN. LVG. COS. II. *Figura ſeminuda capite turrito, dextra haſtam, ſiniſtra cornucopiæ; pro pedibus aquila.*
Lugduni cuſum hunc nummum arguit Genius ejus urbis in eo repræſentatus, quum enim Albinus ex Britannia in Galliam contra Severum profectus tranſiiſſet, Lugdunum pervenit, ubi prælium inter eos commiſſum eſt, teſte Herodiano, *Donec poſtremo apud Lugdunum, magnam urbem, atque opulentam, prælium in manibus fuit.*
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

IOVI VICTORI. *Jupiter ſedens, dextra Victoriam, ſiniſtra fulmen.*
IOVIS VICTORIAE COS. II. *Jupiter ſtans dextra Victoriolam, ſiniſtra haſtam puram, pro pedibus aquila.*
Albinus primam ſuam de Severianis in Gallia victoriam etiamſi levem, Jovi tamen tribuit, tanquam ejus ope, & auxilio eam reportaſſet, de iis Herodianus, *Sed ubi jam in Galliam Severi copiæ pervenerunt, leves quædam primo pugnæ, quaſique velitares fuerint.* Ideo Jupiter dextra Victoriolam gerit: Jovi vero Victori diem feſtum Romani celebrabant Id. Aprilis.
Hic nummus argenteus inter rariores reponendus.

* IMP. CAES. D. CLO. SEP. AVG. *Caput Albini laureatum.*
MONET. AVG. COS. II. *Figura muliebris ſtans, talari veſte induta, dextra bilancem, ſiniſtra cornucopiæ.*

Jus

Digitized by Google

Jus cudendæ monetæ aureæ, atque argenteæ ſibi unis reſervarunt Imperatores Auguſti, relicta Senatui facultate cudendi monetam æream. Albinus conſors Imperii a Severo factus eodem jure uſus eſt cudendæ monetæ, quo Severus. Mulier cum bilance, exactum, juſtumque metalli pondus debere eſse indicat, & cum cornucopiæ, ex juſta monetæ adminiſtratione populorum felicitatem, rerumque omnium abundantiam pendere.

(1) *Hic nummus argenteus inter rariores, & præſtantiores recenſendus eſt.*

SALVTI AVG. COS. II. *Figura muliebris ſtolata ſtans, ſerpentem paſcit.*

Quum Albinum pro Imperatore multi exoptarent, ſacra pro ejus ſalute ſæpe fiebant, quorum memoria in ejus nummis nobis remanſit. In iis exhibetur modo Æſculapius Medicinæ Deus cum epigraphe COS. II. modo Dea Salus ejus filia ſerpentem patri, & ipſi ſacrum paſcens.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

SAECVLI FEL. COS. II. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra caduceum, ſiniſtra ramum.*

Sæculi felicitatem ſub Albino, principe exoptato, populi prædicant; ſub Commodo enim exhauſtæ ut plurimum fuerant provinciæ, de quo Lampridius, *vendidit etiam provincias, & adminiſtrationes*: ita ut earum rectores illas expoliarent.

Hic nummus ex argento rarus eſt.

SAEC. FRVGIF. COS. II. *Genius ſeminudus cum ſtrophio ſtans, dextra caduceum alatum, ſiniſtra inſtrumentum inſulcum.*

Nummi Pertinaci cuſi ſunt, ob annonæ procurationem, cum epigraphe *Sæculo Frugifero*, & ſpicis cum caduceo, ad denotandam ejus abundantiam, ex qua populi felicitas. Pertinace autem mortuo, Severus idem fecit, unde ipſi, & Albino ab eo Cæſari facto nummi cum eadem inſcriptione; ſed in iis Genius caduceum ad felicitatem indicandam gerit, & inſtrumentum inſulcum, quo terra colitur, ut docet Jul. Pollux, ad ejus culturam arguendam.

Hic nummus argenteus inter rariores reponendus.

(1) In muſeo D. Apoſtoli Zeno.

Digitized by Google

SPES AVG. COS. II. *Spes dextra florem, ſiniſtra veſtem colligit.*
In Cæſarum nummis Dea Spes, ut plurimum exhibetur, ad illam indicandam, quæ de iis, qui imperio deſignati ſunt, concipitur: at dum eorum meſſis adhuc in herba eſt, Spes depingitur cum flore, quæ fructum arbori portendit.
Hic nummus argenteus pro raro habendus.

S. P. Q. R. P. P. OB. C. S. *In laurea.*
Corona civica concedebatur ei, qui in bello cives ſervaverat, at quum Senatus Albino plus faveret, quam Severo, ſi Capitolino fides, *A Senatu tantum amatus eſt quantum nemo principum, in odium ſpeciatim Severi, quem vehementer ob crudelitatem oderant Senatores*, ipſi, in victoriæ augurium, cuſus videtur nummus.
Hic nummus argenteus inter præſtantiores referendus.

VICT. AVG. COS. II. *Victoria gradiens, dextra coronam, ſiniſtra palmam.*
Cum victoriæ ſimulacro cuſi ſunt Albino nummi, ob leves illas pugnas, quas cum Severianis ejus copiæ inierunt, teſte Herodiano, ut ſupra diximus, quum ex Britannia in Galliam contra eos tranſiiſſent.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

VIRTVTI AVG. COS. II. *Figura militaris ſtans, dextra parazonium, ſiniſtra haſtam.*
De virtute Albini teſtes ſunt illius in Britannia, & Gallia Victoriæ, ob quas Commodus Cæſaris nomen, quod recuſavit, ei detulit: de ipſo Capitolinus uno verbo, in ejus vita ait, *Armis ſtrenuus prorſus*. Virtus enim hic de bello intelligitur.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

SE-

SEVERI nummi ex argento frequentes, ex auro non obvii ſunt.

L. SEPT. SEV. PERT. AVG. IMP. VIII. *Caput Severi laureatum.*
ADVENTVI AVG. FELICISSIMO. *Imperator eques præeunte, & ſubſequente milite.*
Ob primum Severi in Urbem adventum, poſtquam Imperium arripuiſſet, percuſſi non ſunt ei nummi: ſed devicto Peſcennio, quum jam Imperator octavum fuiſſet ob victorias appellatus: ejus adventus nominatur feliciſſimus, ſed ut ait Capitolinus, *Redeunti ſane Romam poſt bellum civile Nigri, alìud bellum civile Clodii Albini nuntiatum eſt.*
Hic nummus ex auro rarus eſt, ex argento frequens.

SEVERVS PIVS AVG. *Caput Severi laureatum.*
ADVENTVS AVG. *Imperator eques.*
Severus initio imperii nomen Pertinacis aſſumpſit, quod tantum in Trib. poteſtate VIII. reliquit, qua de re Capitolinus, *Se quoque Pertinacem vocari juſſit: quamvis poſtea id nomen aboleri voluerit, querimonia amicorum.* Ille igitur nummus ob Severi adventum ſine Pertinacis nomine, ſpectat ad ejus reditum poſt Parthos devictos.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

Eadem epigraphe. Imperator eques dextram elevans, præeunte milite, ſeu virtute galeata.
Ad adventum Severi in Urbem poſt victoriam Parthicam, etiam ſpe-

ſpectat. Ante eum graditur Virtus, quod Severus armorum virtute Parthos devicerit. Signatur *Adventus Augg.* quod Caracalla in conſortium imperii cum patre a militibus, appellatus fuerit.
Hic nummus argenteus inter rariores computandus.

Eadem epigraphe. Severus, Caracalla, & Geta equites.
Pater, & filii Caracalla, & Geta ſimul equites Romam advenientes in eodem nummo exhibentur, quod ille in imperii conſortium a militibus appellatus ſit, & hic etiam Cæſar factus, ex Capitolino, *Ob hoc etiam filium ejus Baſſianum Antoninum, qui Cæſar appellatus jam fuerat, annum 13. agentem, participem imperii dixerunt milites. Getam quoque juniorem filium Cæſarem dixerunt.*
Hic nummus ex auro rarus eſt, ex argento frequens [*imo admodum rarus.*]

SEVERVS AVG. PART. MAX. *Caput Severi laureatum.*
AEQVITAS AVG. *Imperator laureatus, & togatus ſedens, ſiniſtra haſtam gerit, ex adverſo mulier ſtans cum bilance, & cornucopiæ.*
Imperatores Æquitatem in nummis ſuis apponere curabant, ut jus ſuum unicuique ſe reddere demonſtrarent: de ipſo narrat Herodianus, *Romæ deinde haud paucos moratus annos, jus dicebat frequenter, civilibus negotiis intentus*, unde ipſe togatus ſedens, ad latera juſtitia ſtans exhibetur. Alii de jure monetæ cudendæ explicant.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

AETERNIT. IMPERI. *Caput Caracallæ, & Getæ adverſa.*
Severus per epigraphen *Æternitatis imperii* circa capita filiorum Caracallæ, & Getæ, ſe per eos in familia ſua imperium Romanum in perpetuum locaſſe teſtatur, de quo Capitolinus, *Sep. Severum immoderatiſſime lætatum, quod duos Antoninos pari imperio reipubl. relinqueret.* Sed ſpem fefellit eventus: uterque ſine prole deceſſit.
Hic nummus ex argento, & auro inter rariores adſcribendus.

AFRICA. *Figura muliebris ſtans cum proboſcide, in tunica ſpicas gerit, pro pedibus leo.*
In memoria patriæ, Afer enim erat, teſte Capitolino, *Severus Africa oriundus*, Mulier proboſcide elephantis tanquam ejus ſymbolo

Digitized by Google

bolo ornatur, in gremio ſpicas gerit ad denotandam ejus fertilitatem: Leo pro pedibus, ob eorum in hac provincia abundantiam.
Hic nummus argenteus rarus eſt, & elegans.

ANTONINVS PIVS AVG. *Caput Caracallæ nudum.*
In averſa Severi patris parte Caracalla ſignatus eſt, poſtquam Auguſti nomen, & Imperatorios honores accepit, ut narrat Herodianus; *Tum Baſſiano, qui tunc honores imperatorios adeptus, Antoninus accepto Marci prænomine, vocabatur, uxorem dedit.*
Hic nummus argenteus inter præſtantiores locum habet.

L. SEPT. SEV. PERT. AVG. IMP. IIII. *Caput Severi laureatum.*
APOLLINI AVGVSTO. *Apollo muliebri ornatu ſtans, dextra pateram, læva citharam.*
Severus Peſcennio devicto, & occiſo, unde Imperator IIII. appellatus eſt, ſacra diis feciſſe videtur, præſertim Apollini Palatino, & in memoriam Auguſti, *Auguſto* dicto, tanquam deo domeſtico, quum ejus templum in Palatio imperiali eſſet extructum; ejuſque memoria in ipſius Albini tunc Cæſaris nummis, Romæ etiam conſignata eſt.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

CONCORDIA AVGVSTORVM. *Caracalla, & Geta togati jungentes dextras, quibus inſiſtit Victoria.*
Ad victoriam Britannicam ſpectat nummus, quandoquidem Caracalla, & Geta dicti ſunt ambo Auguſti, quum priuſquam ad hoc bellum proficiſceretur Severus, Getam tunc Cæſarem, appellavit Auguſtum, inter fratres concordiam conciliare volens, ut narrat Herodianus, *Ipſe ad pacem, concordiamque revocari liberos, & reconciliare utrumque alteri conabatur.*
Hic nummus aureus inter rariores computandus.

* FELICITAS PVBLICA. *Capita adverſa Severi laureatum, & Juliæ.*
CONCORDIA PERPETVA. *Capita adverſa Caracallæ, & Getæ ambo laureata.*
In præclariſſimo nummo Domus Auguſtæ capita omnia exhibentur.
In

In anteriori quidem parte Imperator ipſe Septimius Severus, & Julia uxor, in poſteriori vero Antoninus Caracalla, & Septimius Geta ejus frater comparent. Crederem nummum cuſum extremis imperii Severi diebus, quum filios ſuos Auguſtos dici, & haberi paſſus eſt; referente Spartiano, *juſſit* Severus *quum videret ſe perurgeri ſub hora mortis, ut alternis diebus apud filios imperatores in cubiculis Fortuna poneretur*.

(1) *Hic nummus aureus præſtantia, & elegantia inſignis eſt.*

DIVO SEVERO PIO. *Caput Severi nudum.*
CONSECRATIO. *Aquila.*
Severo in Britannia mortuo, ejus cadaver Romam perlatum eſt a filiis, & ab iis pater conſecratus eſt, de quo Spartianus, *Ipſi a Senatu, a gentilibus, liberiſque ejus funus ampliſſimum exhibitum fuit, atque inter divos eſt relatus.* Aquila conſecrationis ſymbolum, teſte Herodiano, eſt: *Aſcenſura in ætherem aquila dimittitur.*
Hic nummus ex auro rarior eſt argenteo. Aquila inſiſtens cippo in altero argenteo pro raro habendo.

Eadem epigraphe. Sella ſupra, quam corona. In aliis rogus.
Rogus ex Herodiano, ſuggeſtus eſt ſpecie quadrangula lateribus æquis aſſurgens, nulla præterquam lignorum ingentium materia compactus, in tabernaculi formam: in eo autem lectus, ſupra quem recumbit Imperatoris ſtatua, reponitur; cui imperii ſucceſſor facem admovet: ac tum ex illo cum cæteris numinibus Imperator colitur.
Uterque nummus argenteus rarus eſt.

COS. III. *Arcus cum tribus fornicibus.*
Arcus ille eſt triumphalis, Severo ad radices montes Capitolini in foro Romano erectus, in ejus Tribun. poteſtate XI. quum Imperator eſſet XI. & conſulatum III. gereret, ob Parthos, Arabas, & Adiabenos devictos anno V. C. 956. Nunc adhuc extat, quem duodecies Romam profectus, ſæpe proſpexi.
Hic nummus argenteus eximiæ raritatis, & elegantiæ eſt.

L. SEP. SEV. PERT. AVG. IMP. II. *Caput Severi laureatum.*
DIS AVSPICIBVS. *Hercules, & Bacchus ſtantes cum attributis.*
Initio Severi imperii cuſus eſt, ſi quidem Imperatoris II. titulum exhi-

(1) Apud D. De Cleves.

Digitized by Google

exhibet, quum ſacra feciſſet ſuis auſpicibus Diis Herculi, & Baccho, quibus tandem templum ſuperbiſſimum erexit, ut narrat Dio; *Ædificia nova extruxit, vetera reſtituit: quippe tam Baccho, quam Herculi templum maximum ædificavit.*
Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

SEVERVS PIVS AVG. P. M. TR. P. *Caput Severi laureatum.*
FELICITAS SAECVLI. *Caput Juliæ directa fronte inter capita Caracallæ, & Getæ adverſa.*
Felicitatem ſæculi denotare ſolebant Principes per filios imperii ſucceſſores, nam deficiente in iis prole, pro ſucceſſoris electione graviſſima oriebantur bella, ut nuper poſt Commodum evenerat: ideo Caracalla, & Geta dicuntur Felicitas ſeculi, ipſa matre intermedia, quæ inter eos concordiam conciliet.
Hic nummus ex argento inter rariores ponendus.

* FELIC. SAECVLI. *Luna creſcens cum ſeptem ſtellis.*
Felicitatem ſæculi ab Auguſta ſua domo proficiſci per hunc nummum indicari voluit Severus. Septem nempe ſtellæ familiam omnem Severi repræſentant, Severum ipſum, & Getam ejus fratrem, uxorem Juliam, binos filios Caracallam, & Getam, & duas filias, quarum mentionem facit Spartianus, inquiens, *filias ſuas dotatas maritis Probo, & Aëtio dedit.*
(1) *Hic nummus argenteus rarus eſt.*

FELICIT. TEMPOR. *Duo cornuacopiæ, ſpica intermedia.*
Temporum felicitas eſt rerum omnium abundantia, quæ per duplex illud cornucopiæ deſignatur: & præſertim annona, quæ ſpica indicatur, de qua Spartianus, *Rei frumentariæ, quam minimam repererat, ita conſuluit, ut excedens ipſe vita, ſeptem annorum canonem populo Romano reliquerit.*
Hic nummus argenteus rarus eſt.

L. SEPT. SEV. PERT. AVG. COS. II. *Caput Severi laureatum.*
FORTVNA REDVX. *Imperator velatus ſacrificat ante Fortunam ſedentem, dextra temonem, ſiniſtra cornucopiæ.*
Severum Apollini Auguſto, poſt Peſcennium deviċtum, & occi-

(1) Apud Franciſcum Ficoronum.

ſum; ſacra feciſſe ſupra diximus, quod idem Fortunæ Reduci eundem feciſſe nos docet nummus, ut felicem Romam reditum obtineret: de illius templo in VI. regione a Domitiano extructo, in Albino meminimus.
Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

L. SEPT. SEV. PERT. AVG. IMP. VIIII. *Caput Severi laureatum.*
IMPERI FELICITAS. *Capita adverſa Severi, & Caracallæ.*
Devicto, & occiſo Albino Severus dictus eſt Imperator IX. eoque Cæſare, qui ſe Imperatorem dixerat, ſublato, Imperii felicitas per patrem, & filium, cui Auguſti titulum dederat, deſignatur.
Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

INDVLGENTIA AVGG. IN CARTH. *Cybele vecta leone currente, dextra tympanum, in aliis fulmen, ſiniſtra ſceptrum.*
Indulgentia hic pro tributi, aut alterius rei remiſſione uſurpatur; at multa Severus beneficia Carthaginenſibus contulit, quorum meminit Spartianus: *itidem Carthaginenſibus plurima indulſit.* Dea hæc eſt Carthaginis Aſtarte, quæ Plutarcho in Craſſo Juno, aut Venus dicitur, a Didone in eam tranſlata, ab aliis Venus cæleſtis appellatur. Vide noſtrum de Coloniis librum.
Hic nummus ex auro rarus, ex argento tritus, & obvius.

INDVLGENTIA AVGG. IN ITALIAM. *Figura muliebris capite turrito inſidens globo, dextra tropæum, ſiniſtra cornucopiæ gerit.*
Memoria pariter eſt indulgentiæ Severi in Italiam: quam deſignat, ſi mihi conjicere liceat, Spartianus his verbis, *Poſt hæc quum ſe vellet commendare hominibus, vehicularium munus a privatis ad fiſcum traduxit.* Italiæ ergo vehiculatio ab eo remiſſa videtur, ut indicat alter Nervæ nummus. Italia globo inſidet, orbis imperium gerens.
Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt, & elegantiæ.

INVICTA VIRTVS. *Figura equeſtris proterens captivum.*
Virtus bellica in Severo merito *invicta* dici poteſt, ſiquidem de eo aſſerit Spartianus, *Prope a nullo congreſſu niſi victor*: Ille enim belli ſcientiam probe noverat, nam de illo cum Albino comparato, Xiphilinus ait ex Dione, *Scientia rei militaris, & peritia ducendi exercitus potior erat.*
Hic nummus argenteus inter elegantiores adſcribendus.

IMP.

IMP. CAES. L. SEPT. SEV. PERT. AVG. COS. II. *Caput Severi laureatum.*

INVICTO IMP. TROPAEA. *Trophæum.*

Quum Invicti Imperatoris titulum in nummis accepiſſet Peſcennius trophæo in iis appoſito, typus idem Severo potiori jure datus eſt cum eodem trophæo, ſiquidem eum vicit, & de ipſius victoria trophæum erexit: de Severo narrat Herodianus, *Clariſſimus omnium Imperatorum bellicis operibus.*

Hic nummus argenteus rarus eſt.

IOVI CONSERVATORI. *Jupiter ſedens, dextra Victoriolam, ſiniſtra haſtam.*

Nil mirum, ſi Severus poſt tot bella egregiè armorum virtute confecta, *Jovi conſervatori* ſacra perpetravit, cujus ope, & auxilio conſervatus tot victorias retulerit, in quarum memoriam Jupiter ipſe Victoriæ ſimulacrum gerit.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

IMP. CAE. L. SEP. SEV. PERT. AVG. COS. II. *Caput Severi laureatum.*

IOVI PRAE. ORBIS. *Jupiter innixus haſtæ, dextra Victoriolam, pro pedibus aquila.*

Hæc inſcriptio inſolens *Jovi præfecto orbis* in Peſcennii nummis occurrit, quam Severus etiam in ſuis adhibuit; porro in Peſcennianis Jupiter ſedet fulmen gerens, quo Gigantes profligavit, indicans hoc lemmate Severum deleturus, ſed ille in Severianis ſtat dextra Victoriam gerens, tanquam de Peſcennio victor.

Hic nummus aureus inter rariores collocandus.

IOVI VICTORI. *Caput Jovis Ammonis directa fronte.*

Jovi victori ſub effigie Jovis Ammonis ſacra fecit in ejus templo ob victoriam Parthicam, quum ex Syria Ægyptum adiit, ut narrat Dio; *Inde profectus in Ægyptum, totam regionem vidit, occultaſque res in ea, & penitus abditas curioſe perquiſivit.* Unde caput Ammonis in rei memoriam ſignatum.

Hic nummus aureus præſtantiſſimus eſt.

IVLIA AVGVSTI. *Caput Juliæ.*

Julia uxor Severi Syra erat, ex Emiſa urbe oriunda: De qua ait

 Spar-

Spartianus, *Quum amiſſa uxore*, Marcia nempe, *aliam vellet ducere, genituras ſponſarum requirebat, & cum audiiſſet eſſe in Syria quandam, quæ id genituræ haberet, ut regi jungeretur, eandem uxorem petiit, & accepit interventu amicorum.*

Hic nummus argenteus inter elegantiores adnumerandus.

LAETITIA TEMPORVM. *Navis, & currus, plurimaque circum circa animalia.*

Ob Severi ex bello Parthico reditum, & principatus ejus decennium, varia ſpectacula edita ſunt ex Dione, quem nummus valde illuſtrat: cæſæ ſunt permultæ beſtiæ, *earum receptaculum in amphitheatro ædificatum erat inſtar navis, & mox quaſi ex navi ſubito diſſoluta, exilierunt urſi, leænæ, pantheræ, leones, ſtruthiones, onagri, biſſones*. Unde Lætitia temporum.

Hic nummus aureus, & argenteus inſignis præſtantiæ, & raritatis eſt.

LEG. I. ADI. TR. P. COS. *Aquila legionaria inter duo ſigna militaria.*

Legiones in nummis Septimii Severi non ſignatæ ſunt, quod eum Imperatorem dixerint; nam illæ fuerunt ſolæ, quæ in Pannonia erant locatæ, in quarum numero fuit Legio I. Adjutrix a Galba inſtituta; ſed quum Severus tres novas, nomine Parthicas conſtituiſſet, eas omnes mutato ordine in provincias diſtribuit, & non Alex. Severus, ut quidam putant ex Dione, hic enim ſub utroque Imperatore vixit.

Hic nummus argenteus inter rariſſimos reponendus.

LEG. I. MIN. TR. P. COS. *Typus idem.*

Legio I. Minervia a Domitiano Imperatore conſtituta eſt, nomenque ei ab illo inditum, ob cultum, quo hanc deam, ut ſupra diximus, proſequebatur. Hæc in Germania inferiore collocata eſt, ut apud Dionem legimus. pag. 564.

Hic nummus argenteus inter rariores, & aureus inter rariſſimos collocandus.

LEG. II. ADIVT. TR. P. COS. *Idem typus.*

Legio II. Adjutrix a quo fuerit inſtituta, non comperi; in Dalmatia cum

Digitized by Google

cum leg. VII. Gemina, ſub Auguſto hiberna agebat; in Syria ſub Galba, in hanc provinciam a Nerone pro bello Armeniaco tranſmiſſa. In Germania inferiore ſub Severo collocata eſt.
Hic nummus argenteus inter elegantiores adſcribendus.

LEG. III. ITAL. TR. P. COS. *Typus idem.*
Legio III. Italica cum II. hujus nominis a M. Aurelio inſtituta eſt, & in Rhetia ab illo collocata, quæ a Severo ibi relicta eſt. Italicæ nomen habuiſſe videtur, quod ex Italico jure gaudentibus compoſita fuerit.
Hic nummus argenteus ejuſdem eſt raritatis, ac ſuperior.

LEG. IIII. FL. *Typus idem.*
Legio IIII. Flavia a Veſpaſiano inſtituta de gentis ſuæ Flaviæ nomine nuncupata, ab eo in Syria conſtituta, & a Severo in ea provincia conſervata eſt.
Hic nummus argenteus inter inſigniores conſtituendus eſt.

LEG. V. MAC. TR. P. COS. *Typus idem.*
Legio V. Macedonica in Germania inferiore in caſtris apud Vetera, ab Auguſto conſtituta, ſub Galba in Judæa hiberna habuit, & in Dacia a Severo collocata eſt. Macedonicæ nomen tulit, quod primum ex Macedonibus compoſita ſit, ſed ex Gallis ab Auguſto ſuppleta.
Hic nummus argenteus inter elegantiores locatur.

LEG. VII. CL. TR. P. COS. *Typus idem.*
Legio VII. ab Auguſto in Mœſia ſuperiore locata, mutato nomine Claudiana vocata eſt, a Veſpaſiani ducibus contra Vitellium adducta, eo occiſo ad ſua hiberna remiſſa ex Dione lib. 55. in quibus etiam conſervata eſt: Claudiana appellata fuit, quod Camillum Scribonianum, qui bellum civile Claudio intulerat, prima deſeruerit.
Hic nummus argenteus inter elegantiſſimos habendus.

LEG. VIII. AVG. TR. P. COS. *Typus idem.*
Legio VIII. Auguſta ab Auguſto conſtituta, in Pannonia ab eo locata eſt, ex ea a Claudio in Mœſiam tranſmiſſa, ubi a Galba relicta eſt, ſed a Severo in Germaniam ſuperiorem tranſducta.
Hic nummus argenteus pro raro cenſetur.

LEG.

Digitized by Google

LEG. XI. CL. TR. P. COS. *Typus idem.*

Legio XI. ab Auguſto in Mœſia inferiore locata, a Claudio dicta eſt *Claudiana*, & in Dalmatiam ab eo tranſmiſſa: at ita a Claudio nominata, quod Camillum Scribonianum, qui bellum civile illi intulerat, inter primas deſeruerit.

Hic nummus argenteus inter rariſſimos numerandus.

LEG. XIII. GEM. TR. P. COS. *Typus idem.*

Legio XIII. Gemina videtur ab Auguſto hoc nomen accepiſſe, quum ex duabus legionibus, bellis civilibus diminutis unam fecit; hæc ab eo in Germania ſuperiore collocata eſt, a Galba in Pannoniam tranſlata Pœtavionem, a Severo in Dacia denique conſtituta.

Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

LEG. XIIII. GEM. M. V. TR. P. COS. *Typus idem.*

Legio XIIII. Gemina Martia Victrix ab Auguſto etiam ex duabus in unam reducta eſt, & ab illo in Germania ſuperiore poſita: unde a Claudio in Britanniam miſſa, deinde in Dalmatia a Galba conſtituta, tandem in Pannoniam a Severo dimiſſa.

Hic nummus argenteus obvius eſt, ex auro inter rariores.

LEG. XXII. TR. P. COS. *Typus idem.*

Legio XXII. cognominata Primigenia, ab Auguſto conſtituta eſt in Ægypto, quam in Judæam vocavit Veſpaſianus, eam in Germaniam ſuperiorem Severus amandavit.

Hic nummus argenteus de raris eſt.

LEG. XXX. VLP. V. *Typus idem.*

Legio XXX. Ulpia Victrix a Trajano inſtituta, & de Ulpiæ gentis ſuæ nomine cognominata, in Germania ſuperiore locata eſt, ubi a Severo relicta.

Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

LIBERALITAS VI. *Severus ſedens inter liberos in ſubſtructione pro congiario, tribus aliis figuris adſiſtentibus.*

Ex nummis quot congiaria quiſque Imperator diſtribuerit, tantum ediſcimus; ſcriptores enim, id vel prætereunt, vel paucis referunt ut Herodianus de Severo ait, *Sed & congiaria dedit uberrima.* Se-

Severi nummi illum ſeptem dediſſe nos edocent, & quare ſeptimi frequens ſit typus, quod ob ludos ſæculares diſtributum fuerit, cauſa videtur.
Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

L. SEPT. SEV. PERT. AVG. IMP. VIIII. *Caput Severi laureatum.*
LIBERO PATRI. *Bacchus ſtans, dextra cantharum, ſiniſtra thyrſum: pro pedibus tigris.*
Inter deos, quos peculiariter coluit Severus, Bacchum ex eorum numero fuiſſe diximus; Liber quidem appellatur, ob diverſas cauſas ab Hiſtoricis recenſitas, unde ipſius feſta dicta ſunt Liberalia. Pater autem dictus eſt, quod cæteri dii hoc Patris nomine vocarentur, ut Neptunus pater, Janus pater, & Mars pater.
Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

L. SEPT. SEV. AVG. IMP. XI. PART. MAX. *Caput Severi laureatum.*
L. SEPTIMIVS GETA CAES. *Caput Getæ.*
Severus in averſa nummorum argenteorum parte exhibetur, modo cum Julia uxore, modo cum Caracalla majore filio, & aliquando cum Geta, quum ille Cæſar eſſet ab eo appellatus, & ob hunc titulum in nummis repræſentari poſſet; hunc vero nummum cuſum fuiſſe anno 956. vel 957. docet Imperatoris XI. titulus, quem in iis annis tulit Severus.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

LVDOS SAECVL. FECIT. COS. III. *Bacchus, & Hercules ſtantes cum attributis.*
Ludos ſæculares a Domitiano celebratos renovavit tantum poſt annos 116. cum eos forſan ob bella civilia, tempore, quo erant præſcripti, edere non potuiſſet; eorum meminit Herodianus, *Vidimus item ſub illo quoſdam omnis generis ludos, cunctis editos theatris, ſimulque ſupplicationes, & pervigilia ad formam Cereris initorum,* (Sæculares *hi tunc appellantur*) *celebratos.*
Hic nummus aureus præſtantiſſimus eſt.

MARS PACATOR. *Figura galeata ſeminuda, dextra ramum, læva haſtam.*
Mars ſummo honore apud Romanos colebatur, quod ipſe Romuli con-

conditoris pater crederetur, quem modo gradivum appellabant, dum bella ſuſcepturi, ipſi ſacra faciebant: modo Pacatorem, inita cum hoſtibus pace: de quo Ovid. lib 3. Faſtorum.

Nunc primum ſtudiis Pacis, deus utilis armis,
Advocor.

Ille olivæ ramum, pacis ſymbolum gerit.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

PACATOR ORBIS. *Caput radiatum.*
Parthis a Severo debellatis *Parthici Maximi* nomen tulit, & pace illis data, *Pacator orbis* dicitur: Similem Herculi titulum tribuit Seneca, *Sed ut domitor magne ferarum, Orbiſque ſimul Pacator ades*. Caput radiatum Orientis eſt, quod Parthi verſus Orientem, Romanorum reſpectu, ſiti ſunt.
Hic nummus argenteus rarior eſt aureo.

P. M. TR. P. X. COS. III. P. P. *Caput Palladis galeatum.*
Palladis ſeu Minervæ caput in nummo Tribunit. poteſtate x. ornato ſignatum exhibetur, forſan quod quum illa etiam ut Mars bello præſit, & Severus hoc anno, devictis Parthis, Marti pacatori ſacra fecerit, ut ſupra diximus; etiam Minervæ Paciferæ ille quædam alia perpetraverit. Vel quod Pallas prudentiæ, vel providentiæ numen ſit.
Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

P. M. TR. P. XV. COS. III. P. P. *Imperator eques pacificatoris habitu.*
Figuræ equeſtres pacificatoris habitu, quales in Quintiliano deſcribuntur, in nummis occurrunt; at illæ in Adventum Principum, vel in memoriam ſtatuæ ipſis erectæ in iis cælantur: quum autem in Trib. pot. xv. Severus in Urbe ante aliquot annos moraretur, ergo ad ſtatuam ipſi S. C. poſitam hic typus ſpectare videtur.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

P. M. TR. P. XVI. COS. III. *Imperator paludatus in equo decurrit haſta demiſſa.*
Ad Britannicam expeditionem pertinet, quam cum filiis Caracalla, & Geta in Trib. poteſtate decima ſexta ſuſcepit, de qua Herodianus, *expeditionem in Britanniam edicit, ſenex jam, & articulari morbo labo-*

laborans, tanta animi virtute, quanta nemo unquam, vel juvenum.
Decurrens depingitur, barbaros nempe debellaturus.
Hic nummus argenteus inter rariores collocandus.

Eadem epigraphe. Portus duabus turribus præmunitus, figuris adornatus.
Pontem eſſe exiſtimat Com. Mediobarbus, quod Herodiani verbis confirmare conatur, dum Severus Britanniam ingreſſus eſt, *in primis tamen curæ habuit Pontibus occupare paludes*: unde ait *nil mirum, ſi & hoc, & ſequentibus annis cuſi in nummis Pontes*. Nos portum maris putamus *Icium*, per quem ex Gallia apud Morinos in Britanniam tranſiit, quem inſtaurari curavit, unde vera nummi cudendi cauſa.
Hic nummus aureus rariſſimus, & elegantiſſimus eſt.

P. M. TR. P. XVIII. COS. III. *Imperator eques proſternens captivum.*
Ad victoriam Britannicam ſpectat, unde Severo Britannici nomen, de qua Herodianus, *Pugnæ quædam tumultuariæ fiebant, & excurſiones, victore ubique Romano*. Interea ſenio confectum Imperatorem invaſit morbus, & mortuus eſt. Caracalla, & Geta mox icto cum Britannis fœdere Romam cum Severi reliquiis reverſi ſunt.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

PRINC. IVVENT. COS. *Tres Figuræ decurrentes.*
Severus imperium arripuit poſt Pertinacis necem, nec unquam Cæſar fuit, ut Princeps juventutis dictus eſſe poſſit: itaque ad Getam filium hæc averſa nummi pars pertinet, monetariorum incuria in eo percuſſa, niſi quod Geta Principe juventutis declarato, ejus memoria in nummis patris ſignata ſit.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

L. SEPT. SEV. PERT. AVG. IMP. VIIII. *Caput Severi laureatum.*
PROFECTIO AVG. *Severus eques dextra haſtam.*
Plurimi cum epigraphe profectionis Severi occurrunt typi, at ille cum titulo Imperatoris VIIII. conjunctus, ejus contra Albinum profectionem denotare videtur, in cujus memoriam cuſus eſt nummus.
Hic nummus argenteus, & aureus rarus eſt.

Digitized by Google

L. SEPT. SEV. AVG. IMP. XI. PART. MAX. *Caput Severi laureatum.*

PROFECT. AVG. FEL. *Imperator eques decurrens, dextra haſtam.* Altera Severi profectio prodit in nummo cum titulo Imp. xi. quem in bello Parthico reportavit; unde in eodem *Parthicus Maximus* renunciatur, hæc ad Profectionem Imperatoris in Britanniam ſpectat, ut & ſequens nummus.
Hic nummus argenteus inter rariores habendus.

PROF. AVG. P. M. TR. P. XVI. COS. III. P. P. *Imperator eques præeunte milite.*
Eadem eſt Severi, quæ in ſuperiore nummo deſignata per titulum Imp. xi. in Britanniam profectio, at in hoc per Trib. poteſtatem xvi. declaratur; nam ea reſpondet anno v. c. 962. quo Severus ad hanc expeditionem cum Caracalla, & Geta filiis profectus eſt.
Hic nummus argenteus rarior eſt ſuperiore.

PROVIDENTIA. *Caput Meduſæ.*
Meduſæ caput hic pro ſymbolo Providentiæ exhibetur, quod Minerva prudentiæ, & providentiæ numen eſſet; hæc enim ſapientiæ, & bonarum artium dea habebatur, quam Severus colebat, de quo ait Dio, *Erat acutiſſimo, & excellentiſſimo ingenio, ſtudioſus bonarum artium: quarum ſcientiam quum eſſet conſecutus, conſilio pluſquam poterat.*
Hic nummus aureus, & argenteus inter elegantiores collocandus.

* ROMAE AETERNAE. *Templum ſex columnarum pluribus ſtatuis ornatum, in cujus medio Roma ſedens.*
De Romæ templo per Severum inſtaurato ſpecialis mentio apud Spartianum non habetur. Illud quidem ab eo notatur, *quod Romæ omnes ædes publicas, quæ vitio temporum labebantur, inſtauravit, nunquam prope ſuo nomine aſcripto, ſervatis tamen ubique titulis conditorum.* Quod Spartianus ſubticuit, nummi loquuntur.
(1) *Hic nummus argenteus inter rariores recenſendus.*

IMP. CAE. L. SEV. PERT. AVG. IMP. II. *Caput Severi laureatum.*

S. P. Q. R.

(1) In muſeo D. Abb. de Rothelin.

Digitized by Google

• S. P. Q. R. OPTIMO PRINCIPI. *Figura equeſtris pacificatoris habitu.*
Statuam Severo equeſtrem Senatuſconſulto, in ejus Trib. pot. XV. erectam ſupra conjecimus ex pacificatoris habitu, quo ille in equo viſitur; at præter illam, jam unam ipſi, in primo ejus in Urbem ingreſſu, quum Imp. II. tantum eſſet appellatus, a Senatu decretam confirmat illa Principis Optimi epigraphe.
Hic nummus argenteus inſignis elegantiæ, & raritatis eſt.

TR. P. III. IMP. COS. II. *Captivus humi ſedens manibus junctis ante congeriem armorum.*
Barbarus ille manibus poſt terga revinctis cum armorum congerie, ob vaſtatam Arabiam, Parthoſque, & Adiabenos a Severo devictos in nummo exhibetur, quum ille tunc inchoaſſet Trib. poteſtatem III. anno V. C. 948.
Hic nummus argenteus inter rariores collocandus.

★ VICT. AVG. *Victoria dextrorſum gradiens, læva palmam ferens, dextra clypeo columnæ impoſito ſcribit* AVG.
Plures Victorias Severus obtinuit. Significari in hoc nummo victoriam de Clodio Albino relatam opinor. Quum enim Albino ſuperſtite Cæſare pariter, & Auguſto Severus dici non poſſet unus Auguſtus, eo victo, & occiſo, Auguſti nomine ipſe ſolus gaviſus eſt, quod proinde nomen Victoria clypeo inſcribit.
(1) *Hic nummus argenteus rarus eſt.*

VICTORIAE AVGVSTI. *Victoria gradiens ad dextras, coronam gerit, ſiniſtra palmam.*
Ad quam ex victoriis a Severo relatis pertineat nummus, etiamſi mole inſignis ſit, nulla indicat inſcriptio; plurimas enim ille reportavit: de iis autem narrat Herodianus, *Clariſſimus omnium Imperator bellicis operibus: neque enim aut civiles quiſquam adverſus inimicos, aut externas adverſus barbaros totidem alius victorias reportavit.*
Hic nummus argenteus maximus inter rariſſimos locandus.

VICTORIAE AVGG. *Bigæ aurigante Victoria, dextra habenas equorum, ſiniſtra flagrum.*

(1) In muſeo D. Abb. de Rothelin.

Victoria in bigis cum flagro non ad Severi de hoſtibus victorias, ſed ad præmium de bigis in agone Capitolino a Caracalla, ſuo & patris nomine relatum ſpectat: ideo in nummo *Victoriæ Augg.* Severus agonem Capitolinum anno v. c. 958. Caracalla, & Geta Coſs. celebravit.

Hic nummus argenteus, & aureus rarus eſt.

* *Eadem epigraphe. Severus togatus a fronte ſedens in ſella curuli dextra Victoriolam ſuſtinens, coronatur a Victoria dextrorſum volitante. Infra captivus genuflexus duabus manibus elatis ſuſtinet clypeum capiti ſuo impoſitum.*

Hæc eſt victoria Parthica, ob quam Severus Parthici cognomen adſumpſit. *Perſarum regem*, inquit Spartianus, *Abgarum ſubegit.* Et Dio ſcribit, *Abgarum hunc non diſſimili pompa in urbem veniſſe, ac Neronis temporibus Tiridatem.* Hunc Parthorum regem indicari puto per illum captivum ſupplicem, elato clypeo ſubjectionem ſuam Severo pollicentem.

(1) *Hic nummus ex argento præſtantiſſimus, & elegantiſſimus eſt.*

VICTORIAE BRIT. *Victoria ſiniſtra trophæum humeris geſtat, dextra captivum trahit.*

Quum rebellaſſent Britanni, quorum erant duo præſertim genera, Caledonii, & Mæatæ: incolebant Mæatæ juxta murum, qui inſulam in duas partes dividit, Caledonii poſt illos ſunt, Britanniæ pars paulo minus quam dimidia, Romanorum erat; eamque vellet integram Severus in ſuam poteſtatem redigere, ad extremam illius partem Victor pervenit, teſte Dione.

Hic nummus argenteus inter rariores adnumerandus.

VICT. IVST. AVG. *Victoria ſedens, dextra coronam, ſiniſtra palmam.*

Plurimos nummorum Peſcennii typos imitatus eſt Severus, ut jam obſervavimus. Peſcennius victoriam de cognomine Juſtam inſcripſit; pariter Severus eam exhibuit in ſuis, quaſi Juſtam de Peſcennio victoriam retulerit, quum ille a Senatu, populoque Romano eſſet electus.

Hic nummus argenteus inter elegantiores recenſetur.

IMPP.

(1) In muſeo D. Abb. de Rothelin.

Digitized by Google

IMPP. INVICTI PII AVGG. *Capita Severi, & Caracallæ jugata, & laureata.*

VICTORIA PARTHICA MAXIMA. *Victoria gradiens dextra coronam.*

Severus prætextu vindicandi Barſemii Atrenorum regis, qui Nigri partes foverat, exercitum in Orientem duxit, Adiabenemque ingreſſus, eam depopulatus eſt, deinde Cteſiphontem Parthorum regiam cepit, & Parthicam victoriam adeptus eſt: ipſi Senatus, Parthici Maximi cognomen detulit.

Hic nummus aureus inter rariores ponendus.

VICT. PARTHICAE. *Victoria gradiens, dextra coronam, ſiniſtra trophæum: pro pedibus captivus.*

De Severo narrat Herodianus, *Fortuna magis quam conſilio, Parthicam victoriam adeptus eſt*, quum autem de ea litteras ad Senatum, populumque Romanum dediſſet, narrat idem ſcriptor, *Victoriaſque ſuas publice expoſuit, nihil non honorum decernere Senatu, & ſuper his cognomina imponente devictarum gentium.*

Hic nummus argenteus rarus eſt.

VICTOR. SEVER. AVG. *Victoria gradiens, dextra pateram, ſiniſtra palmam.*

Victoria de nomine *Severi* inſcripta, videtur de bello civili vel contra Peſcennium, vel contra Albinum relata; nam quum nomen eſt Imperatoris, diximus in Galba non ad P. Romanum victoriam ſpectare; Romanorum enim non multum intererat, quis eorum victor ſuperfuiſſet.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

VIRTVS AVG. *Imperator eques captivum telo impetit.*

Virtus a viro dicta eſt, unde ſæpe peculiariter accipitur pro præſtantia in re militari, quam Severus demonſtrare voluit, dum in equo decurrens barbarum jaculo impetit, ac proſternit.

Hic nummus argenteus inter rariores habendus.

VIRTVS AVGVSTORVM. *Severus, Caracalla, & Geta equites currunt.*

Ut Severus ſuam in re militari, & Caracallæ, Getæque filiorum vir-

Victoria in bigis cum flagro non ad Severi de hoſtibus victorias, ſed ad præmium de bigis in agone Capitolino a Caracalla, ſuo & patris nomine relatum ſpectat: ideo in nummo *Victoriæ Augg.* Severus agonem Capitolinum anno v. c. 958. Caracalla, & Geta Coſs. celebravit.
Hic nummus argenteus, & aureus rarus eſt.

* *Eadem epigraphe. Severus togatus a fronte ſedens in ſella curuli dextra Victoriolam ſuſtinens, coronatur a Victoria dextrorſum volitante. Infra captivus genuflexus duabus manibus elatis ſuſtinet clypeum capiti ſuo impoſitum.*
Hæc eſt victoria Parthica, ob quam Severus Parthici cognomen adſumpſit. *Perſarum regem*, inquit Spartianus, *Abgarum ſubegit.* Et Dio ſcribit, *Abgarum hunc non diſſimili pompa in urbem veniſſe, ac Neronis temporibus Tiridatem.* Hunc Parthorum regem indicari puto per illum captivum ſupplicem, elato clypeo ſubjectionem ſuam Severo pollicentem.
(1) *Hic nummus ex argento præſtantiſſimus, & elegantiſſimus eſt.*

VICTORIAE BRIT. *Victoria ſiniſtra trophæum humeris geſtat, dextra captivum trahit.*
Quum rebellaſſent Britanni, quorum erant duo præſertim genera, Caledonii, & Mæatæ: incolebant Mæatæ juxta murum, qui inſulam in duas partes dividit, Caledonii poſt illos ſunt, Britanniæ pars paulo minus quam dimidia, Romanorum erat; eamque vellet integram Severus in ſuam poteſtatem redigere, ad extremam illius partem Victor pervenit, teſte Dione.
Hic nummus argenteus inter rariores adnumerandus.

VICT. IVST. AVG. *Victoria ſedens, dextra coronam, ſiniſtra palmam.*
Plurimos nummorum Peſcennii typos imitatus eſt Severus, ut jam obſervavimus. Peſcennius victoriam de cognomine Juſtam inſcripſit; pariter Severus eam exhibuit in ſuis, quaſi Juſtam de Peſcennio victoriam retulerit, quum ille a Senatu, populoque Romano eſſet electus.
Hic nummus argenteus inter elegantiores recenſetur.

IMPP.

(1) In muſeo D. Abb. de Rothelin.

IMPP. INVICTI PII AVGG. *Capita Severi, & Caracallæ jugata, & laureata.*

VICTORIA PARTHICA MAXIMA. *Victoria gradiens dextra coronam.*

Severus prætextu vindicandi Barſemii Atrenorum regis, qui Nigri partes foverat, exercitum in Orientem duxit, Adiabenemque ingreſſus, eam depopulatus eſt, deinde Cteſiphontem Parthorum regiam cepit, & Parthicam victoriam adeptus eſt: ipſi Senatus, Parthici Maximi cognomen detulit.

Hic nummus aureus inter rariores ponendus.

VICT. PARTHICAE. *Victoria gradiens, dextra coronam, ſiniſtra trophæum: pro pedibus captivus.*

De Severo narrat Herodianus, *Fortuna magis quam conſilio, Parthicam victoriam adeptus eſt*, quum autem de ea litteras ad Senatum, populumque Romanum dediſſet, narrat idem ſcriptor, *Victoriaſque ſuas publice expoſuit, nihil non honorum decernere Senatu, & ſuper his cognomina imponente devictarum gentium.*

Hic nummus argenteus rarus eſt.

VICTOR. SEVER. AVG. *Victoria gradiens, dextra pateram, ſiniſtra palmam.*

Victoria de nomine *Severi* inſcripta, videtur de bello civili vel contra Peſcennium, vel contra Albinum relata; nam quum nomen eſt Imperatoris, diximus in Galba non ad P. Romanum victoriam ſpectare; Romanorum enim non multum intererat, quis eorum victor ſuperfuiſſet.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

VIRTVS AVG. *Imperator eques captivum telo impetit.*

Virtus a viro dicta eſt, unde ſæpe peculiariter accipitur pro præſtantia in re militari, quam Severus demonſtrare voluit, dum in equo decurrens barbarum jaculo impetit, ac proſternit.

Hic nummus argenteus inter rariores habendus.

VIRTVS AVGVSTORVM. *Severus, Caracalla, & Geta equites currunt.*

Ut Severus ſuam in re militari, & Caracallæ, Getæque filiorum vir-

Digitized by Google

virtutem palam demonſtraret, ſecum ad bellum currentes ſignari curavit in hoc nummo, quum omnes contra Britannos proficiſcerentur.
Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

VOTA SVSCEPTA. *Figura velata, & altera paludata litantes, tibicine intermedio.*
Quum Auguſtus imperium in ſuas provincias decennale ſuſcepiſſet, eo peracto, feſtum & vota, pro alio decennio ei decreta ſunt; ita ut ab aliis Imperatoribus nova quaſi imperii auſpicia inde petita: ut autem Severus Kal. Julii anni 946. a Senatu Imperator appellatus eſt, decennio peracto, eodem tempore anni 956. vicennalia ſunt ſuſcepta.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

L. SEPT. SEV. AVG. IMP. XI. PART. MAX. *Caput Severi laureatum.*
VOTIS DECENNALIBVS. *In laurea.*
Inſcriptio hæc cum *votis decennalibus* in laurea, non ad illorum ſuſceptionem pertinet, quum in anteriore nummi parte Severus dictus ſit Imperator XI. ſed ad eorum ſolutionem, nam ipſa vota ſuſcipiebantur, finitoque imperii decennio ſolvebantur.
Hic nummus argenteus, & aureus inter rariores habendus.

Eadem epigraphe. Imperator togatus dextra pateram ſuper aram.
Sacrificandi ritum docet hic nummus poſt finitum Imperatoris decennium, ob ſolutionem votorum: illo autem exacto, Severus congiaria, & annonas militibus diſtribuit, & populo Circenſes dedit, teſte Dione, *Severus autem poſtquam attigit decennium principatus ſui congiario populo, prætorianiſque dato, eis tot aureos, quot annos imperaverat, dedit.*
Hic nummus argenteus inter elegantiores habendus.

* VOT. SVSC. DEC. P. M. TR. P. X. COS. III. P. P. *Imperator velatus ſtans, ante aram ſacra facit.*
In hoc rariſſimo nummo, quem recitat Liebe in Gotha nummaria, conſignatur tribunitia poteſtas decima Severi, qua ab Imperatore ſuſcepta ſunt vota decennalia. In ſimili nummo, quem recitat Occo

Occo, conſignatur poteſtas tribunitia undecima. Ita conciliabis utramque epocham, ſi dixeris eodem anno v. c. 955. quo finiebat tribunitia poteſtas decima Severi, decimo imperii anno abſoluto Kalendis Junii incœperit undecima; & vota decennalia ſuſceperit, atque ſolverit, iiſque ſolutis ſecunda decennalia, nempe vicennalia, ut ſequens nummus oſtendit, ſuſceperit.

(1) *Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.*

* VOTA SVSCEPTA XX. *Imperator ſtans velatus, ſacrificat ante aram ignitam.*

Abſoluto decennio Imperii ſolvebantur vota, novaque ſuſcipiebantur pro altero futuro decennio, quæ vicennalia dicebantur; iiſque a Diis petebatur novus decem annorum curſus pro incolumitate Imperatoris; quem Severus abſolvere non potuit defunctus Eboraci nondum completo decimo octavo anno imperii.

(2) *Hic nummus argenteus rarus eſt.*

ΑΥΤ. Λ. ϹΕΠΤ. ϹΕΟΥΗΡΟϹ. *Caput Severi.*

ΜΗΤΡΟ. ΚΑΙϹΑΡ. ΝΕΩ. ΕΤ. Β. *Victoria globo impoſita, dextra lauream, ſiniſtra palmam gerit.*

Ad victoriam de Peſcennio relatam anno imperii Severi ſecundo ſpectat, quum Cæſarienſes Cappadociæ ejus poteſtati ſe ſubjeciſſent, ut innuit Herodianus, *Interea Severi exercitus Bithyniam, Galatiamque egreſſus, cum ſe mox in* Cappadociam *quoque incitaſſet.* Ipſi gratulantes Severo cum victoriæ typo nummos percuſſerunt.

Hic nummus argenteus rarus eſt, & elegans.

Eadem epigraphe. ΕΤ. ΙΔ. *In aliis* ΕΤ. ΙΕ. *Mons Argæus cum aſtro in vertice.*

Cæſarienſes Cappadociæ auxilium exercitui Severiano tuliſſe videntur, dum hiberna agerent in ea, Tauri montis munitionem a Peſcennianis factam aggreſſuri. Quare Neocoriam iis contulit Severus, cujus memores ipſi nummos cuderunt. Mons Argæus, Cæſareæ Cappadociæ tanquam inſigne ponitur.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

Eadem

(1) Iu theſauro Fridericiano Saxengothano.

(2) In muſeo Editoris.

Eadem epigraphe . ET. IZ. *Mulier ſeminuda inſidens monti Argæo* , *dextra ramum* .

Numnfus annum 17. imperii Severi notat , quum ille in Britannia victor eſſet , quem Cæſarienſes Cappadociæ in ejus honorem cuderunt . An illa mulier ſeminuda rupibus inſidens, Britanniæ provinciæ debellatæ typus ſit : illa autem in nummis Antonini Pii ejuſmodi depingitur ? An Genius urbis monti Argæo ipſius inſigni impoſitus ? Videant eruditi .

Hic nummus argenteus inter variores locandus .

Caput Severi laureatum , *ante quod ſtella* , *& in imo* ΔQΥ. *id eſt* , Anno 494.

ΒΑCΙΛΕΩC CΑΥΡΟΜΑΤΟΥ. *Caput Regis Sauromatis* .

Sauromatum regum æram in Trajano computari diximus ab Olymp. CXIX. anno 4. V. C. 453. reſpondente , a recuperato nempe eorum regno poſt Antigoni ducis Alexandri M. mortem ; iis autem adjuncti anni in nummo ſignati 494. ſimul efficient an.v.c. 947. ſecundum vero imperii Severi , in quo ille Peſcennium devicit , cui gratulans rex Sauromates nummos percuſſit .

Hic nummus aureus raritate , *& elegantia præſtantiſſimus eſt* .

JU-

Digitized by Google

JULIÆ nummi ex argento vulgares, ex auro non obvii ſunt.

IVLIA AVGVSTA. *Caput Juliæ.*

AETERN. AVGG. *Quadrigæ leonum cum Cybele ſuper currum.* Julia Caracallæ, & Getæ mater hic pro Cybele exhibetur, ut mater Deum, tanquam ejus filii in terra Dii eſſent: Romani enim Imperatores, quum tantum poſt mortem inter divos referrentur, plerique tamen, pro iis credi volebant: unde Julia pro Cybele repræſentatur, tanquam æternos procrearit filios.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

AETERNIT. IMPERI. *Capita adverſa Severi, & Caracallæ.* Per capita Severi patris, & Caracallæ filii in nummo Juliæ matris cælata, Æternitas imperii Romani deſignatur, quod ex conjugio Severi, & Juliæ natus ſit Caracalla jam Auguſtus, & Trib. poteſtatis cum patre conſors, & ſic imperium in familia Septimiorum æternum futurum ſit.
Hic nummus aureus, & argenteus rariſſimus eſt.

Eadem epigraphe. Capita Caracallæ, & Getæ. Effigies Caracallæ, & Getæ fratrum in averſa nummi Juliæ matris parte, eam liberis procreandis, *Æternitati imperii* proſpexiſſe denotant: præſertim quum illud poſt Commodi mortem diverſis jactatum ſit dominis, & tandem per duos filios jam Auguſtos, ipſa in futurum ei providerit.
Hic nummus argenteus ſingularis elegantiæ, & raritatis eſt.

ANTONINUS PIUS AVG. *Caput Caracallæ laureatum.*

Caracalla in nummis cum Julia matre licet conſociatus, Pii nomen ob pietatem erga eam non tamen aſſumpſit, ſed ut pater ejus Severus in gratiam Commodi, cujus memoriam ſummopere colebat, hunc titulum ambivit, Senatus patri adulans, filio in acclamationibus illum pariter tribuit.

Hic nummus argenteus elegantiſſimus eſt.

CERERI REDVCI. *Ceres ſedens, dextra ſpicas, ſiniſtra tædam.*

Quum ſub Commodo Imperatore, miniſtrorum artibus annona Romæ gravis fuiſſet, quaſi Juliæ interventu rei frumentariæ abundantia populum exhilararet, ipſi nummos, ut alteri Cereri frugum Deæ procuderunt; poſtquam Severus, ut narrat Spartianus; *Rei frumentariæ, quam minimam repererat, ita conſuluit, ut excedens ipſe vita, ſeptem annorum canonem P. R. relinqueret.*

Hic nummus argenteus inter ſelectiores reponendus.

CONSECRATIO. *Pavo caudam expandens.*

Licet Caracalla a Macrino ſit conſecratus, Julia tamen illius mater inter deas ab illo non relata fuiſſe videtur, nam eam Antiochia expulerat, poſtquam audiiſſet ipſam regnum affectare, ut Semiramis altera, aut Nitocris; ſed ab Elagabalo, qui Caracallæ filius, & ideo Juliæ nepos credi volebat.

Hic nummus argenteus inter inſigniores reponendus.

FECVNDITAS. *Figura muliebris humi procumbens, ſiniſtra palmitem gerit, qui & ſupra caput excurrit, dextram ſuper globum extendit, circa quem quatuor puellulæ.*

Julia, ut in penultimo nummo pro Cerere exhibetur, ita in hoc, pro eadem, ſub Terræ typo, quæ nihil aliud eſt quam Ceres, cum Fecunditatis nomine depicta prodit; nam illa, ſemina tanquam in utero ſervata, tandem fecunda reddit, per quatuor anni tempeſtates, quæ hic per quatuor illas puellas deſignantur.

Hic nummus aureus, & argenteus inter præſtantiores collocandus.

* IVLIA DOMNA AVG. *Caput Juliæ.*

FORT. REDVX. *Fortuna ſtans capite tutulato, dextra cornucopiæ tenet, & aliud cornucopiæ ſiniſtra.*

Titu-

Digitized by Google

Titulus Dominæ, & per ſyncopen Domnæ uni huic Juliæ tributus eſt, fortaſſis, ut Spartianus ait, *quæ id geniture haberet, ut regi jungeretur*; reges autem dominos dicebant; eaque propter Severus illam in uxorem petiit, atque habuit. Per eam in Severi domum Fortuna reverſa eſt, eaque bino cornucopiæ prædita ad denotandam rerum omnium abundantiam duobus filiis marito partis ad ſpem, & felicitatem imperii.

(1) *Hic nummus argenteus rarus eſt.*

HILARITAS. *Figura muliebris ſtans inter duas icunculas, dextra palmam oblongam, ſiniſtra cornucopiæ.*

Jam diximus per Hilaritatem ramum palmæ oblongum gerentem, Auguſtorum fecunditatem denotari: nam teſte Artemidoro, principum liberi per palmarum ramos deſignantur; Julia autem Caracallam, & Getam in gaudium populi Romani procreaverat.

Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

* IVNO. *Figura muliebris velata, & ſtolata ſtans, dextra pateram, ſiniſtra haſtam; ante pedes pavo.*

Sub Junonis effigie Julia Auguſta exhibetur; quo enim major dignitas, & reverentia mulieribus Auguſtis conciliaretur, placuit illas Deabus aſſimilare, & ſub earum nomine populis repræſentare.

(2) *Hic quinarius argenteus rarus, & elegans eſt.*

LAETITIA. *Mulier ſtolata ſtans, dextra coronam, ſiniſtra temonem.*

Lætitiæ vox ut ſæpe occurrit in nummis, ita pro diverſis cauſis exhibetur; at Julia, pro ipſa Lætitia ſignatur, quod duos Auguſtos imperio Romano procreaſſet. Lætitia coronam pro ſymbolo gerit, quod in lætitia publica populus coronam geſtaret. Xiphilinus in Nerone de adventu Tiridatis, *Tota civitas ornatur luminibus, & coronis.*

Hic nummus aureus inter rariores locandus.

LVNA LVCIFERA. *Figura muliebris in bigis cum creſcente Luna in capite.*

Julia modo pro Cybele, modo pro Venere exhibetur, ſed hic pro

Gg 2 Dia-

(1) In muſeo D. Abb. de Rothelin. (2) In muſeo Editoris.

Digitized by Google

Diana, ita ab Oppiano coetaneo authore appellatur in Cyneget. ἢ ὁ λίπουσα Σελήνη. Ut autem Severus *Pacator Orbis* ſub Solis capitis figura dicitur, ſic Julia ob fecunditatem puerorum, Luna Lucifera vocatur: nam, ut ait Cicero lib. 2. de nat. Deorum Diana Lucifera in pariendo invocabatur.

Hic nummus ex argento rarus, ex auro rariſſimus.

MATER AVGG. *Cybele capite turrito, ſiniſtram crotalo imponens, dextra ramum: ſedet in curru a quatuor leonibus vecta.*

Sub Cybeles effigie depingitur Julia cum epigraphe *Mater Auguſtorum*, quod illa Deorum, hæc Imperatorum parens eſſet; in curru vehitur, quia ipſa credebatur, ut ait Servius, quæ pendet in aere: leones currum trahunt, ut oſtendatur, maternam pietatem omnia poſſe ſuperare.

Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

MAT. AVGG. MAT. SEN. MAT. PAT. *Figura muliebris ſedens, dextra ramum, ſiniſtra haſtam tranſverſam.*

Julia magnifico inſignitur titulo, nam ille tres imperii Romani ordines complectitur; Mater Magna, Fauſtina quidem dicta eſt, & Mater Caſtrorum; Julia Auguſti, ex Dione, Mater Patriæ; ſed Julia Severi, Mater Senatus dicitur; ut Commodus *Senatus Pater*, ſed ridicule, erat appellatus.

Hic nummus argenteus rarus eſt, ex auro inter rariores.

Eadem epigraphe. Figura muliebris ſtolata ſtans cum ramo, & haſta.

Nil mirum ſi Julia hos ſplendidos a Senatu titulos habuerit, præſertim quum apud eum magnæ eſſet exiſtimationis; nam Dione loquente, juſta & utilia Caracallæ monebat, & ille nomen matris, & ſuum, cum maximis laudibus ponebat in epiſtolis, quas mittebat ad Senatum, dum omnes valere ſcriberet: addit enim Dio; *Nec opus eſt referre, ab hac omnes primarios viros ſalutari, non ſecus quam ab illo conſueviſſe.* Ut ſic Senatus gratias ſibi conciliaret.

Hic nummus argenteus rarior eſt ſuperiore.

MATER DEVM. *Cybele ſedens capite turrito inter duos leones, dextra ramum, ſiniſtro cubito crotalo impoſito cum haſta tranſverſa.*

Non amplius Julia cum titulo *Mater Auguſtorum* tanquam Cybele de-

depingitur, ſed ipſa Auguſta ſub Cybeles forma cum epigraphe *Mater Deum*, exhibetur, quaſi eadem eſſet Cybele, & Julia. Ut illa autem Tellus videbatur, ideo tympanum gerebat, quo orbis terræ ſignificabatur, & per turres in capite, oppida.
Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

MATRI CASTRORVM. *Figura mulíebris ſedens, dextra pateram, ſiniſtra haſtam tranſverſam: pro pedibus tria ſigna militaria.*
Hunc titulum *Matri Caſtrorum* jam datum Fauſtinæ juniori ex Capitolino, in gratiam M. Aurelii conjugis diximus, quem forſan Senatus etiam Juliæ conceſſit, Severo ejus marito gratulans, quod ille Marci filius haberi vellet, & ita ſe in nummis appellaret; quod nomen poſtea aliis fœminis principibus etiam datum eſt.
Hic nummus argenteus inter rariores conſtituendus.

* *Eadem epigraphe. Julia Auguſta velata ſtans, ſiniſtra acerram, dextra pateram, ſacrificat ſupra arulam ignitam, ante duo ſigna militaria.*
In hoc nummo exhibetur Julia Auguſta ſacra faciens ſignis militaribus, quaſi ac particeps ipſa conſiliorum Severi bellicis expeditionibus mariti ſuam operam commendaret, ejuſdemque victoriarum & ipſa conſors quodammodo fieret.
(1) *Hic nummus argenteus rarioribus accenſendus eſt.*

MONETA AVG. *Figura mulíebris ſtolata ſtans, dextra bilancem, ſiniſtra cornucopiæ.*
Monetæ typus in nummis Juliæ Piæ indicat ſummam apud maritum auctoritatem, qui ipſi cudendæ monetæ jus concedere voluerit; viſitur & nummus Juliæ maximus cum iiſdem monetis, & epigraphe *Æquitas publica*: quod etiam in fœminis principibus ſub Elagabalo, & aliis Auguſtis obſervatur.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

SEVERVS AVG. PART. MAX. *Caput Severi laureatum.*
Effigies Auguſtæ in Auguſti nummis exarata, eorum concordiam præſertim denotat, & ii apud Antiquarios magnæ ſunt æſtimationis, non modo ob eorum raritatem, ſed quod eos doceant conju-
ges

(1) In muſeo Editoris.

Digitized by Google

ges eſſe, ut Sall. Barbiæ imago in Alex. Severi nummo ſignata, & Etruſcillæ cum Traj. Decio ex adverſo percuſſa: quod prius ignorabatur.
Hic nummus argenteus inter inſigniores numerandus.

VESTA MATER. *Sex figuræ ſacrificantes coram templo rotundo.* Sub Commodo narrat Herodianus Veſtæ templum arſiſſe. *Plurima*, inquit, *Urbis ædificia conflagrarunt, inter quæ etiam Veſtæ templum, ſic ut Palladium quoque nudum conſpiceretur.* Illud reſtauratum fuiſſe videtur Juliæ munificentia, præſertim quum Palladium Veſtales in aulam Imperatoris tranſtuliſſent, in cujus memoriam Veſtales ſacra faciunt ante templum.
Hic nummus aureus raritate, & elegantia inſignis eſt.

* *Eadem epigraphe. Julia velata ſtans, ſacrificans ſupra aram ignitam ante templum rotundum cum ſimulacro in vertice, & alio in aditu.* Templum hoc rotundum templum Veſtæ erat, quale in nummo argenteo Neronis etiam viſitur. Julia ſacra facit in aditu hujus templi, ut Veſtam ſibi, domuique auguſtæ propitiam reddat.
(1) *Hic nummus argenteus inter rariores, & elegantiores adnumerandus eſt.*

VESTAE SANCTAE. *Figura muliebris capite velato ſtans, dextra pateram, læva haſtam.*
Julia in ſuperiore nummo *Veſta Mater* dicitur, in hoc autem *Veſta Sancta*, nam ut Veſta pro Terra accipitur, ideo rerum omnium Mater dicta eſt; at hic Veſta appellatur *Sancta*, quia Veſtalis pura, & impolluta eſſe debebat; ideo auctore Gellio non minor annos ſex, nec major quam annos decem nata.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

VICT. AETERN. *Victoria gradiens ambabus manibus encarpum, ad pedes ſcutum.*
Victoriæ typus Auguſtæ dedicatur, quod Severus ad bellum uſus ſit ejus conſilio, vel quod eum comitata ſit, aut cum ea communis ſit victoria; unde *Mater Caſtrorum* appellata eſt: ſed de qua Severi victoria, inter tot ab eo relatas intelligendus ſit, videant eruditi.
Hic nummus argenteus inter elegantiores numerandus.

IOT-

(1) In muſeo D. Abb. de Rothelin.

Digitized by Google

ΙΟΥΛΙΑ ΔΟΜΝΑ CΕΒΑCΤΗ. *Caput Juliæ.*

ΜΗΤΡΟΠ. ΚΑΙCΑΡ. ΕΤ. Ε. *Fortuna ſtans, dextra temonem, ſiniſtra cornucopiæ.*

Cæſarienſes Cappadociæ frequentes Severo nummos propter beneficium ab eo haud dubie acceptum ſignaverunt, quod ex frequentibus Juliæ ipſius conjugi dicatis confirmatur. In hoc Juliam ſub Fortunæ typo, pro urbis Genio, uti illa ſæpe in lib. noſtro de Coloniis exhibetur, anno Severi 5. procuderunt.

Hic nummus argenteus ex rariorum numero eſt.

ΜΗΤΡΟ ΠΟΛΕΩC ΚΑΙCΑΡ. ΕΤ. ς. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra ſtolam attollens, ſiniſtra ramum.*

Mulier illa ſtolata, Venus eſt, quam ita ſæpius in nummis Romanis exaratam obſervavimus: ſed pro pomo ſolito ipſi a Mercurio dato, olivæ ramum gerit, tanquam ſit Venus pacifera: hic autem nummus poſt devictos Adiabenos, & Parthos cuſus eſt, anno ſcilicet imperii Severi ſexto, quum Romam eſſet ex Oriente reverſus.

Hic nummus argenteus inter rariores adnumerandus.

ΜΗΤΡΟ. ΚΑΙCΑΡ. ΕΤ. ς. *Mulier ſtans, dextra pallium ſupra humeros attrahit, læva Montem Argæum ſuſtinet.*

Fœmina illa, quæ montem Argæum lævâ ſuſtinet, Genius eſt urbis Cæſareæ, forſan ſub forma Juliæ: nec mirum ſi ipſi, & Severo conjugi tot procuderit nummos, quum ille Neocoram feciſſet eorum urbem: nam illi jam Metropolis titulum conceſſerat Antoninus Pius, ut ex nummis illius dignoſcitur, in quibus primum hæc dignitas inſcribitur.

Hic nummus argenteus inter ſelectiores ponendus.

ΜΗΤΡΟ. ΚΑΙCΑΡ. ΕΤ. ΙΔ. *Mons Argæus, in cujus vertice ſtella.*

De Monte Argæo in nummis Cæſarienſium Cappadociæ, ſæpe dictum eſt, cui ſubjacet urbs, prius Mazaca ſub regibus dicta, ſed poſt mortem Archelai ejus ultimi principis, in gratiam Tiberii, qui eam in provinciam Romanam redegit, Cæſarea eſt cognominata.

Hic nummus argenteus inter rariores habendus.

CA-

Digitized by Google

CARACALLÆ nummi ex auro, & argento vulgares, & obvii ſunt.

IMP. ANTONINVS PIVS AVG. *Caput Caracallæ.*

ADVENTVS AVGVSTI. *Imperator eques dextram ſublevans, ſiniſtra haſtam.*

Percuſſus eſt nummus in memoriam adventus Caracallæ, quando cum patre ex Oriente reverſus Romam ingreſſus eſt; ſolus quidem ponitur, quum ipſi ſeorſim nummi ſignati ſint, jam Trib. poteſtatem quartam, & quintam gerenti.

Hic nummus ex auro, & argento rarus eſt.

ADVENTVS AVGG. *Tres figuræ equeſtres.*

Ut æterna eſſet adventus Severi, & filiorum ex Oriente in Urbem memoria, diverſi ſunt ejus typi percuſſi: modo Caracalla ſolus, ut pater: modo cum patre, & Geta fratre, qui Cæſar renuntiatus erat, quum ille a patre dictus eſt Auguſtus, & tribunitiam poteſtatem accepit.

Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

AEQVITAS AVGG. *Imperator ſedet, ex adverſo figura muliebris ſtat cum bilance, & cornucopiæ.*

Idem Caracallæ cum Æquitate typus, qui patri Severo percuſsus eſt, dicatur; non quidem ob jus ab hoc Principe populis redditum, nam de illo narrat Dio, *Antoninus raro jus reddebat, aut nunquam.* Sed ob eandem cudendæ monetæ cum patre poteſtatem, cujus ſymbolum eſt Æquitas cum bilance.

Hic nummus argenteus rariſſimns eſt.

AETER-

Digitized by Google

AETERNITAT. IMPERI. *Capita Severi, & Getæ adverſa.*
Per patrem, & filios deſignatur Æternitas imperii Romani in familia Severi; nam per Æternitatem intelligitur, quod in ea diuturna, & multo tempore duratura ſit imperii dominatio, a patre in filios, & nepotes tranſitura.
Hic nummus argenteus præſtantiſſimus eſt.

ARCVS AVGG. *Arcus vulgo Severi dictus.*
Arcus ille eſt ad radices rupis Tarpejæ ex parte fori Romani erectus Severo, & Caracallæ, imo & Getæ: ſed Caracalla fratris nomen auferri juſſit, pro quo additum eſt OPTIMIS FORTISSIMISQVE PRINCIPIBVS, ſed literis ex ære a Gothis ſublatis, obſervavimus cum erudito viro Adriano Auzout fuiſſe in eo PVBLIO SEPTIMIO GETAE CAESARI PONTIF. quæ eædem numero ſunt.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

CONCORDIAE AETERNAE. *Capita jugata Severi, & Juliæ.*
Ut Concordia apprime in regnis neceſſaria eſt, ideo Romæ huic Deæ plurima fuere conſtructa templa, ad eam in populo conciliandam: ſed præſertim ad illam inter regnantes deſignandam in eorum nummis cælata eſt ejus epigraphe cum elogio Æternæ, ut ſemper duraturæ.
Hic nummus aureus inter rariores collocatur, ex argento rariſſimus eſt.

CONCORDIA FELIX. *Caracalla, & Plautilla dextras jungentes.*
Concordia conjugalis per dextrarum conjunctiones inter Caracallam, & Plautillam deſignatur; hujus matrimonii meminit Dio, *Eodem anno celebratæ ſunt nuptiæ Antonini filii Severi, & Plautillæ Plautiani filiæ.*
Hic nummus argenteus rarus eſt, & elegans.

Eadem epigraphe. Caracalla, & Plautilla dextras jungunt, Concordia intermedia.
Concordia exoptatur Felix inter Caracallam, & Plautillam; nam ille eam odio habebat, & ut narrat Herodianus, *Parum lætus eo matrimonio, ac neceſſitate magis, quam voluntate impulſus, puellam ipſam pariter, & puellæ parentem peſſime oderat.* Mulier intermedia Dea Concordia eſt.
Hic nummus aureus inter rariſſimos habendus.

Eadem epigraphe. Caracalla, & Geta dextras ſibi porrigentes, Julia intermedia.

Signatus videtur nummus in concordiæ inter fratres ſignum, nam ait Dio, *Simulabant hi mutuam inter ſe benevolentiam, collaudabantque ſe invicem, quum tamen agerent inter ſe contraria.* Senatus autem decreverat, ut pro concordia utriuſque ſacrificaretur Diis, ac præſertim Concordiæ.

Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

DIVO ANTONINO MAGNO. *Caput Caracallæ nudum.*

CONSECRATIO. *Aquila globo inſiſtens.*

Caracalla a Macrino ſucceſſore conſecratus eſt, adſtipulante Spartiano, *A Macrino, qui eum occiderat, timore militum, ac maxime prætorianorum, inter Deos relatus eſt.* Sed quum nummi ſemper aliquid novi exhibeant, ut Antoninus Alexandrum imitari volebat, imo ſe Alexandrum nominabat, per hunc Macrinum ipſi *Magni* nomen indidiſſe docemur.

Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt, & elegantiæ.

COS. II. *Imperator paludatus in quadrigis, dextra extenſa, ſiniſtra ſcipionem gerit, in cujus ſummitate aquila.*

In memoriam triumphi a Caracalla acti non cuſus eſt nummus, quum in hoc conſulatu non triumphaverit, ſed in monumentum proceſſus conſulatus II. cum Sept. Geta fratre initi anno Urbis conditæ 958. ideo ſcipionem eburneum conſularis poteſtatis ſymbolum gerit; in cujus apice, aquila Romani imperii inſigne eſt.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

COS. LVDOS SAECVL. FEC. *Bacchus, & Hercules ſtantes cum attributis.*

Ludorum ſæcularium monumentum eſt hic nummus; hi anno V. C. 957. ſub patre ejus Severo celebrati ſunt cum magnifico ludorum apparatu, ut narrat Herodianus; at quum conſulatum jam tunc geſſiſſet Caracalla, COS. dicitur, hoc autem anno deſignatus eſt iterum. Adſunt Hercules, & Bacchus, ut Dii Auſpices Severi patris.

Hic nummus ex auro, & argento inter pretioſiores adnumerandus.

DESTI-

Digitized by Google

DESTINATO IMPERATORE. *Inſtrumenta Pontificalia*.
In Caracallæ nummis cælata ſunt inſtrumenta pontificalia, quando deſignatus eſt Imperator, ut iis denotaretur imperio deſtinatus, a rerum divinarum cura illud auſpicari; nam ipſe a patre factus eſt Pontifex, Auguſti exemplo apud Dionem, qui Cajo, & Lucio ſacerdotia contulit, quum eos Cæſares declaraſſet.
Hic nummus argenteus inter rariores ponendus.

* DESTINATO IMPERAT. *Caput bovis a fronte encarpis ornatum, ad cujus dexteram apex pontificalis, & lituus, ad ſiniſtram capeduncula*.
Caput victimæ, apex, lituus, & capeduncula ſigna ſunt Auguratus, & Pontificatus, quibus ſacerdotiis Antonino Caracallæ a patre conlatis Cæſar declarabatur, & ad Imperium deſtinabatur.
(1) *Hic nummus argenteus rarior eſt ſuperiore*.

DI. PATRII. *Hercules, & Bacchus ſtantes cum attributis*.
Hercules, & Bacchus Dii Auſpices, a Severo in nummis appellantur, quod eorum auſpiciis, & ductu omnia ſuſciperet; & Caracalla eos appellat patrios, quod eos Severus pater ſummopere coleret, quibus maximum templum ædificavit, teſte Dione lib. 76.
Hic nummus aureus inter elegantiores addendus.

FELICIA TEMPORA. *Quatuor pueruli, quatuor anni tempora deſignantes*.
Solliciti ut plurimum erant Auguſti, felicitatem ſuorum temporum non uno ſchemate exhibere: adſunt in hoc quatuor pueruli, quatuor anni tempeſtates deſignantes, ut quæque totius anni pars, felix ſub eorum imperio videretur, quum omnes cujuſque partis ſymbolum fertilitatis, & abundantiæ geſtarent.
Hic nummus argenteus inſignis elegantiæ, & raritatis eſt.

FELICITAS TEMPOR. *Figura muliebris ſtans, ſiniſtra caduceum, dextram porrigit Caracallæ, læva cornucopiæ gerenti*.
Altero hoc lemmate *Temporum Felicitas* ſub Caracalla deſignatur, ipſa Dea Felicitas, quæ poſſe univerſa transferre credebatur, Imperatoris dextram jungit, ut eum certum faciat non modo ipſum

(1) In muſeo Editoris.

Felicem eſſe futurum, ſed etiam ſub eo temporum Felicitatem, quum cornucopiæ ſuum ei in fidem præbuerit.
Hic nummus argenteus rarus, & elegans.

IMP. ET CAESAR AVG. FIL. COS. *Severus ſedens inter Caracallam, & Getam.*
Severus ſedet inter duos filios pro congiario diſtribuendo, poſtquam rediiſſet ex Oriente, nam Caracalla Conſul dicitur, quod conſulatum Antiochiæ cum patre ſuſcepiſſet hoc anno V. C. 955. ideo cum eo in nummo nominatur. Sic enim in altero æreo ſedent omnes congiarium figuris ſcalas aſcendentibus diſtribuentes, cum epigraphe *Felicitas ſæculi.*
Hic nummus argenteus præſtantiſſimus eſt.

INDVLGENTIA AVGG. IN ITALIAM. *Figura muliebris capite turrito inſidens globo, dextra cornucopiæ, ſiniſtra ſceptrum.*
Idem typus prodiit ſub patre, quem alicujus rei remiſſionem indicare diximus, forſan vehiculationis Italiæ, quam olim huic remiſerat Nerva, ut indicat inſignis ejus nummus; nam in Severo narrat Spartianus, *Vehicularium munus a privatis ad fiſcum traduxit:* Cujus onere Italiam ſublevaſſe videtur.
Hic nummus argenteus inſignis eſt raritate, & elegantia.

INVICTA VIRTVS. *Imperator paludatns equum concitans in captivum.*
Præſtantia Caracallæ in re militari per Virtutem deſignatur: nam ille equo veloci inſidet in barbaros decurrens; Virtus ejus *Invicta* dicitur, tanquam ab eo etiam ipſius victoriæ conditio devicta eſſet, unde *Dux Invictus* ab auctoribus dicitur.
Hic nummus ex auro, & argento inter rariores collocandus.

IOVI CONSERVATORI. *Jupiter nudus ſtans, dextra fulmen, læva haſtam inverſam: pro pedibus aquila, a tergo duo ſigna militaria.*
Jupiter Conſervator, in Caracallæ nummis poſt mortem fratris cuſus eſt, quod Jovem ab inſidiis Getæ eum conſervaſſe palam ille diceret, & duo ſigna militaria in eo poſita ſunt, quod ad Prætorianos confugerit, ut ait Spartianus, *Inde ad Prætorianos proceſſit, & in*

in caſtris remanſit, ubi narrat Herodianus, *Procidens humi in ædicula, gratias agebat, votis quaſi pro ſalute ſuſceptis.*
Hic nummus argenteus rarus eſt.

IOVI SOSPITATORI. *Jupiter in templo diſtylo togatus ſtans cum modio in capite.*
Jupiter Soſpitator, idem eſt ac Servator, cui templum Severus bellis civilibus extinctis, Romæ extruxiſſe videtur, quum ejus icon in Caracallæ, & Getæ nummis, dum Cæſaris titulum hic adhuc gerit, repræſentetur. De Severo ait Dio, *ædificia nova extruxit, vetera reſtituit*; at quum templum exiguum fuiſſe videtur, duabus tantum columnis ſuffultum, ejus non meminerunt Hiſtoriæ ſcriptores.
Hic nummus argenteus inter rariſſimos locandus.

IVLIA AVGVSTA. *Caput Juliæ.*
Pietatis filii in matrem argumentum eſt nummos ſuos cum ejus effigie copulare, nam ipſi curam libellorum, atque epiſtolarum utriuſque generis, præter admodum neceſſarias commiſerat, & ut Dio inquit; *nomen pariter cum ſuo exercitus nomen poneret adjunctis multis laudibus in epiſtolis, quas mittebat ad Senatum.*
Hic nummus argenteus inter præſtantiores adnumerandus.

IVVENTA IMPERII. *Imperator paludatus ſtans, dextra globum, cui inſiſtit Victoria, læva haſtam: pro pedibus captivus.*
Caracalla, quum jam ſenem haberet Severum patrem, Juventa imperii dicitur, quia in ejus juventute ſpes magna erat; ipſe enim depingitur victoriam in manibus geſtans Parthis cum patre devictis, quorum captivus pro pedibus ejus, teſtis collocatur: unde in aliis ejus nummis *Imperii Felicitas.*
Hic nummus argenteus pro raro notatur.

LAETITIA TEMPORVM. *Navis, circa quam plurima animalia.*
Communis eſt hic Caracallæ cum Severo patre nummus Dionem illuſtrans, qui inter varia populo ſpectacula edita, in quibus plurimæ cæſæ fuerant beſtiæ, inquit, *Earum receptaculum in Amphitheatro ædificatum erat inſtar navis, ut reciperet quadrigentas feras, eaſ-*
dem

Digitized by Google

demque ſimul omnes redderet, quaſi ex navi diſſoluta exierunt, ex omni ſcilicet genere.

Hic nummus ex argento pro rariſſimo reponitur: ex auro eximiæ raritatis eſt.

LIB. AVG. II. *Imperator togatus ſedet in ſubſtructione adſtante figura Liberalitatis, in imo Romanus.*

Caracallam congiaria plurima dediſſe nos docent nummi: hujus epigraphe ſecundum exhibet, quod ab eo cum patre diſtributum arbitramur, quando Severus Auguſti titulum ipſi contulit, de quo Spartianus, *Antoninum, qui Cæſar appellatus jam fuerat annum* 13. *agentem, participem imperii . . . Harum appellationum cauſa donativum militibus largiſſimum dedit.* Primum vero fuit, quum Cæſar vocatus eſt.

Hic nummus aureus inter rariores collocatur.

LIBERALITAS AVGG. VI. ET V. *Caracalla, & Geta ſedentes in ſubſtructione adſtante liberalitate, in imo alia figura.*

Sextum Caracallæ congiarium cum quinto Getæ conjunctum eſt, uno enim fratrem ſuperabat, quum Cæſar ante eum fuiſſet factus; & Severus alterum ante Caracallam diſtribuerat, primo nempe imperii anno, quum Romam ingreſſus eſt: at quum ſeptem Severi tantum occurrant, hoc Caracallæ ſextum cum quinto Getæ, ob profectionem in Britanniam ad declarandam eorum concordiam, cuſum arbitramur; nam poſt eorum reditum Geta unum tantum diſtribuit, quod fuit ipſius ſextum.

Hic nummus aureus præſtantiſſimus eſt [*ſicuti & argenteus in muſeo D. Abb. de Rothelin.*]

LIBERALITAS AVG. VIIII. *Imperator ſedens in ſubſtructione pro congiario diſtribuendo adſiſtentibus aliis figuris.*

Congiarium Antonini ſextum cum quinto fratris copulatum, ob profectionem in Britanniam datum, ſupra diximus: Septimum etiam cum ſexto Getæ poſt eorum ex Britannia reditum. At octavum Caracallæ poſt fratris cædem diſtributum eſt: denique hoc nonum ante profectionem ejus in Germaniam, ex qua Romam morte præventus non rediit.

Hic nummus aureus inter rariores addendus eſt.

NOBI-

Digitized by Google

* NOBILITAS. *Figura galeata ſtans, dextra haſtam, ſiniſtra Palladium gerit.*

Commodus primus Nobilitatem in nummis ſuis inſculpi juſſit, quum ipſe nobiliſſimus eſſet omnium ante ſe Imperatorum. At Severus in Marci familiam migraſſe ſibi viſus eſt, quum Marciam a Commodo relictam in uxorem duxit, ex qua, Spartiano teſte, Caracallam extulit, quem Antoninum nuncupavit. Hac de cauſa & Caracalla Nobilitatem in ſuis nummis ſignavit.

(1) *Hic quinarius argenteus rariſſimus, & elegantiſſimus eſt.*

PACATOR ORBIS. *Caput Orientis radiatum.*

Qui Pacatoris orbis titulus Severo patri, ob pacem Parthis conceſſam, datus eſt, idem Antonino ejus filio tanquam æquale cum ipſo imperium gerenti, ob Tribun. poteſtatem illi communicatam, in hoc nummo conceditur. Caput Solis, & quidem juvenile depingitur, ut Orientis effigies: quod in illis provinciis, Romæ reſpectu, Sol oriri videatur.

Hic nummus argenteus inter rariſſimos recenſendus.

* P. MAX. TR. P. III. *Figura muliebris ſtolata capite galeato Clypeo inſidens, dextra Victoriolam, ſiniſtra haſtæ innititur.*

Male legit Mediobarbus hanc epigraphen, PONTIFEX MAXIMVS, atque adeo injuria credidit nummos hac epigraphe ſignatos eſſe fictos, quod nonniſi Tribunitia poteſtate XIII. Severo mortuo Caracalla Pontifex maximus dictus fuerit. Legi itaque debet PARTHICVS MAXIMVS; idque non tantum in hoc nummo, verum in iis omnibus, qui cuſi ſunt ante Tribunitiam poteſtatem XIV.

(2) *Hic nummus argenteus rarus eſt.*

PONTIF. TR. P. VIIII. COS. II. *Imperator eques decurrens dextra ſubmiſſa haſtam gerit.*

Hic Imperatoris vel Auguſti in equo currentis typus, ut plurimum ejus ad bellum profectionem indicat, & quum Caracalla in ſua Trib. poteſtate IX. ad nullum profectus ſit bellum, ipſius ſtatuam bellatoris habitu erectam potius ſuſpicamur.

Hic nummus argenteus e rariorum numero eſt.

PON-

(1) In muſeo Editoris. (2) In muſeo D. Abb. de Rothelin.

Digitized by Google

PONTIF. TR. P. X. COS. II. *Caracalla ſtans inter duos fluvios jacentes, & provinciam decumbentem.*

Ut in ſuperiore nummo ob Trib. pot. IX. in qua ad nullum profectus eſt bellum Caracalla, ejus ſtatuam equeſtrem bellatoris habitu conjecimus, pariter in hoc ob Trib. pot. X. in qua ex Oriente jam pridem redierat, pedeſtrem ejus ſtatuam tanquam Meſopotamiæ, & Armeniæ recuperatoris auſpicamur, quum ejuſmodi typus in nummis Trajani æreis occurrat.

Hic nummus argenteus pro raro recenſetur.

* *Eadem epigraphe. Caput Martis galea criſtata ornatum dextrorſum converſum.*

Quemadmodum Commodus ſub Herculis forma repræſentari malebat, Caracallam ſub Martis forma excudi voluiſſe credibile eſt. In hoc enim nummo Caracallam potius vides, quam Martem.

(1) *Hic nummus aureus de rariorum numero eſt.*

PONTIF. TR. P. XI. COS. III. *Figura velata ſacrificans adſtante tibicine, & popa cum victima.*

Initio Trib. poteſtatis XI. Caracallæ cuſus eſt nummus, poſtquam in fine menſis Martii v. c. 961. Trib. poteſtatem X. abſolviſset, ob quam vota decennalia ſolvebantur, ad quæ ſacra faciens Caracalla ut Pontifex, ſpectat.

Hic nummus ex auro, & argento rariſſimus eſt.

PONTIF. TR. P. XII. COS. III. *Imperator eques jaculo impetit captivum.*

Caracalla in Britannia erat, dum Trib. poteſtatem XII. agebat: de ipſo loquentem audiamus Herodianum, qui Getam in parte inſulæ Romanis ſubjecta Severum reliquiſse narrat, *Antonino ſecum adverſus barbaros educto*. Ideo Caracalla in equo barbarum jaculo feriens exhibetur.

Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

PONT. TR. P. XIII. COS. III. *Imperator galeatus ſtans imponit mulieri genuflexæ coronam muralem, ille gerit ſiniſtra haſtam, & clypeum.*

Trib.

(1) In muſeo D. Apoſtoli Zeno.

Trib. poteſtatem XIII. agens Caracalla, in Britannia bellum gerebat: ille provinciæ coronam muralem profert, quod murum, qui eam ab aliis Britannis ſeparat, fortiter defenderit: nam Britannia teſte Dione muro dividebatur, *Incolunt Mæatæ juxta eum murum, qui inſulam in duas partes dividit*. Britanni nempe Romanæ poteſtati ſubjecti ex una parte, & Britanni ex altera liberi.
Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

P. M. TR. P. XIII. COS. IIII. P. P. *Imperator paludatus adſtante ſibi milite cum labaro, ſacrum facit ante altare Æſculapii ſtantis pro foribus templi duarum columnarum, ad cujus latus ſtat Victoria cum palma.*
Frequentes cum Æſculapii ſigno nummi in Caracallæ Trib. poteſtate XVIII. cuſi, eum hoc anno ægrotaſſe ſuadent; nam, ut ait Dio, *Fuit ægra corporis valetudine, quod morbis partim evidentibus, partim occultis correptus eſſet*. Niſi quod Pergamum Caracalla hoc anno profectus, in Æſculapii templo ſacra fecerit, ut Græci frequentes ejus urbis nummi indicant.
Hic nummus aureus eximiæ raritatis, & elegantiæ eſt.

Eadem epigraphe. Caracalla paludatus ſtans pede crocodilo impoſito, dextra ſpicas a figura muliebri ipſi porrigente accipit.
Signatus eſt nummus ob Caracallæ adventum in urbem Alexandrinam, cujus meminit Dio, *Profectus eſt Alexandriam, fingens ſe magno eorum deſiderio teneri*. Urbis Genius ſpicas, provinciæ munera ipſi porrigit, nam iis plurimum abundabat. Caracalla crocodilo ejus ſymbolo pedem imponit, tanquam ad ipſius aſpectum manſueto.
Hic nummus aureus inter rariores reponendus.

Eadem epigraphe. In aliis XVIIII. *In aliis* XX. *Leo capite radiato ore fulmen.*
Quidam hunc typum ad memoriam leonis, de quo narrat Dio in Caracalla, *quod leo, qui improviſo de monte deſcenderat, pro eo pugnaſſet*. Sed hæc non videtur nummorum materia; ſimilis autem leo fulmen ore gerens exhibetur in nummis Herculei Maximiani, qui pro ſolito providentiæ, & imperii ſymbolo accipitur.
Hic nummus ex argento non obvius, ſed ex auro inter rariores reponendus.

P. M. TR. P. XVIIII. COS. IIII. P. P. *Quadrigæ decurrentes, Sole aurigante.*

Quadrigæ illæ non triumphales ſunt, quia decurrunt, ergo non ad victoriam Parthicam a Caracalla relatam ſpectant, ſed ad ejus aurigationem, de qua loquitur Herodianus, *Subſtitit autem poſt id Antoninus in Meſopotamia, ſtudio aurigandi intentus.* Solis habitu decurrit, nam ut ait Dio, *dicebat ſe in agitandis curribus Solem imitari, eaque in re maxime gloriari.*

Hic nummus argenteus rarus eſt.

P. M. TR. P. XX. COS. IIII. P. P. *Currus a tauris vectus, in quo figura muliebris cum creſcente Luna in capite.*

Ut in ſuperiore nummo Caracalla ſub Solis habitu in quadrigis tanquam domitor Orientis exhibetur, ita Julia ejus mater in taurorum bigis comparatur Lunæ, tanquam illa eſſet altera Diana, ut Oppianus eam jam appellavit in Cyneget. lib. I. At in boum bigis Diana vehitur propter Lunæ cornua, vel quod taurus cæleſtis ſit Lunæ aſcenſus.

Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

ANTONINVS PIVS AVG. *Caput Antonini laureatum.*

PROF. PONTIF. TR. P. XI. COS. III. *Imperator eques dextram elevans, ſiniſtra haſtam, pro pedibus captivus.*

Profectionem Caracallæ in Britanniam denotat, nam ille tribunitiam poteſtatem XI. in fine Martii hujus anni 961. ingreſſus erat, Severus pater bellum hoc meditans, Conſulem eum cum fratre Geta hoc anno fecit, ut ipſi antiquo more, ad belli munia tanquam Conſules proficiſcerentur.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

ANTONINVS PIVS AVG. BRIT. *Caput Antonini laureatum.*

PROFECTIO AVG. *Figura paludata gradiens, dextra haſtam, ſubſequente milite ſignum militare geſtante.*

Nomen Britannici, quod gerit Caracalla, ob victorias in Britannia ab eo relatas, profectionem indicat, quam ille anno 962. iniit; at quum illa non contra barbaros ſuſcepta eſſet, ſed teſte Herodiano, *ut milites ordinaret, & provincias inviſeret.* Ideo prætorianus ſignum gerit militare, & ipſe pedes incedit, non ut mos eſt in bel-

Digitized by Google

bello, nam in equo currentes depingi ſolebant.
Hic nummus argenteus rarus eſt, & elegans, alter cum ſola figura, obvius eſt.

ANTONINVS AVGVSTVS. *Caput Antonini laureatum.*
P. SEPT. GETA CAES. PONT. *Caput Getæ ſine corona.*
Percuſſus eſt nummus ſub Severo patre, quum Caracallam appellavit Auguſtum, & Getam fecit Cæſarem: de his narrat Spartianus, *Ob hoc etiam filium ejus Baſſianum Antoninum, qui Cæſar appellatus jam fuerat, annum 13. agentem, participem imperii dixerunt milites, Getam quoque minorem filium Cæſarem dixerunt.* Qua de cauſa tertium Severus dedit congiarium.
Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt, & elegantiæ [aureus longe rarior, & elegantior apud D. Apoſtolum Zeno.]

RECTOR ORBIS. *Figura virilis nuda ſtans, dextra globum, læva haſtam gerit.*
Nulla eſt certior principis effigies, quam periti gubernatoris, ut refert Plato in Politico: Ideo Did. Julianus in nummis globum gerit, & *Rector Orbis* perhibetur, ſed toga ornatus eſt, quaſi bonis legibus eum gubernaturus: Severus vero, ut & Caracalla, adinſtar Jovis, nudi ſunt, tanquam ope divina, eum moderantes.
Hic nummus argenteus obvius eſt, ex auro inter rariores adſcribitur, ſed cum epigraphe RECTORI ORBIS *ex argento præclarus eſt.*

SAL. GEN. HVM. *Figura muliebris ſtans, dextra figuram paludatam procumbentem ſublevat, ſiniſtra baculum ſerpente involutum gerit.*
Ægra quidem corporis valetudine erat Caracalla, ut teſtatur Dio: ſed narrat Herodianus, *Quum multa contra homines, & contra jura civitatum feciſſet, morbo implicitus graviter laboravit.* Porro quaſi Salus generis humani ab eo dependeret, Hygia ſanitatis Dea illum procumbentem in genua, manu ſublevans exhibetur.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

ANTONINVS AVGVSTVS. *Caput Caracallæ laureatum.*
SEVERI PII AVG. FIL. *Imperator paludatus ſtans, dextra Victoriam globo impoſitam, ſiniſtra haſtam; pro pedibus captivus.*

 Per-

Digitized by Google

Percuſſus eſt nummus, quum Caracalla in fine Martii anni v.c. 951. dictus eſt a patre *Auguſtus*, poſtquam fratrem ejus Getam Nonis ejuſdem menſis Cæſarem appellaſſet; hocque anno Severus relicto Pertinacis nomine amicorum querimonia, *Pius* eſt cognominatus. *Hic nummus ex argento, & auro rarus eſt.*

* VICTORIAE AVGG. *Victoria in biga flagro ſollicitans equos.* Ob quam victoriam cuſus fuerit hic nummus, incertum: credibile eſt ob victoriæ de Parthis relatam. Quum enim Victoria non Auguſti dicatur, ſed Auguſtorum; videtur illa, ob quam Severus, ut inquit Spartianus, *Parthicum nomen meruit: ob hoc etiam filium ejus Baſſianum Antoninum, qui Cæſar appellatus jam fuerat, annum decimum tertium agentem, participem Imperii dixerunt milites.* (1) *Hic nummus argenteus de rariorum numero eſt.*

VIC. PART. P. M. TR. P. XX. COS. IIII. P. P. *Imperator paludatus ſtans dextra globum, ſiniſtra ſcipionem, ad pedes captivus: coronatur a Victoria palmam ſiniſtra gerente.* Caracalla Parthis ſub ſpem matrimonii cum Artabani regis filia in colloquium accitis, imparatos fraude aggreſſus eſt, & plurimos interfecit, deditque ad Senatum de victoria literas: Patres, ut ait Herodianus, *metu atque aſſentatione cunctos illi honores Victoriæ decernunt.* Percuſſi ſunt ideo nummi cum Victoriæ ſigno. *Hic nummus argenteus inter rariores numeratur.*

VICT. PART. *Trophæum, ad cujus imum duo captivi, ex adverſo Victoria ſedens, utraque manu clypeum, in quo* VOT. XX. Quum Tribunitiam poteſtatem XX. attigiſſet Antoninus, vota decennalia pro ejus ſalute ſoluta ſunt, ut indicat nummus, nam primam ille Trib. poteſtatem acceperat anno v. c. 951. in fine Martii, & occiſus eſt 8. Aprilis 970. quum ille pararet pugnam cum Parthis inire, de quibus trophæum in nummo adpoſitum eſt, quaſi juſto eos prælio ſuperaſſet. *Hic nummus aureus rarus eſt.*

VIRTVS AVGG. *Imperator paludatus ſtans inter duas figuras fluvii procumbentes, & provinciam lugentem, dextra haſtam, læva para-*

(1) In muſeo Editoris.

Digitized by Google

zonium gerit, ut in typo Trajani æreo cum epigraphe ARMENIA ET MESOPOTAMIA *&c.*
Armenias amiſerat Nero, rege iis Tiridate a Parthis impoſito. Trajanus eas recuperavit, provinciaſque fecit Romanas, addita iis Meſopotamia, unde ipſi cuſus inſignis ille nummus: ſed hanc Parthis ceſſit Hadrianus: eam recepit ſub M. Aurelio L. Verus, quæ iterum amiſſa eſt ſub Commodo, ſed Caracalla cum patre ſe eam P. Romano virtute ſua reſtituiſſe gloriatur.
Hic nummus argenteus rarior eſt altero, in quo ſola epigraphe PONTIF. *&c.*

IMP. ANTONIN. ET GETA CAES. *Capita adverſa Caracallæ, & Getæ, alterum laureatum, alterum vero nudum.*
VIRTVS AVGG. *Virtus ſedens, dextra Victoriam, ſiniſtra clypeo innixa parazonium gerit.*
Virtus etiamſi in averſa fratrum nummi parte inſcripta, ad Getam non ſpectat, nam ille tantum Cæſar, Auguſti nomen habere nequit, ſed de Severo, & Caracalla eſt intelligenda, quorum Virtute contra Parthos victoria relata eſt; illa ſedet, tanquam in patre, & in filio ſtabilis, & ut ait Claudianus, *immotaque cunctis caſibus.*
Hic nummus argenteus eximiæ raritatis, & elegantiæ eſt.

VOTA SOLVT. DEC. COS. III. *Imperator ſacrificans adſiſtentibus tibicine, & popa, cum victima.*
Anno V. C. 961. Caracalla decennium Trib. poteſtatis, & communicati a patre imperii finiit, ideo ſacra diis faciens, illa ſolvit: cujus rei memoriam in nummis relinquere poſteris voluit. Hoc autem anno conſulatum III. iniit cum fratre Geta II.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

AY. KAI. M. AYPHA. ANTΩNINOC. *Caput Caracallæ.*
MHTPOΠO. KAICAPEIA ET. IB. *Caracalla togatus inſidens monti Argæo dextra globum, ſiniſtra femori adplicita.*
Anno Tribunitiæ poteſtatis duodecimæ Antonini percuſſus hic a Cæſarienſibus Cappadociæ nummus, quum tunc in Britannia eſſet cum patre Severo: in eo repræſentatur ut Genius urbis inſidens monti Argæo, cui credebatur ab iis deum præeſſe; togatus quidem ut familiaris, & non paludatus tanquam bella gerens.
Hic nummus argenteus inter rariores computandus.

Ea-

Eadem epigraphe. ET. I ς. *Mons Argæus*, *diverſi ſunt anni*.

Frequentes ſunt Cæſarienſium Cappadociæ nummi Caracallæ ſignati, & ſi mihi conjicere liceat, quotannis: nam ipſi maxime ejus familiæ ſtudioſi erant, quod pater Severus eis Neocoriam, & alia beneficia contuliſſet. Mons Argæus, ſolemne eſt Cæſarienſium inſigne. *Hic nummus argenteus rarus eſt*.

ΜΗΤΡΟ. ΚΑΙCΑΡΙ ΝΕΩΚ. ΕΤ ΙΖ. *Apollo ſeminudus muliebri habitus inſidens Monti Argæo*, *dextra ramum lauri*.

Cæſareæ Cappadociæ Apollinem fuiſse cultum nos docet hic nummus, forſan ejus templum erat ad radices ejus montis extructum, & quidem diſtylum, quod in nummo maximo Macrini, & Diadumeniani ſimul junctorum obſervamus. Apollo laurum tenet, quod hæc arbor illi ſacra ſit.

Hic nummus argenteus inter rariores.

ΤΥΧΗ ΤΑΡΣΟΥ ΜΗΤ. Γ. Β. *Mulier inſidens rupibus*, *ad pedes fluvius*.

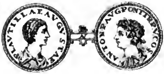
Tarſus Ciliciæ metropolis Peſcennii quidem partes ſequuta eſt, ſed poſt primam Severi victoriam, mox ei adhæſit, & pro beneficiis a patre, & filio acceptis, Severianam, & Antoninianam ſe nominavit, ut ærei frequentes illius nummi nos edocent; quare non mirum eſt, ſi in hoc, Caracalla *Tarſi Fortuna* appelletur. Mulier, Genius eſt urbis. Fluvius vero, Cydnus eſt, qui eam tranſmittit. Literæ Γ. Ε. ideſt γνώμη βυλῆς Senatus decreto.

Hic nummus argenteus inter rariores computandus.

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΝ ΕΛΕΥΘ. ΤΑΡC. *ideſt* Senatus liberæ Tarſi. *Figura ſedens conjicit ſuffragii teſſeram in vas*.

Nummi typum recte explicuit Eques Patinus pag. 310. mutilam porro vulgavit ejus epigraphen, quam quum ſupplere ex Minerva ſua potius quam ex nummi lectione ſe jactat Harduinus fol. 485. per ΚΟΑ. ΑΝΤΟΝ. *Coloniæ Antoninianæ*, æque riſum præbet Antiquariis, ac dum ſuperiores literas Γ. Β. interpretatus eſt *anno ſecundo* pro γνώμη βυλῆς *Senatus decreto*. Quum autem Caracalla Tarſum Liberam pronuntiaſſet, uti eam olim a M.Antonio apud Appianum,& ab Auguſto ex Chryſoſtomo legimus,in nummis decretum ſui Senatus deinceps adpoſuit exprimendo libertatem Κοινοβύλιον per ſuffragiorum vota. Heſychius Senatores κοινοβύλας appellat. *Hic nummus ex modulo maximo eximiæ raritatis eſt*.

PLAU-

PLAUTILLÆ nummi ex argento obvii, ex auro inter rariores numerandi.

PLAVTILLA AVGVSTA. *Caput Plautillæ.*

ANTONINVS PIVS AVG. *Caput Caracallæ laureatum.*

Plautilla Plautiani præfecti prætorii filia a Severo patre Caracallæ filio in uxorem data eſt, quod parens ejus Severi eſset municeps, atque ut quidam putant, etiam conſanguinitate propinquus, teſte Herodiano: ideo maritus, & uxor hinc & inde in eodem nummo cælantur.

Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt.

PLAVTILLAE AVGVSTAE. *Caput Plautillæ.*

ANTON. P. AVG. PONT. TR. P. V. COS. *Caput Caracallæ laureatum.*

Tempus, quo celebratæ ſunt Caracallæ cum Plautilla nuptiæ, indicat nummus, nempe quum is in conſulatu primo ex Oriente cum patre redux, ageret tribunitiam poteſtatem v. Non autem per conſulatus anni Imperatorum denotantur, ſed tribunitia poteſtas eos recte aſſignat, quotannis enim eodem die, quo primum accepta fuerat, numerabatur.

Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

* CONCORDIA AVGG. *Mulier ſedens, dextra pateram, læva duplex cornucopiæ.*

Per hunc typum videtur innui concordia ſtabilis, & firma inter Plau-

Plautillam, & Caracallam. Severus enim primum iratus Plautiano, deinde eidem reconciliatus ejus filiam Plautillam quum uxorem dediſset Caracallæ, optabat, ut conjugium illud, quemadmodum & reconciliatio, rata, & firma in longum tempus durarent.

(1) *Hic nummus aureus rariſſimus eſt.*

CONCORDIAE AETERNAE. *Duæ figuræ dextras ſibi jungentes.* Caracalla, & Plautilla ſimul matrimonio juncti, dextras ſibi porrigunt in concordiæ conjugalis ſignum: qui mos ex Perſis dimanaſse videtur, quum ea res apud eos pro firmiſſima fide haberetur, ut narrat Diodorus in Hiſtoria Philippi.

Hic nummus aureus inter rariores recenſendus.

CONCORDIA FELIX. *Caracalla, & Plautilla dextras ſibi porrigentes.*

Iterum Caracalla, & Plautilla pro concordiæ conjugalis ſigno dextras ſibi jungunt; quo argumento fidem dextris tutandam, & ſacratam eſse ſignificabant, quod & dextra dextræ juncta denarium numerum efficit, qui ſacratiſſimus, & perfectiſſimus ſit, ut refert Lilius Gyraldus. Nam ut felices eſsent nuptiæ, maxime omnia obſervabant.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

PROPAGO IMPERI. *Idem typus.*

Quum matrimonium, liberum quærendorum cauſa fiat, & dictum ſit matrimonium a matris nomine: quia ideo nubunt fœminæ, ut matres aliquando fiant, hinc fauſto omine connubium in hoc nummo dicitur *Propago imperii*, quod ſummopere optabat Severus, ut in nummis filiorum *Æternitas imperii* demonſtrat.

Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

GE-

(1) In theſauro Saxengothano.

GETÆ nummi ex argento obvii, ex auro inter raiores collocandi.

P. SEPTIM. GETA CAESAR. *In aliis* IMP. *&c. Caput Getæ laureatum.*

ADVENTVS AVG. *Imperator eques.*
Adventus in Geta, quando nummus Cæſaris nomen præfert, illius ex Oriente cum patre, & fratre in Urbem reditum poſt Peſcennii mortem indicat; ſed quum Imperator in eo appellatur, ejus in Urbem ex Britannia adventum, poſt Severi patris mortem denotat.
Hic nummus argenteus inter præſtantiores adſcribendus.

AETERNIT. IMPERI. *Capita Severi, & Caracallæ adverſa.*
Per æternitatem imperii in nummis Getæ cum patris, & fratris imaginibus, in familia Severi imperium immortale futurum deſignare voluerunt, quaſi per filiorum propagationem, imperii æternitati ille providerit.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

CASTOR. *Figura virilis capiſtro equum retinens.*
In memoriam ludorum Circenſium ſub Severo actorum, Caſtor in Getæ nummo cum equo percuſsus eſt: in iis enim cucurriſse videtur Geta, & Caſtor iis ludis præerat; nam Iſidorus lib. 10. agens de ludis Circenſibus, *Itaque*, inquit, *Caſtori, & Polluci deputantur hæ ludorum ſpecies*. Caſtori a Mercurio diſtributum equum ajunt: Homerus vero eum equum primum domuiſse refert.
Hic nummus argenteus rarus eſt, *ex auro inter rariſſimos locandus.*

Digitized by Google

★ COS. *Quadrigæ, aurigante Geta, dextra extenſa, ſiniſtra ſcipionem.*
Hunc eumdem typum exhibet alius nummus, ſignatus conſulatum ſecundum ineunte Geta. Hic ſignatus eſt primo ejuſdem conſulatu, quem anno V. C. 958. una cum Caracalla conſule II. geſſit. Quadriga proceſsus conſularis pompam ſignificat.
(1) *Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.*

FELICIA TEMPORA. *Quatuor pueruli quatuor anni tempora deſignantes.*
Felix indicatur Severi imperium per felicia tempora in nummo Getæ inſcripta, ſub quatuor puerulorum figuris quatuor anni tempeſtates deſignantibus: primus Ver cum calatho florum refert: alter Æſtatem per falcem meſsoriam, quam utraque manu geſtat: tertius dextra leporem, læva calathum fructuum plenum, Autumnum deſignat: quartus veſtitus hyemem per pedicam, & avem captam denotat.
Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt.

FELICITAS TEMPOR. *Figura muliebris ſtans, ſiniſtra caduceum gerens, dextram porrigit Getæ, læva cornucopiæ geſtanti.*
Felicitas temporum ſub Severo per Deam Felicitatem, & Getam Cæſarem dextras jungentes exprimitur; illa autem caduceum, pacis inſigne gerit: hic vero cornucopiæ, ſymbolum abundantiæ: ſic Felicitas populorum per pacem, & abundantiam deſignatur.
Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

FID. EXERC. TR. P. III. COS. II. *Figura muliebris velata, dextra pateram, læva ſignum militare, ſtat inter duo alia.*
Geta Trib. poteſtatem Non. Martii anno 961. a patre paulo antequam Roma egrederetur pro profectione Britannica, accepit; eo autem mortuo frater, & ipſe pacem cum Britanniæ barbaris A. D. Non Febr. 969. fecere, tunc Geta tertiam abſolvebat Trib. poteſtatem; at quum Caracalla, uti ſe unum Imperatorem declararent milites, adhortaretur, iis perſuadere id non potuit, teſte Herodiano: inde in nummo *Fides Exercitus.*
Hic nummus argenteus rarus eſt.

IOVI

(1) Apud Franciſcum Palatium.

IOVI SOSPITATORI. *Jupiter ſtans in templo duarum columnarum.*
Ut in patris, & fratris numiſmatibus, Jovis Soſpitatoris templum eſt cælatum, ita in Geta illud exhibetur, quod Severus extinctis bellis civilibus extruxiſſe videtur. De illo altum eſt apud Hiſtoricos ejus ſæculi ſilentium: inde nummi certa ſunt Hiſtoriæ ſupplementa. Soſpitator idem eſt ac Servator: ita dictus, quod Jupiter Severum a tot periculis ſervaverit.
Hic nummus argenteus inter rariſſimos ponendus.

IVLIA AVGVSTA. *Caput Juliæ.*
Caput Juliæ non ideo in Getæ nummis ſignatur, tanquam ejus mater eſſet, & non Caracallæ, nam & ipſa in Caracallæ parte averſa etiam occurrit: utriuſque Caracallæ, & Getæ parens erat Julia; ſed plurimi ad concordiam in familia Severi indicandam percuſſi ſunt, ut Geta cum Severo patre, modo cum fratre, modo cum matre.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

LIB. AVGG. VI. ET V. *Duo Imperatores ſedentes in ſuggeſtu, adſtat Liberalitas a dextris; in imo figura ad gradus ſubſtructionis.*
Hoc liberalitatis Caracallæ, & Getæ monumentum, in hujus nummis vivo adhuc patre antequam ad bellum Britannicum cum ipſis proficiſceretur, editum eſt, ad concordiam inter fratres denotandam: Sexta autem Caracallæ liberalitas cum quinta Getæ copulatur, quam pro titulo Cæſaris, ob ætatem accepit ante fratrem.
Hic nummus aureus præſtantiſſimus eſt.

LIBERALITAS AVG. VI. *Figura muliebris ſtans, dextra teſſeram, ſiniſtra cornucopiæ.*
Sexta illa Getæ liberalitas ultima eſt, quam populo diſtribuit, quum ille Romam ex Britannia poſt patris Severi mortem reverſus eſt, ſed paulo poſt in gremio matris a fratre occiſus eſt: minime autem concordes eſſe potuerunt; de Geta inquit Herodianus, *Major pars ad Getam ſpectabat, quod ſpeciem quandam probitatis præ ſe ferret.*
Hic nummus argenteus rarus, & elegans eſt.

L. SEPT. SEV. AVG. IMP. XI. PART. MAX. *Caput Severi.*
Videtur cuſus Getæ vultus in averſa patris nummi parte, quum ille

conſul factus eſt, cum Antonino Caracalla fratre anno v. c. 958. qui honos maximæ dignitatis ſymbolum erat, hoc etiam tempore titulus Imp. XI. Severo conveniebat; nam eum obtinuerat in Parthica Victoria: unde in nummo *Parthicus Maximus* cognominatur. *Hic nummus argenteus rariſſimus eſt*.

M. AVRELIVS ANTON. AVG. *Caput Caracallæ ſine laurea*. Signati ſunt frequentes nummi ſub Severo patre cum vultibus filiorum, hic Caracalla cum Geta, ad denotandam eorum concordiam: nam ut ait Herodianus de Severo, *Ipſe liberos ſemper ad amicitiam adducere conabatur, adhortanſque ad concordiam, & conſenſum, fabulas antiquas, & tragœdias in memoriam revocabat*. *Hic nummus argenteus rarior eſt aureo*.

MINERV. SANCT. *Minerva galeata, clypeo dextra impoſita, ſiniſtra haſtam gerens*. Sanctum pro propitio veteres poſuiſſe docemur. Tibullus de Junone, *At tu ſancta fave*; & Catullus de Venere, *Quem neque ſancta Venus*. Minerva autem artium dea perhibetur, & Geta teſte Herodiano, *Diſciplinarum laude celebres circa ſe frequentes habebat*; a Julia matre edoctus, quæ cum Philoſophis quotidie philoſophabatur. *Hic nummus argenteus pro raro habetur, ex auro præſtantior eſt*.

MARTI VICTORI. *Mars galeatus, dextra haſtam, humeris trophæum*. Mars a Romanis maxime cultus eſt, quum ab illis Romuli conditoris parens exiſtimaretur, duoque templa illi extruxerunt: alterum in Urbe ad illam cuſtodiendam ſub nomine Quirini, alterum in via Appia extra Urbem prope portam, ſub nomime Gradivi; ille autem haſta ornatus, & trophæum gerens depingitur ut Victor. *Hic nummus argenteus rarus eſt*.

* NOBILITAS. *Figura muliebris ſtans, ſiniſtra palladium, dextra haſtam gerit*. Et Geta, quem licet *minorem filium Severus Antoninum vocari juſſit*, ut Spartianus refert, eadem nobilitate, qua Caracalla, gloriatus eſt. Hanc in ſuis nummis ſculptam voluit. Eſt porro animadver-

vertendum in Severo, Caracalla, & Geta eoſdem fere typos occurrere.

(1) *Hic quinarius argenteus rarus eſt.*

PRINC. IVVENT. *Figura paludata ſtans, dextra pilum, pone trophæum.*

Geta Severi filius natu minor, Princeps juventutis a patre ut & Caracalla frater declaratus eſt, ex inſtituto nempe Auguſti, qui hoc titulo ad Cajum, & Lucium adoptione filios, imperium transferri ſignificavit. Trophæum ad patris victorias ſpectat, quaſi jam ille earum particeps.

Hic nummus argenteus frequens, aureus inter rariores habendus.

Eadem epigraphe. Tres equites decurrentes.

In memoriam Trojæ ludi, in quo Geta ut Princeps juventutis præfuit; celebrabatur ille in Circo a majoribus, & minoribus pueris claræ ſtirpis, qui turmatim diſcurrebant: hi vero fuerunt in Italiam ab Aſcanio Æneæ filio primum translati, de quibus Virgil. lib. 5. Æneid.

Incedunt pueri, pariterque ante ora parentum
Frænatis lucent in equis.

Hic nummus aureus rariſſimus, & præſtantiſſimus eſt.

* PONTIFEX COS. *Caput Palladis galeatum.*

Caput Palladis (averſa nummi parte Getæ caput referente) ſymbolumne eſt literarii ſtudii, cui incumbebat Geta, juxta Spartianum, *fuit in literis aſſequendis & tenax veterum ſcriptorum, & paternarum etiam ſententiarum memor?* an vero bellicæ virtutis, cujus ſpecimen ediderit in obtinenda de Britannis victoria, ob quam *Britannici* cognomen aſſequutus fuerat?

(2) *Hic nummus argenteus præſtantiſſimus eſt, & ſingularis.*

PONTIF. COS. II. *Severus in ſubſtructione ſedens in medio Caracallæ, & Getæ.*

Pontifex dicitur Geta quaſi candidatus imperii, nam Cæſares in collegia Pontificum adſcribebantur. Conſul II. appellatur, quando con-

(1) In muſeo Editoris.

(2) In muſeo olim P. Franciſci Minii.

Digitized by Google

conſulatum iterum anno 961. cum Caracalla fratre geſſit, paulo antequam Trib. poteſtatem a patre accepiſset, nam Cæſar adhuc appellatur. In ſubſtructione ſedet cum Severo, & Caracalla pro congiario ob id diſtribuendo.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

Eadem epigraphe. Quadrigæ triumphales aurigante Geta.
Ad Proceſsum conſulatus II. & non ad triumphum referendæ ſunt quadrigæ; Geta enim nunquam triumphavit, ita quadrijugo vehitur curru ob primum conſulatum in nummis, cum hac inſcriptione COS. Quadrigæ erant conſulis procedentis ſolemnis pompæ inſigne, quale videre eſt apud Spanhemium pag. 705. & apud Noriſium diſsert. I. fol. 19.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

Eadem epigraphe. In aliis PONTIF. TR. P. COS. II. *Imperator eques proſternens captivum.*
Geta modo cum Cæſaris nomine, modo cum Imperatoris titulo, ſed ſemper COS. II. appellatus, contra barbarum decurrens depingitur: horum nummus alter dum conſulatum II. cum fratre anno 961. iniit, ſignatus eſt: alter poſtquam Trib. poteſtatem Non. Martii ejuſdem anni a Patre accepit, ad bellum Britannicum profecturus.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

RESTITVTORI VRBIS. *Severus paludatus ſtans ſacra facit ſuper aram, læva haſtam.*
Ad Severum patrem pertinet hic typus, qui honoris cauſa, aut monetariorum incuria in Getæ nummis occurrit; frequens in Severo. An is hunc titulum meruerit ex Dione, de quo ait, *Ædificia nova extruxit, vetera reſtituit*: An potius adulatorie, qui Pacator Orbis, & Fundator Pacis in aliis nummis inſcribitur?
Hic nummus inter rariores numerandus.

ROMAE AETERNAE. *Roma galeata ſedens in aditu templi ſex columnarum, & plurimis ſtatuis exornati.*
Si mihi conjecturæ locus ex ſupraſcriptis Dionis verbis de Severo *Ædificia nova extruxit, vetera reſtituit*, Templum illud Romæ Æter-

Æternæ, quod in æreis Antonini Pii nummis obſervatur, ab eo plurimis ſtatuis adornatum exiſtimarem reſtauratum. An vero ab Antonino Pio, & in quarta Urbis regione extructum fuerit, videant eruditi.

Hic nummus argenteus elegantia, & raritate præſtantiſſimus eſt.

TEMPOR. FELICITAS. *In corona laurea.*

Frequens eſt, & ut plurimum adulatoria ſub Auguſtorum imperio epigraphe, qua populos felicitate ſuorum temporum gloriari volebant, quaſi iis annona frequens, & rerum omnium abundantia; hæc vero temporum Felicitas in laurea inſcripta, illam Severi victoriis partam denotat.

Hic nummus argenteus inter rariores collocandus.

VOTA PVBLICA. *Duæ figuræ togatæ, & velatæ ſacrificantes tertia intermedia, adſtant camillus, & tibicen.*

Geta tanquam Pontifex ſacra facit, velatus quidem ut in urbe, pro votis ſolutis decennalibus, aut ſuſceptis pro patre vicennalibus, nam in nummo Cæſar adhuc nuncupatur. Camillus puer ingenuus ad ſacrificium miniſtrat. Tibicines tibias inflantes ſacris populi Romani intereſse ſolebant.

Hic nummus argenteus inter præſtantiores habendus.

Λ. CΕΠΤΙ. ΓΕΤΑC ΚΑΙ. *Caput Getæ.*

ΜΗΤΡΟ. ΚΑΙCΑΡΙΑ ΝΕΩ. ΕΤ. Γ. *In aliis* ϛ. *In aliis* Ι. ϛ. *Mons Argæus, in vertice aſtrum.*

Frequenter occurrunt Cæſarienſium Cappadociæ nummi Severo, Juliæ, Antonino, & Getæ percuſſi, ob beneficia Severi in eos collata, quum ii partibus Peſcennii relictis, inter primos ipſi adhæſerint, & ob id facta eſt eorum urbs a Severo Νεωκόρος, de quo plura in libro, quem de nummis Imperialibus Græcis mox edituri ſumus.

Hic nummus aureus inter rariores habendus.

MA-

MACRINI nummi ex argento obvii, ex auro inter rariores conſtituendi ſunt.

IMP. C. M. OPEL. SEV. MACRINVS AVG. *Caput Macrini laureatum.*

ANNONA. *Figura muliebris ſedens, dextra ſpicas, læva cornucopiæ.*

Macrinus, poſt occiſum Caracallam, delatum ſibi a militibus imperium literis docet Senatum, de quo Herodianus, *Lecta epiſtola, conclamatum a Senatu univerſo, nullique non honores Auguſtorum Macrino decreti.* Mox ille Annonam procuravit,ut ſibi imperium ſtabiliret, in cujus rei memoriam cuſus eſt nummus.

Hic nummus aureus rarus eſt: argenteus obvius.

FELICITAS TEMPORVM. *Figura muliebris ſtans, dextra caduceum, ſiniſtra cornucopiæ.*

Nil mirum ſi Felicitas Temporum ſub Macrino commendetur, nam ait Herodianus, *Neque vero tantopere gaudebant omnes Macrini ſucceſſione, quantopere exultabant, feſtamque lætitiam univerſi agitabant, quod Antonino liberati eſſent.* Nam pro tyranno Romæ habebatur, a militibus, quos ditabat, ſolum adamatus.

Hic nummus aureus rarus eſt: argenteus frequens.

FIDES MILITVM. *Figura muliebris ſtolata ſtans, utraque manu ſignum militare.*

Extincto Caracalla, incerti quid agerent milites, ſiquidem adventare

tare Parthi nunciabantur, primo Audentium pro Imperatore, ſed illo ſenectutem excuſante, deinde Macrinum deligunt, de quo Herodianus; *Suſcepit autem Macrinus imperium benevolentia, quam Fide Militum fretus &c.* Qua de cauſa ſtat Concordia ambabus manibus ſigna militaria tenens.

Hic nummus aureus rarus eſt, argenteus vulgaris.

IOVI CONSERVATORI. *Jupiter nudus ſtans, dextra fulmen.*

Quum Macrinus Romanos contra Parthos eduxiſſet, cruentum inter eos initum eſt prælium, referente Herodiano, *Uno igitur, alteroque die a mane ad veſperam pugnatum*; & addit, *Tanta autem virorum, jumentorumque multitudo cecidit, ut omnis compleretur campus*: ideo Jovi Conſervatori ſacra facta ſunt, qui Auguſtum ſervaverit.

Hic nummus aureus inter rariores computandus: argenteus tritus eſt.

LIBBRALITAS AVG. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra teſſeram frumentariam, læva cornucopiæ.*

Macrinus ut populi Romani gratiam ſibi conciliaret, cui a Caracalla liberalitates ſæpe datas ſciret, congiarium ipſe diſtribui juſſit; aliudque promiſit, quod filius ejus Antonini nomen accepiſſet, ut innuit Capitolinus, *Vellem, Quirites, jam præſentes eſſemus. Antoninus veſter vobis congiarium ſui nominis daret.*

Hic nummus argenteus rarus eſt.

PONTIF. MAX. TR. P. II. COS. II. P. P. *Quadrigæ triumphales aurigante Imperatore, a Victoria coronato.*

Ut in Geta quadrigas non ad ipſius triumphum ſpectare diximus, ſed ad pompam proceſſus ipſius conſulatus, ſic iſtæ, in quibus Macrinus a Victoria coronatus ſpectatur, ad proceſſum ipſius conſulatus II. quem iniit Kal. Maii cum Diadumeniano Filio. Vide Erud. Noriſii diſſert. I. fol. 19.

Hic nummus aureus præſtantiſſimus eſt, ſed argenteus eximiæ raritatis eſt.

SALVS PVBLICA. *Figura muliebris ſtans, paſcit ſerpentem.*

Fœmina ſedens, quæ ſerpentem paſcit, Hygia Æſculapii filia eſt, & vota pro Macrini ſalute facta fuiſſe arguit; an propter ejus ægritudinem? an in ſalutis augurium, apud Romanos olim celebratum,

 quod

Digitized by Google

quod intermiſſum, Auguſtum renovaſſe legimus apud Suetonium? Porro Salutem publicam in Principis conſervatione conſiſtere indicat nummus.

Hic nummus aureus rarus eſt, ex argento obvius.

VICTORIA PARTHICA. *Victoria gradiens, dextra coronam, ſiniſtra lauream.*

In memoriam Victoriæ, quam contra Parthos poſt Caracallæ necem, retulit Macrinus: de illo autem refert Capitolinus, *Pugnavit tamen, & contra Parthos, & contra Armenios, & contra Arabas, quos Eudemones vocant, non minus fortiter, quam feliciter.* Unde Victoria coronam, & palmam victoris inſignia gerit; illa graditur tanquam ad alias properans.

Hic nummus argenteus inter rariores adſcribendus.

VICT. PART. P. M. TR. P. II. COS. II. P. P. *Victoria gradiens, præ manibus clypeum.*

Victoria ſedet tanquam firma, indicans hac de cauſa, pacem fuiſſe cum Artabano Parthorum rege factam, uti narrat Herodianus, *Fœdus cum Macrino ferit, atque in proprias ſedes revertitur.* De quibus ad Senatum ſcripſit; *Propterea*, ait Dio, *decreta fuerunt ei ſacrificia victoriæ ergo, datumque Parthici nomen.* Sed illud non accepit.

Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

VOT. PVB. TR. P. II. COS. II. P. P. *Jupiter nudus ſtans, dextra fulmen, læva haſtam: pro pedibus aquila.*

Vota publica pro Macrino facta indicat nummus: ea non fuiſſe Decennalia arguit Trib. poteſtas II. quum ea initio imperii ſuſciperentur: ſed Jupiter in eo ſignatus eodem modo, quo in ſuperiore nummo cum epigraphe *Jovi Conſervatori*, vota quidem pro Principe ſuſcepta ob bellum Parthicum, eoque confecto, ſoluta denotat.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞ. ΥΠΑΤΟ. Γ. *Aquila inſiſtit clavæ, roſtro coronam.*

Nummi ex argento maximi Romæ non ſunt percuſſi; hunc in Syria ſignatum denotat aquila, & cui rei illa Jovis ales inſiſtit, Urbem, in qua cælatus eſt, denotare monuimus: hæc clavæ impoſita Tyrum, ob Herculis cultum, in hac Urbe ſignatum indicat.

Hic nummus maximus inter rariores habendus.

DIA-

Digitized by Google

DIADUMENIANI nummi ex argento rari, ex auro rariſſimi ſunt.

FIDES MILITVM. *Figura muliebris ſtans inter quatuor ſigna militaria, utraque manu unum gerit.*
Mulier hæc Concordia videtur eſſe, deſignans fidem militum, qui Macrinum patrem, & filium Diadumenianum ad imperium evexerant, ut narrat Lampridius, *Antonini Diadumeniani pueri, quem cum patre Opilio Macrino Imperatorem dixit exercitus.* Signa militaria Romanæ militiæ ſymbola ſunt.
Hic nummus argenteus eximiæ raritatis, & elegantiæ eſt.

M. OPEL. ANT. DIADVMEN. CAES. *Caput Diadumeniani nudum.*
PRINC. IVVENTVTIS. *Figura paludata ſtans, dextra ſignum militare, ſiniſtra haſtam.*
Milites non modo Macrinum Imperatorem elegerunt, ſed & Diadumenianum ejus filium, Cæſarem appellarunt, qua de re ad Senatum mox ille literas dedit, Senatus vero ejus filium Juventutis Principem dixit, teſte Dione, *Tam ipſi, quidquid par eſſet, quam filio ejus decretum fuit, iſque Patricius,* & Juventutis Princeps *eſt appellatus.*
Hic nummus aureus elegantia, & raritate inſignis eſt.

Eadem epigraphe. Figura paludata ſtans inter tria ſigna militaria, quorum unum dextra tenet, læva ſcipionem.
Princeps Juventutis dicebatur is, qui pueris majoribus, & minori-

Digitized by Google

bus ad Trojæ ludum nominatis præerat, ſed omnes Patricii eſſe debebant, de quibus ait Suetonius in Auguſto 43. *Claræ ſtirpis indolem ſic innoteſcere*. Unde vidimus ſupra apud Dionem, Diadumenianum a Senatu patricium factum, ut Juventutis Princeps appellaretur.

Hic nummus argenteus rarus eſt, ex auro rariſſimus.

SPES PVBLICA. *Figura muliebris ſtans, dextra florem, læva veſtem ſublevat.*

Spes, ut juvenum Dea, in nummis Cæſarum cælatur, tanquam bonam de ſe ſpem concitarent; nam ut ait ipſe Diadumenianus ad milites, apud Lampridium, *Ego autem elaborabo, ne deſim nomini Antoninorum*. Quod olim de Marcello Virgilius.

Magnæ ſpes altera Romæ.

Hic nummus argenteus ſuperiore præſtantior eſt.

ELA-

ELAGABALI nummi ex auro, & argento frequentes, & obvii ſunt. [Ex auro rari ſunt, non frequentes.]

IMP. CAES. M. AVR. ANTON. PIVS AVG. *Caput Elagabali laureatum.*

ADVENTVS AVGVSTI. *Imperator eques dextram elevans, ſiniſtra ſpiculum.*

In memoriam adventus Elagabali Romam pacificatoris habitu proficiſcentis: in Syria autem a militibus contra Macrinum electus A. D. Idib. April. anni 971. eo devicto & occiſo, Nicomediæ hiemavit, ita poſtulante anni tempore; de cujus adventu ait Dio; *Quapropter ut in Urbem pervenit, nihil ſcilicet novum Romani viderunt.* Imaginem enim ſuam prius miſerat.

Hic nummus aureus rarus eſt.

CONSERVATOR AVG. *Currus, ſupra quem lapis in conum, & aquila.*

Lapis ille in conum factus ſupra currum, Deus eſt Elagabalus, quem eleganter deſcribit Herodianus, *Ipſum porro Dei ſimulacrum impoſitum vehiculo, auro, ac lapidibus pretioſiſſimis variegatum deducebat ex Urbe in ſuburbanum; trahentibus equis ſejugibus, emaculato candore, ac magnitudine præcellentibus.* In cujus rei monumentum, hic nummus eſt percuſſus.

Hic nummus aureus inter rariores collocandus.

* *Eadem epigraphe. Currus quadrijugus a fronte, ſupra quem aquila alis expanſis globo impoſita, roſtro coronam tenens; hinc inde vexilla,*

la, ſeu haſtæ, quibus lapis impoſitus in apice. Præit currum miles, mediuſque inter quatuor equos ſtat Imperator paludatus dextra extenſa gerens pateram ſuper aram ignitam, læva demiſſa ramum.
Pompa hæc eſt ſolemnis, & triumphalis, qua inſanus Imperator Deum ſuum Elagabalum ſub forma lapidis repræſentatum, ex Urbe in ſuburbanum, ut refert Herodianus, militibus comitantibus deferebat. Huic unice ſacra faciebat, *id agens*, Lampridio teſte, *ne quis Romæ Deus, niſi Heliogabalus coleretur*.
(1) *Hic nummus argenteus inter elegantiores, & rariores præſtantiſſimus eſt.*

* FELICITAS TEMP. *Navis prætoria, in cujus medio erectum labarum.*
Probabile eſt hanc navem prætoriam, quæ temporum felicitatem Senatui, & populo Romano pollicebatur, illam fuiſſe, qua Elagabalus devicto, interfectoque Macrino Romam devectus eſt, *ubi ingens ejus deſiderium factum eſt*, ut ſcribit Lampridius in ejus vita. Fortaſſis etiam illa eſt, qua Romam ſtultus Imperator, eodem Lampridio ſcribente, *Lapides, qui divi dicuntur, ex proprio templo Dianæ Laodiceæ ex adyto ſuo, in quo id Oreſtes poſuerat, afferre voluit*.
(2) *Hic nummus argenteus rarus eſt.*

* FIDES MILITVM. *Imperator gradiens dextra demiſſa haſtam tranſverſam geſtat; præcedente milite dextra vexillum, læva clypeum prægrandem geſtante; & ſubſequente alio milite cum vexillo.*
Abductis a Mæſæ promiſſionibus, quæ ditiſſima erat, legionibus a Macrino, Elagabalus *pulchritudine, ac ſtatura, & ſacerdotio conſpicuus*, ut Capitolinus teſtatur, a militibus Antoninus appellatus eſt delatis ei imperii inſignibus: Macrinus deinde victus eſt proditione ſuorum militum, & amore Antonini. Hæc Elagabali expeditio in Macrinum in hoc nummo conſignata eſt.
(3) *Hic nummus argenteus præclariſſimus eſt.*

IOVI VICTORI. *Imperator dextra fulmen, ſiniſtra haſtam, pro pedibus aquila, a tergo duo ſigna militaria.*

Ela-

(1) In muſeo D. Ab. de Rothelin. (2) In muſeo Editoris. (3) In muſeo D. Ab. de Rothelin.

Digitized by Google

Elagabalus a militibus in odium Macrini A. D. Idib. April. anni 971. Imperator electus eſt in Syria; quo die *Jovi Victori* feſtum Romani celebrabant, ut refert Ovidius in Faſtis.

Occupat Apriles Idus cognomine Victor
Juppiter.

Hoc forſan die Jovi Victori votum feciſſe videtur Elagabalus, ſi Macrini exercitum fudiſſet.
Hic nummus argenteus rarus, & elegans eſt.

IVL. AQVILIA SEV. AVG. *Caput Aquiliæ Severæ.*
Julia Aquilia Severa, erat Veſtalis, quam Elagabalus divortio cum Julia Paula facto, ſibi in uxorem junxit; eam vero dimiſit, & Anniam Fauſtinam accepit, ſed ad eam rediiſſe nos edocent, non modo Dio, *Dein verum ad Severam rediit*, ſed ejus nummi Græci cum literis L. E. id eſt anno quinto ſignati, quum in ea Trib. poteſtate fuerit occiſus.
Hic nummus aureus eximiæ raritatis eſt.

IVLIA SOAEMIAS AVG. *Caput Soæmiadis.*
Julia Soæmias Julii Aviti, & Juliæ Mæſæ filia, Vario Marcello homini Syro nupta, Elagabali mater fuit, quem Mæſæ, & ſuis artibus ad imperium evexit, ſed cum eo male gubernans, probris inſignis, cum illo a prætorianis interfecta eſt.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

LIB. AVG. P. M. TR. P. II. COS. II. *Imperator ſedet in ſubſtructione cum Liberalitate ſtante, icuncula ſcalam aſcendit.*
Tria congiaria diſtribuiſſe Elagabalum nos edocent hactenus ejus nummi, hoc primum poſtquam hiemaſſet Nicomediæ, & Romam vere adveniſſet in ſecunda Tribunitia poteſtate, populo dedit, adſtipulante Herodiano, *Diviſo igitur congiario in populum, ut mos eſt imperium ſuſcipientibus*. Adeſt Liberalitas, & Præfectus prætorii.
Hic nummus aureus elegantiſſimus eſt.

LIB. AVG. II. COS. II. P. P. *Imperator ſedet in ſuggeſtu, hinc Liberalitas, & inde Præfectus prætorii ſtant, Romanus aſcendit gradus.*
Secundum congiarium videtur ab Elagabalo diſtributum, quando Cor-

Digitized by Google

Corneliam Paulam duxit uxorem, ut innuit Xiphilinus, *In quibus nuptiis nonnulla largitus eſt non ſolum Senatorio, & equeſtri ordini, ſed etiam Senatorum uxoribus. Plebs aureis ſex epulata eſt viritim, milites hoc amplius quatuor.* Hoc vero matrimonium anno 972. quum ille adhuc gereret conſulatum II. celebratum eſt.
Hic nummus aureus inter rariores adnumerandus.

P. M. TR. P. III. COS. III. P. P. *Quadrigæ Imperatore aurigante.* Quadrigæ ad Antonini Elagabali triumphum non pertinent, nullum enim egit. Sed ſpectant ad proceſſum conſulatus III. quem Romæ ſuſcepit; nam primum in Syria, alterum Nicomediæ ſibi adrogare auſus erat, qua de re plurimi ex diverſa materia percuſſi ſunt ejus nummi, in memoriam ſolemnis conſularis illius proceſſus pompæ.
Hic nummus aureus inter rariores collocatur.

Eadem epigraphe. Elagabalus in quadrigis coronatur a Victoria. Plurimi Imperatores Romani in quadrigis obſervantur, qui nullum egere triumphum, quorum nummos ad ſolemnem illorum conſularis proceſſus pompam referre oportuit, ut indicant ii, in quibus ejuſmodi quadrigæ Imperatore aurigante occurrunt, cum epigraphe *Fel. proceſ. Conſulat. Aug. N.* ut videre eſt apud Spanhemium pag. 705.
Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt.

P. M. TR. P. V. COS. IIII. *Elagabalus in quadrigis dextra ramum, ſiniſtra ſcipionem eburneum.*
Ad proceſſum Elagabali conſulatus IIII. cum Alexandro Severo initi anno V. C. 975. ſpectat nummus; quum enim ille anno ſuperiore conſulatum non egiſſet, illum hoc anno rurſus accepit; nec tyro eſt, qui hunc nummum ad Elagabali triumphum referri velit; at ſi conjecturæ locus, quando adſunt quadrigæ, pertinent ad conſulatus proceſſum; Imperator ſcipionem eburneum, inſigne conſulum tantum gerit.
Hic nummus argenteus pro raro recenſetur.

SACERD. DEI SOLIS ELAGAB. *Figura ſtolata ſtans, dextra pateram ſuper aram, ſacrificantis ritu.*
Antoninus Soæmiadis filius, dictus eſt Elagabalus, a ſacerdotio Solis, quem

Digitized by Google

quem Syri Elagabalum dicunt, ut ait Herodianus de illo, & Alexandro loquens, *Sacerdotes ambo Solis, quem maxime indigenæ colunt, Phœnicum lingua Elagabalum vocitantes*. Hunc titulum, quum Romam Deum attuliſſet, & præ cæteris coleret, ſemper ſervavit, cujus dictus eſt *Summus*, & *Invictus* Sacerdos.

Hic nummus argenteus nec rarus, nec obvius eſt, SVMMVS SACERDOS AVG. INVICTVS SACERDOS AVG. *facile parantur.*

SANCT. DEO SOLI ELAGABAL. *Quatuor equi trahentes currum, ſupra quem coni ſpecies cum quatuor vexillis.*

Elagabalus eſt Deus in pompa traductus coni forma, quem mire illuſtrat Herodianus, *Lapis eſt maximus, ab imo rotundus, & ſenſim faſtigiatus, propemodum ad coni figuram*. Nullus ducit currum, de quo idem Auctor, *Neque enim quiſquam mortalium eum inſcendebat currum, ſed circumſtabant omnes, quaſi aurigantem Deum*. Sanctus, id eſt propitius appellatur.

Hic nummus argenteus præſtantiſſimus eſt.

SPEI PERPETVAE. *Spes ſtans dextra florem, ſiniſtra veſtem colligit.*

Spes in Cæſarum nummis plerumque exhibetur, quia Spes in juvenibus, & pueris aliqua ineſt: quum quindecim circiter annos eſſet Elagabalus, plurima etiam de ſe pollicebatur; qua de re ad Senatum ſcripſit, ut narrat Dio, *Multa quoque de ſe ipſo non tantum militibus, ſed etiam Senatui, populoque Romano promittebat*. Ideo Spes in Elagabalo, dum ille creſceret, videbatur tanquam perpetua.

Hic nummus argenteus pro raro habendus eſt.

* VOTA PVBLICA. *Figura virilis togata capite velato, ſtans ad aram ignitam, dextra pateram, ſiniſtra ſtola involuta.*

Neſcio quæ vota publica concipi potuerint pro Elagabalo, humani generis peſte, *vita, moribus, improbitate ita odibili*, teſte Lampridio, *ut ejus nomen Senatus eraſerit*. Credibile eſt nummum cuſum ſub initia Imperii, quum lectis ejus literis in Senatu *ſtatim fauſta in Antoninum*, ut refert Lampridius, *& dira in Macrinum, ejuſque filium dicta ſunt, volentibus cunctis, & ſtudioſe credentibus, ut ſeſe habent vota hominum ad credulitatem feſtinantium, quum quod optant, verum eſſe deſiderant*.

(1) *Hic nummus argenteus rarus eſt*.

(1) In muſeo D. Abb. de Rothelin.

PAULÆ nummi ex argento frequentes, ex auro rariſſimi ſunt.

IVLIA PAVLA AVG. *Caput Juliæ Paulæ.*

CONCORDIA. *Imperator, & Paula dextras ſibi porrigentes.* Elagabalus, ut loquitur Dio, *Corneliam Paulam duxit in matrimonium, quo fieret pater, ſicuti dicebat, celerius.* Unde nummi ad eorum concordiam conjugalem denotandam percuſſi, cujus dextrarum junctio ſymbolum eſt: nam ait Tacitus, Annal. 12. *Mos eſt regibus, quoties in ſocietatem coeant, implicare dextras.* Quæ juramenti ſpecies eſt.
Hic nummus argenteus inter rariores habendus.

CONCORDIA AETERNA. *Tres figuræ ſtantes, quarum duæ dextras jungunt, tertia intermedia.*
Alter concordiæ typus in Juliæ Paulæ nummo, deam ipſam Concordiam manus conjugibus imponentem exhibet, quaſi eos conjungeret, dum dextras ſibi porrigunt: ſed illa conjugalis concordia non tam per dextras implicitas exprimi videtur, quam fides conjugalis, cui eas attribuunt, ut notant Grammatici: unde Concordia in perpetuum duratura, dicitur Æterna.
Hic nummus aureus elegantia, & raritate inſignis eſt.

VENVS GENETRIX. *Mulier ſedens dextra globum, ſiniſtra haſtam.* Quum eſſent matrimonia liberorum procreandorum cauſa, inſtituta; ideo Venus Genitrix ad fecunditatis Paulæ augurationem exhibetur, quum

Digitized by Google

quum Elagabalus illam duxerit, quo citius fieret pater, ut ſupra diximus. Illa a Romanis culta eſt, cui templum Cæſar dedicavit in regione VIII. Globum gerit, illa enim Genius generationis ſupremus credebatur. Solinus in Fragm.

Tu Fœtibus auges
Cuncta tuis, totus pariter tibi parturit orbis.

Hic nummus argenteus inter rariores recenſendus.

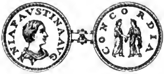
AQUILIÆ SEVERÆ nummi ex argento vulgares, ex auro inſignis elegantiæ, & raritatis ſunt.

IVLIA AQVILIA SEV. AVG. *Caput Juliæ Severæ.*
CONCORDIA. *Imperator togatus ſtans, dextram Aquiliæ Severæ porrigit.*
Ad concordiam conjugalem cum Aquilia Severa, quam ex numero Veſtalium abſtulerat Elagabalus, denotandam: ut in Julia Paula diximus.
Hic nummus argenteus inter elegantiores collocandus.

IMP. M. AVR. ANTONIN. PIVS AVG. *Caput Elagabali.*
Imperatores in nummis aureis, & argenteis uxorum vultus honoris cauſa ſignare ſolebant, quo argumento Salluſtiam Orbianam Alexandri conjugem, & Etruſciliam Decii ſponſam fuiſſe didicimus.
Hic nummus aureus raritate, & elegantia præſtantiſſimus eſt.

AN-

* ANNIÆ FAUSTINÆ nummi ex auro nondum viſi ſunt; ex argento unus dumtaxat in muſeo D. Abb. de Rothelin reperitur.

ANNIA FAVSTINA AVG. *Caput Anniæ Fauſtinæ.*
CONCORDIA. *Imperator laureatus, & togatus ſtans, dextram porrigit Anniæ Fauſtinæ, ſtella intermedia.*
Anniam Fauſtinam generis claritate conſpicuam, quod a M. Aurelio ducebat, uxorem ſibi adſcivit Elagabalus, repudiatis Cornelia Paula primum, & Aquilia Severa deinde ex Veſtalium collegio erepta. In tertii hujus conjugii memoriam cuſus eſt nummus hic, inter argenteos omnium rariſſimus.
(1) *Hic nummus ex argento uſque modo unicus eſt, & ſingularis.*

GB Sintes f

SOÆ-

(1) In muſeo D. Abb. de Rothelin.

SOÆMIADIS nummi ex argento triti ſunt, ex auro rariſſimi.

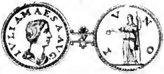
IVLIA SOAEMIAS AVG. *Caput Soæmiadis*.

IMP. ANTONINVS PIVS AVG. *Caput Elagabali laureatum*.
Non modo Auguſti uxorum vultus in nummis, ſed & matrum effigies cælarunt; hic mos a Caligula manavit, quem ſequutus eſt Claudius.
Hic nummus argenteus elegantia, & ſingularitate conſpicuus eſt.

VENVS CAELESTIS. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra pomum, ſiniſtra haſtam puram*.
Ut Aſtarte dea, Syris eadem erat, quæ Venus Cæleſtis: ideo Soæmias, ut erat Syra, pro Venere Cæleſti in nummis ſuis exhibetur.
Hic nummus argenteus obvius eſt: ex auro rariſſimus habendus.

JU-

JULIÆ MÆSÆ nummi aurei rariſſimi ſunt, ex argento obvii, & vulgares.

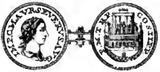
IVLIA MAESA AVGVSTA. *Caput Mæſæ.*
IVNO. *Figura muliebris velata ſtans, dextra pateram, ſiniſtra cornucopiæ.*
Jul. Mæſa ſub habitu Junonis exhibetur, quum hæc regnis præeſſe crederetur; unde Reginæ nomen tulit: Mæſa autem nepotes Elagabalum, & Alex. Severum ad imperium evexit, & conſiliis ipſa regnare videbatur.
Hic nummus ex auro rariſſimus eſt, ex argento obvius.

* PVDICITIA. *Figura muliebris velata ſedens, dextram admovet velo, ſiniſtra haſtam tranſverſam tenet.*
Quamvis mulieres imperatoriæ, paucis admodum exceptis, non ſatis pudicis moribus eſſent, pudicitiam tamen affectare omnes voluere. Mæſa Juliæ Severi ſoror in hoc nummo, quemadmodum in ſuperiori ſub habitu Junonis, ſub habitu pudicitiæ exhiberi voluit.
(1) *Hic quinarius argenteus rarus, & elegans eſt.*

SAECVLI FELICITAS. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra pateram ſuper aram ignitam, ſiniſtra caduceum oblongum.*
Sub Elagabali imperio, mediante Mæſa ejus avia, ſæculi Felicitatem per orbem Romanum deſignare videtur nummus.
Hic nummus argenteus vulgaris, ex auro rariſſimus eſt.

ALE-

(1) In muſeo Editoris.

ALEXANDRI SEVERI nummi ex auro, & argento triti ſunt [ſed cum titulo Cæſaris rariſſimi.]

IMP. CAES. M. AVR. SEV. ALEXAND. AVG. *Caput Alex. Severi laureatum.*

AETERNITATIBVS. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra globum, læva innixa columnæ ſpiculum geſtat.*

Romani in acclamationibus novi Imperatoris multos ei annos precabantur, & ejus regnum tanquam Æternum optabant, ut de ipſo Alexandro narrat Lampridius, *Vincas, valeas, multis annis imperes*. Unde in nummis *Æternitas Imperii*. Mulier globum gerit, quaſi mundus eſſet ab æterno, & in æternum duraturus.

Hic nummus argenteus inter rariſſimos recenſeri poteſt.

* ANNONA AVG. *Figura muliebris ſtans ante modium, dextra ſpicas, ſiniſtra cornucopiæ.*

Elagabalus rem frumentariam peſſum ire ſiverat; Alexander quam maxime curavit. *Commeatum populi Romani*, inquit Lampridius, *ſic adjuvit, ut quum frumenta Heliogabalus evertiſſet, vicem de propria pecunia loco ſuo reponerit.*

(1) *Hic quinarius argenteus elegans, & rarus eſt.*

IMP. SEV. ALEXAND. AVG. IVLIA MAMAEA AVG. MATER AVG. *Capita Alex. Severi, & Jul. Mamææ adverſa.*

FELICITAS TEMPORVM. *Alexander ſedens togatus coronatur a Vi-*

(1) In muſeo Editoris.

a Victoria pone eum ſtante, ei adſtant duæ mulieres, quarum una caduceum gerit.

Percuſſus eſt nummus hic perelegans poſt victoriam Perſicam, quæ coronam Alex. Severo porrigit: unde Felicitas Temporum per eam P. Romano procuratur, mediante etiam Julia Mamæa Auguſti matre digniſſima, & dea Felicitate comite; Romanis per filii virtutem, & matris conſilium feliciter imperium dirigi gratulantibus.

Hic nummus aureus maximi moduli eximiæ raritatis, & elegantiæ eſt.

INDVLGENTIA AVG. *Spei typus.*

Typus eſt *Principis Juventutis* ſolitus, ſub nova *Indulgentiæ Auguſti* inſcriptione, ad denotandum Alex. Severum ab Elagabalo Cæſarem declaratum, Principem Juventutis eſſe factum, & quidem indulgentia Elagabali, quum vix decimum octavum annum ageret; ſed id ſagax avia Mæſa, ſuſpectans populorum indignationem, procuravit. Vide Seguinum in Sel. Num. edit. 2. pag. 170.

Hic nummus argenteus inter præſtantiores collocandus.

Eadem epigraphe. Spes dextra florem, ſiniſtra veſtem colligit.

Spes in Cæſarum nummis plerumque ſignatur, ſed raro cum hac epigraphe *Indulgentia Aug.* quum autem Elagabalus Cæſarem dixiſſet Alexandrum Severum conſobrinum ſuum, etiamſi adhuc ille eſſet adoleſcens, ideo ſumma indulgentia id fecit, & quidem Juliæ Mæſæ ejus aviæ artibus, ut Alexandro imperium deferret, ſi illud Elagabalo conſervare non poſſet.

Hic nummus aureus inter rariores habetur.

IOVI PROPVGNATORI. *Jupiter ſtans, dextra fulmen, ſiniſtra haſtam.*

Jupiter cognomine *Propugnator* in nummis Imperatorum, qui cum barbaris decertarunt, ſæpe exhibetur, quaſi a Jove ipſo, in prælio defenſi eſſent: unde ipſi incolumes gratulabundi ſacra faciebant; cujus erat in palatio templum, ſi Grutero fides pag. 3. num. 2.

Hic nummus ex argento tritus, ex auro non obvius eſt.

IVLIA MAMAEA AVG. *Caput Juliæ Mamææ.*

Imagines Auguſtarum in nummis aureis, & argenteis Imperatorum

Digitized by Google

obſervari potius ſolent, quam in æreis, imo in iis raro occurrunt, quum Imperatores potius amicitiæ, quam honoris cauſa id facerent, quod Senatus non audebat: nam Cæſares monetam auream, & argenteam cælari curabant, Senatus æream tantum.
Hic nummus aureus ſingularis elegantiæ, & raritatis eſt.

LIBERALITAS AVG. *Imperator ſedens in ſubſtructione pro congiario diſtribuendo, aliis figuris adſiſtentibus.*
Congiarium populo diſtribui debuiſſet, ſi Alexander Cæſar a patre factus eſſet, ſed id indulgentia ſua factum in nummis teſtari voluit Elagabalus: nec etiam datum eſt, quando conſul Alexander factus eſt cum Elagabalo, quia hic *cum eo procedere noluit*, ut narrat Lampridius, ſed mox poſt ejus necem quum imperare cœpit.
Hic nummus ex auro rariſſimus eſt.

LIBERALITAS AVG. II. *Mulier ſtans, dextra teſſeram, ſiniſtra cornucopiæ.*
Secundum congiarium dediſſe videtur Alexander, quando uxorem duxit Salluſtiam Barbiam Orbianam anno ſecundo, vel tertio imperii: de qua altum eſt apud Hiſtoricos ſilentium, ſed Antiquarii per nummos eam e tenebris eruerunt, & marito probe reddiderunt. Vide Seguini Diſſertationem in 2. editione Selectorum numiſmatum, apud Jo. Jombertum.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

LIBERALITAS AVG. III. *Mulier ſtans, dextra teſſeram, ſiniſtra cornucopiæ.*
Tertia Alex. Severi liberalitas P. Romano conceſſa eſt, ob initum anno V. C. 979. ſecundum conſulatum, ut indicat Trib. poteſtas V. cum ea liberalitate in æreis nummis, ut pote amplioribus, conjuncta.
Hic nummus argenteus pro raro habendus.

LIBERALITAS AVG. IIII. *Typus idem.*
Lampridius Alexandrum ter tantum congiarium dediſſe narrat, *Congiarium Populo ter dedit, donativum militibus ter.* Sed nummi eum quinquies illud diſtribuiſſe probant. Quartum autem ab eo diviſum eſt anno 982. quando geſſit conſulatum III. cum Caſſio Dione II.
Hic nummus ex argento, & auro inter elegantiores reponendus.

LIBE-

Digitized by Google

LIBERALITAS AVG. V. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra teſſeram, ſiniſtra cornucopiæ.*
Alexander ſuſcepto bello Perſico victor Romam rediit, triumphoque acto, apud Senatum orationem habuit, dimiſſoque illo Capitolium aſcendit, & ut refert Lampridius, dixit, *Quirites, vicimus Perſas, milites divites reduximus, vobis congiarium pollicemur.* Quod quidem paucis abhinc diebus diſtribuit, ut ait idem Scriptor, *Deinceps congiarium populo Romano dedit.*
Hic nummus aureus rarus eſt.

* PAX AETERNA AVG. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra elata ramum, ſiniſtra haſtam.*
Pax hæc æterna illa eſt, quæ Victoriam Perſicam conſequuta eſt. Adeo enim Perſarum vires contrivit, ut nihil inde amplius timendum Populo Romano ſupereſset. Hinc acclamatio illa Senatus, quam Lampridius narrat, poſt ab eodem Alexandro recitatam in Senatu victoriam, quam retulerat.
(1) *Hic quinarius argenteus inter rariores numerandus.*

PERPETVITATI AVG. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra globum, ſiniſtra haſtam tranſverſam.*
Hæc in nummo epigraphe videtur adpoſita in memoriam acclamationis, qua uſus eſt erga Alexandrum Senatus, Deos precatus, ut eum perpetuarent, Lampridio narrante, *Dii te ex manibus impuris eripuerunt: Dii te perpetuent.* Non enim occurrit in aliis principibus hæc inſcriptio, & Alexandro peculiaris eſt.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

* PIETAS AVG. *Lituus, Seceſpita, Præfericulum, Capeduncula, Aſpergillum.*
Inſtrumenta hæc Pontificalia indicant cum Cæſaris titulo conlata Alexandro ſacerdotia omnia veluti ad imperii ſucceſſionem deſtinato. Mortuo enim Macrino, & Elagabalo declarato Auguſto, Alexander Elagabali conſobrinus ſtatim Cæſar a Senatu eſt appellatus. Mox ab Elagabalo, cui Mæſa id ſuaſerat commune odium ab eo amovendi cauſa, adoptatus fuit, iterumque Cæſar dictus.
(2) *Hic nummus argenteus eximiæ eſt raritatis.*

(1) In muſeo Editoris.

(2) In muſeo D. Apoſtoli Zeno.

Digitized by Google

★ PIETAS MILITVM. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra ſigno militari innititur; pone ſignum aliud militare erectum.*

Nova in nummis epigraphe, quam mire comprobat Ælius Lampridius in vita Elagabali. Quum impuriſſimo Imperatori diſplicerent mores optimi conſobrini Alexandri, *quod impudicus non eſſet*, & nutritoribus ejus imperaſſet ſub præmiorum ſpe, atque honorum, ut eum occiderent quo vellent modo vel in balneis, vel veneno, vel ferro, milites indignati exarſerunt, & quum in palatium veniſſent, Alexandrum cum matre, atque avia cuſtodiendum diligentiſſime poſtea in caſtra duxerunt.

(1) *Hic nummus argenteus præſtantiſſimus, & elegantiſſimus eſt.*

P. M. TR. P. COS. P. P. P. *Leo fulmen dentibus tenet.*

Leonis ore fulmen gerentis typus, jam in Caracalla prodiit, qui etiam in Maximiano Diocletiani Imperatoris ſocio apud Triſtanum tom. 3. pag. 366. obſervatus, pro imperii ſeu providentiæ ſymbolo exhiberi videtur, niſi quis ad natalem Alexandri ſub leonis ſigno diem referre voluerit; is enim radiis caput habet ornatum, tanquam ad Solem ſpectans.

Hic nummus argenteus inter rariores cenſendus.

Eadem epigraphe. Imperator in quadrigis.

Hæc tribunitiæ poteſtatis primæ, & conſulatus primi inſcriptio, nummum in memoriam pompæ primi conſulatus ab Alexandro cum Elagabalo initi ſignatum arguit, dum ille imperium eo occiſo occupavit, nam adhuc conſul erat: Elagabalus autem *noluit cum conſobrino procedere*, teſte Lampridio.

Hic nummus argenteus, & aureus inter rariores habentur.

★ P. M. TR. P. II. COS. P. P. *Amphiteatrum cum tribus figuris a dextris, quarum una togata muros tangit, altera haſtæ innititur.*

Nummo æreo elegantiſſimo, & ſingulari, quem edidimus in primo tomo, ſimillimus eſt hic argenteus ejuſdem elegantiæ, & ſingularitatis. Scimus ex Lampridio Amphiteatrum poſt exuſtionem inſtauratum fuiſſe ab Elagabalo. Poſt Elagabali necem reſtaurationem fortaſſe non completam Alexander complevit, & Amphiteatrum dedicavit, quod nummi tum æreus, tum argenteus ſatis aperte ſigni-

(1) In muſeo D. Abb. de Rothelin.

ſignificant : de qua tamen re ſilet Lampridius, contentus in univerſum dixiſſe, *Opera veterum principum inſtauravit, ipſe nova multa conſtituit.*

(1) *Hic nummus argenteus ſingularis raritatis, & elegantiæ eſt.*

P. M. TR. P. V. COS. II. P. P. *Imperator in quadrigis dextra ramum, ſiniſtra ſcipionem eburneum.*

Monumentum eſt pariter proceſſus Alexandri conſulatus II. quem iniit anno V. C. 979. cum Quintilio Marcello.

Hic nummus aureus inter raros recenſetur.

Eadem epigraphe. Thermæ Alexandrinæ.

Plurimis operibus Romam exornavit Alexander; Thermarum ejus icon nobis ſupereſt in hoc nummo: de quibus loquitur Lampridius in ejus vita, *Opera veterum principum inſtauravit, ipſe nova multa conſtituit, in his Thermas nominis ſui, juxta eas, quæ Neronianæ fuerunt, aqua inducta, quæ Alexandrina nunc dicitur.* Ejus veſtigia in palatio Mediceo *plateæ Dominæ* vulgo dicto.

Hic nummus ex auro, & argento præſtantiſſimus eſt.

P. M. TR. P. VIII. COS. III. P. P. *Imperator in quadrigis conſularibus.*

Alexander trium ſuorum conſulatuum pompam conſtanter in nummis expreſſit; de illis ita loquitur Lampridius, *Conſulatum ter iniit tantum: ac primo nundino ſibi alios ſemper ſuffecit.* Tertium hunc cum Dione Caſſio ſuſcepit anno 982. cuſuſque eſt in rei memoriam nummus, quum Trib. pot. VIII. iniiſſet eodem anno.

Hic nummus argenteus inter rariores numeratur.

P. M. TR. P. XII. COS. III. P. P. *Imperator paludatus in quadrigis triumphalibus.*

Non amplius ad pompam proceſſus conſulatuum Alexandri ſpectant quadrigæ, ſed ad Perſicum ejus triumphum, quem in Trib. poteſtate XII. geſſit, ut recte innuit nummus: ipſe paludatus incedit, & ramum lauri tenet: in ſuperioribus vero nummis togatus eſt ut conſul, & ſcipionem eburneum conſulis inſigne, ſemper habere deberet.

Hic nummus ex auro rariſſimus eſt.

VICTO-

(1) In muſeo D. Abb. de Rothelin.

* VICTORIA AVGVSTI. *Victoria ſtans, clypeum ſiniſtra tenet, in quo dextra inſcribit* VOT. X.
Victoria Perſica obtenta, Alexandro decem annos imperii complente, anno v.c. 984. ſoluta ſunt vota decennalia, ut hic nummus fidem facit, & vicennalia pro ejus incolumitate nuncupata.
(1) *Hic nummus argenteus rarus eſt.*

OR-

(1) In muſeo Editoris.

ORBIANÆ nummi, ex argento rari; ex auro hactenus non inſpecti ſunt. [In muſeo Theupolo aureus indubiæ fidei reperitur.]

SALL. BARB. ORBIANA AVG. *Caput Orbianæ.*

CONCORDIA AVGVSTORVM. *Figura muliebris ſedens, dextra pateram.*

Salluſtia ab Antiquariis anterioris ſæculi Trajano Decio in uxorem data, a Franc. Gottifredi Nobili Romano, conjugi legitimo Alexandro Severo reſtituta eſt, ut recte notavit Seguinus noſter in Opuſc. pag. 287. Dea Concordia in averſa nummi parte, ad conjugalem inter Alexandrum, & Salluſtiam, indicandam concordiam ſignatur.

Hic nummus argenteus pro raro habetur, [& aureus præſtantiſſimus, & elegantiſſimus eſt.]

(1) *Quinarius argenteus cum eadem epigraphe, & typo inter rariores collocandus.*

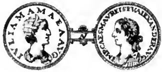
PVDICITIA AVG. *Figura muliebris ſedens, dextra faciem velo obducit, ſiniſtra haſtam tranſverſam geſtat.*

Quænam fuerit Salluſtia Alexandri uxor, altum eſt apud Hiſtoricos ſilentium; porro Salluſtius ſub eo principe florebat, Salluſtio enim Alexander reſcribit Cod. 8. tit. 11. de fidejuſſ. & mandat. Dea autem Pudicitia velo faciem obumbrans, ad impenetrabilem Salluſtiæ indicandam caſtitatem perhibetur.

Hic nummus argenteus præſtantiſſimus eſt.

MA-

(1) In muſeo Editoris.

MAMÆÆ nummi ex argento frequentes, ex auro ſunt rariſſimi.

FELICITAS PVBLICA. *Mulier ſedens, dextra caduceum; ſiniſtra cornucopiæ.*

Julia Mamæa Alexandri mater, ut erat bonis moribus, *Felicitas publica* a Romanis exiſtimabatur, ſicuti principi filio adclamaverant teſte Lampridio, *Felices nos imperio tuo. Felicem Rempublicam.* Felix omnino imperium, cui grata populo, militibuſque, ac Senatui forma principatus erat, ut ait Herodianus.

Hic nummus ex argento frequens, & obvius; ex auro rariſſimus eſt.

IMP. C. M. AVR. ALEX. SEVER. AVG. *Caput Alexandri Severi laureatum.*

Imago matris in averſa filii Imperatoris parte, magnum denotat illius imperium, ut ſub Neronis initio Agrippina olim potiebatur; audiamus autem de Mamæa Herodianum; *Quippe illi mater ſupra modum imperitabat, ac dicto audientem ſemper habebat.* Ideo quum eſſet avara, illius necis cauſa exiſtimatur.

Hic nummus aureus eximiæ raritatis, & præſtantiæ eſt.

IVLIA MAMAEA AVG. *Caput Mamææ.*

IVNO CONSERVATRIX. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra pateram, læva haſtam puram: pro pedibus pavo.*

Mamæa ſub Junonis Conſervatricis imagine exhibetur, quæ Alexandrum filium ab Elagabali inſidiis ſervaverit, ut narrat Herodianus: *Ser-*

Servabantque eum diligenter omnes ab inſidiis Antonini. Mater autem Mamæa neque poculentum aliquid, neque eſculentum guſtare puerum ſinebat, quod ab illo mitteretur. Pateram gerit, ſacris Junoni pro filio factis.
Hic nummus aureus eſt rariſſimus, ex argento obvius.

* VENERI FELICI. *Figura muliebris ſtans, dextra haſtam, ſiniſtra puerulum geſtat.*
Sub imagine Veneris Felicis colitur in hoc nummo Julia Mamæa Alexandri mater. Haſta prædita eſt in ſignum Divinitatis, & puerulum geſtat in ſiniſtra, quem Alexandrum eſſe conſtat, ob cujus partum, educationem, & curam merito Felicis titulo inſignitur.
(1) *Hic quinarius argenteus rarus eſt.*

VESTA. *Figura muliebris ſedens, læva haſtam, dextra palladium.* Sub effigie Veſtæ repræſentatur Mamæa, ad indicandam illius pudicitiam; cujus ſymbolum eſt, ut aperit Græcus Ariſtophanis interpres apud Ill. Spanhemium de nummo Smyrnæorum pag. 357. quod Veſta ſcilicet, poſt debellatos Titanas, optione habita petendi, quod vellet, continuo virginitatem petierit.
Hic nummus ex auro rariſſimus eſt, ex argento obvius.

(1) In muſeo Editoris.

Digitized by Google

MAXIMINI nummi ex argento triti, & obvii, ex auro rariſſimi ſunt.

IMP. MAXIMINVS PIVS AVG. *Caput Maximini laureatum.*

AEQVITAS AVG. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra bilancem, ſiniſtra cornucopiæ gerens.*

Maximinus ut ſtatim factus eſt Imperator, mox ad effigiem ſuam tanquam dignitatis imperatoriæ jus ſummum, monetam cudi curavit, in qua ſignata eſt Æquitas, non ad Juſtitiam ſpectans, de illo enim refert Capitolinus, *Sine judicio, ſine accuſatione, ſine delatore, ſine defenſione omnes interemit, omnium bona ſuſtulit.*

Hic nummus ex auro rariſſimus eſt: ex argento frequens, & obvius.

LIBER. AVG. *Imperator ſedet in ſubſtructione, adſtant hinc Liberalitas, inde Præfectus prætorii: Romanus aſcendit ſcalam.*

Etiamſi Maximinus ex Germania, ubi Imperator a militibus electus erat, Romam non venerit, congiarium tamen populo ejus juſſu in Urbe diſtributum ipſius nummi convincunt, cujus memoriam in æreis nummis conſignavit Senatus, ut & proceſſus ejus conſulatus pompæ, de qua mox dicturi ſumus.

Hic nummus aureus eximiæ raritatis eſt, & elegantiæ.

P. M. TR. P. II. COS. P. P. *Quadrigæ triumphales, quibus inſidet Imperator, dextra ſcipionem eburneum geſtans.*

Maximinus circa Octobris initium anni 988. poſt Alexandri mortem imperium arripuit, & conſulatum anno 989. ſuſcepit cum Julio Afri-

Africano, at dum abſens eſset? an ejus figura in proceſsus conſulatus pompa fuerit geſtata? an quaſi proceſſiſset, nummi in rei memoriam ſint percuſſi?
Hic nummus argenteus inter elegantiores adnumerandus eſt.

SALVS AVGVSTI. *Salus ſtans paſcit ſerpentem.*
Licet altum ſit de Maximini morbo apud Hiſtoricos ſilentium, cum tamen ægrotaſse indicat nummus: quando enim mentio Æſculapii, aut Hygiæ ejus filiæ ſanitatis numinum occurrit, ſemper eos morbo quodam laboraſse illi arguunt; videntur ergo pro eorum ſalute ſacra peracta, quorum memoria in monumentis publicis conſignatur.
Hic nummus aureus pro raro habendus.

* *Eadem epigraphe. Figura muliebris ſedens, dextra pateram tenens ſupra aram, ex qua ſerpens aſſurgit, quem paſcit, ſiniſtro cubito ſellæ innixo.*
Ægrotaſſe Maximinum nummus docet. Neque enim ſacra fieri pro ſalute Auguſtorum ſolebant, niſi quum male ſe haberent, neque nummi cum ea epigraphe ſignari, niſi quum pro eorum ſalute ſupplicabatur.
(1) *Hic quinarius argenteus rariſſimus eſt.*

VICTORIA GERM. *Victoria gradiens, dextra coronam, læva palmam, pro pedibus captivus.*
Maximinus in Germania Imperator, Alexandro a militibus occiſo, electus, ſtatim ad bellum contra Germanos ſe comparavit, de quibus inſignem victoriam retulit, Capitolino narrante, *Ingreſſus igitur Germaniam Tranſrhenanam per* CCC *vel* CCCC *millia barbarici ſoli vicos incendit, greges abegit, prædas ſuſtulit: barbarorum plurimos interemit.* In cujus rei memoriam cælata eſt in hoc nummo Victoria.
Hic nummus ex auro elegantiſſimus eſt.

VICTORIA GERMANICA. *Imperator paludatus ſtans, coronatur a Victoria palmam gerente, ad cujus pedes captivus manibus poſt terga revinctis.*
Hæc ſunt Germanicæ victoriæ a Maximino relatæ monumenta: Victoria

(1) In muſeo Editoris.

ctoria illi lauream imponit ob egregia ejus belli facinora, de quibus ita loquitur Herodianus, *Fuere item alia prælia, quibus omnibus ipſe manu pugnam capeſſens, ac fortiſſime dimicans, explendeſcebat*; maximam rebus geſtis claritudinem adepturus; niſi gravior multo ſuis, ac truculentior, quam ipſis fuiſſet hoſtibus.
Hic nummus argenteus inter præſtantiores recenſendus.

VOTIS DECENNALIBVS. *In laurea.*

Quum aliquis Princeps ad imperium pervenerat, mox vota pro illius ſalute ſuſcipiebantur: hunc diximus morem ab Auguſto manaſſe ex Dione, dum in aliud decennium accepiſset imperium; unde feſtum eo die pro ejus renovatione celebratum eſt. Porro in veteri Calendario occurrit. *Votorum nuncupatio* III. *Non. Jan.* pro ſalute principis, ob anni forſan renovationem.
Hic nummus argenteus inter rariores habendus.

G. B. Sculp.

PAU-

PAULINÆ nummi ex argento rari ſunt, ex auro hactenus non obſervati.

DIVA PAVLINA. *Caput Paulinæ velatum.*
CONSECRATIO. *Pavo cauda expanſa.*
Nummis Paulinæ uxoris Maximini Imperatoris nomen debemus. Ammianus, & Zonaras ejus quidem principis conjugem memorant, ſed nomen reticent: eadem, quæ filii lineamenta, & eadem, quæ mariti nummorum forma, nobis id penitus confirmant. Zonaras maritum crudelitate ſua ei mortem procuraſſe narrat, cujus conſecrationem a Senatu ipſius precibus factam nummi nos edocent.
Hic nummus ex argento rarus eſt.

CONSECRATIO. *Pavo animam Auguſtæ in cælos ferens.*
Pavo in vertice rogi pro Auguſtarum conſecratione in campo Martio erecti, funiculo alligabatur, quo flammis tandem exuſto, illa per aerem volitans, Auguſtæ animam in cælos efferre credebatur, cujus icon in nummis poſtea ad ejus conſecrationis memoriam cælabatur. Pavo pro fœminis principibus, aquila pro Imperatoribus erat ſelecta, quod illa Junonis, hæc Jovis ales eſſet.
Hic nummus argenteus ejuſdem eſt pretii, ac ſuperior.

MA-

Digitized by Google

MAXIMI Cæſaris nummi ex argento rari, ex auro hactenus non inſpecti ſunt.

MAXIMVS CAES. GERM. *Caput Maximi.*

PRINC. IVVENTVTIS. *Figura paludata ſtans, dextra pilum deorſum tenet, ſiniſtra haſtam: a tergo duo ſigna militaria.*

Quum Principis juventutis titulus ipſi conceſſus eſset, quem Imperator Cæſarem appellabat, mox in nummis ejus inſcribebatur: ſed obſervandum hunc tantum pueris titulum fuiſse datum, quum ludis Trojæ præeſse poſsent: nam Cæſaribus ætate provectis nunquam eum videmus tributum.

Hic nummus ex argento rarus eſt.

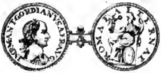
PIETAS AVG. *Vaſa pontificalia.*

Sacerdotium ad imperium renunciati inſigne fuit, cujus inſtituti ratio ab Auguſto manavit, qui Cajo, & Lucio filiis ſacerdotium mox contulit, poſtquam eos adoptavit; ut Imperator cum ſupremo rerum aliarum arbitrio, ita ſacra omnia, & religiones omnes populi Romani haberet: unde illi Pontificatum maximum retinuere.

Hic nummus argenteus ſuperiore elegantior eſt.

GOR-

Digitized by Google

GORDIANI AFR. ſenioris nummi ex argento rariſsimi ſunt; aureos non inſpeximus. Cavete, ne typos recentes cum Antiquario Palatino, pro veris accipiatis.

IMP. C. M. ANT. GORDIANVS AFR. AVG. *Caput Gordiani Africani laureatum.*

CONCORDIA AVG. *Figura muliebris ſedens, dextra pateram, ſiniſtra duplex cornucopiæ.*

Ad indicandam Gordiani patris cum Gordiano filio concordiam, quos Africa provincia contra Maximinum appellaverat Imperatores, eos ſimul Auguſtos Senatus confirmavit, teſte Herodiano; *Quare Senatus . . . etſi de Maximino certi nihil habebat . . . abolitis illius honoribus Gordianum, filiumque ipſius, Auguſtos declaravit. Hic nummus argenteus inter elegantiores numerandus.*

P. M. TR. COS. P. P. *Figura togata ſtans, dextra protenſa ramum gerit.*

Genius Senatus in Gordiani patris nummis exhibetur, quum Patres ad provinciarum rectores miſiſsent, quibus mens P. Romani circa electionem Gordiani exponebatur, & ipſos hortarentur, uti communem patriam tuerentur, perſuaderentque nationibus, ut in fide permanerent, cujus proprium antiquitus imperium foret: ita Gordianus per nationes Senatus Genius perhibebatur.

Hic nummus argenteus, ſi caput attendas, rariſſimus eſt, ſi partem averſam, obvius.

ROMAE AETERNAE. *Figura muliebris galeata ſedens, dextra Victoriolam, ſiniſtra haſtam.*

Romæ Æternæ templum in Antonini Pii nummis obſervavimus, in quo cernebatur, ut in hoc, ejus ſignum ſedens dextra Victoriam: quod nunc exhiberi auguramur, ob ſacra Romæ pro Gordiano cive ſuo facta, ad victoriam contra Maximinum Thracem, & hoſtem appellatum obtinendam.

Hic nummus argenteus inter præſtantiores adſcribendus.

SECVRITAS AVG. *Figura muliebris ſedens, dextra ſcipionem, ſiniſtra ſellæ innixa.*

Securitas P. Romani, Gordianorum contra Maximinum electione, in augurium deſignatur: nam poſt lectionem literarum Gordianorum ad Senatum, ipſe clamavit: *Dii vobis gratias. Liberati ab hoſtibus ſumus, ſi penitus liberemur.* Nulla enim poſt hanc electionem, niſi per Gordianos Romæ Securitas.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

G.B Sintes

GOR-

GORDIANI AFR. junioris nummi argentei, ejuſdem ſunt, ac patris, elegantiæ, & raritatis; ex auro non obſervantur.

IMP. C. M. ANT. GORDIANVS AFR. AVG. *Caput Gordiani laureatum.*

PROVIDENTIA AVGG. *Figura muliebris ſtans, ſiniſtra cornucopiæ brachio columnæ impoſito, dextra radium: pro pedibus globus.* Hæc Auguſtorum providentia, de re frumentaria non intelligitur; ſed Deorum providentia Gordianos fuiſse electos denotat: matrona enim dextra radium, qua globum humi poſitum demonſtrat, deorum providentia gubernari indicat: illi autem globum volvere ad libitum creduntur, & ſic per hos Imperatores contra Maximinum ab iis eſse proviſum demonſtratur.

Hic nummus argenteus inter rariores computandus.

VICTORIA AVGG. *Victoria gradiens, dextra protenſa coronam, læva lauream.*

Nummus cum epigraphe & victoriæ typo in utroque Gordiano ſignatus, & quidem ex Senatuſconſulto, haud dubie aliquam eorum victoriam contra Maximini duces relatam, etſi levem, indicat: ejuſmodi typus in Othone, qui victus denique fuit, occurrit; cujus victorias mediocres indicat Suetonius.

Hic nummus argenteus, ſi partem anticam attendas, rariſſimus eſt: ſi averſam, obvius.

Digitized by Google

VIRTVS AVGG. *Figura militaris dextra ramum, læva impoſita clypeo haſtam gerit.*

Hic Gordiani junioris peculiaris eſt typus, quum alios habeat plurimos patri reſpondentes: nam armorum virtus in juvenibus magis micat, ut Conſul in Senatu ante acclamationes, pro iis pronuntiavit, *Gordiani ſenis felicitatem atque prudentiam, juvenis* virtutem, *atque conſtantiam læti experiamur.*

Hic nummus argenteus rarus eſt, & elegans.

BAL-

Digitized by Google

BALBINI nummi ex argento pro raris habentur, ex auro eximiæ raritatis ſunt, & elegantiæ.

IMP. C. D. CAEL. BALBINVS AVG. *Caput Balbini radiatum.*
AMOR MVTVVS AVGG. *Duæ dextræ junctæ.*
Senatus ut olim habuerat duos conſules, ſic duos Imperatores elegit, quaſi reipublicæ formam reſtituere vellet: quod unus eorum Pupienus, contra Maximinum hoſtem appellatum profectus, dixit militibus apud Herodianum, *Neque enim unius tantum hominis peculiaris poſſeſſio principatus eſt, ſed communis antiquitus totius P. Romani*. Unde inter eos *amor* mutuus exoptatur.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

CARITAS MVTVA AVGG. *Duæ dextræ junctæ.*
Dextræ illæ duæ in nummis Balbini, & Pupieni ſignatæ concordiam eorum indicare videntur, quæ Amore mutuo, & Caritate mutua conſervatur: porro differt Amor a Caritate, quod Amor ſit Caritatis ſpecies, & hæc tantum ad homines pertineat; Caritas debet eſſe mutua, id eſt alterius in alterum par, & æqualis.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

CONCORDIA AVGG. *Duæ dextræ junctæ.*
Concordiæ ſymbolum dextræ ſunt junctæ; dextra autem ſe antiqui venerabantur, & per dextram jurabant, tanquam fidei ſedem, virtutis miniſtram. Porro Capitolinus concordiam inter duos illos Auguſtos non omnino fuiſſe adnotat, *Et erant quidem diſcordiæ in-*

inter Balbinum, & Pupienum, ſed tacitæ, & quæ intelligerentur potius, quam viderentur.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

FIDES MVTVA AVGG. *Duæ dextræ junctæ.*
Non modo Amoris mutui, Caritatis, & Concordiæ, quorum dextræ junctæ ſunt ſymbola, ſed etiam Fidei mutuæ, quæ omnia in duobus requiruntur Auguſtis. Non modo autem ſufficit, quod, quis ſua Fide promiſit, ſervare debeat, ſed illud alter etiam ſervet, neceſſe eſt. Plautus ait Capt. ſc. 3. act. 2. *Fac, fidelis ſis fideli.*
Hic nummus argenteus rarus eſt.

IOVI CONSERVATORI. *Jupiter nudus ſtans, dextra fulmen, ſiniſtra haſtam.*
Jovis Conſervatoris in Auguſtorum nummis effigies ſæpe cælata, ad acclamationes publicas potius ſpectat, quam ad peculiarem Imperatoris eventum, ut in Domitiano, qui ſacellum Jovi exſtruxit: quod in ſeditione Vitelliana ab eo conſervatus fuiſset. Ita Capitolinus in Balbini, & Pupieni electione conclamatum ait, *Maxime, & Balbine Auguſti, dii vos ſervent: dii vos principes fecerunt, dii vos conſervent.*
Hic nummus argenteus non obvius eſt.

LIBERALITAS AVGVSTORVM. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra teſſeram, ſiniſtra cornucopiæ.*
Congiarium P. Romano datum arguit nummus, licet de illo ſileant Hiſtorici. Herodianus quidem de Pupieno narrat, *Hæc loquutus Maximus, ac pecunias magna copia pollicitus*, quas Romæ cum Balbino, & Gordiano diſtributas per donativum militibus, & populo per liberalitatem nos docent nummi ærei tres hos principes exhibentes.
Hic nummus argenteus pro raro notatur.

PATRES SENATVS. *Duæ dextræ junctæ.*
Senatus declarato hoſte Maximino, & occiſis in Africa novis Imperatoribus Gordianis, ut ſe a furore ejus vindicaret, in ædem Concordiæ concurrit, & ex Senatoribus duos Imperatores elegit: unde illi in nummis ſe tantum Patres Senatus inſcribunt, cum dextrarum

rum junctarum lemmate, ad denotandam eorum cum ipſo concordiam.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

PAX PVBLICA. *Figura muliebris ſedens, dextra ramum, læva haſtam.*
Interempto hoſte publico, Pax publica jure pronuntiatur; nullum enim erat cum barbaris bellum, nam ut Pupienus ipſe ait, apud Herodianum, *Ut autem barbaræ etiam gentes* Pacem *quietemque tueantur, nobis curæ erit hic labor*. Sed dum ex hac pace, ipſi Auguſti beata vita, boniſque omnibus affluente gaudere debuiſſent, militum ſeditione paucis ab hinc menſibus occiſi ſunt.
Hic nummus argenteus non obvius eſt.

PIETAS MVTVA AVGG. *Duæ dextræ junctæ.*
Si Amor, Caritas, & Fides mutua inter duos Imperatoros exoptetur, Pietas etiam inter eos mutua deſideratur: quaſi eſſent fratres, & parentum loco ſeſe debito cultu mutuo complectantur, ac honeſtam de fide, atque mente utriuſque opinionem ambo habeant.
Hic nummus argenteus inter rariores habendus.

P. M. TR. P. COS. II. P. P. *Figura togata ſtans, dextra ramum oleæ, ſiniſtra ſcipionem.*
A tempore, quo Auguſtus Pontificatum maximum cum imperio conjunxit, penes ſeniorem Auguſtum, hæc dignitas tantum reſederat, ſed Balbinus, & Pupienus ambo eam habuerunt, teſte Capitolino, *Decretis ergo omnibus imperatoriis honoribus, atque inſignibus, percepta Tribunitia poteſtate, jure proconſulari,* Pontificatu maximo, *patris etiam patriæ nomine, meruerunt imperium.* Balbinus pro Genio Senatus exhibetur.
Hic nummus argenteus pro raro numeratur.

PROVIDENTIA DEORVM. *Figura muliebris, dextra ramum, pro pedibus globus.*
Licet a Senatu Balbinus, & Pupienus creati Imperatores fuiſſent; attamen, ut iſtud fieret, Providentia Deorum procuratum deſignare in nummis voluerunt. Ideo mulier depingitur dextra radium gerens, & globus pro pedibus ejus adponitur.
Hic nummus argenteus non obvius.

VI-

Digitized by Google

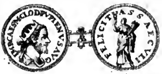
VICTORIA AVGG. *Victoria ſtans, dextra coronam, leva palmam.*
Ad Victoriam de Maximino relatam ſpectat, de qua ait Capitolinus, *Et Maximinus quidem apud Aquilejam ita victus eſt, ut a ſuis occideretur*. Duces cum ſumma poteſtate jam conſulares, lecti a Senatu, Criſpinus ac Menophilus contra Maximinum, qui ut Aquileja diuturniorem ſuſtineret oppugnationem, procurabant, donec veniret cum exercitu Pupienus.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

VOTIS DECENNALIBVS. *In laurea.*
Notum utique nova imperii auſpicia a Decennalibus votis petita eſſe. De Balbino, ac Pupieno, ait Capitolinus, *Egreſſi a Senatu primum Capitolium aſcenderunt, ac rem divinam fecerunt*. Non autem conviviorum ſolum, ſed & omni præterea ludorum ſolemnitate, illa peragebantur, de quibus idem Auctor, *Celebratiſque ſacris, datis ludis ſcenicis, ludiſque circenſibus.*
Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

PU-

Digitized by Google

PUPIENI nummi ex argento pro raris notantur, ex auro eximiæ ſunt raritatis.

IMP. CAES. M. CLOD. PVPIENVS AVG. *Caput Pupieni radiatum.*
AMOR MVTVVS AVGG. *Duæ dextræ junctæ.*
Quum duo Imperatores eſſent a Senatu electi, qui rempublicam pari poteſtate adminiſtrarent, ut ait Herodianus, ne rurſus principatus auctoritas in tyrannidem proveheretur; ideo ***mutuus amor*** inter eos exoptatur: nam, ut oſtendit Cicero, Amor (ex quo amicitia nominata eſt) princeps eſt ad benevolentiam conjungendam.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

CARITAS MVTVA AVGG. *Duæ dextræ junctæ.*
Idem Caritatis mutuæ elogium, quod in Balbini nummis retulimus, in Pupieno obſervatur, quum inter eos mutua Caritas exoptaretur, qui pari imperio rempublicam gubernandam ſuſceperant, quam fide data per dextrarum ſymbolum, ſibi invicem promiſiſse videntur.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

CONCORDIA AVGG. *Duæ dextræ junctæ.*
Dextræ junctæ ad denotandam inter Pupienum, & Balbinum concordiam expreſsæ ſunt, quæ ut plurimum rara eſt, nam ut ait Herodianus, *Regnandi eſt inexhauſta aviditas, atque incommunicabilis natura poteſtatis*. Uterque enim, ipſo teſte, ad ſe ſummam imperii trahebat.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

FELI-

Digitized by Google

FELICITAS AVGG. *Figura muliebris ſtans, dextra caduceum, ſiniſtra haſtam.*

Hæc Felicitatis Auguſti epigraphe, vel ad acclamationes publicas Pupieno, & Balbino factas ſpectat, de quibus Capitolinus, *Felices vos judicio Senatus: felicem rempublicam veſtro imperio*; vel ad pacem interempto Maximino ſtabilitam, cujus temporibus Felicitas magis regnat; unde mulier caduceum pacis ſymbolum gerit.

Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

FIDES MVTVA. *Duæ dextræ junctæ.*

Ut Fides militum in electione principis, per dextram ſignum militare tenentem, pro concordiæ ſymbolo habetur: ita ſibi dextras ad Fidem mutuam ſibi præſtandam, junxiſse Pupienum, & Balbinum veriſimile eſt; in cujus rei memoriam illas in nummis exprimere ambo voluerunt.

Hic nummus argenteus inter rariores habetur.

IOVI CONSERVATORI. *Jupiter nudus cum haſta, & fulgure.*

Imperatores mox rem divinam, quum erant electi, faciebant: ideo Jovi Conſervatori ſe commendabant; ſed Herodianus Pupienum, & Balbinum in ipſo Capitolini Jovis templo eſse vocatos *quaſi teſte, & conſeſſore, atque adeo rerum omnium inſpectore Deo*. Unde illi Jovi Conſervatori ſacra fecerunt.

Hic nummus argenteus non obvius eſt.

LIBERALITAS AVGVSTORVM. *Figura muliebris ſtans, dextra teſſeram, læva cornucopiæ.*

Principes Romani ſub imperii auſpicia, ut populi Romani gratiam ſibi conciliarent, congiarium erogare ſolebant, quorum tamen memoriam vix aliunde quæras, quam ex ſuperſtitibus eorum nummis: quis enim Pupieni, & Balbini Liberalitatem memorat, præter inſignes illorum nummos?

Hic nummus argenteus rarus eſt.

PATRES SENATVS. *Duæ dextræ junctæ.*

Pupienus, & Balbinus ſe *Patres Senatus* inſcribunt, ut a Senatu imperium accepiſse denotarent, quem tamen titulum ulceroſi animi militum haud æquis auribus accipiebant, *indigne*, ut loquitur Herodia-

rodianus, *ferentes datos ſibi a Senatu Principes*: Quum per hanc electionem ille triumphare de militibus videretur.
Hic nummus aureus inter elegantiores habetur.

PAX PUBLICA. *Figura Pacis ſedens cum ramo, & haſta*.
Bellum contra Maximinum vocabatur publicum, quum apud Capitolinum, ipſe Imperator hoſtis publicus appelletur, *Juſſum tunc tamen, ut omnia ex agris in civitates colligerentur, nequ d hoſtis publicus inveniret*; ergo illo interempto, jure Pax publica dicta eſt, cujus memoria in nummis conſignata eſt.
Hic nummus argenteus nec rarus, nec obvius eſt.

PIETAS MUTUA AUGG. *Duæ dextræ junctæ*.
Per mutuam inter Pupienum, & Balbinum Pietatem, amor illius erga hunc, quo ſe invicem colerent, intelligendus: ſed publica eorum Concordia potius videbatur, quam privata, quum apud Capitolinum iratus ſit Balbinus, quod a Senatu Pupieno ſtatua equeſtris aurata fuiſset, ob interemptum Maximinum, decreta.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

* P. M. TR. P. COS. II. P. P. *Figura muliebris ſtans, dextra caduceum, ſiniſtra haſtam*.
Interemptis Gordianis duobus in Africa, & declarato a Senatu hoſte Maximino Balbinus, & Pupienus electi ſunt Imperatores, collata tribunitia poteſtas, & Pontificatus maximus. Tunc primum duo Pontifices Maximi viſi ſunt, quum unus dumtaxat ſemper fuerit uſque ad eam diem. In hoc nummo exhibetur figura muliebris ſtolata ſtans, dextra caduceum geſtans ad indicandam pacem, & haſtam in ſiniſtra contra hoſtium aggreſſiones, & pro imperii tutela.
(1) *Hic nummus aureus rariſſimus eſt, argenteus non obvius*.

PROVIDENTIA DEORUM. *Figura muliebris ſtans, ſiniſtra cornucopiæ, dextra ramum, quo tangit globum*.
Etiamſi a Senatu Pupieni, & Balbini ad imperium electio facta ſit, ipſi tamen populo inſinuare *Deorum providentia* id actum fuiſse volebant, per eos mundum gubernari indicantes, in quo nihil prorſus evenit, quod ab illis ante non fuerit jam decretum.
Hic nummus argenteus non obvius eſt.

(1) In theſauro Saxengothano.

VICTORIA AVGG. *Victoria gradiens, dextra ſertum, ſiniſtra palmam.*

Nulla magis a Senatu, & populo exoptata fuit Victoria, quam contra Maximinum hoſtem publicum ab iis declaratum, qua de re Capitolinus, *Sed tantum valuit bellum Maximo, quia profectus eſt contra Maximinum, ut etiam Victoria decerneretur*. Idem eſt Maximus, & Pupienus, nam in ejus nummis Pupienus Maximus dicitur. *Hic nummus ex argento rarus eſt, ex auro rariſſimus.*

VOTIS DECENNALIBVS. *In laurea.*

Sub imperii auſpicia ſupplicationes, ludi, & præſertim vota pro ſalutis principe celebrari ſolebant: hæc quidem decennalia vocabantur, quod omni decennio ſolverentur; unde in quibuſdam nummis *vota ſoluta*, & tunc in alterum decennium ſuſcipiebantur, unde in aliis *vota ſuſcepta*. Sed illa a *votis decennalibus* auſpicabantur. *Hic nummus argenteus inter elegantiores recenſendus.*

GOR-

Digitized by Google

GORDIANI PII nummi ex auro minus frequentes ſunt, quam ex argento.

* IMP. GORDIANVS PIVS FEL. AVG. *Caput Gordiani laureatum.*
AETERNITAS AVG. *Sol nudus pallio in brachium ſiniſtrum rejecto, dextra elata, ſiniſtra globum.*
Diuturnum imperium Gordiano adoleſcenti augurabantur omnes, quod tamen breve admodum fuit, vix ſex annorum curſu completo, fraude, & proditione Philippi. Æternitatis ſymbolum Sol fuit apud Ægyptios, quod numquam ſeneſceret, ſed perpetua juventa floreret.
(1) *Hic quinarius argenteus inter rariores collocandus.*

IMP. CAES. M. ANT. GORDIAN. PIVS AVG. *Caput Gordiani laureatum, in aliis radiatum.*
CONCORDIA MILIT. *Figura muliebris ſtolata ſedens, dextra pateram, læva cornucopiæ.*
Gordianus XIII. annorum puer, Balbino, & Pupieno Imperatoribus a Senatu electis, acriter pro principe poſtulatus eſt, ut narrat Herodianus, *Nam ipſi ex Gordiani genere principem ſibi depoſcebant.* Sed iis a militibus occiſis, ſolus ab illis Imperator appellatus eſt; hinc nummus cum epigraphe *Concordia militum*.
Hic nummus ex argento obvius eſt, ex auro inter rariores recenſetur.

DIANA LVCIFERA. *Figura muliebris ſtolata ſtans, ambabus manibus facem protendit.*

Qq 2 In

(1) In muſeo Editoris.

Digitized by Google

In gratiam matrimonii Gordiani cum Tranquillina Miſithei præfecti prætorii filia ſignatus eſt nummus, quam Dianam Luciferam, Auguſtarum ſuperiorum exemplo, appellarunt. Diana facem ambabus manibus tenet, quod ejus ſacra noctu fierent.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

LIBERALITAS AVG. *In aliis* II. III. IIII. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra teſſeram, læva cornucopiæ.*
Congiaria quatuor a Gordiano diſtributa P. Romano nummi nos edocent; primum quidem numeratur, dum Cæſar factus eſt, nam in æreis cum Balbino, & Pupieno obſervatur; ſecundum, quando imperium ſuſcepit; tertium, pro ipſius cum Tranquillina matrimonio; quartum denique, ante ipſius diſceſſum ad bellum Parthicum.
Omnes liberalitatis typi non obvii ſunt, in argento II. *&* III. *frequentes ſunt, rarus vero* IIII. *Omnes ex auro rari.*

PIETAS AVGG. *Inſtrumenta pontificalia.*
Ad Gordianum, factum Cæſarem ſpectat, denotatque eum ex more ſacerdntium accepiſſe, primi faſtigii tyrocinium; nam ipſi Cæſares, ut indicat Neronis nummus, in omne collegium cooptabantur: ſub qua dignitate ſacris, ac cæremoniis deorum imbuti, deinde cum imperio Pontificatum maximum ſuſcipiebant.
Hic nummus argenteus inter præſtantiores adnumeratur.

P. M. TR. P. II. COS. P. P. *Imperator eques pacificatoris habitu dextram attollens.*
Statua videtur equeſtris a Senatu Gordiano decreta in ſecunda ejus Tribunitia poteſtate, quaſi in urbem rediret victor, Sabiniano in Africa, per Mauretaniæ præſidem oppreſſo.
Hic nummus argenteus de rariorum numero eſt.

P. M. TR. P. III. COS. II. P. P. *Quadrigæ, quibus inſidet Imperator a Victoria coronatus.*
Ad Gordiani proceſſus conſulatus ſecundi pompam, ſpectare nummum docet inſcriptio Tribunitiæ poteſtatis III. quum in illa eum inierit cum Aurelin Pompejano, qua die in curru per Urbem ſolemni pompa in Capitolium ex domo ſua conſules vehebantur, qui quaſi de ſubjectis hoſtibus triumphare videbantur, ex Hieronymo ad Marcell.
Hic nummus argenteus præſtantiſſimus eſt.

Ea-

Digitized by Google

* *Eadem epigraphe. Figura muliebris ſedens, dextra extenſa ramum, ſiniſtro cubito ſellæ innixo.*

Hoc typo ſignificatur pax, qua Imperium fruebatur pacato inteſtino bello, atque extincta factione in Africa a Sabiniano adverſus Gordianum excitata.

(1) *Hic quinarius argenteus rarus eſt.*

PVDICITIA AVG. *Figura muliebris ſedens, dextra faciem velo obducit.*

Ipſa eſt Tranquillina Gordiani uxor ſub Pudicitiæ deæ effigie, ad indicandam ipſius caſtitatem: nam quum nulla arte reparabilis eſſet pudicitia læſa, conſpicuam reddebat fœminam principem. Velo illa faciem obumbrat, matronarum Romanarum exemplo, dum per vicos incedebant.

Hic nummus argenteus inter raros locum meretur.

VENVS VICTRIX. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra galeam, ſiniſtra haſtam tranſverſam.*

Ad Tranquillinam ſpectat Veneris Victricis typus in averſa conjugis nummi parte cælatus, quum illa ſub Veneris effigie exhibeatur, & quidem Victricis: Venus autem formæ, & voluptatis dea, per fœmineas blanditias victoriam de hominibus etſi bellicoſis referre ſolet. Templum illius deæ erat Romæ in theatro Pompeii.

Hic nummus argenteus inter rariores habendus.

* VICTORIA AVG. *Imperator eques dextrorſum lento paſſu incedens, dextra extenſa, ſiniſtra haſtam tranſverſam.*

Hæc Victoria nulla alia eſſe poteſt, quam illa, quæ relata eſt in Africa de Sabiniano, *quem Gordianus*, ut refert Capitolinus, *per præſidem Mauritaniæ obſeſſum a conjuratis ita oppreſſit, ut ad eum tradendum Carthaginem omnes venirent, & crimina confitentes, & veniam ſceleribus poſtulantes*. Victoriæ enim Perſicæ decretus fuit triumphus in quadrigis elephantorum, quo Imperator crudeliter interemptus frui non potuit.

(2) *Hic nummus argenteus præſtantiſſimus eſt.*

VICTO-

(1) In muſeo Editoris.

(2) In muſeo D. Abb. de Rothelin.

VICTORIA GORDIANI AVG. *Victoria gradiens, dextra ſertum, ſiniſtra palmam.*

In memoriam victoriæ contra Sabinianum Carthagine ab Africanis Imperatorem appellatum, per Mauretaniæ præfectum relatæ: hinc memorat Capitolinus anno V.C. 993. Venuſto, & Sabino Coſs. Quanta eſt populorum volubilitas Carthaginenſis, patrem, & avum, contra ferocem Imperatorem Auguſtos acclamant, conra nepotem benignum principem rebellant.

Hic nummus argenteus rarus eſt, & elegans.

ΜΗΤΡΟ. ΚΑΙΣΑ. Β. Ν. ΕΤ. Δ. *Mons Argæus.*

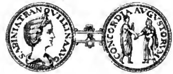
A Cæſarienſibus Cappadociæ ſignatus eſt nummus, anno imperii Gordiani quarto; nempe quando ad Perſicum bellum profectus eſt. Se Metropolitas inſcribunt, quum hanc dignitatem ſub Antonino Pio adepti ſint, ut in nummis imperialibus Græcis oſtendemus. Bis Neocori dicuntur, quum primam Neocoriam a Caracalla, & ſecundam ab hoc principe obtinuerint.

Hic nummus argenteus ad maximum modulum attingens, inter rariores reponendus.

G B Sculpſ

TRAN-

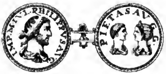

TRANQUILLINÆ nummi ex argento inſignis elegantiæ, & raritatis ſunt; ex auro hactenus non obſervati.

SABINIA TRANQVILLINA AVG. *Caput Tranquillinæ.*
CONCORDIA AVGVSTORVM. *Gordianus togatus dextram porrigit Tranquillinæ capite velato.*
Furia Sabinia Tranquillina Miſithei filia nupſit Gordiano, cui in ejus nummis dextram porrigit, ad conjugalem concordiam denotandam. Sabinia & non Sabina dicitur; illud gentis nomen, hoc tantum cognomen in nummis Latinis, Furia in Græcis adjuncto aliquando Sabiniæ nomine; nec mirum duplici nomine fœminas fuiſſe inſignitas.
Hic nummus argenteus ſummæ raritatis eſt.

PHI-

PHILIPPI ſenioris nummi ex argento vulgares ſunt, ex auro inter rariores habentur.

IMP. C. M. IVL. PHILIPPVS AVG. *Caput Philippi laureatum, in aliis radiatum.*

ADVENTVS AVG. *Imperator eques, dextram elevans, ſiniſtra pilum.*

Gordiano a militibus occiſo in Meſopotamia Philippi artibus, hic ab iis appellatus Romam venit, ut innuit Zoſimus, *Ubi Romam veniſſet, ordinis Senatorii viros oratione benigna ſibi conciliavit.* In adventus hujus memoriam, ille in equo Pacificatoris habitu repræſentatur.

Hic nummus argenteus nec rarus, nec obvius eſt.

AETERNITAS AVGG. *Elephas cum rectore.*

Æternitas Auguſtorum, & Æternitas imperii varie depinguntur in Philippi nummis: illa quidem, per elephantem ſolemne æternitatis ſymbolum deſignatur, quaſi optarent, ut Philippi vita ita prolongaretur, ac elephantis, qui longiſſime vivere traditur.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

AETERNITAS IMPERII. *Figura nuda Solis capite radiato, dextram elevans, læva flagrum.*

Æternitas imperii Philipporum per Solem, in nummis ſub figura Juvenis nudi, capite radiato depictum, tanquam ſidus æternum, a Romanis repræſentatur, qui Græcorum more, ut refert Jac. Oiſelius,

lius, hoc ſymbolum mutuarunt ab Ægyptiis, qui Solem, & Lunam ſidera æterna exiſtimabant.

Hic nummus argenteus inter rariores habetur.

ANNONA AVG. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra ſpicas modio imponit.*

Romani principes ſub auſpicia imperii annonæ, ut ſibi populos devincirent, providere ſolebant, quam Philippus mox procuraſſe videtur: præſertim quum Imperator ab Urbe per aliquot annos abſuiſſet, cujus rei memores Romani diligentiam Philippi in nummis per mulierem ſpicas modio imponentem expreſſerunt.

Hic nummus argenteus vulgaris eſt, ex auro rariſſimus.

* FIDES MILITVM. *Figura muliebris ſtans, dextra ſignum militare, ſiniſtra cornucopiæ.*

Philippus, ut ſecurius imperium Gordiano abrogaret, ſeque a militibus Imperatorem creari facilius obtineret, avertit primum naves frumentarias, inque ea loca milites adduxit, in quibus annona haberi non poſſet; ut narrat Capitolinus; ſparſit deinde rumorem Gordianum adoleſcentem eſſe, atque regendo exercitui imparem, eumque melius imperaturum, qui exercitum, & rempublicam gubernare ſciret. Imperium itaque demandatum a militibus Philippo eſt: quod ut a militibus acceptum, atque ab iiſdem conſervandum ſignificaret, Fidem militum in nummis conſignari juſſit.

(1) *Hic nummus aureus rariſſimus eſt.*

LIBERALITAS AVG. *In aliis* II. *in aliis* III. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra teſſeram, ſiniſtra cornucopiæ.*

Philippus Imperator factus, ubi primum Romam ex bello Perſico rediit, congiarium populo rependit anno 998. Secundum anno 1000. cum ludis ſæcularibus. Tertium anno 1001. tertio conſulatu cum filio II. ſuſcepto, ut nummi ejus ærei teſtantur cum epigraphe COS. III. & liberalitatis III. typo.

Hi nummi argentei obvii ſunt, ex auro rariſſimi.

PAX AETERNA. *Pax ſtans dextra ramum olivæ, ſiniſtra haſtam.*

Sapor Perſarum Rex in Populi R. ditionem ingreſſus, jam Syriam inva-

(1) In theſauro Auſtriaco Vindobonenſi, olim PP. CC.

invaſerat, ex qua Gordianus eum expulit: ſed eo principe occiſo, Philippus pacem cum illo inivit, ut narrat Zoſimus, *Is ſacramentis intervenientibus, amicitia cum Sapore conſtituta, belloque ſopito Romam proficiſcitur*. Sed hæc non fuit Æterna, nam populo inſtigante, bellum redintegrare coactus eſt.
Hic nummus aureus inter raros habendus.

PAX FVNDATA CVM PERSIS. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra extenſa ramum, ſiniſtra haſtam tranſverſam.*
Pacem cum Perſis feciſſe Philippum memorat quidem Zoſimus, ſed ad eam obtinendam, ipſis Meſopotamiam, & Armeniam conceſſiſſe nos edocet Zonaras, *cum Sapore Perſarum rege pacem fecit, Meſopotamia, & Armenia conceſſis*. Bellum Philippus per fratrem cum Sapore renovavit, ſed ob bella civilia nihil profecit.
Hic nummus argenteus inter rariores recenſetur.

PIETAS AVGG. *Capita Otaciliæ, & Philippi junioris adverſa.*
Pietas eſt debitus cultus erga Deum, ſed latius pietatis nomen ſumitur, ut amorem erga parentes, & propinquos complectatur: Philippus hic ſuam erga uxorem Otaciliam, & filium Philippum, quem Cæſarem ſub imperii auſpicia nominavit, denotat: dum eam, circa utriuſque imaginem, inſcribere curavit.
Hic nummus argenteus inſignis elegantiæ, & raritatis eſt.

* *Eadem epigraphe. Caput Otaciliæ tantum.*
Pietatem ſignificari voluit in hoc nummo Imperator, qua Otaciliam uxorem proſequebatur, & viciſſim, qua Otacilia in Philippum ferebatur. Pietatem mutuam in nummis Pupieni, & Balbini vidimus inſculptam, & in hoc Philippi Pietatem Auguſtorum videmus.
(1) *Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.*

P. M. TR. P. II. COS. P. P. *Imperator togatus ſedet, dextra globum, ſiniſtra parazonium.*
Philippus in ſede curuli ſedet togatus dextra globum ſuſtinens, tanquam *Rector orbis*; togatus eſt, Senatoris habitu, in urbem ex bello Perſico reverſus. Sella curulis, & parazonium quod læva gerit, ſum-

(1) Apud Franciſcum Ficoronum.

ſummi magiſtratus inſignia ſunt. Adulatorie Romani principes orbem, Jovis exemplo, regere dicebantur.
Hic nummus ex auro inter rariores numerandus.

* PROVINCIA DACIA AN. II. *Figura muliebris ſtans inter aquilam, & leonem, dextra tenens vexillum, in quo* V. *& ſiniſtra aliud vexillum, in quo* XIII.
Daciæ jam uſque a Trajano in provinciam Romanam redactæ, impoſitæ fuerant pro cuſtodia a Barbarorum incurſibus legiones duæ, videlicet V. Macedonica dicta, & XIII. Gemina. Has indicant duo vexilla adpoſitis numeris non ſolum, ſed etiam inſignia; Aquila enim geſtans corollam in roſtro inſigne erat legionis V. Macedonicæ, & Leo legionis XIII. Geminæ, ut cernere eſt in nummis Gallieni. Annus in imo ſignatus annus eſt ſecundus imperii Philippi.
(1) *Hic nummus argenteus maximi moduli inter rariores locum habet.*

ROMAE AETERNAE. *Roma ſedens ſuper clypeum, dextra Victoriam, ſiniſtra haſtam.*
In memoriam ſacrificii Romæ in ejus templo, de quo ſæpe egimus, a Philippo, poſt ipſius in Urbem adventum, perpetrati: quum populus Romam ipſam, ſub cujus tutela eſſet, pro dea coleret, adinſtar Græcorum, qui ipſi templa conſtruxerunt, ut in eorum nummis legitur: ΘΕΑ ΡΩΜΗ.
Hic nummus argenteus eſt obvius, ex auro rariſſimus.

SAECVLVM NOVVM. *Templum exaſtylum, in quo Jupiter ſedens.*
Quod *Sæculum novum* exhibent nummi Philippi ex argento, idem eſt, quod æreis *Milliarium Sæculum* denotat: nempe ſæculares ludos anno milleſimo ab Urbe condita per eum celebratos, quorum cura Quindecimviris erat demandata. Vide apud Capitolinum in Gordiano, qua munificentia Philippus eos ediderit. Templum, Jovis Capitolini eſt.
Hic nummus argenteus pro raro notatur.

SPES FELICITATIS ORBIS. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra florem, ſiniſtra veſtem ſublevat.*

(1) In muſeo Editoris.

Digitized by Google

Philippus, quum Senatus, populique Romani gratiam omnimode ſibi conciliaſſet, & militum animos donativo demulſiſſet, *hoc modo*, ut ait Zoſimus, *ſtabili ſe potiturum imperio arbitratus*; quod orbis ſub ejus imperio, Felicitate gauderet, in ſpem venit; itaque ejus dominatio, *Spes Felicitatis Orbis*, dicta eſt.
Hic nummus argenteus inter rariores habetur.

VICTORIA AVG. *Victoria gradiens, dextra coronam, læva palmam gerit.*
Nummus ille maximus in Syria percuſſus, ex forma videtur; an in bello, quod pace abrogata, Perſis indixit, quum provincias ipſis relictis recuperaret, ſed id aliis gravioribus exortis, promiſſione reſtitutionis provinciarum compoſitum eſt. Romæ nummos ex argento maximos non obſervamus ſignatos, quod hac forſan moneta non uterentur Romani.
Hic nummus maximi moduli rariſſimus eſt.

VICTORIA CARPICA. *Victoria gradiens, dextra ſertum, ſiniſtra palmam.*
Carpi Sarmatiæ Europææ populi provincias Romanas devaſtabant, in quos profectus Philippus, eos coercuit, teſte Zoſimo, *Ipſe contra Carpos expeditionem ſuſcepit, qui jam Iſtro vicina loca populabantur.* Cum iis tandem pace inita, Romam rediit, in cujus memoriam percuſſi ſunt nummi.
Hic nummus argenteus inter præſtantiores numeratur.

VIRTVS AVGG. *Duæ figuræ equeſtres decurrunt.*
Duæ illæ figuræ equeſtres, ambo Philippi ſunt, pater, & filius; decurrunt, ad expeditionem nempe Carpicam; at quum Zoſimus patrem ad hoc bellum fuiſse profectum narrat, nummi filium parentem comitatum eſse nos docent. Virtus Augg. in nummis inſcribitur, quum illa in duce apprime requiratur.
Hic nummus ex auro rariſſimus eſt; ex argento obvius.

OTA-

OTACILIÆ nummi ex argento ſunt obvii, ex auro rariſsimi.

MARC. OTACIL. SEVERA AVG. *Caput Otaciliæ.*

MARC. OTACIL. SEVERA AVG. *Caput idem.*

Caput idem in utraque parte ſignatum, non ad hiſtoriam ſpectat: ſed monetarum incuria, aut urgente neceſſitate videtur adpoſitum, ut in ærea noſtra moneta aliquando occurrit.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

Nummi caput idem in averſa parte exhibentes, apud antiquitatis cultores pro raris habentur.

* IMP. M. IVL. PHILIPPVS AVG. *Caput Philippi Patris radiatum.*

Plerique Auguſtorum juſſerunt ſculpi in eodem nummo ex una parte ſui faciem, & ex altera faciem ſuarum uxorum. In hoc præſtantiſſimo Otaciliam repræſentat prior nummi pagina, altera vero Philippum conjugem.

(1) *Hic nummus argenteus eximiæ raritatis, & præſtantiæ eſt.*

PIETAS AVG. N. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra globum, ſiniſtra haſtam: pro pedibus icuncula.*

Icuncula pro pedibus Otaciliæ, filius ejus eſt Philippus, & nummus denotat matris pietatem in ipſo ad imperium educando: illi globum ejus ſymbolum oſtendit, nam Cæſar a patre jam fuerat declaratus, ideo dextram verſus eam tendit, tanquam accepturus, nam paulo poſt

(1) In muſeo D. Apoſtoli Zeno.

Digitized by Google

poſt Pater ei Trib. poteſtatem communicavit, imo & Imperator in nummis appellatus fuit, licet 12. annum tantum attigiſſet, quum interfectus eſt.

Hic nummus argenteus inter rariores adnumerandus.

PVDICITIA. *Mulier ſedens dextra velum trahit ſuper faciem, ſiniſtra haſtam tranſverſam.*

Nihil carius habuiſſe Auguſtas, quam Pudicitiam, teſtatur ſæpius in eorum nummis repetita ejus epigraphe. Unde ut dea Romæ culta eſt, & quidem ab omnibus fœminis: nam una Patricia, altera Plebeja erat, diverſaque habebant templa, unum in foro boario, alterum in vico longo.

Hic nummus aureus rarus eſt.

SECVRIT. ORBIS. *Figura ſedens, dextra ſtiplonem.*

Securitas orbis pro ſecuritate imperii hic uſurpatur, quum imperium Romanum, orbis Romanus plerumque appelletur. Otacilia autem, ut Securitas orbis appellatur, ſic depingitur ſedens, tanquam imperium ſub ea quietum. Manu caput ſuſtentat, ut in ea requieſcens. Sceptrum tenet, imperii inſigne.

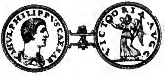
Hic nummus aureus eximiæ raritatis, & præſtantiæ eſt.

SAECVLARES AVGG. *Cippus.*

Ad ludos Sæculares anno ab Urbe condita milleſimo per Philippum maritum celebratos ſpectat: de quibus vide Capitolinum in Gordiano. Cippus eſt columna, quæ cum inſcriptione ad conſervandam rei alicujus memoriam ſolebat erigi: ut in nummis Auguſti videre eſt, ob vias munitas, & etiam ob ludos Sæculares ſub eo factos, ut in Domitiano, & Severo obſervavimus.

Hic nummus aureus inter rariſſimos reponendus.

PHI-

PHILIPPI junioris nummi ex auro rariſsimi ſunt; ex argento frequentes, & obvii.

M. IVL. PHILIPPVS NOB. CAES. *Caput Philippi ſine laurea.*
PIETAS AVGG. *Inſtrumenta pontificalia.*
Inſtrumenta pontificalia in Philippo juniore cælata, eum ſacerdotium imperii candidati, ſeu ſecundi faſtigii ſymbolum, ut loquitur Ill. Spanhemius, reliquorum Cæſarum more, obtinuiſſe demonſtrant: unde Pietas Auguſtorum erga Deum in ſacris faciendis, vere denotatur.
Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

PRINCIPI IVVENT. *Figura paludata ſtans, dextra globum, læva ſcipionem: a tergo duo ſigna militaria.*
Principis Juventutis appellationem, futuræ imperii ſucceſſionis ſymbolum eſſe ſæpe diximus; adſunt in nummo ſigna militaria, quæ nobis militum conſenſu, eum ita fuiſſe a patre appellatum indicant. [Aureus alter eſt in muſeo D. Apoſtoli Zeno cum aliqua typi diverſitate; nam figura paludata ſtans, dextra tenet ſignum militare, & ſiniſtra haſtam oblongam.]
Hic nummus aureus inter rariores habendus.

Eadem epigraphe. Figura paludata gradiens, dextra haſtam, læva globum, ſubſequente milite.
Globus, quem tenet Philippus Princeps Juventutis appellatus, ſucceſſionem in imperio futuram aperte demonſtrat. Nam imperium per

per globum deſignari nemo neſcit. Altera figura, quæ Philippum comitatur, ejus collega eſſe videtur, ut in decurſionibus Neronis, & Getæ obſervamus.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

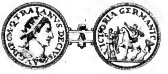
IMP. PHILIPPVS AVG. *Caput Philippi laureatum, in aliis radiatum.*

VICTORIA AVGG. *Victoria gradiens, dextra coronam, ſiniſtra palmam.*

Philippus filio imperium communicaſſe videtur, quum ad bellum contra Carpos profectus eſt: ſi quidem cum epigraphe VIRTVS AVGG. ſignati ſunt nummi, in quibus ambo in equis ad hanc expeditionem currunt, & Imperator filius appellatur: quibus victis, & ex ditione Romana repulſis, nummus cum victoriæ typo, & Imperatoris titulo percuſſus eſt.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

TRA-

TRAJANI Decii nummi ex argento frequentes ſunt, ex auro inter rariores numerantur.

* IMP. C. M. Q. TRAIANVS DECIVS AVG. *Caput Trajani Decii laureatum; in aliis radiatum.*

ABVNDANTIA AVG. *Figura muliebris e cornucopiæ nummos effundens.*

Abundantiam ad vivum repræſentat hic nummus, in quo exhibetur figura muliebris e cornucopiæ magnam vim nummorum effundens. Ubi autem pecunia abundat, omnia abundant. Trajanum Decium juſſiſſe nummos cudi in omnibus Romani imperii officinis monetariis credibile eſt.

(1) *Hic nummus aureus inter rariores collocandus, argenteus obvius.*

ADVENTVS AVG. *Figura equeſtris.*

Trajanus Decius a Philippo contra Marinum, quem Mœſiorum, & Pannoniorum legiones Imperatorem appellarant, miſſus fuerat: ſed eo occiſo legiones imperium Trajano etſi recuſanti detulerant; itaque in eum movit Philippus, ipſoque in prælio interempto, Romam cum omnium plauſu Trajanus venit.

Hic nummus argenteus eſt obvius, ex auro inter rariores habendus.

AEQVITAS AVG. *Mulier ſtans, dextra bilancem, ſiniſtra cornucopiæ.* Nihil præter æquitatem deſiderans Decius, *Vir*, ut ait Sext. Aur. Victor, *artibus cunctis, virtutibuſque inſtructus*, bonitate Trajano ada-

(1) In Theſauro Auſtriaco Vindobonenſi: olim PP. CC.

adæquatus eſt, nomenque Optimi Principis judicio Senatus meruit. Æquitas bilancem ad omnia ponderanda gerit, quum jus ſuum unicuique reddere debeat. Alii de jure cudendæ monetæ explicant. *Hic nummus aureus inter præſtantiores collocandus.*

* CONCORDIA AVGG. *Caput Herenniæ Etruſcillæ Lunæ bicorni inſiſtens, ex adverſo capita jugata radiata Herennii, & Hoſtiliani.* Quantam opem, & lucem nummi adferant hiſtoriæ, præſens hic ſingularis omnino, & præſtantiſſimus oſtendit. Redditur Trajano Decio ejus uxor Herennia Etruſcilla, duoque filii adſeruntur Quintus Herennius, & Hoſtilianus Quintus; quorum nomina quamvis hic non ſignentur, ſignantur tamen eorum vultus; eorumque nomina in nummis Græcis expreſſa habentur; & epigraphe *Concordia Augg.* ſatis demonſtrat mulieris caput uxorem Decii repræſentare, & capita jugata ejuſdem filios. Forte ſibi oblatum præclariſſimum hunc nummum, in Theſaurum Chriſtianiſſimi Regis tranſtulit P. Franciſcus Minius Bononienſis.

(1) *Hic nummus argenteus elegantia, & raritate inſignis, & conſpicuus eſt.*

DACIA. *Figura muliebris ſtans, dextra caput aſininum conto impoſitum.* Dacia in nummis Trajani Decii exhibetur, tanquam ab eo conſervata ſub imperio Romano: nam ut ait Zoſimus, *Ob inertem Philippi ſocordiam in omnibus, Scythæ Tanaim tranſgreſſi vicina Thraciæ loca prædis agendis infeſtabant.* Dacia autem ultra Thraciam erat; illa tenet contum, cui caput Aſininum eſt, Dacorum arma. *Hic nummus argenteus obvius eſt: ex auro inter rariores adſcribitur.*

DACIA FELIX. *Figura muliebris ſtans, dextra ſignum militare.* Felices ſe nominabant provinciæ, & urbes, quæ imperio Romano accedebant; ideo Dacia ſignum militare, Romanum ſymbolum tenet, a Trajano adquiſita. *Felix* dicta eſt in antiqua illius inſcriptione apud Gruterum, *Cujus virtute* Dacia *imperio addita* Felix *eſt.* *Hic nummus argenteus rarus eſt; ex auro inter rariores.*

GENIVS

(1) In Regio Pariſienſi theſauro.

* GENIVS EXERC. ILLVRICIANI. *Figura virilis galeata, & paludata ſtans, dextra patera.n, ſiniſtra cornucopiæ, a tergo ſignum militare erectam.*

Quum Decius ab exercitu Illyriciano plurimum dilectus, quod in ea regione ortus fuerit, ad imperium evectus fuiſſet, ejuſdem memoriam in nummis ſculptam voluit. Genius in nummis ita exprimi conſuevit, nudus, pallio in humeros rejecto, ſacra faciens, & cornucopiæ inſtructus ad indicandam frugum abundantiam.

(1) *Hic nummus aureus rarioribus adnumerandus.*

PANNONIAE. *Duæ figuræ muliebres cum ſigno militari.*

Pannoniæ in Trajani nummis ſignantur, quod ille ab exercitu Pannoniarum electus fuerit. Pannonia erat gemina, una ſuperior dicta, in qua duæ legiones hiemabant Decima Gemina, & Decima quarta Gemina: altera inferior, in qua Prima Adjutrix.

Hic nummus ex argento nec rarus, nec obvius eſt, ex auro rariſſimus.

VERITAS AVG. *Mulier ſtans, dextra coronam, ſiniſtra cornucopiæ.*

Veritas pro Uberitas a monetario ſcripta eſt, quæ iis temporibus pro *Ubertas* dicebatur: omnes ejus typi in nummis occurrunt cum crumena, & cornucopiæ, quum eadem ſit, quæ Abundantia, per cujus ſymbola, pecuniæ, & frugum, fructuumque omnium copia ſub hoc Imperatore denotatur.

Hic nummus argenteus inter rariores collocandus.

VICTORIA AVG. *Victoria gradiens, dextra coronam, ſiniſtra palmam.*

In memoriam Victoriæ, quam Trajanus Decius contra Scythas reportavit, de quibus loquitur Zoſimus, *Quos aggreſſus Decius, & omnibus præliis ſuperior, præda quoque recepta eſt.*

Hic nummus argenteus obvius eſt, ex auro rariſſimus.

VICTORIA GERMANICA. *Imperator eques præeunte Victoria.*

Victoria Trajani quum de multis populis cujuſdam partis Germaniæ ſimul in imperii provincias irruentibus eſſet reportata, *Germanica* eſt appellata: poſtquam brevi Romam redire cogitabat, Pacificatoris habitu, tanquam jam rediens, ipſa præeunte Victoria, depingitur.

Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

(1) In muſeo D. Apoſtoli Zeno.

Digitized by Google

ETRUSCILLÆ nummi ex argento vulgares ſunt, ex auro rariſsimi.

* HER. ETRVSCILLA AVG. *Caput Herenniæ Etruſcillæ, cum luna bicorni ad humeros.*
FECVNDITAS AVGG. *Figura muliebris ſtans, dextra extenſa ad puerum coram ſtantem, ſiniſtra cornucopiæ.*
Fecunditas in omnibus aliis nummis unis mulieribus Auguſtis tributa eſt; in hoc, fortaſſe etiam oſcitantia monetarii, tribuitur Auguſtis, æque videlicet viro, ac mulieri.
(1) *Hic nummus argenteus rarus eſt.*

IVNO REGINA. *Juno ſtans, dextra pateram, ſiniſtra haſtam: ad pedes pavo.*
Etruſcilla pro Voluſiani uxore ab Antiquariis ſuperioris ævi habita eſt, ſed noſter Seguinus ex nummo Regio illam Decii eſſe, pro more, elegantiſſime probavit. Hic ſub Junonis Reginæ effigie, ut ſolebant Imperatorum conjuges, repræſentatur; tanquam eſſet altera Juno, alterius Jovis uxor.
Hic nummus argenteus pro raro habendus.

HER. ETRVSCILLA AVG. *Caput Etruſcillæ.*
PVDICITIA AVG. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra faciem velo obducit; in aliis, eadem figura ſedet.*
Nihil frequentius in Auguſtarum nummis quam *Pudicitiæ Auguſtæ* epi-

(1) In muſeo Editoris.

Digitized by Google

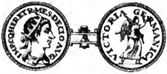
epigraphe ; eam enim omnes ſtudioſe demonſtrare ambiebant, tanquam præcipuum principis fœminæ decus; quo ſe Trajano caram, ac conſpicuam Etruſcilla reddidit.
Hic nummus argenteus frequens, ex auro rariſſimus eſt.

SAECVLVM NOVVM. *Templum octo columnarum, in cujus medio figura ſedens.*
Typus hic Etruſcillæ non convenit, qui Otaciliæ forſan eſt, aut proculdubio Philippi, monetarii incuria in averſa hujus Auguſtæ nummi parte adhibitus: nam Sæculum novum in Philippo, ob ſæculares ludos anno ab Urbe condita milleſimo celebratos, cælatum eſt.
Hic nummus argenteus inter elegantiores habendus.

VBERITAS AVG. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra crumenam, ſiniſtra cornucopiæ.*
Inſcriptio nummi Trajani Decii *Veritas Aug.* a nobis ſupra allata, eadem eſt, quæ *Uberitas Aug.* in Etruſcilla ejus uxore, litera B. in eo a ſcalptore omiſſa: nam utriuſque figura crumenam dextra, cornucopiæ læva gerit, ad indicandam pecuniæ, & frugum, fructuumque omnium ſub hoc imperio copiam.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

Q. HE-

Digitized by Google

Q. HERENNII nummi ex argento rari, cum Imperatoris titulo rariſsimi: ex auro eximiæ præſtantiæ ſunt.

Q. HER. ETR. MES. DECIVS NOB. C. *Caput Herennii laureatum; in aliis radiatum.*

CONCORDIAE. *Duæ dextræ junctæ.*

Duæ illæ dextræ junctæ ad concordiam inter Q. Herennium, & Hoſtilianum cognatum indicandam, in hoc nummo expreſſæ ſunt, quum idem typus in nummis Hoſtiliani occurrat: hic autem erat Filius Hoſtiliani a Senatu Imperatoris poſt mortem Gordiani contra Philippum appellati, quem Cæſarem Decius, filia ei in uxorem data, appellavit, cui Romæ cuſtodiam quum in Scythas profectus eſt, reliquit. [Vaillantius putavit Hoſtilianum fuiſſe generum Decii, cujus filiæ nupſiſſet. Modo apud recentiores Nummographos pro certo habetur Hoſtilianum filium fuiſſe Trajani Decii, & fratrem Q. Herennii natu majoris. Dextræ junctæ in hoc nummo potius indicant animorum concordiam inter Trajanum Decium, & Q. Herennium a patre titulo Cæſaris inſignitum.]

Hic nummus argenteus rarus eſt.

IMP. C. Q. HER. ETR. MES. DECIO AVG. *Cap. Q. Herennii radiatum.*

MAR. PROP. *Mars gradiens, dextra haſtam, læva clypeum.*

Herennio percuſſerunt nummum, dum proficiſceretur ad bellum, quod vocant Germanicum, *Marti propugnatori* ſacra facientes, ut illum pugnando contra barbaros defenderet: Mars autem ut erat belli

belli præſes, etiam a Romanis, quod Romuli pater exiſtimaretur, præcipue colebatur.
Hic nummus argenteus eſt rariſſimus.

PIETAS AVGVSTORVM. *Inſtrumenta pontificalia. Alius cum Mercurio, & attributis.*
Inſtrumenta Pontificalia ſacerdotium a patre filio tanquam imperii hæredi communicatum denotat, & ejus pietatem erga Deos in ſacris faciendis arguit; ſed cur Mercurius exhibetur? an quod ſacrificia, & deorum cultus inſtituerit, ut innuit Diodorus lib. I. Unde in nummo M. Aurelii æreo ipſe viſitur cum epigraphe *Relig. Aug.*
Uterque hic nummus inter argenteos rariores notatur.

PRINCIPI IVVENTVTIS. *Figura paludata ſtans, dextra ſcipionem deorſum, læva haſtam tranſverſam.*
Principis juventutis titulus ſolitum futuræ ſucceſſionis imperii ſymbolum, in Q. Herennio, ut in aliis Cæſaribus exhibetur. Vir eruditiſſimus ob locum Lampridii, in quo dicitur, *Commodus inter Principes juventutis cooptatus*, exiſtimat tres collegas fuiſſe ex Getæ nummo, in quo tres decurrunt equites, ſed in altero perelegante quinque obſervantur.
Hic nummus argenteus inter rariores habendus. [*Et aureus longe præſtantiſſimus in muſeo Theupolo.*]

* IMP. C. HER. MES. DECIO AVG. *Caput Herennii radiatum.*
SECVRITAS AVGG. *Figura muliebris ſtans, ſiniſtro cubito columnæ innixa, dextra capiti admota.*
Capitis epigraphe commendatur hic nummus, qua Etruſcus Imperator, & Auguſtus nuncupatur. Securitatem, quam ex relatis Victoriis ſibi pollicebantur Decius, & Etruſcus in pugna, qua confligendum erat cum Carpis, eventus feſellit; ambo enim cæſi ſunt.
(1) *Hic nummus argenteus rariſſimus eſt, & ſingularis.*

SPES PVBLICA. *Templum ſex columnarum, in quo Herennius paludatus ſtat cum haſta.*
Spes in Cæſarum nummis ſolitus eſt typus, quum de eorum juventute Spes bona conciperetur: ejus deæ ædes erant in foro olitorio, illius

(1) Apud D. Fauvel ex Bandurio t. I. Numiſ. Imp.

Digitized by Google

illius templum novum in VII. regione, quod in hoc nummo videtur repræſentatum; ſed quis illud extruxerit, ignoratur: Decius vix quiete imperavit, ut ipſius munificentiæ tribui poſſit.
Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt.

IMP. C. Q. HER. ETR. MES. DECIVS AVG. *Caput Herennii radiatum.*

VICTORIA GERMANICA. *Victoria gradiens cum ſerto, & palma.*

Quum Zoſimus Decium de barbaris victoriam retuliſſe referat his verbis, *quos aggreſſus Decius, & omnibus præliis ſuperior, præda quoque recepta*, Victoriæ nuntius ante ejus mortem adſportari Romam potuit, unde nummi cum Victoriæ typo cuſi ſunt. Imperator dicitur Q. Herennius, quod eum imperii participem fecerit, quando ad hoc bellum profectus eſt pater.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

HO-

Digitized by Google

HOSTILIANI nummi ex argento rari ſunt, cum titulo Imperatoris rariores: ex auro rariſsimi.

C. VAL. HOSTIL. MES. QVINTVS NOB. C. *Caput Hoſtiliani radiatum*; *in aliis*, C. OVAL. OSTIL. MES. COVINTVS CAES. AVG. *in aliis*, IMP. *&c.*

ADVENTVS AVG. *Imperator eques dextram elevans*, *ſiniſtra ſpiculum gerit*.

Non convenit titulus Auguſti in averſa nummi parte exaratus, cum nomine Cæſaris, quod circa Hoſtiliani caput legitur, idcirco nec typus,nec epigraphe *Adventus* ad eum ſpectat,ſed Decii ſoceri [Patris] eſt,monetarii incuria cum ejus effigie conjuncta; nam Hoſtiliani in Urbem ex nulla regione adventus, apud Hiſtoricos memoratur. *Hic nummus argenteus rariſſimus eſt*.

CONCORDIA AVGG. *Duæ dextræ junctæ*.

Eædem dextræ junctæ in nummis Hoſtiliani, & Q. Herennii, eorum concordiam indicant: nam ille hujus ſororem acceperat in uxorem, & a Decio adoptatus erat [Hoſtilianus frater erat Herennii natu minor, non cognatus]; ne cum ipſe & filius eſſent ad bellum Germanicum profecti, nova quidem in ejus gratiam moliretur Senatus, qui illius patrem Hoſtilianum contra Philippum appellaverat. *Hic nummus argenteus inter rariores habendus*.

MARTI PROPVGNATORI. *Mars gradivus*, *dextra haſtam*, *ſiniſtra clypeum*.

Multi typi Hoſtiliano, & Q. Herennio communes ſunt, utpote ſi-

Digitized by Google

mul Cæſaribus: unde hic *Marti propugnatori* dicatus, in Q. Herennio, ob ſacra huic deo facta pro ipſius profectione ad bellum Germanicum, etiam Hoſtiliano datur, quod Mars etiam bellator, ad arcendos hoſtes diceretur.

Hic nummus argenteus non obvius eſt.

PIETAS AVG. *Inſtrumenta pontificalia.*

Pietatem Hoſtiliani erga deos indicant pontificalia inſtrumenta in ejus nummis expreſſa, ob ſacerdotium, quod Imperii candidatis a Principe conferebatur, Auguſti primùm exemplo: unde mos ad alios Imperatores, erga Cæſares a ſe factos, dimanavit.

Hic nummus argenteus obvius, & frequens eſt; ex auro rariſſimus. [*Sed rarus etiam eſt ex argento.*]

* C. OVAL. OSTIL. MES. COVINTVS AVG. *Caput Hoſtiliani radiatum.*

PVDICIT. AVG. *Figura muliebris velata ſedens, dextra velo faciem obducens, ſiniſtra haſtam puram.*

Typus hic Pudicitiæ quantum frequens in nummis Auguſtarum, tantum inſolens in nummis Imperatorum. Et ſiquando occurrit, id accidit hiſce temporibus, quibus omnia perturbata, & confuſa erant; ſive id tribuas monetariorum inſcitiæ, atque oſcitantiæ, ſive feſtinationi, ut ſtatim ab Imperatoris nuncupatione monetæ ejus nomine ſignatæ in vulgus mitterentur.

(1) *Hic nummus argenteus de rariorum numero eſt.*

ROMAE AETERNAE AVG. *Roma galeata ſedens, dextra Victoriolam, ſiniſtra haſtam: pro pedibus clypeus.*

Hoſtilianus Romæ moratus eſt, dum Decius, & Herennius ad bellum eſſent profecti: ſed iis in illo occiſis, quum Trebonianus a militibus Imperator electus eſset, Hoſtilianus in conſortium imperii cum eo venit: unde Auguſti nomen, & ſimilis percuſsus, qui Gallo, nummus, cum epigraphe Romæ Æternæ: de qua mox in eo dicturi.

Hic nummus aureus inter elegantiores recenſendus.

SE-

(1) In muſeo D. Apoſtoli Zeno.

SECVRITAS AVGG. *Figura muliebris cubito ſiniſtro ſellæ innixa, brachio dextro capiti admoto.*

Nummus hic Hoſtiliani cuſus eſt, dum ille Imperator eſſet cum Treb. Gallo renunciatus, poſtquam is pacem tributo a Scythis emiſſet, quaſi tunc ille cum ſocio ſecuritas eſſet P. Romani. Mulier ſedet ſolito modo ut quieta: dextra caput ſuſtinet, tanquam ſub ea imperium requieſcens: ſceptrum, poteſtatis ſummæ inſigne.

Hic nummus argenteus inter præſtantiores collocandus.

SAECVLVM NOVVM. *Templum octo columnarum, in cujus medio figura ſedens.*

Typus Philippi, monetarii errore, & incuria, in Hoſtiliani averſa nummi parte ſignatus eſt, ut ſæpe obſervatur ſub his Imperatoribus uſque ad Gallienum: Sæculum enim novum appellatur, ob ſæculares ludos anno ab Urbe condita milleſimo a Philippo editos: de quibus ſuo loco dictum eſt.

Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

SPES PVBLICA. *Figura muliebris ſtans, dextra florem trifidum, ſiniſtra veſtem ſublevat.*

Spes in primis Cæſaribus ſimpliciter ſcribebatur, deinde ſub aliis addita eſt vox *Publica*: hæc Juvenum dea depingitur ut juvencula, teſte Artemidoro in deorum deſcriptione, *Spes Virgo, & quidem ridens*. Porro Lampridius in Elagabalo Spem veterem memorat, quaſi duæ eſſent, quarum altera ſenes etiam alat.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

VBERITAS AVG. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra crumenam, ſiniſtra cornucopiæ.*

Hoſtilianus poſt Cæſaris appellationem, quam a Trajano in adoptione accepit, Auguſti nomen etiam obtinuiſſe videtur, quando Q. Herennio, cum ad bellum Scythicum profectus eſt, eum communicavit titulum: unde modo Cæſar in nummis; modo Auguſtus, ut in hoc; modo Imperator; imo cum epigraphe *Augg.* quando Imperator cum Gallo appellatus eſt. De uberitate, pro ubertate, dictum eſt in Decio.

Hic nummus argenteus rarus, & conſpicuus eſt.

Digitized by Google

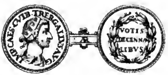
VICTORIA GERMANICA. *Victoria gradiens, dextra extenſa coronam, ſiniſtra lauream.*

In Q. Herennio cum Imperatoris titulo ſimilis *Victoriæ Germanicæ* epigraphe, & typus percuſſus eſt, qui in Hoſtiliano hic obſervatur; quod indicat in utriuſque honorem, Victoriam a Decio relatam in nummis fuiſſe ſignatam: quum ante bellum uterque Imperator ſit renuntiatus.

Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

TRE-

Digitized by Google

TREBONIANI GALLI nummi ex argento triti, ex auro inter elegantiores computantur.

IMP. CAES. C. VIB. TREB. GALLVS AVG. *Caput Galli radiatum; in aliis laureatum.*

ADVENTVS AVG. *Imperator eques pacificatoris habitu.*
Gallus poſt Decii, & ejus filii Q. Herennii necem, ab exercitu Mœſiaco Imperator appellatus, pace tributo a Scythis empta, Romam venit: de quo Zoſimus, *His rebus in hunc modum geſtis, Romam venit, magnos ob conſtitutam cum barbaris pacem ſpiritus gerens.* In cujus adventus memoriam percuſſa eſt figura Galli in equo pacificatoris habitu.
Hic nummus argenteus pro elegante habendus.

AETERNITAS AVGG. *Figura muliebris ſtans, dextra phœnicem globo impoſitum.*
In Vibiorum familia, tanquam æternum futurum eſſet imperium, *Æternitas Augg.* nam ut Hoſtilianus a Decio; ita poſt ejus mortem a Gallo adoptatus eſt, ut confirmat Zoſimus, *Et alterum ex filiis ejus ſuperſtitem adoptabat.* Licet ille haberet filium Voluſianum a ſe Cæſarem factum.
Hic nummus argenteus obvius eſt, ex auro rarus.

ANNONA AVG. *Mulier ſtans, dextra ſpicas, ſiniſtra cornucopiæ.*
Prima Imperatoris cura, ut ſibi populi Romani gratiam conciliaret, verſus Annonam erat: nam rerum omnium abundantia in urbe, im-

Digitized by Google

imperium omnino ſtabilit, & conſervat; quod deſignatur per ipſam Annonam matronæ inſtar ſedentis, ſpicas ex una manu, & cornucopiæ ex altera gerentis.
Hic nummus aureus pro raro habendus eſt.

* CONCORDIA AVGG. *Figura muliebris ſtans, dextra pateram, ſiniſtra cornucopiæ.*
Typus hic Concordiæ ſignatus eſt in auro, atque argento ad ſignificandam concordiam vel inter Gallum, & Hoſtilianum, quo tempore eum Romæ Auguſtum declaravit, vel ſublato peſte Hoſtiliano inter eumdem Gallum, & Voluſianum, collata ei purpura Imperatoria.
(1) *Hic nummus aureus rariſſimus eſt, argenteus vero inter rariores collocandus.*

PROVIDENTIA AVGG. *Figura muliebris ſtans cum globo, & haſta.*
Providentia etiamſi dicatur *Auguſtorum*, tamen non ad Annonæ Providentiam ſpectat; ſed explicanda de *Providentia deorum*, quæ ut ſolet per mulierem radio globum vertentem deſignatur: Gallus licet a militibus Imperator eſſet appellatus, id tamen deorum providentia factum fuiſſe denotare voluit.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

ROMAE AETERNAE. *Figura galeata ſedens, dextra Victoriolam, ſiniſtra haſtam, pro pedibus clypeus.*
Frequens eſt, in his ultimis ſuperioris imperii, ut ajunt, Auguſtis, *Romæ æternæ* typus: quæ quum imperium a variis undique barbaris impeteretur, teſte Zoſimo, *Nec minus bello, quod undique ſcaturiendo velut emerſerat*, Roma tamen Æterna videbatur futura, victoriam de hoſtibus ſemper referens: unde illius ſignum in augurium gerebat.
Hic nummus argenteus rarus eſt, & elegans.

SAECVLVM NOVVM. *Templum octo columnarum, in cujus medio figura ſedens.*
Prodit iterum typus *Sæculi novi* in Gallo, ut aliis a Philippo Auguſtis, minime congruens; an id monetariorum incuria? an vero me-

(1) In Regio Pariſienſi theſauro, ex Bandurio t.1. Numiſ. Impp.

memoriam ludorum tanta magnificentia editorum perpetuam reddere, per aliorum Imperatorum nummos voluerint?
Hic nummus argenteus inter rariores recenſendus.

VOTIS DECENNALIBVS. *In laurea.*
Mos erat ſub auſpicia novi Imperatoris, vota pro ejus ſalute in multos annos ſuſcipere; unde ipſa *Decennalia* appellata ſunt, ſeu quod ipſa omni decennio ſolverentur, & altera ſuſciperentur in alterum decennium. Eorum inſcriptio in corona ex quercu adponebatur, quod vitam primi homines ex glandibus quercuum ſuſtentarent.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

VO-

Digitized by Google

VOLUSIANI nummi argentei frequentes, ex auro rariſſimi ſunt.

IMP. CAES. C. VIB. VOLVSIANO AVG. *Caput Voluſiani laureatum*; *in aliis radiatum*.

ADVENTVS AVGG. *Imperator eques*.

Voluſianus videtur a militibus Cæſar appellatus, quum mox patrem Gallum acclamaſſent, quod nomen tuliſſe confirmant ejus nummi cum Cæſaris appellatione etiamſi rari: ſed Auguſtus a Patre quum Romam veniret, factus eſt: quod probant ejus nummi cum Auguſti titulo, in ipſius cum patre adventu percuſſi.

Hic nummus argenteus inter elegantiores habendus.

APOLL. SALVTARI. *Apollo ſtans dextra ramum*, *ſiniſtra lyram ſaxo impoſitam*.

Ut Apollo malis mederi credebatur, tanquam Medicinæ Deus, ſic quum peſtis ſub Gallo ſæviret, ut narrat Zoſimus, *Nec minus bello quod undique ſcaturiendo velut emerſerat*, *lues etiam peſtilens in oppidis atque vicis ſubſecuta*, Gallus, & Voluſianus, uterque ſub effigie Apollinis ſalutiferi ſignatus eſt.

Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

IVNONI MARTIALI. *Templum*, *in cujus medio figura ſedens*.

Pecularis eſt hic *Junoni Martiali* in Gallo, & Voluſiano typus, cum dea in templo pulcherrimo ſedente: illud a Sexto Rufo in VIII. regione adſignatur, quod reſtauraſſe videntur illi Imperatores. Num-

Nummum ſimilem æreum maximi moduli pulcherrimum poſſidet Ill. Epiſcopus Apamienſis deſignatus, qui inſignem eorum ſeriem locuples poſſidet, quam parat publicam reddere.

Hic nummus ex argento obvius eſt, ex auro inter rariores ponendus.

LIBERALITAS AVG. *Figura muliebris cum teſſera, & cornucopiæ.* Monimentum eſt congiarii a Gallo, & Voluſiano dati P. Romano, de quo altum eſt apud Hiſtoricos ſilentium, & quod tantum ex nummorum commendatione eruitur. Mulier teſſeram gerit, in qua quæcumque in congiarii diſtributione populo erogabantur, adnotabat.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

IMP. C. VA. F. GAL. VEND. VOLVSIANO AVG. *Id eſt, Imperatori Cæſari Vandalico Finnico Galendico Vendenico Voluſiano Auguſto. Caput laureatum.*

MARTI PACIFERO. *Mars galeatus dextra ramum, ſiniſtra haſtam.*

Ut Commodus dictus eſt *Sarmaticus*, ob Sarmatas a M. Aurelio devictos: ſic Voluſianus omnia Sarmatiæ populorum a Gallo patre tanquam victorum cognomina geſtat. Vandalos, Finnos, Galindas, & Vendenos memorat hoc tractu Ptolemæus lib. 3. Vide quæ de iis in noſtro Coloniarum tomo ſecundo diximus, fol. 316. Voluſianus ob pacem cum iis populis a patre initam, dicitur Mars Pacifer.

Hic nummus argenteus ob hanc epigraphen in anteriori parte, inter rariſſimos adſervandus.

MONETA AVGG. *Tres monetæ ſtantes.*

Monetæ in Voluſiani nummis exhibentur, non ut harum reſtitutoris: nam illi non ex meliore argento ſunt, quam ſuperiores; ſed ad monetam novam cum ejus effigie percuſſam, indicandam. Tres adponuntur mulieres, quum ex auro, argento, & ære pro uſu publico ſignarentur.

Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

* IMP. C. VA. F. GAL. VEND. VOLVSIANO AVG. *Caput Voluſiani radiatum.*

PAX AVG. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra ramum, ſiniſtra haſtam tranſverſam.*

Vaillantius in parte antica nummi legit, *Imperatori Cæſari Vandalico, Finnico, Galendico, Vendenico, Voluſiano Auguſto*, ut in ſuperiore nummo cum epigraphe *Marti Pacifero*. Tituli ob devictas nationes Imperatoribus attributi non anteibant nomina, ſed ſubſequebantur, nec dicebatur Sarmaticus Commodus, Britannicus Geta, ſed Commodus Sarmaticus, Geta Britannicus. Reſtituenda itaque ſunt cum Harduino ſua nomina Voluſiano, legendo *Imperator, Cæſar, Valens, Finnius, Gallus, Vindex Voluſiano Auguſtus*. Voluſianus æque in nummis legitur, ac Voluſiano.

(1) *Hic nummus argenteus ob capitis epigraphen de rariorum numero eſt.*

PVDICITIA AVG. *Mulier ſtolata ſedens, dextra velo faciem obducit, læva haſtam tranſverſam.*

Pudicitia Auguſtæ minime convenit Voluſiano, ſed unus eſt ex illis typis, monetariorum errore, in nummis Imperatorum, & Auguſtarum percuſſus: hic enim erat Otaciliæ, aut Etruſcillæ, ut forma hujus temporis demonſtrat.

Hic nummus argenteus pro raro numeratur.

* IMP. C. VA. F. GAL. VEND. VOLVSIANO AVG. *Caput Voluſiani radiatum.*

ROMAE AETERNAE AVG. *Figura muliebris galeata inſidens clypeo, dextra Victoriolam, ſiniſtra haſtam.*

Hic idem typus habetur in nummo Galli Patris. Quamvis ex omni parte Romanum imperium Barbarorum adgreſſiones proſcinderent, Romam tamen perpetuo manſuram Imperatores populo Romano pollicebantur.

(2) *Hic nummus argenteus, præſertim ob epigraphen capitis rariſſimus eſt.*

* *Eadem Capitis epigraphe.*

VBERITAS AVG. *Figura muliebris ſtans, dextra crumenam, ſiniſtra cornucopiæ.*

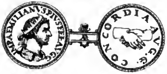
Uberitatem rerum omnium per nummos in crumena contentos, pe-

(1) In muſeo Editoris. (2) In muſeo D. Apoſtoli Zeno.

pecunia enim cuncta parantur, perque cornucopiæ aptiſſime indicari palam eſt. Hic typus tum Deciis, tum Gallis communis eſt.
(1) *Hic nummus argenteus ob epigraphen capitis rariſſimus eſt.*

VOTIS DECENNALIBVS. *In laurea.*
Vota decennalia pro Treboniani patris ſalute ſuſcepta, videntur etiam pro Voluſiano ejus filio facta, quum ſimilis eorum memoria in utriuſque nummis ſignata ſuperſit: at quum hæc vota pro vitæ principum diuturnitate perpetrata eſſent, & glandibus primi homines ad vitam ſuſtentandam, pro cibo uterentur; ideo hæc epigraphe in corona quercea adponebatur.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

(1) In muſeo D. Apoſtoli Zeno.

ÆMILIANI nummi ex argento pro raris numerantur, ex auro unus a nobis inſpectus.

* IMP. AEMILIANVS PIVS FEL. AVG. *Caput Æmiliani radiatum.*
APOLLO CONSERVAT. *Apollo nudus ſtans, dextra ramum, ſiniſtra lyram humi poſitam.*
Vaillantius unum dumtaxat aureum nummum Æmiliani ſe vidiſſe affirmat. Ecce alterum, quem Bandurius producit ex Regio Pariſienſi theſauro. In hoc Apollo exhibetur, cujus numen votis publicis invocabatur ea præſertim tempeſtate, qua peſtis late per imperium Romanum graſſabatur.
(1) *Hic nummus aureus rariſſimus, & præſtantiſſimus eſt; argenteus rarus.*

IMP. CAES. AEMILIANVS P. F. AVG. *Caput Æmiliani laureatum, in aliis radiatum.*
CONCORDIA AVGG. *Duæ dextræ junctæ.*
Tanta typorum confuſio in his ultimis Imperatoribus occurrit, ut continuo alii pro aliis exhibeantur. En Æmilianus, qui ſolus imperavit cum epigraphe *Concordia Augg.* & dextris duabus junctis, qui typus Q. Herennii, ſeu Hoſtiliani eſt; alterum æreum vidimus cum *Æternitas Augg.* ad Treb. Gallum, aut Voluſianum ſpectantem. [Bandurius t. I. Numiſ. Impp. interpretatur de Concordia inter Auguſtum, & Auguſtam, quum in nummis CONCORDIA AVGG. legatur, ubi exhibentur capita adverſa viri, & uxoris.]
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

DIA-

(1) In theſauro Regio Pariſienſi, ex Bandurio t. I. Numiſ. Impp.

Digitized by Google

DIANAE VICTRICI. *Diana ſtans Venatrix.*
Diana cognomine *Victrix* in Æmiliani nummis peculiariter exhibetur; an ea ut Apollo frater contra peſtem hoc tempore ſævientem, invocata ſit? an vero ut tutelaris Epheſi dea, Scythas urbem diripientes *Victrix* per Æmilianum pepulerit? Zoſimus autem ait, *Quum Scythæ jam in Aſiam quoque tranſgreſſi eſſent, omniaque ad Cappadociam & Peſſinuntem, & Epheſum uſque diripuiſſent.*
Hic nummus aureus eximiæ raritatis eſt, & elegantiæ.

* ERCVLI VICTORI (ſic) *Hercules nudus ſtans, dextra clavæ innixus, ſiniſtro brachio ſuſtinet leonis exuvias.*
Herculi, monſtra vincenti comparatur in hoc nummo Æmilianus, qui Scythas, ſeu Gothos imperii Romani limites ingreſſos, & omnia ferro, & igne vaſtantes prælio vicit, ingenti edita ſtrage; ob quam victoriam a militibus, abrogato inerti Gallo imperio, Imperator electus eſt.
(1) *Hic nummus argenteus rarus eſt.*

IOVI CONSERVAT. *Jupiter porrigit globum Imperatori.* [*Apud Editorem Jupiter nudus ſtans, dextra fulmen, ſiniſtra haſtam protegit Imperatorem ſub minori forma togatum, dextram attollentem.*]
Barbari undique imperium Romanum populabantur, & Æmilianus ex Zoſimo, *Præter expectationem barbaros in iis locis repertos aggreſſus eſt, quumque magnam eorum partem occidiſſet, & milites in barbaricum ſolum tranſduxiſſet*; ſub Jove Conſervatore exhibetur, quaſi Jupiter ei orbem Romanum ad gubernandum dediſſet, ut denotat typus.
Hic nummus argenteus pro rariſſimo habendus.

MARTI PACIFERO. *Mars galeatus cum ramo, & haſta.*
Pacem cum Scythis etiam feciſſe Æmilianum denotant nummi cum epigraphe *Paci Aug. & Marti Pacifero*, quam veriſimile eſt iniiſſe, quum in Italiam contra Gallum, & Voluſianum ex Mœſia venerit. Marti comparatur Æmilianus, quod inter eos populos, quibus pacem procuraverat, ille procreatus exiſtimaretur, ex Sophocle.
Hic nummus argenteus inter rariores cenſendus.

MAR-

(1) In muſeo D. Apoſtoli Zeno.

Digitized by Google

MARTI PROPVGNATORI. *Mars galeatus gradiens, dextra haſtam, læva clypeum.*

Ut Mars apud Dacos, Mœſios, & Thraces, quos infeſtabant Scythæ, natus erat; ex Modeſto, & Arnobio; ideo Æmilianus ſub Martis Propugnatoris id eſt Defenſoris effigie repræſentatur: quaſi eorum tutelam ſuſcepiſſet, unde Mars Pacifer in ſuperiore nummo cognominatur.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

* ROMAE AETERN. *Figura muliebris galeata ſtans, dextra globum, cui Phœnix inſiſtit, haſtam tranſverſam ſiniſtra, clypeo grandiore ſuppoſito.*

Figura hæc muliebris Roma eſt; galeata, quia ſuis ſe armis tuetur; ſuſtinet globum, quia terrarum orbi dominatur; globo inſiſtit Phœnix ad declarandam ejus æternitatem; haſta, & clypeo munitur, quum ad debellandos hoſtes, tum ad protegendos ſocios.

(1) *Hic nummus argenteus rarus eſt.*

VICTORIA AVG. *Victoria gradiens, dextra coronam, læva palmam.*

Victoria vel ad eam ſpectat, quam de barbaris retulit Æmilianus, de qua Zoſimus, *Itaque coactis eorum locorum copiis, quæ jam ex parta contra barbaros victoria*; vel ad illam, quam de Gallo, aut Voluſiano reportavit: de qua Aur. Victor, *Ad quem expugnandum profecti, Interamnæ a ſuis cæduntur, ſpe præmii majoris ab Æmiliano: cui nullo labore, ſeu detrimento victoria obveniebat.*

Hic nummus argenteus rarus eſt.

VOTIS DECENNALIBVS. *In corona laurea.*

Votorum decennalium pro ſalute Æmiliani a Senatu ſuſceptorum monimentum eſt: nam parum Romanis gratus erat Gallus, quum tributum Scythis feciſſet, quod Æmilianus militibus diſperſit, & eos aggreſſus profligavit: de Gallo narrat Zoſimus, *Quum autem negligenter imperium Gallus adminiſtraret*: Ideo a militibus occiſus eſt, ut ſe Æmiliano darent.

Hic nummus argenteus inter rariores habetur.

VA-

(1) In muſeo Editoris.

Digitized by Google

VALERIANI nummi ex argento vulgares, ex auro inter rariores habentur.

IMP. C. P. LIC. VALERIANVS AVG. *Caput Valeriani radiatum, in aliis laureatum.*

BONAE FORTVNAE. *Fortuna ſtans, dextra temonem, ſiniſtra cornucopiæ.*

Ut quiſque Fortuna ſua utitur, ita *bona* dicta, Græcis Αγαθη Τυχη, Romæ in Capitolio colebatur, cui ſacra feciſſe videtur Valerianus, ut ea proſpera, & ſecunda contra barbaros undique Romanas provincias populantes, uteretur.

Hic nummus argenteus inter rariores habendus.

* CONCORDIA AVGG. *Valerianus, & Gallienus togati ſtantes dextras jungunt.*

Cuſus hic nummus, quum Gallienum Cæſarem a Senatu dictum Valerianus pater ſocium Imperii aſſumpſit. Per dexterarum junctionem indicatur concordia, qua rempublicam erunt adminiſtraturi, & diviſis invicem copiis provincias tum Orientis, tum Occidentis adverſus barbaros propugnaturi.

(1) *Hic nummus argenteus inter rariſſimos habendus eſt.*

DEO VOLKANO. *Vulcanus in templo quatuor columnarum.*

Templum Dei Volcani reſtauraſſe videtur Valerianus, ut hunc ſibi propitium haberet, & arma, quibus opus habebat contra tot barbaros,

(1) In muſeo D. Focaultii ex Bandurio t. 1. Numiſ. Impp.

Digitized by Google

ros, ſuppeditaret; illius ædes a Sexto Rufo in IX. regione Circi Flaminii aſſignatur. Triſtanus Valerianum Volcano templum hoc extruxiſſe exiſtimat. Tom. 3. pag. 130.
Hic nummus argenteus pro raro habetur.

* DIANA LVCIFERA. *Diana ſtans, utraque manu facem accenſam tenet.*
Dianam coluit Valerianus Apollinis ſororem, cui etiam templum vel ædificavit, vel inſtauravit; ut utriuſque numinis auxilio ſæviſſimæ peſti, qua omnes Romani Imperii provinciæ, & ſimul urbs æterna affligebantur, finis imponeretur.
(1) *Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.*

GALLIENVS CVM EXER. SVO. *Cippus, ſupra quem Jupiter dextra Victoriam, & in quo* IOVI VICTORI.
Quum undique imperium Romanum barbari ſub Valeriano infeſtarent, ipſe Gallienum filium imperii conſortem deligit, & teſte Zoſimo, *Ut Perſis reſiſteret, Europæos exercitus filio tradit.* Gallienus contra Germanos profectus, victoria de iis relata, aram Jovi Victori cum exercitu ſuo dedicat, cujus monumentum eſt nummus.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

* GERMANICVS MAX. TER. *Trophæum inter duos captivos humi ſedentes.*
Plures Victorias Valerianus per filium ſuum Gallienum obtinuit de Germanis, ob quas Germanici titulo ornatus fuit. Hic nummus numerum Victoriarum deſignat, tres nempe obtinuiſſe, ob quas ter Germanicus Maximus appellatus fuit.
(2) *Hic nummus argenteus rariſſimus eſt, & ſingularis.*

IOVI PACATORI ORBIS. *Jupiter ſedens, dextra pateram, ſiniſtra haſtam: pro pedibus aquila.*
Valerianum, ut mos erat, ante bellum contra Perſas ſuſceptum ſacra feciſſe Jovi denotat nummus, quem appellat Pacatorem orbis: ut imperium bellorum procellis undique conflictatum, pace tranquillum reddat: ideo pateram gerit ad ſacra denotanda, & ſedet tanquam quietus, & Pacifer.
Hic nummus argenteus pro raro notatur.

LIBE-

(1) In theſauro Brandeburgico, ex Bandurio t.1. Numiſ. Impp.
(2) In Regio Pariſienſi theſauro, ex Bandurio t.1. Numiſ. Impp.

Digitized by Google

LIBERALITAS AVG. *Figura muliebris ſtans, dextra teſſeram, ſiniſtra cornucopiæ.*

Congiarium Valerianus ſub auſpicia imperii P. Romano diſtribuit, in cujus memoriam percuſſus eſt nummus cum muliere teſſeram gerente.

Hic nummus argenteus non obvius eſt; ex auro inter rariores habendus.

LIBERALITAS AVGG. *Duo Imperatores ſedentes in ſubſtructione, ut in nummo æreo Philippi junioris.*

Liberalitas illa a Valeriano data eſt, dum Auguſtum Gallienum appellavit, quem Cæſarem fecerat Senatus, ut refert Aur. Victor, *Ejus filium Gallienum Senatus creat.* Cui etiam conſulatum dedit, initio anni v. c. 1007. unde ipſi duo in curulibus exhibentur.

Hic nummus argenteus elegantiſſimus eſt.

LIBERALITAS AVG. *In aliis* AVGG. III. *Liberalitas ſtans, ut ſupra.*

Tria erogaſſe congiaria Valerianum nos edocent ejus nummi, forſan plura: ſed quando hoc tertium diſtribuerit, ſi mihi conjecturæ locus, dum Cæſarem fecit Valerianum juniorem filium, quem in proceſſus conſularis pompa duxit, ut in numiſmate maximo Ill. Epiſcopi Apamienſis obſervatur, eo anno, quo in Perſas abiit.

Hic nummus ex argento rarus, ex auro inter rariores.

* ORIENS AVGG. *Sol nudus ſtans, pallio ad humeros rejecto, dextram attollens, ſiniſtra flagrum tenet.*

Quum undique a Barbaris imperium Romanum armis impeteretur, Valerianus Gallienum filium Imperatorem declaravit, relictoque Gallieno, ut Galliam, & Germaniam tueretur; ipſe collectis legionibus ex vicinis Provinciis ad bellum Orientale adverſus Scythas, qui Aſiam populabantur, & Perſas, qui Meſopotamiam, & Syriam jam ceperant, proficiſci ſtatuit. Ea de cauſa ſignatus eſt in nummo Oriens Auguſtorum, victoriis Valeriani jam deſtinatus.

(1) *Hic quinarius argenteus de rariorum numero eſt.*

(1) In muſeo Editoris.

* PIETAS AVG. *Valerianus togatus, & laureatus ſtans a ſiniſtris ad aram ignitam, pateram tenet dextra, ſiniſtra demiſſa ſcipionem; a dextris Gallienus pariter laureatus, & togatus ſtans ex adverſo, pateram dextra, ſiniſtra ſcipionem elatum, in cujus apice aquila.*
Exhibetur in hoc nummo ſolemnis ritus, quo Valerianus Gallienum Auguſtum nuncupavit. Ambo nempe ſiniſtra imperii inſignia geſtant; dextra tenenr pateras; ſtat media ara accenſa, ſupra quam libatum vinum effundunt.
(1) *Hic nummus argenteus rarus eſt.*

P. M. TR. P. V. COS. IIII. P. P. *Duæ figuræ togatæ clypeis inſiſtentes, ſiniſtris haſtas gerunt.*
Figuræ togatæ illæ, duo ſunt Valeriani filii Gallienus nempe, & Valerianus junior: ille Auguſtus jam pridem factus, hic Cæſar appellatus a patre in hac V. tribunitia poteſtate, cum conſulatum IIII. ſuſcepiſſet; quem ob Cæſaris titulum filio juniori conceſſum, tertium ſupra congiarium dediſſe augurabamur, id procul dubio confirmat.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

RELIGIO AVG. *Diana Venatricis habitu, dextra telum, ſiniſtra arcum gerit.*
Singularem Valeriani cultum erga Dianam, quam hic Venatricis habitu exhibet nummus, denotat; cui templum conſtrui curavit in regione VI. Urbis, quod Sex. Rufus Valeriani nomen tuliſſe refert, *Dianæ Valerianæ*. Illud deæ ſignum in hoc templo poſitum, Dianæ eſſe videtur.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

RESTITVT. GEN. HVMANI. *Figura ſtat capite radiato dextram elevans, læva globum gerit.*
Quum in Perſas, qui Syriam devaſtabant, Valerianus iter ſuſciperet: in felix augurium *Reſtitutor generis humani* magno elogio appellatur, & ſub Orientis figura, capite radiato inſignitur, globum gerens, tanquam orbem Romanum reſtituturus.
Hic nummus argenteus inter rariores recenſendus.

RESTI-

(1) In muſeo Editoris.

Digitized by Google

RESTITVTOR ORBIS. *Figura paludata ſtans, dextram mulieri genuflexæ porrigit. Varii ſunt typi.*

Valerianus, ut ait Zoſimus, *animadverſo periculo, quod imperio Romano cunctis ex partibus immineret*, ad expellendos ex Europa barbaros Gallienum cum ducibus miſit, ipſe contra Perſas profectus eſt, in augurium dictus eſt *Reſtitutor orbis*. Sed eventus rei non ſucceſſit: a Perſis captus eſt, apud quos maximo dedecore nominis Romani, miſerrime periit.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

RESTITVT. ORIENTIS. *Mulier ſtolata ſtans, coronam Imperatori paludato porrigit. Diverſi ſunt typi.*

Sub Orientis nomine, provinciæ Perſis proximæ appellabantur, quum reſpectu Romæ ad Orientem vergerent: contra Saporem eas populantem profectus Valerianus, Orientis Reſtitutor dicitur, cui mulier ſub Genii forma, tanquam jam victori coronam porrigit; ſed ut de eo Trebellius Pollio refert, *Puderet altius virum extollere, qui fatali quadam neceſſitate victus eſt.*

Hic nummus argenteus rarus eſt.

* SECVRIT. PERPET. *Figura muliebris ſtans, dextra haſtæ innititur, ſiniſtro cubito columnæ.*

Securitas hæc perpetua non in perſpecta virtute militari Valeriani repoſita tantum erat, ſed in filiis Gallieno, & Valeriano, quorum primus natu major ad imperii ſocietatem a Patre vocatus fuerat, & alter jam Cæſar, & Princeps juventutis declaratus, atque in Cornelio Salonino Gallieni filio, ab avo ad Cæſaris dignitatem evecto.

(1) *Hic quinarius argenteus rarus eſt.*

VICTORIAE AVGG. *Victoria in bigis dextra flagrum.*

Bigæ illæ, quas agit Victoria, non ad Victorias a Valeriano, aut Gallieno contra barbaros relatas: ſed ad agonem Capitolinum ab illis Romæ celebratum, in quo eorum alter bigæ præmium retulit, ut videre eſt in ſimilibus Severi, & Caracallæ nummis: de quibus in noſtro libro de Coloniis tom. 2.

Hic nummus argenteus inter rariores computandus.

Xx 2 VI-

(1) In muſeo Editoris.

Digitized by Google

VICTORIA PARTHICA. *Victoria coronam porrigit Imperatori paludato ſtanti. Diverſi ſunt typi.*

Non in argumentum Victoriæ typus in nummis Imperatorum videtur ſignatus, quamvis ex levi cauſa aliquando factum: at in Valeriano, quum is a Perſis captus ſit, reclamabunt omnes. Bellum diu geſſiſſe narrat Aur. Victor, *Bellum per Meſopotamiam anceps, diuturnumque inſtruit*. Et tantum ſub pacis colloquio captus eſt.

Hic nummus argenteus inter rariores cenſendus.

VIRTVS AVGG. *Duæ figuræ paludatæ ſtantes, altera globum dextra, haſtam ſiniſtra; altera Victoriam dextra, haſtam læva.*

Virtus Valeriani, & Gallieni deſignatur hoc lemmate, tanquam pater armorum virtute orbem Romanum conſervaret, & filius victoriis contra Germanos relatis, illum illuſtraret.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

VOTA ORBIS. *Duæ Victoriæ ſcribentes in clypeo S. C. palmæ arbori appenſo.*

Valerianus apud Trebel. Pollionem Imperator factus dicitur, *Non tumultuario populi concurſu, non militum ſtrepitu, ſed jure meritorum, & quaſi ex totius* Orbis *una ſententia*. Ideo duæ victoriæ, quarum teſtes ſunt ejus nummi, *Germanica* nempe, & *Parthica*, ſeu in augurium, ſeu in monimentum vere relatarum, *Vota Orbis* dicuntur ex Senatuſconſulto.

Hic nummus argenteus inter rariores recenſetur.

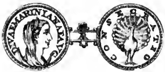
* VOTIS DECENNALIBVS. *In corona quercea.*

Hæc vota ſuſcepta ſunt, ſtatim ac Valerianus Imperii habenas recepit. Tanto enim omnium conſenſu, & lætitia ejus electio probata eſt, ut proſpera omnia ſub tanto Principe ſperarent, & vota pro ejus incolumitate per integrum decennium conciperent.

(1) *Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.*

MA-

(1) In Theſauro Ser. Cenomanenſium Ducis, ex Bandurio t. I. Num. Impp.

MARINIANÆ nummi ex argento non obvii, ex auro hactenus non inſpecti ſunt.

DIVAE MARINIANAE. *Caput Marinianæ velatum.*

CONSECRATIO. *Pavo fert Marinianæ animam in cælos.*

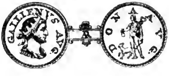
Duas habuit uxores Valerianus, priorem, ex qua natus eſt Gallienus: alteram, ex qua Valerianus junior; hanc vero ejus imperii initio mortuam eſſe arguunt ipſius nummi ob conſecrationem in iis denotatam a Senatu Valeriani precibus conceſſam. Pavo Junonis ales divæ, tanquam alterius Junonis, animam in cælos efferre exiſtimabatur.

Hic nummus argenteus pro raro habetur in Italia.

CONSECRATIO. *Pavo cauda expanſa.*

Non alia Principum fœminarum quam virorum, conſecrandi ratio, niſi quod Pavo illarum eſſet conſecrationis, Aquila horum eſſet ſymbolum: Pavo autem Junonis ales, ipſi ſacra eſt, ut refert Athenæus lib. 14. quod in Junonis Samiæ templo primum editi, ac educati fuerint; genus inde in alias regiones propagatum ſit.

Hic nummus argenteus ejuſdem eſt raritatis, ac ſuperior.

GALLIENI nummi ex argento triti, & obvii, ex auro rari ſunt.

* GALLIENVS AVG. *Caput Gallieni radiatum.*
ABVNDANTIA AVG. *Fluvius ſeminudus dextrorſum decumbens dextra arundinem, ſiniſtra urnæ innixus. In imo* S. P. Q. R.
Fluvium hunc Nilum puto, a quo Ægyptus frugum abundantiam percipiebat, & ab Ægypto Romam frumenta convehebantur. Quum enim, referente Pollione, *Æmilianus apud Ægyptum ſumpſiſſet imperium, & occupatis horreis multa oppida malo famis preſſiſſet; hunc dux Gallieni Theodotus conflictu habito cepit, atque Imperatori Gallieno vivum tranſmiſit.* Itaque Senatus, Populuſque Romanus abundantiam reſtitutam Gallieno gratulatus eſt.
(1) *Hic nummus argenteus rariſſimus eſt, & ſingularis.*

IMP. GALLIENVS AVG. *Caput Gallieni laureatum.*
ADVENTVS AVG. *Imperator eques pacificatoris habitu.*
Gallieni in Urbem ex Germania adventus monumentum eſt, de quo loquitur Zoſimus, *His rebus omnibus conturbatus Gallienus, Romam reverſus eſt, ut illato ab Scythis Italiæ bello remedium afferret:* Eques Pacificatoris habitu exhibetur, ut ſolent Romani Principes in adventuum typis repræſentari.
Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

AETER-

(1) In muſeo D. Abb. de Rothelin.

AETERNITAS AVG. *Lupa cum puerulis.*

Æternitas Imperatorum Romanorum infimis his temporibus varie deſignata eſt, in Gordiano tertio per Solem gradientem, in Philippo per Elephantem, in Maxentio per Caſtorem, & Pollucem, in Gallieno autem per Romulum, & Remum lupæ ubera ſugentes, tanquam æternos. Ipſi in Probo, ſub alia inſigni epigraphe *Origini Aug.* exhibentur.

Hic nummus argenteus inter elegantiores numerandus.

AETERNITATI AVG. *Duæ dextræ junctæ.*

Æternitatis titulus, quo Romani Imperatores ſuos affecerunt, inter ſerviles, & aulicas adulationes jam a tempore Trajani, extitit apud Plinium jun. lib. x. ep. 67. Duæ illæ dextræ concordiam inter Valerianum, & Gallienum denotant, quæ æterna optatur: porro hic patrem in ſervitute ſeneſcere permiſit.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

APOLLINI CONS. AVG. *Centaurus dextra globum, ſiniſtra temonem inverſum.*

Gallienus inter tot bellicas clades, inter peſtem ita ſævientem, & inter frequentes terræ motus, deos omnes invocaſſe videtur, ut eum ab his periculis conſervarent, quos per animalia ipſis ſacra, in nummis expreſſit, ut eos obſervare licet. Centaurus ex Manilio, Apollini eſt ſacer, ut & Gryphus ex Fulgentio.

Hic nummus argenteus frequens eſt. Alius in quo gryphus, cum eadem epigraphe, non obvius eſt.

BONAE FORTVNAE. *Fortuna ſtans, dextra temonem, ſiniſtra cornucopiæ.*

Fortunam Gentes deam credidere, eique templa conſtruxere, multiſque nominibus eam nuncupavere. Apud Romanos Bona Fortuna in Capitolio culta fuit, Mala in Eſquiliis. Gallienus ad illam ut & ad alia numina in periculoſo rerum ſuarum æſtu confugiſſe videtur.

Hic nummus argenteus inter rariores locandus.

COHH. PRAET. VI. P. VI. F. *Leo gradiens.*

Cohors Prætoriana ſextum Pia, ſextum fidelis, dicitur in Gallieni nummo, in memoriam Pietatis, qua erga Imperatorem ſuum uſa eſt

eſt contra Tyrannos, & fidem, quam ipſi præſtitit, cujus memor Princeps, leonem ejus inſigne in nummis cum ejuſmodi elogio adponi curavit. Vide Triſtanum de cohortium numero.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

CONCORDIA AVGG. *Duæ dextræ junctæ.*
Duæ dextræ ſimpliciter junctæ, mutuam Principum concordiam denotant, præſertim cum epigraphe *Concordia Auguſtorum*, nummus autem Nervæ habet *Concordia exercituum*. An vero illa intelligenda ſit inter Valerianum, & Gallienum, quum hic typus in patre non occurrat, aut inter Gallienum, & Valerianum juniorem contra Tyrannos; poſtquam captus eſt eorum pater?
Hic nummus argenteus rarus eſt.

CONSERVAT. PIETAT. *Figura Imperatoris paludati ſtans, dextram extendit verſus puerum genuflexum, ſiniſtra haſtam.*
Typus Imperatoris dextram verſus puerum genuflexum tendentis cum epigraphe *Conſervator Pietatis*, videtur indicare Gallienum, etſi tot ille urgeretur bellis, in quibus neceſſariæ erant pro re militari impenſæ, nihil ex alimentis Italiæ, aut Urbis detrahere voluiſſe, imo ipſis conſervaſſe, in cujus rei memoriam percuſſi ſunt nummi, tanquam munificentiſſimo Principi.
Hic nummus argenteus eximiæ raritatis, & elegantiæ eſt.

COS. IIII. P. P. *Gallienus in quadrigis triumphalibus dextra ramum, læva equorum habenas.*
Conſulis quartum titulus, has quadrigas ad pompam hujus conſulatus a Gallieno initi anno 1014 ſpectare denotat; etiamſi hoc anno Macrianum, & filios per Aureolum magna ſtrage vicerit, nullum de tyrannis triumphum egit; ſed unicum de Perſis, ſi Pollioni fides. De bellis autem civilibus triumphare non ſolebant Imperatores. [Lapſus eſt Vaillantius, & cum Vaillantio Bandurius in explicatione hujus nummi, ut patebit infra ad nummum P. M. TR. P. X. COS.]
Hic nummus argenteus inter præſtantiores habendus.

DEO AVGVSTO. *Caput Auguſti laureatum.*
Principes Romani inter divos relati, a Gallieno reſtituti ſunt plerique,

rique, cum eorum effigie in nummis argenteis, & epigraphe *Divo*, verbi gratia, *Auguſto* circa aram ignitam, ſeu aquilam conſecrationis ſymbolum: ſed in hoc aureo Auguſtum, ut Imperii ſundatorem, ad aliorum diſtinctionem, cum effigie ſua conjunxit, & epigraphe *Deo Auguſto*, ut jam in Colonia Tarraconenſi vocatum monuimus in lib. Colon. pag. 66.
Hic nummus aureus rarus eſt.

DEO MARTI. *Figura galeata ſtans in templo, dextra clypeum, ſiniſtra haſtam.*
Templa in nummis Imperatorum, aut eorum a Principe, in cujus nummis exhibentur, a fundamentis erectionem, vel illorum ab iis reſtaurationem indicant: Martis ut Volcani templum memoratur in IX. Regione Circi Flaminii: ideo illa a Valeriano, & Gallieno conſtructa, potius quam reſtaurata auguramur.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

DIANAE CONS. AVG. *Diana venatricis habitu, dextra arcum, ſiniſtra haſtam inverſam: pro pedibus cervus.*
Inter alia numina, quæ pro Conſervatoribus ſuis invocavit Gallienus, occurrit Diana, quæ & ſub epigraphe *Diana Felix* etiam viſitur, quam Valerianum patrem præcipue coluiſſe diximus: tum ob ejus nummum cum inſcriptione *Religio Augg.* tum ob ædes ab illo dictas *Valerianas* in VI. Regione memoratas.
Hic nummus argenteus nec rarus, nec obvius eſt.

DONA AVG. *Mercurius ſtans cum petaſo in capite, dextra crumenam, ſiniſtra caduceum: pro pedibus canis.*
Hanc epigraphen ad Mercurii dona, ex Pollione recte Com. Mediobarbus retulit pag. 373. *Gallienus Oratione, Poemate, atque omnibus artibus clarus.* Mercurius vero Ægyptiis literas demonſtraſſe putabatur; eas illum inveniſſe, Cicero & Ariſtides tradunt: ideo ſermonis Deus ab antiquis exiſtimabatur.
Hic nummus argenteus inter rariores collocandus.

FIDEI MILITVM. *In aliis* FIDEI EQVITVM. *In laurea.*
Ut exercitus, ſeu legiones ſibi Imperator in tot bellis externis, ſeu civilibus conciliaret, ingenioſe militum, & equitum fidem publice in

Digitized by Google

nummis extollere Gallienus excogitavit, ne illorum animos a ſe alienaret, & quidem in laurea apponere, ut victoriam illorum auxilio, & virtute contra barbaros, & hoſtes ſe expectare demonſtraret.

Hi nummi aurei rariores ſunt argenteis.

FIDEI PRAET. *Tria ſigna militaria.*

Gallienus ut ſe fidem legionum expertum denotaret, ita & Prætorianorum teſtatur hoc ſignorum militarium lemmate. Per Prætorianos, cohortes Prætorianas intelligit. Sub Auguſto novem inſtitutæ ſunt, unaquæque ex mille hominum compoſita; ſub Galba auctæ ſunt ad duodecim: qui numerus ſub Severo adhuc computabatur ex Dione.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

Eadem epigraphe. Genius ſtans, dextra pateram, ſiniſtra cornucopiæ, pone eum ſignum militare.

Sub Genio cohortium Prætorianarum Gallienus ipſe in nummo perhibetur, ut alii Imperatores Genii Senatus dicti ſunt: at quum Prætoriani Principis corporis ſeu cuſtodiæ eſſent conſtituti, cum iis blande & benevole agebat, ne aut eum desererent, aut occiderent: quare illis largitionibus ſæpe diſtributis, earum Genius appellabatur.

Hic nummus aureus inter rariores locandus.

HERCVLI CONS. AVG. *Aper.*

Inter tot deos a Gallieno in nummis Conſervatores appellatos, prodit Hercules, cum apro ipſi ſacro: erat enim aper terribilis in regione Calydoniæ, qui non ſolum ſegetes devaſtabat, ſed occurrentes homines dentibus lacerabat; illum clava mactavit, & humeris in civitatem omnibus mirantibus tulit: unde ei pro ſymbolo datus eſt.

Hic nummus argenteus inter elegantiores adſcribendus.

* INVICTVS. *Sol nudus ſtans, dextra protenſa, pallio in brachium ſiniſtrum rejecto, flagrum ſiniſtra tenet; in area a dextris ſtella.*

Sol non ſolum Æternitatis ſymbolum Veteribus habebatur, ſed etiam Invictæ fortitudinis; nihil enim illi detrahit temporum diver-

verſitas, ſed neque perpetuus curſus eum fatigat. Gallieno titulum Invicti tribuit Inſcriptio Vaſione reperta, quam ex Miſcellaneis Sponii Bandurius recitat, in qua Vaſienſes P. L. Gallieno Invicto adclamant.

(1) *Hic nummus argenteus rariſſimus eſt, & ſingularis.*

IO. CANTAB. *Jupiter ſtans, dextra fulmen, ſiniſtra haſtam..*

De Jove Cantabro altum eſt ſilentium, quem Cantabri Hiſpaniæ Tarraconenſis populi coluiſſe videntur, a quibus nomen habet. illos bellicoſos fuiſſe memorat Silius Italicus, quos quum Gallieni duces aggrederentur, illorum numini topico ſacra feciſſe videntur, ut ipſum ſibi propitium redderent, antiquo Romanorum more, qui ita hoſtium deos precibus, & ſacrificiis ſollicitabant: in cujus victoriæ monimentum, nummos *Jovi Cantabro* dedicavit.

Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

IOVI CONSERV. AVG. *Capra.*

Capra pro Jovis ſymbolo exhibetur, quum ille infans nutriendus in Creta, Themidiæ Altheæ datus eſſet: hæc erat domina capræ, quæ ex ea Jovem nutrivit: illa vero in mercedem inter aſtra collocata eſt, ex Germanico ſupra Aratum commentatore. Alii aliter rem memorant. Vide Diodorum, & Plutarchum.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

IOVI CRESCENTI. *Puer inſidens capræ.*

Aut eſt hic typus ex Salonino, monetariorum errore, Gallieno junctus, aut in illius gratiam a patre communicatus: ut ut ſit ad Saloninum ſpectat, cujus tenera ætas *Jovi creſcenti* in Creta ab Amalthea Capra nutrito comparatur: qui nummus Salonino cuſus eſt, quando Cæſar a patre factus eſt: de quo vide Triſtanum tom. 3. fol. 119.

Hic nummus argenteus inter elegantiores habendus.

IVVENTVT. AVG. *Jupiter nudus ſtans, dextra Victoriolam, ſiniſtra haſtam.*

Juventus Romanis, Hebe Græcis dicta eſt, cui ſacra faciebant juvenes, quum veſticipes barbæ primitias ponerent: Gallienus autem ſæpe lanugine ornatus in nummis viſitur, quam quum depo-

 fuiſ-

(1) In muſeo D. Foucaultii, ex Bandurio t. 1. Numiſ. Impp.

ſuiſſet, nummum adinſtar M. Aurelii, & Caracallæ cudit: in hujus nummo Princeps victoriam tenet; ſed Gallienus ſub Jovis effigie, eam gerit.
Hic nummus argenteus pro raro notandus.

LEG. I. ADI. VI. P. VI. F. *Capricornus.*
Superiores notas interpretamur. *Legio Prima Adjutrix Sextum Pia Sextum fidelis.* Legiones primum ab ordine, quo erant inſtitutæ, videntur vocatæ Prima, Secunda, & Tertia; at quum iis diminutis, novæ conſcriberentur, plurimæ a loco ubi conſtitutæ fuerunt, dictæ ſunt Primæ, quæ cognominibus poſtea diſtingui cœperunt. Hæc prima Adjutrix a Galba ex Dione inſtituta eſt in Urbe, ut ſibi auxilio eſſet, unde Adjutricis cognomen, de qua Tacitus Hiſtor. I. *Prima Adjutrix non ante in aciem deducta; ſed ferox & novi nominis avida.* Capricornum pro inſigni geſſit in felicitatis augurium, quum Galba ſub hoc ſidere natus eſſet.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

LEG. I. AVG. VI. P. VI. F. *Mars galeatus ſtans cum haſta, & clypeo.*
Legio I. Auguſta, nova eſſe videtur etſi Auguſtæ nomen habeat, nam ab Auguſto non conſtituta eſt, ſi in enumeratione legionum ſub Auguſto non obſervetur: nec ſub Galba, nec ſub Severo apud Dionem occurrit: ideo a Gallieno conſcriptam ſuſpicamur, unde *Auguſtæ* nomen, tanquam ſub imperante: quod confirmare videtur Mars ejus inſigne, quem præcipue coluiſſe Gallienum diſcimus ex templo, quod huic deo erexit in Circo Flaminio, ut nos docent ejus nummi cum epigraphe *Deo Marti*, & illius templi icone.
Hic nummus argenteus elegantiſſimus eſt.

LEG. I. ITAL. VI. P. VI. F. *Aper.*
Legio I. Italica triplex fuit, una bello Punico ſecundo conſcripta; altera a Cæſare Dictatore in Galliis habita, at quum neutra extet in recenſione legionum Auguſti, qui veteres plurimas exauctoravit: hæc eſt igitur, quam a Nerone inſtitutam nos docet Dio. Italica fuit appellata, quod ex Italicis militibus fuiſſet delecta; ab eo Lugduni ad Celtarum provinciæ cuſtodiam collocata, de qua Tacit. Hiſt. I. *Ad legionem Italicam, eaſque, quæ Lugduni agebant, copias ſpecie Senatus miſit.* Aper ejus inſigne ad Herculem ſpectat, apud

apud Celtas, ad quos miſſa fuerat legio, magnopere cultum, ex Luciani libello.
Hic nummus argenteus inter rariores collocandus.

LEG. I. ITAL. VII. P. VII. F. *Capricornus.*
Legio I. Italica iterum prodit cum epigraphe VII. P. VII. F. Omnes legiones quarum nummos hic recenſemus, has notas VI. P. VI. F. exhibent: quod illi cuſi ſint anno imperii ſexto, quum legiones quolibet anno fidei ſacramentum renovarent, & ſic unaquæque *ſextum Pia*, *ſextum Fidelis* dicitur: quædam autem ex iis dictæ ſunt *ſeptimum Piæ & Fideles*, quod earum nummi anno ſeptimo ſignati ſint: ſed cur in hoc, legionis Primæ Italicæ Capricornus pro Apro cuſus ſit, illum ex aliis legionum typis, qui eum præferunt, adpoſitum eſſe putamus, ut his temporibus ſæpe typum pro altero, in aliis Auguſtorum nummis obſervare eſt.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

LEG. I. MIN. VI. P. VI. F. *Minerva ſtans, dextra Victoriolam, ſiniſtra haſtam cum ſcuto.*
Legio I. Minervia a Domitiano conſcripta eſt, ex Dione pag. 564. ſic ab illo nominata, ob peculiarem cultum, quo hanc deam proſequutus eſt, ut ex illius Imperatoris nummis vidimus: in cujus etiam rei memoriam Minervæ ſimulacrum ipſam legionem pro inſigni habere voluit. Sub Severo quatuor Primæ recenſentur, & ſub Gallieno etiam quatuor occurrunt. Sed I. Parthica deeſt, pro qua I. Auguſta ſuffecta videtur.
Hic nummus argenteus inter elegantiores adnumerandus.

LEG. II. ADI. VI. P. VI. F. *Pegaſus.*
Legio II. Adjutrix jam ſub Auguſto recenſetur, eaque videtur ex Africanis conſcripta, qui auxilium Pompejanis tulerunt, ut ſubinnuere videtur Cæſar, lib. 6. de bel. Civ. *Quarta fuit Afraniana, ex Africa, quam ſecum adduxerat, reliquæ ex fugitivis Auxiliares conſiſtebant.* Ex iis colligitur legionem ab Afranio Pompeji legato in Africa fuiſſe conſcriptam ex Thapſitanis, Hadrumetanis, & aliis, qui ſub Juba, & Pompejanis ordines duxerant, & alias Adjutrices in Hiſpaniam tranſiiſſe. Quod confirmat inſigne hujus legionis Pegaſus, qui Africæ ſymbolum eſt, ut videre eſt apud Triſtanum to. I. pag. 89.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

LEG.

LEG. II. ITAL. VI. P. VI. F. *Lupa cum puerulis lactentibus*.
Legio II. Italica a M. Aurelio ex Dione inſtituta eſt, ideo ſub Galba in legionum enumeratione non recenſetur; ab illo in Norico conſtituta: at cum ex militibus Italico ſeu Latii jure gaudentibus conſtaret, Lupam cum puerulis, Romanæ gentis ſymbolum, accepit: ut plurimæ coloniæ exhibuerunt, de quibus conſule noſtrum de iis librum. Merere autem in legione nemo poterat, qui civis Romanus non eſſet.
Hic nummus argenteus inter præſtantiores adſcribendus.

LEG. II. PART. V. P. V. F. *Centaurus dextra elata, læva clavam*.
Legio II. Parthica a Severo conſcripta eſt, ut docet Dio, qui illum duas alias hujus nominis I. & III. inſtituiſſe narrat, ita appellatas, quod in limitibus Parthorum eas locaret. Centaurus leg. II. Parthicæ pro inſigni a Severo datum eſt, quod Parthi ut Centauri in equo veloces eſſent, eos tamen tanquam alter Hercules clava vicit. Hæ notæ V. P. V. F. nummum anno Gallieni 5. cuſum notant, quum hæc legio quinquies fidei juramentum præſtitiſſet.
Hic nummus argenteus ex rariſſimorum numero eſt.

LEG. II. PART. VI. P. VI. F. *Idem typus ex adverſa parte*.
Iterum prodit legio II. Parthica cum eodem typo ex adverſa parte, ſed cum his notis VI. P. VI. F. anno Gallieni imperii 6. nummum indicans percuſſum, ut diximus. Alterum vidimus hujus legionis typum cum Hippocentauro pharetram ex arcu emittente, qui ad alias legiones Parthicas ſpectat, primam forte, quæ Gallieni ævo extabat; quum ejus meminerit Ammianus ſub Conſtantio, & Juliano. Signa legionum omnia in decennalium a Gallieno editorum pompa, narrat Pollio lata fuiſſe, *Et ſigna templorum, omniumque legionum ibant*.
Hic nummus argenteus inter rariores ponendus eſt.

LEG. III. ITAL. VII. P. VII. F. *Ciconia avis*.
Legio III. Italica a M. Aurelio ex Dione conſtituta eſt, ut & II. Italica, de qua ſupra egimus: ex Italicis militibus nempe compoſita, unde nomen, & inſigne accepiſſe videtur; Ciconia autem ad denotandam verſus Imperatorem, & fundatorem ſuum, ob beneficia Italiæ ab eo collata, pietatem. De iis refert Capitolinus, *Italicis civi-*

civitatibus tempore frumentum ex Urbe donavit; *omnique rei frumentariæ conſuluit*.
Hic nummus argenteus pro raro habendus.

LEG. IIII. FL. VI. P. VI. F. *Leo*.
Legio IIII. Flavia a Veſpaſiano conſtituta eſt ex Dione, *Veſpaſianus IIII. in Syria Flaviam*. Ita de gentis ſuæ nomine cognominata eſt, II. Auxiliariam etiam in Pannonia inſtituerat, ſed jam hæc ſub Severo defierat. Pro inſigni geſtat Leonem, fortitudinis ſymbolum, ut & aliæ plurimæ.
Hic nummus argenteus rarus eſt, *&* *elegans*.

LEG. V. MAC. VI. P. VI. F. *Victoria dextra lauream*, *ſiniſtra palmam*, *pro pedibus aquila*.
Legio V. Macedonica, ex veteribus eſt: nam ſub Pompejo agebat in Pharſalica pugna; nomen *Macedonicæ* habuiſſe videtur, a provincia Macedonia devicta, quod confirmare videtur, Victoria pro inſigni. Aquila Romanum denotat imperium: Reipublicæ tempore in Macedonia rem tutabatur, ex qua Pompejus eam eduxit lib. 3. Civ. bel. *Quintam ab opere deductam*, *ſubſidio ſuis eduxit*. Ab Auguſto in Germania inferiore locata eſt; ubi Gallieni tempore, ut ex coloniarum nummis diſcimus, adhuc manebat.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

LEG. VII. CL. VII. P. VII. F. *Bos*.
Legio VII. Claudiana, ita a Claudio nominata, quod in fide pro eo in Mœſia contra Scribonianum Daciæ legatum permanſerit; ante nullo cognomine ornata, ſed ordine ita nuncupata, ideo a Julio Cæſare, *Veterrima vocata*, & ab eo in Britanniam tranſmiſſa lib. 4. de bell. Gall. Bovem pro inſigni gerit, coloniarum ſymbolum, quod ex coloniis Romanis conſcripta eſſet. Notæ VII. P. VII. F. nummum anno 7. imperii cuſum denotant.
Hic nummus argenteus rarus, *&* *elegans eſt*.

LEG. VIII. AVG. VI. P. VI. F. *Bos*.
Legio VIII. ob numerum dicta, ex veteribus erat legionibus, quam cum IX. conjunxit Julius Cæſar in pugna Pharſalica lib. 3. de bel. Gall. *Cæſar ſuperius inſtitutum ſervans* X. *legionem in dextro cornu*,

nu, IX. *in ſiniſtro collocaverat*; *tametſi erant Dyrrachinis prælils vehementer attenuatæ*, *& huic ſic adjunxit* VIII. *ut pene unam ex duabus efficeret*. Auguſtus eas reparavit, IX. nempe ex Hiſpaniarum colonis, unde Hiſpanienſis dicta: hæc vero ex ejus nomine *Auguſta*. Bos pro inſigni, ex colonis factam eſſe denotat.
Hic nummus argenteus inter præſtantiores computandus.

LEG. X. GEM. VI. P. F. *Taurus*.
Legio X. nomine & ordine dicta, inter veteres numerabatur, ejus autem virtus prædicatur apud Jul. Cæſarem lib. I. de bel. Gall. *Huic legioni & indulſerat præcipue*, *& propter virtutem confidebat maxime*. Dyrrhachina, & Pharſalica pugna plurimum attenuatam cum altera conjunxiſſe videtur Auguſtus, unde *Geminæ* cognomen. Bos ejus inſigne eam ex colonis inſtitutam arguit.
Hic nummus argenteus inter rariores habendus.

LEG. XI. CL. VI. P. VI. F. *Neptunus dextra tridentem*, *ſiniſtra delphinum*.
Legio XI. in Gallia cum Julio Cæſare militavit, ſed impar cæteris, nam nova erat: de qua lib. 8. de bel. Gall. *Habebat ſummæ ſpei*, *delectæque juventutis*, XI. *quæ*, *octavo jam ſtipendio functa tamen*, *collatione reliquarum*, *non eandem vetuſtatis*, *& virtutis ceperat opinionem*. Hæc ab Auguſto cum XI. in Mœſia collocata, pro Claudio contra Scribonianum in fide permanens, ambæ ab illo *Claudianæ* dictæ ſunt. Neptuni ſignum gerere videtur, ipſi a Claudio datum, quod illa per mare illum in Britanniam ſequuta ſit.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

LEG. XIII. GEM. VI. P. VI. F. *Victoria dextra coronam*, *ſiniſtra palmam*, *ante eam Leo gradiens*.
Legio XIII. a Julio Cæſare memorata eſt in lib. 5. bel. Gall. *In his L. Roſcio legato*, *quem legioni* XIII. *præfecerat*, *certior eſt factus*: an hæc bellis attenuata, cum altera ſociata, dicta ſit Gemina? an ea ſit, de qua Cæſar ipſe loquitur in eod. lib. *Unam ex Sicilia veteranam*, *quam factam ex duabus gemellam appellabat*? Ipſa duarum legionum ſigna gerit, unum ex provincia quadam devicta, Aphricana forſan, ut ex Victoria augurari quis poſſet: alterum ex Leone ſoli-

ſolito fortitudinis in coloniis ſymbolo, ut videre eſt in nummis Viminacii coloniæ, in tom. 2. noſtri Coloniarum libri.
Hic nummus argenteus rarus eſt, & inſignis.

LEG. XIIII. GEM. VI. P. VI. F. *Capricornus.*
Legio XIIII. Reipublicæ tempore conſcripta eſt, ex lib. 6. Comment. *Cæſaris... impedimentis legionem* XIIII. *reliquit, unam ex his tribus quas proxime conſcriptas ex Italia tranſduxerat, eique legioni, caſtriſque Q. Tullium Ciceronem præfecit.* Martia Victrix erat appellata, ut ex nummo Severi noſcimus, & hæc cognomina adepta fuiſſe videtur in Gallia, dum ab illius provinciæ nationibus per inſidias circumſeſſa, de iis victoriam retulit. Gemina ab Auguſto facta eſt, qui tot legiones exauctoravit. Capricornus legionis inſigne, Felicitatis ſymbolum eſt, unde illæ *Felices* nominabantur.
Hic nummus argenteus inter elegantiores habendus.

LEG. IIXX. VI. P. VI. F. *Capricornus.*
Legio IIXX. ideſt decima octava, apud Dionem ſub Severo in limitibus provinciarum non numeratur: porro a Claudio lecta eſt in Germania ſuperiore XVIII. Victrix apud Tacitum. An illa fuerit, vel potius XXII. tranſpoſitis II. ante XX. quæ in alio nummo poſt has notas occurrit cum eodem inſigni, nempe Capricorno, videant eruditi.
Hic nummus argenteus pro rariſſimo habendus.

LEG. XX. VI. P. VI. F. *Capricornus.*
Legio XX. apud Dionem cognominatur Valeria, & Victrix; ipſa ex vetuſtis legionibus eſt: nam in ſecundo Punico bello educta in aciem fuit, teſte Livio lib. 7. Decad. 3. *Et legio viceſima ab dextro cornu inſtructa.* Valeria videtur dicta, quod in Valeria Latii regione fuerit conſcripta, cujus Urbes erant Marſi, Carſeoli, Amiternum, Furconium, & Reate. Hæc ab Auguſto in Germania inferiore conſtituta, a Claudio in Britanniam tranſducta, ubi *Victricis* nomen eſt conſecuta. Capricornus inſigne, Felicitatis ſymbolum eſt.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

LEG. XXII. VI. P. VI. F. *Capricornus.*
Legio XXII. apud Spartianum in Did. Juliano *Primigenia* cognominatur,

natur, a Tacito dicitur & *Auguſta*, ab Auguſto nempe; quod prima ex Antonii legionibus ad eum tranſierit, & eam in fidem acceperit; hæc a Julio Cæſare ſcripta, ex Galliis adverſus Pompejum ducta, Antonio militabat. Capricornus pro inſigni, Felicitatis ſymbolum eſt.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

LEG. XXX. VLP. VI. P. VI. F. *Capricornus*.

Legio XXX. Ulpia a Trajano conſcripta eſt, ut & II. Trajana, ex Dione: prior collocata in Germania ſuperiore: altera in Ægypto. Hujus nummum habemus Alexandriæ cuſum in Carino cum epigraphe ΛΕΓΙΩΝ. Β. ΤΡΑΙ. L. Γ. *Legio II. Trajana, anno 3.* porro in Gallieno non adhuc obſervata eſt. Superior de gentis Ulpiæ appellatione, in quam adoptati erant Trajani majores, nomen habuit. Capricornus pro inſigni, Felicitatis ſymbolum eſt, ut in aliis: ex felicitate enim victoria.

Hic nummus argenteus inter rariſſimos habendus.

LIB. AVG. T. *Figura muliebris ſtans, dextra teſſeram, læva cornucopiæ.*

Quatuor occurrunt in nummis Gallieni liberalitates, modo cum voce *Augg.* modo cum epigraphe *Aug.* priores cum patre conceſſæ: aliæ poſt ejus captivitatem, aut mortem, quæ cæteris rariores ſunt: quando autem eas diſtribuerit, pronunciare non facile eſt: porro peculiaris videtur initialis T litera, pro ſolita numerorum nota.

Hic nummus aureus rarior eſt argenteo.

* LIBERALITAS AVG. *Figura muliebris ſtans, dextra teſſeram, ſiniſtra cornucopiæ: a dextris in area* S. *a ſiniſtris* C.

Typus hic eſt ſolitus Liberalitatis. Mulier manu elata geſtat teſſeram frumentariam, in qua conſignabatur quantitas frumenti viritim diſtibuendi; & cornucopiæ læva geſtat ad declarandam frugum copiam, qua publica horrea abundabant.

(1) *Hic nummus argenteus maximi moduli rariſſimus eſt.*

* *Eadem epigraphe. Tres figuræ togatæ ſedentes in ſellis curulibus, dextris extenſis, quarum ultima dextrorſum ſceptrum tenet: in imo* III.

Tres

(1) Apud D. Fontanam Equitem Anglum, ex Bandurio t. 1. Numiſ. Impp.

Tres illæ figuræ in nummo ſignatæ Valerianum, Gallienum, & Valerianum juniorem Gallieni fratrem natu minorem repræſentant. Nota illa III. ad extremam areæ oram, ſignificat liberalitatem Tertiam, quam tres Imperatores impenderunt.

(1) *Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.*

LIBERO P. CONS. AVG. *Panthera.*

Nemo eſt tam rudis in re nummaria, qui ex animalibus Diis majoribus dicatis ſæpe in Gallieno occurrentibus, ignoret illum eos in tam periculoſo rerum ſui temporis æſtu, Conſervatores ſuos appellaſſe, cujus rei memoriam in nummis conſignavit. Liber autem, Pater dicitur, quod Dii ipſi, ut omnes norunt, Patris nomine vocarentur. Ei ſubjectam pardalim ait Phornutus, quod aſpertimi mores temperato vini uſu manſueſcant.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

MARTI PROPVGNAT. *Mars galeatus, dextra proterens captivum.*

Gallienum præcipue Martem coluiſſe nos docent ejus numiſmata; unde ipſum huic deo templum extruxiſſe in Circo Flaminio novimus, & Propugnatorem appellaſſe: merito quidem, quum tot bellis civilibus & externis undique impeteretur. Mars autem deus erat belli dux, & præſes.

Hic nummus argenteus obvius eſt, ex auro inter rariores recenſetur.

* MONETA AVG. *Tres Monetæ cum attributis.*

Tres mulieres cum bilancibus ad dextram, & cornucopiæ ad lævam, & monticulis ante pedes, tria nummorum genera repræſentant, ex auro, ex argento, & ex ære; quibus quum ſuum pondus, & metalli ſinceritas conſtet, rerum omnium abundantiam inde conſequi per cornucopiæ ſignificatur.

(2) *Hic nummus argenteus maximi moduli rariſſimus eſt.*

NEPTVNO CONS. AVG. *Equus marinus.*

Equus hic fabuloſus Neptuno tribuitur ob mare, nam equum tridentis ictu ab eo e terra excitum narrant. Alii ex Diodoro, Neptunum equos primum domuiſſe, artemque equitandi ab illo traditam:

(1) Apud D. Laiſnæum, ex Bandurio t. 1. Numiſ. Impp.
(2) Apud D. Fontanam ex Bandurio t. 1. Numiſ. Impp.

ditam : ex quo Hippius fuit appellatus apud Val. Probum in Comment. Neptunus Romæ equorum certaminibus præeſſe credebatur, & in ejus feſto ceſſabant ab operibus equi, & muli redimiti floribus. Neptunus Gallieni Conſervator fuit, quando Scythæ, & rurſus Gothi navali prælio victi ſunt.

Hic nummus argenteus inter rariores reponendus.

GALLIENVM AVG. P. R. *Caput Gallieni.*

OB CONSERVATIONEM PATRIAE. *Salus ſtans paſcit ſerpentem.*

In hac epigraphe *Gallienum Auguſtum Populus Romanus ob conſervationem patriæ*, ſubauditur, *colit*, adinſtar Græcarum inſcriptionum. Dea ſalus ut & vox *Salutis*, Gallienum ad peſtem ex urbe expellendam, unice curaſſe denotat. Triſtanus ſtatuam pro patriæ conſervatione, in æreo nummo huic Principi erectam exiſtimat.

Hic nummus maximus ex argento eximiæ raritatis eſt.

OB CONSERVATIONEM SALVTIS. *Salus paſcit ſerpentem.*

Populus Romanus Gallienum Auguſtum veneratur ob conſervationem ſalutis. Si adulatoria, non tamen vana eſt hæc Populi erga Principem laus : nam peſtis illa generalis ſub Decio, Gallo, & Æmiliano furens, poſt quindecim annos ſub Gallieno ceſſavit, qui deæ Saluti votum perſolviſſe videtur: quare Triſtanus ſtatuam ipſi erectam, ob nummi epigraphen, exiſtimat.

Hic nummus argenteus maximi moduli eximiæ raritatis eſt.

GALLIENVM AVG. P. R. *Caput Gallieni laureatum pectore tenus.*

OB LIBERT. REC. *Libertas ſtans, dextra palmam, ſiniſtra haſtam. Populus Romanus Gallienum Auguſtum veneratur ob libertatem receptam.* Vana ſane populi laudis oſtentatio, qui libertatem ſub filio receptam palam prædicat, dum pater ejus Imperator, captivus apud Perſas magno totius imperii Romani dedecore gemebat.

Hic nummus aureus rariſſimus eſt.

* ORIENS AVG. *Imperator nudus ſtans a ſiniſtris haſtæ ferratæ adnititur ſiniſtra, dextram porrigit Victoriolam accepturus a muliere turrita ex adverſo ſtante: in areæ ſuperiori parte adeſt corona laurea.*

Mu-

Mulier turrita Orientem repræſentat, quæ porrigens Gallieno Victoriolam certum illum facit de victoria, quam relaturus eſt de Barbaris provincias Aſiæ populantibus. Laurea in aere pendet, quam bellica ſua virtute conſequi debet.

(1) *Hic nummus argenteus de rariorum numero eſt.*

PAX FVNDATA. *Trophæum, in cujus imo duo captivi manibus poſt terga revinctis.*

Ad pacem cum Germanis a Gallieno initam referendus eſt nummus, ut ſolita, & legitima nummorum cudendorum materia: de ipſo Zoſimus inquit: *Inito fœdere cum quodam de Gentis Germanicæ principibus ex aliqua parte periculum minuiſſe viſus eſt.* Nam ad pacem cum Aureolo tyranno factam, ut quidam autumant, veriſimile non videtur ejuſmodi elogium *Pax fundata*, nec trophæum cum captivis erectum.

Hic nummus argenteus inter præſtantiores habendus.

PERPETVITATI AVG. *Mulier ſtans, dextra globum, ſiniſtra innixa columnæ.*

Perpetuitas pro Æternitate ponitur, ideo mulier globum gerit, quod æternum mundum exiſtimarent: ſic imperium Principis perpetuum, ſeu æternum optantes, ut felicitatem ſuam ſub eo denotarent. Pro *Perpetuitati* in nummo ſemiexeſo Triſtanus legiſſe videtur Perennitati, tom 3. pag. 71. nam idem eſt typus.

Hic nummus argenteus ex rariorum numero eſt.

PIETAS AVGG. *Imperator dextram porrigens Auguſtæ.*

Ad denotandam cum Salonina uxore concordiam, & pietatem, nam Gallieni amaſia erat Pipa vel Pipara cujuſdam Marcommanorum Regis filia: Salonina autem vera conjux, & illi nupta, ut quidam exiſtimant, antequam pater ejus imperium ſuſcepiſſet.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

P. M. TR. COS. P. P. *Imperator paludatus, dextra haſtam, ſiniſtra pilum, ſtat inter duas figuras fluviorum: quælibet dextra arundinem gerit.*

Poſt Germanicas victorias a Gallieno relatas videtur percuſſus num-

(1) In muſeo Editoris.

nummus, in quo ſtat ille victor inter duas fluviorum figuras, Rhenum nempe, & Moſellam, Germaniæ utriuſque præcipua flumina: in quibus ad earum tutelam erant in unaquaque quatuor legiones. Moſella autem ſuperiorem ab inferiore dividebat.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

★ P. M. TR. P. X. COS. *In ima parte* IIII. P. P. *Quadrigæ triumphales, Imperatore aurigante cum Parazonio in dextra.*
Triumphus, quem nummus plane ſingularis repræſentat, ille eſt, quem egit Gallienus alieno ſumptu, quum nempe Perſæ ab Odenato devicti ex tota fere Meſopotamia depulſi fuerant. Ea de cauſſa Principem egregium bene de Romana Republica meritum Gallienus Auguſti titulo donavit, Romano populo adplaudente, ex Trebellio Pollione. Cur autem tribuam hunc triumphum non pompæ IV. conſulatus, ut Bandurius putat cum Vaillantio in explicatione nummi ſignati COS. IIII. P. P. id facit tribunitia poteſtas X. in nummo ſignata, nempe anno Chriſti 263. Albino, & Dextero Coſs. ſub quibus Pollio triumphum Gallieni deſcribit.
(1) *Hic nummus argenteus rariſſimus eſt, & præſtantiſſimus.*

P. M. TR. P. XII. C. VI. P. P. *Imperator eques pacificatoris habitu.*
Nummus, Gallieni XII. poteſtatem & VI. conſulatum notat, quem iniit cum Amulio Saturnino anno V. C. 1018. Exhibet vero ejus ex Galliis Romam adventum pacificatoris habitu. Quod ſi dicatur Gallienus jam ex Galliis reverſus, Romæ conſulatum accepiſſe; ad ſtatuam equeſtrem, poſt triumphum ejus Perſicum hoc anno actum, ipſi erectam, referatur.
Hic nummus ex argento inter rariores numerandus.

PROVIDENTIA AVG. *Mercurius cum ſtrophio ſtans, & modio, dextra crumenam, ſiniſtra caduceum.*
Mercurius in nummo ſignatus cum epigraphe *Providentia Auguſti*, commercium in toto imperio per bella interruptum, Gallieni providentia reſtitutum denotare videtur: Mercurium autem a mercibus dictum refert Feſtus, ideo eum negotiorum omnium exiſtimabant eſſe deum; qua de re crumenam gerit.
Hic nummus argenteus pro raro habendus.

RE-

(1) In muſeo Eminentiſſimi Cardinalis Paſſionei.

Digitized by Google

RESTIT. GALLIAR. *Imperator paludatus ſtans, ſiniſtra haſtam, dextra figuram procumbentem, læva cornucopiæ gerentem ſublevat.*
Gallienus poſt victoriam de Poſtumo relatam, adulatorie dicitur *Reſtitutor Galliarum*, de qua Pollio, *Victrix Gallieni pars fuit*, ſed tamen Poſtumus Gallias retinuit, & ideo potiori jure in nummis ſuis hunc titulum præfert. Tres Galliæ ſub hoc Galliarum nomine comprehenduntur, ut ſub Galba nos docent ejus numiſmata.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

RESTITVT. GEN. HVMANI. *Figura tunicata cum pallio gradiens, capite radiato dextram attollit, læva globum geſtat.*
Ad victorias ab Odenatho in Oriente contra Perſas relatas ſpectare videretur hic titulus, quum Oriens depingatur in nummo; quare Gallienus triumphum egit, ut narrat Pollio, *Vincente Odenatho triumphavit Gallienus*, niſi jam hic typus in patre, ut ſequens *Reſtitutor Orientis* cuſus prodiiſſet: ideo ad primas Valeriani de Perſis victorias pertinet, unde patri, & filio percuſſi ſimiles nummi.
Hic nummus argenteus inter rariores adſcribitur.

RESTITVT. ORIENTIS. *Imperator paludatus recipit a muliere turrita coronam.*
Revera Gallienus Reſtitutor Orientis dici nequit, quum in Orientem profectus non ſit, etſi ob victorias in his regionibus ab Odenatho relatas triumphaverit: ſed quum patri ejus hic titulus ob leves quaſdam de Perſis victorias datus ſit, ipſi etiam ut imperii participi communicatus eſt, & pares nummorum typi ſignati.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

SALVS AVG. *Salus ſtans paſcit ſerpentem, ex adverſo ſtat Imperator paludatus.*
Salus ſeu Hygia ſalutis dea, tanquam conſervatrix Gallieni cum ipſo repræſentatur, ut ante obſervavimus in ſuperioribus nummis cum hac epigraphe OB CONSERVATIONEM SALVTIS, cum eodem typo. Peſtis enim Romæ, & per totum imperium Romanum maxime ſæviebat; teſte Oroſio lib. 7. cap. 21. *Nulla fere provincia Romana, nulla civitas, nulla domus fuit, quæ non illa generali peſtilentia, correpta, atque vaſtata ſit.*
Hic nummus argenteus rarus eſt.

SE-

Digitized by Google

SECVRIT. ORBIS. *Mulier ſedens, dextra haſtam, ſiniſtram capiti admovet.*

Securitas, ut ſolet, matronæ ſedentis forma depingitur, dextra haſtam; quaſi totus orbis Romanus ſecurus ſit Macriano, & filiis extinctis Gallieni armis victricibus: ſiniſtra caput ſuſtentat, ut nullis curis anxia, quiete ſedens, & ut ait Pollio *quaſi ſecurus rerum, ac patre jam recepto*, dum ubique imperium nutaret.

Hic nummus aureus inter rariores cenſendus.

* SECVRIT. PERPET. *Figura muliebris ſtans, dextra haſtam, ſiniſtro cubito columnæ innititur.*

Hic idem typus ſub eadem nummi forma exhibitus eſt in Valeriano patre. Securitatem perpetuam iners Imperator ſibi, Romanoque imperio ſpondebat ob victorias per Duces ſuos, perque Odenathum relatas, atque ob Valerianum fratrem juniorem, & Saloninum Cæſares a Senatu declaratos.

(1) *Hic quinarius argenteus rarus eſt.*

SISCIA AVG. *Figura muliebris ſedens, dextra haſtam, læva cornucopiæ, in imo fluvius cum urna aquas vomente.*

Nummus poſt Ingenui tyranni mortem cuſus eſt. Ille Pannoniæ præfectus imperium arripuerat, Gallienus autem eum vicit: ideo Siſcia hujus provinciæ urbs præcipua, & Romana colonia ex Plinio lib. 3. cap. 25. ſedens & tranquilla exhibetur: pro pedibus illius decumbit Savus, ad indicandum urbis ſitum. Illa haſtam gerit, ad provinciam armis tutandam: cornucopiæ vero, rerum omnium abundantiæ ſymbolum eſt.

Hic nummus argenteus eximiæ raritatis, & elegantiæ eſt.

SOLI CONS. *Taurus.*

Bos pro Solis ſymbolo exhibetur, nam ipſi ſacer erat, ut docet Theocritus 25. Idyl. eumque album ipſi immolari. Ælianus bovem Mnevim Soli, ut bovem Apim Lunæ dicatos narrat lib. 2. cap. 2. Vide Triſtanum tom. 3. pag. 88. Gallienus autem majores deos pro Conſervatoribus accepit, ut ſæpe diximus.

Hic nummus poſterior argenteus rarior eſt anteriore.

SPES

(1) In muſeo Editoris.

* SPES PVBLICA. *Figura muliebris dextra elata florem triſidum geſtans, ſiniſtra veſtem colligens.*
Per hunc Spei typum populis ſignificatur, collocatam eſſe firmam eorum fiduciam non in ſenectute Valeriani patris, ſed in juventa Gallieni, diuturnam ſibi vitam ſpondentis; ex qua felicitas imperii proveniret. Nummus cuſus, quum a Patre Imperator Auguſtus renunciatus eſt.
(1) *Hic quinarius argenteus rarus, & elegans eſt.*

GALLIENAE AVGVSTAE. *Caput Gallieni ſpicis coronatum.*
VBIQVE PAX. *Victoria in bigis dextra flagrum.*
In ludibrium Gallieni ab uno ex ipſis, qui Imperatoris titulum contra eum arripuerat, percuſſus videtur, illum *Auguſtam* appellans; ut omnibus denotaret pro fœmina eum haberi debere, qui res tam negligenter in bellis undique Romanum imperium prementibus ageret: de quo ait Pollio, *ut ejus ne mentio quidem apud exercitum fieret*: ita pro laurea ſpicas gerit, tanquam abdomini potius quam bello vacaret: bigas agit, quod victoriam in Circo potius quam de hoſtibus quæreret: pro epigraphe *Ubique Pax*, quum nulla provincia eſſet, quæ bello non impeteretur.
Hic nummus aureus eximiæ raritatis eſt.

* VICTORIA AVG. *Imperator paludatus dextrorſum gradiens, dextra globum tenet, ſiniſtra ſcipionem, quem pone ſequitur Victoria læva palmam, dextra coronam Imperatori imponens.*
Gallienus veluti ſecurus de ſalute imperii Romani graditur. Victoria autem gradientem comitatur, quaſi ac Imperator greſſus adverſum hoſtes facere non poſſet, quin eos ſtatim proſterneret, & debellaret. Nummus ignotus Mediobarbo, & Bandurio.
(2) *Hic nummus argenteus elegans eſt, & ſingularis.*

* GALLIENVS P. F. AVG. *Caput Gallieni laureatum, cum pectore loricato, dextra geſtat ſpiculum ad humerum dextrum.*
VIC. GERMANICA. *Victoria globo inſiſtens, ſertum dextra, palmam ſiniſtra; hinc inde ad pedes captivi duo humi ſedentes.*
Cuſus nummus eſt occaſione Victoriæ de Germanis reportatæ, ob quam

(1) In muſeo Editoris. (2) In eodem muſeo.

quam Germanici Maxumi titulo inſignitus eſt. Quamvis enim voluptuoſus homo eſſet, aliquando etiam ſpecimina quædam virtutis bellicæ edidit; *erat enim*, inquit Trebellius, *in Gallieno ſubitæ virtutis audacia, nam aliquando injuriis graviter movebatur*.
(1) *Hic quinarius argenteus rarus, & elegans eſt.*

VICT. GALLIENI AVG. *Figura militaris proculcans pede dextro captivum, dextra haſtam, læva clypeum habentem.*

VICTORIA GERMAN. *Victoria porrigens coronam Imperatori paludato ſtanti, dextra globum, ſiniſtra haſtam gerenti.*
Uterque nummus ad victoriam pertinet Germanicam; Gallienus autem, ut narrat Zoſimus, *Videns Germanicas gentes cæteris infeſtiores eſſe, quæ accolas Rheni Celticas nationes acrius vexarent, hanc partem ſibi propugnandam ab hoſtibus ſumit*: De quibus victoriam retuliſſe teſtes ſunt nummi.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

VICTORIAE AVGG. II. GERM. *Victoria gradiens, dextra coronam, læva palmam, pro pedibus captivus lugens.*
Duas de Germanis victorias retuliſſe Gallienum nummi nos docent, & quidem antequam captus eſſet Valerianus, quum Auguſtorum nomine cuſus ſit ille; nam in patris captivitate, ſolus nominatur. De Victoria Zoſimus, *Interdum tranſitu hoſtes arcet, interdum tranſeuntibus ſuos inſtructos objicit*. Leves etſi victoriæ, cudendorum tamen nummorum cauſæ fuerunt.
Hic nummus argenteus rarus, & elegans eſt.

VICTOR. AVG. *Victoria ſcribens in clypeo* III.

VICTORIA AVG. III. *Tres victoriæ ſtantes, dextra coronam, læva palmam ferentes.*

VICTORIA GALL. AVG. III. *Victoria gradiens, dextra coronam, ſiniſtra palmam.*
An tres victoriæ in nummis ſignatæ ad tres illas de Poſtumo relatas victorias ſpectent, de quibus Pollio, *Victrix Gallieni pars fuit, pluribus prœliis eventuum ratione decurſis*? An vero cum decennalia celebravit Gallienus, in eorum pompa plurimæ gentes ſimulatæ ibant,

(1) In muſeo Elitoris.

ibant, Gothi, Perſæ, & Franci, de quibus tanquam devictis, tres illæ victoriæ in nummis cælatæ ſint.
Hi nummi argentei inter elegantiores locum merentur: aurei ſunt rariſſimi.

VICTORIA NEPT. *Victoria gradiens, dextra coronam, læva palmam.*
In mari denotat Gallieni victoriam nummus; Pollio eum de Scythis in Ponto victorem poſtquam vaſtaſſent Heracleam, narrat, *Scythæ navibus factis Heracleam pervenerunt, atque inde cum præda in ſolum proprium reverterunt, quamvis multi naufragio perierint, navali bello ſuperati.* Et paulo poſt inquit, *Veneriano item duce, navali bello* Gothi *ſuperati ſunt.* Inde etiam *Neptuno Conſervatori* nummi a Gallieno percuſſi.
Hic nummus argenteus inter elegantiores adnumerandus.

* VICTORIA PART. *Imperator paludatus ſtans, a ſiniſtris dextra protenſa, & haſtæ nixus ſiniſtra; ex adverſo ſtat Victoria coronam ei offerens.*
Victoria hæc Parthica vel referri poteſt ad principia quædam belli adverſus Perſas a Valeriano patre ſuſcepti, quæ ei proſpere ceſſerant, Antiochia recepta, & Carris, & Cyriade occiſo, vel ad victoriam ab Odenatho de Perſis reportatam, ob quam, inquit Trebellius, *vincente Odenatho, triumphavit Gallienus.*
(1) *Hic nummus rariſſimus eſt.*

VIRTVS AVG. *Caput imberbe, & galeatum.*
Licet Gallienus voluptatibus plurimum eſſet deditus, tamen ut inquit Pollio, *ubi neceſſitas coegiſſet, velox, fortis, denique Ingenuum conflictu habito vicit*; & alibi, *Erat enim in Gallieno ſubitæ Virtutis audacia.* Nil mirum igitur, ſi Virtutis effigies in averſa ejus vultus parte ad illam in eo denotandam, ſit repræſentata.
Hic nummus argenteus præſtantiſſimus eſt.

Eadem epigraphe. Hercules ſtans, dextra clava ſiniſtra ſpolia leonis.
Virtus Gallieni variis modis prædicatur, modo ipſe pedes haſta, & clypeo armatus pede proterit barbarum, modo eques ſpiculo hoſtem proſtratum impetit, modo clavam humero dextro gerit, ut vide-

(1) Apud D. Fontanam, ex Bandurio t. I. Numiſ. Impp.

Digitized by Google

videre eſt apud Triſtanum tom. 3. pag. 70. & in hoc nummo ſub Herculis effigie prodit : de cujus virtute in nummo ſequente.
Hic nummus aureus inter rariores locandus.

VIRTVS VALERI. *Pharetra, exuvium leonis, clava, thorax, & arcus.*
Obvii ſunt nummi cum epigraphe *Virtus Auguſtorum* ad indicandam Valeriani, & Gallieni Virtutem, quum pater verſus Orientem movit, & filius Europæos ſuſcepit exercitus: unde Valeriani Virtus in Gallieni nummis cum omnibus Herculis inſignibus exhibetur, nam virum fortem antiqui ſub Herculis virtute depingebant, nam ἀπὸ τῆς ἀλκῆς, id eſt, a fortitudine, dictus eſt Alcides.
Hic nummus argenteus inter rariores habendus.

VOTA DECENNALIA. *Victoria ſcribens in clypeo palmæ appenſo.*
Mire illuſtrat hunc nummum Pollio, victoria enim ſcribit in clypeo *Decennalia*, ille narrat Scythas Romanorum ducum virtute devictos, Gallienum ex Byzantio, quaſi magnum aliquid geſſiſſet, Romam curſu rapido convolaſſe, convocatiſque patribus *Decennia* celebraſſe, id eſt ſolviſſe, & altera ſuſcepiſſe.
Hic nummus argenteus inter rariores reponendus.

VOTIS DECENNALIBVS. *In laurea.*
Ad vota decennalia initio imperii cum patre ſuſcepti ſpectare videtur, quum idem typus in nummis Valeriani cum laurea in parte averſa occurrat, de quibus plura in aliis Imperatoribus diximus. Gallienus autem primum quidem Cæſar, a patre factus eſt, ſed mox Auguſtus eſt appellatus: nam cum Cæſaris nomine nummi non reperiuntur.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

VOT. X. ET XX. *In laurea.*
Hæ ſunt Decennaliorum ſolutorum, & Vicennaliorum ſuſceptorum notæ, quæ Pollio Gallienum novo genere ludorum, nova ſpecie pomparum, exquiſito genere voluptatum celebraſſe refert, anno Urbis conditæ milleſimo, & decimo ſexto, Albino, & Dextero conſulibus.
Hic nummus ex auro inter præſtantiores habendus eſt.

Anti-

* Antiquarii in eo conveniunt, quod Gallienus memoriam reſtituerit plurium Imperatorum, quos vel Senatus amor, & reverentia, vel adulatio per ſolemnem conſecrationem inter Divos retulerat. In his nummis in priore pagina exhibetur caput radiatum Imperatoris cum titulo *Divi*, in poſteriore aut Aquila alis expanſis, aut ara cum igne accenſo cum epigraphe *Conſecratio*. Quod id factum fuerit a Gallieno, infertur & ex genere metalli, quo fere omnes nummi Gallieni cuſi ſunt, ex argento nempe ſimul cum ære conflato, & ex fabrica multum ſimili ei, quæ ſub Gallieno vigebat, & ex nummo aureo ejuſdem Gallieni cum Auguſto ex altera parte, & epigraphe *Deo Auguſto*, cujus utpote fundatoris imperii caput non in argento tantum, ſed etiam in auro ſignatum voluerit.

P. Bandurius octo tantum nummos ex hujus modi a Gallieno reſtitutis recenſet t. 1. Numiſ. Impp. In muſeo D. Abbatis de Rothelin 23. numerantur ſequenti ordine.

DIVO AVGVSTO. *Caput Auguſti radiatum.*
CONSECRATIO. *Aquila alis expanſis.*
Eadem epigraphe. Ara cum igne.
DIVO VESPASIANO. *Caput Veſpaſiani radiatum.*
CONSECRATIO. *Aquila alis expanſis.*
Eadem epigraphe. Ara cum igne.
DIVO TITO. *Caput Titi radiatum.*
CONSECRATIO. *Aquila alis expanſis.*
Eadem epigraphe. Ara cum igne.
DIVO NERVAE. *Caput Nervæ radiatum.*
CONSECRATIO. *Aquila alis expanſis.*
Eadem epigraphe. Ara cum igne.
DIVO TRAIANO. *Caput Trajani radiatum.*
CONSECRATIO. *Aquila alis expanſis.*
Eadem epigraphe. Ara cum igne.
DIVO HADRIANO. *Caput Hadriani radiatum.*
CONSECRATIO. *Aquila alis expanſis.*
Eadem epigraphe. Ara cum igne.
DIVO PIO. *Caput Antonini radiatum.*
CONSECRATIO. *Aquila alis expanſis.*
Eadem epigraphe. Ara cum igne.
DIVO MARCO. *Caput M. Aurelii radiatum.*

CON-

Digitized by Google

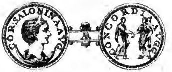
CONSECRATIO. *Aquila alis expanſis.*
Eadem epigraphe. Ara cum igne.
DIVO MARCO ANTONINO. *Caput M. Aurelii radiatum.*
CONSECRATIO. *Aquila alis expanſis.*
DIVO COMMODO. *Caput Commodi radiatum.*
CONSECRATIO. *Aquila alis expanſis.*
Eadem epigraphe. Ara cum igne.
DIVO SEVERO. *Caput Sept. Severi radiatum.*
CONSECRATIO. *Aquila alis expanſis.*
Eadem epigraphe. Ara cum igne.
DIVO ALEXANDRO. *Caput Sev. Alexandri radiatum.*
CONSECRATIO. *Aquila alis expanſis.*
Eadem epigraphe. Ara cum igne.

G.B. Sculp.

SALO-

Digitized by Google

SALONINÆ nummi ex argento frequentes ſunt, ex auro inter rariores numerantur.

SALONINA AVG. *Caput Saloninæ.*

AEQVITAS AVG. *Mulier ſtans, dextra bilancem, ſiniſtra cornucopiæ.*

Æquitas ſub tribus monetis in fœminis Principibus exhiberi videtur, ad indicandum ipſas habere jus cudendarum in illis imaginum, quod & Cæſaribus hujus ævi conceſſum eſt, ut in nummo Salonini æreo maximo, videre eſt, quod confirmat alter ſimilis Saloninæ apud Triſtanum pag. 99. nam in iis res tantùm maximi momenti ſignabantur.

Hic nummus argenteus pro raro habendus.

ANNONA AVG. *Mulier ſtolata ſtans dextra ſpicas, læva cornucopiæ, pro pedibus modius tritici plenus.*

Etiamſi Annonæ typus ad Imperatorem potius quam ad Auguſtam ſpectet, tamen eum Saloninæ Gallieni eſſe exiſtimamus, quum illa Annonæ providerit, dum ejus maritus in bello contra barbaros, & tyrannos detineretur. Segetiæ deæ templum in Saloninæ nummis percuſſum, id ab illa conſtructum denotare videtur: porro ſi aliquis inſtet eum Gallieni eſſe, & monetariorum incuria ſignatum, non ei pertinaciter refragabimur.

Hic nummus argenteus inter rariores habetur.

AVG. IN PACE. *Figura muliebris ſedens, dextra ramum, ſiniſtra haſtam tranſverſam.*

Hæc

Digitized by Google

Hæc inſcriptio in Salonina inſolens, & obſcura Triſtano noſtro videtur, ſed non inſpexerat nummum in Gallieni ludibrium cuſum cum *Galliena Auguſtæ* nomine, & epigraphe *Ubique Pax*, dum totus orbis Romanus a barbaris undique premeretur: unde in dedecus hunc etiam ejus conjugi ſignatum putamus a quodam tyranno, qui ſimiliter eam *in pace Auguſtam* appellaverit, dum per omne imperium continuum arderet bellum.

Hic nummus argenteus rarus eſt, & elegans.

CONCORDIA AVGG. *Gallienus porrigens dextram Saloninæ.*

Ad denotandam conjugalem Gallieni cum Salonina concordiam, cui ille dextram porrigit in fidei teſtimonium. Id obſervandum in Latinis hujus Auguſtæ nummis, eam nominari ſæpe Corneliam, & numquam Chryſigonem, niſi in Græcis: unde conjicimus illam quidem Romanam, ſed ex Græcia originem duxiſſe.

Hic nummus argenteus rarus eſt.

Eadem epigraphe. Tres dextræ junctæ.

Tres illæ dextræ junctæ nummum denotant percuſſum, quum Valerianus junior a fratre Gallieno Auguſtus eſt appellatus, quod ſummam arguit erga fratrem pietatem, & in ejus familia concordiam: unde rei memoriam in Saloninæ nummis conſignavit.

Hic nummus argenteus inter rariores collocandus.

DEAE SEGETIAE. *Figura muliebris tunicata cum Luna creſcente in capite, manus elevans, ſtat in templo quatuor columnarum.*

Deæ Segetiæ templum fuiſſe a Salonina erectum nummus indicat, quum tantum aram in Circo maximo haberet ex Plinio. Segetia illa, a ſegetibus appellata eſt, quum iis præpoſita eſſet, qnando ex terra prodeunt, ut narrat Auguſtinus lib. 4. Civ. Dei cap. 7. Hanc deam magnopere coluiſſe videtur Salonina, ad annonam P. Romano procurandam.

Hic nummus argenteus pro raro habetur.

FELICITAS PVBLICA. *Figura muliebris ſedens, dextra caduceum, ſiniſtra cornucopiæ.*

Diximus Saloninam P. Romano annonam procuraſſe, ex ejus nummo cum hac epigraphe ſignato, quod per templum Deæ Segetiæ

ab

Digitized by Google

ab illa extructum confirmare conati ſumus: unde *Felicitas Publica* per ejuſmodi frumenti abundantiam, & frugum omnium copiam, quam indicat cornucopiæ, inſcribitur. Caduceus Felicitatis ſymbolum eſt.

Hic nummus ex argento tritus eſt, & obvius: ex auro rarus eſt.

IVNONI CONS. AVG. *Cerva.*

Ut majores deos omnes Gallienus in illa turbulentiſſima tempeſtate imperii pro Conſervatoribus acceperat, quos per eorum ſymbola in nummis ſuis expreſſit; ita Salonina ut Auguſti conjux, Junonem conſervatricem invocat, quam per cervam denotat: at cur illa huic deæ ſacra ſit, optime ex Callimacho notavit Triſtanus, quem conſule tom. 3. pag. 101.

Hic nummus argenteus inter raros computatur.

* PIETAS AVGG. *Figura muliebris ſedens, ſiniſtra haſtam gerit, dextram extendit verſus duos puerulos ſtantes ante ſe.*

Salonina Gallieni uxor duos filios peperiſſe nummus docet, Cornelium Saloninum de nomine matris dictum, & Julium Saloninum: primum conſtat Poſtumi malis artibus necatum in Gallia, alterum prope Mediolanum ſimul cum genitoribus Cecropii Dalmatæ gladio interemptum.

(1) *Hic quinarius argenteus rarus eſt.*

ROMAE AETERNAE. *Roma galeata ſedens, dextra Victoriolam porrigit Imperatori togato ſtanti.*

Gallienus ſtat togatus tanquam pacificus, bello undique confecto, a Roma ſedente ut dea; victoriæ ſignum in mercedem imperii victoriis ſuis contra barbaros, & tyrannos pacati recipit; ſic populo illudens, dum provinciæ Romanæ aut a barbaris infeſtarentur, aut a tyrannis occuparentur.

Hic nummus aureus inter rariores habendus.

VENVS GENETRIX. *Venus ſtans, dextra puerulum, ſiniſtra haſtam gerit.*

Salonina dicitur *Venus Genetrix* ad fecunditatem denotandam, illa enim puerulum gerit nempe Saloninum filium: imo alter nummus

(1) In muſeo Editoris.

duos ſtantes exhibet cum epigraphe *Pietas Augg.* ſed nihil fecunditas Saloninæ profuit: Saloninus Cæſar factus, a Poſtumo occiſus; & Q. Gallienus Saloninus ejus frater in puerili adhuc ætate mortuus eſt.

Hic nummus aureus inter rariores locandus.

VENVS VICTRIX. *Figura muliebris, dextra globum, læva palmæ ramum.*

Venus pomum gerit, quod ob pulchritudinem in Ida monte acceperat a Paride, unde Victrix cognominata eſt: ita repræſentatur, & nominatur Salonina, quod ob vultus, & corporis elegantiam a Gallieno inter cæteras Romanas electa fuerit. Palmæ ramus victoriæ ſymbolum eſt.

Hic nummus ex argento non obvius, ex auro rarus habetur.

VESTA AETERNA. *Figura muliebris ſedens, dextra palladium, ſiniſtra haſtam.*

Veſta in nummis Saloninæ exhibetur ad deſignandam ejus pudicitiam, nam in Veſtalibus nulla de earum labe ſuſpicio haberi debebat. Æterna dicitur, ob æterni ignis cuſtodiam, quod nomen ei largitus eſt Horatius lib. 3. Od. 5. *Æternæque Veſtæ.* Palladium gerit, tanquam felicitatis pignus. Vide Ill. Spanhemii, de Veſta Diatribam.

Hic nummus argenteus inter rariores numerandus.

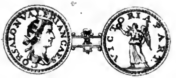
VESTA FELIX. *Figura muliebris ſtolata ſtans, dextra pateram, ſiniſtra facem.*

Salonina ſub Veſtæ nomine, ad deſignandam pudicitiam in ſuperiori nummo, repræſentata eſt; ſed in hoc Felix cognominatur, per pudicitiam denotare ſuam in imperio Felicitatem volens, ut ſupra dicitur Felicitas publica. Aliter explicuit Triſtanus.

Hic nummus argenteus rarus eſt, & elegans.

SALO-

Digitized by Google

SALONINI nummi ex argento vulgares ſunt, præcipue in Gallia, ex auro rariſſimi.

DIVO CAES. VALERIANO. *Caput Salonini nudum, in aliis cum corona radiata.*
CONSECRATIO. *Rogus.*
Saloninus in Gallias a patre miſſus, ut ſub Poſtumo duce fortiſſimo rem militarem diſceret, ejus artibus occiſus eſt: mœrens pater eum inter divos a Senatu referri curavit, in cujus rei memoriam plurimi nummi cum diverſis typis ſuperſtites ſunt. De rogo pro conſecratione erecto paſſim diximus.
Hic nummus argenteus pro raro habetur.

P. COR. SAL. VALERIANVS CAES. *Caput Salonini radiatum.*
DEO MARTI. *Mars galeatus in templo quatuor columnarum.*
Templi Martis icon in nummis Salonini exhibetur, in memoriam, quod Gallienus ejus pater illud in circo Flaminio erexiſſet: ut enim Gallienus Jovem Victorem filii ſui Nutritorem prædicabat, ita Martis cultorem, filium exemplo ſuo eſſe demonſtrare voluit: Mars autem in bello maribus præeſſe credebatur.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

DII NVTRITORES. *Jupiter ſeminudus ſtans, ſiniſtra haſtam, dextra Victoriolam figuræ paludatæ porrigit.*
Jupiter Victor, & Gallienus etiam Victor, dicti ſunt Salonini Nutritores Dii, tanquam ſub iis educatus, Victor omnium Gentium fu-

Digitized by Google

turus ſit: at ut Jupiter crederetur Salonini Nutritor, jam ipſi puero, Jovis nomen dederat pater, & nummum ſub ejus nomine cum epigraphe *Jovi creſcenti* ſignari curaverat. Vide Triſtanum.
Hic nummus argenteus inter elegantiores recenſetur.

IOVI CRESCENTI. *Puer inſidens capræ.*
Jovi in Creta a capra educato alluditur per hunc Salonini nummi typum, tanquam eſſet alter puerulus Jupiter: capræ inſidet eam cornu apprehendens, puerorum more, ut notat Triſtanus ex epigrammate Anthologiæ lib. 1. cap. 33. quia a teneris annis, ut equos aliquando ducere poſſent, inſtituebantur.
Hic nummus ex argento frequens, ex auro rariſſimus eſt.

PIETAS AVGG. *Inſtrumenta Pontificalia.*
Inſtrumenta Pontificalia Saloninum a Gallieno patre ornatum ſacerdotio fuiſſe arguunt, dum illum Cæſarem nominavit, ut Auguſtus, qui filios Cajum ſcilicet Pontificem, Lucium vero Augurem, ut ſimpulum in prioris nummo, & lituus in altero denotant: ſed omnia vaſa Saloninum in omne Pontificum collegium aſcitum, Neronis exemplo demonſtrant.
Hic nummus argenteus obvius eſt, ex auro rariſſimus.

PRINCEP. IVVENTVTIS. *Saloninus ſtans paludatus, dextra ſignum militare, ſiniſtra haſtam gerit.*
Qui in futuræ imperii ſucceſſionis ſpem deſignabantur, ſi pueritiam tantum adepti eſſent, Principis Juventutis titulo donabantur; nam ætate provecti ut L. Ælius, Antoninus Pius, & M. Aurelius, & alii, eum non tulerunt, quum ad adoleſcentes ſpectaret: quo titulo Saloninus, ut puer honoratus eſt.
Hic quinarius argenteus inter elegantiores adſcribendus.

SPES PVBLICA. *Figura paludata ſtans, dextram elevat, ex adverſo Spes dextra florem, ſiniſtra veſtem ſublevat, aſtro intermedio.*
Paludatus Saloninus, cui adſtat dea Spes, ſolita Cæſarum comes, ad denotandum, quod de hoc principe pro bello contra barbaros ſuſcipiendo promittebat; cui illa florem, ſeu herbam, tanquam victoriam ſponderet, porrigit.
Hic nummus argenteus rarus eſt, & elegans.

VI-

Digitized by Google

VICTORIA GERMANICA. *Victoria coronam figuræ paludatæ præbet.*

Victoria Germanica in Salonini nummo, ob Gallieni victoriam de Germanis relatam exhibetur, quum idem parentis honos, filio communis ſit: ideo Victoria ipſi coronam præfert; Gallienum victoriam contra Germanos reportaſſe, declarant nummi, qui ipſi Germanici maximi cognomen tribuunt.

Hic nummus argenteus inter elegantiores habendus.

VICTORIA PART. *Victoria ſtans, dextra coronam porrigit figuræ paludatæ ſtanti, dextra globum, læva haſtam gerenti.*

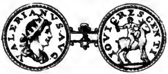
Ut Germanicæ victoriæ a patre Gallieno, ita & Parthicæ ab avo Valeriano relatæ monimentum in nummis Salonini exhibetur: porro notandum, quod illud in nepote occurrit, in Gallieno Valeriani filio tamen non obſervatur, non quod, ut putamus, ſignatum non ſit, ſed ad nos hactenus non pervenerit.

Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

VA-

Digitized by Google

VALERIANI junioris nummi ex argento frequentes, ex auro rariſſimi ſunt.

* VALERIANVS P. F. AVG. *Caput Valeriani junioris radiatum.*
1 CONSACRATIO. *Aquila volitans animam Valeriani ad cælum ſuſtollit.*
Ex hoc nummo rariſſimo, & elegantiſſimo diſcimus errare Vaillantium, qui docet Valerianum juniorem non fuiſſe conſecratum, atque adeo tribuendos eſse Salonino nummos omnes, qui præferunt nomen Corn. aut Salon. & qui cum conſecratione reperiuntur. Adverſus hoc monitum reclamat præſens nummus, in quo legitur *conſecratio Valeriani pii, felicis, Auguſti*. Non ſolum itaque relatus fuit inter Divos Cornelius Saloninus, filius Gallieni, ſed etiam Valerianus, frater Gallieni minor natu. Hunc autem fuiſse Imperatorem Trebellius Pollio inde arguit, quod capto jam Valeriano invenitur in faſtis, *Valeriano Imperatore Cos. Quis igitur alius potuit eſſe Valerianus, niſi Gallieni frater?*
(1) *Hic nummus rariſſimus, & elegantiſſimus eſt.*

P. LIC. VALERIANVS CAESAR. *In aliis* AVG. *Caput Valeriani junioris radiatum.*
IOVI CRESCENTI. *Puer inſidens capræ.*
An hic Jovis pueruli capræ inſidentis typus in Salonino cælatus, Valeriano juniori ejus patruo etiam datus ſit, dubitare quis poſset, quum huic principi peculiaris ſit, & in aliis Cæſaribus minime obſer-

(1) In muſeo D. Abb. de Rothelin.

ſervatus : is potius monetariorum incuria cuſus videtur, quum ſimilem in Gallieno obſervaverimus.
Hic nummus argenteus inter rariores habendus.

VALERIANVS NOBIL. CAES. *Caput ut ſupra.*
ORIENS. *Valerianus paludatus coronam imponit trophæo, ſiniſtra clypeo innixa.*
Valerianus junior dicitur in nummis Oriens, tanquam Sol novus in imperio oriretur, quando ejus particeps a fratre Gallieno factus eſt; Orientem enim jam domuiſſe, Meſopotamiamque recuperaſſe credebatur, in qua trophæum de Perſis jam erigere videtur, quum Odenathus Perſarum duces captos ad eos miſiſſet, de quibus Romæ triumphus actus eſt.
Hic nummus argenteus rariſſimus eſt.

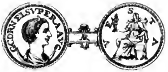
PIETAS AVGG. *Duæ figuræ velatæ ſacrificantes ſuper aram ignitam, aſtro intermedio.*
Gallienus, & Valerianus fratres ſacra faciunt velati, unde eorum erga deos Pietas notatur, & mihi conjecturæ locum facit aſtrum pro Oriente ſignatum, ob victorias ab Odenatho de Perſis relatas, quem Gallienus, ut ait Pollio, *Conſulto Valeriani fratris ſui, & Lucilii propinqui . . . participato imperio Auguſtum vocavit.*
Hic nummus argenteus rarus eſt.

VIRTVS AVGG. *Roma galeata ſedens, dextra Victoriolam, ſiniſtra haſtam.*
Roma ſedet, ut quieta, & tranquilla Gallieni, & ejus fratris Valeriani virtute: quaſi eam a barbaris in Italiam irruentibus conſervaſſent: de Gallieno ita loquitur Zoſimus, *His rebus omnibus Gallienus, Romam reverſus eſt; ut illato, ab Scythis Italiæ bello remedium afferret.* Valerianus in nummis cum Gallieno repræſentatur utpote imperii particeps.
Hic nummus argenteus rarus eſt.

Multi confundunt Valerianum Cæſarem cum Salonino, ut jam monuimus in noſtris æreis nummis. Quando nomen Corn. aut Salon. obſervatur, aut quando cum conſecratione reperitur Salonini ſunt: Valerianus junior non conſecratus fuit.

[*Vide ſuper hac re, quod ſuperius diximus ad nummum Valeriani, cujus epigraphe eſt* CONSACRATIO.]

GNEÆ

GNEÆ CORNELIÆ SUPERÆ Valeriani junioris uxoris nummi ex argento eximiæ ſunt raritatis: ex auro non obſervantur.

G. CORNEL. SVPERA AVG. *Caput Corn. Superæ in medio creſcentis Lunæ.*

IVNO REGINA. *Figura muliebris ſtans, dextra pateram, ſiniſtra haſtam: pro pedibus pavo.*

Solitus eſt Auguſtarum typus *Juno Regina*, nam ut Imperatores ſub Jovis titulo ſæpe exhibebantur, ſic fœminæ Principes ſub Junonis effigie erant deſignatæ, quum hæc illius ſoror, & conjux eſſet: ita prodit Cornelia Supera magis ex nummis quam ex Hiſtoricis nota; nam altum eſt de illa apud eos ſilentium.

Hic nummus argenteus inſignis præſtantiæ eſt, ac raritatis.

VESTA. *Figura muliebris capite velato ſedens, dextra palladium, ſiniſtra haſtam tranſverſam.*

Veſtam in Auguſtarum nummis ad indicandam earum pudicitiam cælari diximus; ipſi ut pudicitiæ deæ velum conceditur, ut denotent caſtas debere per vicos velatas tantum incedere. Veſta Palladium pro ſymbolo gerit, quod in intimo templi ſui penetrali adſervaretur.

Hic nummus argenteus eximiæ raritatis eſt, ac elegantiæ.

Eadem epigraphe. Mulier ſtolata ſtans ſine velo, dextra pateram, ſiniſtra haſtam tranſverſam.

Veſta

Veſta iterum prodit eodem, quo in Saloninæ nummis typo, ubi *Veſta felix* inſcribitur: quod epithetum Triſtanus ipſi Auguſtæ potius quam huic Deæ peculiare exiſtimat; ſed Felix eſſe videtur, quæ Pudica, quum Veſta ad pudicitiam Auguſtæ denotandam in earum nummis repræſentetur.

Hic nummus argenteus ſingularitatis eximiæ eſt, ac præſtantiæ.

Ante Triſtanum nemo Corneliæ Superæ nummum vulgavit, cui duos alios ad ejus confirmationem addidimus, ſed hi omnes argentei ſunt: nunc vobis æreum Græcum mediæ formæ perelegantiſſimum, licet opus noſtrum de Græcis Imperialibus mox in lucem edituri ſimus, in gratiam lectoris exhibemus.

ΓΝ. ΚΟΡ. ΣΟΥΠΕΡΗΝ. ΣΕ. *Gneam Corneliam Superam Auguſtam* ſubauditur *colunt*. *Caput Corn. Superæ*.

ΑΡΧ. ΤΟ. Β. ΦΙΛΟΙΣΙΜΑ ΙΟΥΛΙΕΩΝ. *Pontifice iterum Philœcima Julienſium*. *Pallas ſedens dextra pateram, ſiniſtra haſtam gerit: pro pedibus noctua*.

Digitized by Google

INDEX PRIMUS
INSCRIPTIONUM
Quæ in adverſis partibus Nummorum leguntur.

JULIUS.

CAESAR IMP. *pag.* 1
DIVOS IVLIVS DIVI F. 1
DIVOS IVLIVS. 2
CAESAR PARENS PATRIAE. 3
DIVVS IVLIVS. 6

M. LEPIDUS.

M. LEPIDVS PONT. MAX. III VIR R. P. C. 7

M. ANTONIUS.

M. ANT. IMP. AVG. III VIR R. P. C. M. BARBAT. Q. P. 8
M. ANT. IMP. AVG. III VIR R. P. C. M. NERVA PROQ. P. 8
ANTONIVS AVG. IMP. III. 8
M. ANTONIVS III VIR R. P. C. 9
M. ANTON. IMP. AVG. III VIR R. P. C. 9
M. ANTONIVS III VIR R. P. C. 9
M. ANTON. IMP. AVG. III VIR R. P. C. 9
M. ANT. IMP. AVG. III VIR R. P. C. L. GELL. Q. P. 10
M. ANT. IMP. III VIR R. P. C. 10
ANTONIVS M. F. M. N. AVGVR. IMP. TER. 11
ANTΩNIOΣ AΥTOKPATΩP TPITON TPIΩN ANΔPΩN. 15
M. ANTΩNIOΣ AΥT. TPITOΥ TPIΩN ANΔPΩN. 15

AUGUSTUS.

CAESAR DIVI F. 16
CAESAR AVGVSTVS. 17
CAES. AVG. CONS. S. C. OB R. P. CONS. 23
AVGVSTVS DIVI F. 25
AVGVSTVS TR. POT. 25
AVGVSTVS TR. POT. VIII. 26
IMP. IX. TR. POT. V. 29
DIVVS AVGVSTVS. 30
IMP. CAESAR AVGVSTVS. 30
AVGVSTVS CAESAR. 34
CAESARI AVGVSTO. 35
AVGVS. 35
CAESAR DIVI F. PAT. PA. 36
KAIΣAPOΣ ΣEBAΣTOΥ. 36
ΘEOΣ ΣEBAΣTOΣ KPHTΩN EΠI KOPNHΛIOΥ. 37
KAIΣAP ΣEBAΣTOΣ. 37
ΘEOΣ ΣEBAΣTOΣ KPHTEΣ. 37

AGRIPPA.

M. AGRIPPA PLATORINVS III VIR 38.
M. AGRIPPA COS. TER. COSSVS LENTVLVS. 38

TIBERIUS.

TI. CAESAR DIVI AVG. F. AVGVSTVS. 39
TIBEPIOΣ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. 41
TIBEPIΩ ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣΤΩ ΓΟΡΤΥΝΙΩΝ. 41
TI. ΚΑΙΣ ΣΕΒΑΣΤΟΣ Ε. ΚΟΡ. Δ. 42
TI. ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣΤΩ ΚΤ. 42
TIBEPIΩ ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣΤΩ ΕΠΙ ΚΟΡ. ΑΤΠΟ. 42
TIBEPIΩ ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣΤΩ ΕΠΙ ΔΑΚΗΤ. 42

DRUSUS.

DRVSVS CAESAR TI. F. TR. P. 44

NERO CLAUD. DRUSUS.

NERO CLAVDIVS DRVSVS GERMANICVS IMP. 45

ANTONIA.

ANTONIA AVGVSTA. 46

GERMANICUS.

GERMANICVS CAESAR P. C. CAES. GERM. AVG. 47
GERMANICVS CAES. P. C. CAES. AVGV. COS. II. IMP. 47

AGRIPPINA GERMANICI.

AGRIPPINA MAT. C. CAES. AVG. GERM. 48

CALIGULA.

C. CAESAR AVG. GERM. P. M. TR. POT. 49
C. CAESAR AVG. PONT. MAX. TR. POT. 49
C. CAESAR AVG. GERMANICVS. 50
Γ. ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒ. ΓΕΡΜ. ΑΡΧ. ΜΕΓ. ΔΗΜ. ΕΞΟΥ ΥΠΑΤ. 51
ΓΑΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ ΑΡΧ. ΜΕΓ. ΔΗΜ. ΕΞ. 52

CLAUDIUS.

TI. CLAVD. CAESAR AVG. GERM. P. M. TRIB. POT. P. P. 53
TI. CLAVD. CAESAR AVG. P. M. TR. P. VI. IMP. XI. 53
TI. CLAVD. CAES. AVG. P. M. TR. P. 54.
TI. CLAVD. CAES. AVG. AGRIPP. AVGVSTA. 55
DIVVS CLAVDIVS. 55
TI. ΚΛΑΥ. ΣΕΒΑ. ΓΕΡΜΑΝΙ. ΑΥΤ. L. Γ. 57

AGRIPPINA CLAUDII.

AGRIPPINA AVGVSTA. 59
AGRIPPINA AVGVSTA MATER AVGVSTI. 59
AGRIPPINAE AVGVSTAE. 59
AGRIPP. AVG. DIVI CLAVD. NERONIS CAES. MATER. 60
NERO CLAVD. DIVI F. CAES. AVG. GERM. IMP. TR. P. COS. 60
ΑΓΡΙΠΠΕΙΝΑ ΣΕΒΑΣΤΗ. 60

NERO.

NERO DIVI CLAVD. CAESARIS F.... 62.
ΘΕΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. 64
ΚΑΙΣΑΡ ΘΕΟΣ ΘΕΟΥ ΥΙΟΣ. 65
ΝΕΡΩΝΟΣ ΚΛΑΥΔΙΟΥ ΤΙ. ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΣΕΒ. Γ. 65
ΝΕΡΩΝΟΣ ΚΑΙΣΑΡΟΣ ΣΕΒΑ. 65

ΝΕΡΩ

ΝΕΡΩ ΚΛΑΥ. ΚΑΙΣ. ΣΕ. ΑΥΤΟΚΡΑΤ. 68.
ΝΕΡΩΝ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒ. 68

POPPÆA.

ΠΟΠΠΑΙΑ ΝΕΡΩΝΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΥ. 69
ΠΟΠΠΑΙΑ ΣΕΒΑΣΤΗ. L. I. 69

GALBA.

GALBA IMPERATOR. 70
SER. GALBA IMP. 71. 75
SERG. GALBA IMPER. 74
ΣΕΡΟΥ. ΓΑΛΒΑ ΑΥΤΟΚΡΑΤ. ΣΕΒ. 76

OTHO.

IMP. M. OTHO CAESAR AVG. TR. P. 77.
ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ Μ. ΟΘΩΝ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. 78

VITELLIUS.

A. VITELLIVS IMP. GERMAN. AVG. 80.

VESPASIANUS.

IMP. CAESAR VESPASIANVS AVG. 84.
IMP. CAES. VESP. AVG. 84
IMP. VESPAS. AVG. P. M. TR. P. P. P. COS. IIII. 90
IMP. CAES. VESP. AVG. P. M. COS. IIII. 90
ΑΥΤΟΚΡΑ. ΚΑΙΣ. ΟΥΕΣΠΑΣΙΑΝΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. 91
ΑΥΤΟΚΡΑ. ΚΑΙCΑΡ ΟΥΕCΠΑCΙΑΝΟC CΕΒΑCΤΟC. 91

DOMITILLA.

DIVA DOMITILLA AVG. 94

TITUS.

T. CAES. VESPASIANVS AVG. 96
T. CAES. IMP. VESP. PONT. TR. POT. 98.
IMP. TITVS CAESAR VESPASIANVS AVG. P. M. 99

JULIA TITI F.

IVLIA AVGVSTA DIVI TITI F. 101
IVLIA AVGVSTA. 101

DOMITIANUS.

CAES. DIVI VESP. F. DOMITIAN. COS. VII. 103
DOMITIANVS CAESAR AVG. F. 103
IMP. CAES. DOMIT. AVG. GERM. P. M. TR. P. VIII. 106
DOMITIANO CAESARI PR. IVVENT. 106.
CAESAR DIVI F. DOMITIANVS COS. VII. 107
DOMITIAN. CAES. AVG. F. 108
IMP. CAES. DOMITIANVS AVG. GERM. 108
ΚΑΙ ΔΟΜΙΤΙΑΝΟC CΕΒΑCΤΟΥ ΥΙΟC. 109.
ΔΟΜΙΤΙΑΝΟC ΚΑΙCΑΡ. 109
ΑΥΤ. ΚΑΙΣΑΡ ΔΟΜΙΤΙΑΝΟΣ ΣΕΒ. ΓΕΡΜ. 109
ΑΥΤ. ΔΟΜΙΤ. ΚΑΙΣ. ΣΕΒ. ΓΕΡ. 110

DOMITIA.

DOMITIA AVGVSTA IMP. DOMIT. 111.

NERVA.

IMP. NERVA CAES. AVG. P. M. TR. P. 113.

ΑΥΤΟ-

Digitized by Google

ΑΥΤΟΚΡΑΤ. ΝΕΡΟΥΑΣ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤ. ΑΥ. 116
ΑΥΤΟΚΡΑ. ΝΕΡΟΥΑΣ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ ΥΠΑΤ. Γ. 116
ΑΥΤ. ΝΕΡΟΥΑΣ ΚΑΙΣ. ΣΕΒ. 116

TRAJANUS.

IMP. CAES. TRAIAN. AVG. GERM. DAC. P. P. 117
IMP. CAES. NER. TRAIANO OPTIMO AVG. GER. DAC. 121
ΑΥΤΟΚΡ. ΚΑΙΣ. ΝΕΡ. ΤΡΑΙΑΝΟΣ ΣΕΒ. ΓΕΡΜ. 125
ΑΥΤΟΚΡ. ΚΑΙΣ. ΝΕΡ. ΤΡΑΙΑΝΟΣ ΣΕΒ. ΓΕΡ. ΔΑΚ. 127
ΤΡΑΙΑΝΩ ΑΡΙΣΤΩ. 127

PLOTINA.

PLOTINA AVG. IMP. TRAIANI. 130

MARCIANA.

DIVA AVGVSTA MARCIANA. 132
MARCIANA AVG. SOROR IMP. TRAIANI. 133

MATIDIA.

MATIDIA AVG. DIVAE MARCIANAE F. 134
DIVA AVGVSTA MATIDIA. 134

HADRIANUS.

IMP. CAES. TRAIAN. HADRIANO OPT. AVG. GER. DAC. 136
ΑΥΤ. ΚΑΙ. ΤΡΑ. ΑΔΡΙΑΝΟΣ ΣΕΒ. Π. Π. ΥΠ. Γ. 151
ΑΥΤ. ΚΑΙΣ. ΤΡΑΙΑΝ. ΑΔΡΙΑΝΟΣ ΣΕΒ. 152

SABINA.

DIVA AVGVSTA SABINA. 154
SABINA AVGVSTA. 154
CABEINA CEBACTH. 156
ΣΑΒΕΙΝΑ ΣΕΒΑΣΤΗ. 156

L. ÆLIUS.

L. AELIVS CAESAR. 157
Λ. ΑΙΛΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡ. 158

ANTONINUS PIUS.

IMP. T. AEL. CAES. ANTONINVS AVG. 159
ANTONINVS AVG. PIVS P. P. TR. P. XII. 163
ΑΥ. Κ. Τ. ΑΙΛ. ΑΔΡΙΑΝΟΣ ΑΝΤΩΝΙΝΟΣ. 164
ΑΥΤ. ΚΑΙΣ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟΣ ΣΕΒ. ΕΥΣΕΒ. 165

FAUSTINA.

DIVA AVG. FAVSTINA. 166

M. AURELIUS.

AVRELIVS CAESAR AVG. PII F. 170

FAUSTINA JUNIOR.

DIVA AVG. FAVSTINA. 174
DIVAE FAVSTINAE MATRI CASTRORVM. 174
FAVSTINA AVGVSTA. 174
ΦΑΥΣΤΙΝΑ ΣΕΒΑΣΤΗ. 175

L. VERUS.

IMP. CAES. L. AVREL. VERVS AVG. 177.
ΑΥΤ. Κ. Λ. ΑΥΡ. ΟΥΗΡΟC CEB. 179
ΑΥΤΟΚΡ. ΟΥΗΡΟC CEBACTOC. 179

LU-

LUCILLA.

LVCILLA AVGVSTA. 180
ΛΟΥΚΙΛΛΑ ΣΕΒΑΣΤΗ. 180

COMMODUS.

IMP. CAES. M. ANT. COMMODVS AVG. 182
COMMODO CAES. AVG. FIL. GERM. SARM. 183

CRISPINA.

CRISPINA AVGVSTA. 192

PERTINAX.

IMP. CAES. P. HELV. PERTIN. AVG. 194.
DIVVS PERT. PIVS PATER. 194

DID. JULIANUS.

IMP. CAES. M. DID. IVLIAN. AVG. 198.

M. SCANTILLA.

MANLIA SCANTILLA AVG. 199

DID. CLARA.

DIDIA CLARA AVG. 200

PESCENNIUS NIGER.

IMP. CAES. C. PESC. NIGER IVST. AVG. COS. II. 201
ΑΥΤΟΚ. ΚΑΙΣΑΡ. Γ. ΠΕΣΚΕ. ΝΙΓΡΩ. 206.

ALBINUS.

IMP. D. CLOD. SEPT. ALBIN. AVG. 208.
IMP. CAES. D. CLO. SEP. AVG. 210

SEPT. SEVERUS.

L. SEPT. SEV. PERT. AVG. IMP. VIII. 213.
SEVERVS PIVS AVG. 213
SEVERVS AVG. PART. MAX. 214
L. SEP. SEV. PERT. AVG. IMP. IIII. 215.
FELICITAS PVBLICA. 215
DIVO SEVERO PIO. 216
L. SEP. SEV. PERT. AVG. IMP. II. 216.
SEVERVS PIVS AVG. P. M. TR. P. 217.
L. SEPT. SEV. PERT. AVG. COS. II. 217.
L. SEPT. SEV. PERT. AVG. IMP. VIIII. 218. 223.
IMP. CAES. L. SEPT. SEV. PERT. AVG. COS. II. 219
IMP. CAE. L. SEP. SEV. PERT. AVG. COS. II. 219
L. SEPT. SEV. AVG. IMP. XI. PART. MAX. 223. 226. 230
IMP. CAE. L. SEV. PERT. AVG. IMP. II. 226
IMPP. INVICTI PII AVGG. 229
ΑΥΤ. Λ. ΣΕΠΤ. ΣΕΟΥΗΡΟΣ. 231

JULIA PIA.

IVLIA AVGVSTA. 233
IVLIA DOMNA AVG. 234
ΙΟΥΛΙΑ ΔΟΜΝΑ ΣΕΒΑΣΤΗ. 339

CARACALLA.

IMP. ANTONINVS PIVS AVG. 240
DIVO ANTONINO MAGNO. 242
ANTONINVS PIVS AVG. 250
ANTONINVS PIVS AVG. BRIT. 250

AN-

ANTONINVS AVGVSTVS. 251
IMP. ANTONINVS ET GETA CAES. 253.
AT. KAI. M. AYPHA. ANTΩNINOC. 253.

PLAUTILLA.

PLAVTILLA AVGVSTA. 255
PLAVTILLAE AVGVSTAE. 255

GETA.

P. SEPTIM. GETA CAESAR. 257
Λ. CEΠTI. ΓETAC KAI. 263

MACRINUS.

IMP. C. M. OPEL. MACRINVS AVG. 264.

DIADUMENIANUS.

M. OPEL. ANT. DIADVMEN. CAES. 267.

ELAGABALUS.

IMP. CAES. M. AVR. ANTON. PIVS AVG. 269

JUL. PAULA.

IVLIA PAVLA AVG. 274

AQUIL. SEVERA.

IVLIA AQVIL. SEV. AVG. 276

ANNIA FAUSTINA.

ANNIA FAVSTINA AVG. 277

SOÆMIAS.

IVLIA SOAEMIAS AVG. 278

MÆSA.

IVLIA MAESA AVGVSTA. 279

ALEXANDER SEVERUS.

IMP. CAES. M. AVR. SEV. ALEXAND. AVG. 280
IMP. SEV. ALEXAND. AVG. IVLIA MAMAEA AVG. MATER AVG. 280

BARB. ORBIANA.

SALL. BARB. ORBIANA AVG. 287

JUL. MAMÆA.

IVLIA MAMAEA AVG. 288

MAXIMINVS.

IMP. MAXIMINVS PIVS AVG. 290

PAULINA.

DIVA PAVLINA. 293

MAXIMUS.

MAXIMVS CAES. GERM. 294

GORDIANUS AFR. I.

IMP. C. M. ANT. GORDIANVS AFR. AVG. 295

GORDIANUS AFR. FIL.

IMP. C. M. ANT. GORDIANVS AFR. AVG. 297

BALBINUS.

IMP. C. D. CAEL. BALBINVS AVG. 299.

PUPIENUS.

IMP. CAES. M. CLOD. PVPIENVS AVG. 303.

Digitized by Google

GORDIANUS PIUS.

IMP. GORDIANVS PIVS FEL. AVG. 307.
IMP. CAES. M. ANT. GORDIAN. PIVS AVG. 307

TRANQUILLINA.

SABINIA TRANQVILLINA AVG. 311

PHILIPPUS SEN.

IMP. C. M. IVL. PHILIPPVS AVG. 312

OTACILIA.

MARC. OTACIL. SEVERA AVG. 317

PHILIPPUS JUN.

M. IVL. PHILIPPVS NOB. CAES. 319
IMP. PHILIPPVS AVG. 320

TRAJANUS DECIUS.

IMP. C. M. Q. TRAIANVS DECIVS AVG. 321

HER. ETRUSCILLA.

HER. ETRVSCILLA AVG. 324

Q. HERENNIUS.

Q. HER. ETR. MES. DECIVS NOB. C. 326.
IMP. C. Q. HER. ETR. MES. DECIO AVG. 326
IMP. C. HER. MES. DECIO AVG. 327
IMP. C. Q. HER. MES. DECIVS AVG. 328.

HOSTILIANUS.

C. VAL. HOSTIL. MES. QVINTVS NOB. C. 329
C. OVAL. OSTIL. MES. COVINTVS CAES. AVG. 329
C. OVAL. OSTIL. MES. COVINTVS AVG. 330

TREBON. GALLUS.

IMP. CAES. C. VIB. TREB. GALLVS AVG. 333

VOLUSIANUS.

IMP. CAES. C. VIB. VOLVSIANO AVG. 336.
IMP. C. VA. F. GAL. VEND. VOLVSIANO AVG. 337. 338

ÆMILIANUS.

IMP. AEMILIANVS PIVS FEL. AVG. 340.
IMP. CAES. AEMILIANVS P. F. AVG. 340.

VALERIANUS.

IMP. C. P. LIC. VALERIANVS AVG. 343.

MARINIANA.

DIVAE MARINIANAE. 349

GALLIENUS.

GALLIENVS AVG. 350
IMP. GALLIENVS AVG. 350
GALLIENAE AVGVSTAE. 369
GALLIENVS P. F. AVG. 369

SALONINA.

SALONINA AVG. 375

ANTONINVS AVGVSTVS. 251
IMP. ANTONINVS ET GETA CAES. 253.
AT. KAI. M. AYPHA. ANTΩNINOC. 253.

PLAUTILLA.

PLAVTILLA AVGVSTA. 255
PLAVTILLAE AVGVSTAE. 255

GETA.

P. SEPTIM. GETA CAESAR. 257
A. CEΠTI. ΓETAC KAI. 263

MACRINUS.

IMP. C. M. OPEL. MACRINVS AVG. 264.

DIADUMENIANUS.

M. OPEL. ANT. DIADVMEN. CAES. 267.

ELAGABALUS.

IMP. CAES. M. AVR. ANTON. PIVS AVG. 269

JUL. PAULA.

IVLIA PAVLA AVG. 274

AQUIL. SEVERA.

IVLIA AQVIL. SEV. AVG. 276

ANNIA FAUSTINA.

ANNIA FAVSTINA AVG. 277

SOÆMIAS.

IVLIA SOAEMIAS AVG. 278

MÆSA.

IVLIA MAESA AVGVSTA. 279

ALEXANDER SEVERUS.

IMP. CAES. M. AVR. SEV. ALEXAND. AVG. 280
IMP. SEV. ALEXAND. AVG. IVLIA MAMAEA AVG. MATER AVG. 280

BARB. ORBIANA.

SALL. BARB. ORBIANA AVG. 287

JUL. MAMÆA.

IVLIA MAMAEA AVG. 288

MAXIMINVS.

IMP. MAXIMINVS PIVS AVG. 290

PAULINA.

DIVA PAVLINA. 293

MAXIMUS.

MAXIMVS CAES. GERM. 294

GORDIANUS AFR. I.

IMP. C. M. ANT. GORDIANVS AFR. AVG. 295

GORDIANUS AFR. FIL.

IMP. C. M. ANT. GORDIANVS AFR. AVG. 297

BALBINUS.

IMP. C. D. CAEL. BALBINVS AVG. 299.

PUPIENUS.

IMP. CAES. M. CLOD. PVPIENVS AVG. 303.

GOR-

GORDIANUS PIUS.

IMP. GORDIANVS PIVS FEL. AVG. 307.
IMP. CAES. M. ANT. GORDIAN. PIVS AVG. 307

TRANQUILLINA.

SABINIA TRANQVILLINA AVG. 311

PHILIPPUS SEN.

IMP. C. M. IVL. PHILIPPVS AVG. 312

OTACILIA.

MARC. OTACIL. SEVERA AVG. 317

PHILIPPUS JUN.

M. IVL. PHILIPPVS NOB. CAES. 319
IMP. PHILIPPVS AVG. 320

TRAJANUS DECIUS.

IMP. C. M. Q. TRAIANVS DECIVS AVG. 321

HER. ETRUSCILLA.

HER. ETRVSCILLA AVG. 324

Q. HERENNIUS.

Q. HER. ETR. MES. DECIVS NOB. C. 326.
IMP. C. Q. HER. ETR. MES. DECIO AVG. 326
IMP. C. HER. MES. DECIO AVG. 327
IMP. C. Q. HER. MES. DECIVS AVG. 328.

HOSTILIANUS.

C. VAL. HOSTIL. MES. QVINTVS NOB. C. 329
C. OVAL. OSTIL. MES. COVINTVS CAES. AVG. 329
C. OVAL. OSTIL. MES. COVINTVS AVG. 330

TREBON. GALLUS.

IMP. CAES. C. VIB. TREB. GALLVS AVG. 333

VOLUSIANUS.

IMP. CAES. C. VIB. VOLVSIANO AVG. 336.
IMP. C. VA. F. GAL. VEND. VOLVSIANO AVG. 337. 338

ÆMILIANUS.

IMP. AEMILIANVS PIVS FEL. AVG. 340.
IMP. CAES. AEMILIANVS P. F. AVG. 340.

VALERIANUS.

IMP. C. P. LIC. VALERIANVS AVG. 343.

MARINIANA.

DIVAE MARINIANAE. 349

GALLIENUS.

GALLIENVS AVG. 350
IMP. GALLIENVS AVG. 350
GALLIENAE AVGVSTAE. 369
GALLIENVS P. F. AVG. 369

SALONINA.

SALONINA AVG. 375

Digitized by Google

CORN. SALONINUS VALER.

DIVO CAES. VALERIANO . 379
P. COR. SAL. VALERIANVS CAES. 379.

LICIN. VALERIANUS.

VALERIANVS P. F. AVG. 382
P. LIC. VALERIANVS CAESAR. 382
VALERIANVS NOBIL. CAES. 383

GN. CORNELIA SUP.

G. CORNEL. SVPERA AVG. 384
ΓΝ. ΚΟΡ. ΣΟΥΠΕΡΗΝ. ΣΕ. 385

IN-

INDEX SECUNDUS
INSCRIPTIONUM
Quæ in averſis partibus Nummorum leguntur.

A

ABVNDANTIA AVG. Trajani Decii *pag.* 321. Gallieni 350.
ACT. Auguſti 27.
ADOPTIO *In ambitu* PARTHIC. DIVI TRAIAN. AVG. P. M. TR. P. COS. P. P. Hadriani 136.
ADVENTVS AVG. Hadriani 36. Commodi 182. Sept. Sev. 213. Getæ 257. Philippi ſen. 312. Traj. Decii 321. Hoſtiliani 329. Treb. Galli 333. Gallieni 350.
—— AVGVSTI. Caracallæ 240. Elagabali 269.
—— AVGG. Caracallæ 240. Voluſiani 336.
ADVENTVI AVG. AFRICAE. Hadriani 136.
—— FELICISSIMO. Sept. Severi 213.
—— ITALIAE. Hadriani 137.
AEDES DIV. FAVSTINAE. Fauſtinæ ſen. 166.
AEGYPTOS. Hadriani 137.
AEGYPTO CAPTA. Auguſti 16.
L. AEMILIVS BVCA. Jul. Cæſaris 1.
—— IIII. VIR. Jul. Cæſaris 1.
AEQVITAS AVG. Sept. Severi 214. Maximini 290. Traj. Decii 321. Saloninæ 375.
—— AVGVST. Albini 208.
—— AVG. TR. P. COS. II. Pertinacis 194.
—— AVGG. Caracallæ 240.
AETERNITAS. Veſpaſiani 84. Fauſtinæ ſen. 166.
—— AVG. Peſcennii 201. Gordiani Pii 307. Gallieni 350.
—— AVGG. Philippi ſen. 312. Treb. Galli 333.
AETERNIT. IMPERI. Sept. Severi 214. Jul. Piæ 233. Getæ 257.
AETERNITAS IMPERII. Philippi ſen. 312.
AETERNITATI AVG. Gallieni 351.
AETERNITAT. IMPERI. Caracallæ 241.
AETERNITATIBVS. Alex. Severi 280.
AFRICA. Hadriani 137. Sept. Severi 214.
M. AGRIPPA. Auguſti 17.
—— COS. DESIG. Julii Cæſaris 1. Auguſti 17.
AGRIPP. AVG. DIVI CLAVD. NERONIS CAES. MATER EX S.C. Agrippinæ Claudii 50.
AGRIPPINA IVLIA. Caligulæ 49.
AGRIPPINA MAT. C. CAES. AVG. GERM.

GERM. Caligulæ 49.
AGRIPPINAE AVGVSTAE. Claudii 53.
ALEXANDRIA. Hadriani 137.
ALIM. ITAL. Trajani 117.
AMOR MVTVVS AVGG. Balbini 299. Pupieni 303.
ANN. D. CCCLXXIIII. NAT. VRB. P. CIRC. CONC. Hadriani 138.
ANNONA. Macrini 264.
—— AVG. Alex. Severi 280. Philippi ſen. 313. Treb. Galli 333. Saloninæ 375.
C. ANTIST. REGINVS III. VIR. Auguſti 17.
—— VETVS III. VIR FOEDVS P. R. CVM GABIN. Auguſti 17.
—— VETVS III. VIR ACTIO APOLLINI. Auguſti 17.
ANTONINVS AVG. PIVS TR.P.COS.II. M. Aurelii 170.
ANTONINVS PIVS AVG. Sept. Severi 215. Juliæ Piæ 234. Plautillæ 255.
ANTON. P. AVG. PONT. TR. P. V. COS. Plautillæ 255.
ANTONIVS IMP. Auguſti 18.
L. ANTONIVS COS. M. Antonii 8.
M. ANTON. IMP. Julii Cæſaris 2.
M. ANT. IMP. AVG. III. VIR R. P. C. L. GELL. Q. P. Auguſti 18.
M. ANTONIVS M. F. M. Antonii 8.
APOLLO CONSERVAT. Æmiliani 340.
APOLLIN. Auguſti 27.
APOLLINI AVGVSTO. Antonini Pii 159. Sept. Severi 215.
—— AVG. COS. II. Albini 208.
—— CONS. AVG. Gallieni 351.
APOL. MONET. *in aliis* MONETAE P. M. TR. P. XV. *vel* XVI. COS. VI. Commodi 182.
APOLLINI PALATINO. *in aliis* APOL. PAL. P. M. TR. P. XV. COS. VI. Commodi 182.
APOLL. SALVTARI. Voluſiani 336.
APOLLINI SANCTO. Peſcennii 201.
L. AQVILIVS FLORVS III. VIR. Auguſti 18. 19.
L. AQVILIVS FLORVS III. VIR SICIL. Auguſti 18.
ARA PVDIC. *in circulo* CAES. AVG. GERM. DAC. COS. VI. Plotinæ 130.
ARCVS AVGG. Caracallæ 241.
ARMENIAC. Neronis 62.
ARMENIA CAPTA. Auguſti 16.
—— CAPTA CAESAR DIVI F. Auguſti 16.
—— RECEP. AVG. CAESAR DIVI F. Auguſti 17.
ASIA. Hadriani 138.
AVCT. PIET. P. M. TR. P. XII. IMP. VIII. COS. V. P. P. Commodi 183.
AVG. Veſpaſiani 84.
AVGVSTVS. Auguſti 27.
AVGVSTVS AVGVSTA. Neronis 62.
AVGVSTVS COS. XI. Agrippæ 38.
AVG. DIVI F. Auguſti 28.
AVGVSTVS GERMANICVS. Neronis 63.
AVG. IN PACE. Saloninæ 375.
AVGVSTVS TR. POT. Auguſti 28.
AVRELIVS CAESAR AVG. PII F. COS. Antonini Pii 159.
M. AVRELIVS ANTON. AVG. Getæ 260.

ARPIN-

ΑΓΡΙΠΠΕΙΝΗ ΣΕΒΑΣΤΗΣ. Neronis 65.
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ. Galbæ 75.
ΑΜΙΣΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΕΤΟΥΣ ΡΞΓ. Hadriani 151.
ΑΜΙΣΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΕΤΟΥΣ ΡΞΘ. L. Ælii 158.
ΑΜΙΣΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΕΤΟΥΣ ΡΞΟ. Sabinæ 156.
ΑΡΧ. ΤΟ. Β. ΦΙΛΟΙΣΙΜΑ ΙΟΥΛΙΕΩΝ. Corn. Superæ 185.
ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. Auguſti 36.
ΑΥΤΟΚΡΑ. Claudii 57.
ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΣ. Claudii 57.

B

BALBVS PROPR. Auguſti 19.
BASILICA VLPIA. Trajani 117.
BONAE FORTVNAE. Valeriani 343. Gallieni 351.
BONAE SPEI. Peſcennii 201.
BONI EVENTVS. Galbæ 70. Peſcennii 202.
BRITAN. Antonini Pii 159.
L. BVCA. Julii Cæſaris 2. 3.
ΒΑCΙΛΕΟC ΙΝΙΝΘΙΜΗΙΟΥ. Trajani 125.
ΒΑ̂Κ ΒΝΤ. Agrippinæ Claud. 61.
ΒΑCΙΛΕΩC ΚΟΤΥΟC. Trajani 124.
ΒΑΣ. Π ΚΔ. Neronis 68.
ΒΑCΙΛΕΥC ΜΑΝΝΟC ΦΙΛΟΡΩΜΑΙΟC. Lucillæ 180.
ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΠΟΛΕΜΩΝΟΣ. M. Antonii 15. Claudii 58. Neronis 67.
ΒΑ̂Ρ ΑΔΤ. Tiberii 43.
ΒΑCΙΛΕΩC ΡΗCΚΟΠΟΡΙΔ. Hadriani 151.
ΒΑCΙΛΕΩC ΡΗCΚΟΥΠΟΡΙΔΟC. Domitiani 110.
ΒΑCΙΛΕΩC CΑΥΡΟΜΑΤΟΥ. Trajani 124.
ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΣΑΥΡΟΜΑΤΟΥ. Trajani 124. Hadriani 150.
ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΚΛΕΩΠΑΤΡΑ ΘΕΑ ΝΕΩΤΕΡΑ. M. Antonii 15.
ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΠΥΘΟΔΩΡΙΣ ΚΟΤΥΟΣ. Tiberii 43.
ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΠΥΘΟΔΩΡΙΣ ΕΤΟΥΣ Ξ. Tiberii 43.

C

CAESAR AVG. Auguſti 28.
CAESAR AVGVSTVS. Agrippæ 38.
CAESAR AVGVSTVS DIVI F. PATER PATRIAE. Tiberii 39.
CAESAR AVG. F. COS. CAESAR AVG. F. PR. Veſpaſiani 85.
CAESAR AVG. TR. P. CAESAR AVG. F. COS. Veſpaſiani 84.
CAES. AVG. GERMA. DAC. COS. VI. P. P. Plotinæ 130.
CAESAR DIVI F. Auguſti 28.
CAESAR IMP. M. Antonii 9. Auguſti 29.
CAESAR IMP. PON. COS. III. VIR R. P. C. M. Antonii 10.
CAESARI AVGVSTO. Auguſti 29.
C. CAESAR AVG. F. Auguſti 29.
C. CAESAR AVG. GERM. P. M. TR. POT. Germanici 47. Agrippinæ Germanici 48.
C. CAESAR COS. PONT. AVG. Julii Cæſaris 3.

C. CAE-

C. CAESAR IMP. PONT. III. VIR R. P. C. M. Antonii 9.
C. CAESAR IMP. III. VIR R. P. C. Lepidi 7.
L. CANINIVS GALLVS III. VIR. Auguſti 19.
L. CANINIVS GALLVS AVGVSTVS TR. POT. Auguſti 19.
P. CARISIVS LEG. PROPR. Auguſti 19.
CARITAS MVTVA AVGG. Balbini 299. Pupieni 303.
CASTOR. Getæ 257.
CERERI FRVGIFERAE. Peſcennii 208.
CERERI REDVCI. Juliæ Piæ 234.
CIVIBVS ET SIGN. MILIT. A PARTHIS RESTITVT. *in aliis* RECVPER. Auguſti 29.
CLEMENTIA AVG. COS. II. Albini 208.
—— IMP. GERMAN. Vitellii 80.
CLEOPATRAE REGINAE REGVM FILIORVM REGVM. M. Antonii 10.
P. CLODIVS M. F. Julii Cæſaris 3. Auguſti 20.
P. CLODIVS M. F. IIII. VIR. M. Antonii 10.
P. CLODIVS M. F. IIII. VIR A. P. F. M. Antonii 10.
COHH. PRAET. VI. P. VI. F. Gallieni 351.
COM. ASI. ROM. ET AVG. Nervæ 113. Trajani 117.
COM. ASIAE ROM. ET AVG. Auguſti 29.
COM. BIT. ROM. S. P. AVG. Hadriani 138.
CONCORDIA. Juliæ Paulæ 274. Aquil. Severæ 276. Ann. Fauſtinæ 277.
—— AETERNA. Jul. Paulæ 274.
—— AVG. Auguſti 29. Domitiani 103. Gordiani Afr. ſen. 295.
—— AVGVST. Juliæ Titi 101. Domitiæ 111.
—— AVGVSTA. Neronis 63.
—— AVGG. Plautillæ 255. Balbini 299. Pupieni 303. Trajani Decii 322. Hoſtiliani 329. Treb. Galli 334. Æmiliani 340. Valeriani 343. Gallieni 352. Saloninæ 376.
—— AVGVSTORVM. Sept. Severi 215. Barb. Orbianæ 287. Tranquillinæ 311.
—— FELIX. Caracallæ 241. Plautillæ 256.
—— MILIT. Gordiani Pii 307.
—— MILITVM. Did. Juliani 188.
CONC. MIL. P.M.TR.P. XI. IMP. VIII. COS. V. P. P. Commodi 183.
CONCORDIA PERPETVA. Sep. Severi 215.
—— P. R. Vitellii 80.
—— PRAETORIANORVM. Vitellii 80.
—— PROVINCIARVM. Galbæ 70.
CONCORD. TRIB. POT. COS. II. L. Ælii 157.
CONCORDIAE. Fauſtinæ ſen. 167. Q. Herennii 326.
—— AETERNAE. Caracallæ 241. Plautillæ 256.
CONC. AVG. III. L. Veri 177.
CONSACRATIO. Valeriani jun. 382.
CON-

CONSECRATIO. Plotinæ 130. Marcianæ 132. Matidiæ 134. Hadriani 138. Sabinæ 154. Antonini Pii 160. Fauſtinæ ſen. 167. M. Aurelii 170. Fauſtinæ jun. 174. Pertinacis 194. Septimii Severi 216. Juliæ Piæ 234. Caracallæ 242. Paulinæ 293. Salonini 379.

Numiſmata plurium Imperatorum cum epigraphe *Conſecratio* a Gallieno reſtituta vide pag. 373. & ſeq.

CONSENS. EXERCIT. Veſpaſiani 85.

CONSENSVS EXERCITVVM. Vitellii 81.

CONSERVATOR AVG. Elagabali 269.

CONSERVAT. PIETAT. Gallieni 352.

CONSTANTIAE AVG. Claudii 53.

—— AVGVST. Antoniæ 46.

COS. Getæ 258.

COS. LVDOS SAECVL. FEC. Caracallæ 242.

COS. II. Trajani 118. M. Aurelii 170. Caracallæ 242.

COS. II. *in aliis* III. *in aliis* IIII. Domitiani 104. Nervæ 113.

COS. II. DIAN. PERG. Trajani 118.

COS. II. DESIGN. III. P. P. Nervæ 113.

COS. III. Nervæ 114. Hadriani 138. Antonini Pii 160. Sept. Severi 216.

COS. III. PATER PATRIAE. Nervæ 114.

COS. IIII. P. P. Gallieni 352.

COS. XIIII. LVD. SAEC. FEC. Caracallæ 242.

COSSVS CN. F. LENTVLVS. Auguſti 20.

COSSVS LENTVLVS M. AGRIPPA COS. TERT. Auguſti 20.

C. COSSVTIVS MARIDIANVS A. A. A. F. F. Julii Cæſaris 3.

D

DACIA. Traj. Decii 322.

—— FELIX. Traj. Decii 322.

DACICVS COS. V. P. P. Trajani 118.

DEAE SEGETIAE. Saloninæ 376.

DE BRITANNIS. Claudii 53.

DEDICATIO AEDIS. Fauſtinæ ſen. 166.

DE GERM. Claudii 53.

DE GERMANIS. Druſi Neronis 45. Claudii 53. Commodi 185.

DE GERM. TR. P. XXX. IMP. VIII. COS. III. P. P. M. Aurelii 171.

DE IVDAEIS. Veſpaſiani 85.

DEO AVGVSTO. Gallieni 352.

—— MARTI. Gallieni 352. Salonini 379.

—— VOLKANO. Valeriani 343.

DE PARTHIS. Auguſti 30.

DE SARMATIS. Commodi 184.

DE SARM. TR. P. XXXI. IMP. VIII. COS. III. P. P. M. Aurelii 171.

DESTINATO IMPERAT. Caracallæ 243.

—— IMPERATORE. Caracallæ 243.

DIAN. EPHES. Claudii 54.

DIANA EPHESIA. Claudii 54. 55. Veſpaſiani 85. Hadriani 141.

DIA-

DIANA LVCIFERA. Gordiani Pii 307. Valeriani 344.
DIANAE CONS. AVG. Gallieni 353.
DIANAE VICTRICI. Æmiliani 341.
DII NVTRITORES. Salonini 379.
DI. PATRII. Caracallæ 242.
DIS AVSPICIBVS. Sept. Severi 216.
— CVSTODIBVS. Pertinacis 195.
— GENITALIBVS. Criſpinæ 192.
DISCIPLINA AVG. Hadriani 142.
DIVOS AVGVST. DIVI F. Tiberii 39.
DIVVS AVGVSTVS. Germanici 57.
DIVVS AVGVSTVS PATER PATRIAE. Caligulæ 49.
DIVVS AVGVSTVS VESPASIANVS. Domitillæ 94.
DIVVS AVGVSTVS VESPASIANVS EX S. C. Veſpaſiani 86.
DIVVS CAESAR IMP. DOMITIANI F. Domitiani 104. Domitiæ 111.
DIVVS PATER TRAIANVS. Trajani 119.
DIVVS TITVS AVGVSTVS. Juliæ Titi 101.
DIVI TITI FILIA. Juliæ Titi 101.
DIVO IVLIO EX S. C. Auguſti 30.
DIVO PIO. Antonini Pii 160.
DIVO TRAIANO PARTH. AVG. PATRI. Plotinæ 131.
DIVO TRAIANO PATRI AVG. Hadriani 142.
DIVI NERVA ET TRAIANVS PATER. Trajani 119.
DIVI NERVA PATER ET PLOTINA AVG. IMP. TRAIAN. Trajani 119.
DIVIS PARENTIBVS. Hadriani 142.
DOMITIA AVGVSTA DOMITIAN. IMP. Domitiani 104.
DONA AVG. Gallieni 350.
DRVSVS. Caligulæ 50.
DRVSVS CAESAR TI. F. TR. P. Tiberii 39.
M. DVRMIVS III. VIR. Auguſti 21.
ΔΙΔΡΑΓΜΟΝ. Neronis 65.
ΔΙΚΤΥΝΝΑ ΚΡΗΤΩΝ. Trajani 125.
ΔΗΜ. ΕΞ. ΥΠΑΤ. Β. Trajani 126.
ΔΗΜ. ΕΞ. ΥΠΑΤ. Γ. Hadriani 153.
ΔΗΜ. ΕΞΟΥΣ ΥΠΑΤ. Β. L. Ælii 158.
ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞ. ΥΠΑΤ. Β. Trajani 125.
ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞ. ΥΠΑΤ. Γ. Trajani 126.
ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞ. ΥΠΑΤ. Ε. Trajani 127.
ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞ. ΥΠΑΤΟ ϛ. Trajani 127.
ΔΟΜΙΤΙΑΝΟΣ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒ. ΥΙΟΣ. ΕΤ. Θ. Veſpaſiani 91.
ΔΡΑΓΜΗ ΕΦΕ. Neronis 65.

E

EQVESTER ORDO PRINCIPI IVVENT. Neronis 63.
EX S. C. Auguſti 30. Claudii 55.
EX SENATVS CONSVLTO. Fauſtinæ ſen. 167. 168.
ΕΛΕΥΘ. ΔΗΜΟΥ. Nervæ 116.
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ L. A. Galbæ 76.
ΕΤΟΥΣ ΑΙΡ. Θ. Neronis 66.
ΕΤΟΥΣ ΒΙΡ. Ι. Neronis 66.
ΕΤΟ. ϛ. Neronis 66.
ΕΤΟΥΣ ΖΚ. ΝΙΚΗΣ. Auguſti 37.
ΕΤ. ΙΑ. Neronis 66.
ΕΤΟΥΣ ΙΔ. ΥΠΑΤΟΣ ΙΖ. Domitiani 110.
ΕΤΟΥΣ Α. Othonis 78.
ΕΤΟΥΣ ΙΕΡΟΥ. Veſpaſiani 91.
ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ. Veſpaſiani 91.
ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ Α. Nervæ 116.

ΕΤΟΥΣ

ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ Β. Veſpaſiani 92. Titi 100.
ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ. Δ. Veſpaſiani 92.
ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ Η. Veſpaſiani 92. Titi 100. Domitiani 109.
ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ Θ. Domitiani 109.

F

FECVNDITAS. Lucillæ 180. Juliæ Piæ 234.
—— AVGG. Etruſcillæ 324.
FELICIA TEMPORA. Caracallæ 243. Getæ 258.
FELICITAS AVG. L. Ælii 157.
FEL. AVG. P. M. TR. P. XI. IMP. VII. COS. V. P. P. Commodi 184.
FELICITAS AVGG. Pupieni 304.
—— PERPETVA AVG. Commodi 184.
—— PVBLICA. Mamææ 288. Saloninæ 376.
FELIC. SAECVLI. Sept. Severi 217.
FELICITAS SAECVLI. Sept. Severi 217.
FELICIT. TEMPOR. Sept. Severi 217.
FELICITAS TEMP. Elagabali 270.
—— TEMPOR. Caracallæ 243. Getæ 258.
—— TEMPORVM. Peſcennii 202. Macrini 264. Alex. Severi 280.
FID. EXERC. P.M. TR.P. XI. IMP.VII. COS. V. P. P. Commodi 181.
FID. EXERC. TR. P. III. COS. II. Getæ 258.
FIDES LEGION. COS. II. Albini 209.
—— MILITVM. Macrini 264. Diadumeniani 267. Elagabali 270. Philippi ſen. 313.
—— MVTVA AVGG. Balbini 300. Pupieni 304.
FIDEI EQVITVM. Gallieni 353.
—— MILITVM. Gallieni 353.
—— PRAET. Gallieni 354.
L. FLAMINIVS IIII. VIR. Julii Cæſ. 3.
FORTITVDO AVG. INVICTA. Albini 209.
FORTVNA AVG. Galbæ 70.
—— AVG. COS. II. Albini 209.
—— OBSEQVENS *in alio* OPSEQVENS. Antonini Pii 161.
FORT. REDVX. Juliæ Piæ 234.
FORTVNA REDVX. Sept. Severi 217.
FORT. RED. CAES. AVG. S. P. Q. R. Auguſti 30.
FORTVNA SPES. Hadriani 143.
FORTVN. AVGVSTAE. Domitillæ 94.
FORTVNAE MANENTI. *in aliis* FORT. MANENT. TR.P. XIII. IMP. Commodi 184.
—— MVLIEBRI. Fauſtinæ jun. 174.
—— REDVCI. Peſcennii 202. Albini 210.
FORVM TRAIANI. Trajani 119.
FR. FR. FRVG. Peſcennii 203.

G

GALLIA. Galbæ 71.
GALLIA HISPANIA. Galbæ 71.
GALLIENVS CVM EXER. SVO IOVI VICTORI. Valeriani ſen. 344.

GENIVS EXERC. ILLVRICIANI. Traj. Decii 323.
GEN. LVG. COS. II. Albini 210.
GENIO SENATVS. Antonini Pii 161.
GERMANIA. Hadriani 143.
GERMANICVS CAESAR P. C. CAES. AVG. GERM. Caligulæ 50.
GERMANICVS COS. XV. Domitiani 105.
GERMANICVS MAX. TER. Valeriani ſen. 344.

H

HADRIANVS AVG. P. P. REN. Auguſti 30.
HER. GADIT. Hadriani 143.
HERCVLI COMMODO AVGV. Commodi 185.
HERCVLI COM. P. M. TR. P. XVI. COS. VI. Commodi 185.
HERCVLI CONS. AVG. Gallieni 354.
HER. PAC. L. Veri 177.
HERCVLI ROMANO AVG. Commodi 185.
HERC. ROM. COND. COS. VII. P. P. Commodi 185.
ERCVLI VICTORI (*ſic*) Æmiliani 341.
HILARITAS. Juliæ Piæ 235.
HISPANIA. Galbæ 71. Hadriani 143.
HONOS. M. Aurelii 171.

I

IANO CONSERVAT. Pertinacis 195.
IMP. Galbæ 72.
IMP. AVG. Galbæ 72.
— ANTONINVS PIVS AVG. Soæmiadis 278.
— CAES. Domitiani 105.
— CAESAR. Auguſti 31.
— CAES. DOMITIANVS AVG. P. M. Domitiæ 111.
— CAES. TRAIAN. AVG. GER. DAC. P. P. REST. Julii Cæſ. 6. Auguſti 31. Tiberii 40. Claudii 55. Galbæ 72. Veſpaſiani 86. Titi 96. Nervæ 104.
— C. M. AVR. ALEX. SEVER. AVG. Mamææ 286.
— CN. DOMIT. AHENOBARBVS. M. Antonii 11.
— ET CAESAR AVG. FIL. COS. Caracallæ 244.
— M. AVR. ANTONIN. PIVS AVG. Aquiliæ Severæ 276.
— M. IVL. PHILIPPVS AVG. Otaciliæ Severæ 317.
IMPERATOR PONT. MAX. AVG. TR. POT. Caligulæ 50.
IMPER. RECEPT. Claudii 55.
IMP. T. CAES. Domitiani 106.
— T. CAESAR DIVI VESP. AVG. REST. Tiberii 40.
— T. CAES. VESP. *in aliis* IMP. CAES. VESPAS. TR. P. II. COS. II. Veſpaſiani 87.
IMPERATOR II. Antonini Pii 161.
IMP. II. COS. IIII. P. P. Nervæ 115.
— TER. M. Antonii 11.
— TERTIO III. VIR R. P. C. M. Antonii 11.
— V. P. P. COS. II. DESIG. III. Veſpaſiani 87.

IMP.

IMP. VI. COS. III. M. Aurelii 171.
IMPERATOR VII. Trajani 119.
IMP. VII. TR. POT. XVI. *in aliis* XVII. Tiberii 40.
— X. Auguſti 32.
— XIIII. Auguſti 32.
— XIIII. COS. XIIII. CENS. P. P. P. Domitiani 106.
— XXII. COS. XVII. CENS. P. P. P. Domitiani 106.
IMPERII FELICITAS. M. Aurelii 171.
INDVLGENTIA AVG. Alex. Severi 281.
—— AVG. P. P. COS. IIII. Sabinæ 154.
—— AVGG. IN CARTH. Sept. Severi 218.
—— AVGG. IN ITALIAM. Sept. Severi 218. Caracallæ 244.
INVICTA VIRTVS. Sept. Severi 218. Caracallæ 244.
INVICTVS. Gallieni 354.
INVICTO IMP. TROPAE. Peſcennii 203.
—— IMP. TROPAEA. Sept. Severi 219.
ITALIA. Hadriani 144. Antonini Pii 162.
IVDAEA DEVICTA. Veſpaſiani 87.
IVL. AQVILIA SEV. AVG. Elagabali 271.
IVLIA AVGVSTA. Caracallæ 245. Getæ 259.
IVLIA AVGVSTA DIVI TITI F. Titi 96.
—— AVGVSTI. Sept. Severi 219.
—— MAMAEA AVG. Alex. Severi 281.
IVLIA SOAEMIAS AVG. Elagabali 271.
IVNO. Juliæ Piæ 235. Mæſæ 279.
—— CONSERVATRIX. Mamææ 288.
—— REGINA. Manliæ Scantillæ 193. Etruſcillæ 324. Corn. Superæ 384.
IVNONI CONS. AVG. Saloninæ 377.
—— MARTIALI. Auguſti 33. Voluſiani 336.
—— REGINAE. Sabinæ 155.
IVPPITER CONSERVAT. Domitiani 106.
IVPITER LIBERATOR. Neronis 63.
I. O. M. CAPITOLINVS. Vitellii 81.
—— SPONSOR SEC. AVG. Commodi 186.
IVPITER VICTOR. Vitellii 81.
IOVIS VICTORIAE COS. II. Albini 210.
IO. CANTAB. Gallieni 355.
IOVI CONSERVAT. Æmiliani 341.
—— CONSERVATORI. Caracallæ 244. Macrini 265. Balbini 300. Pupieni 304.
—— CONSERV. AVG. Gallieni 355.
—— CRESCENTI. Gallieni 355. Salonini 380. Valeriani jun. 382.
—— DEFENSORI SALVTIS AVG. Commodi 186.
—— EXSVP. P. M. TR. P. XII. IMP. VIII. COS. V. P. P. Commodi 186.
—— OLY. Auguſti 32.
—— PACATORI ORBIS. Valeriani ſen. 344.

IOVI PRAE. ORBIS. Peſcennii 203. Sept. Severi 219.
—— PROPVGNATORI. Alex. Severi 281.
—— SOSPITATORI. Caracallæ 245. Getæ 259.
—— STATORI. Antonini Pii 162.
—— TON. Auguſti 32.
—— VICTORI. Albini 210. Sept. Severi 219. Elagabali 270.
IVSTITIA AVGVSTI. Peſcennii 203.
IVVENTA IMPERII. Caracallæ 245.
IVVENTVT. AVG. Gallieni 355.
III. VIR R. P. C. M. Antonii 12.
III. VIR R. P. C. COS. DESIG. ITER. ET TER. M. Antonii 11.
ΙΕΡΑ . . . . ΤΑΝ ΚΡΗΤΑΓΕΝΗΣ. Auguſti 37.
ΙΕΡΟΥ Α. Titi 100.

K

ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣΤΩ ΚΡΗΤΕΣ Ε. ΚΟΡ. ΑΤ. Tiberii 41.
ΚΑΙΣΑΡΙ ΣΕΒΑΣΤΩ ΚΡΗΤΩΝ Ε. ΚΟΡ. ΑΤ. Tiberii 42.

L

LAETITIA. Juliæ Piæ 235.
—— TEMPORVM. Pertinacis 195. Sept. Severi 220. Caracallæ 245.
LEG. I. ADI. TR. P. COS. Sept. Severi 220.
—— ADI. VI. P. VI. F. Gallieni 356.
—— AVG. VI. P. VI. F. Gallieni 356.
LEG. I. ITAL. VI. P. VI. F. Gallieni 356.
—— ITAL. VII. P. VII. F. Gallieni 357.
—— MIN. TR. P. COS. Sept. Severi 220.
—— MIN. VI. P. VI. F. Gallieni 357.
LEG. II. ADIVT. TR. P. COS. Sept. Severi 220.
—— ADI. VI. P. VI. F. Gallieni 357.
—— ITAL. VI. P. VI. F. Gallieni 358.
—— PART. V. P. V. F. Gallieni 358.
—— PART. VI. P. VI. F. Gallieni 358.
LEG. III. ITAL. TR. P. COS. Sept. Severi 221.
—— ITAL. VII. P. VII. F. Gallieni 358.
LEG. IIII. FL. Sept. Severi 221.
—— FL. VI. P. VI. F. Gallieni 359.
LEG. V. MAC. TR. P. COS. Sept. Severi 221.
—— MAC. VI. P. VI. F. Gallieni 359.
LEG. VII. CL. TR. P. COS. Sept. Severi 221.
—— CL. VII. P. VII. F. Gallieni 359.
LEG. VIII. AVG. TR. P. COS. Sept. Severi 221.
—— AVG. VI. P. VI. F. Gallieni 359.
LEG. X. GEM. VI. P. F. Gallieni 360.

LEG. XI. CL. TR. P. COS. Sept. Severi 222.
—— VI. P. VI. F. Gallieni 360.
LEG. XIII. GEM. TR. P. COS. Sept. Severi 222.
—— GEM. VI. P. VI. F. Gallieni 360.
LEG. XIIII. GEM. M. V. TR. P. COS. Sept. Severi 222.
—— GEM. VI. P. VI. F. Gallieni 361.
LEG. IIXX. VI. P. VI. F. Gallieni 361.
LEG. XX. VI. P. VI. F. Gallieni 361.
LEG. XXII. TR. P. COS. Sept. Severi 222.
—— VI. P. VI. F. Gallieni 361.
LEG. XXX. VLP. V. Sept. Severi 222.
—— VLP. VI. P. VI. F. Gallieni 362.
L. LENTVLVS FLAMEN MARTIALIS. Auguſti 21.
LENTVLVS SPINT. Auguſti 21.
M. LEPIDVS PONT. MAX. III. VIR. R. P. C. Auguſti 33.
LIBER. AVG. Maximini 290.
LIBERALITAS AVG. Antonini Pii 162. Commodi 186. Macrini 265. Alex. Severi 282. Gordiani Pii 308. Philippi ſen. 313. Voluſiani 337. Valeriani 343. Gallieni 362.
LIB. AVG. P. M. TR. P. II. COS. II. Elagabali 271.
LIB. AVG. II. Caracallæ 246.
LIBERALITAS AVG. II. Alex. Severi 282. Gordiani Pii 308. Philippi ſen. 313.
LIB. AVG. II. COS. II. P. P. Elagabali 271.
LIB. AVG. T. Gallieni 362.
LIBERAL. AVG. III. Hadriani 144.
LIBERALITAS AVG. III. Alex. Severi 282. Gordiani Pii 308. Philippi ſen. 313.
LIBERAL. AVG. III. P. M. TR. P. COS. III. Hadriani 221.
LIBERALITAS AVG. IIII. Alex. Severi 282. Gordiani Pii 308.
LIBERALITAS AVG. V. Alex. Severi 283.
LIRERAL. V. TR. P. VII. IMP. IIII. COS. III. P. P. Commodi 187.
LIBERALITAS VI. Sept. Severi 222.
—— AVG. VI. Getæ 209.
LIB. VI. COS. IIII. Antonini Pii 162.
LIB. AVG. VI. P. M. TR. P. XI. IMP. VII. COS. V. Commodi 187.
LIBERALITAS AVG. VIIII. Caracallæ 246.
—— AVGG. Valeriani 345.
—— AVGVSTORVM. Balbini 300. Pupieni 304.
—— AVGVSTOR. TR. P. COS. II. L. Veri 177.
—— AVGG. III. Valeriani 345.
LIB. AVGG. VI. ET V. Getæ 259.
LIBERALITAS AVGG. VI. ET V. Caracallæ 246.
LIBERATIS CIVIBVS. Pertinacis 195.
LIBERI AVG. VESPASIAN. Veſpaſiani 87.
—— IMP. AVG. VESPAS. Veſpaſiani 87.
—— IMP. GERM. AVG. Vitellii 82.

LI-

LIBERO PATRI. Sept. Severi 223.
—— P. CONS. Gallieni 363.
LIBERTAS. Neronis 63.
L. LIVINEIVS REGVLVS. Jul. Cæſaris 3. Auguſti 21.
LVD. SAEC. FEC. COS. XIIII. Domitiani 107.
LVDOS SAECVL. FECIT COS. III. Sept. Severi 223.
LVNA LVCIFERA. Juliæ Piæ 235.

M

MARC. OTACIL. SEVERA AVG. Otaciliæ 317.
C. MARIDIANVS. Jul. Cæſaris 4.
C. MARIVS TRO. III. VIR. Aug. 22.
—— C. F. TRO. III. VIR. Aug. 22.
MARS PACATOR. Sept. Severi 223.
—— VLTOR. Veſpaſiani 88.
MARTI. Hadriani 144.
—— PACIFERO. Voluſiani 337. Æmiliani 341.
MAR. PROP. Q. Herennii 326.
MARTI PROPVGNAT. Gallieni 363.
—— PROPVGNATOR. Hoſtiliani 329. Æmiliani 342.
MARTI VICTORI. Peſcennii 204. Getæ 260.
MART. VLTO. Auguſti 33.
MATER AVGG. Juliæ Piæ 236.
—— AVGG. MAT. SEN. MAT. PAT. Juliæ Piæ 236.
MATER DEVM. Jul. Piæ 236.
MATRI CASTRORVM. Fauſtinæ jun. 175. Jul. Piæ 237.
—— MAGNAE. Fauſtinæ jun. 175.
MATIDIA AVG. *in ambitu*, CAES. AVG. GERMA. DAC. COS. VI. P. P. Marcianæ 133.
MATIDIAE AVGVSTAE. Plotinæ 131.
MENTI LAVDANDAE. Pertinacis 195.
L. MESCINIVS RVFVS III. VIR. IMP. CAES. AVG. LVD. SAEC. Auguſti 23.
L. MESCINIVS RVFVS III. VIR. S. P. Q. R. V. S. P. RED. CAES. *in aliis*, V. S. P. S. ET R. AVG. Auguſti 23.
M. METTIVS. Jul. Cæſaris 4.
MINERV. SANCT. Getæ 260.
MINERVAE VICTRICI. Peſcennii 204.
MONETA AVG. Peſcennii 204. Juliæ Piæ 237. Gallieni 363.
MONET. AVG. COS. II. Albini 210.
MONETA AVGG. Voluſiani 337.
MVSSIDIVS LONGVS. Jul. Cæſaris 4.
L. MVSSIDIVS LONGVS CLOACIN. Jul. Cæſaris 5.
L. MVSSIDIVS T. F. LONGVS IIII. VIR. A. P. F. Lepidi 7. M. Antonii 12. Auguſti 23.
ΜΗΤΡΟ. ΚΑΙCΑΡ. ΝΕΩ. ΕΤ. Β. Sep. Severi 231.
—— ΚΑΙCΑΡΙΑ ΝΕΩ. ΕΤ. Γ. Getæ 263.
—— ΚΑΙΣΑ. Β. Ν. ΕΤ. Δ. Gordiani Pii 310.
ΜΗΤΡΟΠ. ΚΑΙCΑΡ. ΕΤ. Ε. Juliæ Piæ 239.
ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩC ΚΑΙCΑΡ. ΕΤ. ς. Juliæ Piæ 239.
ΜΗΤΡΟ. ΚΑΙCΑΡ. ΕΤ. ς. Juliæ Piæ 239.

ΜΗ-

ΜΗΤΡΟΠΟ. ΚΑΙΣΑΡΕΙΑ ΕΤ. ΙΒ. Caracallæ 253.
ΜΗΤΡΟ. ΚΑΙΣΑΡ. ΕΤ. ΙΔ. Juliæ Piæ 239.
—— ΚΑΙΣΑΡΙ. ΝΕΟΚ. ΕΤ. ΙΖ. Caracallæ 254.

N

NEPTVNO CONS. AVG. Gallieni 363.
NERO CLAVD. CAES. DRVSVS GERM. PRINCEP. IVVENT. Claudii 56.
—— CLAVD. DIVI CLAVD. F. CAESAR AVG. GERMAN. Agrippinæ Claud. 59.
—— CLAVD. DRVSVS GERM. PRINC. IVVENT. Agrippinæ Claud. 59.
NERONI CLAVD. DIVI F. CAES. AVG. GERM. IMP. TR. P. Agrippinæ Claud. 60.
NILVS. Hadriani 145.
NOBILITAS. Caracallæ 247. Getæ 260.
NOBILIT. AVG. P. M. TR. P. XII. IMP. VIII. COS. V. P. P. Commodi 187.
ΝΕΟΤ ΙΕΡΟΤ Β. Titi 100.
ΝΕΡΩΝ ΚΑΙΣΑΡ. Agrippinæ Claud. 60.
—— ΚΑΙΣ. ΓΕΡΜ. Poppææ 69.
—— ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. Poppææ 69.

O

O. C. S. *deſuper* CAESAR, *infra* AVGVSTVS. Auguſti 33.
OB CONSERVATIONEM PATRIAE. Gallieni 364.
OB CONSERVATIONEM SALVTIS. Gallieni 364.
OB LIBERT. REC. Gallieni 364.
OPI. DIVIN. TR. P. COS. II. Pertinacis 196.
OPTIMO PRINCIPI. Hadriani 145.
OPTIME MAXIME COS. V. P. P. Commodi 187.
ORIENS. Valeriani jun. 383.
—— AVG. Gallieni 364.
—— AVGG. Valeriani ſen. 343.

P

PACATOR ORBIS. Sept. Severi 224. Caracallæ 247.
PANNONIA. Traj. Decii 323.
PATER SENAT. P. M. TR. P. XII. IMP. VIII. COS. V. P. P. Commodi 188.
PATRES SENATVS. Balbini 300. Pupieni 304.
PATIENTIA AVGVSTI COS. III. Hadriani 145.
PAX. Auguſti 33.
—— AETERNA. Philippi ſen. 313.
—— AETERNA AVG. Alex. Severi 283.
—— AVG. Galbæ 72. Voluſiani 338.
—— FVNDATA. Gallieni 365.
—— FVNDATA CVM PERSIS. Philippi ſen. 314.
—— ORBIS TERRARVM. Othonis 78.
—— PVBLICA. Balbini 301. Pupieni 305.

PACIS EVENT. Veſpaſiani 88.
PACI AETER. P. M. TR. P. XIIII. IMP. VIII. COS. V. P. P. Commodi 188.
—— AVGVSTAE. Domitillæ 94.
—— ORBIS TERR. AVG. Veſpaſiani 88.
—— PERP. Auguſti 33. 34.
PACE P. R. TERRA MARIQVE PARTA IANVM CLVSIT. Neronis 64.
PERPETVITATI AVG. Alex. Severi 283. Gallieni 365.
P. PETRONIVS III. VIR. Auguſti 24.
P. PETRON. TVRPILIAN. III. VIR. Auguſti 24.
PIETAS AVG. Matidiæ 135. Fauſtinæ ſen. 168. Alex. Severi 283. Hoſtiliani 330. Valeriani ſen. 346. Salonini 380. Valeriani jun. 383.
—— AVGVST. Domitillæ 95. Domitiæ 112. Matidiæ 134.
—— AVG. N. Otaciliæ 317.
—— AVGG. Gordiani Pii 308. Philippi ſen. 314. Philippi jun. 319. Gallieni 365. Saloninæ 377.
—— AVGVSTORVM. Q. Herennii 327.
—— COS. M. Antonii 13.
—— MILITVM. Alex. Severi 284.
—— MVTVA AVGG. Balbini 301. Pupieni 305.
—— TR. POT. COS. II. L. Ælii 157.
PIETAT. AVGVST. Domitiani 107.
PIETATI AVG. Sabinæ 155. Peſcennii 204.
—— SENATVS C. V. P. P. Commodi 188.
PLOTINA AVG. IMP. TRAIANI. Trajani 120.
PLOTINAE AVG. Matidiæ 134.
PONTIFEX COS. Getæ 261.
PONTIF. COS. II. Getæ 261.
PONT. MAX. Titi 97.
P. M. TR. P. COS. Did. Juliani 198.
PONT. MAX. TR. POT. COS. Hadriani 147.
P. M. TR. P. COS. P. P. Alex. Severi 284. Gordiani Afr. ſen. 295. Gallieni 365.
PONT. MAX. TR. POT. COS. II. Hadriani 147.
P. M. TR. P. COS. II. P. P. Balbini 301. Pupieni 305.
P. M. TR. P. COS. III. Hadriani 147.
P. M. TR. P. COS. IIII. P. P. Trajani 120.
P. M. TR. P. COS. V. P. P. Trajani 120.
P. M. TR. P. COS. VI. P. P. S. P. Q. R. Trajani 120.
P. M. TR. POT. ITER. Caligulæ 50.
P. M. TR. P. II. COS. P. P. Alex. Severi 284. Maximini 290. Gordiani Pii 308. Philippi ſen. 314.
PONTIF. MAX. TR. P. II. COS. II. P. P. Macrini 265.
P. MAX. TR. P. III. Caracallæ 247.
P. M. TR. P. III. COS. II. P. P. Gordiani Pii 308.
P. M. TR. P. III. COS. III. P. P. Elagabali 272.
P. M. TR. POT. IIII. Caligulæ 51.
P. M. TR. P. V. COS. II. P. P. Alex. Severi 285.
P. M. TR. P. V. COS. IIII. Elagabali 272.

P. M.

P. M. TR. P. V. COS. IIII. P. P. Valeriani ſen. 340.
P. M. TR. P. VIII. COS. VII. Titi 97.
PONTIF. TR. P. VIII. COS. II. Caracallæ 247.
P. M. TR. P. VIII. COS. III. P. P. Alex. Severi 285.
P. M. TR. P. VIIII. IMP. VI. COS. IIII. P. P. Commodi 188.
PONTIF. TR. P. X. COS. II. Caracallæ 248.
P. M. TR. P. X. COS. III. P. P. Sept. Severi 224.
P. M. TR. P. X. COS. IIII. P. P. Gallieni 366.
PONTIF. TR. P. XI. COS. III. Caracallæ 248.
—— TR. P. XII. COS. III. Caracallæ 248.
—— TR. P. XII. COS. III. P. P. Alex. Severi 285.
P. M. TR. P. XII. COS. VI. P. P. Gallieni 366.
P. M. TR. P. XII. IMP. VIII. COS. VI. P. P. Commodi 188.
PONT. TR. P. XIII. COS. III. Caracallæ 248.
P. M. TR. P. XIII. COS. IIII. P. P. Caracallæ 249.
P. M. TR. P. XV. COS. III. P. P. Sept. Severi 224.
P. M. TR. P. XVI. COS. III. Sept. Severi 224. 225.
P. M. TR. P. XVIII. COS. III. Septimii Severi 225.
P. M. TR. P. XVIIII. COS. IIII. P. P. Caracallæ 250.
P. M. TR. P. XX. COS. IIII. P. P. Caracallæ 250.
POPULI IVSSV. Auguſti 34.
PRAETOR. RECEPT. Claudii 56.
PRAETORIANORVM. Vitellii 82.
PRIMI DECENNALES COS. III. M. Aurelii 172.
PRIMI DECEN. COS. III. Antonini Pii 163.
PRINC. IVVENT. Commodi 159. Getæ 262.
—— IVVENT. COS. Sept. Severi 225.
—— IVVENTVT. Domitiani 107.
—— IVVENTVTIS. Diadumeniani 267. Maximi 294.
PRINCEP. IVVENTVTIS. Salonini 380.
PRINCIP. IVVENTVTIS. Titi 97.
PRINCIPI IVVENT. Philippi jun. 319.
—— IVVENTVTIS. Q. Herennii 327.
PROFECTIO AVG. L. Veri 178. Sept. Severi 225. Caracallæ 250.
—— AVGVSTI. Trajani 121.
PROFECT. AVG. FEL. Sept. Severi 225.
PROF. AVG. P. M. TR. P. XVI. COS. III. P. P. Sept. Severi 226.
—— PONTIF. TR. P. XI. COS. III. Caracallæ 250.
PROPAGO IMPERI. Plautillæ 256.
PROVIDENTIA. Sept. Severi 226.
—— AVG. Gallieni 366.
—— AVGG. Gordiani Afr. jun. 297. Treb. Galli 334.

PROVIDENTIA DEORVM. Balbini 301. Pupieni 305.
PROVID. DEOR. COS. II. Pertinacis 196.
PROVIDENTIA DEORVM COS. II. Pertinacis 196.
PROVID. TR. P. COS. II. P. P. Trajani 121.
PROVIDENTIAE AVG. Commodi 189.
PROVINCIA DACIA AN. II. Philippi ſen. 315.
PVDICITIA. Jul. Mæſæ 279. Otaciliæ 318.
PVDICIT. AVG. Hoſtiliani 330.
PVDICITIA AVG. Barb. Orbianæ 287. Gordiani Pii 309. Etruſcillæ 324. Voluſiani 338.
PVELLAE FAVSTINIANAE. Fauſtinæ ſen. 168.
ΦΑΑΤΙ. ΟΥΕΣΠ. ΚΑΙΣ. ΕΤΟΥΣ ΝΕΟΥ ΙΕΡΟΥ. Veſpaſiani 92.

Q

QVOD VIAE MVN. SINT. Auguſti 34.

R

RECTOR ORBIS. Did. Juliani 178. Caracallæ 251.
REGNA ADSIGNATA. Trajani 121.
L. RECVLVS III. VIR. A. P. F. M. Antonii 13.
RELIGIO AVG. Valeriani ſen. 346.
RESTITVTORI ACHAIAE. Hadriani 147.
RESTITVTORI AFRICAE. Hadriani 147.
—— GALLIAE. Hadriani 147.
RESTIT. GALLIAR. Gallieni 367.
—— GEN. HVMANI. Valeriani ſen. 346.
RESTITVT. GEN. HVMANI. Gallieni 367.
RESTITVTORI HISPANIAE. Hadriani 148.
REST. ITAL. Trajani 122.
RESTITVTORI ITALIAE. Hadriani 148.
REST. NVM. Galbæ 73.
RESTITVTOR ORBIS. Valeriani ſen. 347.
RESTITVT. ORIENTIS. Valeriani ſen. 347. Gallieni 367.
RESTITVTORI VRBIS. Getæ 262.
REX ARMEN. DAT. L. Veri 178.
—— PARTHVS. Trajani 122.
ROMA AETERNA. Hadriani 148.
—— COS. IIII. Antonini Pii 163.
—— RENASCENS. Galbæ 73.
—— VICTRIX. Galbæ 73.
ROMAE AETERN. Æmiliani 342.
—— AETERNAE. Peſcennii 205. Sep. Severi 226. Gord. Afr. ſen. 296. Philippi ſen. 315. Treb. Galli 334. Saloninæ 377.
—— AVG. Hoſtiliani 330. Voluſiani 338.
ROM. ET AVG. COM. ASI. Claudii 56.
ROMVLO CONDITORI. Hadriani 148.
ΡΩΜΗ. L. A. Galbæ 76.

S

SACERD. DEI SOLIS ELAGAB. Elagabali 272.

SACERDOS DIVI AVGVSTI. Antoniæ 46. Claudii 56.

SACERD. COOP. IN OMN. CONL. SVPRA NVM. EX S. C. Neronis 64.

SAECVLARES AVGG. Otaciliæ 318.

SAEC. AVR. P. M. TR. P. COS. III. Hadriani 148.

SAECVLVM NOVVM. Philippi ſen. 315. Etruſcillæ 325. Hoſtiliani 331.

SAECVLI FELICITAS. Mæſæ 279.

—— FEL. COS. II. Albini 211.

SAEC. FRVGIF. COS. II. Albini 211.

SAECVLO FRVGIFERO. Pertinacis 196.

Q. SALVIVS IMP. COS. DESIG. Auguſti 25.

SALVS AVG. Gallieni 267.

—— AVGVSTI. Maximini 291.

SAL. GEN. HVM. Commodi 189. Caracallæ 251.

SALVS GEN. HVMANI. Galbæ 75.

—— GENERIS HVMANI. Trajani 122.

—— PVBLICA. Nervæ 115. Macrini 265. Herennii 327. Hoſtiliani 331. Treb. Galli 334.

SALVTI AVG. Peſcennii 205.

—— AVG. COS. II. Albini 211.

—— AVGVST. Peſcennii 205.

SANCT. DEO SOLI ELAGABAL. Elagabali 273.

M. SANQVINIVS III. VIR. Auguſti 25.

SECVRITAS AVG. Gord. Afr. ſen. 296.

—— AVGG. Herennii 327. Hoſtiliani 331.

SECVRIT. ORBIS. Otaciliæ 318. Gallieni 368.

—— PERPET. Valeriani ſen. 347. Gallieni 368.

TI. SEMPRON. GRACCVS IIII. VIR. Q. D. Auguſti 25.

TI. SEMPRON. GRACCVS IIII. VIR. Q. DESIG. Auguſti 25.

TI. SEMPRONIVS GRACCVS. Q. DESIG. Jul. Cæſaris 5.

S. C. Auguſti 34.

S. P. Q. R. Auguſti 35.

S. P. Q. R. OPTIMO PRINCIPI. Nervæ 115. Trajani 122. Sept. Severi 227.

S. P. Q. R. P. P. OB C. S. Caligulæ 50. Galbæ 74. Vitellii 82. Albini 212.

S. P. Q. R. SIGNIS RECEPTIS. Auguſti 34.

P. SEPT. GETA CAES. PONT. Caracallæ 251.

P. SEPVLIVS MACER. Jul. Cæſaris 5. M. Antonii 13.

SERAPIDI CONSERV. AVG. Commodi 184.

L. SEPT. SEV. AVG. IMP. XI. PART. MAX. Getæ 259.

SEVERVS AVG. PART. MAX. Juliæ Piæ 237.

SEVERI PII AVG. FIL. Caracallæ 251.

SICIL. IMP. VIII. *in aliis* IX. X. XI. XII. Auguſti 35.
SIGNIS RECEPTIS. Auguſti 35.
M. SILANVS AVG. Q. PROCOS. M. Antonii 14.
Sine epigraphe. M. Antonii 15. Caligulæ 51. 52. Agrippinæ Claudii 61. Neronis 68. Galbæ 74. Veſpaſiani 90. 91. Titi 98. 99. Juliæ Titi 102. Domitiani 110. Trajani 125. Fauſtinæ ſen. 169. L. Veri 179.
SISCIA AVG. Gallieni 368.
SOLI CONS. Gallieni 368.
SOSIVS IMP. M. Antonii 14.
SPES AVG. COS. II. Albini 212.
—— PVBLICA. Diadumeniani 268. Gallieni 369. Salonini 381.
—— FELICITATIS ORBIS. Philippi ſen. 315.
SPEI PERPETVAE. Elagabali 273.
P. STOLO III. VIR. Auguſti 35.
C. SVLPITIVS PLATORIN. III. VIR. Auguſti 26.
ΣΕΒΑΣΤΗΣ ΑΓΡΙΠΠΕΙΝΗΣ ΝΕΡΩΝΟΣ ΚΑΙΣΑΡΟΣ. Neronis 64.
ΣΥΝΚΛΗΤΩ ΚΡΗΤΕΣ ΚΥΔ. Tiberii 42.
—— ΚΡΗΤΕΣ ΚΥΔΩΝΕΑΤΩΝ. Tiberii 42.

T

TELLVS STABIL. Sabinæ 155.
—— STABILIS. Hadriani 149.
TEMPLVM DIVI AVG. REST. COS. IIII. Antonini Pii 163.
TEMPOR. FELICITAS. Getæ 263.
TEMPORVM FELICITAS. Antonini Pii 163.
T. CAESAR. Veſpaſiani 89.
TI. CAESAR AVG. F. TR. POT. XV. Auguſti 35.
TI. CAESAR AVG. P. M. TR. P. XXV. Druſi jun. 44.
TI. CLAVD. CAESAR AVG. GERM. P. M. TRIB. POT. P. P. Agrippinæ Claudii 59.
TITVS CAES. DOMIT. CAES. PRINC. IVVENT. Veſpaſiani 88.
TITVS ET DOMITIAN. CAESARES PRINC. IVVENT. Veſpaſiani 89.
TRES GALLIAE. Galbæ 74.
TRIBVNIC. POTESTAS. Hadriani 149.
TR. POT. COS. III. Antonini Pii 164.
TRIB. POT. COS. III. Antonini Pii 164.
TR. POT. IMP. II. COS. VIII. DES. IX. P. P. Domitiani 108.
TR. P. II. IMP. II. COS. II. P.P. Commodi 190.
TR. P. III. IMP. COS. II. Sept. Severi 227.
TR. P. VI. IMP. III. COS. II. L. Veri 178.
TR. P. VIII. IMP. IIII. COS. III. P. P. Commodi 190.
TR. P. IX. IMP. XV. COS. VII. P. P. Titi 97.
TR. POT. X. COS. VIIII. Veſpaſiani 89.
TR. POT. XII. COS. II. M. Aurelii 172.
TRIB. POT. XV. COS. III. M. Aurelii 172.

TR. POT. XV. COS. IIII. Antonini Pii 164.
TR. P. XVII. *in aliis* XXII. XXV. Tiberii 41.
TR. P. XX. IMP. IIII. COS. III. VIC. PAR. M. Aurelii 173.
TRIVMP. AVG. Veſpaſiani 89.
D. TVR. M. Antonii 14.
TVRPILIANVS III. VIR. Auguſti 24.
ΘΕΟΣ ΣΕΒΑΣΤΟΣ ΕΛΕΥΘ. Tiberii 42.
ΘΕΟΥ ΣΕΒΑΣΤΟΥ ΥΙΟΣ. Tiberii 41.
ΤΙΒΕΡΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡ ΣΕΒΑΣΤΟΣ. Auguſti 37.
ΤΥΧΗ ΤΑΡΣΟΥ ΜΗΤ. Γ. Β. Caracallæ 254.

V

VBERITAS AVG. Etruſcillæ 325. Hoſtiliani 331. Voluſiani 338.
VBIQVE PAX. Gallieni 369.
P. VENTI. PONT. IMP. M. Antonii 14.
VENVS AVG. Domitiæ 112.
—— CAELESTIS. Soæmiadis 278.
—— FELIX. Criſpinæ 192.
—— GENETRIX. Juliæ Paulæ 274. Saloninæ 377.
—— VICTRIX. Titi 98. Criſpinæ 193. Gordiani Pii 309. Saloninæ 377.
VENERI FELICI. Fauſtinæ jun. 175. Mamææ 289.
—— GENETRICI. Hadriani 150.
VERITAS AVG. Traj. Decii 323.
VESTA. Neronis 64. Veſpaſiani 90. Titi 98. Juliæ Titi 102. Domitiani 108. Plotinæ 131. Sabinæ 155. Mamææ 289. Corneliæ Superæ 384.
—— AETERNA. Saloninæ 378.
—— FELIX. Saloninæ 378.
—— MATER. Juliæ Piæ 238.
—— P. R. QVIRITVM. Vitellii 83.
VIA TRAIANA. Trajani 123.
C. VIBIVS VARVS. M. Antonii 15. Auguſti 26.
VICTORIA. Peſcennii 205.
VICT. AETERN. Juliæ Piæ 238.
—— AVG. Sept. Severi 227.
VICTOR. AVG. Gallieni 370.
VICTORIA AVG. Nervæ 115. Peſcennii 206. Gordiani Pii 309. Philippi ſen. 316. Trajani Decii 323. Æmiliani 342. Gallieni 369.
—— AVGVST. Claudii 56. Domitiani 108. Commodi 90.
—— AVGVSTI. Vitellii 83. Veſpaſiani 90. Alexandri Sev. 286.
—— AVG. III. Gallieni 370.
VICT. AVG. COS. II. Albini 212.
VICTORIA AVGG. Gordiani Afr. jun. 297. Balbini 302. Pupieni 306. Philippi jun. 320.
—— CARPICA. Philippi ſen. 316.
—— GALBAE AVG. Galbæ 74.
—— GALL. AVG. III. Gallieni 370.
VIC. GERMANICA. Gallieni 369.
VICTORIA GERM. Maximini 291.
—— GERMAN. Gallieni 370.
—— GERMANICA. Maximini 291. Trajani Decii 323. Q. Herennii 328. Hoſtiliani 332. Salonini 381.

VI-

VICTORIA GORDIANI AVG. Gordiani Pii 310.
—— IMP. VESPASIANI. Veſpaſiani 90.
VICT. IVST. AVG. Sept. Severi 228.
VICTORIA NEPT. Gallieni 371.
—— OTHONIS. Othonis 78.
VIC. PAR. L. Veri 178.
VICT. PART. Caracallæ 252.
VICTORIA PART. Gallieni 371. Salonini 381.
—— PARTHICA. Macrini 266. Valeriani ſen. 348.
—— PARTHICA MAXIMA. Septimii Severi 229.
VICT. PART. P. M. TR. P. II. COS. II. P. P. Macrini 266.
VIC. PART. P. M. TR. P. XX. COS. IIII. P. P. Caracallæ 252.
VICTORIA P. R. Galbæ 74.
VICTOR. SEVER. AVG. Sept. Severi 229.
VICTORIAE AVG. Peſcennii 206.
—— AVGVSTI. Sept. Severi 227.
—— AVGG. Sep. Severi 227. Caracallæ 252. Valeriani ſen. 347.
—— AVGG. II. GERM. Gallieni 370.
—— BRIT. Sept. Severi 228.
—— IVSTAE. Peſcennii 206.
VICT. PARTHICAE. Sept. Severi 229.
L. VINICIVS L. F. III. VIR. Auguſti 26.
L. VINICIVS S. P. Q. R. IMP. CAES. Auguſti 26.
M. VINICIVS L. F. III. VIR. S. P. Q. R. IMP. CAES. QVOD V. M. S. EX EA P. Q. IS. AD A. DE. Auguſti 26.
VIRTVS. Galbæ 75.
—— AVG. Septimii Severi 229. Gallieni 371.
VIRT. AVG. TR. P. VII. IMP. IIII. COS. III. P. P. Commodi 190.
VIRTVS AVGG. Caracallæ 252. 253. Gordiani Afr. jun. 298. Philippi ſen. 316. Valeriani ſen. 348. Valeriani jun. 383.
—— AVGVSTORVM. Sept. Severi 229.
—— VALERI. Gallieni 372.
VIRTVTI AVG. COS. II. Albini 212.
—— ET FELICITATI. Trajani 123.
Q. VOCONIVS VITVLVS. Julii Cæſaris 5.
Q. VOCONIVS VITVLVS Q. DESIGNATVS. Julii Cæſ. 5.
VOTA DECENNALIA. Gallieni 372.
VOT. DECEN. TR. P. COS. II. Pertinacis 197.
VOTA ORBIS. Valeriani ſen. 348.
—— PVB. Hadriani 150.
—— PVBLICA. Auguſti 36. Hadriani 150. Fauſtinæ ſen. 168. M. Aurelii 173. Lucillæ 180. Getæ 263. Elagabali 273.
VOT. P. SVSC. PRO SALVTE ET REDITV I. O. M. SACRVM. Auguſti 36.
VOT. PVB. TR. P. II. COS. II. P. P. Macrini 266.
VOTA SOLVT. DEC. COS. III. Caracallæ 253.
—— SVSCEPTA. Hadriani 150. Sept. Severi 230.
VOT. SVSC. DEC. P. M. TR. P. X. COS. III. P. P. Sept. Severi 230.

VOTA SVSCEPTA P. M. TR. P. COS. VI. P. P. S. P. Q. R. Trajani 123.
—— SVSCEPTA XX. Sept. Severi 231.
VOTIS DECENNALIBVS. Sept. Severi 230. Maximini 291. Balbini 302. Pupieni 306. Treb. Galli 335. Voluſiani 339. Æmiliani 342. Valeriani ſen. 348. Gallieni 372.
VOTIS X. ET XX. Gallieni 372.

X

XV. VIR. SACR. FAC. Vitellii 83.

Y

ΥΠΑΤΟϹ Β. L. Veri 179.
ΥΠΑΤΟΣ Β. Antonini Pii 165.
ΥΠΑΤΟΣ Γ. ΠΑΤΗΡ ΠΑΤΡΙΔΟΣ. Hadriani 152.
ΥΠΑΤΟΣ Δ. ΠΑΤΗΡ ΠΑΤΡΙΔΟΣ. Antonini Pii 165.
ΥΠΑΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ. Nervæ 116.
ΥΠΕΡ ΝΙΚΗΣ ΚΥΡΙΩΝ ΣΕ. L. Veri 179.
ΥΠΕΡ ΝΙΚΗΣ ΡΩΜΑΙΩΝ. M. Aurelii 173. Fauſtinæ jun. 175.
ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΣΕΒΑΣ. Fauſtinæ jun. 176.

IN-

Digitized by Google

INDEX TERTIUS RERUM.

A

ABundantia in nummis quomodo deſignata 321.
Acclamationes Alexandro factæ 283.
Adiabene olim Aſſyria a Severo devaſtata 229.
Adoptio L.Ælii Cæſaris 156.158.
Adrianus Auzout vir eruditus 241.
Adventus Getæ in urbem geminus 257.
Severi in urbem ſecundus 213.
Ædes Concordiæ 300.
Felicitatis 124.
Fortunæ obſequentis duæ memorantur 161.
Ædituus in Capitolio Domitianum ſervavit 105.
Ægyptii Solem, & Lunam ſidera æterna exiſtimabant 313.
Ægyptus an. v. c. 724. menſe, ſextili capta 16.
Ælius Lamia Domitiæ maritus 104.
L. Ælius Trib. poteſtatem ab Hadriano accepit 157.
Æmilianus a militibus apud Ægyptum Imperator declaratus 350.
Multa oppida fame oppreſſit 350.
Victoriam de Scythis reportavit 341.
Cum illis pacem inivit 341.
Herculi comparatus 341.
Æmilius Buca IIII. vir ſub Julio Cæſare 1.
Æquitas in Auguſtis effulgere debet 208.
Æra Amiſenorum 151. 158.
Boſporana ſeu Sauromatum 124. 151. 232.
Regum Traciæ 124. 125. 151.
Æræ Antiochenæ quatuor in nummis ſignantur.
Æſculapius Medicinæ Deus 211.
Pergami tutelare numen 140.
In nummis quid indicat 291.
Æſtatis ſymbolum quale 258.
Æternitas imperii unde quæſita 280.
Auguſtorum,& imperii varie deſignata 312.
Per filios in Severo repræſentata 214.
Per Romulum, & Remum notata 351.
Per Solem demonſtrata 312.
Per Caſtorem, & Pollucem indicata 351.

Per

Per elephantem expreſſa 351.
Æternitatis ſymbola quænam 201.
Æternitatis titulus, aulica adulatio. 201. 351.
Africa Sept. Severi patria 214.
Gordianos appellavit Imperatores 295.
Morte Tacfarinatis pacata 41.
Multarum ferax belluarum 75.
Africæ ſymbola. V. Pegaſus, Proboſcis, Scorpio &c.
Africanis ab Hadriano beneficia collata 141.
Agrippa Vipſaniæ gentis cognomen 1.
M. Agrippa Auguſti gener 2.
Ab Auguſto inter familiares adlectus 1.
Cos. deſignatus 2. 17.
Conſul cum Coſſo Lentulo 21.
Conſulatum geſſit ſecundum 38.
Conſul tertium 38.
Trib. poteſtatem ab Auguſto accepit 21.
Triumphum modeſte recuſavit 23.
Agrippa junior Judææ Rex 98.
Agrippina Claudii neptis 101.
Patruo nupſit 101.
Agon Capitolinus ſub Severo actus 228.
Sub Valeriano editus 347.
Alabanda urbs Cariæ 113.
Alabandenſes Romæ templum extruxere 56.
Albani quinquatria Minervæ celebrata 105.
Albanis populis Rex a Trajano datus 122.
Albinus Conſul ſub Gallieno 372.
Cl. Albinus a Romanis expetitus 209. 211.
Apollinem coluit 208.
Cæſaris nomen a Commodo recuſavit 212.
Conſors imperii a Severo factus 211.
Herculi comparatus 209.
Ex Britannia in Galliam reverſus 210.
A Severianis victus, & occiſus 227.
Alcides dictus eſt Hercules 372.
Alex. Severus Elagabali conſobrinus 281.
Cæſar, & Pontifex declaratus 283.
Solis Sacerdos 273.
Cum matre, & avia cuſtodiendus in caſtra ducitur 284.
Amphiteatrum ab Elagabalo inſtauratum complevit 284.
Rem frumentariam quammaxime curavit 280.
Sall. Orbianam duxit 282.
Matris conſilia ſequebatur 281

Plurimis operibus Romam exornavit 285.
Bellum Perſicum ſuſcepit 283.
De Perſis triumphavit 285. 286.
A militibus occiſus eſt 291.
Alexandria urbs Ægypti 249.
Ab Antonio Roma appellata 76.
Alexandrini Nummos Pertinaci cudere 197.
Trajano gratulati ſunt 126.
Alimenta Italiæ pueris conceſſa 117.
Alimentarii pueri ſunt dicti Ulpiani 117.
Amiſus urbs Ponti 151.
Amiternum urbs 361.
Amor earitatis ſpecies 301.
Amulius Saturninus ſub Gallieno Coſ. 366.
Ancharius Priſcus Cordum accuſavit 41.
Aneilia ad ludos ſæculares ſpectant 25.
Anni Veſpaſiani cur novi ſacri dicti 110.
Nervæ cur ita appellati 116.
In quibus provinciis ſignati 92.
Victoriæ Actiacæ in nummis Antiochiæ 66.
Annus Romæ milleſimus 315.
Novus ſacer ſub Imperatoribus 92.
Angues ex myſteriis Bacchi 12.
Aſiæ minoris inſignia 12.
Annona rerum omnium abundantia 383.
Gravis ſub Commodo 234.
Annonæ Salonina providit 375.
Anteo Herculis filius 13.
Antigonus Alexandri M. dux 124.
Antigonus Rex Judææ captus 14.
Antinous Hadriani Amaſius 138.
Antiochia urbs Syriæ ad Orontem 66.
Sedes imperii Peſcennii 205.
Poſt diverſas æras novam ab anno Victoriæ Actiacæ computat 37.
Antiqui per dextram jurabant 299.
Antiſtia gens e Gabiis oriunda 17.
Antonia abſtemia Auguſti Sacerdos 46.
Antonia Claudii filia ex Ælia Petina 57.
L. Antonius Coſ. 8.
M. Antonius Julii partium ſtudioſus 2.
Inter ſecundos Cæſaris hæredes adſcriptus 2.
Commendatione Cæſaris Sacerdotium habuit 11.
Augurali habitu 11.
Tribunatum plebis obtinuit 11.
Fulviam duxit uxorem 9.
Filiam Domitio deſpondet 11.
Imperator III. appellatus 8.
Conſulatum III. Alexandriæ ſuſcepit 14.
Ab Herculis filio originem trahit 13.

Vo-

Vocatus Dionyſius 15.
Oſiridem ſe ſcribebat 9.
M. Antonius Antonii III. viri filius 9.
Togam virilem ſumit 9.
Antoninus unde Pii nomen tulit 139.
Patris Patriæ nomen tarde recepit 165.
Pacis potius quam belli cupidus 161.
De Britannis triumphavit 160.
Mortuus anno v. c. 914. 172.
Statua illi poſt mortem erecta 161.
Aper Dianæ ſacer 21.
Legionis I. Italicæ inſigne 356.
Ab Hercule occiſus 354.
Apex religionem denotat 4.
A. P. F. ideſt, Auro publico feriundo 10.
Apollo Auguſtorum Deus domeſticus 215.
Auguſtus cur dictus 208.
Malis mederi creditus 336.
Actiacus ubi cultus 140.
Muliebri veſte indutus 182.
Antiochiæ tutelaris Deus 79.
Cæſareæ Cappadociæ cultus 254.
Lytti Cretæ numen 110.
Moneta dictus 182.
Sanctus appellatus 201.
Sibyllas vaticinari docuit 83.
Contra peſtem invocatus 336.
In Delphinum tranſmutatus 83.
Apollodorus ſub Trajano Architectus 119.
Apotheoſis Claudii 64.
Veſpaſiani 99.
Aquila pro Jove ſignata 106.
In bonum augurium Jovi apparuit 106.
In bello Gigantum arma Jovi miniſtravit 66.
Imperium Romanum deſignat 66. 79. 129.
Fulmini inſiſtit 66.
Unguibus clavam tenet 129.
Ictu fulminis non læditur 203.
Æternitatis ſymbolum 131.
Conſecrationis ſymbolum 216.
Cur in Auguſtorum conſecratione 131.
Aquileja a Maximino obſeſſa 302.
C. Aquilius Siciliæ Proconſul 18.
De Pœnis triumphavit 19.
L. Aquilius III. vir ſub Auguſto 18.
M. Aquilius Proconſul Siciliæ 18.
Bellum ſervile confecit 18.
Ara Fortunæ reduci 210.
Segetiæ Deæ in Circo 377.
Jovi Victori 344.
Arabia Imperio R. adquiſita 127.
Archelaus Rex Cappadociæ 41. 239.
Arctoum ſidus æternitatis ſymbolum 52.
Arcus Auguſto erectus 26.
Druſo conſtructus 45.

Severo ad radices rupis Tarpejæ 241.
Argæus mons Cappadociæ 120.
Cæſarienſium inſigne 254.
Argæi montis Deus topicus 254.
Ariminum urbs 27.
Armenia capta 16.
In poteſtatem Romanorum redacta 17.
Ptolemæo ab Antonio data 11.
Artabanus Rex Parthorum 252.
Artavaſdes Armeniæ Rex 11.
Artaxias Armeniæ Rex 17.
Aſtrum Julii 11.
Aſcanius Æneæ filius 261.
Aſia conſularis quot provincias capiebat 113.
Quomodo in nummis depicta 138.
Aſini caput conto impoſitum 322.
Aſtarte Carthaginis Dea 218.
Syris Venus Cæleſtis dicta 218.
Aſtures in Hiſpania domiti 19.
Aſyli jus apud Pergamenos 114.
Audentius Imperium recuſavit 265.
Auguratus ſymbola 243.
Augures a Romulo inſtituti 99.
Auguſtarum Statuæ per Circū 55.
Auguſtæ jus cudendæ monetæ an habuerint 375.
Omnes pudicitiam oſtentabant 155. 279.
Quare Deabus aſſimilabantur 235.
Auguſtus Apollinis filium ſe jactans 28.
Sub quo ſidere natus 35.
Apollini templum erexit 28. 159.
Augur, & Pontifex 3.
Armeniæ Regis fratrem ex Ægypto Romam duxit 16.
Byzantiis beneficia largitus eſt 24.
Carthaginem colonos miſit 25.
Corinthum colonos tranſduxit 24.
Lappæis libertatem conceſſit 110.
Tarracone ægrotavit 23.
Thraciæ regnum diviſit 43.
Libertatis vindex a ſe dictus 33.
Marti Ultori templum conſtruxit 35.
Conſul primum factus 3.
Pontificatum maximum accepit 17.
Ovans urbem ingreſſus 28.
Tres egit triumphos 29.
Poſt Auguſti nomen non triumphavit 23.
In Syriam profectus eſt 29.
Imperator VIII. quando appellatus 35.
Imperator X. quando dictus 32.
Imp. XIIII. quando vocatus 32.
Trib. poteſtatem in perpetuum accepit 28.

Pluri-

Plurimas legiones exauctoravit 361.
Legionem v. Macedonicam ex Gallis ſupplevit 221.
Legionem VIII. reparavit 360.
Anni dies ordinavit 28.
Forum Romæ conſtruxit 119.
Ludos Sæculares fecit 23.
Jupiter ab adulatoribus dictus 22.
Viam Flaminiam ſuis ſumptibus ſtravit 26.
Cur illi ſtatua conſecrata 28.
In epiſtolis ſignandis initio Sphinge utebatur 27.
Alexandri Magni effigiem in ſigillo cælatam habebat 27.
Dioſcoridis manu ſuam ſculptam 27.
Divus appellatus 39.
A Tiberio conſecratus 52.
Poſt mortem decretum illi fuit carpentum 30.
M. Aurelius conſulatum I. inivit anno 893. *p.*159.
Fauſtinam juniorem ducit 173.
Trib. poteſtatem accepit anno 900. *p.*164.
Filiam ad L. Verum duxit 180.
Germanos,& Sarmatos contudit 160.
Frumentum Italiæ conceſſit 359.
Apollinares ludos edidit 172.
Aureolus Imperator appellatus 365.
Macrianum vicit 352.
Aurum Coronarium Italiæ remiſſum 144.
Autumni ſymbolum 258.

B

Bacchi arcana in ciſta 12.
Bacchus cur dictus Liber 223.
Cur in nummis M. Antonii 20.
Peculiaris Severi Deus 217.
Bæbius Veſpaſiani flamen decretus 86.
Balbinus quare electus Imperator cum Pupieno 303.
Contra Pupienum iratus 305.
Cum Pupieno in ſeditione occiſus 307.
Balbus originem a Gadibus trahit 19.
Barbæ primitias Romani deponere ſoliti 355.
Barbari undique ſub Valeriano 344.
Barbatus Valeriæ gentis cognomen 8.
M. Barbatus M. Antonii Quæſtor provincialis 8.
Barſemius Atrenorum Rex 229.
Baſilica Ulpia a Trajano extructa 117.
Plotinæ apud Nemauſenſes 142.

Bebriacum Italiæ urbs 83.
Bellum Adiabenicum 120.
Armeniacum ab Auguſto confectum 16.
Britannicum ſub Commodo 190.
Civile morte Antonii ſopitum 33.
Claudii contra Scribonianum 221.
Vitellii contra Othonem 83.
A Lucio Antonio Germaniæ præſide motum 108.
Inter Severum, & Peſcennium 213.
Contra Albinum 229.
Germanicum ſub Gallieno 369.
Pannonicum feliciter geſtum 28. 32.
Parthicum ab Auguſto 35.
Parthicum ſub Macrino 266.
Perſicum ſub Alex. Severo 283.
Perſicum ſub Valeriano 344.
Peruſinum ſub L. Antonio 13.
Scythicum ſub Gallo 331.
Servile ſub Republica 18.
Siculum contra Sex. Pompejum 31.
Berenices Judæorum Regina 98.
Bigæ non victoriam de hoſtibus denotant 347.
Bilingues nummi ſingulares 68.
Bimartius (Baro) in re nummaria eruditus 43.
Bithynia populi Romani provincia 138.
Bithynium urbs Bithyniæ 138.
Bœtis Hiſpaniæ fluvius 143.
Bonarrotius vir eruditus 139.
Bonus eventus inter Deos relatus 70.
Agriculturæ præſes 88.
Bos Apis Lunæ ſacer 368.
Mnævis Soli dicatus 368.
Coloniæ ſymbolum 359.
Leg. VII. Claudianæ inſigne 359.
Leg. VIII. Auguſtæ 359.
Leg. X. inſigne 359.
Britanni liberi, & Romanæ poteſtati ſubjecti 249.
Britannici nomen Caracallæ datum 250.
Britannia toto orbe diviſa 57.
Britannicus Claudii filius 57.
Brixellum Italiæ urbs 80.
Bruttius Præſens Conſul 170.
Buca Æmiliæ gentis cognomen 1.
Bulla cum Principis imagine 6.
Byzantium urbs Thraciæ celeberrima 372.

C

Caduceus felicitatem deſignat 4.
Pacis inſigne 9.
Cajus Cæſar Auguſti nomen 3.
Cajus Cæſar Auguſti filius adoptivus 29.
Pontifex ab Auguſto factus 88.

Cæcilia gens 40.
L. Cæſar Augur factus 22.
Cæſarea urbs Cappadociæ *66*.
Metropolis ab Antonino Pio facta 239.
Montem Argæum tanquam numen colebat 91.
Prius Mazaca dicta *66*.
Neocoros a Severo facta 231.
Bis Neocoros a Gordiano 310.
Cæſares qui Principes Juventutis non facti 294.
Sacerdotiis in ſpem ſucceſſionis ornati 88.
Deorum cæremoniis imbuti 308.
Cæſarienſes Peſcennio primum addicti 263.
Severi partes amplexi 231.
Cæſarion togam virilem ſumpſit 9.
Cæſarum familia in Nerone extincta 73.
Cæſius Cordus Cretæ Proconſul 41.
De repetundis accuſatus 41.
Cæſonnius Petus Syriæ præſes Antiochum vicit 90.
Caledonii Britanniæ populi 228.
Caligula Augur & Pontifex ab Auguſto factus 50.
Auguſtum imitari ſtudet 51.
Quinque fratres habuit 52.
Patris nummos reſtituit 50.
Sorores ad inſaniam uſque adamavit 44.
In Agrippinam matrem pius 48.
Primus Auguſtarũ vultus in nummis cælari juſſit 278.
Ob quam Victoriam nummus illi cuſus 51.
Antoniam aviam Sacerdotem fecit 46.
In ejus honorem nummos cudit 50.
Polemonem Regem in regno confirmavit 58.
Camelus Arabiæ ſymbolum 128.
Camillus puer ingenuus 263.
Camillus Scribonianus a Claudio defecit 222.
Dalmatiæ Proconſul 222.
Cancelli comitiorum 5.
Caninius Gallus III. vir ſub Auguſto 19.
Cos. cum M. Agrippa 17.
Cantabri Hiſpaniæ Tarr. populi 355.
Ab Auguſto domiti 20.
Capeduncula Auguratus inſigne 243.
Capena Romæ porta 45.
Capitolium a Vitellianis incenſum 88.
Cappadocia in provinciam redacta 41.
Capra Jovis ſymbolum 355.
Capricornus Auguſti natale 27.
In Amiſi urbis nummis 152.
Leg. I. adjutricis inſigne 356.
Leg. XIIII. Geminæ 361.
Leg. IIXX. leg. XX. leg. XXII. XXX. 361. 362.

Ca-

Caracalla Pontifex & Augur factus 243.
Cæſar appellatus 214.
Auguſtus dictus 214.
Conſulatum Antiochiæ accepit 244.
Cum fratre diſcors 259.
Poſt fratris necem ad Prætorianos confugit 244.
In Germaniam profectus 246.
In Britanniam profectus 250.
Pergamum adiit 249.
Alexandrum Magnum imitari voluit 242.
Fratris inſcriptionem ex arcu delevit 241.
Novem congiaria dedit 246.
Commodi memoriam multum colebat 234.
Aurigationem præcipue dilexit 250.
Alexandriam progreſſus eſt 249.
Quare in nummis Nobilitatem ſignavit 247.
Per adulationem invictus dictus 244.
Spe matrimonii Parthos decepit 252.
Sub Solis habitu currum duxit 250.
Sub Martis forma repræſentari voluit 248.
Ægra valetudine uſus eſt 251.
Pro Tyranno habitus 264.
Quare vocatus pius 234.
A Macrino conſecratus 242.
Caria Aſiæ provinciæ pars 113.
Cariſius Auguſti in Hiſpania legatus 19.
Carpenti diſtinctio a thenſa 168.
Carpentum per circum tranſductum 49.
Carpi Sarmatiæ Europææ populi 316.
A Philippis devicti 320.
Carrhæ urbs 371.
Carſeoli urbs Latii 361.
Carthaginenſes ſub Gordiano III. rebelles 310.
A Severo beneficiis affecti 218.
Carthago Africæ urbs 218.
Caſſius Veri legatus 178.
Caſtius adverſus Vologæſum miſſus 181.
Caſtor ludis Circenſibus Præſes 190.
Caſtoris caput ſtella ornatum 25.
Caſtra Prætoria 55.
Catilius Severus Syriæ præſes 136.
Cauſaria liberalitas 147.
Cecropius Dalmata 377.
Cejonius Commodus vir conſularis 157.
Celtarum provincia 356.
Cenſores Sella Curuli utentes 82.
Cenſura omnium honorum apex 82.
Cenſura L. Vitellii 82.
Centaurus Apollini ſacer 351.
Leg. II. Parthicæ inſigne 358.

Cer-

Cerberus Plutonis ſymbolum 141.
Ceres frugum Dea 202.
Proſerpinæ mater 46.
Cerva Junonis ſymbolum 377.
Cervus Dianæ ſacer 353.
Cetra Hiſpanis clypeus 72.
Charme Eubuli filia 125.
Charta involuta quid denotat 22.
Chilo cognomen Flaminiæ gentis 3.
Chryſigone Saloninæ nomen 376.
Cicero leg. XIIII. præfectus 361.
Ciconia Pietatis ſymbolum 13.
Leg. III. Italicæ inſigne 358.
Cidaris Armeniæ inſigne 11.
Ciliciæ pylæ 203.
Cippus cur erectus 318.
Circenſes ludi ab Auguſto editi 28.
In Agrippinæ gratiam inſtituti 49.
Populo ab Hadriano conceſſi 138.
Sub Severo celebrati 230.
Ciſta ad Bacchi myſteria ſpectat 12.
Ciſtophori nummi 12.
Cithara Apollinis ſymbolum 24.
Cium Bithyniæ urbs 206.
Civica Pompejanus vir conſularis 157.
Claſſis Africana ſub Commodo inſtituta 184.
Clava Herculis inſigne 185.
Tyriorum ſymbolum 207.
Claudius Ariſteas Stratoniceæ Prætor 165.
Claudius Imperator Agrippinam neptem duxit uxorem 53.
Germanici nomen in patris memoriam tulit 57.
Imperator in caſtris appellatus 55.
In Britanniam profectus 54.
Fucinum lacum emiſit 149.
III. Id. an. 808. mortuus 67.
Per adulationem Dei filius dictus 65.
Inter divos relatus 63.
Clemens XII. Capitolium locupletavit 144.
Clementia Imp. Vitellii 80.
Cleopatra filium Cæſari peperit 11.
M. Antonio nupſit 11.
Pro Iſide & Luna habita 15.
Nova Dea nuncupata 15.
Cleopatræ caput ciſtæ impoſitum 12.
Clitæ Ciliciæ aſperæ populi rebelles 58.
Clodius IIII. vir ſub Cæſare 3.
Clodius Macer Numidiæ Præfectus 74.
Clypei exagoni Germanorum 121.
Clypeus votivus 21.
Tito appenſus 106.
Cohortes Prætoriæ ſub Auguſto novem 354.
Quantæ ſub Galba 82. 354.
Collega Principis juventutis 320.
Colonia Ælia Capitolina 147.
Columba Veneris ſymbolum 175.

Columna ex roſtris pugnæ Actiacæ 31.
Antonino Pio erecta 160.
Roſtrata Galbæ decreta 99.
Comagene pars Syriæ 90.
Commodo paratæ inſidiæ 186.
Commodus dictus eſt Sarmaticus 337.
Vocatus Germanicus 183.
Provincias & adminiſtrationes vendidit 211.
Exſuperans cognominatus 186.
Annonam procuravit 184.
Herculem ſe appellari juſſit 185.
Apollinares ludos edidit 182.
Leonem conto interfecit 191.
Trib. pot. a patre accepit 182.
Crudelis admodum 188.
Plures victorias per Duces retulit 188.
De Britannia triumphavit 183.
Sacra Iſidis coluit 180.
Romam fecit Coloniam 186.
An filios habuerit 193.
Optimus Maximus appellatus 187.
Statua aurea illi erecta 186.
Octo congiaria diſtribuit 187.
Amazonico cultu proceſſit 190.
Patriæ hoſtis declaratus 195.
Congiaria a Trajano diſtributa 117.
Ab Hadriano ſeptem 144.
Ab Antonino Pio octo 162.
A M. Aurelio 171.
A L. Vero quatuor 177.
A Commodo octo 187.
A Sep. Severo ſeptem 223.
A Caracalla novem 246.
A Geta ſex 259.
Ab Elagabalo duo 272.
Ab Alex. Severo quinque 283.
A Maximino unum 290.
A Balbino, & Pupieno unum 300. 304.
A Gordiano Pio quatuor 308.
A Philippis tria 313.
A Decio unum 323.
A Gallo unum 333.
A Valeriano tria 345.
A Gallieno quatuor 362.
Conjuges Imperatorum ſub Junonis Imagine 155.199.384.
Sub Veſtæ effigie 289.
Conjuratio Piſoniana detecta 63.
Conſenſus exercituum 81.
Conſentes Agricolarum Dii 202.
Conſtantia Claudii Imp. ſymbolum 53.
Conſularis pompæ proceſſus 308.
Conſulatus maximæ dignitatis honos 260.
Gallieno datus 345.
Corbulo Neronis legatus 62.
Pater Domitiæ 104.
Cordus cognomen Cæliæ gentis 41.

Cornelia Paula Elagabali uxor 274.
Cornelia Salonina Gallieni uxor 375.
Deæ Segetiæ templum erexit 376.
P. Romano annonam procuravit 376.
Junonem coluit 377.
Duos filios peperit 377.
Cornelia Supera Valeriani jun. uxor 384.
Cornelius Balbus Proprætor 19.
Cornelius Coſſus Tolumnium occidit 20.
Cornelius Lupus Cretæ Prætor 41.
P. Suillii dolo circumventus 42.
Cornucopiæ abundantiæ ſymbolum 4.
Cornuficia gens 40.
Corona civica ob cives ſervatos 33.
Radiata cur compoſita 101.
Spicea Cereri dicata 46.
Quercea qua de re 33. 335.
Corvus Apollini ſacer 83.
Coſrhoes Parthorum Rex 122.
Coſſus cognomen Corneliæ gentis 20.
Coſſutia gens equeſtris 4.
Coſſutius Maridianus IIII. vir ſub Julio 3.
Cotys Thraciæ Rex 43.
A patruo interemptus 61.
Cremona urbs Italiæ 83.
Cretenſes Trajano devoti 125.
Auguſti conſecrationem cuderunt 37.
Criſpina ſub Veneris effigie 192.
Filium peperit 193.
Capreas relegata, & occiſa 192.
Criſpinus vir conſularis 302.
Crocodilus Ægypti ſymbolum 31.
Crotalum pro terræ orbe 175.
Crumena abundantiæ ſymbolum 338.
Mercurii inſigne 366.
Cteſiphon urbs Parthorum 120.
Cumæ urbs, & colonia ab Auguſto deducta 24.
Cumis ſepultum Sirenis corpus 24.
Cuniculus Hiſpaniæ ſymbolum 143.
Curatores alimentorum Italiæ 148.
Cydnus Ciliciæ fluvius 254.
Cydonia urbs Cretæ 42.
Cyriades Parthorum Rex 371.
Cyzicus Helleſponti urbs 206.

D

Dacia Thraciæ provincia 322.
A Trajano in provinciam Romanam redacta 315.
Romanis a Decio conſervata 322.
Dacici appellatio quando Trajano tributa 121.
Dacorum arma 322.

Decempeda ad coloniarum deductionem 22.
Decennalia pro decem regni annis facta 150.
Gallieni magnifice celebrata 372.
Decennalium ſuſcipiendorum mos 173.
Decennium M. Aurelii primum 172.
Decius a Philippo contra Marinum miſſus 321.
Ab exercitu Pannoniarum electus Imperator 323.
Ejus eximiæ dotes 321.
Victoriam contra Scythas retulit 323.
Hoſtiliano Romam reliquit ſervandam 330.
Victoriam de Germanis reportavit 323.
Herenniam Etruſcillam duxit uxorem 322.
In bello occiſus 330.
Delphin Apollini ſacer 83.
Denarius numerus ſacratiſſimus 256.
Deus unuſquiſque pater dictus 223.
Dexter Cos. ſub Gallieno 372.
Dextra Antiqui jurabant 299.
Dextræ junctæ ſymbola concordiæ 115.
Dextras jungendi mos a Perſis manavit 256.
Dextras implicare juramenti ſpecies 274.
Diadumenianus Cæſar factus 267.
Imperator ab exercitu vocatus 267.
Princeps Juventutis dictus 267.
Diana venatrix in nummis rara 113.
Diana in boum bigis 235.
Lucifera in parturiendo vocata 235.
Ludorum ſæcularium præſes 21.
A Gallieno præſertim culta 353.
A Cretenſibus 125.
Polymammia ab Epheſiis 54.
Pergenſis a Perge Pamphyliæ urbe 118.
Primum templum Epheſi habuit 54.
Dictynna Dianæ cara 130.
Didia Familia Romana 40.
Didius Julianus imperium mercatus eſt 198.
Homo vanus 198.
Dido Carthaginis dea 218.
Didrachmi nummi ab Epheſiis cuſi 65.
Dii Auſpices qui a Severo dicti 217.
Cuſtodes qui vocati 195.
Genitales qui appellati 192.
Nutritores in Salonino 379.
Patrii a Caracalla nuncupati 243.
Dio Caſſius vir conſularis 285.
Dominæ titulus cui tributus 235.
Domini titulus quibus datus 179.

Do-

Domitiano quando tributus 105.
Commodo etiam datus 187.
Domitia cui primum nupta 104.
In filium pia 112.
Domitianus Prætor declaratus 85.
Sacerdotio honoratus 88.
Cæſaris titulo inſignitus 103.
Conſulatum a fratre accepit 103.
Uxorem duxit ante imperium 111.
Germanici nomen ſumpſit 105.
Fratri inſidiari non deſinebat 107.
Forum Romæ conſtruere cœpit 119.
Jovis templum in Capitolio extruxit 105.
Minervæ filius exiſtimari voluit 108.
Legionem I. Minerviam conſcripſit 357.
Triumpho de Judæis adfuit 98.
De Germanis bis triumphavit 105.
Lappæis libertatem confirmavit 110.
Filius illi quando natus 111.
Ejus anni cur novi ſacri dicti 110.
Puerum filium conſecravit 108.
Juliam neptem duxit uxorem 102.
Bellum civile a L. Antonio motum confecit 108.
Sine prole mortuus eſt 87.
Domitianus filius novennis deceſſit 108.
Domitilla inter Deas relata 94.
Domitius Ænobarbus claſſis Antonii præfectus 11.
L. Domitius Pontifex 3.
Drachma cum denario eadem 65.
Drachmales nummi Epheſi percuſſi 65.
Dromedarius duo habet in dorſo tubercula 128.
Druſilla Caligulæ ſoror 49.
Druſus a patre Tiberio Trib. pot. accepit 44.
Druſus ſenior ovans Romam ingreſſus eſt 45.
Ubi arcus illi erectus 45.
Durmius III. vir ſub Auguſto 21.
Dyrrachina prælia 360.

E

ELagabalus XV. annos circiter natus Imperator dictus 273.
Soæmiadis filius 272.
Solis Sacerdos 272.
Pulchritudine, & ſtatura conſpicuus 270.
In odium Macrini electus 271.
Romam profectus 269.
Caracallæ filius a quibuſdam putatus 234.
Nicomediæ hybern... 271.

La

In conſulatu cum Alex. Severo non proceſſit 282.
Rem frumentariam peſſum ire ſivit 280.
Macrinum occidit 269.
Juliam Paulam duxit uxorem 272.
Anniam Fauſtinam ſibi in uxorem junxit 271.
Nullum egit triumphum 272.
Congiaria tria diſtribuit 271.
A militibus occiſus 284.
Elagabalus Deus erat lapis in conum 269.
Romam ab Antoninis allatus 273.
Ex urbe in ſuburbanum delatus 270.
Elegia Armeniæ urbs 123.
Elephanti thenſam trahere ſoliti 114.
Elephantis proboſcis Africæ ſymbolum 75.
Elephas æternitatis ſymbolum 312.
Eleutherna Cretæ urbs 42.
Emerita Luſitaniæ urbs 20.
Emiſa Cœleſyriæ urbs 219.
Enſis Divi Julii Cæſaris 81.
Epheſii Dianam colebant 54.
Epheſus Joniæ urbs 55.
Epocha in gratiam Auguſti 37.
Equorum certamini præeſt Neptunus 363.
Equus Caſtori a Mercurio donatus 190.
Neptuni fabuloſus 377.
Eranum Amiſenis a Trajano conceſſum 152.
Eſquilina una ex regionibus Romæ 124.
Etruſcilla Decii uxor 322.
Sub Junonis effigie repræſentata 324.
Eudemones Arabiæ populi 266.
Euphranor eximius pictor 70.
Expeditio Britannica 224.

F

Fames ſub Commodo ingens 184.
Faſces Juſtitiam denotant 1.
Faſciculus ſpicarum Alexandriæ ſymbolum 113.
Fauſtina ſenior Antonini Pii uxor 166.
Pro nova Junone habita 169.
Sub Cereris imagine 167.
Tertio imperii Antonini anno mortua 166.
Inter divas relata 166.
Maximi honores poſt mortem illi decreti 168.
Fauſtina junior M. Aurelii uxor 174.
Mater caſtrorum vocata 174.
Sub Cybeles habitu 175.
Sub Veneris effigie 176.
Inter deas relata 174.
Annia Fauſtina Elagabali uxor 271.
Genus a M. Aurelio ducebat 277.
Fauſtus Sulla Antoniæ Claudii maritus 57.
Fecunditas cui tributa 324.

Felicitas temporum in annona emicans 202.
Per victorias quæſita 263.
Per pacem procurata 258.
Sæculi quomodo deſignata 217.
Felix imperium, cujus grata populo forma principatus 288.
Felix provincia imperio addita 322.
Felix proceſſus conſulatuum 272.
Felix quæ pudica 385.
Feſtum Jovis Victoris quando celebratum 210.
Pro decennio Imperatorum 230.
Fides mutua in Auguſtis exoptanda 301.
Flamines Antoniæ conceſſi 46.
Veſpaſiano decreti 86.
Flavia Domitilla Veſpaſiani uxor 94.
A Tito inter Deas relata 94.
Flaminius III. vir ſub Julio Cæſare 3.
Florus cognomen Aquiliæ gentis 18.
Flos in quadrigis Titi 97.
Fœdus initum cum Gabinis 17.
Fœminæ duplici cognomine ornatæ 311.
Fontejus Capito in Germania res novas molitus 74.
Fora Romæ quinque 119.
Fortitudo quomodo depicta 209.
Fortuna ad Galbæ limina 71.
Plurimis cognominibus prædita 127.
Inter Numina poſita 195.
Opes tribuere exiſtimata 198.
Obſequens duas ædes habebat 161.
Virilis, & muliebris 175.
Divitiarum mater, & nutrix 209.
Bona in Capitolio culta 351.
Mala in Eſquiliis 351.
Fortuna unicuique vel Genius 209
Fortunæ manenti votum 185.
Reduci ſacra facta 210.
Franci populi 361.
Frumenti penuria ſub Domitiano 115.
Frumentum quot accepere ſub Auguſto 19.
Fucinus lacus a quibus emiſſus 149.
Fulmen divinitatis ſymbolum 203.
Imperii Romani 86.
Providentiæ 25.
Urbis Seleuciæ Syriæ 79.
Fulvia M. Antonii uxor 9.
Fundi urbs prope Terracinam 70.
Furia Tranquillina Gordiani Pii uxor 312.
Sub pudicitiæ Deæ effigie 309.
Furconium urbs 361.
Fuſcianus vir Conſularis 185.

G

Gabiæ urbs Latii 17.
Gades urbs Hiſpaniæ Bœticæ 143.

Galba

Galba in villa natus 70.
Africæ Proconſul 75.
Virtutis dignitate ad imperium evectus 75.
Provinciarum concordia appellatus 72.
Generis humani adſertor 73.
Ejus ſomnium 71.
Numidiam a Macro vexatam reſtituit 73.
Statua equeſtris a Gallis ei decreta 71.
Unum imperii annum illi tribuunt Alexandrini 76.
Externa bella ei non fuerunt 74.
Galli quibus armis utebantur 71.
Gallia Galbæ inter primas acclamavit 71.
Galliæ tres 74.
Gallienus a Senatu Cæſar dictus 345.
Conſors imperii a patre factus 343.
Imperator declaratus 345.
Cohortium Genius 354.
Milites ſibi conciliare conatus 353.
Germanos bis ſuperavit 370.
Macrianum per Aureolum vicit 352.
Ingenuum belli virtute devicit 371.
Abundantiam Romæ reſtituit 350.
De Poſtumo victoriam reportavit 367.
De Perſis triumphavit 369.
Decennalia ſumptuoſe celebravit 372.
Italiæ bello remedium quæſivit 350.
Multorum Imperatorum nummos reſtituit 352. 373.
Triumphum ſumptu alieno egit 366.
Ex alimentis puerorum detrahere noluit 352.
Ad peſtem expellendam ſe accinxit 364.
Munificentiſſimus princeps 352.
Circenſes edidit 369.
Templa Martis, & Vulcani reſtituit 353.
Patrem in ſervitute reliquit 351.
Filium conſecrari juſſit 379.
Germanici Maximi nomen ſumpſit 370.
Perſas per Odenathum ſuperavit 371.
Per deriſionem Auguſta appellatur 369.
Voluptatibus plurimum deditus 371.
Gallus ab exercitu Imperator appellatus 333.
Negligenter imperium adminiſtravit 342.
Pacem tributo a Scythis emit 335.
Gellius Antonii quæſtor provincialis 10.
Genius Senatus 295.

An-

Antiochiæ urbis Syriæ 127.
Lugduni 210.
Genus humanum quid ſignificet 73.
Germani devicti 183.
Eorum arma 54.
Germanici cognomen Trajano datum 121.
Germanicus Caligulæ filius 47.
Victoriam de Cheruſcis retulit 41.
Geſa Gallorum tela 71.
Geta Cæſar factus 214.
Pontifex initiatus 261.
Princeps Juventutis declaratus 261.
Primum Conſul factus 258.
In ludis Circenſibus decurrit 257.
Trojæ ludis præfuit 261.
Tribunitiam poteſtatem accepit 258.
Auguſtus appellatus 215.
Literarum ſtudioſus 261.
Congiaria ſex diſtribuit 259.
Magis quam Caracalla amatus 259.
Glandibus primi homines pro cibo uſi ſunt 335.
Globus dominium denotat 4.
In imperio ſucceſſionem 341.
Gordiani contra Maximinum appellati Imperatores 295.
In Africa occiſi 305.
Gordianus ſenior de electione ſua ſcribit ad Senatum 295.
Gordianus III. pro principe a populo poſtulatus 307.
Perſas ex Syria expulit 314.
Tranquillinam Miſithei filiam in uxorem duxit 308.
Congiaria quatuor diſtribuit 308.
Sabinianum per Mauretaniæ præſidem vicit 309.
Statua illi a Senatu decreta 308.
Proditione Philippi occiſus 307.
Gortyna urbs Cretæ 41.
Gothi Septentrionales populi 371.
Navali prælio ſuperati 364.
Gracchus cognomen Semproniæ gentis 5.
Gryphus Apollini ſacer 351.

H

Hadrianus ex Bœtica oriundus 148.
Syriæ præſes a Trajano conſtitutus 136.
De illius adoptione dubium 136.
Ejus cum Senatu concordia 139.
Sabinam duxit uxorem 131.
Triumphare recuſavit 142.
Athenis hyemavit 140.
Ædificia Romæ plurima inſtauravit 148.
Circenſes ludos populo conceſſit 138.
In Germaniam profectus eſt 143.

Fucinum lacum emiſit 149.
Literis potius quam bello vacavit 140.
Nulla per ſe bella geſſit 142.
Nummos ſuperiorum Impp. reſtituit 30.
In Aſiam iter fecit 138.
Ejus ex Sarmatia reditus 144.
Ter tantum Conſul 152.
Vota decennalia ſuſcepit 150.
Congiaria ſeptem diſtribuit 144.
Plurimum in Senatores ſævit 138.
Totius imperii provincias luſtravit 136.
Ælium Cæſarem adoptavit 157.
Illi XXII. annos tribuunt Alexandrini 76.
Hadrumetum urbs, & colonia Africæ 357.
Hebe juventus dicta 355.
Herennius Traj. Decii filius 326.
A patre Cæſar declaratus 326.
Sacerdotio inſignitus 327.
Principis Juventutis titulo decoratus 327.
Imperii particeps factus 328.
Contra Germanos profectus 326.
In bello occiſus cum patre 330.
Hercules viri fortes olim appellati 177.
Hercules a Trajano cultus 122.
A Severo 217.
A Gallieno 354.
Unde dictus Gaditanus 143.
Cur invictus appellatus 209.
Victor nuncupatus 341.
Tyri præcipue cultus 92.
Hieroſolyma ſub Veſpaſiano capta 85.
Quo die a Tito expugnata 87.
Ter obſeſſa, & capta 97.
Hilaritas P. Romani 200.
Hippius Neptuni cognomen 364.
Hippopotamus Ægypti ſymbolum 145.
Hiſpani quibus armis utantur 71.
Beneficiis ab Hadriano affecti 146.
Hiſpania per Auguſtum pacata 17.
Galbæ primum acclamavit 71.
Honores Cæſari decreti 1.
Honoris cauſa nummi fœminis cuſi 278.
Honos carpenti Matronis conceſſus 168.
Horatia familia Romana 40.
Hoſtilianus pater contra Philippum Imperator appellatus 326.
Hoſtilianus filius a Decio adoptatus 326.
Q. Herennii frater natu minor 329.
In conſortium imperii vocatus 330.
Cum Gallo Imperator factus 330.

Digitized by Google

Hyemis ſymbolum 258.
Hygia Æſculapii filia 265.
Sanitatis Dea 251.
In nummis quid indicat 291.

I

Janus ante fores Curiæ poſitus 195.
Ibis Ægypti ſymbolum 137.
Ida mons 378.
Ignis cæli æternitatis ſymbolum 166.
Ignis a Veſtalibus ſervatus 130.
Illyrii a Tiberio devicti 40.
Imperatores facti mox ſacrificabant 304.
Monetam ſubito cudebant 282.
De bellis civilibus triumphare non ſolebaut 352.
Joves Latii exiſtimati 172.
Orbem Jovis exemplo ſe regere prædicabant 315.
Tanquam Pontifices ſacra faciebant 97.
Dicti patres Senatus 300.
Conſecrati a Gallieno reſtituti 373.
Imperatoris nomen datum Cæſari ut proprium 1.
Imperatorum ſtatuæ per Circum tractæ 55.
Indulgentia ſub Spei typo 281.
Pro permiſſione cælata 154.
Pro tributi remiſſione 218.
Ingenuus ſub Gallieno tyrannus 371.
Ininthimævus Thraciæ Rex 125.
Inſtrumenta pontificalia ſacerdotium indicant 380.
Joannes Hebræorum dux 89.
Iſidis cultus apud Ægyptios 137.
Sacra Romæ edita 183.
A Commodo perpetrata 189.
Italica urbs Hiſpaniæ Bœticæ 143.
Italiæ pueris liberalitas conceſſa 117.
Itanion urbs Cretæ 37.
Judæa a Veſpaſiano capta 87.
Judæi ſub Nerone rebellarunt 85.
In lacu Gennaſar victi 99.
Quotannis didrachmum pendere juſſi 96.
Judaicæ religionis odium 90.
Julia familia Romana 40.
Julia Auguſti 22.
Julia Caligulæ ſoror 49.
Julia Titi Auguſta dicta 96.
A patruo accepta in conjugem 101.
Inter divas relata 102.
Julia Severi ex Emiſa oriunda 219.
Caracallæ, & Getæ mater 233.
Pro Cerere habita 234.
Dominæ titulo inſignita 235.
Pro Cybele repræſentata 233.
Pro Diana 235.
Ab Elagabalo conſecrata 234.
Julia Paula Elagabali uxor 274.

Julia Aquilia Severa Veſtalis erat 271.
Ab Elagabalo in uxorem ducta 276.
Julia Soæmias Elagabali mater 278.
Julia Mamæa Alex. Severi mater 288.
Filium ab Elagabali inſidiis ſervavit 288.
Avara,& filii necis cauſa 288.
Julia Mæſa Alex. Severi avia 279.
Sub Junonis effigie exhibita 279.
Julius Africanus vir conſularis 291.
Julius Avitus Jul. Mæſæ maritus 271.
Julius Cæſar Coſſutiam deſponſavit 4.
Originem a Venere trahebat 1. 4.
Venerem præcipue colebat 4.
Minores Magiſtratus auxit 1.
Pontifex maximus 9.
Forum Romæ conſtruxit 119.
Carthaginem coloniam deduxit 5.
Parens patriæ appellatus 3.
Julus Æneæ filius 2.
Junia gens 40.
Juno Jovis ſoror,& conjux 199.
Martialis dicta 33.
Moneta appellata 182.
Argiva 58.
Nuptiarum præſes 101.
Regina 155.
Samia ab inſula vocata 349.
Soſpita Lanuvii culta 4.
Jupiter deorum, & hominum rex 199.
Ammon in Ægypto cultus 126.
Cantaber in Luſitania 355.
Capitolinus vocatus 81.
Conſervator 355.
Creſcens a Cretenſibus cultus 380.
Cuſtos nuncupatus 63.
Defenſor ſalutis dictus 186.
Exſuperans 186.
Feretrius appellatus 20.
Liberator 363.
Olympius 32.
Optimus Maximus 186.
Præfectus orbi 203.
Propugnator 281.
Salaminius 92.
Soſpitator idem, ac ſervator 245.
Sponſor ſecuritatis 186.
Stator unde dictus 162.
Tonans 32.
Victor 81.
Fulmine Gigantes profligavit 219.
In Aquilam transformatus 106.
Cæli, & terræ imperium illi obtigit 203.
Jusjurandum Claudii Imp. 62.
Juſtitia omnia ponderat bilance 77.
Juventa imperii 245.

Digitized by Google

L

L In nummis Græcis annum ſignificat 69.
L. bienus cum Parthis militavit 9.
Lachetes Prætor Cydoneatum 42.
Lætitia coronam gerit 195.
Lanuvium urbs municipalis, & colonia 4.
Laodicea urbs Cariæ 139.
Lapis in coni formam Elagabalus Deus 269.
Lappa urbs Cretæ 110.
Laurentum Italiæ urbs 189.
Laurus Antiochiæ inſigne 79.
  Apollinis ſymbolum 110.
Lectiſternium in templis poſitum 169.
Legio cur VI. P. VI. F. dicta 357.
Legio adjutrix 74.
  A Galba inſtituta 220.
  I. Auguſta a Gallieno conſcripta 356.
  I. Italica a Nerone 366.
  I. Minervia a Domitiano 357.
  II. Adjutrix ab Afranio 357.
  II. Italica a M. Aurelio 358.
  II. Parthica a Sept. Severo 358.
  II. Trajana a Trajano 362.
  III. Italica a M. Aurelio 358.
  IV. Flavia a Veſpaſiano 221.
  V. Macedonica a Macedonibus devictis 359.
  VII. Claudiana a Claudio 359.
  VII. Galbiana a Galba 74.
  VII. Gemina ſub Auguſto in Dalmatia 221.
  VIII. Auguſta ab Auguſto 221.
  VIII. ob numerum dicta ex veteribus legionibus 359.
  X. ex ordine dicta 360.
  X. Gemina ubi hyemabat 323.
  XI. Claudiana ex veteribus a numero 360.
  XI. A Claudio mutato nomine 222.
  XIII. Gemina ex veteranis 360.
  XIIII. Gemina ubi hyemabat 323.
  XIIII. Reipublicæ tempore inſtituta 361.
  XIIII. Martia, & Victrix appellata 222.
  XVIII. A quo inſtituta 361.
  XX. Valeria Victrix appellata 361.
  XXII. Primigenia ab Auguſto 361.
  XXX. Ulpia Victrix a Trajano 362.
Legiones ab ordine dictæ 356.
  Britannicæ Albino favebant 209.
  Germanicæ Albino adhæſerunt 209.
Legionum ſigna in pompa geſta 358.
Lentulus Flamen Martialis 21.
Lentulus Spinter Augur 21.
  Cognomen Corneliæ gentis 21.

Leo Africæ ſymbolum 137.
Fortitudinis 359.
Imperii dentibus fulmen 249.
Providentiæ idem 249.
Leg. IIII. Flaviæ inſigne 359.
Leonis caput ornatum radiis 284.
Lepidus Pontifex maximus 7.
Quando mortuus 17.
Liber dictus Bacchus 223.
Libri Sibyllini a xv. viris cuſtoditi 83.
Libertas plurima nomina ſortita 72.
Velut in Nerone reſtituta 63.
Licinius Cæcinna vir conſularis 57.
Lituus Auguris ſymbolum 2.
Livinejus Regulus IIII. vir 3.
Livia Claudii avia ut caſtrorum mater cælata 60.
Lollius Urbicus Britannos vicit 159.
Longus cognomen Muſſidiæ gentis 4.
Lucillus Gallieni propinquus 383.
Lucilla M. Aurelii filia 180.
L. Vero uxor data 180.
Sub Cereris effigie 180.
Antiochiæ cum Commodo ſubſtitit 181.
L. Meſcinius III. vir 23.
L. Roſcius Cæſaris legatus 360.
L. Vitellius Imperatoris pater 81.
Lucretia Romana familia 40.
Ludi pro Cæſaris ultione celebrati 13.
Ludi Apollinares quando editi 172.
Circenſes a Commodo celebrati 190.
Sæculares ab Auguſto facti 23.
A Domitiano editi 104.
A Septimio Severo 223.
A Philippo 315.
Sub Dianæ tutela 21.
Scenici 20.
Ludorum ſæcularium cura 315.
Lugdunum urbs Galliæ 210.
Luna creſcens Byzantii ſymbolum 24.
Æternitatis 201.
Lupa cum puerulis Romæ ſymbolum 99.
Leg. II. Italicæ inſigne 358.
Lyra Apollinis ſymbolum 110.
Littus urbs Cretæ 110.

M

Macedones devicti 359.
Macrianus ſub Gallieno tyrannus 352.
Macrinus Caracallæ ſucceſſor 264.
A Senatu Patricius factus 267.
Contra Parthos dimicavit 365.
Caracallam conſecravit 242.
Congiarium diſtribuit 265.
Proditus a militibus 270.
Mæatæ Britanniæ populi 228.
Magiſtratus minores ſub Cæſare aucti 1.

Ma-

Majores, & Minores Dii 368.
Mamilia gens 40.
Manius Acilius de Antiocho triumphavit 12.
Mannus Arabiæ Rex 181.
Manus concordiæ ſymbolum 1.
Manlia Scantilla Did. Juliani uxor 199.
Marciana a Trajano conſecrata 132.
Marcomanni populi 165.
Maria gens 40.
Marinianus in Coſſutiam gentem adoptatus 4.
Mariniana Valeriani uxor ſecunda 349.
Marinus Mœſiæ præfectus 321.
Marius Capito 22.
Marius III. vir ſub Auguſto 22.
Marius Celſus Othonis dux 80.
Mars legionis I. Auguſtæ inſigne 356.
Pacator dictus 223.
Pacifer appellatus 337.
Propugnator dictus 329.
Romuli pater exiſtimatus 260.
A Gallieno cultus 363.
Apud Romanos 223.
Apud Thraces natus 341.
Ultor cognominatus 12.
Ejus ſidus 21.
Ejus ſimulachrum 21.
Marſi populi 361.
Martia Romana familia 40.
Mater Caſtrorum quæ dicta 237.
Matidia Marcianæ filia 134.
Auguſtæ titulo donata 134.
Ab Hadriano conſecrata 135.
Matrimonium unde dictum 256.
Liberorum cauſa fit 256.
Matronæ Romanæ prodibant velatæ 309.
Mauri ſub Commodo victi 188.
Maximinus Imperator factus 290.
Germanos debellavit 291.
Gravis, ac truculentus 292.
Uxori mortem attulit 293.
Hoſtis appellatus 299.
Aquilejæ occiſus 302.
Mazaca, dicta Cæſarea 66.
Metropolis facta 41.
Meduſa providentiæ ſymbolum 226.
Memmia gens 40.
Menophilus vir conſularis 302.
Mens ut Dea apud Romanos culta 156.
Mercurius a Mercibus dictus 366.
Equorum diſtributor 190.
Primus equum domuit 257.
Ægyptios literas docuit 353.
Veneri pomum dedit 173.
Amiſi cultus 152.
Lytti Cretæ urbis 110.
Mereri in legione qui poterant 358.
Meſopotamia Perſis a Philippo conceſſa 314.
Meſſalina Claudii uxor 57.
Mettia gens e Lanuvio oriunda 4.
Mettius IIII. vir 4.
Minerva leg. I. Minerviæ inſigne 357.
Tutelaris Athenienſium Dea 140.

Belli

Belli Præſes 204.
Artium Dea 260.
A Domitiano ſuperſtitioſe culta 97.
Panachæis cognominata 140.
Vibbone oppido culta 26.
Minos Rex Cretæ 125.
Minucia gens 40.
Miſitheus Gordiani III. ſocer 308.
Mithrydates a Claudio Ponti Rex factus 58.
Mœſa mulier ſagax 281.
Elagabali, & Alex. Severi avia 279.
Nepotes ad imperium evexit 279.
Moneta cum bilance 204.
Jus regni ſummum indicat 290.
Monetarii aliquando ſphalmata patrabant 205.
Monetæ jus an penes principes fœminas 237.
Mores aſperrimi vini uſu manſueſcunt 363.
Mos regibus dextras implicandi 274.
Sacra faciendi Claudio per Neronem abolitus 55.
Moſella Germaniæ inferioris fluvius 366.
Mucianus Syriæ Præſes 79.
Mulier turrita Orientis ſymbolum 365.
Mulieres cum bilancibus quid ſignificent 463.
Mundus providentia gubernatur 305.
Muſſidia gens e Gabinis oriunda 5.
Muſſidius Longus IIII. vir 5.
Myſteria Bacchi 12.
Cereris 46.

N

Navis Prætoria cum labaro 270.
Naxus inſula 100.
Nemeſes duæ apud Smyrnæos cultæ 140.
Neptunus leg. XI. Claudianæ inſigne 360.
Gallieni Deus conſervator 363.
Nero a Claudio adoptatus 56.
Druſi cognomen initio tulit 59.
Major Britannico biennnio tantum 60.
Princeps Juventutis declaratus 64.
Imperium ſuſcepit anno 808. 67.
Initio multa Senatus arbitrio permiſit 63.
Summam rerum matri 59.
Jani templum clauſit 64.
Gravia vectigalia abolevit 64.
Conjurationem Piſonianam detexit 63.
Tres habuit uxores 69.
Armenias amiſit 253.
Veſtæ templum reſtauravit 64.

Ho-

Hoſtis P. Rom. judicatus 73.
Nerva Antonii Proquæſtor 10.
Nerva Imperator Cretenſis ex P. Victore 116.
Nullum bellum per ſe geſſit 115.
Inter bonos principes recenſitus 115.
Forum Romæ a Domitiano inchoatum perfecit 119.
A Trajano conſecratus 119.
Nicæa urbs Bithyniæ 206.
Nicomedia urbs Bithyniæ 269.
Nicopolis urbs Epiri 140.
Nili acceſſus denotatus 145.
Nilus Ægypti ſymbolum 145.
Nobilitatem quis primus in nummis ſignaverit 187.
Noctua Minervæ ſacra 126.
Norbana gens 40.
Noriſius Cardinalis de Epochis Syromacedonum ſcripſit 65.
Nova Imperii auſpicia 230.
Numidia a Galba reſtituta 73.
Numa Pompilius Veſtæ templum extruxit 90.
Nummi certa ſunt Hiſtoriæ monumenta 259.
Diligentius quam Hiſtorici congiaria docent 162.
Plurimum hiſtoriæ ſubſidium afferunt 154.
Pluſquam codices duraturi 119.
Ejuſdem urbis Latini, & Græci 129.
In ludibrium Gallieni facti 369.
In ludibrium Saloninæ 375.
Hiſpanici poſt Caligulam nulli 73.
Quinarii quinam ſint 162.
Quare dicti Victoriati 181.
Maximi argentei Romæ non cudebantur 316.
Numonia gens 40.

O

Ctavia Claudii filia 57.
Neronis nupta 57.
Dimiſſa ut ſterilis 69.
Odenathus Palmyrenorum princeps 367.
Perſarum duces cepit 383.
Olea Pacis ſymbolum 70.
Hiſpaniæ 148.
Oppianus Severi coetaneus auctor 236.
Ops dicta eſt conſiva 9.
Vocata eſt terra 196.
Orbis Imperium Romanum denotat 1.
Oriens Provincias Rom. ſuperiores arguit 120.
Orons Syriæ fluvius 127.
Oſiris idem cum Sole 9.
Maritus Iſidis putatus 189.
Otacilia Philippi ſen. uxor 317.
Otho contra Vitellianos profectus 77.
Magna fuit ejus in annona procuranda diligentia 77.
Victorias tres retulit 78.
Copiæ ejus ubi fuſæ 78.

P

Pagurius papilionem acetabulis retinet 21.
Palladium felicitatis pignus 378.
In Veſtæ fano adſervatum 102.
In aulam Imperatoris translatum 238.
Pallas Prudentiæ Dea 224.
Palma Syriæ rector ſub Trajano 127.
Palmæ ramus victoriæ ſymbolum 378.
Apameæ Syriæ 93.
Arbor Judææ 87.
Palmarum rami quid deſignent 200.
Pamphylia provincia populo Romano data 138.
Pandataria inſula 48.
Pannonia provincia gemina 323.
Paphos urbs Cypri 93.
Parthamaſiris Pacori F. Artabani N. 123.
Armeniæ Rex factus 122.
Regno exutus 122.
Parthamaſpates Artabani filius 122.
Rex Parthis a Trajano datus 122.
Parthenope nomen Sirenis 24.
Parthi populi Aſiæ 224.
Parthici nomen Macrino decretum 260.
Maximi cognomen Severo conceſſum 224.
Patientia in Ethnicis quæ virtus 145.
Paulina Maximini uxor 293.
Pavo Junonis ſymbolum 155.
Pavones primi in Samo educati 101.
Pax Veneris ſocia 3.
Pax inter Auguſtum, & Antonium 18.
Inter Auguſtum, & Phraatem Regem 32.
Inita cum Sarmatis 91.
Cum Artabano Rege 266.
Cum Sapore Rege 314.
Orbis terrarum 78.
Pegaſus Africæ ſymbolum 41.
Corinthi urbis 24.
Leg. II. Adjutricis inſigne 357.
Pergameni Auguſto templum dicarunt 29.
Pergamus Aſiæ urbs 117.
Perge urbs Pamphyliæ 114.
Pergenſes Græce, & Latine ſcribentes 128.
Perpetuitas pro Æternitate 365.
Perſæ populi Aſiæ 371.
Pertinax Imperium recuſavit 196.
Æquitate illuſtris 194.
Virtute, & juſtitia præſtans 197.
Congiarium dedit 195.
Inter Deos relatus 194.
Peſcennius Apollinis cultor 201.
A Romanis contra Julianum appellatus 203.
Antiochiæ Imperator factus 205.
Pertinacis vitam æmulari ſtudet 204.

Co-

Cognominatus juſtus 203.
A Severo interfectus 201.
Non conſecratus eſt 201.
Peſſinus urbs Galatiæ 341.
Peſtilentia Romæ vigens 182.
Etiam ſub Gallieno 364.
Petronia gens e Sabinis orta 24.
Petronius III. vir ſub Auguſto 24.
Philaletes Jovis nomen 139.
Philippenſis pugna 26.
Philippus Macedonum Rex 67.
Philippus Imp. naves frumentarias avertit 313.
Ex Perſico bello reverſus 314.
Senatores ſibi conciliat 312.
Filium Cæſarem appellat 314.
Ludos ſumma magnificentia edidit 315.
Contra Carpos profectus 316.
Bellum cum Perſis renovare tentat 314.
In Marinum movet 321.
Poſtea in Traj. Decium 321.
In prælio interemptus 321.
Philippus junior XII. annos natus Imperator appellatus 318.
Princeps Juventutis factus 319.
Philoecima Julienſium ſacerdos 385.
Phoenix æternitatis ſymbolum 175.
Phraates Parthorum Rex 19.
Armeniam invaſit 30.
Signa militaria Auguſto remiſit 29.
Pietas L. Antonii cognomen 13.
Pietas debitus erga Deum cultus 314.
Pipara Marcomannorum Regis filia 365.
Piſo a Galba adoptatus 76.
Plautianus Præfectus prætorii 255.
Plautilla Caracallæ uxor 255.
Plotina Trajani uxor 130.
Hadrianum evexit ad Imperium 149.
Ab Hadriano conſecrata 130.
Poetavio Pannoniæ urbs 222.
Polemo Ponti, & Boſpori Rex 15.
Polemo II. Rex Ponti 58.
Regnum paternum a Caligula obtinet 67.
Ponti regnum Neroni ceſſit 68.
Ejus Regis anni in nūmis 67.
Pomum Veneri datum 378.
Pompa Circenſis 114.
Solemnis ſub Elagabalo 170.
Pompejus Commodum occidere tentat 188.
Pompejus M. Hieroſolymam cepit 97.
Uxorem duxit Antoniam 57.
Pontifices duo maximi 301.
Pontificis maximi officium 167.
Dignitas perpetua 97.
Pontinæ paludes 123.
Pontus in provinciam redacta 68.
Portus Iccius apud Morinos in Gallia 225.
Poſtumus Gallieni dux 379.

In Galliis Imperator appellatus 367.
Saloninum interfecit 379.
Præſericulum Pontificis maximi inſigne 9.
Prætexta quando depoſita 97.
Prætoriani qui dicti 82.
Prætorium tabernaculum 19.
Praxiteles inſignis ſtatuarius 88.
Principes Juventutis quinam facti 88.
Patricii eſſe debebant 268.
Pueri tantum 294.
Principis, ac periti Gubernatoris effigies 251.
Proboſcis elephantis Africæ ſymbolum 75.
Probus Severi gener 217.
Proceſſus conſularis pompa in Caracalla 242.
In Geta 258.
In Macrino 265.
In Elagabalo 272.
In Alex. Severo 285.
Proconſul qui provinciam adminiſtrat 14.
Profectio Parthica Trajani 121.
Caracallæ in Britanniam 250.
Profectiones Severi plurimæ 225.
Proquæſtores monetam cudebant 8.
Proſerpina Cereris filia 46.
Providentia optima frugi materfamilias 196.
Provinciales ſub Commodo ſedati 188.
Ptolemæus M. Antonii ex Cleopatra filius 11.
Publicola Gelliæ gentis cognomen 10.
Pudicitia velo faciem obumbrat 287.
Præcipuum fœminarum decus 325.
Nulla arte reparabilis 309.
Romanis matronis cara 318.
Romæ ut dea culta 318.
Una Plebeja, altera Patritia 318.
Pudicitiæ typus inſolens in nummis Imperatorum 330.
Puellæ alimentariæ ab Antonino Pio inſtitutæ 162.
Fauſtinianæ dictæ 168.
Pueri capræ cur inſidebant 380.
Majores, & minores in Trojæ ludo 267.
Quatuor anni tempora deſignantes 245.
Pugna leonis cum cervo 21.
Pupienus a Senatu Imperator electus 305.
Contra Maximinum profectus 299.
A militibus occiſus 307.
Pythodoris Thraciæ Regina 43.

Q

Quadrigæ conſulares M. Aurelii 170.
Quæſtor provincialis 8.
Quæſtores nummos cudebant 5.
Quæſtura inter magiſtratus minores 5.

Qui-

Quinariorum ſeries apud Ser. Cenomanenſium Ducem 163.
Apud Ill. D. Ab. de Rothelin 163.
Quindecim viri ſacris faciundis præpoſiti 23.
Quintilius Marcellus vir conſularis 285.
Quintus Gallienus Gallieni filius 378.

R

Radius baculus pro aſtrologia 297.
Reate urbs Italiæ 361.
Reginus Antiſtiæ gentis cognomen 17.
Regnandi inexauſta aviditas 303.
Regulus Livinejæ gentis cognomen 3.
Repentinus Did. Juliani gener 200.
Rhadamiſtus Armeniæ Rex 62.
Rhenus Germaniæ fluvius 146.
Rheſcuporis Thraciæ Rex 43.
Reges ſocii Auguſto templum dicarunt 32.
Rœmetalcis Boſpori Rex 43.
Nepotem interfecit 61.
Rogus unde dictus 174.
In Campo Martio erigebatur 293.
Suggeſtus ſpecie quadrangula 160.
Roma pro Dea culta 205.
Renaſcens ſub Galba 73.
Victrix dicta 73.

Roſtra nova dicta Julia 26.
Rubria gens 40.
Rufus Meſciniæ gentis cognomen 23.

S

Sabina Matidiæ filia 134.
Puellas alimentarias, inſtituit 155.
Quando mortua 156.
Inter deas relata 154.
Sabinia Tranquillinæ nomen 311.
Sabinianus rebellat in Africa 308.
Sabinus Juliæ Titi maritus 96.
Sabinus Coſ. ſub Gordiano Pio 310.
Sacerdotium primi faſtigii Tyrocinium 308.
Imperii Candidati ſymbolum 319.
Sacra Marti propugnatori 330.
Romæ pro Gordiano acta 296.
Omnia penes Imperatorem 294.
Sæculum novum ſub Philippo 325.
Aureum ſub Commodo 149.
Frugiferum ſub Pertinace 196.
Salamis Cypri urbs 93.
Salii menſe Martio ſolemnia 25.
A quo inſtituta 107.
Salonina Gallieni uxor 365.
Ob vultus, & corporis elegantiam amata 378.
Deæ Segetiæ templum erexit 376.

Duos filios peperit 377.
Saloninus Gallieni filius 377.
In Gallias miſſus 379.
Poſtumi artibus occiſus 379.
Salus per Æſculapium deſignata 211.
Gallieni conſervatrix 367.
Generis humani 122. 189.
Sall. Orbiana ab Antiquariis Traj. Decii uxor male exiſtimata 287.
Alex. Severi conjux 282.
De ea ſilent auctores 287.
Salluſtio reſcribit Alexander Severus 287.
Sapor Perſarum Rex 313.
Salvius Coſ. deſignatus non iniit 25.
Samos inſula 101.
Sanctus, ideſt propitius 201.
Sarmatæ repreſſi 78.
Sauromates Rex Sarmatarum 124.
Sauromatum Regum æra 232.
Savus Pannoniæ fluvius 368.
Sceptrum divinitatis inſigne 52.
Imperii 318.
Scipio eburneus Conſulum inſigne 278.
Scopas ſtatuarius ſub Auguſto 183.
Scorpio Africæ ſymbolum 19.
Scythæ Italiam depopulantur 350.
Seceſpita Pontificale inſtrumentum 283.
Securis religionis ſymbolum 1.
Securitas quomodo depicta 368.
Segetia a Segetibus dicta 376.
Seleucia Syriæ ad Orontis oſtia 100.
Selinus Ciliciæ urbs 134.
Sella aurea in Circum, & theatra 96.
Supremi honoris inſigne 96.
Curulis in tẽplo quando 82.
Eburnea Conſulis, & Prætoris 89.
Sempronius Gracchus ſub Cæſare Quæſtor 5.
Senatus æream monetam cudebat 282.
Sui juris ſtudioſus 53.
In ædem Concordiæ concurrit 300.
Maximino honores abolevit 295.
Hoſtilianum patrem appellavit Imperatorem 330.
Imperatores elegit 295. 300.
Gallienum dixit Cæſarem 345.
Sententiæ Auguſti ſymbolum 21.
Septembris menſis dictus Germanicus 47.
Septemtriones in nummis Neronis 68.
Sepulius Macer IIII. vir 5.
Serapis creditus Æſculapius 189.
Serpens felicitatis, & prudentiæ ſymbolum 6. 202.
Serpentes Aſiæ inſignia 15.
Servilius Vatia vir conſularis 8.
Seſtertia quindecim ſingulis prætorianis 56.
Severus rei militaris ſcientia peritus 218.
Peſcennii nummos mutuatus eſt 228.

Mar-

Marci filius haberi voluit 237.
Pertinacis nomen adſumpſit 213.
Britannici appellationem cepit 225.
Albinum conſortem imperii fecit 211.
Eum poſtea inſidiis adgreſſus eſt 208.
Vehiculationem Italiæ remiſit 218.
Illi minus favebat Senatus quam Albino 212.
Ædificia plurima extruxit 262.
Carthaginenſibus multa indulſit 218.
Legiones tres inſtituit 220.
Ludos ſæculares celebravit 223.
Parthos debellavit 214.
Minervam ſummopere coluit 226.
Pro crudeli habitus 209.
Bonarum artium ſtudioſus 226.
Romæ omnes ædes publicas inſtauravit 226.
Duos Antoninos reliquit 216.
In Britannia mortuus eſt 216.
A filiis conſecratas 216.
Ejus filii ſine prole deceſſerunt 214.
Seuthis Thraciæ Rex 125.
Sextilis menſis Auguſtus dictus 16.
Sextus Verus M. Aurelii filius 171.
Signa militaria Auguſto remiſſa 29.
Romanæ militiæ ſymbola 267.
Silanus Augur Antonii legatus 14.
Ejus partium deſertor 14.
Silii de Treviris victoria 41.
Simon Gioræ Judæus in triumphum ductus 86.
Simpulum vas Pontificium 17.
Simulacro Cæſaris quare ſtella addita 2.
Siſcia Pannoniæ urbs, & colonia 368.
Siſtrum Ægypti ſymbolum 137.
Smyrna urbs Græciæ 139.
Sodales Antoniæ matris Claudii 46.
Soæmias Elagabali mater 278.
Soæmus Armeniæ Rex 178.
Sol idem cum Oſiride 11.
Invictæ virtutis ſymbolum 354.
Sol, & Luna æternitatis ſymbola 84.
Sidera æterna 313.
Solis caput radiatum 247.
Soſius Syriæ præſes 14.
Sub Antonio Hieroſolymam cepit 97.
Spectacula ob Severi decennium edita 230.
Spes Juvenum Dea 268.
Florem pro ſymbolo gerit 202.
Gemina, nova, & vetus 331.

So-

Solita Cæſarum comes 380.
Sphinx Auguſti ſigillum 27.
Spicæ annonæ ſymbolum 103.
Spinter Corneliæ gentis cognomen 21.
Spolia Jovi Feretrio 20.
Statilia Neronis uxor tertia 69.
Statius Priſcus Veri legatus 178.
Statua Apollini Palatino erecta 27.
Cæſari S. C. decreta 34.
Equeſtris erecta Auguſto 28.
Populi juſſu poſita 34.
Equeſtris erecta Hadriano Stratoniceæ 165.
Commodo ſub Herculis habitu 185.
Equeſtris Severo 224.
Caracallæ 247.
Pupieno 305.
Gordiano 308.
Stella Aradi ſymbolum 92.
Stella crinita per ſeptem dies viſa 2.
Stolo III. vir ſub Auguſto 25.
Strato Amiſi Tyrannus 152.
Stratonicea Cariæ urbs 165.
Studium nũmorum fructuoſũ 50.
Succeſſionis futuræ ſymbolũ 327.
Sulpicia Romana familia 40.
Supplicationes pro Imperii auſpiciis 306.
Syrii partes Peſcennii amplexi ſunt 205.

T

TAcfarinas in Africa victus 41.
Tarpeja virgo Sabina 24.
Tarraco urbs Hiſpaniæ Tarraconenſis 23.
Tarſus Ciliciæ urbs, & Metropolis 254.
Libera ab Antonio, & Auguſto dicta 254.
Peſcennii partes deſeruit 254.
Severiana, & Antoniana dicta 254.
Tatianus Trajano familiaris 142.
Tatius Sabinus Rex 5.
Taurus in ſpectaculis a Cæſare productus 4.
Temo maris potentiæ ſymbolũ 4.
Templa Cypriorũ tria inſignia 93.
Templi Hieroſolymitani vaſa 88.
Templum Æſculapii 249.
Apollinis Bajani 208.
Apollinis Palatini 27.
Apollinis Sancti 201.
Auguſti a Tiberio inchoatum 49.
Auguſti apud Pergamenos 56
Bacchi, & Herculis 217.
Concordiæ Romæ 63.
Dianæ Epheſiæ 54.
Dianæ Pergenſis 114.
Dianæ Valerianæ 346.
Fauſtinæ ſenioris 166.
Felicitatis 124.
Flaviæ gentis 97.
Fortunæ 127.
Fortunæ Muliebris 175.
Fortunæ Reducis 210.
Herculis Gaditani 145.
Honoris 124.
Jani quando clauſum 64.

Jo-

Jovis Ammonis 219.
Jovis Capitolini 81.
Jovis Cuſtodis 105.
Jovis Feretrii ab Auguſto reſtitutum 20.
Jovis Olympii Athenis peractum 32.
Jovis Propugnatoris 281.
Jovis Soſpitatoris 245.
Jovi Tonanti ab Auguſto dicatum 32.
Jovis Victoris 81.
Junonis Martialis 33.
Junonis Samiæ 349.
Julii Cæſaris ab Auguſto 30.
Martis Ultoris in Capitol. 33.
Martis Geminum 260.
Minervæ 97.
Nemeſium Smyrnæ 139.
Oſiridis Alexandriæ 12.
Pacis a Claudio inchoatũ 88.
Pietatis in Circo Flamin. 13.
Pudicitiæ Geminum 318.
Romæ, & Auguſto 29.
Romæ ab Hadriano 205.
Segetiæ Deæ 376.
Veneris 309.
Veneris Genetricis 150.
Veneris Paphiæ in Cypro 93.
Veneris Victricis 2.
Veſtæ rotundum 90.
A Nerone reſtitutum 64.
Sub Commodo arſum 238.
Victoriæ 51.
Volcani 343.
Teſſera in pugna Pharſalica 150.
Thapſitani Africæ populi 357.
Themidia Althea Jovis nutrix 355.
Thenſa ſolum a Senatu decreta 167.
Conſecrationis ſymbolum 103.
Deorum vehiculum 114.
Cooperta quid arguit 132.
Thermæ Alexandrinæ 285.
Thraciæ Regum æra quando incipit 124.
Tiara Armeniæ ſymbolum 11.
Tiberius Alexander Ægypti præfectus 85.
Tiberius Imp. ab Auguſto adoptatus 39.
Ab eodem contra Pannonios miſſus 32.
Triumphũ quando egit 35.
Tibicines ſacrificiis intereſſe ſoliti 263.
Tigranes Armeniæ major. Rex 16.
Tigris Aſiæ fluvius 120.
Tiridates Armeniæ Rex 64.
A Phraate in fugam actus 32.
Titianus Othonis frater 80.
Titia Romana familia 40.
Titus Veſpaſiani, & Domitillæ filius 87.
Sacerdotio honoratus 88.
Princeps Juventutis 88.
Conſul factus 85.
Cum patre de Judæis triumphavit 89.
In matrem pius 95.
Patrem conſecravit 99.
Sine prole mortuus 87.
A Domitiano conſecratus 96.
Toga virilis quando data 97.
Tolumnius Vejentium Rex 20.
Trajanus Pater leg. x. dux 119.

Trajanus Imp. a Nerva adoptatus 114.
Italicæ in Hiſpania ortus 120.
Armenias recuperavit 253.
Reſtitutor Italiæ dictus 122.
Duos egit de Dacis triumphos 120.
Daciam Romanam provinciam fecit 315.
Titi nummos reſtituit 96.
Plurimos nummos Auguſtorum, & Familiarum Romanarum reſtituit 40.
Quando Optimi cognomen recepit 121.
Armeniam in provinciam Romanam redegit 122.
Plurima ædificia publica conſtruxit 117.
Illo nullus Imp. melior 120.
Selinunte mortuus 134.
Tranquillina Miſithei filia 311.
Gordiano Pio nupta 311.
Tribunitia poteſtas non erat ad vitam 97.
Tridens Neptuni inſigne 141.
Tripus Apollinis ſymbolum 65.
Triquetra Siciliæ inſigne 18.
Triumphi quomodo diſtinguantur 120.
Triumphus a Tiberio actus 37.
A Veſpaſiano de Judæis 89.
A Severo 261.
A Gallieno de Perſis 383.
Triumviri deducendæ coloniæ 22.
Trogus Mariæ gentis cognomen 22.
Trojæ luſus ſub Claudio actus 56.
Sub Severo 261.
Trophæum de Britannis 54.
De Germanis 189.
De Hiſpanis 20.
De Judæis 14.
Tullia Romana familia 40.
Turpilianus III. vir ſub Auguſto 24.
Turres in capite oppida denotant 237.
Typi aliorum Auguſtorum in aliis 340.
Tyrus Phœniciæ urbs 207.

V

VAleria Romana familia 40.
Valeria Latii regio 361.
Valerianus meritorum lege electus 348.
Contra Perſas movit 347.
Dianam præcipue coluit 346.
Filium conſortem Imperii fecit 344.
Volcano templũ erexit 344.
Victoriam de Parthis retulit 348.
Germanici nomen obtinuit 344.
Congiarium diſtribuit 345.
A Sapore captus 347.
Apud Perſas miſerrime periit 347.
Valerianus junior Salonini patruus 382.
Imperii particeps a Gallieno factus 383.
Inter Divos relatus 382.
Valerius Barbatus Quæſtor provincialis 8.

Va-

Valerius Meſſala vir conſularis 23.
Varius Marcellus Soæmiadis maritus 271.
Vaſienſes Gallieno adclamãt 355.
Vatia Serviliæ gentis cognomen 8.
Uberitas pro ubertas 331.
Vehi ſuper aquilam in ſomnio quid ſignificet 154.
Vehiculatio Italiæ a Nerva remiſſa 218.
A Severo Imperatore 218.
Ventidius M. Antonii legatus 14.
Pontifex factus 15.
Victoriam de Parthis retulit 14.
Venus formæ, & voluptatis Dea 309.
Amiſi culta 156.
Pomum a Paride pro formæ pretio accepit 378.
Cloacina Romæ appellata 5.
Cæleſtis dicta Aſtarte 218.
Pacifera cognominata 239.
Genetrix dicta 150.
Victrix unde vocata 98.
Felix appellata 192.
Veris ſymbolum 258.
Veritas pro ubertas 323.
Verona Italiæ urbs 83.
Venuſtus vir conſularis 310.
Verus Soæmum in Armenia reſtituit 178.
Bellum Parthicum per quinque annos confecit 178.
Quatuor congiaria diſtribuit 177.
Nonum imperii annum inchoavit 177.
Veſpaſianus contra Judæos a Nerone miſſus 85.
A duobus provinciarum Præſidibus Imperator appellatus 85.
Quando regnare cœpit 85.
Sacra faciendi Claudio morem reſtituit 55.
Capitolii reſtaurationem aggreſſus 88.
Galbæ ſtatuam diruit 89.
Comagenem ſubegit 90.
Quando mortuus 94.
A Tito filio conſecratus 94.
Veſta pudicitiæ ſymbolum 289.
Quid petierit debellatis Titanibus 289.
Eadem cum Cerere 46.
Ejus templum ſub Veſpaſiano perfectum 90.
Veſtales qua ætate lectæ 130.
Palladium in aulam tranſtulere 238.
Caſtitatem obſervabant 102.
Ignis æterni cuſtodes 46.
Antonio Veſpaſiani duci obviæ 83.
Quando nubere poterãt 102.
Illis ad Sacrarium aditus erat permiſſus 9.
Nulla de earum pudicitia ſuſpicio haberi debebat 378.
Vetus Antiſtiæ gentis cognomen 17.
Vexillum inſigne equitum 45.
Via Appia Brunduſium uſque 123.
Flaminia ab Auguſto ſtrata 26.
Viæ munitæ ſub Auguſto 26.

Vibo oppidum 26.
Vibius Varus IIII. vir ſub Triumviratu 14.
Victoria in bigis ad Agonem Capitolinum 228.
Gradiens tanquam ad alias 206.
Britannica in Claudio 56. in Commodo 190. in Severo 228.
Cantabrica 20.
Germanica 348.
Judaica 90.
Navalis ad lacũ Gennaſar 99.
Navalis ſub Gallieno 371.
Othonis ducum fraude non relata 78.
Pannonica ſub Auguſto 28.
Parthica ſub Trajano 123.
Parthica ſub Severo 219.
Parthica ſub Valeriano 348.
Philippenſis 22.
Populi Romani 75.
Severi in ejus nummis 229.
Cum leone leg. XIII. inſigne 360.
Cum aquila leg. V. Mac. inſigne 359.
A Romanis quæ exoptata 306.
VII. Viri ſacra pro ludis celebrandis agebant 13.
Viminacium urbs, & colonia Mœſiæ 361.
Vindex Galliarum Præſes 73.
Vinicius III. vir ſub Auguſto 26.
Vipſania Romana familia 40.
Virginia matrona Romana 130.
Virtus a viro dicta 229.
Pro Deo, & Dea apud Romanos 75.
Armorum in juvenibus micans 298.
Vitellius conſenſu exercituum Imperator electus 81.
Clementiæ gloriam tulit 80.
Duos habuit filios 82.
Vitulus Voconiæ gentis cognomen 5.
Voconia gens ex Aricino municipio 5.
Voconius Vitulus Cæſaris Quæſtor 5.
Vologæſes Parthorum Rex 62.
Voluſianus Cæſar factus a Patre 333.
Paulo poſt Auguſtus 336.
Ejus diverſa nomina 338.
Vota decennalia quando ſuſcepta 150.
Pro ludis celebrata 306.
Publica pro felici matrimoniorum ſucceſſu 168.
Pro ſalute Imperatoris 197.
Votorum nuncupatio ad III. Non. Jun. 292.
Votum a S. P. Q. R. factum pro Auguſto 23.
Pro Cæſaris ultione 3.
Fortunæ Reduci 25.
Marti Ultori 20.
Vultures boni augurii aves 99.

Z

Zeno Polemonis Regis pater 67.

FINIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

005636964

Digitized by Google